༄༅། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་བཞུགས་པའི་
དབུ་ཕྱོགས་ལགས་སོ།། ༄༅། །ཚད་མ་རིག་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ཉི་
མའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ། ལྷག་པའི་ལྷ་བཅོམ་ལྡན་གངས་རིའི་མདོག་ཅན་ལ་ཕྱག་
འཚལ་ལོ། །མཁྱེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆ་ཤས་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་། །མ་ལུས་
འགྲོ་ལ་བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཐུགས་རྗེའི་བསིལ་ཟེར་ཕྱོགས་བྲལ་རྣམ་
པར་གཡོ། །ཐུབ་དབང་སྨྲ་བའི་ཟླ་བར་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མི་བཟད་མུན་པ་རྒྱ་
ཆེན་འཇོམས་པའི་སྟོབས་མངའ་ཞིང་། །དགེ་ལེགས་རི་མཐོར་རིགས་པའི་འོད་
ཟེར་འགྱེད་མཛད་པ། །མུ་སྟེགས་མཚན་མོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་རྣམས་ཕམ་མཛད་
ཅིང་། །བསྟན་པའི་པདྨོ་རྒྱས་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་རྒྱལ། །བདག་སྨྲའི་གཞུང་
ལུགས་བལྟ་འཇུག་ཡང་དག་རིགས་པ་ཡིས། །མ་ལུས་ཕམ་མཛད་ཡང་དག་
དངོས་མཐོང་སྐྱེས་གྱུར་པ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཡང་དག་ཉིན་བྱེད་སྣང་བའི་
འོད། །ཡང་དག་གཞུང་ལུགས་རབ་གསལ་བྱེད་པ་རྣམ་པར་རྒྱལ། །མང་དུ་
ཐོས་པའི་བློ་གྲོས་རྨད་བྱུང་ཁྱེན་ཡངས་སུ། །གཞུང་ལུགས་འབུམ་ཕྲག་བྱེ་བའི་
ཆུ་གཏེར་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་། །འཛམ་གླིང་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་
གྱུར་པ། །ཕས་རྒོལ་མུ་སྟེགས་དཔུང་ཚོགས་ཡང་དག་རིགས་པ་ཡིས། །ཀུན་ཏུ་
ཕམ་མཛད་ལྷ་ཕྲག་གཉིས་ཀྱི་རིགས་གནས་མཁྱེན། །རབ་སྔོན་གྲགས་པའི་རྗེ་
སྒྲ་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་བསྐྱོད་ཅིང་། །རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་ས་ཡི་མཐར་ཐུག་རབ་

བརྟེན་པ། །ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་དད་པའི་གཙུག་གི་ནོར་བུས་མཆོད། །ཤེས་རབ་དཀྱིལ་འཁོར་རིག་པའི་འོད་སྟོང་རབ་འཕྲོ་ཞིང་། །ཕས་རྒོལ་མུན་པའི་གཞུང་ལུགས་མ་ལུས་ཕམ་བྱེད་ལ། །མཁས་མང་གླིང་བཞིའི་དབུས་ན་རི་དབང་ལྷུན་པོ་བཞིན། །རབ་བརྗིད་སྨྲ་བའི་དབང་པོ་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་རྒྱལ། །རྟོག་གེའི་རིང་ལུགས་སྐྱོན་མེད་རབ་གསལ་ཚད་མའི་མདོ། །ཚུལ་བཞིན་རྣམ་འབྱེད་སྡེ་བདུན་མཛད་པ་རིགས་པའི་གཞུང་། །དགོངས་དོན་ཡང་དག་རིགས་པས་རྣམ་འབྱེད་རིགས་པའི་གཏེར། །ཚིག་དོན་ཞིབ་མོར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་གསལ་བར་བྱ། །ཚད་མའི་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་གྱི་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་འདི་ལ་དོན་གསུམ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དོན་བཤད་པ་དང་། གཞུང་གི་ཚིག་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི་པྲ་མ་ཎ་ཞེས་པ་ནི་ཚད་མའོ། །ཡུཀྟི་ཞེས་པ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། ནི་དྷི་ནི་གཏེར་རོ། །དེ་ལ་ཚད་མ་ནི་འཇལ་བ་སྟེ། ཡུལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པའོ། །པྲ་ནི་དོན་ཉེ་ཤུ་ལ་འཇུག་པ་ལས། འདིར་དང་པོ་ལ་འཇུག་སྟེ་དང་པོར་འཇལ་བར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་གཞུང་གི་ཚིག་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ། མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ། ལུས་ཀྱི་ཚིག་དོན་སོ་སོར་བཤད། རྩོམ་པ་པོའི་ཆེ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས

ལས། དང་པོ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་ལ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་བསྟོད་པ་ནི། བླ་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་བཏུད་དེ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་མཐོང་ནས་དེ་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། མཁྱེན་པའི་ཁྱད་པར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པར་གཟིགས་པའི་སྤྱན་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྩེ་བའི་ཁྱད་པར་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་དགེ་ལེགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྐྱོབ་

༼༣ བ༽

པའི་ཐུགས་རྗེ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
བསམ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་སྟོབས་མངའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་ལ་བསྟོད་པ་ནི། བླུའི་དབང་པོ་དང་ཆོས་མཆུངས་པའི་
དཔལ་ལྡན་ཕྱོགས་གླང་དང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཤེས་པ་
བརྗོད་དོ། །ཇི་ལྟར་བླུའི་དབང་པོ་དང་ཆོས་མཆུངས་ཞེ་ན། བླུའི་དབང་པོའི་སྤྱི་
གཙུག་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པ་བཞིན་དུ། བློ་གྲོས་ཀྱི་སྤྱི་གཙུག་
ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པའི་ཕྱིར་དང་། བླུའི་རོ་འཛིན་ལྕེའི་དབང་
པོས་ཞུད་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས་སྒྲོག་པ་བཞིན་དུ། བདེན་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་མཐུས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲོག་པའི་ཕྱིར་དང་། བླུའི་དབང་པོའི་ལྷ་བའི་ཟེར་སྐྱེ་
བོ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བར་མི་བཟོད་པ་བཞིན་དུ། མཁྱེན་བརྩེའི་ལྷ་ཟེར་ཕས་
རྒོལ་གྱི་སྐྱེ་བོས་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བླུའི་དབང་པོ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་
པ་བཞིན་དུ་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་བློ་གསལ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི། གཞན་ལ་བརྩེ་བའི་བསམ་པས་ཚད་མ་
རིག་པའི་གཏེར་འདི་བརྩམས་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་དོ། །གཞན་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་
བཤད་ཅེ་ན། གདུལ་བྱ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པའི་བློ་
གཟུ་བོར་གནས་པ་དང་། ལེགས་བཤད་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལའོ། །བསྟན་བཅོས

རྫོགས་པར་བཞེད་ན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་པར་མཛད་ཅེ་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་གཞུང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་ནས་སོ། །གང་གིས་མཐོང་ན། བློ་གྲོས་གསལ་བའི་མིག་གིས་ལེགས་མཐོང་ནས། །ཞེས་སྨྲོས་སོ། །གལ་ཏེ་མཁས་པ་སྔ་མ་དག་གིས་བཤད་ཟིན་པས་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྔོན་ཆད་གངས་རིའི་ཁྲོད་བོད་ཡུལ་འདིར། ཕྱ་པ་སོགས་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྒྱུ་སྐར་ལྟ་བུ་ཐེ་བ་བརྒྱུས། དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གསུང་རབ་པདྨོ་ལྟ་བུ་འདི་ཁ་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བར་ནུས་མོད། གང་ཞིག་བདག་གི་བློ་གྲོས་ཉི་མའི་འོད་ལྟ་བུའི་སྣང་བས་

༼ཀ་ན༽

མ་ཁྱབ་ཀྱི་བར་དེ་སྲིད་དུ། ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་དོན་པདྨོའི་གེ་སར་ལྟ་བུའི་སྙིང་པོ་གསལ་བར་མ་ནུས་པས། དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རིགས་པའི་གཏེར་འདི་བཤད་ཅིང་རྩོམ་མོ། །

གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་ཚིག་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། རྟོགས་བྱའི་ཡུལ་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་བསྟན་པ་དང་། བློ་དེས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བློས་རིག་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྲ་ཤད་འཛག་པར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། བློས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཐོབ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྲ་ཤད་སྣང་བའི་བློ་ཆོས་ཅན། མངོན་རྗེས་གང་རུང་དུ་ཐལ། བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ་མི་མཚུངས་ཏེ། ཚད་མ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཡོད་ལ། གཞལ་བྱ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་པ་ལ་ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚད་མས་དམིགས་པ་དང་ཚད་མས་གཞལ་བ་ཡང་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན། ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་ཐལ།

ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་རྗེས་གང་གི་གཞལ་བྱར་འདོད། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲ་དོན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་འཛིན་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲ་དོན་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིས་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པར

༼༡ བ༽

སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེའི་ཡུལ་དུ་འདོད་ན། ཤེས་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རང་རིག་གི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཞུགས་ཡུལ་དུ་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། མངོན་སུམ་ཞུགས་རྟོགས་འོག་ནས་འགོག འདིར་བོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་གཞལ་བྱའི་ཁྱད་པར་མ་ཤེས་སོ། །དེས་ན་ཡུལ་ཡིན་ན་ཚད་མས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་ཀྱི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ས་ཕྱོགས་ན་བུམ་པ་མེད་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་དོན་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱའོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དང་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོ་ན་སྒྲ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཚད་མ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་མ་གཞལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཡང་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །བོད་དག་དོན་སྤྱི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་མེད་པ་གསལ་སྣང་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། དེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པར་འགལ་བར་ཐལ། གཟུང

དོན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་ནའང་། ཐག་པ་ཁྲ་བོ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁྲ་བོ་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་བར་ཐལ་ཞེས་སྨྲའམ། སྦྲུལ་འཛིན་འཁྲུལ་བར་ཐལ་ཞེས་སྨྲ། དང་པོ་ལྟར་ན། ཁྲ་བོ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མ་འཁྲུལ་ཏེ་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཁོ་བོ་ཡང་འདོད་དེ། སྦྲུལ་འཛིན་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་ཏེ། ཡུལ་སྦྲུལ་དུ་མེད་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་སྣང་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་གཉིས་པོའི་སྣང་ཡུལ་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ནམ་

༼ ༩ ན ༽

རྫས་གཅིག་ཡིན། །དང་པོ་ལྟར་ན། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་བློ་ལ་སྣང་བའི་ལྟོ་སྤྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྣང་བའི་དོན་སྤྱི་ཡུལ་རྫུང་བར་གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བུམ་སོགས་བཞིན་དུ་ཐུན་མོང་དུ་མཐོང་བར་ཐལ། །ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཕྱི་རོལ་ཡན་གར་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དེ་ནི་ཐ་དད་ན། གཞན་གྱིས་ཀྱང་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ཡང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ནང་རང་གིས་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་སྣང་གཉིས་ཀྱང་སྣང་བ་པོ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པ་མེད་ཅེ་ན། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ནང་ནི། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་དུ་རྫུང་བ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་རང་གིས་ཀྱང་མི་མཐོང་ལ། དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་སྣང་གཉིས་ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཕྱི་རོལ་དུ་གནས་ན། རང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་མཐོང་། གལ་ཏེ་སྣང་མཁན་རང་རང་གི་བློ་ཁོ་ན་ལ་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་བས་ན། སྣང་ཡུལ་གཉིས་པོ་འང་ཐུན་མོང་དུ་མཐོང་བའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་རྫུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་ལྟོ་སྤྱིན་ལ་སྣང་བའི་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། སྒྲས་བརྗོད་པས་ཀྱང་གཞན་གྱི་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་སྣང་བ་པོའི་བློ་ཁོ་ན་ལ་སྣང་བའི་ཚུལ་

གྱིས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ལ་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་ཡིན་ན། ། བརྗོད་ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །སྣང་བ་པོ་རང་རང་གི་བློ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རང་རང་གི་བློ་ལ་སྣང་ལ། དེ་ཉིད་གཞན་ལ་བརྗོད་པ་ཐུན་མོང་དུ་རྟོགས་སོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་ལྷ་སྦྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་གཉིས་ཀྱི་བློ་སོ་སོ་ལ་སྣང་བའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཆོས་ཅན། ཐུན་མོང་དུ་མཐོང་བའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་སྦྱོར་མི་ནུས་པར་ཐལ། བློ་སོ་སོ་ལ་སྣང་བའི་དོན་སྤྱི་སོ་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆད་པོ་ཉན་པོའི་སེམས་དང་ནི་མཚམས་སྦྱོར་བར་ནི་མི་ནུས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གལ་ཏེ་གང་ཟག་སོ་སོའི་སེམས་ལ་སྣང་བའི་ཟུམ་པའི་དོན་སྤྱི་གཉིས་འདྲ་བ་ཡོད་པས་འབྲེལ་གཞི་བྱས་ནས་འདྲ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་

༼༩བ༽

པའི་སྒྲོ་ནས་ཐུན་མོང་དུ་མཐོང་བའི་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་མཚམས་སྦྱོར་བ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལྷ་སྦྱིན་ལ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་མཆོད་སྦྱིན་ལ་རྣམ་པ་ཤར་རམ་མ་ཤར། གལ་ཏེ་ཤར་ན་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་བློའི་རང་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོད་སྦྱིན་རང་གི་བློ་ལ་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མ་ཤར་ན་ནི། དེ་ལ་སྣང་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྣང་བ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། ལྷ་སྦྱིན་ལ་སྣང་བ་མཆོད་སྦྱིན་ལ་མི་སྣང་བ་དེས་ན། གང་ཟག་སོ་སོའི་བློའི་གཟུང་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལ། བློ་མ་འཁྲུལ་བས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ག་ལ་སྲིད། གལ་ཏེ་བློ་འཁྲུལ་པས་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ན་དེའི་གཟུང་དོན་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། གང་ཟག་སོ་སོའི་གཟུང་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཡང་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་ཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་སྒྲོ་ནས་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བློའི་གཟུང་ཡུལ་དང་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་བློའི་བཟུང་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཆོས་ཅན། གཟུང་ཡུལ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་དད་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཟུང་། །དེ་ཚེ་བློ་དོན་མེད་ཅན་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ། གཞུང་འདིས་ནི་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་ན་ཡུན་ཅན་མ་འཁྲུལ་བར་བྱས་སོ། །འདིར་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་སྣང་གཉིས་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་གི ཡུལ་ཙམ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ནི་མ་ཡིན་པས། ཡུལ་ཙམ་འགོག་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་དགོངས་པ་

མ་ཡིན་ནོ། །འགའ་ཞིག དོན་སྤྱི་དང་ནི་མེད་སྣང་གཉིས། །ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན་དེར་འཛིན་གྱི། །ཤེས་པ་གཉིས་པོ་འཁྲུལ་པར་འགལ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་དུ་བསམས་ནས། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། འཛིན་སྟངས་མ་འཁྲུལ་བའི་བློས་རིག་པར་བྱ་བའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་ན། འཛིན་སྟངས་མ་འཁྲུལ་བའི་བློ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་མཚུངས་སོ། །རིགས་པས་བརྟགས་ན། དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་སྣང་གཉིས་མེད་བཞིན་དུ། ད་དུང་བོད་ཕལ་ཆེར་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཞེན་པ་ནི་སོར་མོའི་རྩེ་མོས་རྒྱན་གྱི་ནམ་མཁའ་བསྟན་པ་ན། ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་བླུན་པོ་འཁྲུལ་ནས་སྨྲ་བ་དང་མཚུངས་སོ། །དོན་ནི། མཐོང་བྱར་མེད་པ་ལ་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་གཟུང་ཡུལ་

༼༥ ན༽

དུ་མེད་པ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཞེན་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །འོན་རང་གི་བཞེད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གནས་ཚུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ནི་རང་མཚན་གཅིག་པོ་ན་ཡིན་ནོ། །བླང་དོར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་མཚན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི སྤྱི་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། སྤྱིས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གིས་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དཔྱོད་རྣམས་ཀྱིས། །དོན་བྱ་དེ་ལས་གྲུབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། མེད་པ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཕྱིར། །གཅིག་ཉིད་ཅེ་ན་ཁོ་བོའང་འདོད། །ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །རང་མཚན་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་འཇལ་བ་ན་བློའི་ངོས་ནས་གཟུང་ཡུལ་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ལ། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་ན་བློའི་ངོས་ནས་ཞེན་ཡུལ་དུ་འཛོག་གོ །གཟུང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་དུ་བཞག་པའི་རང་མཚན་དེ་ཉིད་སྐྱེས་བུས་འཇུག་པ་ན་མི་སླུ་བས་འཇུག་ཡུལ་ལོ། །ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཡུལ་ཡང་རྟོག་པའི་ཡུལ་དང་། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་ཕྱེའོ། །དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི། མངོན་པར་ཞེན་པའི་བློས་རིག་པར་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་མཚན་དང་སྤྱིའོ། །ཡང་ན་མཚན་ཉིད་ནི། སེལ་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་བའོ། །རྟོག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྣང་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་བའོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་པའི་ཡུལ་དང་། རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་

བའི་ཡུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་མེད་པ་གསལ་སྣང་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་གཟུང་དོན་ནོ། །ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྡུས་ན་བཞིར་འདུ་སྟེ། གཟུང་ཡུལ། ཞེན་ཡུལ། འཇུག་ཡུལ། སྣང་ཡུལ་ལོ། །གཟུང་ཡུལ་ནི་རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་དངོས་ཡུལ་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། ཞེན་ཡུལ་ནི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལོ། །འཇུག་ཡུལ་ནི་ཚད་མ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །སྣང་ཡུལ་ནི་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་པ་དང་། རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་གཟུང་ཡུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་། རྟོག་མེད་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་དོན་སྤྱི་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་གཟུང་བའི་རྣམ་པའོ། །རྟོག་པ་ལ་གཟུང་

༼ ༥ ཁ ༽

ཡུལ་མེད་ན། དབང་མངོན་གྱིས་ཀྱང་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་མ་གཟུང་བར་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་དོན་སྤྱི་ཉིད་རྟོག་པས་བཟུང་བའི་ཆ་ནས་གཟུང་ཡུལ་དང་། ཞེན་པའི་ཆ་ནས་ཞེན་ཡུལ་དང་། སྣང་བའི་ཆ་ནས་སྣང་ཡུལ་ཞེས་དོན་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཀྱིས་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུའི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པ། །གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་གཞན་ཅིའང་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་གཟུང་བ་ཡང་ཡིན་ལ་ཡུལ་ཡང་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་གཟུང་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ལ། སྣང་ཡུལ་ལ་ཡང་ཚུལ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་དུ་འཛིན་ཚུལ་ཡང་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོར་ནས་འཛིན་པ་དང་། རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་བློ་གཞན་གྱིས་འདིའི་ཡུལ་ནི་འདི་འོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱི་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་མཐོང་ངོ་། །དེ་ལ་རྟོག་པས་དོན་སྤྱི་བཟུང་ཡང་དོན་སྤྱིར་མ་ངེས་པར། ཕྱིའི་ཡུལ་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པས་བཟུང་བ་ལྟར་མ་ངེས་པ་དང་། ངེས་པ་ལྟར་མ་བཟུང་བའི་རྣམ་བཞག་ཀྱང་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དོན་སྤྱིར་བཟུང་བ་ལྟར་དོན་སྤྱིར་ངེས་ན། འོན་

རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྣང་བ་ལ་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། རང་ལ་སྣང་བའི་དོན་སྤྱི་ལ་དོན་སྤྱིར་དཔྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་འཛིན་
པ་པོའི་རྟོག་པ་རང་གི་ངོས་ནས་འཛིན་ཚུལ་ལོ། །རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་བློ་གཞན་གྱི་
ངོས་ནས་ནི། དངོས་སུ་དོན་སྤྱི་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་
ཅིག་རྣམ་གཞག་གསུམ་མི་བྱེད་པར་རྟོག་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་རང་མཚན་དངོས་སུ་
འཛིན་པར་འདོད་དོ། །འོ་ན་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་
ཆོས་ཀུན་བཟུང་བར་ཐལ། སྒྲ་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །འཛིན་ན་ཆོས་གཅིག་ངེས་

༼༨ན༽

གྱུར་པས། །ཆོས་ཀུན་འཛིན་ དེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་མཚན་དངོས་སུ་བཟུང་ཡང་སྒྲུབ་པའི་སློ་ནས་མི་འཛིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཅེ་ན། རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་ན་སྒྲུབ་པའི་སློ་ནས་འཛིན་དགོས་ཏེ། སེལ་བའི་སློ་ནས་འཛིན་ན་རྟོག་པས་ཆ་ཤས་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་ལ་ལྡོག་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་ཚུལ་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་ཚེ་བཟུང་མ་བཟུང་གི་ཆ་ཤས་གཉིས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་གཉིས། ཡུལ་བུམ་པ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པར་འདྲ་ཡང་གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ཤེས་དོན་ཉིད། །ཕྱིར་ན་དབང་པོ་དོན་མེད་མིན། །ཞེས་པའི་ཕྱོགས་སྔ་ཁས་བླངས་པས། སུན་འབྱིན་སྔ་མ་དེ་ཉིད་བཟློད་དེ། དེ་དངོས་གཅིག་ཕྱིར་སྒྲ་སོགས་ལ། །ཐ་དད་སྣང་བློ་གང་ལས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁ་ཅིག་རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་པར་འདོད་དོ། །འོ་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུར་འཇོག་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །མངོན་སུམ་དང་། རྗེས

དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། གནས་ཚུལ་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ནི། རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་དངོས་སུ་སྣང་བར་འཇོག་ལ། རིགས་པས་དཔྱད་པའི་ཚེ་རྣམ་པ་སྣང་བ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བར་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དངོས་སུ་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པའི་དུས་ན་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ནི། ཐ་སྙད

༼༨ ཁ༽

ཀྱི་ཚེ་ཡིན་ལ། རིགས་པས་དཔྱད་ན་རྣམ་པ་གཏོང་བྱེད་ལྡོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་ནི་སྣང་མཐོང་ཡོད་མིན་པས། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། །འདྲ་བ་ཡིན་པར་དེ་ངེས་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཨརྻ་དེ་བས་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་སུ། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སྐྱེད་བྱེད་ནི། །དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་སྣང་བ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་རྣམ་པ་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་དོན་བཟུང་བར་འདོད་པ་ལྟར་རྣམ་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པས་དོན་ཡང་མངོན་དུ་གྱུར་པར་འཇོག་པ་མཚུངས་སོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཟུང་བ་དང་། ཞེན་པའོ་ཞེས་གཟུང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་འདོད་དོ། །སྤྱི་ལྡོག་ནས་གཉིས་པོ་དེར་འདུས་པར་སྨྲ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་ཡུལ་གང་ཡིན་གཉིས་པོ་དེར་འདུས་པར་སྨྲ་ན། འོ་ན་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟེང་གི་བུམ་མེད་ཆོས་ཅན། དག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་གཟུང་ཡུལ་དང་། ཞེན་ཡུལ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འདོད་ན། མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །མེད་ལ་དབང་སྐྱེས་བློ་མེད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཅན་རྟོག་མེད་ཀྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྒྲ་དོན་ཡང་ཆོས་ཅན།

རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཞེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན་ཞེན་ནས་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། དངོས་སུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཐོབ་བོ། །འོ་ན་ཞེན་པའི་རྗོད་བྱེད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ལའང་ཞེན་ནས་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དང་། དངོས་སུ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་རོ། །མངོན་སུམ་གྱི་འཇུག་ཡུལ་དང་། དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་ལྟ་བུ་ནི། དེའི་དངོས

༼ཤ ན༽

ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ཡུལ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་འཛོག་ཅེ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་སྔ་རོལ་གྱི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ནི་གཞལ་བྱ་
དང་། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་
པའི་ཡུལ་གྱི་སྟོན་པོ་ཙམ་ལ་འཇུག་ཡུལ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་འང་འཇུག་པ་པོའི་
ཞེན་ངོ་ནས་ཐོབ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྣར་མཐོང་བའི་སྟོན་པོ་དེ་ཉིད་མཐོང་
ངོ་སྣམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་དཔྱད་ན་ཚད་མའི་འཇུག་
ཡུལ་ཐོབ་པ་མི་འཐད་དེ། ཚད་མས་གཞལ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་མ་ཐོབ་ཅིང་། ཐོབ་
པ་དེ་ཉིད་མ་གཞལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཚད་མ་དེ་ཉིད་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་རྗེས་ཀྱི་ངེས་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་སྔར་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས
ཀྱིས་ངེས་པར་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚད་མའི་ཡུལ་ཉིད་ཐོབ་བོ་ཞེས་བརྗོད་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་ཐོབ་པའི་རྣམ་གཞག་
དང་། རིགས་པས་དཔྱད་པའི་རྣམ་གཞག་གི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེས་པའི་སྐྱོན་ཀ་ཡིན་
པས་སྐྱོན་པོ་མེད་དོ། །དེས་ན་རིགས་པས་དཔྱད་ན། དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དང་
འཇུག་ཡུལ་དོན་མི་ཅིག་པར་གྲུབ་བོ། །རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དངོས་ཀྱི་
གཞལ་བྱར་འཛོག་པ་ཡང་། རིགས་པས་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི།
རིགས་པས་ཤིན་ཏུ་དཔྱད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རིགས་པས་མ་དཔྱད་པ

དང་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་རྣམ་བཞག་དང་གསུམ་ཡོད་པ་འདི་རིགས་པ་པོ་ནའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པས་གསུམ་པོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་བཞག་སྨྲ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་སྤྱི་པོ་ན་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྤྱི་བཟུང་ནས་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གྱི་རང་མཚན་ནི་ཞེན་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་སྣར་རྟོག་པས་བཟུང་མ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། རང་མཚན་ལ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པས་ཀྱང་ཞེན་ཡུལ་དུ་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་

༼༢ བ༽

ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པས་ཡུལ་དུ་འདོད་ན། སུ་ཞིག་ལ་རང་མཚན་དུ་ཞེན། དོན་སྤྱི་ལ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པར་འདོད་ན། དེ་ཉིད་ཞེན་ཡུལ་དུ་འཐད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ཡང་ཙུང་ཟད་དཔྱད་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ཟུང་གི མ་དཔྱད་པར་འཇུག་པའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་དང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་བྱེད་དགོས་སོ། །གནས་ཚུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་པུར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་གནས་ཚུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་པུ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། གཞལ་བྱའི་ཡུལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་བཞེད་པས་གནོད་དོ་ཞེ་ན། གནས་ཚུལ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་ཡོད་པས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། བློའི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་བྱའི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་མི་འགལ་ཏེ། རང་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བ་དང་། རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇལ་བའི་སྒོ་ནས་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐོབ་བྱའི་རང་མཚན་ལ་གཞལ་བྱར་འཇོག་པ་བཞིན་དུ། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་པའི་དམིགས་པ་མེད་པ་གསལ་བའང་ཐོབ་བྱའི་གཞལ་བྱར་མཚུངས་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། མེད་པ་

གསལ་བ་དེ་ནི་དགོས་པ་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཐོབ་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྲ་ཤད་འཛག་པར་སྣང་བ་འདི་ཡུལ་གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། སྐྲ་ཤད་སོགས་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ནི་བློ་ཉིད་ཡིན་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། སྐྲར་སྣང་ཕྱི་རོལ་དུ་ཚོམ་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ནི། དོན་ལ་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། སྐྲ་སྣང་དེ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་པའམ་མེད་ཅེས་རྟོག་པས་དཔྱོད་པ་ན། རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་དེ་ནི་སྤྱིའི་ཁོངས་དུ་འདུ་ལ། གཞལ་བྱ་སྤྱི་མཚན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས

༼ ‹ ན ༽

དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཐོབ་པར་བྱར་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་མེད་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་པོ་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་མེད་ན། འཁྲུལ་ཤེས་གཉིས་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པས་བསལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲ་ཤད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་དགོས་པ་སྒྲུབ་ནུས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁྲུལ་ཤེས་གཉིས་ལ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་གིས་སྐྱོང་བའི་ཕྱིར། དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་སྣང་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ཡང་ནི་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་རྗེས་སུ་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་ཚུལ་ལ་རང་མཚན་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་མེད་ན་དངོས་མེད་གཞལ་བྱར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཞལ་བྱ་དཔྱོད་པ་ན་ཆོས་ཅན། དངོས་མེད་གཞལ་བྱར་འགལ་བ་མེད་དེ། དོན་ལ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ན་དངོས་པོར་ཡོད་ཅེས་སྒྲུབ་ཅིང་། དགག་བྱ་དོན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་ན་དངོས་པོར་མེད་ཅེས་འགོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་གཅད་དུ་གཞལ་བྱར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱིའི་གཟུང་ཡུལ་མཁས་པ་ཕྱོགས་གླང་གིས་བཀག་ལ། ཤེས་པ་ལ་གཟུང་ཡུལ་དུ་འདོད་ན། རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གཟུང་ཡུལ་དུ་འཇོག་པའི་སྐབས་འདིར་མི་སྲིད་པ་དེས་ན། གནས་ཚུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་

ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་ཅེས་ཁ་ཅིག་སྨྲའོ། །ལན་ལ་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཞག་སྤྱིར་
དཔྱད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞག་པ། དེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཏན་
ལ་དབབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། མུ་སྟེགས་དཔྱོད་པ་བ་སོགས་ནི། དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བར་སྨྲ། དབང་ཕྱུག་པ་རྣམས་དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་པར་འདོད། གྲངས་ཅན་པ་རྣམས་ཐམས་
ཅད་གཙོ་བོས་བྱས་པར་འདོད། གཟེགས་བཟན་པ་དང་ཉན་ཐོས་པ་ཁ་ཅིག་

༼ ༡ བ ༽

ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་དུ་གནས་པར་འདོད། སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རིག་པ་སེམས་ལས་གཞན་མིན་པར་འདོད་དོ། །དབུ་མ་པས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་འདི་ཐ་སྙད་དུ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཇོག་ཅིང་དོན་དམ་པར་སྤྲོས་བྲལ་དུ་བཞེད་དོ། །དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་དང་བསྟུན་ནས་འཇོག་གོ །རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་གྲུབ་མཐའ་ཐ་དད་པ་འདོད་པ་དེ་དག་ལས། ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་བཞེད་པས། དངོས་པོ་ནི་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐུབ་པས་ཐ་སྙད་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཚེ་གཞན་ལ་སྣང་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། རིགས་པས་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ན་སེམས་ལས་དོན་གཞན་མེད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། དམ་པའི་དོན་དུ་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་འཇོག་པར་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་དང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མདོའི་དོན་མདོ་སྡེ་པ་དང་རྣམ་རིག་དུ་སྨྲ་བའི་ཚུལ་གཉིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དོན་སྨྲའི་ལུགས་དྲང་དོན་དང་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ངེས་དོན་དུ་འདོད་དོ། །དོན་སྨྲའི་ལུགས་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་ལུགས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་དགག་པ་ནི། ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་དུ་སྨྲ་བ་དག་དབང་པོའི་ཤེས་པས་དོན་རྟོགས་པར་འཇོག་པ་ན་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་

ལྟ་བྱེད་ཡིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས། བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ་བ་ལས། མཐོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། དོན་ལ་ལྟ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བེམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གངས་ཅན་གྱི་རྟོག་གེ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུས་མི་མཉམ་ན་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བས་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་གཟུང་བྱ་དང་། རྣམ་ཤེས་འཛིན་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྔོན་པོ་དང་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས

༼༩ན༽

པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཅིག་གི་འབྲེལ་བ་ཡང་མེད། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་ཅིག་གི་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་མེད་དེ། དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་དོན་ཡང་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མིན། རང་གི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྔ་ལོགས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན། དེ་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །འདོད་ན་དོན་སྣང་གི་དབང་ཤེས་སུ་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་སྔ་མའི་ཡུལ་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དུས་མཉམ་དང་གཟུང་འཛིན་ཡིན་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་སྔ་མའི་ཡུལ་ལས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དོན་འཛིན་པར་གྲུབ་མོད་དེ་ལ་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཨར་ཡ་དེ་བས་ཀྱང་། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སྐྱེད་བྱེད་ནི། །དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་སྣང་བ་མིན། །དེ་ཉིད་མདོ་སྡེ་པ་ཡི་རིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པ་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་གྱི། དོན་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་དོན་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དུས་ཐ་དད་པས་ཇི་ལྟར་བཟུང་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་སྔ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས་སྙིང་པོ་མེད་དོ། །གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་རིགས་པ་དང་འདྲེས་པས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་

པར་ཟད་དོ། །གལ་ཏེ་གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་རིགས་པས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་ན་ནི། ཚད་མའི་གྲུབ་མཐའ་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པས་གནོད་པས་དོར་བྱར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་ལས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པར་སྐྱེས་པ་ཉིད་དོན་རྟོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྐྱེན་གསུམ་ཀ་ལས་སྐྱེས་པར་མཚུངས་ན། ཡུལ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པར་སྐྱེ་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཟས་དང་དུས་དང་དྲོད་ལ་སོགས་པ་བུའི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་ཕ་མ་གང་ཡང་རུང་བའི་གཟུགས་འཛིན་པ་བཞིན། རྐྱེན་གསུམ་རྒྱུ་ཡིན་པར་མཚུངས

༼༩ བ༽

ཀྱང་ཡུལ་ཁོ་ནའི་རྣམ་པ་འདྲ་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་བུམ་གཟུགས་ཀྱི་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཤེས་པ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུ་གཉིས་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་ལ་ཡང་། ཡུལ་ཤེས་པ་དང་བློ་དེ་ཤེས་པའི་བློ་གཉིས་ཡིན་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་འདོད་དོ། །དོན་སྣང་གི་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་རྐྱེན་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་གསུམ་དམིགས་ཏེ། དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བ་ནི། དམིགས་རྐྱེན་གྱི་མཐུ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རིག་ཙམ་དུ་སྐྱེ་བ་ནི། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་མཐུ་སྟེ། རྐྱེན་གཞན་གཉིས་ལ་རང་གི་རིགས་འདྲ་རིག་པར་བྱེད་པའི་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ནི། བདག་རྐྱེན་གྱི་མཐུ་སྟེ། འདི་ཁོ་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམིགས་རྐྱེན་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་མཐོང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡང་ཚོགས་དྲུག་ཀའི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ་ཡང་དམིགས་རྐྱེན་ཡོད་དེ། ཟླ་གཅིག་ཟླ་བ་གཉིས་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟླ་བའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཟུང་དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཅན་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་གཟུང་དོན་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་ལ་བརྟེན་

ནས་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ཡི་ངོ་བོའི་རྗེས་བྱེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚུལ་འདི་དོན་ལྡན་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ཙམ་དང་རྗེས་འབྲེལ་ཕྱིར། །ཞེས་པ་དང་། ཐ་དད་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཟུང་། །དེ་ཚེ་བློ་དོན་མེད་ཅན་འགྱུར། །ཞེས་པས་སོ། །འདིས་ཐ་དད་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་གཟུང་ན་བཟུང་དོན་མེད་པར་ཐལ་བར་འཕངས་པས། གཟུང་དོན་ཅན་བློ་མ་འཁྲུལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ་དམིགས་རྐྱེན་ཡོད་དེ། མར་མེ་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་དག་ཀྱང་རྒྱུ་མིན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །འགའ་ཞིག་ཟླ་བ་གཅིག་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འདྲའི་རྣམ་

༼༡༠ན༽

པ་མ་གཏད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སྒྲར་སྣང་དོན་མེད་ཅན་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེ་ན། འདིས་ནི་གཟུང་དོན་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི་མིན་ནོ། །བློ་གཅིག་ཆོས་ཅན། བློ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། དེ་བློ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་ཁྱོད་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཙམ་གྱིས་དམིགས་རྐྱེན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། གཟུང་དོན་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་དགོས་པས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །དམིགས་རྐྱེན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། རིགས་མཐུན་གྱི་རྫུལ་དུ་མ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་སྟེ། རིགས་མཐུན་གྱི་བློ་མེད་པས་རྣམ་པ་གཏོད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནི། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར། མྱོང་རིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པའོ། །དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནི་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ལ། དམིགས་རྐྱེན་ནི་གཞན་རིག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། གཞན་ལ་མེད་དེ་བེམ་པོ་དང་རང་རིག་ལ་དམིགས་རྐྱེན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བདག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་སྟེ། བྱེད་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་ཉིད་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པས་དམིགས་པའི་རྐྱེན་དང་། འབྲས་བུ་ལ་དབང་བྱེད་པས་བདག་པོའི་རྐྱེན་དང་། དེ་མ་ཐག་པ་ཉིད་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་པས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནོ། །འགའ་ཞིག་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གཉིས་ལ་

ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་རིག་པ་སྔ་མས་རིག་པ་ཕྱི་མ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རིག་ཙམ་དུ་སྐྱེས་ཙམ་གྱིས་འགྲུར་ལ། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ལ་སྔ་ཕྱི་རིགས་མཚུངས་པ་དགོས་ཏེ། དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེན། སྔ་ཕྱི་རིག་པ་ཙམ་དུ་མཚུངས་པ་ལ་མཚུངས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། ཐམས་ཅད་ནས་མཚུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་នོ། །མཛོད་ལས་ཀྱང་། ཐ་མ་མི་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་རིག་པ་སྔ་མ་ཙམ་ལ་བཤད་དོ། །དེ་མ་ཐག་པའི་དོན་ལ། འགའ་ཞིག་རིགས་མཐུན་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པ་དགོས་ཀྱི། ཆོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་

པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལྡང་སེམས་
ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་ལྟ་སྤྱིན་གྱི་ཁང་པའི་དེ་མ་ཐག་ན་
མཆོད་སྤྱིན་གྱི་ཁང་པ་ཡོད་ཅེས་པ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེའོ། །ཐག་ཉེ་བ་ལ་དེ་མ་
ཐག་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་རིགས་ཀྱང་། ཤིན་ཏུ་ཐག་རིང་བ་ལ་དེ་མ་ཐག་པ་ཞེས་
འཇོག་ཇི་ལྟར་རིགས། འོན་ལྡང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གང་གིས་བྱེད་ཅེ་ན།
འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་གི་གནས་སྐབས་ན་ཡིད་ཤེས་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོ་
ཡོད་པར་བཤད་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་དོ། །མཛོད་འགྲེལ་དུ་བཀག་པ་ནི།
གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་སྟེ། དེར་ལྷག་མེད་ཀྱི་དུས་སུ་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་དུ་བཞེད་
ཀྱང་འདིར་མི་འདོད་པས་སོ། །སྐྱ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་ལུང་ཚད་མར་བྱེད་ན། ཀུན་
གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པས། དེས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱེད་པས་ན་གཞན་འབད་པས་
ཅི་ཞིག་བྱེད། གཞན་ཡང་། དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྲིད་པར་ཐལ།
འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པར་སེམས་པས་སོ། །
འདོད་ན། དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་འདོད་པས། རྒྱང་
འཕེན་པའི་ལུགས་སུ་གནས་སོ། །གཟུགས་མེད་ནས་ཁམས་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་
བར་དོ་གྲུབ་མ་ཐག་གི་ཉེར་ལེན་གང་གིས་བྱེད་ཅེ་ན། འགའ་ཞིག་སྔར
གཟུགས་མེད་དུ་འཇུག་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། དབང་

པོའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ནི་མི་བྱེད་དེ། །དེ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་པས་བེམ་
པོའི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྒྱུད་པའི་ཉེར་ལེན་སྔར་གྱི་དབང་པོས་
བྱེད་ཀྱང་། དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གང་གིས་བྱེད་ཅེས་བརྟགས་པས་འཇིག་གོ །
གལ་ཏེ་རྒྱུ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་
ཕྱོགས་པའི་དུས་ཡིན་པས་སྔར་གྱི་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དེ་
རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་འགགས་པས་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་
ན། དེ་མ་ཐག་ཏུ་འགགས་པས་ཀྱང་མི་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། འགགས་པས་འབྲས་བུ་
སྐྱེད་པ་ནི་སུ་ཡང་མི་སྨྲའོ། །འོན་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་གི་རྒྱུ་ཉིད། འབྲས་བུ་འབྱུང་དུ་
ཉེ་བའི་

དུས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཡོད་པས་ཉེས་པ་ག་ལ་ཡོད། གལ་ཏེ་ལས་འགགས་ནས་ཡུན་ལོན་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྔ་མས་ཕྱི་མ་ལ་བག་ཆགས་བཞག་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་མི་ཆད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ངེས་དོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི། གཟུགས་མེད་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་དུས་ཀྱི་དབང་པོའི་བག་ཆགས་ལ་བཞེད་ཀྱང་། ཤེས་པ་བེམ་པོའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པར་ཐལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། སློབ་དཔོན་ནི་རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་པས་དོན་ལ་དབང་པོ་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་། བག་ཆགས་ལ་གནས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔའི་དབང་གིས་དུས་ཕྱིས་ལུས་དང་བཅས་པར་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ནི་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡ་མ་རིས། གཟུགས་མེད་ནས་འཆི་འཕོ་བ་ན་ཇི་ལྟར་ལུས་སྐྱེ་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་དུ་འདུག་ཁའི་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེས་བགོས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་དང་། ཉི་མ་སྦས་པས་ཀྱང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་སྐྱེ་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལུས་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་འདུས་པའི་བག་ཆགས་རྒྱུར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་འདུག་ཁའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པས། དང་པོའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། གཟུགས

མེད་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་ནི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །ཆོས་མངོན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཉིས་ནི། ཤེས་པ་ལ་ཡོད་པའི་ལུས་ཀྱི་ས་བོན་གྱིས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པར་འཆད་དེ། མཛོད་ལས། གཟུགས་མེད་པ་ན་གཟུགས་མེད་དེ། །གཟུགས་ནི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །སེམས་ཙམ་པ་ལ། ལུང་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དང་། རིག་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། སྔོན་གྱི་ལུང་སྙིང་ཡོངས་བཏང་ནས། །རང་ལྟ་མཆོག་ཏུ་བཟུང་མི་བྱ། །ཞེས་པ་ཁུངས་སུ་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ཡིན་ལ། འདི་གཉིས་ཀྱི་

༼ ༡༡ བ ༽

རིགས་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པ་བཤད་དེ། སྲེགས་བཅད་བརྡར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །ཅེས་པ་ཉིད་ལུངས་སུ་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། །དམིགས་རྐྱེན་གྱི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། སྣང་བའི་དམིགས་རྐྱེན་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལས་དོན་དུ་སྣང་བ་འབྱུང་བ་ལ་རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པས་དོན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱས་ཏེ། དེ་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཡོད་ན། དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ལ། དེ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དམིགས་པ་བརྟགས་པ་ལས། ནང་གི་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་ནི། །ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྣང་གང་ཡིན་ཏེ། །དོན་ཡིན་རྣམ་ཤེས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །དེ་རྐྱེན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་སྣང་ཆོས་ཅན། སྔོར་སྣང་ཤེས་པའི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རིགས་པས་དཔྱད་ན་མ་ཡིན་ཏེ་གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་སྙད་དུ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། བག་ཆགས་བརྟན་པའི་ཤེས་པས་དོན་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་མི་འགལ་ལོ། །དམིགས་པ་བརྟགས་པ་ལས། གཅིག་ཆའང་མི་འགྲུབ་ཕྱིར་ན་རྐྱེན། །ཞེས་པ་འདིའི་དོན་ནི། དོན་ལ་

ཞེས་པ་གཅིག་གོ་བྱ་ཡིན་ཡང་། ཐ་སྙད་དུ་འདི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུན་ཡིན་ཞེས་པའོ། །ལྟ་བ་བག་ཆགས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ནི། འདིའི་འདོད་ཚུལ་ལ་འགའ་ཞིག་བག་ཆགས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཞེས་པ་སྔ་མ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྔ་མས་བག་ཆགས་བཞག་པའི་མཐུ་ལས་ཕྱི་མ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། བག་ཆགས་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྔ་མས་ཕྱི་མ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་འཕངས་ཟིན་པས་བག་ཆགས

༼༡༣ ན༽

འཇོག་བྱེད་ཉིད་རྣམ་པ་གཏོད་པ་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་དམིགས་རྐྱེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བར་དུ་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། བག་ཆགས་འཇོག་བྱེད་དང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་སྐལ་པ་དུ་མས་ཀྱང་ཆོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ། ནུས་པ་འཇོག་ཕྱིར་རིས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅེ་ན། འདི་ནི་སྔ་མས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་ལ་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། བག་ཆགས་འཇོག་བྱེད་ལ་མི་བཟུང་ངོ་། །དེས་ན་དམིགས་རྐྱེན་སྔ་མ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་ལ། འདི་དང་སྔ་ཕྱིར་གྱུར་པས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་དོ། །དེས་ན་དོན་སྣང་དངོས་སུ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། དོན་སྣང་ཉིད་ལ་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བཤད་པ་གཉིས་མཐོང་ངོ་། །ཐོགས་མེད་ལྟར་ན་ཀུན་གཞི་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་བག་ཆགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བག་ཆགས་དང་པོ་སད་པ་ལས་ནི་མིག་སོགས་ལྟར་སྣང་བ་འབྱུང་ལ། དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་སོ་སོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །བག་ཆགས་གཉིས་པ་སད་པ་ལས་ནི། གཟུགས་སོགས་སུ་སྣང་བ་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་རང་གཞན་གཉིས་ཀས་ཐུན་མོང་དུ་མཐོང་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཀུན་གཞི་ནི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་ལ། དབང་པོར་སྣང་

བ་ནི་བདག་རྐྱེན། གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ནི་དམིགས་རྐྱེན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་ཀུན་གཞི་ལས་ཐ་དད་དུ་མི་བཞེད་དོ། །བདག་རྐྱེན་ནི་དབང་པོའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལས་དབང་པོར་སྣང་བ་སྟེ། དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་སྨིན་པ་ལས་དོན་དུ་སྣང་བ་ཉིད་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འཇོག་པ་བཞིན་ནོ། །དམིགས་པ་བརྟག་པ་ལས། ལྷན་ཅིག་བྱེད་དབང་ནུས་པ་ཡི། །ངོ་བོ་གང་ཡིན་དབང་པོའང་ཡིན། །དེ་ཡང་རྣམ་རིག་ལ་མི་འགལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༼༡༣ བ༽

འདི་ལྟར་ན། དབང་པོའི་བག་ཆགས་ལ་འདོད་པར་མངོན་ཏེ། དབང་པོའི་ནུས་པའི་ངོ་བོ་ལ་དབང་པོར་བཤད་ཅིང་ནུས་པ་བག་ཆགས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། ནུས་པ་བག་ཆགས་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ཀྱང་དབང་པོའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པས་དབང་པོར་སྣང་བ་ལ་དགོངས་པ་འཆད་དགོས་སོ། །འཇུག་པ་ལས། རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་སྟོན་པ་ན། རང་གི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱི་ནུས་དེ་ལ། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་སྔོ་སེར་སོགས་སྣ་ཚོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བས་འདི་དག་བག་ཆགས་གང་གི་མཐུ་ལས་བྱུང་ཞེ་ན། ཤེས་པ་སྔ་མ་ལ་རང་རང་གི་རིགས་མཐུན་གྱི་ཤེས་པས་བག་ཆགས་བཞག་པའི་མཐུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུ་ལས་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། བག་ཆགས་དེ་ཡང་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་སྔ་མས་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་རང་གི་རིགས་མཐུན་སྐྱེད་བྱེད་དུ་བྱས་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་སྔ་མས་བགོས་པ་ཡི། །ནུས་པ་བག་ཆགས་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །བག་ཆགས་དེ་དག་གང་ལ་གནས་ཤེ་ན། ཀུན་གཞི་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་གནས་ཤིང་། མི་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཡིད་ཤེས་ལ་གནས་སོ། །དེས་ན་ཡིད་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་གནས་པ་རྒྱུན་གྱིས་སད་པ་ན་བག་ཆགས

འཛོག་བྱེད་དང་མཐུན་པ་དེ་དང་དེར་སྣང་ངོ་། །དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཐུན་ནོ། །དེ་ལ་མྱོང་རིག་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལ། ཤེས་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་སྣང་བའི་གཟུང་རྣམ་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་ཆ་ནི་ལོག་སྣེ་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་པའི་སྣང་བ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྣམ་རིག་པའི་ཚུལ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག རང་ལུགས་བཞག དེ་ལ་རྟོད་པ་སྤྲང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དུ་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་བདེན་པ་མེད་དེ། ཕྱིའི་ཆ་བཅས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་གཅིག་དང་ཆ་མེད་ཀྱི་ཡན་ལག

༼༡༧ ན༽

དུ་མ་དང་ཡང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཕྱིའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་མིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུའི་ཕུང་པོ་བཞིན། ཆ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་དུ་མར་བདེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་ཤས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཁང་བཟང་བཞིན་ནོ། །དོན་མེད་པ་དེས་ན་དེས་བཞག་པའི་རྣམ་པའང་མེད་དོ། །ཡང་རྟོག་གེ་པ་ཁ་ཅིག སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་ཀུན་རྫོབ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་སྡེ་དང་མཐུན་པར་འཇོག་ལ། འཇིག་རྟེན་ཡང་གཉིས་ཏེ། གང་ཟག་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། བློ་འཇིག་རྟེན་པ་གཉིས་ཏེ། འདིར་ནི་བློ་འཇིག་རྟེན་པ་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་འཇུག་པའི་བློ་དང་མཐུན་པར་འཇོག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་མ་དཔྱད་པར་འཇུག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་སྡེ་དང་མཐུན་པར་འཇོག་ན་སྡེ་བདུན་ནས་བཤད་པའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་དང་འགལ་ཏེ། འདིར་ནི་གཙོ་བོར་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྣམ་རིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ནི། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དཔྱོད་པ་ན་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། དེ་ལ་གཏན་ཚིགས་རྣམ་པ་གཉིས་ལས། གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྟགས་ནི། དོན་དུ་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། སེམས་སུ་གྲུབ་སྟེ། གསལ་ཞིང་རིག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རིག་པ་ཞེས་པ། བྱ་བ་དང་། བྱེད་པའམ་ལས་གང་ལ་འདོད། བྱེད་པ་ལ་འདོད་ན། རིག་

པའི་སྒྲུབ་བྱེད་རིག་བྱེད་བཀོད་པས། སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་སོ། །བྱ་བ་ལ་འདོད་ན་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལས་ལ་འདོད་ན། མར་མེ་ཡང་ཆོས་ཅན། སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་ཞིང་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བློ་ལ་མར་མེ་སྣང་བ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། དེ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མར་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེད་དོ། །ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་སུ་གྲུབ་བོ། །རྟགས་འགོད་པ་ནི། གང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན། རྫས་གཞན་དུ་མི་སྲིད་དེ། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་བཞིན། སྔོན་པོར་སྣང་བ་དང་སྔོ་འཛིན་ཡང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་ཆོས་རང་རིག་གིས་གྲུབ་ལ། རྗེས་འགྲོ་

༼༡༧ བ༽

ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་སྟེང་དུ་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ནི་མཐའ་གཞན་བཀག་པས་ཁེགས་ཏེ། རྫས་ཐ་དད་ལ་དུས་མཉམ་མི་མཉམ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་དུས་མི་མཉམ་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་མེད་ལ། དུས་མཉམ་པ་ལའང་རྫས་སོ་སོ་བ་ཡིན་ན། ཅིག་སྔོན་པོར་དམིགས་པ་ན་སེར་པོ་དམིགས་པས་མ་ཁྱབ་པ་བཞིན་དུ་དམིགས་པར་ངེས་པའི་དོན་མེད་དོ། །དེ་ལ་ལྷན་ཅིག་དུ་དམིགས་པ་ནི། ལྷག་ཅིག་དུ་རྟོགས་པའོ། །ངེས་པ་ནི་མ་ཁྱབ་པའོ། །ཚུལ་སྒྲུབ་པ་ལ་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། ལྷན་ཅིག་ཡིན་ན་རྫས་ཐ་མི་དད་པ་འགལ་ཏེ། ཐ་དད་པ་ཁོན་ལ་མཐོང་བས་སོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་ཐ་དད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་མི་འགལ་ལོ། །མ་ངེས་པ་སྤང་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་རྫས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་པོ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མལ་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་དམིགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སེམས་སེམས་བྱུང་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀྱང་རང་རིག་ཐ་དད་ཀྱིས་སོ་སོར་མྱོང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དམིགས་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་ནི། ཟླ་བ་གཅིག་ལ་སྐྱེས་

བུ་དུ་མས་ལྟ་བའི་ཚེ། ལྟ་སྦྱིན་གྱིས་ཐྲ་གཅིག་དམིགས་ཀྱང་མཚོད་སྦྱིན་གྱིས་
མིག་ཤེས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གཟུང་འཛིན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེ་ན། རིགས་པས་བརྟགས་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་མཐོང་བ་གཞན་གྱིས་
མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
དང་ཤེས་རྒྱུད་ཐུན་མོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐུན་མོང་དུ་མཐོང་བའི་ཐ་སྙད་
བྱེད་པ་ནི་བག་ཆགས་མཐུན་པར་སད་པ་ཙམ་མོ། །འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཐེས
འགྲོ་རང་རིག་གིས་གྲུབ་ལ། ལྡོག་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། སྔོ་སེར་ཆོས་ཅན། ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། ཐས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། ཏ་དང་གླང་བཞིན་ནོ། །གལ་
ཏེ་སྣང་གཟུགས་ལྷན་ཅིག་དམིགས

༼༡༩ ན༽

ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྣང་གཟུགས་ཙམ་ནི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོག་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བྱི་ལ་དང་འུག་པ་ལ་སོགས་པས་སྣང་བ་མེད་པར་ཡང་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་སྣང་གཟུགས་ལ་ནི་འབྲེལ་པ་ཡོད་དེ། མིག་གིས་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པ་སྣང་བ་རྐྱེན་དུ་ཡོད་པ་ལས་ཐོབ་དགོས་ལ། སྣང་བས་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པ་ཡང་དབང་པོ་གྲོགས་སུ་ཡོད་པའི་སྟོབས་ལས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་སྔོན་པོ་དམིགས་པར་ཐལ། སྔོ་སྣང་མིག་ཤེས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་རིག་དུ་ཐལ། སྔོན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྔོར་སྣང་རྟོགས་པས་སྔོར་སྣང་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། སྔོན་པོ་ལ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོ་ལ་དམིགས་ནས་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྔོན་པོར་སྣང་ཏེ་ཤེས་པར་ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མྱོང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན་འདོད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་ཡང་དམིགས་པ་དང་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཉམས་སུ་མྱོང་བྱ་ཡིན་པར་མི་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་དེས་དམིགས་པ་དང་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་དེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་རྟོགས

པའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་ཐལ། །
གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་རྟོགས་ཤིང་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་པར་ཐལ།
རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཅེ་ན། རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན་
འདོད་ལ། རྣམ་རྫུན་པ་ལྟར་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། དོན་དུ་སྣང་བ་ཆོས་ཅན།
ཤེས་པར་ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་
མ་གྲུབ་ན། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་
སྔོར་སྣང་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། དོན་སྣང་དང་དོན་
སྣང་དམིགས་པའི་བློ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་མ་

༡༩ བ

ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་དང་བདག་ཉིད་ཐ་དད་མེད་པར་དོན་ལ་གནས་སམ། ཤེས་པ་དང་བདག་ཉིད་ཐ་དད་དུ་དོན་ལ་གནས། དང་པོ་ལྟར་ན། ཤེས་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་གྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྣམ་པ་བརྫུན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་རོ། །འདོད་ན། དོན་སྣང་བདེན་མེད་དུ་བསྒོམ་པས་དོན་དུ་སྣང་བ་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། དོན་སྣང་བག་ཆགས་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་དོན་ལ་ཡོད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྣམ་བདེན་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་རྟོགས་བྱ་ལ་ཤེས་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་ལ་རྣམ་རྫུན་པ་ལ་མ་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྟགས་ནི་རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན། སྔོན་པོར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། གནས་ཚུལ་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར། མར་མེ་ལ་སོགས་པས་མ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་གནས་ཚུལ་ལ་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བརྫུན་པ་ལྟར་ན། ཤེས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཡང་ཤེས་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་དེ། གསལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི།

དབུ་མ་པ་དག་གིས་སྨྲས་པ། སེམས་ཀུང་བདེན་པར་མེད་དེ། རྒྱུན་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ཡང་མེད། སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དུ་མར་བདེན་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་རྒྱུན་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་མེད་དེ། ཡན་ལག་ཅན་བཞིན་དུས་ཆ་ཐ་དད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དུ་མར་བདེན་པ་མེད་དེ། རྡུལ་གྱིས་ཆ་ཤས་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་ནི་སྐྱེ་འཇིག་གནས་པ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སེམས་ཀུང་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དང་། འཇིག་པ་དང་གནས

༼༧༥ ན༽

པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྫོམ་བྱེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འོན་རྫུལ་ཕྲན་ཡང་། དབུས་རྫུལ་ལ་ཕྱོགས་དྲུག་གི་རྫུལ་གྱིས་སྐོར་བ་ན། དབུས་རྫུལ་ཕྱོགས་དྲུག་ལ་ལྟ་བའི་ཆ་ཅན་ཡིན་ན་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་ལ། ཕྱོགས་ཆ་དྲུག་མེད་ན་ཕྱོགས་ཆ་དྲུག་ན་རྫུལ་མེད་པས་རགས་པ་རྫོམ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཆུམ་པར་རིག་པའི་ཚུལ་སླུ་བས་རིག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་སྐད་ཅིག་ཀུང་གཅིག་ཡིན་ན་སྐྱེ་གནས་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་དང་རྫུལ་ཕྲན་མི་མཚུངས་ཏེ། དབུས་རྫུལ་ལ་རྫུལ་དྲུ་མས་དུས་ཅིག་ཏུམ་བསྐོར་ན་རགས་པ་མི་རྫོམ་ལ། སྐོར་ན་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་བས་རྫུལ་ཆ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་འགལ་ལོ། །དུས་གསུམ་ཀུང་ཅིག་ཆར་སྐྱེས་ན་རྫུལ་ཕྲན་གྱི་བརྟག་པ་འཇུག་པ་ལས། དུས་གསུམ་ཅིག་ཆར་མི་སྐྱེ་བས་ད་ལྟར་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཅིག་ཁོན་ཟད་པའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དུ་འདོད་པ་ལ་རྫུལ་ཕྲན་གྱི་བརྟག་པ་མི་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན། དུང་དཀར་པོར་སྣང་བ་དང་སེར་པོར་སྣང་བ་གཉིས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་

རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡུལ་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དོན་དུ་སྣང་བ་ཅི་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་བློ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་ན་མེད་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་། བག་ཆགས་བརྟན་པ་དང་མི་བརྟན་པའི་དབྱེ་བས། ཐ་སྙད་དུ་སླུ་བ་དང་། མི་སླུ་བ་ལ་བལྟོས་ནས། བདེན་པ་སྐྱེ་ཚད་མ་དང་རྫུན་པ་སྐྱེ་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཡིན་མ་ཡིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྣམ་ངེས་ལས། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་བཟློག་པ་ན་བསླད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་ཇི་ལྟར་སླ་སྟེ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཉེ་བར་སླད་པའི་བག་ཆགས

མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་མཁས་པས་ཀུང་ཐ་སྙད་ལ་ཡིད་བརྟན་
དུ་མེད་པར་མཐོང་བས་གཅིག་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་ལ། གཞན་བག་
ཆགས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་མི་འབྲལ་བར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
ནི། ཐ་སྙད་ལ་མི་སླུ་བ་ལ་བལྟོས་ནས་འདིར་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་སྡེ་བདུན་འདིར་རང་ལུགས་ལ། ཇི་སྲིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ཁས་ལེན་པའི་སྐབས་དེ་སྲིད་དུ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གཟུང་
ཡུལ་ཟེར་ལ། རང་ལུགས་ངེས་པའི་དོན་ཤེས་བྱ་ནང་སེམས་སུ་སྨྲ་བ་སེམས་
ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དང་དེས་རྣམ་པ་གཏད་
ནས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་
ཡུལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོའི་རྣམ་བཤད་དོ།། ༄ །།གཉིས་པ་ཤེས་
བྱེད་ཀྱི་བློ་ལ། བློའི་མཚན་ཉིད་ནི། མྱོང་རིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའོ། །བློ་ལ་ཡུལ་
གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྟོག་པ་རྟོག་མེད་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། བློའི་ཡུལ་ལ་རང་སྤྱི་
གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་པའི་ངོ་བོ་གཟུང་རྣམ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན།
འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གཉིས་སུ་གྱུར་ཏེ། དོན་རིག་མངོན་སུམ་རྣམ་པ་མ་འཁྲུལ་ལ།
རྟོག་པ་རྣམ་པ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྟོགས་
པར་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་། འཇུག་བཞིན་པ་དང་། ཞུགས་ཟིན་

པ་དང་གསུམ་མོ། །གནས་ཚུལ་ལ་ཡུལ་རང་མཚན་པ་ནར་གནས་པ་དང་འདྲ་བར་ཡུལ་ཅན་ཡང་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དཔྱད་ན་རང་རིག་པ་ནར་འདུག་འོ། ། ཞེས་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བློ་སྤྱི་ལྡོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཚད་མ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། འགའ་ཞིག་བློའི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་འཛིན་བྱེད་ཅེས་འདོག་གོ །དེ་ལ་གཞན་དག ངོ་ན་བླ་བ་གཉིས་འཛིན་གྱི་བློ་ཆོས་ཅན། བློ་མིན་པར་ཐལ། ཡུལ་

༼༡༨ན༽

འཛིན་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟླ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བདག་འཛིན་ཡང་ཆོས་ཅན། བདག་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུང་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་མཚུངས་སོ། །ཟླ་གཉིས་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་ཡང་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་རྟག་པ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་འཛིན་ནོ་སྙམ་ན། ཟླ་གཉིས་མེད་ཀྱང་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཛིན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཡང་ཟླ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རིག་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་བདག་འཛིན་ཡང་ཆོས་ཅན། བདག་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུང་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མཚུངས་སོ། །ཟླ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གཞན་གང་ཡང་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལའང་ལན་སྔ་མ་ཉིད་དོ། །ཡང་ན། མྱོང་རིག་གི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཡུལ་རིག་པ་ཞེས་འཛོག་ན། དོན་དམ་པའི་རང་རིག་ལ་ཡུལ་བཞག་ཏུ་མེད་པས་བློ་མིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པའང་ཡོད་པས་ན་ཕྱོགས་གཉིས་གང་ལེགས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །རང་རིག་གི་ངོ་བོ་ནི་འཛིན་རྣམ་ཀྱི་ཆ་མྱོང་རིག་ཙམ་གྱི་ངོ་བོའོ། །འདི་ནི་ཡུལ་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱུ་ལས་མྱོང་རིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ཙམ་ལ་བརྗོད་

དོ། །དབྱེ་བ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་སམ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས། རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། །སྒྲ་དོན་འདྲེ་རུང་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། རྟོག་པ་ནི་བརྗོད་པ་དང་འདྲེར་རུང་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྟེ་ ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཀུན་གྱི་རྣམ་རྟོག་མིང་རྟེན་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་བརྗོད་བྱ་ནི། དོན་མཐོང་བའི་རྗེས་ཀྱི་རྟོག་ངོར་

ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་ཡིན་ལ། བརྗོད་བྱེད་ནི་སྒྲ་ཐོས་པའི་རྗེས་སུ་རྟོག་པ་ལ་མིང་སྤྱི་སྣང་བ་སྟེ། འདྲེས་པར་འཛིན་པ་ནི། སྒྲ་དོན་ཐ་མི་དད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཤེས་པའི་ངོར། ལྡོ་ལྡིར་བ་མཐོང་ན་བུམ་པ་ཞེས་པའི་བློ་སྐྱེ་ཞིང་། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཐོས་པ་ན་ཡང་ལྡོ་ལྡིར་བའི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བའི་ཕྱིར། བརྡ་འབྲེལ་མི་ཤེས་པ་ལ་ནི། སོ་སོར་སྣང་གི་འདྲེས་པར་མི་སྣང་སྟེ། ལྡོ་ལྡིར་བ་མཐོང་བ་ན་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་བློ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཐོས་པ་ན་ཡང་ལྡོ་ལྡིར་བའི་རྣམ་པ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་དང་དོན་རང་མཚན་འདྲེས་པར་འཛིན་པ་མིན་ཏེ། གཉིས་པོ་བརྡ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་དོན་གྱི་ནུས་པ་ཉེ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རྣམ་རྟོག་སྔ་མའི་བག་ཆགས་ཙམ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བརྡ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་མི་སྣང་བ་ཡང་སྒྲའི་དོན་མིན་ཏེ། བརྡ་དང་། བརྡའ་གདགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་བཟུང་བར་བརྡ་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་གཞི་མ་བཟུང་བར་ཁྱད་ཆོས་དང་སྦྱར་ནས་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ལ་མི་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲའི་དོན་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གིས་རྟོག་པས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་དགག་པ་ཡང་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་མིང་སྤྱི་ཙམ་ལ་རྟོག

པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་མིན་པར་ཐལ། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་འཛིན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་སྤྱི་འབའ་ཞིག་དང་དོན་སྤྱི་འབའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གཉིས་ཕྱིས་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དུ་འདྲེར་རུང་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། གཉིས་པོ་སོ་སོ་ལ་དམིགས་ན་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་འཛིན་པ་མིན་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྒྲ་དོན་འདྲེས་པ་ཞེས་སྨོས་པ་ནི་རྟོག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་སྨོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཆོས་གཉིས་སྦྱོར་བ་དང་བསྲེ་བ་ནི་རྟོག་པ་ཁོ་ནའི་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་རྟོག་མེད་ཀྱི་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱིས

{༡༧ ན}

སྔོ་སེར་དཀར་དམར་སོགས་སྣ་ཚོགས་འཛིན་ཀྱང་ཕན་ཚུན་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཞེས་པ་སྨོས་པས་ནི། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏེ། གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ངོ་བོ་ནི་རྟོག་པ་ལ་མི་སྣང་བས་ཕན་ཚུན་སྦྱོར་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་རྟོག་གཉིས་པོ་ཡང་དོན་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་མོད་ཀྱི། རྟོག་པའི་འཛིན་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འབྲེལ་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རུང་བ་སྨོས་པས་ནི་བརྡའ་ལ་མ་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་དག་ཀྱང་རིགས་པས་ཙུང་ཟད་དཔྱད་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ལ། མ་དཔྱད་པའི་ངོར་ནི་སྒྲས་དོན་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་བརྗོད་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་པོའི་ཞེན་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་དོན་དངོས་སུ་བརྗོད་ཞེས་སྨྲ་ན་འགལ་བ་མེད་དོ། །བསྲེ་ཚུལ་ནི་རྣམ་པ་དུ་མ་སྟེ། སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་བསྲེ་བ་དང་། རིགས་མཐུན་གཅིག་ཏུ་བསྲེ་བ་དང་། སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་བསྲེ་བ་དང་། མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྲེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་ལ་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཡུལ་དུས་སོ་སོའི་སྔོ་སོགས་ལ་རིགས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ཉིད་དེ། སྔར་མཐོང་བའི་མི་དང་། ད་ལྟར་གྱི་མི་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། ཡལ་འདབ་ཅན་ལ་ཤིང་དུ་ཞེན་པ་ལྟ་བུའོ། །རྟོག་པའི་དབྱེ་བ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས། སྒྲ་སྦྱོར་རྟོག་པ་དང་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ། ཡུལ་གྱི་སྒོ

ནས། སྒྲ་སྤྱི་དང་། དོན་སྤྱི་དང་། གཉིས་ཀ་འཛིན་པའི་དབྱེ་བས་གསུམ་མོ། །ངོ་བོའི་སྒོ་ནས། ངེས་ཤེས་དང་། སྒྲོ་འདོགས་དང་། སྐུར་འདེབས་དང་ཐེ་ཚོམ་མོ། །དང་པོ་ནི་ཡོ་འདབ་ཅན་ལ་ཤིང་དུ་ཞེན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། བརྡ་དུས་ཀྱི་མིང་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དོན་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་དབྱུག་པ་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་གཞིའི་དོན་དང་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་དོན་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དང་

༼༡༨ བ༽

སྒྲ་སྦྱོར་བས་སྒྲ་སྦྱོར་རྟོག་པ་དང་། ཁྱད་གཞིའི་དོན་དང་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་དོན་སྦྱར་ནས་འཛིན་པས་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །འགའ་ཞིག ཇི་སྐས་དཔག་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་གཞི་ལ་ཁྱད་ཆོས་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལོ་འདབ་ཅན་གྱི་ལྗོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལས། ཤ་པ་ཤིང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱད་གཞི་ལ་ཁྱད་ཆོས་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་འབའ་ཞིག་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་འདིས་ནི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཁོ་ན་འཛིན་པས་སྒྲ་སྦྱོར་རྟོག་པའོ། །དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་ནི། སྒྲ་དང་དོན་གཉིས་ལས་དོན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་འཛིན་པ་དགོས་པ་ཡིན་នོ། །འོ་ན་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་འཛིན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིང་དོན་འདྲེ་རུང་དུ་འཛིན་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་སྒྲ་སྦྱོར་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐ་སྙད་དུས་ཀྱི་དོན་སྦྱར་ནས་འཛིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་འཛིན་པ་ནི། བརྡ་ལ་མ་བྱང་བས་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་རེ་རེ་ལ་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་ནི། ལྟོ་ལྡིར་བ་ལ་བུམ་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ངེས་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ། ངེས་ཤེས་ཀྱི་དོན་ནི། རང་ཡུལ་དོན་དང་མཐུན་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ནས་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའོ། །དེ་ཡང་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་དེ་སྲིད་དུ་སེལ་བར་བྱེད་ཀྱི་ཉམས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་ཚད་ནི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་དམིགས་རྣམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་བྱ་ཡི། ངེས་ཤེས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འཇུག་པ་ལ་མི་བྱའོ། །སྒྲོ་འདོགས་ཀྱང་ངེས་ཤེས་སེལ་བྱེད་དུ་ཐལ། དེ་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གེགས་བྱེད་པ་

༼ཁ ན༽

ཙམ་གྱིས་སེལ་བྱེད་མིན་ཏེ། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་ཞུགས་པས་སྟོབས་ཞན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ནི་སེལ་នུས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པས་གཅིག་ཤོས་ལས་སྟོབས་ལྷག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོ་འདོགས་ནི་གནས་ཚུལ་ལ་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའོ། །ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གྱི་འགལ་ཟླ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཚེ་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་འཛིན་པའི་བློ་སྒྲོ་འདོགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། སྐུར་འདེབས་མིན་པར་ཐལ། སྐུར་འདེབས་ནི་ཡོད་པའི་དོན་ལ་མེད་པར་འཛིན་པ་སྟེ། ཚེ་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཐེ་ཚོམ་ནི། ཡུལ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པར་འདྲུག་པ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ནི་རང་གི་རིགས་ཀུན་ལ་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་སྲིད་པའི་བློ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། བློ་ཆོས་ཅན། ཐེ་ཚོམ་དུ་ཐལ། རང་གི་རིགས་རྒྱུན་ལ་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡུལ་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་ཅན་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རྟོག་བློའོ། །ཁྲིན་པ་ན་རྒྱུ་ཡོད་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རིགས་ཅན་ཏེ། ཡུལ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོགས་པ་མ་ཆོད་པའི་བློའི་དམ་བཅའ་ཙམ་ཡིན་པས་སོ། །འདི་ནི་དམ་བཅའི་ཚིག་ཙམ་ལས་ཐེ་ཚོམ

ཟ་བར་མཐོང་གི་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པས། དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འཐད་པར་བཤད་པ་དང་མཐུན་ནོ། །འདི་ལ་ཆོས་མཆོག་དང་རིགས་གཏེར་ལས། ཐེ་ཚོམ་བག་ལ་ཉལ་དུ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་བློ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། བོད་འགའ་ཞིག་གིས་ཡུལ་ལ་གསལ་བའི་སྣམ་པས་འཇུག་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་ཡུལ་གསལ་བར་དྲན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། རྟོག་མེད་ཀྱི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ལ་གསལ་བའི་སྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན། འདིག་རྟེན་ན་རང་ཡུལ་གསལ་བར་དྲན

༼༧ ཁ༽

མི་དྲན་གྱི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་ཡུལ་མི་གསལ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་སོགས་ལ་ཡང་ཡུལ་གསལ་བའི་རྣམ་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གོམས་ལས་འདོད་ཆགས་སོགས་གསལ་བ། །མཐོང་ཕྱིར་འདོད་རྒྱལ་ཉིད་མིན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །བསྐྱེད་རིམ་སོགས་ལ་གསལ་བར་དྲན་མི་དྲན་གྱི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟོག་པ་ལ་ཡུལ་བཀྲ་བར་འཛིན་མི་འཛིན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་རྟོག་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ལ། །དོན་གསལ་སྣང་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྟོག་པ་ཇི་ལྟར་གསལ་ཡང་། དོན་རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་མ་འདྲེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསལ་བར་མི་སྣང་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་རང་ཡུལ་ལ་སྣང་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་བློའོ། །དབྱེ་བ་ལ། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་དང་མངོན་སུམ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་ཡུལ་ལ་སྣང་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་འཇུག་ཅིང་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་རྒྱུས་སླད་པའོ། །རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །སེམས་སེམས་བྱུང་ལ། སེམས་ནི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ། སེམས་བྱུང་ནི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་སྟེ། ཆོས་མཆོག་གིས་སེམས་ནི་དོན་ཙམ་འཛིན་པའོ། །སེམས་བྱུང་ནི་གནས་སྐབས་འཛིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་འགའ་ཞིག གཟུགས་ནི་

དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། བཟང་ངན་གྱི་བྱེ་བྲག་ནི་ཁྱད་པར་རོ་ཞེའོ། །འོ་ན་གཉིས་པོ་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟོག་མེད་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀ་དོན་གཅིག་ལ་མཐོང་མ་མཐོང་གི་བྱེ་བྲག་མེད་པས་གཉིས་ཀས་གཉིས་ཀ་འཛིན་པས་ཕན་ཚུན་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དམིགས་པ་གཅིག་ལ་འཇུག་པས་དམིགས་པ་མཚུངས་པར་འཇོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམིགས་པ་སོ་སོ་ཁོ་ནར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག གཉིས་ཀས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་འཛིན་པར་འདྲ་ཡང་། རང་སྟོབས་དང་

{ ༡༨ ན }

གཞན་སྟོབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །རང་སྟོབས་དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱི་དོན་ཡང་། སེམས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ངོ་བོར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་ཏེ། སེམས་བྱུང་ལ་ཡང་མ་ལྟོས་པར་དཔྱོད་ནུས་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་ཏེ། སེམས་བྱུང་དང་འགྲོགས་སྟོབས་ཀྱིས་དཔྱོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་བྱུང་ལ་དེ་ལས་བཟློག་ཏེ་བསྟན་ཏོ། །མི་འཐད་དེ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་དེ་ལ་དོན་ཙམ་མཐོང་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །ཁྱད་པར་རིག་པ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའོ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། ཙམ་ནི་བྱེ་བྲག་སེལ་བའི་སྒྲ་སྟེ་ངོ་བོ་ཙམ་དམིགས་ཀྱི །ཁྱད་པར་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་འགའ་ཞིག གཉིས་ཀས་གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་འདྲ་ཡང་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པའི་ཡུལ་ལས་ཁྱད་པར་རྣམ་པར་འབྱེད་དེ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་མཐུ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ནི་སེམས་བྱུང་གི་མཐུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་ཀས་དངོས་སུ་འཛིན་པར་མཚུངས་ན་ཡུལ་གཅིག་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་འདྲེན་གྱི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གང་ལས་སྐྱེད་པར་འགྱུར། ཡང་འགའ་ཞིག དོན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཙམ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་ནི་སྔོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་རྫས་རྣམས་ལ་འདོད་དོ། །ངོ་བོ་ལ་སེམས་ཀྱི་

ཡུལ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སེར་པོ་སོགས་ནི་ཡུལ་དུ་མི་འཛོག་སྟེ། དེ་མེད་ཀྱང་སྔོན་པོ་སོགས་ཡོད་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གཟུགས་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་ན། གཟུགས་སྔོན་པོའོ་སྙམ་པའི་ངེས་པ་སྐྱེས་པའི་ཚེ། སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་ལྡོག་པ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ཏེ། དེ་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་སྔོན་པོ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ནི་སེམས་བྱུང་གི་མཐུའོ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་ཡང་སེམས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་འཛིན་ན། སེམས་བྱུང་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པས་ཁྱད་པར་མི་ཕྱེས་པར་སོན་གནས་སོ། །

ཡང་ན་སེམས་བྱུང་གིས་ཀྱང་མི་འབྲེན་པ་ཉིད་དུ་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་ཡུལ་
རྟོགས་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་སྣ་
ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔྲ་གཉེན་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་
གཅིག་ཅར་དུ་ལྟ་བའི་དབང་ཤེས་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་
གཉིས་སུ་བྱས་ནས་རིག་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་སྔ་མ་ཉིད་བརྗོད་དོ། །འདི་
ཡང་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། ལུང་ལས་ཀྱང་སེམས་རྣམས
དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་མ་
གསུངས་ལ། སེམས་བྱུང་རྣམས་ལ་སེམས་ལས་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་འཛིན་
སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྷག་པོ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་
རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པར་མཚུངས་ཀྱང་རིག་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཕྲ་མོ་མི་
འདྲ་བས་རྣམ་པ་འབྱེད་དོ། །འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་། སེམས་པས
སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་ལ། འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མཚན་
མར་འཛིན་པ་དང་། ཚོར་བས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རིག་གོ །དེ་དེ་
བཞིན་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྒྱས་པར་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་རྟོགས་པར་
བྱའོ། །སེམས་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་རིག་ཙམ་ལས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྷག་
པོ་གཞན་མ་དམིགས་པས་ན་ཙམ་ནི་བྱེ་བྲག་སེལ་བའི་སྒྲ་སྟེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ

དམིགས་ཀྱི། ཁྱད་པར་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ་ཞེས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ལ་གཙོ་བོ་དང་སེམས་བྱུང་ལ་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། མིག་ཤེས་གང་ཇི་སྙེད་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མིག་དབང་པོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཟུགས་པོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་གཙོ་བོ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། སེམས་འབྱུང་རྣམས་ནི་གཙོ་བོ་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་གིས་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་པོ་ན་ལ་བརྟེན་པར་མ་ངེས་ཏེ།

༼༣༠ ན༽

ཉན་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་དུ་མ་ངེས་ཏེ། རེས་འགའ་སྒྲའི་ཡུལ་ཅན་དུའང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་བྱུང་ལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ལྔས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། གཙོ་བོ་མིག་ཤེས་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་དབང་གིས་དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། དེ་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་གིས་འཁོར་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་སེམས་ཀྱང་སེམས་བྱུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་ཐལ། སེམས་བྱུང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། མིག་ཤེས་ནི་མིག་ལ་རང་དབང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། སེམས་བྱུང་ནི་གཙོ་བོ་དེའི་དབང་གིས་བརྟེན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་དང་བྲན་གཉིས་གྲོང་གཅིག་ན་གནས་སོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ནི་རང་དབང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་ལ། བྲན་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་གིས་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན་དམིགས་པ་མཚུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཐུན་མོང་བའི་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སོ་སོ་ལ་སྣང་བ་སྣང་མཁན་རང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བློ་ལ་སྣང་བ་

ལས་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར་དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ཙམ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ནི། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། བློའི་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་དམིགས་རྣམ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་དེ་ལྟར་རོ། །དམིགས་ཡུལ་དུ་འཛོག་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པར་ནི་དམིགས་པ་མེད་དེ། གཟུང་དང་འཛིན་པ་གཉིས་བྲལ་བའི། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་དམ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྣང་བ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། དམིགས་པར་འཛོག་པ་ནི། ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་

པས་མི་འགལ་ལོ། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྫས་ཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། འགའ་ཞིག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཚོགས་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་མཚུངས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ། བློ་ལས་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཐ་དད་དུ་འདོད་ན། རྫས་དཔག་གཅིག་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ན་གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་དང་། དེའི་འཁོར་གྱི་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ལྷན་ཅིག་དུ་སྐྱེ་དགོས་པས་རྫས་དཔག་དྲུག་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བས། རྟོག་གཉིས་གཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལུང་གི་དོན་ནི་ཤེས་པར་མཚུངས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་རྫས་གཅིག་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་གཉིས་གཅིག་ཆར་འཇུག་པ་མེད། །ཅེས་པ་ཡང་རིགས་མཐུན་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་པ། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་རྟོགས། ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་རྣམ་ཤེས་ཅིག་གི་འཁོར་དུ་སེམས་པ་དང་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྫས་རེ་རེ་ཁོན་འབྱུང་གི་རིགས་འདྲ་གཉིས་གཉིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གཞན་ཡང་། སེམས་སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། རྫས་ཐ་དད་དུ་ཐལ། རྐྱེན་གསུམ་གྱི་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཆོས་ཅན། སེམས་བྱུང་དང་གཙོ་འཁོར་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་བྱུང་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། སེམས་

ལས་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དོན་བཤད་དུ་མེད་པར་ཐལ། སེམས་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཚོར་འདུ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་རྫས་གཅིག་ལ་རྫས་དབྱེར་མེད་འདུ་བ་སྲིད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་སེམས་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་ལ་རྫས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་གཉིས་ལས་མེད་པར་ཐལ། སེམས་བྱུང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ལས་རྫས་ལོགས་སུ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདུས་བྱས་ལ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་པར་བཤད་པ་དེ་ལྡོག་པའི་དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཐལ་ལོ། །

༼༣༧ ན༽

འདོད་ན། ལྟ་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་པར་བཞག་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མར་ཡང་དབྱེ་རུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། སེམས་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སོ་སོར་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་ངེས་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། མཚན་མ་ཉེ་བར་རྟོག་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་སོ་སོར་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཁམས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་ཁམས་རེ་རེར་བྱས་ནས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བཤད་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལས་ཁམས་ལོགས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །སེམས་བྱུང་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་བཤད་ནས། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་སྐྱེ་མཆེད་ལོགས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །རིགས་པ་འདིས་ནི། སེམས་སེམས་བྱུང་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མིན་དང་ཚད་མ་གཉིས་བསྟན་ཏེ། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་མིན་པའི་ཤེས་པའོ། །དཔྱད་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཚད་མིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་མིན་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་དོན་དང་མཐུན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་སླུ་བ་ཙམ་ཡོད་མོད་ཀྱི། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་མི་བརྗོད་དེ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ནི་ཚད་མ་ཁོ་ནའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ནི་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཡང་ཡང་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཐུག་པ་མེད་འགྱུར་དྲན་སོགས་བཞིན། །ཞེས་པ་ལྟར་གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་མཆོག་གིས་མངོན་སུམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་། རྗེས་སུ

དཔག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་མ་རྣམས་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །དེའི་དོན་ནི། མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་འོག་རོལ་གྱི་མངོན་སུམ་
ཕྱི་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་སྔར་མ་རྟོགས་པ་
གསར་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོགས་པར་འདོད་པའི་དོན་གང་ཡིན་
པ་དེ་རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྔ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་
དུ་དགོངས་སོ། །མངོན་སུམ་ནི་རྫས་ཁོ་ནའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ།
རིགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། རྫས་ལ་སྔར་མ་རྟོགས་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྔོན་པོའི་
སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྔོན་པོ་རྟོགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྔོན་
པོ་ཙམ་ལ་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བུམ་པ་མཐོང་
བས་དངོས་པོ་མཐོང་བར་ཡང་མཚུངས་སོ། །བུམ་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་དངོས་
པོ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་དུ་མ་བརྗོད་དོ། །གཞན་ཡང་།
གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཞག་སྔ་མར་དར་སྔོན་པོ་མཐོང་ནས་ཞག་ཕྱི་མར་སྔར་གྱི་
དར་སྔོན་པོ་དང་པོར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཡུལ་སྔར་མ་རྟོགས་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་
ཁས་བླངས་ལ་སྦྱར་རོ། །འདོད་ན། ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་མ་ငེས་པ་

དངོས་སུ་འབྲེན་ནུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཇུག་ཡུལ་སྟོན་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཚད་མ་དང་། འཇུག་ཡུལ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། བོད་དག་གིས། དཔྱད་ཤེས། ལོག་ཤེས། ཐེ་ཚོམ། ཡིད་དཔྱོད། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དང་ལྔར་འདོད་དོ། །སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཞེས་པའི་དོན། ཡུལ་སྣང་ལ་རང་གིས་མ་ངེས་པ་འདོད་དམ་ངེས་པ་མ་དྲངས་པ་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། མངོན་

༼༣༣ ན༽

སུམ་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚད་མིན་དུ་ཐལ། ཡུལ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། རྟོག་པའི་རྒྱུན་འགག་ཁ་མ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་མ་དྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་ཚད་མིན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདི་མངོན་སུམ་མམ་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པས་བློ་རིག་གཞན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དོ། །ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པའམ་མ་རྙེད་པར་དཔྱོད་པ་ཙམ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་དཔྱད་ཤེས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུ་བས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་བསྟན་པ་དོན་མེད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཐེ་ཚོམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །དཔྱད་ཤེས་ཀྱང་། ཚད་མ་དངོས་མིན་ཀྱང་མི་སླུ་བས་ཚད་མའི་རིགས་སུ་བསྡུའོ། །ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཚད་མའི་རིགས་སུ་འདུའོ་ཞེ་ན། ཚད་མ་དང་བྱེད་ལས་འདྲ་བའི་ཕྱིར་འདུས་སོ། །དེ་མིན་པ་དེའི་རིགས་སུ་འདུ་བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཆོས་ཅན། འབྲས་རྟགས་དངོས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རིགས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཡིད་ཆེས་གྲགས་པ་གཉིས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན། རྟགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་མི་འདུ་བར་ཐལ། དེ་མིན་པར་ཞེས་སོགས་ཀྱང་འཇུག་གོ །མ་འོངས་པ་ན་སྐྱེ་འགྱུར་ཡང་ཆོས་ཅན།

འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལྷའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། གནོད་པ་བྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། གནོད་པ་བྱ་རུང་གི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་མ་ཏོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། དང་པོ་ནི། གང་ཟག་རང་གིས་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་དཔྱད་པ་མ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་འགལ་བ་འཛིན་པའི་བློ། གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་ལ་དཔྱོད་པ་ཞུགས་ཀྱང་ངེས་

༼༣༣ བ༽

པ་མ་རྟེན་པའི་བློ། གསུམ་ཀ་ཡང་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་མ་རྟོགས་པའི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །གལ་ཏེ་མ་རྟོགས་པ་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པས། དབྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་དུ་བགྲང་བར་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དབྱེ་གཞིར་བརྗོད་པ་ནི། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་རྟོགས་པའི་ལྡོག་པ་ནས་བརྗོད་ལ། དབྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་དུ་བརྗོད་པའི་ནི་སྣང་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །འདི་ནི་འདིར་བསྡུ་ཙམ་ཡིན་པས་ཀླན་ཀ་མི་འཇུག་གོ །ལོག་ཤེས་ལ་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་སེལ་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གྱི་འགལ་ཟླ་འཛིན་པའོ། །དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། རང་བློ་སྐྱོག་སྒྱུར་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་ཡུལ་གྱི་ལོག་ཕྱོགས་སེལ་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོས་ཅན། ལྐོག་གྱུར་ལ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་གྱི་ལོག་ཕྱོགས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་འཁྲུལ་རྒྱུ་མེད་པར་འཁྲུལ་བར་མི་རིགས་པས་འཁྲུལ་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ནི་གཉིས་ཏེ། ནང་ན་ཡོད་པ་དང་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི་རྟག་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས

སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་དང་། ཡོད་པ་བར་མ་ཆད་དོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོའི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་འདྲ་བར་བར་མ་ཆད་པར་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་བར་མ་ཆད་པ་ཙམ་མོ། །གལ་ཏེ་འདི་དག་རེ་རེས་ཀྱང་རྟག་འཛིན་གྱི་བློ་སྐྱེད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་གསུམ་སྨོས་པར་མཛད་ཅེ་ན། ནང་གི་རྟག་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་མེད་ན་ཕྱིའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་གཉིས་ཞེ་བར་གནས་ཀྱང་རྟག་འཛིན་གྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་སྟེ། འཕགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་ཡང་དགོས་ཏེ། བློའི་ནུས་པ་གསལ

{༢༧ ན}

མི་གསལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་སྔ་ཕྱི་རིགས་འདྲ་གཞན་དང་འབྲེལ་བའི་རི་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་བློ་སྐྱེ་ཡི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མར་མེའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལྟ་བུ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་བློ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་ཁོ་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། གློག་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ལྟ་བུ་ལ་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་ཡོད་ཀྱང་། ཡོད་པ་བར་མ་ཆད་ཁོ་ན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་དང་གྲོ་མོ་ལ་ཡོད་པ་བར་མ་ཆད་ཡོད་ཀྱང་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་མེད་པས་རྟག་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གསུམ་ཀ་སྨོས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས་འདིའི་རང་བཞིན་འདི་མཐོང་བཞིན་དུ། བློ་ཞན་པ་ཡོད་པ་དམིགས་པས་རྟག་ཏུ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་དགོས་པས། སླུས་པའམ་འདྲ་བ་གཞན་བྱུང་བས་སླུས་པས་མི་རྟོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་རྒྱུ་ལ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ཀྱང་འཁྲུལ་རྒྱུ་གང་ལ་གནས་པའི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་དང་། རྟེན་ལ་ཡོད་པ་དང་། གནས་ལ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་མེ་མྱུར་དུ་བསྐོར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་ནང་གི་དབང་པོ་སླད་པས་ཕྱི་རོལ་དུ་འགལ་མེ་ཐག་ཞགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་མིག་ལ་རབ་རིབ་ཀྱིས་སྐྱོན་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་དབང་པོ་སླད་པས་སྐྲ་ཤད་འཛག་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆུ་ལ་མགྱོགས་པར

འགྲོ་བའི་གྲུ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་དབང་པོ་བསླད་པས་ལྟོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་གསུམ་གྱིས་ནི། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་བསྟན་ཏེ། དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ལྟར་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ན་གཉིས་ཀའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་སོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། ཚད་མིན་གྱི་བློ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ། བོད་སྔ་རབས་པ་དག ཚད་མིན་གྱི་བློ་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་སྟེ། ཡིད་དཔྱོད་དང་། སྣང་ལ་མ་ངེས་དང་། དཔྱད་ཤེས་དང་། ལོག་ཤེས་དང་། ཐེ་ཚོམ་མོ། དེ་ལ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་

༼༢༡ བ༽

མཚན་ཉིད་ནི། མྱོང་བ་དང་རྟགས་ལ་མ་རྟེན་པར་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ། དབྱེ་ན། རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད། རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱོད། མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི་ཁྲིན་པ་སྙིང་པ་ན་ཆུ་ཡོད་སྙམ་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤ་བསྲེགས་པའི་བསུར་ལ་འདུས་པའི་སྦྲང་བུའི་ཚོགས་ལ་མེར་འདུ་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་ཀྱང་། བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱོད་ཆོས་ཅན། ཡིད་དཔྱོད་མིན་པར་ཐལ། དེ་དོན་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དེ་རྟགས་ལ་ལྟོས་སམ་མི་ལྟོས། གལ་ཏེ་མི་ལྟོས་ན། རྒྱུ་མཚན་མ་བཟུང་བར་ཡིད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཙམ་ཡིན་པས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་རིགས་མི་མཐུན་པའི་ཚད་མིན་ལོག་ཤིག་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་རྟགས་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན། རྟགས་ཡང་དག་གམ། ལྟར་སྣང་ལ་ལྟོས། དང་པོ་ལྟར་ན། རྗེས་དཔག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་ཚད་མིན་དུ་འདོད་པ་འགལ་ལོ། །རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་འདོད་ན། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་ལྟོས་ནས་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་བདེན་པ་ངེས་པ་འགལ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་

ལ་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ནི། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་གསུམ་ལས་འདའ་བ་མེད་པས། གསུམ་པོ་གང་ལ་ལྟོས་མ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་ན་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར། འགལ་བའི་རྟགས་ལ་ལྟོས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློར་འགྱུར། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་ལྟོས་ན་གཏན་ཚིགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་མཐུ་མེད་པས། མ་རྟོགས་པའི་བློར་འགྱུར་བས་ན། གསུམ་པོ་གང་དུ་འདོད་ཀྱང་། དོན་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འགལ་བས་ཡིད་དཔྱོད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གསུམ་དུ་མི་འདུ་བས་ན། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་བློ་གསུམ་གང་

༼༣༩ ན༽

སྤང་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དེ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བཞི་པ་སྲིད་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ལ་རྟེན་ཅིང་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གསུམ་དུ་རྟེན་པ་ལ་མི་འདུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡིད་དཔྱོད་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཀློར་འདུ་བ་མིན་པར་འདོད་ན། འོ་ན་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཐལ། གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། ཚད་མིན་དུ་འདོད་པ་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་འདོད་ཅེ་ན། འོ་ན་ཚད་མ་གསུམ་པ་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་ཅིང་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་བདེན་པ་ངེས་ཀྱང་ཚད་མ་མིན་པས་ན་ཚད་མ་གསུམ་པ་སྲིད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཅེ་ན། འོ་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པའང་ཚད་མ་མིན་པར་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་དང་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དོན་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་ན། ངེས་ཤེས་དང་སྒྲོ་འདོགས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ། རྟགས་ལ་བརྟེན་པར་མི་འདོད་པས་ཁྱད་པར་ཡོད་ཅེ་ན། འོ་ན་རྒྱུ་མཚན་ལ་

བརྟེན་ནས་ སྔོག་ སྒྱུར་ གྱི་ དོན་ བདེན་ པ་ རྟོགས་ པར་ འདོད་ པ་ འགལ་ ལོ། གལ་ཏེ་ རང་ལུགས་ མཐའ་ གཅིག་ ཏུ་ ངེས་ པ་ མེད་ཀྱང་། བདེན་ པའི་ ཡིད་དཔྱོད་ དང་། བརྫུན་ པའི་ ཡིད་དཔྱོད་ དང་། སོམ་ཉིའི་ ཡིད་དཔྱོད་ དེ་ ཡིད་དཔྱོད་ ཀྱི་ བློ་ གསུམ་ དུ་ འབྱེད་ པ་ མི་ འགལ་ ཞེ་ ན། རང་ལུགས་ མཐའ་ གཅིག་ ཏུ་ ངེས་ པ་ མེད་ ན། རང་ གིས་ ཡིད་དཔྱོད་ ཀྱི་ མཚན་ཉིད་ དུ། སྔོག་ སྒྱུར་ གྱི་ དོན་ བདེན་ པ་ མཐའ་ གཅིག་ ཏུ་ ངེས་ པ་ ཞེས་ འཇོག་ པ་ ཉམས་ ལ། ཁྲིན་ པ་ རྙིང་ པ་ ན་ ཆུ་ ཡོད་ དམ་ མེད་ སྙམ་ པའི་ བློ་ རྩེ་ གཉིས་ སུ་ འགྱུར་ བའི་ ཡིད་དཔྱོད་ འདོད་ ན། དེ་ ལས་ བློ་ རིགས་ ཐ་ དད་ པའི་ ཐེ་ཚོམ་ གྱི་ བློ་ ཡང་ རྙེད་ པར་ དཀའོ། །ཡང་ན་ རྟགས་ ལ་ མ་ ལྟོས་ པར་ སྔོག་ སྒྱུར་ གྱི་ དོན་

༼ ༣༩ བ ༽

བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་འདོད་པ་ལྟར་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའི་ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ཡོད་པར་ཅིས་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ན། ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཡིད་དཔྱོད་མིན་ན་སྔ་མ་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ཡིད་དཔྱོད་མིན་པར་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་དོགས་པས་ན་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་དོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་དོགས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་བློ་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བ་སྲིད་ན། ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིད་དཔྱོད་དུ་མི་འདུ་བར་འདོད་དགོས་ལ། ཡང་དོན་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཆ་ནས་ཐེ་ཚོམ་དུ་ཡང་མི་འདུ་བས། ཚད་མིན་གྱི་བློ་དྲུག་པར་འགྱུར་བས། རང་གིས་འདོད་པའི་ཚད་མིན་གྱི་བློའི་གྲངས་ངེས་ཀྱང་འཇིག་གོ །གལ་ཏེ་ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལོག་ཤེས་སུ་འདོད་ན། བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀུན་ཀྱང་དོན་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ན། འོ་ན་རང་གི་ཁང་པའི་འོག་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་སྙམ་པའི་བློ་རིག་ཀུན་

ཀྱང་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པས། ཐེ་ཚོམ་དུ་མ་འདུས་པའི་ཚད་མིན་གྱི་བློར་འདོད་པ་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ལོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་བློ་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་ལོག་ཤེས་སུ་བསྡུས་པའི་གཞུང་དང་འགལ། གལ་ཏེ། རང་ཡུལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པ་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཐེ་ཚོམ་དུ་བསྡུས་པའི་གཞུང་དང་འགལ། ལུང་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཡིད་དཔྱོད་དོ་ཅེ་ན། རང་གི་སྡེ་པའི་ལུང་དང་། གཞན་གྱི་སྡེ་པའི་ལུང་གཉིས

རང་གི་ལུང་ལ་ཡང་། དྲང་དོན་ངེས་དོན་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུང་ལ་ཡང་། འཐད་མི་འཐད་གཉིས། དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་དང་ལྡན་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་ནི་ཚད་མར་འདུ་ལ། ཚད་མས་གནོད་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་ནི་ལོག་ཤེས་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་དང་གནོད་བྱེད་མ་མཐོང་བའི་ལུང་ལ་རྟེན་པའི་བློ་ཐེ་ཚོམ་དང་། བརྗོད་བྱ་ལ་རིགས་པས་བརྟགས་ནས་མ་རྙེད་པའི་བློ་ནི་མ་རྟོགས་པའི་བློ་སྟེ། ལུང་ལ་རྟེན་པའི་བློ་ནི་བློ་རིགས་བཞི་པོ་དེར་འདུས་པའི་ཕྱིར་བློ་རིགས་བཞི་པོར་མ་འདུས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚད་མིན་གྱི་བློ་དོན་གཞན་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དགག་པ་ནི། བོད་དག སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད། སྒྲོ་འདོགས་དང་མི་འགལ་བར་འཇུག་ཅིང་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྣང་བ། དབྱེ་ན། གསུམ་སྟེ། རྣམ་པ་མི་གསལ་བ་བུམ་པའི་སྐད་ཅིག་སྣང་བ་དང་། ཡིད་མ་གཏད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེད་པའི་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྣང་ཞིང་སྒྲོ་འདོགས་དང་མི་འགལ་བ་འཇུག་པ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ཚད་མིན་གྱི་བློའི་དབྱེ་བར་འདོད་ན། མངོན་སུམ་ཀུན་ཚད་མ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྣང་ཞིང་ངེས་པ་ཉིད་ནི་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདོད་ན། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་ལས། མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཚད་མའོ་

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དང་འགལ་ལོ། །སླིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་
སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་མ་གཏད་ཀྱི་མངོན་སུམ་རྣམས་ཀྱང་ཚད་མ་
ཡིན་པར་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་ཡུལ་ལ་ངེས་
པར་མི་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟོག་པའི་རྒྱུན་འགག་ཁ་
མ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཀྱང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ། །རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་དབང་གིས་མངོན་
སུམ་གྱིས་འཛིན་པ་དང་མི་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དཔྱད་ཤེས་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། དཔྱད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྔར་རྟོགས་ཟིན་གྱི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་དང་འགལ་བར་འཛུག་པའི་བློ། དབྱེ་ན་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་། རྟོགས་པ་བཅད་ཤེས་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སྔོན་པོ་དང་པོར་མཐོང་བའི་རྗེས་ཐོགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚད་མས་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཀྱི་དྲན་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བཅད་ཤེས་རིགས་པས་བློ་རིག་གང་དུ་གཏོགས་མཐའ་དཔྱད་ན། མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ཚད་མའི་བློ་རིག་ཉིད་དུ་འདུ་བར་འགྱུར་གྱི། གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་བློ་རིག་གཞན་དུ་མི་སྲིད་དོ། །ཇི་ལྟར་གསུམ་པོ་ལས་གཞན་པའི་བློ་རིག་མི་སྲིད་ཅེ་ན། གསུམ་པོ་ལས་གཞན་པའི་བློ་རིག་ནི། ཡིད་དཔྱོད་དང་། སྣང་ལ་མ་ངེས་དང་། ཐེ་ཚོམ་གསུམ་པོ་ངེས་པར་འདོད་ཅིང་། གསུམ་པོ་གང་དུ་ཡང་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར། ཐེ་ཚོམ་མིན་ཏེ། མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པའི་བཅད་ཤེས་ནི་ཐེ་ཚོམ་དང་ཚད་མར་མི་འདོད་ཅིང་། རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་ནི་ཚད་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་བློ་རིག་ཏུ་མི་འཐད་དོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ལྟར་འདོད་པ་ལས། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དང་། ཡིད་དཔྱོད་དང་། ཐེ་ཚོམ་གསུམ་དུ་མི་འཐད་པས། ལྟག་མ་མ་རྟོགས་པ་དང་། ལོག་རྟོག་དང་ཚད་མ་གསུམ་གང་རུང་དུ

འདོད་པར་བྱ་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་མ་རྟོགས་པར་འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རང་ལུགས་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དང་འགལ། ལོག་རྟོག་ཏུ་འདོད་ན། མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པས་ལོག་རྟོག་ཏུ་འདུ་བ་འགལ། དྲན་པ་བཅད་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་ཚད་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ལོག་རྟོག་ཡིན་པ་འགལ། གལ་ཏེ་ཚད་མར་འདོད་ན་ཚད་མིན་དུ་འཇོག་པ་འགལ་ཞིང་། རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་འགལ་ལོ། །འོན་གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། མ་རྟོགས་པའི་བློ་རིགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །གལ་ཏེ་སྔར་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པས་མ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱང་། གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པའི་

༼༣༥ ན༽

རྟགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་གྲུབ་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་གྲུབ་པར་འདུའོ་ཞེ་ན། འོན་སྔར་རྟོགས་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་སྔར་ལས་གཞན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་དེ། རྣམ་ངེས་ལས། བྱ་བ་རྫོགས་པའི་ལས་ལ་ཁྱད་པར་དུ་མེད་པ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། སྔར་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ཤེས་བྱར་སྒྲུབ་པ་ལ་བློའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལས། སྔར་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ཤེས་བྱར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ། སྔར་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་དང་འགལ་བར་འཇུག་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རྟོགས་པའི་བློ་རིགས་སུ་བསྡུ་བའི་དོན་ནི། བླང་དོར་གྱི་གནས་སྟོན་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །གལ་ཏེ་སྔར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་འདིའོ་ཞེས་འཛིན་པར་བྱེད་ན་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་རོ། །དྲན་པའི་རྟགས་ལས་སྔར་གྱི་སྨྲོང་བ་དཔོག་པའི་བློ་ནི་ཚད་མར་འདུའོ། །ཁྱེ་བྲག་ཏུ་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དགག་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཡང་ཡིན། བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ག་ལ་སྲིད་དེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ངོ་བོ་དང་། ཡུལ་འཛིན་དུས་དང་། ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་སུམ་ནི་ངོ་བོ་རྟོག་བྲལ་དང་། དུས་ད་ལྟ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འཛིན་སྟངས་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་

ལ། བཅད་ཤེས་ནི་འདས་པའི་ཡུལ་དུས་ལ་འཇུག་ཅིང་། ངོ་བོ་དྲན་པ་ཡིན་པ་དང་། འཛིན་སྟངས་འདྲེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་སུམ་གང་ཡིན་ཚད་མར་གསུངས་ལ། བཅད་ཤེས་ནི་ཚད་མིན་དུ་འདོད་ལ། བཅད་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་དྲན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྔར་མྱོང་བ་འཛིན་ན་དྲན་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་སྣང་ལ་

མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་འང་ཞུགས་པས་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མིན་དུ་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། ཡིད་ནི་ཚད་མ་ཉིད་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ལ་སོམས་ཤིག སྔོན་པོའི་རིགས་རྒྱུན་དང་པོར་འཛིན་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་ལ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་བཅད་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རིགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི། མུ་སྟེགས་པ་འདོད་པའི་སྤྱི་འམ་གཞན་སེལ་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། མུ་སྟེགས་པ་འདོད་པའི་རིགས་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མིན་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚད་མའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་འང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཐོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། མཐོང་བའི་དོན་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ཆོས་ཅན། རྗེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་མེད་པར་ཐལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་དང་། བཅད་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཞི་མཐུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དྲན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཅད་ཤེས་སུ་འགལ། སྔོན་པོའི་རིགས་སྤྱི་ནི་ཆོས་ཅན། མིག་གི་དབང་པོའི་དངོས་ཡུལ་དུ་འགལ་བར་ཐལ། མིག་གི་

མཐོང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། རང་མཚན་སྔར་མེད་གསར་སྐྱེས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྔར་གྱི་དེ་དག་སྔོན་པོའི་སྙམ་དུ་རྟོག་པས་ངེས་པ་མན་ཆད་བཅད་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རང་ཡུལ་ངེས་པའི་རྩལ་གྱིས་འཛིན་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འདྲ་བར་འཛིན་པ་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྔ་ཕྱི་འདྲ་བར་འཛིན་པ་ཆོས་ཅན།

༼༡༧ ན༽

མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མངོན་སུམ་དང་
བཅད་ཤེས་གཉིས་མཐུན་ཡོད་པ་རིགས་པ་ཤེས་པ་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་
བཀག་གོ །རྫོད་པ་སྤང་བ་ནི། འོན་མངོན་སུམ་རྗེས་དང་སྐད་ཅིག་ཕྱིན་འཛིན་
པར་ཟད་པས། སོ་སྐྱེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐད་ཅིག་རེ་
རེ་ནི་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་
བོའི་མངོན་སུམ་ནི། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ཕྱིན་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་གྱི། རིགས་
མཐུན་གྱི་རྡུལ་དུ་མ་འདུས་པའི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཚོགས་
པའི་སྐད་ཅིག་ཇི་སྙེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་མྱོང་བའི་རྣམ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་ཇི་སྙེད་པ། རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་
བསྡུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་མཚན་གྱི་དབྱེ་བསྡུ་ཇི་སྙེད་པ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་
བསྡུ་དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་དང་ཆོས་གྲགས་
གཉིས་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཚད་མིན་
བློའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བར་མ་གྲུབ་པའི་རིག་པ། དབྱེ་
བསྡུ་ནི། ཚད་མིན་གྱི་བློ་ལ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་མ་རྟོགས།
ལོག་རྟོག ཐེ་ཚོམ་སྟེ་ཚད་མའི་འགལ་ཟླ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ།
རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་དཔྱོད་པ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་། ཞུགས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་

ལོག་དུ་འཛིན་པ་དང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པར་བློ་རྩེ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་རྣམས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་བསྡུ་ན། ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཐམས་ཅད་མ་རྟོགས་པ་གཅིག་པུར་འདུས་སོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་བཞག་ལ་མ་རྟོགས་པའི་བློའི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་དེ་དང་དེ་མིན་དུ་འཛིན་པའི་ནུས་པས་སྟོང་པའི་རིག་པ། དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་དེ་ལ་གཏན་མ་ཞུགས་ནས་མ་རྟོགས་པ་ནི་ཡུལ་དེ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པ་སྟེ། རྟག་གེ་མི་ཤེས་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་འགྲོ་ལྡོག་དྲིས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཞུགས་ཀྱང་ཚོལ་བའི་བྱ་བ་མ་རྫོགས་ནས་མ་རྟོགས་པ་ནི་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་དྲིས་པ་ན་དཔྱོད་

པ་ལྟ་བུ་དང་། ཚོལ་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་ཀྱང་མ་རྙེད་ནས་མ་རྟོགས་པ་ནི་དཔྱོད་ཀྱང་བློ་ཡུལ་དུ་མ་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ། རྟོགས་བྱའི་ཡུལ་མེད་ནས་མ་རྟོགས་པ་ནི། རི་བོང་གི་རྭ་ལ་དཔྱོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྟག་འཛིན་གྱི་བློས་སླད་པས་མ་རྟོགས་པ་ནི། རྟོག་པས་བུམ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་མ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་མ་རྟོགས་པ་ནི། ཚུར་མཐོང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐལ་བའི་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་དེར་འཛིན་པ་ལ་དེ་མིན་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པས་གནོད་པའི་རིག་པ། དབྱེ་ན་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རྟོག་པའོ། །དབྱེ་ན་རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་བ་ལྟ་བུ་དང་། དུས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ད་ལྟར་གྱི་སྔོན་པོ་ལ་འདས་པའི་སྔོན་པོར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཤ་པ་འདི་འང་ཙནྡན་དང་སྤྱི་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་གསུམ། གཉིས་པ་རྟོགས་མེད་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་བློ། དབྱེ་ན། དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ཟླ་བ་གཅིག་ལ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། ཡིད་ཤེས་སླད་པ་རྨི་ལམ་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སོ་སོར་ཕྱེ་ན་རྟོག་པ་ལོག་

ཤེས་ལ་གསུམ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་པ་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་ལྔའོ། །ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་དེར་འཛིན་ན་ཡང་དེ་མིན་གྱི་མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པ་སྲིད་པའི་རིག་པ། ཕྱེ་ན། མདོན་དུ་གྱུར་དང་། བག་ལ་ཉལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེ་ཚོམ་དངོས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ། ཕྱེ་ན་ཆ་མཉམ་པ་དང་ཤས་ཆེར་འཛིན་པའི་ཐེ་ཚོམ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པ་ལས་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་མི་འབྱུང་སྙམ་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ། སྦྱིན་པ་ལས་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་། ཕལ་ཆེར་འབྱུང་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དང་། ཕལ་ཆེར་མི་འབྱུང་

༼ཀ ན༽

སྣམ་པ་ལྟ་བུ་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་མོ། །བག་ལ་ཉལ་ནི་སྒྲོམ་ནང་གི་ས་བོན་ལྟ་བུ་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་ནུས་པ་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་མཐའ་དག་དང་། རྟགས་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཁྲོན་པ་ན་ཆུ་ཡོད་དམ་སྣམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོར་ན་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཕྱོག་གྱུར་ལ་འཇུག་པའི་བློ་ནི་བདེན་ཡང་རུང་། བརྫུན་ཡང་རུང་། བརྟགས་ན་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ནོ། །འཇུག་བསྡུ་བ་ནི། ཚད་མའི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ཡང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་དབྱེ་ན། རང་རིག་ཚད་མ་ཁོ་ནར་འདུས་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་ཡང་། ཡུལ་རྟོགས་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་དབྱེ་ན་ཡུལ་མ་རྟོགས་པ་ལས་དོན་གཞན་མིན་ནོ། །འོ་ན་མ་རྟོགས་པ་དབྱེ་གཞིར་འགྱུར་བས་དབྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་དུ་བགྲང་བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དབྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་དུ་བགྲང་བ་ནི། རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་རྣམ་དཔྱོད་མ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། དབྱེ་གཞི་ནི། བླང་དོར་གྱི་གནས་སྟོན་པའི་བྱེད་ལས་མི་བྱེད་པ་ལ་བརྗོད་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་བློ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་པའི་བཤད་པའོ།། ༄ །།གསུམ་པ་བློ་དེས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བསྟན། རྫས་ལྡོག་དོན་ལ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་དགག བྱེ་བྲག་

ཏུ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དཔྱད་པ་ནི། བུམ་གཟུགས་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་གསལ་བར་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་སྤྱི་ལ་ཞེན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ་སྤྱི་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རང་སྤྱི་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་རང་མཚན་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དག རྫས་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་དང་། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་དང་། སྣང་བ་དང་།

༼ཀ བ༽

སེལ་བ་གཉིས་དང་། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་རྣམས་ལ་བློ་ཆོས་དང་དོན་ཆོས་སོ་སོར་མ་ཕྱེས་པར་འཆོལ་བར་སྣང་ཞིང་། རེས་འགའ་སྤྱི་སྒྲུབ་པ་དང་། རེས་འགའ་སྤྱི་འགོག་པ་ལྟར་བྱེད་ཅིང་། རྫས་དང་ལྡོག་པ་སོགས་སྡེ་བདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལས་གཞན་དུ་འཆད་ལ། ཁོ་བོ་ནི་སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པ་བཞིན་འདོད་དོ། །དེ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། གསལ་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྫས་དང་། ལོག་པ་དང་། དོན་དམ་པ་རྣམས་ནི་དོན་ཆོས་ཡིན་ལ། ལྡོག་པ་དང་སྤྱི་དང་གཞན་སེལ་རྣམས་ནི་བློ་ཆོས་སུ་སྡེ་བདུན་ནས་བཤད་དོ། །ལོག་པ་དང་། རྫས་དང་། དངོས་པོ་ཙམ་ལ་ནི། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་། སེལ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་པར་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་པས་དངོས་པོ་དང་། དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་གསལ་ལོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་དང་། རྫས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་སུ་ཕྱེའོ། །ལྡོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །ཅེས་པ་དང་། སྤྱི་ནི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ནི། ལྡོག་པ་དང་སྤྱི་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མེད་པར་བསྟན་ཅིང་། སེལ་བ་ཡང་། བློའི་སེལ་བ་དང་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་དངོས་མེད་དུ་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་བསྟན་ལ་འབེབས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིའི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་སྤྱིའི་དོན་

ནི། །ཁ་ཅིག་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་དངོས་པོ་དོན་གཅིག་པས། མཚན་ཉིད། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཞེས་འཇོག་པར་བྱེད་དོ། །འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་པ་འདི་ལ། རང་དང་སྤྱི་མཚོན་བྱར་བཟུང་ནས་དེའི་མཚན་ཉིད་འདི་འོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱེད་དམ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི་འོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་། དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །གཞན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་སྟེ། །དེ་དག་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པས། རང་གི་མཚན་ཉིད་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་། སྤྱིའི་མཚན་

[༣༩ ན]

ཉིད། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ཞེས་འཇོག་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་རང་སྤྱི་གཉིས་པོ་གདོན་མི་ཟ་བར་འགལ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་མི་ནུས་འགལ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར། བུམ་སོགས་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་སྤྱི་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཆ་ནས་རང་མཚན་ཡིན་པ་ཡང་རིགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་སྒྲའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་མ་ཡིན་འགལ་བ་དང་། འབྲ་བ་དང་མི་འབྲ་བ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་གཉིས་པོ་འགལ་བར་ངེས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱར་བཟུང་ནས་དེའི་མཚན་ཉིད་འགོད་པར་བྱེད་ན། འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལྟར་ན་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཀ་བ་ཡང་། བུམ་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཡང་ཆོས་ཅན། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ། དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཀ་བ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པས་ཁས་བླངས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་མཚན་དང་། སྤྱི་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱེད་ཀྱི། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་ཅེ་ན། འདིར་དེ་དག་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད། ཅེས་པ་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྗེས་འགྲོ་ལྡོག །ཅེས་པ

དང་། དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གི་དོན་
སོམས་ཤིག་དང་། ཚིག་གི་ཡོ་མས་དོན་གྱི་སྐྱོན་མི་སྤོང་ངས་སོ། །འགའ་ཞིག་རང་
གི་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་
ཞེས་སྨྲ་བ་ལ་རྣམ་གཙད་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཞུང་དུ། དོན་དམ་བྱེད་ནུས་པ་གང་།
།ཅེས་གསུངས་པ་དང་དོན་དམ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་མ་གསུངས་ན།
གལ་ཏེ་ཀུན་ལ་ནུས་མེད་ན། །ཞེས་པའི་རྩོད་པ་འགོད་པ་ཡང་མ་འབྲེལ་བར་
འགྱུར་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཙམ་ཞིག་དབུ་མ་པས་ཀྱང

བཞེད་པས་སོ། །འདིར་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་སུ་གྲགས་ལ། དེ་ལ་
སྤྱིའི་ཟླར་བཀྲངས་པའི་རང་ཞེས་པ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོར་འདོད་
དགོས་པས་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་དང་། སྤྱི་མཚོན་བྱར་བཟུང་ནས།
དེ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་འགོད་པར་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། དེ་
ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །སྤྱི་མཚོན་བྱར་བཟུང་ནས། དེའི་མཚན་ཉིད་འགོད་པ་ཡང་གཞུང་
གིས་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་སྤྱང་བའི་དོན་
དུ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྗེས་འགྲོ་ལྡོག བློ་ལ་མ་མཐོང་ཕྱིར་མིན་ཏེ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ཡོད་ལ། རང་གི་
མཚན་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་དང་། དོན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
སོ། །དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་སྤྱི་མཚན་ནི་མེད་དེ། དོན་བྱེད་ནུས་དང་མི་ནུས་ཕྱིར།
།ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་སྤྱི་མཚན་ལ་དངོས་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
དངོས་པོ་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཞེས་དྲི་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་བུམ་པ་
ལ་སོགས་པའོ་ཞེ་ན། འོན་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པས་འཇོག་བྱེད་བཟུང་ངམ་
མཚོན་བྱ་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡིན། མཚོན་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་ཟིན་ལ།
མཚོན་བྱའི་ངོ་བོ་བཟུང་བར་འདོད་ན། འོན་བུམ་པ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱི་མཚན་

མེད། སྒྲི་མཚན་ནི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲི་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་སྒྲི་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲི་མཚན་དང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡང་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་སྒྲི་མཚན་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བར་བྱེད་ན། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་སྒྲི་གང་ཡིན་ཞེས་དྲི་བར་བྱའོ། །བུམ་པའོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཡང་བུམ་པའོ་ཞེས་བརྗོད་དེ་བསྒྲེ་བར་བྱའོ། །འོ་ན་མཚོན་བྱེད་དུ་ཐལ། སྒྲིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྩོད་ན། གོང་དུ་དོགས་པ་དཔྱད་ཟིན་ལ།

༼༣༠ ན༽

འོ་ན་ཁྱེད་ལ་ཡང་མཚོན་བྱེད་དུ་ཐལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཀྱང་མཚུངས་སོ། །འདིར་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ནི་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། མ་དཔྱད་པ་དང་། ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་དཔྱད་པའི་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པ་ལས། མ་དཔྱད་པའི་ངོར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་རང་གི་དམིགས་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རློམ་པའི་ངོར་ཐུམ་སོགས་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། དངོས་པོ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་རྟགས་སྦྱོར་དོན་གསུམ་སོ་སོར་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་ཡང་རྟགས་སྦྱོར་དོན་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་ཡང་། སྣང་བཏགས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་དང་། གསལ་བ་དང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཚེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་གསལ་བའི་ཟླར་བཟུང་བའི་སྤྱི་ནི་རིགས་པས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་བཞག་ཡིན་པས་དེའི་ཚེ་དངོས་པོར་འདོད་པ་མི་འཐད་དོ། །རིགས་པས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དཔྱད་པའམ། གནས་ཚུལ་ལ་ནི། སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད་དེ། གནས་ཚུལ་ལ་གྲུབ་པ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །ཞེས་པ་དང་། རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ཀྱང་། གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཁོ་ན། །ཞེས་པ་དང་། ལྟ་དབང་བློས། སྤྱི་

ཞེས་བྱ་བ། དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད། ཅེས་གསུངས་པའང་དོན་འདི་ལ་དགོངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བུམ་པ་སྤྱི་དང་དངོས་པོ་དང་རང་མཚན་དང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཁྱོད། བུམ་སོགས་ཆོས་ཅན། རང་གི་གསལ་བ་ཟངས་བུམ་དང་དངུལ་བུམ་སོགས་དང་དོན་དམ་པར་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་ཅིང་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་མིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཟངས་བུམ་དང་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན། དངུལ་བུམ་སོགས་དང་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། དོན་དམ་པར་དངུལ་བུམ་དང་གཅིག་ཡིན་ན། དོན་དམ་པར་གསེར་བུམ་ལ་རྗེས

སུ་མི་འགྲོ་བར་ཐལ་ལོ། །དོན་དམ་པར་གསེར་བུམ་དང་གཅིག་ཡིན་ན། དོན་
དམ་པར་དངུལ་བུམ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བས་བུམ་གསལ་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་
བའི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །དོན་དམ་པར་བུམ་
གསལ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མི་འདོད་ན། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་བུམ་སྤྱི་མིན་
པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དོན་དམ་པར་བུམ་གསལ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བུམ་སྤྱི་མེད་པར་ཐལ། བུམ་གསལ་རྣམས་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་
མི་འགྲོ་ཞིང་། དོན་དམ་པར་བུམ་གསལ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བུམ་སྤྱི་དོན་
གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི། །
སྤྱི་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་ཀུན་བཏགས་པ། །དེ་ནི་དམ་
པའི་དོན་དུ་མེད། །གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་འགྲོ། །རྗེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྣང་
བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ཡང་། རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པ་དང་།
འགྲེལ་བཤད་གསུམ་ཀས། སྤྱི་དངོས་པོ་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་སྦྱར་
བ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་སྦྱོར་བ་མི་སྣང་ངོ་། །གཞན་
ཡང་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་གསལ་མཐོང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་འཛིན་མངོན་
སུམ་གྱིས་རང་དབང་དུ་མཐོང་བ་གཅིག་སྲིད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་
པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མུ་སྟེགས་པས་ཤིང་གསལ་རྣམས

ལ་ཤིང་གི་སྤྱི་སྒྲ་དང་སྤྱི་བློ་འཇུག་པའི་རྟེན་དུ་ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཁས་ལེན་པ་བཀག་ནས། ཤིང་གསལ་ཉིད་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་རྒྱུར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤིང་སྤྱི་རང་མཚན་པ་ཞིག་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པའི་རྫས་དང་གསེར་བུམ་གྱི་རྫས་གཉིས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། གསེར་བུམ་གྱི་རྫས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བུམ་པའི་རྫས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་བུམ་གྱི་རྫས་འགགས་པས་བུམ་པའི་རྫས་ཀྱང་འགགས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གསེར

༼ཀ༡ ན༽

ཐུམ་དང་། ཐུམ་པའི་རྫས་གཅིག་མིན་པར་ཐལ། གཉིས་པོ་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཉིས་པོའི་རྫས་ཐ་དད་ནས་འདུག་ཀྱང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན། འོན་གཅིག་པའི་རྫས་གང་ཡིན་ངོས་ཟུངས་ཤིག ཐུམ་པ་གཉིས་པོའི་རྫས་སོ་སོ་ཡིན་ན། གཉིས་པོ་རྫས་ཀྱི་སྟེང་ནས་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེས་ན་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བརྟགས་པ་ན། ཐུམ་གསལ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཐུམ་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ན། གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། ལྡོག་པའི་སེལ་བ་ལ་སྤྱིར་བརྗོད་པ་དང་། བློའི་སེལ་བ་ལ་སྤྱིར་བརྗོད་པ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་མེད་ལ། གཉིས་པོ་གང་ཡིན་པ་ལ་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྤྱི་ཡི་བློ་ཡང་སླད་པ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་སུན་དབྱུང་བ་ཡང་མེད། །ཅེས་དང་། ལྡོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །གནས་དང་མི་གནས་རྟོག་པ་མིན། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་གསལ་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་ཞིང་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན། དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་ནའང་གསལ་བ་ལས་དོན་གཞན་དུ་སྣང་བས་ཉེས་པ

མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཡན་ལག་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཡི་གེ་རྣམས་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གཞན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ནི་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། སྒྲུབ་ན་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་ཉིད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ་ཞེ་ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། ཡན་ལག་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་འདོད་པ་ནི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་གནོད་པ་འབབ་པའི་ཕྱིར། འཇིམ་རིལ་བཙུ

༼ ༣༡ བ ༽

རེ་རེ་ནས་སྲང་ལ་གཞལ་བའི་སྲང་གྲངས་ལས། བཅུ་པོ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྒོམ་ནས་གཞལ་བའི་སྲང་གྲངས་ཆེས་ལྷག་པར་ཚད་མས་དམིགས་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྗིད་ལྷག་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལྷག་པ་མི་འདོད་ན། ཡན་ལག་བཅུ་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་འཇིམ་རིལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཡོད་པར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་འདིས་ནི་བུམ་པའི་གཟུགས་དང་དྲི་རོ་སོགས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བུམ་པ་དོན་གཞན་གཅིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བུམ་པའི་གཟུགས་དང་དྲི་རོ་སོགས་ཚོགས་པ་ལ་བུམ་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། གཟུགས་སོགས་རེ་རེ་ནས་བུམ་པར་མ་གྲུབ་པས་ཚོགས་པ་ལ་འདོད་ན། དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་བུམ་པ་མེད་པར་ཐལ། བུམ་པའི་གཟུགས་དང་དྲི་རོ་སོགས་ནི་བུམ་པ་མ་ཡིན། དེ་ལས་དོན་གཞན་པར་གྱུར་པའི་བུམ་པ་ཡང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཅན་དན་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་མི་འདོད་པར། དངོས་པོ་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཐལ་བར་ཟློག་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྦྱོར་དོན་གསུམ་དངོས་པོ་ཡིན་པས། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་རང་མཚན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས

དཔག་གིས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་ནུས་པར་ཐལ། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་བློ་མ་ཡིན་པའམ། སྒྲ་དང་བར་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱུད་པས་ཆོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རང་མཚན་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སུ་རེག་པ་གཅིག་སྲིད་པར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་སྒྲ་རང་མཚན་སོང་བ་གཅིག་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་རྟོག་གིས་རང་མཚན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །

༡༢ ན

འདོད་ན། ཡོང་བས་ཀྱང་། གཟུགས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་ནུས་པར་ཐལ། ཡོང་བའི་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པས་གཟུགས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པ་ལ་མིག་གི་དབང་པོ་དོན་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་ལ་རྟོག་པའི་བློས་གཟུགས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་ནུས་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲས་དོན་རང་མཚན་དངོས་སུ་བརྗོད་མི་ནུས་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་ལ། རྟོག་པ་ཡང་གཟུང་དོན་ལ་མ་ལྟོས་པར་མངོན་སུམ་གྱི་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་མཐོང་གོམས་ཀྱིས་སྤྲུལ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་སྒྲ་རྟོག་གི་རང་མཚན་ལ་དངོས་སུ་རེག་མི་ནུས་པར་ཐལ། སྒྲ་འཛིན་རྟོག་པ་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་དགོས་ལ། སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་དུས་ན་དེའི་བཟུང་དོན་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱིས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲ་རྟོག་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་མཚན་ལ་དངོས་སུ་རེག་མི་ནུས་པའི་ཚུལ་གཞན་ལའང་རྒྱ་ཆེར་སྤྱོར་བར་བྱའོ། །ཕྱི་རོལ་རྟེན་མིན་སྒྲ་དོན་ལ། །བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་། །དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲས་ནི། དགག་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བར་བལྟའོ། །གཞུང་ལས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲ་རྟོག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡུལ་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། གཙོ་

འཛིན་རྟོག་པ་ལ་འང་གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་རྟག
འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་ཡང་སྒྲའི་དོན་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། རྗེས་
སུ་དཔག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཡུལ་མེད་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འགའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲ་རྟོག་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པ་དང་འགའ་
ཞིག་ལ་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འབྲུལ་པར་འདྲ་ཡང་གཞན་
ལས་མིན། །མར་མེའི་འོད་ལས་ནོར་བུ་བཞིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཡུལ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི། དོན་སྤྱི་

༼༡༣ བ༽

ཅམ་གྱི་ཡུལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ལ། མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་དངོས་ཡུལ་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པ་ནི། སྒྲ་རྟོག་དོན་མཐུན་དང་དོན་མི་མཐུན་གཉིས། སླུ་བ་དང་མི་སླུ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དངོས་པོ་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོར་ཡང་འདོད་ན། དངོས་པོ་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་འགལ་ལ། ཡོད་ན་དངོས་པོའི་རྒྱུའི་དུས་སུ་དངོས་པོ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུའི་དུས་ན་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མ་ངེས་ན་ཐུག་མེད་དུ་སྐྱེ་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་ནས་ཀྱང་སླར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མེད་ན་དངོས་པོའི་རྒྱུའི་དུས་ན་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་ཉེར་ལེན་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པས། དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་དུས་སུ་རང་རིག་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་རང་རིག་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་དུས་སུ་རང་རིག་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་སྔ་མའི་རིགས་པས་གནོད་པ་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་རྒྱུ་ལ་འབྲས་གནས་ན། །ཟན་ཟ་མི་གཙང་ཟ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་མེད་པར་འདོད་ན། རང་རིག་གི་ཉེར་ལེན་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་མེད་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བེམ་པོའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་དུས་སུ་བེམ་པོ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་སྔར་གྱི་རིགས་པ་བརྗོད་ལ། མེད་ན་བེམ་པོའི་ཉེར་ལེན་མེད་པར་ཐལ། བེམ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཚད་མ་ལ་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་དུས་ན་གྲུབ་ཟིན་ན་སྔར་གྱི་སྐྱོན་དང་། མེད་ན་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་དུས་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། ཚད་མའི་ཉེར་ལེན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རིགས་པ་འདི་གཞན་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་

དོན་དམ་པར་བུམ་པ་དང་དངོས་པོ་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གཅིག་ན་བུམ་པའི་རྒྱུས་དངོས་པོ་སྐྱེད་དམ་མི་སྐྱེད། སྐྱེད་ན་བུམ་པའི་རྒྱུ་བཟློག་པ་ཉིད་ན་དངོས་པོ་བཟློག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མི་སྐྱེད་ན། རྫས་གཅིག་ཀྱང་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཕན་འདོགས་ལ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཕན་མི་འདོགས་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་རྫས་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར། བུམ་པའི་རྒྱུ་སྐྱེད་པའི་རྫས་དང་མི་སྐྱེད་པའི་རྫས་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །རྫས་གཅིག་ལ་རྒྱུ་གཅིག་གིས་ཕན་བཏགས་པའི་རྫས་དང་། ཕན་མི་འདོགས་པའི་རྫས་གཉིས་ཁས་ལེན་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །རིགས་པ་འདི་ཡང་བུམ་གཟུགས་སོགས་དང་། བེམ་པོ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་སོགས་གཞན་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་སྦྱར་བར་བྱའོ། ། རྫས་གཅིག་ལ་རྒྱུ་གཅིག་གིས་རྫས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་སྐྱེད་ལ། ཆ་ཤས་གཅིག་མི་སྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ཆ་ཤས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་བརྗོད་དོ། །གཞན་ཡང་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད། དངོས་པོའི་གསལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་དང་རེ་རེ་ཞིང་རྫས་གཅིག་པར་སྨྲ་ན། སྤྱི་ཆ་མེད་ཅིག་གིས་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ཅེས་པ་དང་། ཇོ་མོ་ནང་པས། ཆོས་ཉིད་ཆ་མེད་གཅིག་གིས་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་

པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། གསལ་བ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་སྤྱི་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། གསལ་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་རྫས་མི་གཅིག་ལ། གསལ་བ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྤྱི་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་འགྲོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །ཡང་གསལ་བའི་རྫས་ཀྱི་གྲངས་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་སྙེད་དུ་སྤྱི་དངོས་པོའི་རྫས་ཀྱང་དེ་སྙེད་དུ་ཡོད་དམ། སྤྱིའི་དངོས་པོར་རྫས་གཅིག་ཏུ་གནས། དང་པོ་ལྟར་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་བའི་རྫས་ཀྱི་གྲངས་ཇི་སྙེད་ཀྱི་རྫས་སོ་སོར་གནས་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྫས་བཞིན་ནོ། །

འདོད་ན། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན།
རྫས་དུ་མར་ཐལ། ཡུལ་དུས་འགལ་བའི་གསལ་བ་སོ་སོ་བ་རྣམས་དང་དོན་
དམ་པར་རྫས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་འབྲེལ་ཕྱིར་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པའོ། །ཡང་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྔར་
མེད་གསར་སྐྱེས་ཀྱི་ཀ་བ་དང་རྫས་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་
སྔར་མེད་གསར་སྐྱེས་ཀྱི་ཀ་བའི་རྫས་མ་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་རྫས་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཀ་བའི་དུས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རྫས་གྲུབ་ཀྱང་དེ་ན་
ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཀ་བའི་རྫས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་རྫས་འགལ་བའི་
ཆོས་ལ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་སུ་ཞིག་སྨྲ་བར་བྱེད་དེ། མ་ངེས་ན་ལྡོག་པ་གཅིག་
ཡིན་ན། གཅིག་གི་ལྡོག་པ་གྲུབ་དུས་ན། ལྡོག་པ་གཅིག་པ་པོའི་ལྡོག་པ་ཡང་
གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། གཅིག་རྫས་སུ་གྲུབ་
པ་ལ་རྫས་གཅིག་པ་པོའི་རྫས་ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དངོས་པོའི་
རྫས་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཀ་བའི་རྫས་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
དངོས་པོའི་རྫས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གྲུབ་ལ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཀ་བའི་རྫས་མ་གྲུབ་པའི་
རྫས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཉིས་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་ན་རྫས་གཅིག་པར་འགལ་ལོ།
།གཞན་ཡང་། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཀ་བ་དང་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་

རྫས་དང་འགལ་བའི་རྫས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་དུས་འགལ་བའི་རྫས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་རྫས་གཅིག་ལ་དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་པ་སྲིད་པར་ཐལ། ཡུལ་དུས་འགལ་བའི་དངོས་པོའི་གསལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་དངོས་པོ་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། ཐ་དད་ཡིན་ན་གཞན་དང་གཞན། །བཀག་པ་དང་ནི་སྒྲུབ་པ་དག །ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་འདུ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་། བུམ་སོགས་དང་དོན་དམ་པར་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་སྐྱེ་འགག་སོ་སོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱེ་བྲག་པས་གསལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ལ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱོགས་བཅུའི་བུམ་པ་ལ་དུས་

༼༡༩ ན༽

གཅིག་ཏུ་ཁྱབ་པ་བཞིན་དུ། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་འདི་འཐད་པར་ཐལ། གསལ་བ་གང་གི་ཡང་རྗེས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་གིས་དངོས་པོའི་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་ནས་རྗེས་ཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གསལ་རྣམས་ཤིང་དུ་རིགས་གཅིག་ཞེས་འཇོག་པ་དེའི་ཚེ་གང་དུ་གཅིག་པའི་ཤིང་གི་རིགས་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། ཤིང་གསལ་རྣམས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པར་སོ་སོར་གནས་པའི་ཕྱིར། དམ་པའི་དོན་གྱི་དོན་རྣམས་ནི། །རང་གི་འབྲེལ་དང་ཐ་དད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤིང་གི་རིགས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། ཤིང་གསལ་རྣམས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཤིང་གི་རིགས་དོན་གཞན་ཡང་མེད་ལ། ཤིང་གསལ་རྣམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་མ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ད་ནི་རང་ཕྱོགས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་འདིར་མ་དཔྱད་པ་དང་། རིགས་པས་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་དང་། རིགས་པས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་དང་། རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་རིགས་པས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་མ་ཕྱེ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བས་མཁས། །འཇུག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བས་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་རིགས་པས་མ་

དཔྱད་པ་སྔར་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ངོར་བྱས་ཏེ། དངོས་པོ་དང་། ཤེས་པ་དང་། ཚད་མ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དངོས་པོར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་ཚེ་ན། རྟགས་སྦྱོར་དོན་གསུམ་དངོས་པོ་དང་། རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་འཛིན་སྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱང་འདོད་པར་བྱའོ། །སྤྱི་གསལ་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། རྫས་ཐ་དད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བརྟགས་པའི་རིགས་ངོར་དེ་དག་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་མི་འདོད་དེ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་དེ་དག་རྫས་སུ་མི་རྙེད་པས་རིག་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིགས་པའི་རྣམ་དཔྱད་མེད་པར་འཇུག

༼༡༩ བ༽

པའི་ངོར་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་ཅིང༌། རིགས་པས་ཞིབ་ཏུ་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཁོ་བོའི་ཕྱོགས་ལ་ཧེ་སྨད་བཤད་པའི་རིགས་པས་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་གླན་ཀ་མེད་དོ། །དཔྱད་ནས་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པར་དཔྱོད་པ་ན་མི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་ཞིང༌། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་དེ་ཉིད་ཀྱང་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའམ། མངོན་སུམ་གྱི་ངོའི་སྒྲ་གང་ཡིན་ཞེས་རྣམ་པར་དཔྱད་ན། ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་དེ་ཉི་འཛུག་པ་པོའི་ངོར་དངོས་པོ་ཡིན་ཡང༌། རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་བློ་གཞན་གྱིས་དཔྱད་ན། དེ་ལ་སྣང་བ་དེ་སྒྲ་དོན་དང་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །བརྡའ་འཛུག་པའི་ངོར། རྟགས་སུ་སོང་བའི་བྱས་པ་དེ་ཡང་བློ་གཞན་གྱིས་དཔྱད་ན། སྤྱི་ཙམ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཚེ་གོ་བྱེད་རྗེས་འགྲོ་བ། །སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོག །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །ཅུང་ཟད་དཔྱད་པའི་ཚེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་པ་དང༌། དོན་བྱེད་ནུས་པར་མི་འགལ་བའི་རྣམ་བཞག་ཀྱང་ཡོད་དེ། རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་འཛིན་སྐྱེད་ཀྱང༌། དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ལྟ་བུའོ། །རིགས་པས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པའི་ཚེ་ན་འགལ་བ་ཁོ་ནའོ། །དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བས་ཁྱབ་སྟེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ན། དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་སྐྱེད་དུ་

མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །དེ་ཡང་རྗེས་འགྲོ་མེད་གང་ཞིག །རྗེས་འགྲོ་དེ་ལས་འབྲས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱི་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་རིགས་པ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །སྤྱི་ཡང་ཡིན་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཡང་འདོད་པས་ནི། གཞུང་འདི་རྣ་ལམ་དུ་ཡང་མ་གྲགས་པ་ཟད་དོ། །ཚད་མས་བུམ་སོགས་འཇལ་མི་འཇལ་དཔྱོད་པའི་ཆེ་ན་འཇལ་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །བུམ་སོགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་རིགས་པས་དཔྱོད་པའི་ཚེ། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པས་དོན་དམ་པར་མི་འཇལ

༼༣༥ ན༽

ཞེས་བྱའོ། །ཚད་མ་རང་ཉིད་དཔྱད་གཞིར་བཟུང་ནས། དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་
དཔྱོད་པ་ན་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཞེས་བྱའོ། །བུམ་སོགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་
མེད་དཔྱོད་པའི་ཚེ། བུམ་པ་ལ་དཔྱོད་པ་ཡིན་གྱི་ཚད་མའི་རང་ལྡོག་ལ་དཔྱོད་པ་
མ་ཡིན་པས། ཚད་མ་ཁས་བླངས་ནས་དེས་འཇལ་བར་སྨྲའོ། །ཚད་མའི་ལྡོག་
པ་དཔྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་ཚེ་ན། དོན་
དམ་པར་མ་གྲུབ་པས་འཇལ་བྱེད་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འོན་བུམ་སོགས་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཇལ་བྱེད་ཚད་མ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཡོད་པར་འདོད་པས་སྐྱོན་དེར་མི་འགྱུར་ལ། དོན་དམ་
པར་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲ་ན་ཡང་། མ་གྲུབ་ཅིང་། ཁྱབ་པ་ཡང་མ་ངེས་
པ་སྲིད་དོ། །འོན་སྤྱི་གང་ཡིན་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ཞེས་སྨྲས་ཀྱི། སྤྱི་ལྡོག་ནས་
སྨྲས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཅིང་། ཚད་མ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཅེས་པ་དང་། དོན་དམ་
པར་ཚད་མ་མ་གྲུབ་ཅེས་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། བློ་རྩིང་དག་གིས་
ཕྱོགས་སྔའི་ཞིབ་ཆ་མ་ཕྱེད་བར་དགག་པ་མ་བྱེད་ཅིག དོན་དམ་པར་གཞལ་བྱ་
རང་མཚན་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲ་ན།
གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་ཅེས་ལན་བརྗོད་ཟེར། ཚད་མ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་སྨྲ་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་སོ། །གལ་ཏེ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་ན་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་བོ། །ཚད་མ་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། ཚད་མ་དང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་

ཕྱེ་བར་བྱེའོ། །དེས་ན་རིགས་པས་མ་དཔྱད་པའི་ངོ་ན། དངོས་པོ་དང་ཤེས་པ་དང་། ཚད་མ་སོགས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། རིགས་པས་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པའི་ཚེ་ན། ད་ལྟར་གྱི་མདུན་གྱི་ཀ་བ་ལྟ་བུ། རང་མཚན་གྱི་མཚན་གཞིར་བཟུང་ངོ་། །ད་ལྟར་ཞེས་སྨོས་པ་ནི། གོང་མའི་སྤྱི་སེལ་བ་ཡིན་ལ། མདུན་གྱི་ཀ་བ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ངོས་བཟུང་བས་ནི། ཐད་ཀའི་སྤྱི་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མདུན་གྱི་ཀ་བ་འདི་ལ་ཡང་ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་དེ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མདུན་གྱི་ཀ་བ་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མདུན་གྱི་ཀ་བ་ཞེས་དབྱེ་བར་བྱར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཤར་ཕྱོགས་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མདུན་གྱི་ཀ་བ་གཉིས་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྫས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་མ་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་ཁོ་བོའི་ཕྱོགས་སུ་གནས་ཤིང་། འགལ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་སོ་སོར་གནས་པ་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རྫས་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཀ་བ་གཅིག་ལ་ཀ་བ་རྫས་ཐ་དད་པ་བཅུ་ཚད་མས་དམིགས་པར་ཐལ། ཕྱོགས་བཅུའི་དབྱེ་བས་ཀ་བ་རྫས་ཐ་དད་པ་བཅུ་ཕྲག་འདིའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཀ་བ་གཅིག་ལས་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ལ། ཀ་བ་བཅུ་འདིའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་མུ་སྟེགས་རྒྱང་འཕེན་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་ལ་སྐྱོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། ད་ལྟར་གྱི་མདུན་གྱི་ཀ་བ་གཅིག་པོ་འདི་ལ་ཀ་བར་གྱུར་པའི

བྱེ་བྲག་དུ་མ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན། འོན་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་ཅིག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་། དུས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཅིག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྡུལ་མཐའ་དང་། དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་རགས་པ་དང་། རྒྱུན་རྫོམ་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་སྐབས་འདིར། བདེན་པའི་གཅིག་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཆ་ཤས་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་པའི་གཅིག་མེད་པས་བདེན་པའི་དུ་མ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་

༼༡༨ ན༽

དངོས་པོར་སྣང་བའི་ངོར་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །བསྟན་ཆོས་འདིར་ཡང་། ཐད་ཀ་དང་ནི་གོང་མ་ཡི། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པའི་དོན་ལ་གོང་མའི་སྤྱི་ནི། དཔེར་ན། ཀ་བ་འདས་མ་འོངས་གསུམ་ཀའི་ཀ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཐད་ཀའི་སྤྱི་ནི་ཙན་དན་དང་། ཤུག་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་བཅུའི་ཀ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཀ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་། རིགས་པས་མ་དཔྱད་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་གྱི། རིགས་པས་དཔྱད་ན་མ་ཡིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་ཀ་བའི་རྫུལ་རེ་རེ་ནས་ཀ་བའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འདོད་པ་སོགས་ནི། རྡུལ་མ་རེ་རེ་ཡང་སྣམ་བུར་ཁས་ལེན་པ་དང་མཚུངས་པས་དགག་པར་སླའོ། །ས་ཕྱོགས་འདིའི་ཕྲ་རྫུལ་རེ་རེ་ལའང་བུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བར་ཐལ་ལོ། །རིགས་པས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཚེ་ན། མདུན་གྱི་ད་ལྟར་བའི་བུམ་གཟུགས་ལྟ་བུ་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་ངེས་གཟུང་བར་བྱའི། །བུམ་སོགས་ལ་མི་འཛིན་ཏེ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར། བུམ་པའི་གཟུགས་དྲི་རོ་སོགས་ཀྱང་བུམ་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ལོག་ཤིག་ཏུ་བུམ་པ་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་དྲི་སོགས་རེ་རེ་ཡང་བུམ་པར་ཁས་ལེན་ན། བུམ་པ་གཅིག་ལ་བུམ་རྫས་ཐ་དད་པ་

དུ་མ་ཚད་མས་དམིགས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་བུམ་སོགས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་
རིགས་མི་མཐུན་དུ་མ་ཚོགས་པ་ཡིན་པས། རིགས་པའི་བློས་གཟུགས་སོགས་
སོ་སོར་རྣམ་པར་བསལ་བ་ན་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཀྱི་
མདུན་གྱི་བུམ་གཟུགས་སོགས་ནི། རྫས་གཅིག་དང་རྫས་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་
དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བརྟགས་ནའང་། རྫས་སུ་གྲུབ་པ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རིགས་པས་ཤིན་ཏུ་དཔྱད་ཀྱང་། མངོན་སུམ་གྱི་ངོར་རང་དབང་དུ་སྣང་བའི་
ཕྱིར་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་རང་དབང་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེ་ལ་འཛིན་པ་རང་དབང་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། བུམ་ཆུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡང་རིགས་པས་ལེགས་པར་བཤད་དོ། །མང་ཐོས་ཆུ་འཛིན་སྟུག་པོ་ལས་མཐོན་པའི། །ཡང་དག་རིགས་པའི་རྡོ་རྗེའི་མེ་ཆར་གྱིས། །སྤྱི་དངོས་སྨྲ་བའི་མུ་སྟེགས་རྗེས་འཛུག་བཅས། །མ་ལུས་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་བརླག་པར་བྱས། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཡང་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་མེད་པར་ཐལ། སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ལ། རང་མཚན་མིན་པར་ཐལ་ཟེར་ན་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་མཚན་དང་སྤྱི་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ། སེལ་ངོར་སྤྱི་དང་དངོས་པོ་འགལ་བར་མ་ངེས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་རྣམས་ལ་ཞེས་གསུངས་པས། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་པ་ལ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་མ་ངེས་པ་ནི་སྔར་བསྟན་ཟིན་ལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་ཡང་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་གང་ཞིག་ཚད་མ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་

རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤར་ན། དེ་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་གང་ཞིག་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བློ་གང་ཞིག གཟུགས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སོ་སོར་འཇལ་བ་ལ་དབང་སོགས་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཚད་མས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཕན་ཚུན་རྣམ་པ་མི་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་འཇལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

༼༡༧ ན༽

གཞན་ཡང་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་དང་སྣང་མུན་སོགས་དུ་མའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་དག་ཕྱི་དོན་གང་ཞིག དེ་དག་ཐམས་ཅད་འཇལ་བྱེད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་དོན་འཇལ་བྱེད་དུ་སྐྱེ་ཞེས་པ་ནི་མི་རུང་ངོ་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། ཡུལ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་ཤར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པ་འཇལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་རིག་པའི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་འཇལ་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་ཡོད་ངེས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཚད་མས་གཞལ་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལན་བརྗོད་ཀྱང་ཟིན་ལ། དེ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དེས་ན། དེ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཡང་། དེ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པས་གཞལ་བྱར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ངོར། གཅིག་པ་གཅིག་སྲིད་པར་ཐལ། ཚད་མ་གཅིག་ཉིད་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ལ་ཤར་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་དེའི་བདག་

ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་ཤེས་པ་དང་དེ་ཤེས་པའི། །དབྱེ་བས་བློ་ནི་ཚུལ་གཉིས་ཉིད། །ཅེས་པ་དང་། ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཀྱང་། རང་རིག་ཕལ་ཆེར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཅེས་པའི་དོན་གྱིས་ཤེས་སོ། །ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་འཇུག་གོ །ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་བཟུང་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། སྔོན་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་བཟུང་དོན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དངོས་རྒྱུར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་ཁྱབ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། འབྲས་བུ་དེ་ནི་རྒྱུ་ལ་ཁྱབ་པ་དང་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཁྱབ་མཉམ་དུ་གསུངས་སོ། །བུམ་པའི་ཉེར་ལེན་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཐལ། བུམ་པའི་དངོས་པོ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་སྦྱར་རོ། །ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚད་མ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་སྨྲ་བ་ནི་ནོར་བ་ཁོ་ནའོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་འཇལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཐམས་ཅད་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་ཡང་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་དུ་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དབང་མངོན་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཚད་མ་ཡང་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་མཚུངས་སོ། །ཚད་མ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བརྟགས་ན་ཡང་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མངོན་སུམ་ཡང་མ་ཡིན། རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་འགའ་ཞིག དངོས་པོ་བུམ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་དང་།

ཐུམ་སོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དོན་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་། ཐུམ་སོགས་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞི་མཐུན་དོན་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡང་འདིས་དགག་པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་གཞི་མཐུན་པ་པོ་དོན་ལ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བ་ནི་མ་ཡིན་པར་ཁྱབ་པར་ཕྱེད་པ་གལ་ཆེའོ། །འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་སོགས་ཀྱང་ཚུལ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ལོ་ཏོག་ལྟ་བུ་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་

༼༡༥ ན༽

པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་འདུས་བྱས་སུ་མི་འདོད་ན། འདུས་མ་བྱས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས། སྐྱེ་བ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལྔ་སྐྱེད་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཛ་མོ་ནང་པས། སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྟོབས་བཅུ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་ཅེས་པ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པས། མུན་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་མུན་པ། བླུན་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་བླུན་པའི་ཚིག་ཡིན་པས་སྨྲ་བ་པོ་བ་ལང་ལས་ཀྱང་ཆེས་བླུན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་རྟོག་པས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་སྤྱི་བློ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དངོས་པོར་སྣོམ་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་ད་ལྟར་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ནི་མིན་នོ། །གལ་ཏེ་ད་ལྟར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་རྒྱུ་དང་ཉེར་རྒྱུ་སོགས་ད་བཟོད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ད་ལྟར་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཞིང་ལས་སོགས་ད་བྱེད་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ལོ་ཐོག་གནས་ཚུལ་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་པར་ཐལ། འབྱུང་ལ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་འོངས་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡང་རང་གི་ཁས་བླངས་ལ་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མ་འོངས་པ་ཡང་ཡིན། འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཀུང་ཡིན་པ་གཅིག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འབྱུང་ལ་མ་བྱུང་བ་མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བར་སོགས་རྒྱ་ཆེར་སྤྲོར་རོ། །

ཡང་སྐལ་བ་གྲངས་མེད་པའི་གོང་རོལ་དུ་བྱུང་བའི་བུམ་པ་ཡང་། ད་ལྟར་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ །སྐྱེས་ལ་མ་

{༡༨ བ}

འགགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །མ་འགགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ།
གལ་ཏེ་དེ་འགག་ན། ད་ལྟར་བའི་དངོས་པོ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །འོན་སྐྱེས་ལ་འགགས་པ་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་མི་རིགས་
པར་ཐལ། སྐྱེས་ལ་འགགས་པ་གཅིག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྲིད་ན།
བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པའི་གོང་རོལ་གྱི་བུམ་པ་ད་ལྟར་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་
འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་ངོས་ཟུངས་ཤིག །ཁར་སང་
གི་བུམ་པ་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་འགགས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ངོས་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁར་སང་
གི་བུམ་པ་དེ་རིང་གི་དུས་སུ་འགགས་པ་དེ་འདས་པའི་མཚན་གཞིར་ཁྱོད་ལ་མི་
རུང་བར་ཐལ། དེ་རིང་གི་དུས་སུ་འདས་པས་འདས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ། འགྱུར་ན། དེ་འདས་པར་ཐལ། དེ་རིང་གི་དུས་སུ་འདས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བརྗོད་པས་ལན་མེད་དོ། །མ་འོངས་པའི་མཚན་གཞི་ཡང་མི་རྙེད་པར་
ཐལ། དེ་རིང་མ་འོངས་པས་མ་འོངས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྱུར་ན་སྔ་
མ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པས་ཀྱང་ལན་མེད་དོ། །ཚེ་སྔ་མའི་ཕ་མའི་སྲོག་གི་དབང་པོ་
ཡང་། ད་ལྟར་བར་ཐལ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་
ཤི་བར་ཐལ། སྲོག་དབང་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར། སྲོག་དབང་མ་འགགས་པར་
ཤི་ཟིན་པར་འདོད་པ་ནི་བཤད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ལ། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དབང་པོ་དང་། ཚེ་འགགས་པ་ནི་ཤི་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁྱོད་ཚེ་སྔ་མ་མ་ཤི་བར་ད་ལྟ་འདིར་སྐྱེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཚེ་སྔ་མའི་སྲོག་གི་དབང་པོ་མ་འགགས་པར་འདིར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་དུད་འགྲོར་སྐྱེས། ད་ལྟ་མིར་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་དུ་ཚོགས་པ་སྲིད་པར་ཐལ། ཚེ་སྔ་མའི་ཕུང་པོ་མ་འགགས་པར་མིའི་ཕུང་པོ་བླངས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་འདིར་དབུལ་པོ་རྒྱུན་ཆད་དུ་ཐལ། སྐྱེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གོང་རོལ་གྱི་ཟས་དང་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱད་ཟིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་

༼༣༨ ན༽

ད་ལྟ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ན་སྟར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་བརྟགས་ཟིན་པ་དེ་དག་ཀུང་ད་ལྟ་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་སྲིད་པར་ཐལ། ད་ལྟར་བའི་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཟོས་ཟིན་པའི་འབྲས་བུ་མི་གཙང་བའི་ཕུང་པོར་གྱུབ་ཟིན་པའི་རྣམ་པ་སོགས་ཀུང་ད་ལྟར་བའི་དངོས་པོར་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། སློན་ལམ་ལོག་པར་བཏབ་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལྟ་ར་བརྫུས་ནས་བསླབས་པའི་ཆོས་སྐད་གཅིག་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་འགྲོད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་ཅན་གྱི་སོ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་ལམ་ལྡ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་ཐལ། དེ་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་ལམ་ལྡ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ད་ལྟ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་མ་འགགས་པར་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་གྱི་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་དེའི་ཐེག་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་མ་འགགས་པར་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་མིའི་གང་ཟག་ཡང་ཆོས་ཅན། ལྟའི་ཕུང་པོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་ཐལ། དེ་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྟའི་གང་ཟག་དུ་ཐལ། ལྟའི་ཕུང་པོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཟིན་མ་འགགས་པར་ཡོད་པའི

ཕྱིར། འགྲོ་བ་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །མིའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཅན། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། འོན་དེ་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། དེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེས་ན་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ལོ་ཐོག་ནི། འབྱུང་འགྱུར་བློ་ཡུལ་དུ་བསམ་ནས་སྨྲ་བར་ཟད་ཀྱི། ད་ལྟར་གྲུབ་པ་མེད་པས། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་གང་དུའང་དོན་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་དོ། །ཉུ་བ་དང་དུ་བས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་ད་ལྟར་མཚུངས་པས

དུས་མཚུངས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འགའ་ཞིག་ད་ལྟར་གྱི་རྒྱུ་མེ་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོར་ཡོད་དེ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགགས་ན་དེ་ལ་རྒྱུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དུ་བའི་དུས་ན་འགགས་པས་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་མེ་འགགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱུ་མེ་ལས་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ན། རང་ཉིད་རྫོགས་པར་སྐྱེས་ཀྱང་། དེའི་རྒྱུ་མ་འགགས་ན། རང་དུས་སུ་འགགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདི་ཇི་ལྟར་འགལ་བའི་ཚུལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་ཡང་མ་ཞུགས་པར་སྣང་ངོ་། །འོན་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པར་ནི་འདོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལས་སྐྱེས་པས་དེ་མ་འགགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱེས་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་རྒྱུ་འགག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་ནི་འབྲས་བུའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་རྒྱུ་སྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་རྫོགས་པར་སྐྱེས་ཟིན་ཀྱང་རྒྱུའི་རྫས་མ་ཉམས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཕ་མ་ཤི་ཟིན་པའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕ་མ་ལས་མ་སྐྱེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཕ་མ་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤི་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྐལ་པ་དུ་མའི་གོང་རོལ་དུ་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་ཁྱོད

ལྟར་ན། དེའི་ཕ་མའི་གྲོག་གི་དབང་པོ་ཡང་མ་འགགས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེར་སྦྱོར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། ཚེ་སྔ་མའི་ལས་འགགས་ཀྱང་། ད་ལྟར་གྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་རྒྱུ་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྔར་གྱི་རྒྱུ་ཡང་སྔར་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་པས་རྒྱུར་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟར་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བཞིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །སྔར་གྱི་དུ་བ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོར་ཐལ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པར་བརྗོད་ཟིན་ལ། ཁྱབ་པ་ཡང་མ་ངེས་ཏེ་དུ་བ

༼༩༠ ན༽

ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོར་ཐལ། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདས་མ་འོངས་གི་དངོས་པོ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བར་ཐལ། ད་ལྟར་གི་དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འདིས་ནི། དངོས་པོ་དང་། བེམ་པོ་དང་། རིག་པ་སོགས་ཀྱང་ད་ལྟར་བའི་དངོས་པོར་མི་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ད་ལྟར་བའི་དོན་ནི། རྫོགས་པར་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འོན་སྔ་ཕྱི་ཆ་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ནི་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ཀླན་ཀ་མེད་དོ། །མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་གི་མྱུ་གུ་ཡང་ད་ལྟར་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཡང་། མ་འོངས་པ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་བློ་ཡུལ་དུ་བསམ་ནས་མྱུ་གུ་ཞེས་སྐད་དེ། མདལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་ཏེ། །འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་དང་རང་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་ལ་འཁོར་ལོ་བསྒྱུར་རྒྱལ་དུ་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད། ད་ལྟར་འཁོར་ལོ་བསྒྱུར་རྒྱལ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྔོན་འཛིན་དབང་ཤེས་སྔ་མ་སྔོན་པོའི་རྣམ་ལྡན་དུ་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་དྲན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲན་པ་ནི་འདས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། ད་ལྟར་བའི་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ལ་དྲན་པ་

ཞེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད། རྣམ་ཤེས་དྲུག་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་འགགས་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན་ད་ལྟ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་གྱི་འདས་པའི་རྣམ་ཤེས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །ཞེས་སོ། །དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་རྣ་ལམ་དུ་ཡང་མ་གྲགས་པའི་མཁས་པར་འདོད་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། མཛའ་དང་མི་མཛའ་དུ་མ་འདས། །དེ་ཀུན་དྲན་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། ཐ་མལ་པའི་ཚད་མས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པ་མིན་པར་ཐལ། མཛའ་བ་དང་མི་མཛའ་བའི་གང་

༼༩༠ བ༽

ཟག་འདས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱུད་ལའང་། ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་སོགས་ཀྱང་ད་ལྟར་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་གནས་པར་ཐལ། སྐལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གོང་རོལ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ད་ལྟར་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྔར་གྱི་ཉོན་མོངས་དང་། ཚོགས་ལམ་ལ་སོགས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དག་སྔར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཤིང་མ་འགགས་པར་ད་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ད་ལྟར་མེད་ན། ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡོད་པར་ནི་འདོད་མོད་ཀྱི། ཐུབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་མི་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གང་ཟག་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཚོགས་ལམ་སོགས་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །གཞན་ཡང་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཚོགས་ལམ་སོགས་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོར་ཡོད་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའམ། གང་ཟག་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་བརྟགས་པ་ན། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་ལམ་ལྡ་འདོད་དགོས་པས། འདྲེ་ལྟ་རུ་བརྫུས་པས

བསླབས་པའི་ཆོས་སྐད་ཡིན་གྱི་གཞན་སུ་ཞིག་གིས་སྦྲ་བར་བྱེད། གཞན་ཡང་འདས་པའི་སྔོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་བློ་ལས་བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་དང་། རང་རིག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་འདས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རམ། འདས་པའི་སྔོན་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདས་པའི་དོན་ནི་འཛིན་པ་ན། ཚུལ་གཉིས་རང་རིག་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་སོམས་ཤིག གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་འགྱུར་གཉིས་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་བཅོམ་པར་འཇོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྱུང་འགྱུར་ཡིན་ན་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་ལ། རྒྱུ་ལས་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པ་ནི། གཉེན་པོས་སྤངས་

༼༧ན༽

པ་མིན་པའི་ཕྱིར། །སྐྱེ་འདོད་ཉེས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། གང་ཡང་སྐྱོན་རྣམས་འགོག་བྱེད་པ། །དེ་སྐྱེས་ལས་ལ་ནུས་འགྱུར་གྱི། །ཇི་ལྟར་བྱས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་བཟུང་དོན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་གཅིག་སྲིད་པར་ཐལ། དེའི་རིགས་འདྲ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་འཛིན་པ་ནི་གང་ཞིག དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་བཟུང་དོན་དེ་ཡང་ད་ལྟ་མ་འགགས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་རྟོག་པས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པར་འདོད་པ་ལའང་། འདི་མཚུངས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་དངོས་སུ་འཛིན་ནམ་མི་འཛིན། འཛིན་ན་གཟུང་ཟིན་འཛིན་པས་ཚད་མར་མི་འགྱུར་ལ། །མི་འཛིན་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡིན། །སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་འདས་པ་ཡི། །དོན་མཐོང་ཡོད་པ་མིན་བཞིན་གྱི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་དུས་ན་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲ་ལ་དངོས་སུ་རྟོག་པར་འདོད་པའི་རྟོགས་བློ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱུ་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་དུས་ན་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རང་མཚན་དངོས་སུ་མི་འཛིན་པར་ཐལ། སྒྲ་རང་མཚན་གྱི་དོན་སྤྱི་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུ་ལས་སྣང་བ་ཡིན་ལ།

རང་མཚན་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡུལ་གྱིས་གཏད་པའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུ་ལས་སྣང་བའི་དོན་སྤྱི་རྣམས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་མཐོང་ཉིད་ན་མཐོང་རྣམས་ལ། །སྔོང་བའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། །དྲན་ལས་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར། སྔོང་བ་ལ་དྲན་པའི་ས་བོན་འཇོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་ནུས་པ་རྣམ་དཔྱོད་ལ། །རིག་པ་མེད་ཀྱང་སྨྲ་དེས་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནི། །དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་རྣམས་དང་འབྲེལ། །ཅེས་པ་དང་། ཤེས་ལ་དེའི་

གཟུགས་སྣན་སྣང་། གང་དེའང་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མིན། །དེ་འཁྲུལ་བག་
ཆགས་ལས་བྱུང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁྱད་པར་རང་མཚན་ཡུལ་
དུས་སོ་སོར་ངེས་པ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲས་དངོས་སུ་བརྗོད་ནུས་པར་ཐལ། རྟོག་
པས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་ནུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
རང་མཚན་ཡུལ་དུས་སོ་སོར་ངེས་པར་གནས་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་
ནས། རྗེས་སུ་བརྡ་སྦྱོར་འདོད་སྐྱེས་པའི་དུས་སུ་སྔར་མཐོང་བའི་རང་མཚན་
འགགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོག་མར་བརྡ་སྦྱར་ཡུལ་མཐོང་ནས། རྗེས་ཐོག་དུ་
བརྡ་སྦྱར་འདོད་ཀྱི་བློ་མ་སྐྱེས་པར་བརྡའ་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས།
དེའི་རང་བཞིན་སྟོན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བརྗོད་པར་བཟོ་བ་ན་དེ་
འགགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས། རྣམ་
འགྲེལ་ལས། ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་སྒྲ་དག་ནི། །འཇུག་པ་སྲིད་པ་ཡོད་མིན་ཏེ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །འགའ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲ་དོན་དངོས་
ཡུལ་དུ་བྱེད་ལོ། །དབང་པོའི་གཟུང་དོན། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲས་དངོས་སུ་བརྗོད་
དུ་མེད་པའི་རྟགས་ལས། ཡུལ་ཅན་དབང་མངོན་རྟོག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། སྒྲ་དོན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ཀ་ལས། དེ་ནི་བརྗོད་མེད་རྟོགས་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་སོགས་

གསུངས་པ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཡང་སྒྲ་ལ་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་སུ་སྒྲི་ཁོན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཀུན་ལས་ལོག །དེ་དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་བྱེད་པའི། །སྒྲ་ཡོད་མ་ཡིན་རྟོགས་པ་ཡང་། །སྤྱི་ཉིད་དུ་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲ་ནི་ཁོ་ནའི་དོན་ཏེ། བློ་ཞིབ་མོས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཐ་དད་པ་དག་གཏན་པ་ནི། །དཀའ་དང་མི་ནུས་འབྲས་མེད་ཕྱིར། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། སྒྲ་འདི་དག་གིས་གང་བརྗོད་པ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཅུང

༼༩༣ན༽

ཟད་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ཆེར་དགག་པར་བྱའོ། །
ཉེ་བར་བསྡུ་བའི་དོན་ནི། རིགས་པས་མ་དཔྱད་པའི་རྣམ་བཞག་ལ། དངོས་པོ་
དང་། ཚད་མ་དང་། བུམ་སོགས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཡིན་ཞིང་། གཟུགས་ཞེས་
སོགས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་བརྗོད་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཙམ་ལ་
འགལ་བ་མེད་ལ། རིགས་པས་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པའི་ཚེ་ན་སྒྲི་དངོས་སུ་བརྗོད་ཀྱི།
རང་མཚན་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་མི་འཐད་དོ། །རིགས་པས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་
དཔྱད་ན་ནི། དོན་སྤྱི་བརྗོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་
བཅོས་འདིར། དམ་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་བྱ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །རིགས་
པས་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པའི་ཚེ་ན། མདུན་གྱི་ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པ་དང་ཀ་བ་སོགས་
ཀྱང་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་རང་མཚན་ཡིན་ལ། དོན་དམ་དཔྱོད་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཚེ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་མདུན་གྱི་བུམ་
གཟུགས་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཉིད་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་བཟུང་ངོ་། །འདི་ནི་
དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བརྟགས་ཀྱང་། རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་མི་ཁེགས་
ཏེ། རིགས་པས་བརྟགས་ཀྱང་ད་ལྟར་གྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡུལ་དུས་སོ་
སོར་ངེས་པ་ཞིག་གིས་རང་དབང་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྣམ་པ་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་གཏོད་བྱེད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ནི་སེལ་བས་བྱེ་བྲག་དུ་མ

སྒྱུ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་ན་མེད་དོ། །དོན་དམ་པར་རང་གི་ངོ་བོ་རྙེད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་པར་འདི་ལས་ཐ་དད་པ་དང་། ཐ་མི་དད་གང་དུ་གནས་ཀྱང་འདིའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་ཆ་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་མི་སྲིད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་། དབུ་མའི་རིགས་པ་དང་འབྲེལ་པས། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །རང་གཞུང་གི་སྐབས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་རིགས་པས་སྒྲུབ་སྟེ། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་གཅིག་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་གྲུབ་ལ། མེད་ན་དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་མེད་པར

འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་གང་ཡིན། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དུས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་འདི་དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་མིན་པར་ཐལ། འདི་ལས་ཕྲེ་བའི་དུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དེ་འདི་ལས་ཐུང་བར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མེད་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གྲུབ་བོ། །འདི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ནི་བརྟག་ཏུ་མེད་དེ། །ཐོག་བཅས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་དཔྱོད་ཚུལ་དང་། རིགས་པས་དཔྱད་ན་མི་རྙེད་པའི་འཚམས་དང་། ཇི་ཙམ་ལ་རིགས་པས་དཔྱོད་པ་ཞུགས་པའི་ཚད་དང་། སྤྱི་ལྡོག་ནས་དཔྱད་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་། རང་ལྡོག་ནས་དཔྱད་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ཞིབ་མོ་ནི་ངག་ལས་རྟོགས་སོ། །དབྱེ་བ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་གཞུང་ནས་དབྱེ་བ་མ་གསུང་པའི་དོན་ནི། གང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་གནས་པ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པར་དགོངས་པའོ། །གོང་དུ་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས། སྤྱི་ལ་རྒྱས་བཤད་གསུམ་དུ་གསུངས་ཏེ། དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །རྟེན་ཕྱིར་སྤྱི་དེའང་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་སོ། །གཞུང་འདི་ལས་ནི་སྤྱིའི་དབྱེ་བ་གསུངས་ཀྱི། སྤྱི་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་གསུངས་པ་ནི་མི་སྣང་ངོ། །དེས་ན་སྤྱི་མཚོན་བྱར་བཟུང་ནས་དེའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་མངོན་ཏེ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དཔྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་ལ་དཔྱོད་པ་མཛད་

པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཞེས་པའི་བརྡའ་སྦྱར་བ་འདི་སྐབས་འགའ་ཙམ་ལས་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞུང་གི་ཐ་སྙད་ལ་མ་ཞུགས་པར་བྱིས་པ་ཆུང་ངུ་བཞིན་དུ་ཡང་དྲན་དྲན་གྱི་ལབ་ལོབ་བྱེད་པ་ལ་བློ་མི་གཏོད་དོ། །དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ནི་རྟོག་ངོར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ནི་གནས་ཚུལ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་། ལྐོག་གྱུར་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མས་སྣང་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཞལ་བར་བྱ་བ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་རྟགས

ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་བར་བྱ་བའོ། །དེ་ཡང་རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། །དེ་ནི་རང་གཞན་ངོ་བོ་ཡིན། །རྟོགས་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དོན་གཅིག་ལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཚུལ་ཡང་། །མངོན་སུམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་སྤྱིའི་རྣམ་པས་ཞེན་ནས་འཇུག་པ་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བའི་གཞལ་བྱར་བཞག་གོ །རྗེས་དཔག་གིས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་མི་ནུས་ཏེ། དུ་བས་མེ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་ཚེ་ན། མེ་ལྕེའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་འཛིན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་མཚན་སོ་སོར་ངེས་པས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མེ་ཙམ་ཞིག་འཛིན་པས་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་དོ། །རྣམ་ངེས་ལས། དེ་མིན་རང་བཞིན་ལས་ལྡོག་པའི། །དངོས་པོ་ཙམ་ཞིག་རབ་སྒྲུབ་ཕྱིར། ། རྟགས་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་དེ། །ཁྱད་པར་གནས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ཆོ་ག་བྱེད་རྗེས་འགྲོ་བ། །སྤྱི་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གནས། །དེས་ན་སྔག་གྲུར་དོན་ཐམས་ཅད། །ཁྱད་པར་དུ་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། དེས་ན་མེའི་དངོས་པོ་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་པར་ནུས་ཀྱི། མེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་

རྟོགས་པར་མི་ནུས་ཞེས་བཤད་པ་གཉིས་པོ་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །
འདིར་སྒྲ་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་རྟོགས་པ་དང་། བློའི་གཞན་སེལ་རྟོགས་པ་དང་། རང་མཚན་གྱི་རྟོགས་ཚུལ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་ངོར་སྒྲ་རྟག་པ་དང་བྲལ་བར་སྣང་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྣང་བ་དང་། གསུམ་པ་ནི། དོན་སྤྱི་ལ་ཕྱི་རོལ་དངོས་པོར་ཞེན་པའོ། །རིགས་པས་མ་དཔྱད་པར་འཇུག་པ་པོའི་རྟོག་ངོ་ནས་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པས་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ནི།

༼༡༧ བ༽

དོན་སྤྱི་དངོས་སུ་རྟོགས་ནས་ལྡོག་པའི་གཞན་སེལ་ཞུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། །དེ་དངོས་སྒྲོ་བཏགས་རྟོགས་པ་ཡིས། །གཞན་ལས་ལྡོག་པ་རྟོགས་ཕྱིར་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ཞུགས་ལས་རང་མཚན་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལ་སྨྲོས་པར་ཟད་དོ། །རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཚེ་ནི་དེའི་དངོས་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་ཡང་མེད་ཅིང་། རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པར་མི་ནུས་པས་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་དངོས་ཡུལ་མེད་དོ། །རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ནི་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་རྒྱུ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གསལ་བར་ཡང་སྣང་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དགོངས་ནས། རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲ་དོན་མིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་ཀུན་མངོན་སུམ། །ཞེས་སོ། ། འགའ་ཞིག་ཡུལ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་སྨྲ་ན་ནི། འདི་ཉིད་ཀྱིས་བཅོམ་པ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་དོན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཞེས་འདོད་ན། སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་དོན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་གང་གང་ལ་སྒྲ་དོན་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཡང་སྒྲ་དོན་དངོས་སུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་སྒྲ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་སྒྲ་དོན་

ཤེས་བྱ་མིན་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་གཞལ་བྱ་ལྡོག་གྲུར་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེས་མཁྱེན་པ་མི་འགལ་ཏེ། མ་རིག་པའི་མཐུ་ལས་སྣང་བའི་འཁྲུལ་སྣང་རྣམ་མཁྱེན་ཡང་དེའི་ངོར་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་མཁྱེན་པས་དེའི་ངོར་གྲུབ་དགོས་ན། སྔར་གྲོལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་སྒྲ་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་བྱར་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱར་ཤེས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་ཕྱོགས་

ཆོས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མིན་པར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་ཟིན་མ་བརྗེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པའི་གཉིད་ཀྱི་མཐུ་ལས་སྣང་བའི་རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར། རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་ཆ་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར་དེ་ཤེས་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེས་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་པས་དེ་དེའི་ངོར་གྲུབ་ཡང་མི་དགོས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གང་ཟག་དེའི་ལུགས་ལ་དེ་མིན་པར་འདོད་པས། དེའི་ངོར་དེ་མིན་ཡང་མི་དགོས་ཏེ། བདག་མེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སོ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་བདག་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ན་དེ་མིན་པར་ཐལ། བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཐུག་པོ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རིགས་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་སྦྱར་རོ། །འདིར་སྤྱི་དང་། གཞལ་བྱའི་སྤྱི་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ཅིང་། རྡུལ་དང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་

པར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། སྒྲ་ཤད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྤྱི་ཡིན་ཡང་། གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དོན་དུ་སྣང་ཡང་། དེ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཐོབ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་དོན་མེད་དེ། །དོན་དུ་མོས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །རི་རབ་ལྟ་བུ་རྟུལ་ཡིན་ཡང་རྟུལ་ཕྲ་རབ་མིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་རབ་ཀྱང་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟར་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚུང་མཐར་འགྱུར་བ་དང་། སྐལ་པ་ཡང་སྐད་ཅིག་དུ་འགྱུར་བར་མཚུངས་སོ། །སྐད་ཅིག་ནི་དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་ཡིན་ལ། དེ་གང་ལ

ལྡན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དབྱུག་པ་ཅན་ལ་དབྱུག་པ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །རྡུལ་དེ་ཡང་གཉིས་ཏེ། རྫོམ་བྱེད་ཀྱི་རྡུལ་དང་། བསགས་རྡུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆ་མེད་པར་གནས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་དུ་མ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསགས་པའི་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྗོད་དོ། །འདིས་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་རྫོམ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། མུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པས་ཕྲད་ནས་རྫོམ་པར་འདོད་དོ། །འོན་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་ཕྲད་དམ། ཕྱོགས་མཐའ་དག་གིས་ཕྲད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་རྡུལ་རྣམས་དང་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་ཐིམ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་མཐའ་དག་གིས་ཕྲད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ངེས་པ་མིན་ཏེ། ཕྱི་ཕྲད་ཀྱང་ནང་མ་ཕྲད་ན་མཐའ་དག་གིས་ཕྲད་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་སྐྱོན་འདི་གཟིགས་ནས་མ་ཕྲད་པར་རྫོམ་པར་འདོད་དེ། གཟུགས་ཅན་རྫོམ་པའི་ཚེ་ན་སྐོར་བ་བར་བཅས་ཀྱིས་རྫོམ་པར་འདོད་དོ། །མ་ཕྲད་པར་རྫོམ་པ་ལ་སྐོར་བ་བར་བཅས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་བུམ་སོགས་ཀྱི་སྣོད་རྣམས་ཀྱིས། ཆུ་ལ་སོགས་མི་ཐུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བར་སྟོང་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་སོ་སོར་གྱེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཀླུང་

གིས་བསྟུམ་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་རླུང་གིས་གཏོར་བར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། བར་དུ་རླུང་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཐལ་བ་གཏོར་བ་བཞིན་ཞེ་ན། རླུང་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རླུང་དང་། འཐོར་བྱེད་ཀྱི་རླུང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། བསྐལ་པ་ཆགས་ཚེའི་རླུང་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། བསྐལ་པ་འཇིག་པའི་ཚེའི་རླུང་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ནི་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རླུང་དུ་འདོད་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རླུང་དེ་དང་ཁྱད་དམ་མ་ཁྱད། ཁྱད་ན་བྱེ་བྲག་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་རེག་ལ།

༼༩༥ ན༽

མ་ཕྲད་ན་སྙོར་བ་བར་བཅས་ཀྱིས་རྩོམ་པས་གྱིས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཡོད་ཅིང་། འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རླུང་དང་། བསྟམས་བྱའི་རྟུལ་ཕྲན་ལ་ཡང་འཛིན་བྱེད་གཞན་འདོད་པར་བྱ་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །མདོ་སྡེ་པས་སྐྱོན་དེ་དག་འོང་བར་གཟིགས་ནས་བར་མེད་རེག་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བརྩོམ་ཏེ། ཞོག་བུ་དུ་མ་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྡོམས་པ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་གཉིས་པ་བསགས་རྟུལ་ལའང་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་རིགས་མཐུན་གྱི་རྟུལ་དུ་མ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། རིགས་མཐུན་གྱི་ བླ་མེད་པས་ནི་དབང་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་པར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དབང་ཡུལ་དེ་ཕྱིར་རྟུལ་ཕྲན་མིན། །ཞེས་སོ། །སྤྱིར་བླ་མེད་ཀྱི་རྟུལ་མི་སྲིད་མོད། རིགས་མཐུན་གྱི་བླ་མེད་པའི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་སོ། །འགའ་ཞིག་བསགས་རྟུལ་ཡང་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་ཏེ། རྟུལ་ཕྲ་རབ་དུ་མ་ཚོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་རིན་པོ་ཆེ་མང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། འབྲས་མང་པོ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་མཚུངས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕུང་པོ་ལ་རིན་པོ་ཆེར་བརྗོད་པ་ནི། འདུས་རྒྱུའི་རིན་པོ་ཆེ་རེ་རེ་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པར་འཇོག་ནུས་ལ། རྟུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ནས་བསགས་རྟུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་སྣམ་བུའི་གནས་སྐབས་ཅན་

གྱི་སྣལ་མ་རྣམས་ལ་སྣམ་བུ་ཞེས་མི་བརྗོད་ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་ཚད་མ་དག་གིས་འཇུག་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། རིགས་པས་བརྟགས་ན། ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཉིད་ཐོབ་པར་མི་នུས་ཏེ། འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པའི་ཚེ། སྔར་གྱི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་འགགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་པའི་འཇུག་ཡུལ་ནི་སྔར་གྱི་ཚད་མས་མ་གཞལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་རིགས་པས་བརྟགས་ན། སྔར་གྱི་གཞལ་བྱ་ཐོབ་པར་མི་འགྲུབ་ཀྱང་། འཇུག་པ་པོའི་ངོར་ནས་འཇོག་སྟེ། འཇུག་པ་པོས་སྔར་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ཐོབ་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཙམ་

༼༩༥ བ༽

གྱིས་འདོད་པའི་དོན་རྗོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་འཇུག་པ་པོས་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། འཆད་ཚེ་རིགས་པས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཁྱད་པར་མ་ཤེས་པར། ཕན་ཚུན་འཚོལ་ནས་ཕྱོགས་སྔ་མ་ལོངས་པ་དང་། གནོད་བྱེད་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ། ཕྲ་མོ་མ་རིག་པར་དགག་པར་བྱེད་པ་ནི། གདོན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་བབ་ཅོལ་ཡིན་ནོ། །དོན་སྤྱི་དང་ལྡོག་པའི་སེལ་བ་གཉིས་པོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། གནས་ཚུལ་མ་འབྲེས་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲིབ་བྱེད་པ། །སྒྲིབ་བྱེད་དེ་དག་ཐ་དད་ཀྱང་། །ཐ་དད་པ་ཉིད་སྒྲིབ་པ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ནི། མེད་དགག་གི་སེལ་བ་དང་། བློའི་སེལ་བ་གཉིས་ལས་གཞན་མ་བཤད་ལ། གཉིས་པོ་གང་ཡིན་ཡང་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཤད་པ་མེད་དོ། །བོད་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་བུམ་པའི་ལྡོག་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི་མི་འཐད་དེ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྡོག་ཆོས་དང་། ཁྱོད་དེའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྡོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྡོག་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་སེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པའི་ལྡོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལྡོག་པ་ཡིན་ན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་ན། བུམ་པའི་ལྡོག་པ

ཆོས་ཅན། ཟུམ་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཟུམ་པའི་ལྡོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཡིན་ན། ཟུམ་མ་ཡིན་གྱི་ལྡོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡོག་པ་གྲུབ་ནས་ཟུམ་པའི་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་དང་། དངོས་པོ་དང་། རིག་པ་སོགས་ཀྱང་ཟུམ་པའི་ལྡོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡོག་པར་གྲུབ་ནས་ཟུམ་མ་ཡིན་གྱི་ལྡོག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་ལྡོག་པ་ཅན་ཡིན་གྱི། ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཟུམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ།

{ ༩༥ ན }

སེལ་ངོར་བུམ་བུམ་པ་མ་ཡིན་དང་བྲལ་བའི་ཆ་ནི། །བུམ་པའི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པའི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་སྙིང་གི་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པའི་ཆ་ཡང་། བུམ་པའི་དེ་དང་དེའི་ལྡོག་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གལ་ཏེ་བུམ་པའི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་མིན་ལས་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། ཁྱོད་ལ་གསེར་བུམ་སོགས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་སེལ་ངོར་བུམ་པ་བུམ་མ་ཡིན་དང་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཁྱོད་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་དང་དགག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་། དེ་དང་དེའི་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དང་དེ་དེ་དང་དེའི་ལྡོག་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་འགལ་ལོ། །ཡང་བུམ་པའི་ལྡོག་པའི་བྱེ་བྲག་མེད་ཅེ་ན། འོ་ན་བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་ལྡོག་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་བུམ་པའི་སྙིང་གི་མི་རྟག་པ་གཅིག་པོ་དམིགས་ཀྱིས་དཀར་ནས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པའི་ལྡོག་པའི་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བུམ་པ་ལ་ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་གི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ལྡོག་པའི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་ཆ་ནས། ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་འཇོག

པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་ངེས་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སེལ་ངོར་གསེར་བུམ་མིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། དངུལ་བུམ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་སོགས་བུམ་པའི་ལྡོག་པའི་བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པའི་ལྡོག་པ་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་དེ་དག་བུམ་པའི་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

སེལ་ངོར་བུམ་པ་བུམ་མིན་ལས་ལྡོག་པ་ཡང་། བུམ་པའི་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་གང་དང་གང་ལས་ལྡོག་པ་ཡིན་ན། དེ་ལས་ཐ་དད་པས་ཁྱབ་སྟེ། བུམ་པའི་ལྡོག་པ་ཡིན་ན་བུམ་པའི་སེལ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ཉིད་རང་གི་སེལ་བ་ཡིན་པ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། སྤྱ་རབས་པ་དག་རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ལྡོག་པ་དུ་མ་འབྲལ་མི་ཤེས་པ་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད། འདུས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་སོ་སོ་བ། དེ་ཡང་གཞི་གཅིག་ལ་རྫས་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ནི་རྫས་ཡིན་ལ། བུམ་པ་ལ་ལྡན་པའི་ཆོས་ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་སོགས་ནི་ལྡོག་པའོ། །དེའི་ཚེ་བུམ་པས་བུམ་པ་ལ་ལྡན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ཁྱབ་ཆེའོ། །གཞི་གཞན་དུ་ལྡོག་པ་ཁྱབ་ཆེ་སྟེ་ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་སོགས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་རྫས་ཅིག་གིས་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་དངོས་པོར་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། གལ་ཏེ་དངོས་པོར་གྲུབ་ན་དངོས་པོ་གཉིས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། འོན་བུམ་པ་ལྟ་བུ་རྫས་ཀུང་གཅིག་ལ། དེའི་སྟེང་གི་ལྡོག་པ་རྣམས་ཀུང་གཅིག་པས། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐ་དད་གཏན་ནས་མེད་པར་ཐལ། རྫས་ཀུང་གཅིག་ལ། དེའི་ལྡོག་པའི་ཆོས་རྣམས

ཀྱང་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། དངོས་པོ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། རྫས་གཅིག་མིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དངོས་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལྡོག་པ་དུ་མ་འབྲལ་མི་ཤེས་པ་རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །ཡང་བོད་རྣམས། རྫས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དངོས་འགལ་རྫས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ། ལྡོག་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དངོས་འགལ་ལྡོག་པ་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཀ་བའི་ལྡོག་པ་དང་ཀ་བ་མིན་པའི་ལྡོག་པ་ཆོས་ཅན། རྫས་ཆོས་སུ་ཐལ། དངོས་འགལ་

༼༨ ན༽

རྫས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྔོན་པོ་དང་སྔོ་མ་ཡིན་ཆོས་ཅན། ལྡོག་ཆོས་སུ་ཐལ། དངོས་འགལ་ལྡོག་པ་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྒྲ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། བྱས་པའི་ལྡོག་པ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། རྫས་ཆོས་སུ་ཐལ། དངོས་འགལ་རྫས་གཅིག་དུ་མི་འདུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། རྫས་ཆོས་སྣང་བ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་གྱི་ལྡོག་པ་རྫས་ཆོས་ཡིན་པར་འགལ། སྒྲ་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྫས་ཆོས་སུ་ཐལ། རང་གི་དངོས་འགལ་རྫས་གཅིག་དུ་མི་འདུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེས་དཔག་དེ་ལ་སྣང་བའི་ལྡོག་པ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། རྫས་ཆོས་སུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྗེས་དཔག་དངོས་པོ་མི་འཛིན་པས་སོ། །རྗེས་དཔག་ནི་ཆོས་ཅན། ལྡོག་པ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གཞལ་བྱ་སྒྲུབ་པར་བཞེད་དེ། སེལ་བའི་སྒོ་ནས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་དཔག་པས་རྫས་ཆོས་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན། འོ་ན་སྒྲ་དང་། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་རྫས་གཅིག་གམ་རྫས་ཐ་དད། རྫས་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དག་གིས་སྒྲའི་རྫས་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ

ན། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་པོ་ཡང་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་གིས་རྫས་ཆོས་འཛིན་པ་གང་ཞིག རྫས་ཐ་དད་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྫས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་འཛིན་གཅིག་མི་འཛིན་པའི་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཉམས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། རྫས་ལྡོག་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། དེ་རྫས་ཆོས་སུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་གིས་ཕྱིའི་དངོས་པོ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྗེས་དཔག་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་སྟེ། རྟགས་ཡང་དག་གིས་ལྡོག་པ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་

{༡༧ བ}

སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་གིས་རྫས་ཆོས་འཛིན་ན། དངོས་པོ་དངོས་སུ་
འཛིན་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་སྒྲའི་ཆོས་གཅིག་འཛིན་པ་ན་སྒྲའི་ཆོས་ཀུན་འཛིན་
དགོས་ཏེ། སྒྲ་ལ་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཞུང་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་
མཐོང་བ་ཉམས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་
དངོས། །འཛིན་ན་ཆོས་གཅིག་ངེས་གྱུར་པས། །ཆོས་ཀུན་འཛིན་ཏེ་ཞེས་སོ། །
རང་ལུགས་ལ། རྫས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དོན་དམ་པར་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ངོ་
བོར་གནས་པ་གང་ཞིག ལྡོག་པའི་ཁྱད་པར་དུ་མའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ནོ། །ལྡོག་
ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྫས་ལ་རྟེན་པའི་དེ་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་
ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སོ། །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་ཅིང་
རང་གི་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་
ཉིད་ནི། རིགས་མི་མཐུན་དང་རིགས་མཐུན་ནང་ལས་ཀྱང་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་
གཉིས་ཚོགས་སོ། །དཔེར་ན། བུམ་པ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་ལྡོག་
ཅིང་། བུམ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའི་དངོས་པོའི་ནང་ཚན་གཞན་ལས་
ཀྱང་ལྡོག་པ་དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞག་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་
ཕྱིར་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱི། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར། །མཐུན་དངོས་
གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལ། །ལྡོག་པ་ལ་ནི་རྟེན་པ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པས

སོ། །སྤྱི་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ་གོང་མའི་སྤྱི་དང༌། ཐད་ཀའི་སྤྱིའོ། །བྱེ་བྲག་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ་གོང་མའི་བྱེ་བྲག་དང༌། ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་གོ །དེ་ལ་གོང་མའི་སྤྱི་ནི། སྐད་ཅིག་སྔ་མ་དང༌། བར་བ་དང༌། ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དུས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ནོ། །གོང་མའི་བྱེ་བྲག་ནི། སྔོན་པོའི་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་དང༌། བར་པ་དང༌། ཕྱི་མ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན། སྔོན་པོའི་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ཡང༌། །སྔོན་པོའི་སྐད་ཅིག་གི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཤིང་ནི་ཕྱོགས་ཐ་དད་ན་གནས་པའི་ཤ་པ་དང་ཙན་དན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་

༼༤ ན༽

ཐད་ཀའི་སྐྱི་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནི་ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་གོ །ཡང་སྐྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱི་ཡིན་ལ་བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པའི་མུ་དང་། བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ་སྐྱི་མ་ཡིན་པའི་མུ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མུའོ། །དེ་ལ་ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ་ནི་སྐྱི་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་ལྟོས་ཏེ། སྐྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། སྐྱིར་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་ལྡོག བྱེ་བྲག་ཤེས་བྱའི་ནང་ཚན་འགའ་ཞིག་ལས་ལྡོག་པས་ཤེས་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ་བེམ་རིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐྱིར་བཞག་པས་སོ། །བྱེ་བྲག་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྐྱི་མ་ཡིན་པ་ནི་བྱེ་བྲག་བཞག་ཏུ་མེད་པ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་དཔེར་ན་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལྟ་བུའོ། །འགའ་ཞིག་ན་རེ། བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཆོས་མི་སྲིད་དེ། ཆོས་གང་ངོས་བཟུང་ཡང་དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན། གཞི་གྲུབ་ན་སྐྱི་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞལ་བྱ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྐྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་སྐྱི་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཅིག་ཀྱང་མི་སྲིད་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་འདིར་ཆ་ཤས་མེད་པའི་དངོས་པོ་གཅིག

སྲིད་དམ་མི་སྲིད། གལ་ཏེ་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ངོས་ཟུང་ཤིག ཕ་རོལ་པོས་གང་ངོས་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་རང་གིས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ངོས་བཟུང་བས། ཕ་རོལ་པོས་ཐལ་འགྱུར་ཇི་ཙམ་འཕངས་པ་དེ་ཉིད་ལྡོག་པས་ལན་མེད་པ་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། རྣམ་ངེས་ལས། ནུས་པ་ནི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི། མི་ནུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ནུས་པ་ལ་ནི་གེགས་བྱ་བར་མི་ནུས་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི

༼༩ བ༽

དོན་ངོས་ཟུང་ཞིག གང་ངོས་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་ལ། རང་གིས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་དངོས་པོར་ངོས་བཟུང་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་སོ། །ཡང་དབུ་མ་པས་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་ངོར། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྣང་བ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བྲལ་བའི་གཏན་ཚིགས་གང་བཀོད་པ་རྣམས། དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་ངོར་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཐལ། དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་བདེན་པའི་གཅིག་དུ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྲིད་ན་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཏན་མི་སྲིད་པར་འགལ་ལོ། །གཟུགས་དང་དངོས་པོ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་དོན་དམ་པར་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དུ་མ་གྲུབ་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་ཐ་དད་ན་བདག་ཉིད་མི་གཅིག་པས་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དུ་འགལ་ལོ། །དེས་ན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཡིན་པ་དང་། གཞི་མཐུན་ཡིན་པ་རྣམས་གཞན་སེལ་བའི་ངོར་འཛོག་གི དོན་དམ་པར་མི་སྲིད་དོ། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི། རི་བོ་གི་རྭ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་ཐད་ཀའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། གོང་མའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་ཙན་དན་དང་ཤུ་བ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་རྫས་སོ་སོར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གོང་མའི་བྱེ་བྲག འདས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་

དང༌། མ་འོངས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ནི་ཅིག་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་ད་ལྟར་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར་དང་མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། འདི་ནི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་ལས་རྫས་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་ཐལ། རྫས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་ཚད་མ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་ལས་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རིགས་པས་ཁེགས་སོ། །ཡང་གྲངས་ཅན་པ་དག རྟུལ་ལྡན་པ་སྙིང་སྟོབས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་དང༌། གསལ་བ་བུམ་སོགས་རྣམས་ལ་མེ་དང་ཚ་བ་ལྟར

༼༩༨ ན༽

རྫས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཞེས་པ་དང་། བོད་རྣམས་ཤིང་ཙམ་དང་། ཤིང་གི་གསལ་བ་ཤ་པ་སོགས་རྣམས་རྫས་གཅིག་ཅེས་པ་དང་། སྔོན་པོ་ཙམ་དང་། བྱེ་བྲག་བཻ་ཌཱུརྱའི་སྔོན་པོ་རྫས་གཅིག་ཞེས་ཟེར་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དགག་པ་ནི། འོན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་འདོད་ནའང་སྤྱི་མ་ལྟར་སྣང་རུང་མིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཁེགས་ཏེ། བཻ་ཌཱུརྱའི་སྔོན་པོ་སྣང་བ་ན། བཻ་ཌཱུརྱའི་སྔོན་པོ་མཐའ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྔོན་པོ་ཡང་སྣང་བར་ཐལ། སྔོན་པོ་མཐའ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྔོན་པོ་དང་། བཻ་ཌཱུརྱའི་སྔོན་པོ་རྫས་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བཻ་ཌཱུརྱའི་སྔོན་པོ་སྣང་ཡང་། རས་སྔོན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྔོན་པོ་དེ་མི་སྣང་ན། འོན་སྣང་བའི་རྫས་དང་མི་སྣང་བའི་རྫས་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་རྫས་གཉིས་ལ་རྫས་གཅིག་ཞེས་སུ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱེད། །དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བརྟགས་ནས་དགག་ན། ཡུལ་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཤིང་གི་བྱེ་བྲག ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཙནྡན་དང་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སེང་ལྡེང་གཉིས་དང་། དུས་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཤིང་གི་བྱེ་བྲག སྐད་ཅིག་སྔ་མའི་ཤིང་དང་ཕྱི་མའི་ཤིང་གཉིས་དང་། རྣམ་པ་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཤིང་གི་བྱེ་བྲག་ཤྭ་བ་དང་ཙནྡན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཤིང་གསལ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱིའི་ཤིང་གཅིག་དང་རྫས་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་

འབྲེལ་ན། ཤིང་དང་ཤིང་གི་གསལ་བ་ཤ་པ་ཙནྡན་སོགས་དང་། སྐྱེ་འདིག་ཅིག་
ཅར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཤིང་གསལ་སོ་སོ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཕན་ཚུལ་ངོ་བོ་
གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་འདིག་གཅིག་ཆར་བྱེད་པ་མིན་པར་
སོ་སོར་བྱེད་པ་དང་། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་སོ་སོ་བ་ཡིན་ན། འོ་ན་
ཙནྡན་འདིག་པའི་ཚེ་ན། ཤིང་མི་འདིག་པའི་རྫས་ཆ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ།
ཙནྡན་དང་ཤིང་རྫས་ཆ་ཤས་མེད་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཤིང་སྐྱེས་པའི་
ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ། ཤིང་སྐྱེས་ལ་ཙནྡན་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་གཉིས་འགལ་བར་
ཐལ། དེ་གཉིས་རྫས་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་
ཕན་ཚུན་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་ཆ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། ཤིང་དང་རྫས་དབྱེར་
མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དོན་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བཤད་ན། ཤར་
ཕྱོགས་སུ་ཤིང་ཤ་པ་སྐྱེས་པ་ན་ཤིང་སྐྱེས་སམ་མ་སྐྱེས། གལ་ཏེ་སྐྱེས་ན། ནུབ་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཙན་དན་ཀྱང

༼༩༨ བ༽

ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤྭ་བའི་ཡུལ་དུས་དེ་ན་སྐྱེས་པར་ཐལ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤྭ་བའི་ཡུལ་དུ་ཞིང་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤྭ་བའི་ཡུལ་དེར་ཞིང་སྐྱེས་ཀྱང་། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཙནྡན་ལ་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེ་ན། ཞིང་ཤར་ཕྱོགས་སྐྱེས་པ་རྫས་སུ་གྲུབ་ལ། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཙན་དན་ཤར་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་རྫས་གཉིས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རྫས་གཅིག་ཏུ་རིགས་པ་མིན་ནོ། །ཡང་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཤྭ་བ་སྐྱེས་པའི་དུས་སུ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཞིང་སྐྱེས་ན། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཙན་དན་ཡང་དེའི་དུས་སུ་སྐྱེས་པར་ཐལ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤྭ་བ་སྐྱེས་པའི་དུས་སུ་ཞིང་ཡང་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤྭ་བ་སྐྱེས་པའི་དུས་སུ་ཞིང་སྐྱེས་ཀྱང་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཙན་དན་སྐྱེ་བར་མ་ངེས་སོ་ཅེ་ན། འོ་ན་སྐྱེ་བའི་དུས་ཀྱང་སོ་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྫས་གཅིག་ཏུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤྭ་བ་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་དུས་སུ་ཞིང་མ་སྐྱེས་སོ་ཅེ་ན། དངོས་པོར་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནམ། དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ནས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་སྔ་མ་ལྟར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཤྭ་བ་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་དུས་སུ་མ་སྐྱེས་ན། ཙནྡན་སོགས་གསལ་བར་རེ་རེ་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་དུས་སུ་ཡང་མ་སྐྱེས་པར་མཚུངས་པས་ཞིང་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་དུས་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་མ་ལྟར་ནའང་རྫས་སུ་མེད་པས་གསལ་བ་རྣམས་རྫས་གཅིག་

པ་འགལ་ལོ། །རྣམ་ངེས་དང་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རང་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལས། དེ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའམ་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ནི། དེའི་རང་བཞིན་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་དད་པའམ་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ནི་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་འགལ་བར་གནས་པའམ་རྒྱུ་ཐ་དད་པའོ། །དེས་ཀྱང་ཐ་དད་པར་མི་འགྲུབ་ན་ནི་འགའ་ཡང་གང་ལས་ཀྱང་ཐ་དད་པ་མེད་པས་རིལ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ཤིང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཤིང་གི་རྫས་གཅིག་དང་རྫས་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤིང་ཤ་པའི་ཉེར་ལེན་ལས། ཤིང་སྐྱེས་སམ་མ་སྐྱེས། སྐྱེས་ན་ཤིང་ཆོས་ཅན། ཤ་པའི་ཉེར་ལེན་ཁེགས་ན་ཁེགས་པར་ཐལ་

༼༥༠ ན༽

ཞིང་ཞྭ་བའི་ཉེར་ལེན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཞྭ་བ་ཞྭ་བའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་བཞིན་དུ། །ཤ་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ཞིང་གི་ཉེར་ལེན་ཡང་བྱས་པར་ཐལ། ཞྭ་བ་དང་ཞིང་གཉིས་དོན་དམ་པར་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤ་པའི་ཉེར་ལེན་ཁེགས་པ་ན་ཞིང་ཁེགས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཞྭ་བའི་ཉེར་ལེན་ལས་ཞྭ་བ་སྐྱེས་ཀྱང་ཞིང་མ་སྐྱེས་སོ་ཅེ་ན། འོན་ཞྭ་བ་དང་ཞིང་གཉིས་དོན་དམ་པར་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉེར་ལེན་སོ་སོ་ལས་སྐྱེས། དུས་ཀྱང་སོ་སོ། ཞྭ་བ་འཛིག་ཀྱང་ཞིང་མི་འཛིག་པའི་སྐྱེ་འཛིག་ཀྱང་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་དུས་སོ་སོ། ཉེར་ལེན་སོ་སོ། སྐྱེ་འཛིག་སོ་སོ་བ་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་མཐོན་སུམ་དུ་སྣོན་པས་རི་བོང་གི་རྭ་ཡོད་ཅེས་སྨྲ་བ་དང་མཚུངས་སོ། །ཡང་ཞྭ་བ་དང་ཞིང་གཉིས་དོན་དམ་པར་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། འོན་རིགས་པ་འདིས་སེང་ལྡིང་ལ་ཡང་དོན་དམ་པར་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ལ། ཤུག་པ་དང་ཡང་དོན་དམ་པར་གཅིག་ཏུ་འདོད་པར་བྱ་དགོས་པས། མཐར་ཞིང་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལོ། །འདོད་ན། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འཛིག་གཅིག་ཅར་དུ་བྱེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། འོན་ཞིང་དང་ཞྭ་བ་གཉིས་པོ་བདག་ཉིད་གཅིག

མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་འགལ་ལོ། །མདོར་ན་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པར་བྱ་དགོས་པས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་དོན་ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་འདོད་ན། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བས་དོན་དམ་པར་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རིགས་པ་འདིས་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཤིང་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཤིང་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ལ། དོན་དམ་པར་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཡང་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁྱབ་པ་མེད་དོ། །དེས་ན

འདིའི་གཞུང་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་དགོངས་པ་གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་བཤད་དགོས་སོ། །ཚིག་རེ་རེ་ནས་དོན་དམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་མ་སྦྱར་ཡང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱའོ། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དོན་དམ་པར་རྫས་གཅིག་ན་ཡན་ལག་ཅན་ཡང་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ་བར་མཚུངས་ལོ། །འདོད་ན། ཡན་ལག་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་གཅིག་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་དགག ཡང་ཤྭ་བའི་གཟུགས་དབང་པོ་ལ་སྣང་བ་ན་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤིང་གི་གཟུགས་ཀྱང་དབང་པོ་ལ་སྣང་བར་ཐལ། ཤྭ་བ་དང་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤིང་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཅིང་རྫས་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དབང་པོའང་རྟོག་བཅས་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤིང་སྤྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔོ་སེར་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། སྣང་མུན་ལ་སོགས་པའི་འགལ་བ་ཀུན་ཀྱང་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདིར་འགའ་ཞིག་རིག་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། སྔོ་སེར་འགལ་བར་བཤད་ལ། ཇུ་བ་ལས་འགལ་བ་ཡིན་ན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ཞེས་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། །རིགས་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མ་མཐོང་བའི་མུན་སྤྲུལ་གྱི་བཤད་པའོ། །གལ་ཏེ་བོད་འགའ་ཞིག གསལ་བ་དུ་མ་ལ་ཐུན་མོང་དུ

རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་རེ་རེ་དང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ཡང་གསལ་བ་བཞིན་དུ་དུ་མ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཤིང་གི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཤིང་གསལ་རྣམས་ཀྱི་ཐུ་མོང་གི་ཆོས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཤིང་གསལ་གི་གྲངས་བཞིན་དུ་སིལ་བུར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཤིང་དགག་པ་ན། ཤུ་བ་བཀག་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པའང་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཤིང་སྒྲུབ་པ་ན་ཤུ་བའང་འགྲུབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འཇིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

འདི་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཞེ་ན། ཤིང་སྤྱི་ཡིན་ཏེ་དེ་ཁེགས

༼༤༧ ན༽

པ་ན་ཤིང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཁེགས་པར་འགྱུར་བ་ལས། བྱེ་བྲག་བཞིན་དུ་ཤིང་སྤྱི་སེལ་བུར་གནས་ན་ཤ་པ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྱི་ཁེགས་ཀྱང་། ཙནྡན་མི་ཁེགས་པས་སྤྱི་ཁེགས་ན་བྱེ་བྲག་ཁེགས་པའི་རྣམ་གཞག་མི་འགྲུབ་བོ། །ཙནྡན་གྲུབ་ཀྱང་ཤ་པ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྱི་གྲུབ་པར་མ་ངེས་པས། བྱེ་བྲག་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ་སྤྱི་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་མི་འགྲུབ་བོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཤིང་གསལ་སོ་སོ་ནས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་སྤྱི་གཅིག་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ལོ། ཤིང་གསལ་དུ་མ་ཤིང་དུ་མཚུངས་པའི་མཚུངས་ཆོས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་པས་སྦྱར་བའི་བློ་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཞེ་ན། འདི་དང་འདི་དག་མཚུངས་སོ་ཞེས་པ་ནི་རྟོག་པས་ཆོས་གཉིས་ཕན་ཚུན་འདྲ་བར་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་མེད་ན་དོན་དམ་པར་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་པར་འགལ་ལོ། །འདྲ་བའི་ཆོས་དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་ནི། སྔོན་མཐོང་བ་མེད་པའི་པད་མ་རཱ་ག་གསར་དུ་མཐོང་བ་ན། འདི་ནི་པད་མ་རཱ་ག་གཞན་དང་འདྲའོ་སྙམ་པའི་བློ་ཡུལ་གྱི་མཐུ་ལས་རང་དབང་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་སྟེང་ན་འདྲ་བ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཕྱོགས་རེ་འདྲ་བ་ཀུན་ལ་ཡོད། །ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་གང་ནའང་མེད། །ཅེས་པའི་

རིགས་པས་ཀྱང་། འདྲ་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་གོ །རྣམ་འགྲེལ་ལས། མཐོང་དང་མཚུངས་པ་དེ་འཛིན་ཕྱིར། །ཁྱད་པར་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མིན། ། ཞེས་པ་དང་། མཐོང་བ་དག་ནི་འདྲ་འཛིན་ན། །དོན་ནི་སྔར་མཐོང་ཡོད་མིན་པས། །ཇི་ལྟར་དེ་ནི་མཐོང་བ་དང་། །འདྲ་བ་ཡིན་པར་དེ་ངེས་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྔར་མཐོང་བའི་དོན་དང་ཕྱིས་མཐོང་བའི་དོན་གཉིས་འདྲ་བར་འཛིན་པ་ཡིན་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་ན། སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་

པའི་ཕྱིར། སྔ་ཕྱི་འཛིན་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་མིག་ཤེས་ལ་ནི་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཁ་ཅིག་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་། རྟོག་པས་མཚུངས་པར་བཟུང་བ་ཉིད་སྤྱིའོ་སྙམ་ན། འོ་ན་རྟོག་པར་མཚུངས་པར་བཟུང་བ་ཙམ་ཆོས་ཅན། རྫས་སུ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། དོན་ལ་མེད་པར་རྟོག་པས་བཟུང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱེ་བྲག་དང་རྫས་གཅིག་པ་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་རྫས་མི་གཅིག་ཀྱང་། རྟོག་པས་མཚུངས་པར་བཟུང་བ་ཙམ་ལས་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཆོས་གཉིས་ཕན་ཚུན་འདྲ་བ་ལ་བརྗོད་དགོས་པ་ཆོས་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་མཚུངས་པའི་ཐ་སྙད་མི་སྲིད་དེ། རང་ཉིད་རང་དང་མཚུངས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གང་དག་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་མིན་པ་མ་འདྲེས་པ་སོ་སོར་གནས་པ་ལ་ནི་སྤྱིའི་སྒྲ་བློ་འཇུག་པ་མེད་དོ། །བློ་ལ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་གི་རྣམ་པར་མ་ཤར་ཡང་། མཚུངས་པར་བཟུང་བ་ཙམ་སྤྱི་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆོས་གཉིས་བློས་མཚུངས་པར་རྟོག་པ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་སྤྱིར་མི་རུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིར་འཛིན་གྱི་བློ་ལ་ཐུན་མོང་བའི་སྤྱི་གཅིག་གི་རྣམ་པར་མ་ཤར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འདྲ་བ་ཙམ་ལ་སྤྱི་དངོས་པོ་བར་འདོད་ན། ཕྱོགས་རེ་འདྲ་བ་ཙམ་ལ་འཇོག་གམ། ཐམས་ཅད་ནས་འདྲ་དགོས། དང་པོ་ལྟར་ན། ཕྱོགས་རེ་འདྲ་བ་

སེལ་ངོར་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ཀ་བའི་སྤྱི་ཐལ་བ་དང་། ཀ་བའང་བུམ་པའི་སྤྱིར་ཐལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དཀར་པོ་ཡང་ནག་པོ་དང་འདྲ་བར་ཐལ། ཕྱོགས་རེ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ནས་འདྲ་དགོས་ན། འོ་ན་སྤྱི་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་གང་ནའང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱི་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་ཡང་འགལ་བར་སྣང་ངོ་། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས། སྤྱི་ཡི་དོན་ཡང་བཏགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། སྤྱི་ནི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་དོན་དངོས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་

༼༥༢ ན༽

ངོ་བོ་ཅན་མ་ཡིན་ཞེས་སོ། །སྐྱེ་དོན་དམ་པར་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཡོད་ན། གཞན་ཡང་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བ་གླང་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་གཅིག་ཡོད་ན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་གང་ཡོད་པ་ན་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ན་མེད་པའམ། ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད། གལ་ཏེ་དང་པོ་ལྟར་ན། ཡུལ་གཅིག་ལ་བ་ལང་སྔར་མེད་གསར་དུ་བྱུང་བ་ན། དེ་དག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བ་ལང་དེ། གསལ་བ་དེ་ལ་ཡོད་དམ་མེད། གལ་ཏེ་ཡོད་ན། གསར་དུ་ཡོད་དམ། དང་པོ་གསལ་བ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཡོད། གསར་དུ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྔར་མེད་གསར་བྱུང་དེ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ་མེད་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྔར་མེད་གསར་བྱུང་སྐྱེས་པའི་དུས་དེར་སྔར་མེད་གསར་བྱུང་གི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྔར་བྱུང་དེ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཡོད་ན་རང་གི་གསལ་བ་གང་ན་ཡོད་པ་དེར་ཡོད་ཀྱི་དེ་མེད་པའི་ཡུལ་དུས་ན་མེད་པར་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་གསལ་བ་སྔར་མེད་གསར་བྱུང་དེ་དག་ལ་བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་བ་ལང་གི་བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་སྤྱི་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་ན། འོ་ན་བ་ལང་

གི་གསལ་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཡུལ་དུས་དེར་བ་ལང་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར་སོམས་ཤིག བ་ལང་གི་གསལ་བ་མེད་པའི་ཡུལ་དུས་དེར་བ་ལང་གི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་ཡང་རང་གི་ཁས་བླངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྔ་མ་ལ་གནས་པའི་སྤྱི་དེ། གསལ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱར་མེད་གསར་བྱུང་ལ་གནས་སམ་མི་གནས། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྐྱར་མེད་གསར་བྱུང་དེ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་མིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

༼༥༣ བ༽

གལ་ཏེ་གནས་ན་སྣ་ནས་ཡོད་དམ། གསར་བྱུང་གི་ཚུལ་དུ་ཡོད། སྣ་ནས་གནས་སོ་ཞེ་ན། རང་གི་གསལ་བ་མེད་པའི་སྣ་རོལ་ནས་བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་སྨྲ་དགོས་སོ། །འོན་རང་གི་གསལ་བ་སྔར་མེད་གསར་བྱུང་དེ་དང་རྫས་གཅིག་པར་ཡང་འགལ་ལོ། །གསར་བྱུང་གི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །

གལ་ཏེ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྔ་མ་ལ་གནས་པའི་བ་ལང་དེ། གསལ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འཕོ་འམ་མི་འཕོ། མི་འཕོ་ན། འོན། ཕྱི་མ་དེ་བ་ལང་གི་གསལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ལང་དེ་འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པའི་གཟུགས་ཅན་གང་ཞིག བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྔ་མ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བ་ལང་དེ། གསལ་བ་ཕྱི་མ་ལ་མི་འཕོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཕོ་ན། བ་ལང་གི་སྤྱིའི་ཆ་ཤས་གཅིག་འཕོའམ། རིལ་གྱིས་འཕོ། དང་པོ་ལྟར་ན། འོན་བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔ་མ་ལ་གནས་པའི་ཆ་ཤས་དེ་ཕྱི་མ་ལ་མེད། ཕྱི་མ་ལ་གནས་པའི་ཆ་ཤས་དེ་སྔ་མ་ལ་མེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བ་ལང་གི་གསལ་བ་སྔ་མ་དང་དོན་དམ་པར་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དོན་དམ་པར་སྔ་མ་དང་གཅིག་ན། འོན་ཕྱི་མ་དང་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔ་མ་དང་དོན་དམ

པར་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་ཡིན་ན། སྔ་མ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །ཕྱི་མ་དང་ཡང་དོན་དམ་པར་གཅིག་གམ་ཐ་དད་བརྟགས་ནས་སྔ་མའི་རིགས་པས་འགོག་གོ །མདོར་ན། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། གསལ་བ་སོ་སོ་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ། གསལ་བ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་འགྲོ། །རྗེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྣང་བ་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པའི་སྤྱི་གང་ཡིན། དེ་ལ་

༥༧ ན

དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། གསལ་བ་རྣམས་སོ་སོ་ནས་དེ་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་མཚུངས་པའི་དོན་གྱིས་གསལ་བའི་དངོས་པོ་ཀུན་དེ་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་སེལ་ངོར་ཐུན་མོང་དུ་གྲུབ་པ་དེ་སེལ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ལ། དགག་སྒྲུབ་ནི་དེ་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་ནས་ཞིང་ཙམ་བཀག་ན་བྱེ་བྲག་ཤྭ་བ་འགོག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཤྭ་བ་བསྒྲུབས་ནས་ཞིང་ཙམ་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། འཁྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོག །ཅེས་དང་། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཕྱི་རོལ་དང་། །ཅིག་ལྟ་གཞན་ལས་ལོག་ལྟ་བུར། །སྣང་བ་གང་ཡིན་བརྟག་པ་ཡི། །ཡན་ལག་མེད་ཕྱིར་དེ་ཉིད་མིན། །ཞེས་སོ། །རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དོན་ལ་སྤྱི་མེད་ན། གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་ནི་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་མེད་ཡིན་ལ་དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་ཀྱང་། དོན་རང་མཚན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་གྲུབ་པས་སྤྱི་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། སྤྱི་ཁེགས་པས་བྱེ་བྲག་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་གེའི་རྣམ་གཞག་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇིག་ཅེ་ན། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྟོག་པ་དོན་རང་མཚན་དང་སྣང་སེལ་ལ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན། འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མའི་བྱ་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གེ་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་

འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐོབ་ཅེས་པའང་དགག་སྒྲུབ་ལ་ཇི་ལྟར་ཞུགས་པ་ན་དོན་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས། མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་ནས་བླང་དོར་ལ་ཞུགས་པས་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔར་ཚད་མས་རྟོགས་ཟིན་པ་ཉིད་འགགས་པས་ཐོབ་པར་གྱུར་མེད་ལ། ཕྱིས་ཐོབ་པ་ཉིད་སྔར་མ་དཔྱད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འཇུག་པ་པོས་སྔར་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་པོའི་ངོས་ནས་ཐོབ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི།

༼༥༧ བ༽

རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་འཇོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་

ལོག་པའི་རྟོག་པས་གཞན་སེལ་ལ་དོན་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་ནས་ཞུགས་པ་ན།

འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མའི་བྱ་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། སྒྲ་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་དངོས་སུ་བྱས་པས་རང་མཚན་ཐོབ་པ་འཐད་དོ། །

ལུག་ཕྱུག་པས་ཧེ་བྲེ་བྲག་པ་ནི། གསལ་བ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་འདོད་ལ།

ཤེས་བྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔར་གྲངས་ངེས་པར་འདོད་པའི་གྲངས་ཅན་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་

རྫས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་འདོད་ལ། དངོས་པོ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་རྫས་

གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་གངས་ཅན་པ་རྣམས་གྲངས་ཅན་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་བ་

ཡིན་ལ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མེད་པ་གཞན་སེལ་བར་

འདོད་པ་ནི། མཁས་པ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་པས་

འཐད་དོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་

བྱེད་པ་གསུམ་པའི་བཤད་པའོ།། ༀ ། །སྣང་བ་དང་སེལ་བ་གཏན་ལ་དབབ་

པ་ལ་གཉིས་ལས། བློའི་འཇུག་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་

ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྣང་བའི་སྒོ་

ནས་འཇུག་ལ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་

འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །སྣང་བ་དང་སེལ་བ་དེ་གཉིས་ལ། བྱེད་པ་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་

ན། སྣང་བ་འཁྲུལ་བ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་གཉིས། སེལ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་མ་ལོག་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྣང་བའི་རང་བཞིན་དང་། སེལ་བའི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་སྣང་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཆ། སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། རྟོག་པའི་ཤེས་པས་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཆའོ། །སྒྲ་རྟོག་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གཅིག་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ་ཡང་གྲུབ་བོ། །རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ

༼ ༥༩ ན ༽

མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ནི། དོན་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་རྫས་
གཅིག་པ་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ངོར་ན་བཻ་ཌཱུརྻ་དང་དེའི་སྔོན་པོ་དང་བུམ་མི་
རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྫས་ཐ་དད་དུ་ལྟ་ཞོག ཐ་དད་ཙམ་དུ་འང་སྣང་བ་མི་
སྲིད་ཅིང་། བཻ་ཌཱུརྻའི་སྔོན་པོ་དང་ཨུཏྤལའི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྫས་དུ་མ་
རྣམས་མངོན་གསུམ་གྱི་ངོར་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡང་
མི་སྣང་ཞིང་གཅིག་དུ་གནས་པའང་མི་སྲིད་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་ངོར་རྫས་གཅིག་
པ་ལ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་རྫས་ཆ་གཉིས་ཀྱང་མེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དམ་
པའི་དོན་གྱི་དོན་རྣམས་ནི། །རང་གིས་འདྲེ་དང་ཐ་དད་མེད། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཅིག་
པ་དང་། །དུ་མ་བློ་ཡིས་སླད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་བློའི་
འཛིན་སྟངས་ནི། གཞན་ཡང་། མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། དོན་ཇི་ལྟར་
གནས་པ་བཞིན་སྣང་སྟེ། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་འཛིན་
པའི་ཕྱིར། དོན་རྫས་གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་མེད་དེ། རྟགས་སྔ་མ་བཞིན་ནོ།
།རྫས་ཐ་དད་སྣང་བ་ཡང་མི་སྲིད་དེ། རྟགས་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །རང་ཡུལ་རེ་རེ་
གསལ་བར་སྣང་། རེ་མི་གསལ་བར་སྣང་བའི་རེ་འཛོག་ཀྱང་མེད་དེ། རང་ཡུལ་
ལ་སྣང་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བློ་དོན་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ལ།
གསུམ་སྟེ། ཇི་ལྟར་མཐུན་ཚུལ་དངོས། དེ་ཚད་མས་གྲུབ་པ། མངོན་སུམ་ལ་

ངེས་པ་བཀག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་བློ་ཆོས་ཅན། དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་རྣམ་པ་སྣང་བ་ཕན་ཚུན་འཆོལ་བ་མེད་དེ། ཡུལ་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་ཤེ་ན། ཡུལ་གྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་ཞིང་ཡུལ་གྱི་ནུས་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡུལ་དང་མཐུན་པ་དེ་ཚད་མས་སྒྲུབ་པ་ནི། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་བུམ་གཟུགས་སྣང་བ་ན་དེའི་བྱེས་མི་རྟག་སྣང་བར་གང་གིས

༼༥༩ བ༽

གྲུབ་ཅེ་ན། བུམ་གཟུགས་དང་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་ཆོས་ཅན། རྟོག་མེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་བུམ་པའི་ཕྱི་ནང་དང་ཟླ་བའི་སྟེང་འོག་ཆོས་ཅན། སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ལ་དོན་དམ་པར་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཚད་མས་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ར་ཚད་མས་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། འོན་དུང་གི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། མཚན་མོ་ལུས་ཤེས་ཀྱི་དུང་གི་དབྱིབས་བཟུང་བ་ན་དེའི་ཁ་དོག་ཀྱང་བཟུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་ལུས་ཀྱི་ཤེས་པས་རེག་བྱ་བཟུང་ནས་དབྱིབས་དཔོག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ལུས་ཤེས་ཀྱི་དབྱིབས་དངོས་སུ་གཟུང་བ་མིན་ནོ། །དབྱིབས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཇི་ལྟར་འཛིན་པར་འགྱུར། དབྱིབས་དོན་དམ་པར་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་ཀྱང་མིན་ལ་ཁ་དོག་ལས་གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་གི་རྡུལ་གྱི་བཀོད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པས་དབྱིབས་རྫས་ཡོད་དུ་མི་བཞེད་དོ། །འོན་རྗེས་དཔག་དང་དེ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དོན་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡུལ་

རྫས་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཚ་གཉིས་མེད་པ་ཡིན་གྱི། ལྡོག་པ་གཅིག་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཚ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་མི་འགལ་ཏེ། རྟོག་པའི་ཡུལ་རྟོག་མེད་ཀྱིས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་བློ་རིགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྫེས་དཔག་དང་དེ་སྒྲོང་གི་རང་རིག་ཁ་ཕྱིར་ལྟ་དང་ནང་ལྟའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལ་ངེས་པ་བཀག་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ཡུལ་ངེས་མི་དགོས་ཏེ། རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །རང་ཡུལ་ལ་སྣང་བས་འདྲུག་པ་དེས་ནའོ། །གལ་ཏེ

༼༥༥ ན༽

མངོན་སུམ་གྱིས་རང་ཡུལ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་བླང་དོར་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འགྱུར་བ་ནི་རང་གིས་ཡུལ་ངེས་མི་དགོས་སོ། །བླང་དོར་གྱི་ཐ་སྙད་ནི་རང་ངམ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་པའི་དབང་གིས་དོར་བྱ་དགག་པ་དང་། བླང་བྱ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འགྲེལ་པར། ཁྱད་པར་གང་ལ་རྟོག་པ་ཡིས། །རྒྱུན་ཡོད་དེ་ནི་རྟོག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དྲངས་ནས་དེའི་དོན་ལྟར་བཤད་པས་ངེས་སོ། །དེ་ནས་བླང་དོར་གྱི་ཡན་ལག་དུ་འགྱུར་བ་ནི་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ལ་ལྟོས་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་བ་ནི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་བོ། །དེས་ན་བླང་དོར་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་ཙམ་ཞེས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་དོ། །གཞུང་འདིའི་དགོངས་པའང་འདི་མིན་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་ནི། །ངེས་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །སྔོན་པོའི་ལྡོག་པ་ངེས་པའི་བློ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་བས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་རྟོག་པ་ནི་འཁྲུལ་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ཡུལ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་ཅེ་ན། སྣང་བརྟགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་ཞུགས་པས་འཇུག་ཡུལ་

རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱིའི་གཟུང་རྣམ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་གྱི་ནང་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་བའི་ཆ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འདོད་དོ། །རང་རིག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། རྟོག་པའང་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། སྒྲོ་འདོགས་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོས་དཔྱོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་གང་རང་ཡུལ་ལ་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་ཡོད་པ་དེས་ཡུལ་གྱི་ལོག་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ངེས་ཤེས་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཡིད་གཉིས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཏེ། སེལ་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

རྗེས་དཔག་བཞིན་ནོ་ཞེས་རིག་པ་མཁྱེན་པས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་བུམ་གཟུགས་དང་བུམ་གཟུགས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཆ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབང་ཤེས་ལ་རྡུལ་ཕྲན་སྣང་བར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། རྡུལ་ཕྲན་སྣང་ཡང་རྡུལ་ཕྲན་མི་སྣང་བར་བསགས་རྡུལ་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཉེ་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན། ཟླི་མེད་པའི་རྒྱུན་ཡན་གར་བ་དང་གཟུགས་རྫས་མི་ཅིག་ཅིང་དེས་སྣང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་དང་ངེས་པ་ཡང་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་མི་འཇུག་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྒྲུབ་པ་སྟེ་བུམ་པ་རྟོགས་པ་ན་དེའི་བྱས་མི་རྟག་ཀྱང་རྟོགས་པར་ཐལ། བུམ་པ་ལ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བུམ་པ་ལ་རྟག་པ་བཀག་པ་ངེས་པ་ན་བདེན་དངོས་བཀག་པ་ངེས་པར་ཐལ། བུམ་པ་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་ཆོས་རིལ་པོར་གཟུང་བར་ཐལ། བུམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པའི་བྱས་མི་རྟག་དང་། བུམ་པའི་སྟེང་གི་རྟག་པ་བཀག་པ་དང་། རྟག་དངོས་བཀག་པ་སོགས་རིལ་གྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། བུམ་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུམ་པ་ལ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཀྱང་དགག་སྒྲུབ་གཅིག་པར་ངེས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། །དོན་གཅིག་ཀྱང་མིང་ཐ་དད་

པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དོན་གཅིག་ལ་མིང་ཐ་དད་པ་དུ་མར་བཏགས་ནས་བརྗོད་ཀྱང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྙད་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བྱས་མི་རྟག་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་རིལ་གྱིས་བཟུང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། ལྡོག་པས་འབྱེད་ན་སེལ་བ་ལ་དངོས་པོའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད་པས་ཡུལ་ཅན་སེལ་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་གྱི། སྣང་བས་འཇུག་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ལྡོག་པ་དེ་ལ་སྣང་བ་དངོས་པོར་རློམ་པ་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཞིང་། ལྡོག་པ་ལ་དངོས་པོར་མིང་འདོགས་པ་ནི་རྟོག་གེའི་ཐ་སྙད་མི་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །གཞུང་ལས་ནི།

མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་སྣང་བ་དང་སྣྲུབ་པ་ཞེས་བརྗོད་ལ། རྟོག་པའི་ཡུལ་ལ་
སེལ་བ་དང་ལྡོག་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་གཞན་སེལ་བའི་རང་བཞིན་
བསྟན་པ་ལ། བློའི་འཇུག་ཚུལ། སེལ་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། སེལ་
འཇུག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་ཡུལ་གྱི་དངོས་འགལ་གཅོད་
པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་སེལ་འཇུག་གི་མཚན་
ཉིད། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡང་བརྗོད་བྱའི་ལྡོག་ཕྱོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
འཇུག་པས་ན་སེལ་འཇུག་གོ །དེར་ཡང་བློ་བོ་རྣམ་གཅོད་པའི། །དོན་རྣམས་ལ་
ནི་རྟོགས་འགྱུར་ཏེ། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །འགའ་ཞིག་སྒྲ་ཡང་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ།
མཉན་པ་གཞན་སེལ་བྱེད་པར་བརྗོད་ཅེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
འདིས་ནི་སྒྲ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པར་སྟོན་གྱི་སེལ་བའི་ངོ་བོར་སྟོན་པ་ནི་མིན་ཏེ།
སྒྲ་ནི་དོན་རང་མཚན་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་པར་
ཡོངས་དཔྱོད་དུ་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེལ་བ་ཞེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད། རྣམ་
འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སེལ་འཇུག་སྟོན་པ་ན། དེ་ནི་རྣམ་དཔྱོད་ཡུལ་ཅན་གྲུབ། །
ཅེས་པ་དང་། རྣམ་དཔྱོད་བརྗོད་པར་བྱེད་པར་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་སེལ་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེལ་བའི་རྣམ་
གཞག་དང་། སེལ་བའི་དབྱེ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། སེལ་བས་འཇུག་པའི་ཤེས

པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དོན་དམ་པར་མེད་དེ། བཏགས་པ་ཙམ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་བྱའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་ཏེ། སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་བློས་འཇུག་པ་ན་ཐོབ་བྱའི་དོན་དམ་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གནས་ཚུལ་ལ་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་མེད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ན། དམ་བཅའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལྡོག་པ་ཐ་དད་

༼༥༨ བ༽

པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །མདོར་ན། དོན་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་ནི། རྟོག་པས་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་གོ །སེལ་བས་འཇུག་པའི་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་ལ་མུ་བཞི་སྲིད་དེ། དོན་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཐ་དད་ལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའོ། །ཐ་དད་ལ་གཅིག་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཚུལ། བཏགས་པ་ལྟར་དོན་ལ་མེད་པའི་ཚུལ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན། སྒྲོ་འདོགས་པའི་བློའི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མེ་ཐམས་ཅད་བསྲེགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་གཅིག་པ་དང་། ཤིང་ཐམས་ཅད་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་མེའོ་ཞེས་པ་དང་། ཤིང་ངོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་རྣམས་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས། །ཐ་དད་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་བ་དང་མཚན་ཉིད་གཅིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཟུང་ནས་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁྲུལ་ནས་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། དོན་གྱི་

འབྲས་ཡིན་མཐོང་གོམས་པས། །ཡུལ་དེའང་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ནི། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་མཚུངས་པ་ལ། ཤ་བ་དང་སེང་ལྡེན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་སྐྱེ་ལ། ཆུ་དང་མེ་ལ་སོགས་པ་ལ་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་མི་སྐྱེ་བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་རིགས་ཉེ་མི་ཉེའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཤིང་གི་སྒྲ་བློ་འཇུག་ལ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། ། དཔེར་ན། རྐྱེན་གསུམ་རྣམས་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་། འབྲས་བུ་གཅིག་སྐྱེད་ཅིང་། གླེ་མཁྲིས་དང་པར་པ་ཏ་ལ་སོགས་པ་སྨན་ཐ་དད་པར་མཚུངས་ཀྱང་རིམས་ལ་སོགས་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ།

༼༥༢ ན༽

ཐ་དད་མཚུངས་པ་ཡིན་ན་རིགས། །ཉེ་བ་གང་ཞིག་འགའ་ཞིག་ལ། །རབ་འདུག་གཞན་ལ་མིན་དེ་ཉིད། །སྒྲ་དང་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཅིག་རྟོག་དོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་སོགས་དང་། དཔེར་སླན་ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དགོངས་པ་ནི་ཡུལ་དུས་ཐ་དད་ཀྱི་ཤིང་། ཤིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་དུ་ཤར་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཤིང་དུ་ཞེན་པ་ལས་ཐམས་ཅད་ཤིང་མིན་ལས་དགག་པ་དང་། ཤིང་དུ་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡི་ཁྱད་པར་གྱིས། །རྟོགས་འགྱུར་བ་དང་རབ་ཏུ་ཕྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བྱས་མི་རྟག་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་མོད། གཞན་སེལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོག་པ་ཐ་དད་ལས་ལོག་པའི་སྒོ་ནས་དོན་གཅིག་ལའང་བློས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་དུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ། །དེ་ལས་གཞན་གྱི་ནུས་མ་ཡིན། །དེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་པ་དང་། གང་དང་གང་ལས་ལོག་དེ་ལས། །ཐ་དད་བརྟགས་པའི་ཐ་དད་ཅན། །དེ་ནི་ལྡོག་པ་དུ་མ་ཉིད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་བློའི་རྣམ་པ་ནི། སེལ་ངོར་སྒྲས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་ཅིང་། རྟོག་པ་འདུག་ཚུལ་ཐ་དད་སྣང་བ་ལྟར་དོན་ལའང་ཐ་དད་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས

ཞེན་པར་བྱེད་དེ། །དེ་ཉིད་ལས་གཞན་ལས་ལྡོག་པས། །ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རབ་ཏུ་བརྟགས། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དགོས་པའང་། ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་མ་རྟོགས་པ་དེ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་མིན་དང་། རྟག་པ་དང་། མ་བྱས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་སྟེ། དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པས་སྒྲ་ཉིད་མི་རྟག་པར་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་ཕྱེའོ། །བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཀུན་བཞག་པ། །དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། སྤྱི་དོན་དམ་པར་འགོག་པ་ཉིད་ཡིན་នོ། །གཉིས་པ་སེལ་བའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབྱེ་བ

༼༥༨ བ༽

དཔོས། དོན་ལ་སེལ་བ་དགག སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་། མེད་པ་གཞན་སེལ་གཉིས། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དེ་ཡང་སྒྲ་དང་བློའི་དབྱེ་བ་ཡིས། ། ཡོད་པ་སྒྲའི་གཞན་སེལ་དང་བློའི་གཞན་སེལ་གཉིས། མེད་པ་གཞན་སེལ་དེ་ཡང་སྒྲ་བློའི་དབྱེ་བ་ཡིས་མེད་པ་སྒྲའི་གཞན་སེལ་དང་། མེད་པ་བློའི་གཞན་སེལ་གཉིས་ཏེ་བཞིར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་ཚེ་ན། རྟགས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་འཇུག་ཚུལ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚེ་ན་ཡོད་པའི་གཞན་སེལ་གཉིས་དང་། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་པ་འགོག་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲ་རྟག་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལས། མེད་པ་སྒྲ་བློའི་གཞན་སེལ་གཉིས་སུ་ཕྱེའོ། །དོན་ལ་གཞན་སེལ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་ལ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐམ་པོའི་དོན་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་གཞན་སེལ་དུ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། དོན་དམ་པར་ཡོངས་དཔྱོད་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། གཞན་སེལ་ནི་བློའི་འཇུག་ཚུལ་དེ་མིན་པར་བསལ་བ་ཙམ་ལས་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འགའ་ཞིག་དོན་གྱི་སེལ་བ་ཞེས་པ་དོན་རང་མཚན་ལ་འཇོག་གོ་ཞེ་ན། གཞན་གྱིས་གཞན་སེལ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱི་རོལ

ཀྱི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞན་རིགས་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེལ་བ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་གཟུགས་དེ་མིན་ལས་ལོག་པས་གཞན་སེལ་དུ་འདོད་ན། འོ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་དབང་པོ་ལ་སྣང་བས། སྣང་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་པ་རིགས་པ་མཚུངས་སོ། །འདོད་ན། ལོང་བའི་དབང་པོའི་དྲུང་དུ་གཟུགས་བཞག་པ་ན། གཟུགས་སྣང་བར་ཐལ། གཟུགས་སྣང་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན ལོང་བ་རྒྱུན་ཆད་དུ་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་གཞན་སེལ་

༼༥༢ ན༽

ནི་སྒྲ་རྟོག་གི་བྱེད་པ་ཕན་ཚུན་བསྲེ་བ་དང་། འབྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དོན་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་ལྟར་གནས་པས་སེལ་བའི་བརྡ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡོད་པའི་གཞན་སེལ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། སེལ་འཇུག་གིས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པས་ཞུགས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་གཟུང་བྱའི་ཆ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་མཚན་སྣང་བ་མངོན་གྱུར་གྱི་སྤྱིའི་གཞན་སེལ་དང་། རང་མཚན་མི་སྣང་བ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་སྤྱིའི་གཞན་སེལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་མངོན་སུམ་ལ་རང་མཚན་སྣང་བའི་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པས་ཡུལ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཆོས་ཅན། སེལ་བའི་ཆར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་གིས་ཕྱེ་བའི་བློ་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟགས་ལ་ལྟོས་སམ་མ་ལྟོས་ཀྱང་རུང་། རྟོག་པས་དེ་མ་ཡིན་གཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པའི་ཡུལ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་གི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། རྫུན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞན་སེལ། མཐའ་གཉིས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་གཞན་སེལ་ཏེ། རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་

འཇལ་བ་ན། རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲ་ལ་རྟག་པ་རྣམ་པར་གཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ལ་བརྗོད་དོ། །རྗེས་དཔག་གིས་གཞན་སེལ་དངོས་སུ་བཟུང་བ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཚེ་གོ་བྱེད་རྗེས་འགྲོ་བ། །སྤྱི་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །ཞེས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་རྟེན་མིན་སྒྲ་དོན་ལ། །རྟེན་ནས་འདི་ར་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་། །དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཞན་དག་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སྦྱོར་དོན་གསུམ། དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ལོ། འོན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་

དང་དོན་དམ་པར་གཅིག་གམ་དོན་དམ་པར་ཐ་དད། དོན་པར་ཐ་དད་ཅེ་ན། འོ་ན། སྒྲ་ཁྱོད་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་བ་མིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཐ་དད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མཐུན་དཔེ་བུམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་སྒྲ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་བུམ་པ་དང་གཅིག་ན། སྒྲ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ། དོན་དམ་པར་ནི་རྣམ་དཔྱད་ན། །དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །ཀུན་རྫོབ་པ་ཡི་དངོས་རྣམས་ལ། །དེ་ཉིད་གཞན་ནི་འགོག་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དུ་བས་ལ་ལ་མེ་སྒྲུབ་པ་ན་ཡང་། གྲོལ་ཕྱིར་གྲོལ་གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་པ་པོའི་ཞེན་ངོ་ནས་རྟགས་ཡང་དག་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། འཆད་ཚེ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ངོར་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ནི། ཆོས་ཅན་ལ་ཡི་སྟེང་དུ་ལ་ཡི་མེ་སྒྲུབ་པའམ། མཐུན་དཔེའི་སྟེང་གི་མེ་སྒྲུབ་བམ། དེ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་མེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །གལ་ཏེ་ལའི་མེ་སྒྲུབ་ན། མཐུན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་ཅིང་། མཐུན་དཔེའི་མེའང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན། དུ་བའི་སྔ་རོལ་གྱི་འདས་པའི་མེ་སྒྲུབ་བམ། དུ་བ་དང་དུས་མཉམ་པའི་མེ་སྒྲུབ་བམ། དུ་བ་ལས་ཕྱིས་བྱུང་བའི་མ་འོངས་པའི་མེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད། གལ་ཏེ་སྔར་གྱི་འདས་པའི་མེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འདས་པ་

ནི་འགོག་ཟིན་པ་དེ་སྐྲུབ་པས་ལ་ལ་མི་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །ད་ལྟར་བའི་མི་སྐྲུབ་ན། དེ་དང་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ཡང་མ་འོངས་པའི་མེ་ནི། ལ་ལ་འབྱུང་བར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྐྲུབ་པར་མ་ངེས་སོ། །རྣམ་ངེས་ལས། མ་འོངས་པ་རྣམས་ནི་མིན་ཏེ། འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་རྣམ་པར་བརྟགས་ན། རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོར་རྟགས་ཡང་དག་འཇིག་པས། རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀུང་སེལ་འཇུག་ཡིན་ལ། རྗེས་དཔག་ཀུང་སེལ་འཇུག་གོ །

༼༥༨ ན༽

དེས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་སེལ་བ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་
པོ། །འཆད་ཚེ་དང་འཇུག་ཚེའི་རྣམ་གཞག་སོ་སོར་མ་ཕྱེད་པར་ཕན་ཚུན་འཆོལ་
བར་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི། ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལས་རིང་དུ་གྱུར་
པའི་བབ་ཅོལ་འབབ་ཞིག་གོ །དངོས་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི།
དོན་བྱེད་ནུས་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཞུགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཆའོ། །དབྱེ་
ན། དགག་བྱ་ཡོད་པ་བུམ་མེད་ཀྱི་ཆ་སེལ་བ་དང་། དགག་བྱ་མེད་པ་རི་བོང་རྭ་
མེད་ཀྱི་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་སེལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དངོས་མེད་སྣང་ཡུལ་དུ་
མི་འཐད་པ་ནི། དངོས་མེད་ཆོས་ཅན། སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ།
རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་སྣང་བའི་སྒོ་
ནས་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་སྣང་བའི་
སྒོ་ནས་ཤེས་བྱ་མིན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། སྒྲོ་ལྡོག་ནས་ཤེས་བྱ་མིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་
མིན་ནོ། །དེས་ན་དགག་བྱ་དངོས་པོ་སེལ་བ་ལ་དངོས་མེད་ཅེས་སྒྲས་བརྗོད་
ཅིང་། དེ་ཉིད་རྟོགས་པས་ཀྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་སེལ་ངོར་ཤེས་བྱ་ཙམ་ཡིན་
པས། སྒྲས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཟད་ཀྱི། སྣང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །རྩོད་པ་
སྤང་བ་ལ། དང་པོ་དངོས་པོ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། དངོས་མེད་ལ་དངོས་
པོའི་ངོ་བོ་མེད་ཀྱང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པས་ངོ་བོ་གཏན་མེད་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་

མ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ལའང་དངོས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་པས་ངོ་བོ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བློས་རྟོགས་པ་དངོས་མེད་བཀག་པ་ལ་ལྟོས་པས་ཁྱབ་མི་དགོས་ཏེ། རང་གི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དངོས་མེད་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་བཀག་ནས་བློ་ངོར་གྲུབ་ཏེ་རང་ལ་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ཅིང་། དགག་བྱ་དངོས་པོ་བཀག་ཙམ་ལ་དེའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱང་རང་ལ་ངོ་བོ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་སྐྱེད་པའོ། །གལ་ཏེ་དངོས་མེད་དོན་ལ་མེད་ན། ཚད་མ་དང་འགལ་ཏེ། རི་བོང་གི་རྭ་སོགས་ལ་ངོ་བོ་མེད་མོད། །འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་དང་། རྟོག་པ་

འཁྲུལ་བའི་ཡུལ་དོན་སྤྱི་དང་། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་བའི་ཡུལ་མེད་པ་གསལ་སྣང་གཉིས་དེ་ར་འཛིན་གཉིས་མྱོང་བའི་སྟོབས་ལས་གྲུབ་པས་འཁྲུལ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་དོན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅེ་ན། ནམ་མཁའ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་སྟེ་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་། འཁྲུལ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དོན་སྤྱི་དང་། མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་ལ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ནི་འདུས་བྱས་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཅིང་། སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་ནུས། དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་འཁྲུལ་ཤེས་གཉིས་ལ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་རློམ་པའི་ཆ་ནི། སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་ཚད་མས་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་གཞལ་མི་ནུས་པ་དེས་ནའོ། །གལ་ཏེ་ནམ་མཁའ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་གཞལ་བྱར་མེད་ན། འཇིག་རྟེན་ན་ནམ་མཁའ་སྣང་བར་བརྗོད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས་ནམ་མཁའ་དཔེར་བརྗོད་པ་གསུམ་དང་འགལ་བས་ནམ་མཁའ་རྫས་སུ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ནམ་མཁའ་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། ནམ་མཁའ་རྫས་སུ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡང་མེད་ལ་རྗེས་དཔག་ཀྱང་མེད་པ་དེས་ནའོ། །ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྫས་སུ་ཡོད་པར་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མེད་དེ། རང་མཚན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཆོས་ཅན། རྫས་སུ་ཡོད་པར་འཛལ་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མི་འགྲུབ་སྟེ། རྫས་སུ་ཡོད་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ནམ་མཁའ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དང་། ཁང་པ་ལ་སོགས་པའི་ནང་གི་བུ་ག་ནམ་མཁའ་སྣང་བ་འདི་དག་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། མུ་སྟེགས་ཏག་སྨྲ་བ་བྱེ་བྲག་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཏག་སྨྲ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་གཉིས་པོ་ནམ་མཁའ་ཏག་པའི་རྫས་སུ་འདོད་མོད། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ནི། ཆོས་གང་ཞིག་མི་ཏག་པ་ལས་ལོག་པ་ཙམ་ཏག་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ། །འདིར་ནམ་མཁའ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། ཡོད་པ་ཙམ་འགོག་པ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། འདིའི་འགྲེལ་པར། ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར

༼༨༠ན༽

ནམ་མཁའ་རྟག་པའི་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་དེ་ཞེས་ཕྱོགས་སྔར་བཀོད་པས་གསལ་ལོ། །དངོས་པོ་བཀག་པ་ལ་དངོས་མེད་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་གཞུང་ལས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡི་ཅུང་ཟད་འགྱུར་མེད་དེ། །མེད་པར་གྱུར་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ངོ་བོས་གྲུབ་ན་རྫས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་ངོ་བོས་རང་བཞིན་ལ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་རང་གི་འགྲེལ་པ་ལས། དངོས་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱར་བྱེད་ཀྱི། སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱར་བྱེད་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་སོ། །དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མིག་ཅན་གྱི་ལྐུག་པ་དང་འདྲ་སྟེ། དོན་རང་མཚན་སྣང་ཡང་བརྡ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ལོང་བ་སྨྲ་མཁན་དང་འདྲ་སྟེ། དོན་རང་མཚན་མ་མཐོང་ཡང་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་ནི། ལོང་བ་དང་ལྐུག་པ་གཉིས་པོ་བརྡ་སྤྲོད་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཚང་བའི་སྐྱེས་བུ་དང་མཚུངས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་རང་མཚན་མཐོང་བ་དང་། རྟོག་པས་སྒྲི་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་རིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །རྟོད་པ་སྤང་བ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། སྤྱི་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་དེས་བཞག་པའི་སྤྱི་སྒྲ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་སྤྱིའི་ཐ་སྙད

ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲའོ། །སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ན། སྤྱིའི་ཐ་སྙད་རྒྱུན་འཆད་མི་དགོས་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་གི་ཡུལ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཡུལ་གྱི་མཐུའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྗོད་འདོད་ཀྱི་ཕར་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་དོན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་འདོད་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། འོན་དོན་གཉིས་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཐ་དད་དུ་སྦྱར་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་སོ་སོ་བ་ནི་ཕན་ཚུན་མ་འདྲེས

༼༨༠ བ༽

ཤིང་། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དོན་བུམ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ལ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་བས་ཀྱིས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཐ་དད་པ་གཉིས་སྦྱར་རོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དོན་བུམ་པ་གཅིག་ལྡོག་པ་དུ་མའི་རྗེན་དུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བུམ་པའི་སྟེང་གི་བྱས་མི་རྟག་དང་། ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་སོགས་ནི་བུམ་པའི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ནི། ཆོས་ཅན་བུམ་པ་སྤྱི་ལྡོག་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ནི་བུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་མི་སྤོང་གི་ཚུལ་ནི་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ནི། བུམ་པའི་རྫུལ་རྫས་བརྒྱད་བརྗོད་བྱར་མི་སྤོང་བར། བུམ་པ་ཞེས་སྤྱི་ལྡོག་གཅིག་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་ནི། བུམ་པའི་རྫུལ་རྫས་གཞན་རྣམས་བརྗོད་བྱར་སྤངས་ནས་བུམ་པའི་གཟུགས་དམིགས་ཀྱིས་ཕྱེ་ནས་སྟོན་ནོ། །དེ་ཡང་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་སྦྱར་བ་ཡིན་གྱི། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་གཟུགས་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་རྗེན་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། གལ་ཏེ་ཤིང་གི་དངོས་འགལ་ཤིང་མ་ཡིན་གཅོད་པའི་སྒོ་ནས་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་ན། ཤིང་དང་

ཤིང་མ་ཡིན་དེ་ནི་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་རྟེན་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། ཤིང་གོ་བ་ཤིང་མ་ཡིན་ལ་ལྟོས། ཤིང་མ་ཡིན་གོ་བ་ཤིང་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ན། དེའི་ཕྱིར། གང་རུང་གཅིག་འཛིན་པ་མི་སྲིད་ཅིང་གཅིག་མ་བཟུང་ན་མཐར་གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་མེད་པས་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་དེས་ན་གཞན་སེལ་ལ་བརྗོད་སྒྲོར་བ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་རྒྱལ་དབོག་པ་ཟེར་ལོ། །དངོས་པོའི་རིགས་ཉིད་ལ་བརྗོད་འདོགས་པ་ཁྱེད་ཀྱང་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེས་ཤིང་མ་ཡིན་གཅོད་དམ་མི་གཅོད། གལ་ཏེ་དངོས་འགལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་མི་གཅོད་ན། ཤིང་ཞེས་པའི་

༼ ༧ ན ༽

སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཤིང་དེའི་ངོ་བོ་རྟོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཤིང་མ་ཡིན་མི་གཙོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤིང་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པས། ཙནྡན་དང་ཤུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །གཙོད་ན་བརྡའི་སྔོན་རོལ་དུ་ཤིང་གི་དོན་འཛིན་ན་ཤིང་གི་བརྡ་སྦྱར་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། མི་འཛིན་ན། འགལ་ཟླ་ཤིང་མིན་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། ཤིང་མིན་གོ་བ་ཤིང་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཤིང་གི་བླང་དོར་གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་ལའང་རྒྱུན་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ནི་དངོས་འགལ་བསལ་ནས་དངོས་པོ་མི་སྒྲུབ་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་རྐྱང་པ་འདོད་པས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་གཅིག་མཐོང་ནས་དེ་ལ་འདི་ཤིང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བརྡ་བྱེད་ལ། ཕྱིས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཚེ་ནའང་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་ཤིང་དུ་རྟོགས་པས་ཐ་སྙད་རྒྱུན་འཆད་པའི་ཉེས་པ་མེད་ཅེ་ན། འོན་ལོ་འདབ་ཅན་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་སྦྱར་བ་ན། འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བརྡ་སྦྱོར་རམ། །འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་ལ་གཞན་ཡང་ཡིན་ཞེས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱོར། གལ་ཏེ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱོར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཤིང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ལོ་འདབ་ཅན་ཁོ་ན་ཤིང་དུ་གོ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བརྡ་དུས་སུ་གཞན་ཤིང་ཡིན་པ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར། གལ

ཏེ་གཞན་ཤིང་ཡིན་པ་བཀག་ནས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བརྡ་སྦྱོར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་འགྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་བརྡ་བྱེད་པ་ན་བརྡའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པར་མཐོང་ནས། དེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་རྟོག་བཅས་ཀྱི་བློས་རིགས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ཅིང་། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་ཏེ། གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་བྱེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡལ་ག་ལོ་

འདབ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་རིགས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་ཅིང༌། ལས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་ནས། ཤིང་མ་ཡིན་གྱི་བརྡ་བཏགས་ལ། འཆད་པ་ན་བརྡ་དེ་རིགས་གཅིག་པ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་ལ། རིགས་ནི་གཞན་སེལ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བརྡ་དེ་དག་རང་མཚན་ལ་མ་སྦྱར་ཡང༌། རྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྲུལ་པས་རང་ལ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོར་ཞེན་ནས་བརྡ་སྦྱོར་ལ། ཕྱིས་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ན་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བས་དོན་རང་མཚན་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་གོ །འོ་ན་སྒྲ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་བསྟན་ན། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངེས་བཟུང་དངོས་སུ་སྦྱར་བའི་སྒོ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་དགོས་སམ་ཞེ་ན། བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པའི་ཚིག་ཀུན་ཆོས་ཅན། ངེས་བཟུང་མ་སྦྱར་ཡང༌། ངེས་བཟུང་གི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བློ་ཡུལ་གཞན་ལས་ལོག་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་དང་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གཅད་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་འགལ་བར་ཐལ། གཅད་བྱ་དེ་མིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲ་དེ་ལ་གཅད་བྱའི་ངོ་བོ་གཞན་མེད་ནའང༌། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་འགལ་ཟླ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་གཅད་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་ཚིག །ཐ་སྙད་དུ་ནི་འཇོག་རྣམས་ལ། །རྣམ་པར་གཅོད་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་

པ་ལྟར་རོ། །དོན་ནི། སྤྲར་བློས་མ་ཞེས་པའི་དོན་བློས་གསར་དུ་ཞེས་པ་ན། སྤྲར་མ་ཞེས་སོ་སྙམ་པའི་རྟོག་བློས་བཏགས་པ་ཉིད་གཙོད་པས་ན་རྣམ་གཅད་ཡོད་དོ་ཞེས་པའོ། །བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤྱང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པའི་ལོག་པ་དེ། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན། སྤྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་མཚུངས་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན། དགོས་པ་སྒྲུབ་ནུས་སུ་མེད་པས་དེ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དེས་ན། བརྡ་སྦྱར་བ་ལ་ལོག་པ་མི་དགོས་ལོ། འདིའི་ལན་ལ་བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྟོག་གེ་པར་རློམ་པ་ཕལ་ཆེ་བ་རྣམས་དངོས་པོའི་ལོག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ལོག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། སྤྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལ་གསལ་བ་ལས་རྫས་གཅིག་དང་།

༼༧༣ ན༽

ཐ་དད་དུ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་འདི་གདོན་པར་དཀའོ། །ཇི་ལྟར་དཀའ་ཞེ་ན། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་ཤིང་གི་ལྡོག་པ་དེ་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ཡིན་ན། རང་གི་གསལ་བ་ཤ་པ་དང་དོན་གཅིག་གམ་ཐ་དད། ཤ་པ་དང་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཞན་ཅན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཤ་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཙན་ཤིང་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཤིང་མིན་ལས་ལྡོག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤིང་མིན་ལྡོག་ན། ཤིང་གི་ལྡོག་པ་རྗེས་སུ་མ་འགྲོ་བར་འགལ། གལ་ཏེ་གཞན་ཙན་དང་དོན་དམ་པར་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ན། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཆོས་ཅན། ཤ་པ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བར་ཐལ། ཙན་དང་རང་བཞིན་གཞན་མིན་པར་ཙན་དང་དོན་དམ་པར་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཙན་དང་མི་གཅིག་ལ་ཤ་པ་དང་ཡང་མི་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། འོན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཙན་དང་གཅིག་ཀྱང་མིན། ཐ་དད་ཀྱང་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ད་ལྟ་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འགལ། དོན་དམ་པར་ཐ་དད་ན་ཙན་དང་གཞི་མཐུན་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་སྤྱི་རྫས་དང་ཐ་དད་དུ་འགོག་པའི་རིགས་པས་བརྟགས་ནས་ཀྱང་སྤྱི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གང་བཀག་པ་དེ་སྙིང་གནད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་བཟུང་ནས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་འགོག་པ་ནི། ནགས་ལ་གནས་པའི་སྤྲེའུ་ཡིས་ལྡོན་པའི་ཤིང་ལ་མི་གཙང་འཐོར་བ་དང་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི་ལྡོག་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པས་གསལ་བ་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་རྟགས་པའི་སྐྱོན་འདི་གཞན་སེལ་སྨྲ་བ་ལ་མེད་དེ། ལྡོག་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རྟོག་བློའི་འཇུག་ཚུལ་དཔྱད་པ་ན་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལྡོག་པ་དེ། སེལ་ངོར་གསལ་བ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ཡང་མེད་དོ། །གནས་དང་མི་གནས་རྟོག་པ་མིན། །སྤྱི་ཡི་བློ་ཡང་སླད་པ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་སུན་དབྱུང་པ་ཡང་མེད། །ཅེས་དང་། ལྡོག་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཐལ་འགྱུར་

ཉེས་པ་དེ་དག་མེད། ཅེས་སོ། །ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་གཅིག་བརྗོད་པ་ན། ངེས་བཟུང་དངོས་སུ་མ་སྨྲ་ཡང་། ཤིང་མིན་དགག་པ་དང་ཤིང་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ནི། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་འགལ་ཟླ་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་དེས་ནའོ། །འོན་ལྡོག་པ་སྟོན་པ་དང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པའི་སྒྲ་གཉིས་སོ་སོར་སྨྲ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། མི་དགོས་ཏེ། ལྡོག་པ་བློ་ཆོས་དང་མཐོང་བ་དང་དོན་ཆོས་གཉིས་རྟོག་པས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་སྒྲས་བརྗོད་པས་ལོག་པའི་དངོས་པོ་དོན་རང་མཚན་གྲུབ་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་ལྡོག་པ་སྒྲས་བརྗོད་པས་རང་མཚན་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། སེལ་བ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་དོན་རང་མཚན་ལ་བརྡ་སྦྱར་བར་གོ་བའི་ཕྱིར། ཤིང་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་ཤིང་མིན་གཅོད་པ་ཡང་འགྲུབ་སྟེ། དངོས་འགལ་གྱི་ཆོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། དངོས་འགལ་གྱི་ཆོས་གཅིག་རྣམ་དཔྱད་དུ་ཁེགས་པ་ན་གཅིག་ཤོས་ཡོངས་དཔྱོད་དུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྡོག་པ་ཐོབ་བྱ་མིན་ཏེ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པས་སོ། །གལ་ཏེ་གསལ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་མཐུན་མོང་བའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཞིག་མེད་ན། ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་མི་འདུ་ལ་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་ཀྱང་མེད་པས་སོ་ཞེ་ན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པས

གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སྔོན་པོ་ལས་ཨུཏྤལ་རྫས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་མིན་ཡང་། སེལ་ངོར་རྫས་སམ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས། སྔོན་པོ་དང་ཨུཏྤལ་གཞི་མི་ཏོག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་དེ་ལྡོག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་གཅིག་སྣང་བའི་རྟོག་ངོར་གཞི་མཐུན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། གཞི་མཐུན་གྱི་དངོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་མིན་ཏེ། དོན་རང་མཚན་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རྣམ་གྲངས་སྒྲ། །གཞན་ཉིད་ཡིན་ཡང་སེལ་མི་བྱེད། །ཅེས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་གཞི་མཐུན་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེ་ན། མཐུན་པ་པོ་གཉིས་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་ན་གཞི་མཐུན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་མེད་ན་ཡང་གཞི་མཐུན་གྱི་དོན་མེད་པས་སོ། །དོན་དམ་པར་གཞི་མཐུན་འགོག་པ་ཡིན་

{༨༡ ན}

ཀྱི། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་སྒྲུབ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་གྱི་གནས་ཚུལ་རྣམ་པར་དག་པ་ཤེས་པའི་མིག་དང་བློ་གྲོས་གསལ་བ་དང་ལྡན་པའི་རྟོག་གེ་བ་དེ་ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྟ་བ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་དང་འདྲ་ཞེས་བྱའོ། །འདིར་སྣང་བ་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲས་བསྟན་པས་སེལ་བ་དགག་པ་ཡིན་པར་དོན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་མཚན་ཡང་ཡིན། སེལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་འདོད་པ་ནི་རྟོག་གེའི་བཙ་ཆད་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པར་ཟད་དོ། །ཡོད་ལ་རྣམ་རྟོག་འདིར་འགྱུར་ཏེ། །སྒྲུབ་པ་དངོས་ལ་འབྲེལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དངོས་པོ་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲས་བསྟན་པའི་དོན་གྱིས་ཀྱང་། ལྡོག་པ་དང་སེལ་བ་དགག་པ་ཡིན་པར་འཕངས་པས། རང་མཚན་སེལ་བ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །གཞུང་གི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཚིག་ཙམ་ལ་རྟེན་པ་ནི་མཁས་པའི་ལུགས་ལས་འདས་སོ། །གཞན་སེལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞི་པའི་རྣམ་བཤད་དོ།། ༄ །།བརྗོད་བྱ་བརྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིའི་དོན་དང་གཞུང་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། བརྗོད་བྱ་བརྗོད་བྱེད་ངོས་བཟུང་། བརྗོད་བྱ་ཇི་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཚུལ། དེ་ལས་དོན་གོ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བརྗོད་བྱ་ལ་འཆད་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། རང་མཚན་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མིན་ཏེ། བརྗོད་པར་མི་ནུས

པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་མི་ནུས་སྙམ་ན། རང་མཚན་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་ནས་གཅིག་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་གཞན་གོ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སོ་སོ་ལ་བརྡ་སྦྱར་དགོས་ན། དེ་ནི་མི་ནུས་ཏེ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་འདིའི་ཤྭ་བ་ལ་བརྡ་སྦྱར་ཡང་གཞན་གྱི་ཤྭ་བ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྫས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་སྒྲ་ལས་སྣམ་བུ་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་པོ་རིགས་གཅིག་པས་གཅིག་བརྗོད་པས་གཞན་ཡང་གོ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། འོ་ན་རིགས་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་གོ་བར་འགྱུར་གྱི། རྫས་

ལ་བརྡ་སྦྱར་ཀྱང་གོ་བ་མ་ཡིན་པས་འབྲེལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཞན་ཡང་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་དོན་མཐོང་ནས་བརྡ་སྦྱོར་དགོས་ཏེ། བརྡའི་ཡུལ་མ་མཐོང་བར་བརྡ་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་མཐོང་ནས་མིང་སྦྱོར་བར་བཟོ་བ་ན། གང་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བར་འདོད་པའི་ཡུལ་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རང་མཚན་ལ་བརྡ་སྦྱོར་མི་ནུས་སོ། །བརྡ་འདོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ནི། དང་པོ་དོན་མཐོང་ནས་མིང་བློ་ཡུལ་དུ་རྗོམ་པར་བྱེད་ལ། དོན་མཐོང་ནས་མིང་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ནི་བརྡ་འདོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་དང་པོའི་དོན་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བརྡ་དང་དུས་མཉམ་པའི་དོན་ལ་བརྡའ་སྦྱོར་བས་ཤེས་པ་མེད་སྙམ་ན། འོན་བརྡ་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བརྡའ་སྦྱོར་བར་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་མ་སྦྱར་བར་སྦྱར་འདོད་མེད་པ་གཞན་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱར་བར་འདོད་པའི་ཡུལ་དང་རིགས་གཅིག་པས་ཤེས་པ་མེད་ཅེ་ན། འོན་རིགས་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་གྱི་རྫས་ལ་སྦྱར་བར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རྣམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བརྗོད་པས་དོན་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་ལ་རྟོག་པ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་མཚན་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡང་མེད་དེ། བརྡའ་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་བརྡ་དུས་སུ་མཐོང་བ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་བརྙན་

ཁོ་ན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སེམས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་འཇུག་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བརྗོད་བྱ་ནི། སྤྱི་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་བརྗོད་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་རྟོགས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་རྟོགས་ན་བུམ་པའི་སྒྲ་ལས་སྣམ་བུ་གོ་བ་སོགས་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་བ་ཉིད་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ལས་བླང་དོར་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པ་རྣམས

སྣང་བ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས། ཕྱི་རོལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྗོད་བྱ་དངོས་ནི་སྒྲ་དོན་ཉིད་ཡིན་གྱི་རང་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། བརྡ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་འཇུག་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། དོན་རང་མཚན་ཡིན་ཏེ། བརྡ་དུས་སུའང་དེ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུའང་དངོས་པོའི་ཞེན་ཚུལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བརྗོད་བྱེད་ལའང་འཆད་པ་དང་འཇུག་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དང་པོ་ནི་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་སྒྲ་སྤྱི་ཡིན་གྱི། སྒྲ་རང་མཚན་མིན་ཏེ། བརྡ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རང་མཚན་ཏེ། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རང་མཚན་གྱིས་བརྗོད་བྱར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། རྗོད་བྱེད་དེ་དག་ཀྱང་ཡི་གེ་དང་མིང་དང་ཚིགས་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། མིང་ཚིག་གཉིས་ཀྱིས་དོན་བརྗོད་པར་བྱེད་ལ། ཡི་གེ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡི་གེ་ནི་རེ་རེའི་དོན་མི་སྟོན་ཡང་དུ་མ་ཕན་ཚུན་དུ་སྦྱར་བ་ལས་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་གཞིར་གྱུར་པའོ། །དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། དབྱངས་ཡིག་བཅུ་བཞི་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་གསལ་བྱེད་སུམ་བཅུ་སོ་བདུན་ནོ། །སྡེབ་སྦྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ལས། འདིར་ནི་དབྱངས་ཡིག་བཅུ་བཞི་སྟེ། །གསལ་

བྱེད་རྣམས་ནི་སུམ་བཅུ་བདུན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཡི་གེ་འདི་དག་སྒྲའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི། སྒྲའི་རྒྱུན་ལ་རྣམ་པར་གདགས་ཅེ་ན། ངོ་བོ་ནི་ཀ་ཁ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་གདངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུན་ལ་རྣམ་པར་འཇོག་གི་སྒྲའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་བ་ནི་མིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་སྒྲའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྐད་ཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བ་ནི་མིན་ཏེ། ཡི་གེ་ལ་རིང་ཐུང་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་ཅིག་ལ་རིང་ཐུང་དུ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་ཡང་མིན་ཏེ། ཡི་གེ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་འགྲུབ་པར་བྱ་དགོས་ལ། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དུ

༼༨༩ བ༽

མ་ལྷན་ཅིག་དུ་འདུས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་ཡི་གེ་རེ་རེ་ཡང་སྐད་ཅིག་དུ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཡི་གེ་ཨ་ཐུང་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ཡི་གེ་འོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡི་གེ་ཨ་ཐུང་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། མིག་འཛུམས་ཚད་དུ་གནས་པར་ཐལ། ཡི་གེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀུན་མཐའ་ཡས། །མིག་འཛུམས་ཚད་དུ་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཨ་ཐུང་གི་སྲོག་ཡིག་ཆོས་ཅན། མིག་འཛུམས་ཚད་དུ་གནས་པར་ཐལ། ཡི་གེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ཡི་གེ་ཐུང་ངུ་ཡང་། སྐད་ཅིག་མ་དུ་མས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་རྫུལ་ཕྲན་ནི། །དུ་མ་དག་དང་འབྲེལ་བས་རྫོགས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ཡིག་གེ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པར་མི་ནུས་ཏེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཡི་གེ་མིན་ལ། དུ་མ་འདུས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་སློང་ཤེས་པ་ལས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། ཨ་ཐུང་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲའི་ཆ་ཤས་དང་པོ་ཐོས་པའི་དུས་སུ་ཡི་གེ་ཐོས་པ་མིན་ལ། བར་པ་དང་ཐ་མ་ཐོས་པའི་དུས་སུ་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཐོས་པས་ཡི་གེ་ཐོས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཡི་གེར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་མའི་དུས་སུ་ཐོས་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཡི་གེ་མིན་ལ། དང་པོ་གཉིས་འགགས་

ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིགས་པས་དཔྱད་པ་ན་ཡི་གེ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་དང་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མི་རུང་ངོ་། །འོ་ན། ཡི་གེ་ཀུན་སློང་ཤེས་པ་ལས། །སྐྱེ་བ་ཤེས་པས་སྒྲ་སྐྱེ་འོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ཐོས་མྱུར་མིན་ཐོས་པ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཡི་གེ་རྩོམ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་ཆ་ཤས་ཀུན་སློང་རིམ་ཅན་ལས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཐོས་པ་ལ་ཐོས་པར་བཞག་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །རིགས་པ་འདིས་ནི་མིང་ཚིག་གཉིས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མེད་པར་གྲུབ་སྟེ། མིང་ཚིག་གཉིས་ནི་ཡི་གེའི་གནས་སྐབས་ལ་འདོགས་པར་ཟད་ལ་

༼༥༥ ན༽

གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་དངོས་པོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་པ་བ་དག་གིས་ནི། ཡི་གེ་ཨ་ཡོད་པའི་སྒྲའི་ཚ་ཤས་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཐོས་པ་ན། ཉན་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པའི་ངོན་ཡོད་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་ཡི་གེར་བརྗོད་ལ། དེ་ཡང་ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་གདགས་གཞིའི་སྒྲ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིང་ཚིག་གཉིས་ཀྱང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དུ་བཞེད་པས་སྒྲའི་ངོ་བོར་མི་རུང་ངོ་། །གཞན་དུ་ན་གཟུགས་ཕུང་གིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་རྣམ་པར་གཞག་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། རྒྱས་པར་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་མིང་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ནི། ཁྱད་པར་དང་མ་སྦྱར་བར་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བརྗོད་བྱེད་དོ། །མིང་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཡི་གེའི་ཚ་མང་བ་དང་ཉུང་བ་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རེ་འགའ་ནི་མིང་མང་པོ་སྦྱར་བ་ལས་དོན་གཅིག་གི་མིང་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་པའི་མིང་ལྟ་བུའོ། །འགའ་ཞིག་དུ་ཡི་གེ་ཉུང་ངུར་ཡང་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དབྱེ་ན་དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་གཉིས། མིང་གི་སྒྲ་དང་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས། འདོད་རྒྱལ་མིང་གི་དང་། བཤད་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་མིང་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་དུ་མར་འགྱུར་རོ། །དངོས་མིང་ནི་འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མར་བརྡ་སྦྱར་

བའི་མིང་ཡིན་ལ། བཏགས་མིང་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་དོན་དང་། བརྡ་འབྲེལ་ཅི་རིགས་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཕྱིས་བརྡ་སྦྱར་བའི་མིང་། ཚེ་འདི་ལ་རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་ཞེས་ཀྱང་གསུང་ངོ་། །འདི་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་སླན་བྱ་རོག་ཧང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མིང་གི་སྒྲ་ནི་ལྷ་སྦྱིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རིགས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་སྒྲ་སྟེ་ཤིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདོད་རྒྱལ་བ་དང་། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ནི། རྒྱུ་མཚན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་བཏགས་པ་

༼༦༥ བ༽

ཡིན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་མཚན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་གཞི་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ནི། དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་སྦྱར་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་ལ་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་ལས། རིགས་བརྗོད་ནི། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རིགས་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་སྟེ། ཤིང་མི་རྟག་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །ཚོགས་བརྗོད་ནི། རྫས་དུ་མ་འདུས་པའི་ཚོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་སྟེ། རྫས་ཕྲ་རབ་དུ་མ་འདུས་པ་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཡང་། ཡོངས་དཔྱོད་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་དང་། རྣམ་གཅོད་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་སོ། །ལྡོག་པ་གཅིག་ལས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་དང་། ལྡོག་པ་དུ་མ་ལས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲའོ། །དེ་ལ་ཆོས་བརྗོད་པ་ནི། ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་གི་སྒྲ་སྟེ། བ་ལང་ཉིད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཇི་ལྟར་ན་འདིས་ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། བ་ལང་ལ་ལྡོག་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་བ་ལང་གི་ལྡོག་པ་གཅིག་པུ་ལ་བསྟན་འདོད་དང་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་ཚེ། ལྡོག་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲས་ལྡོག་

པ་གཞན་རྣམས་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་དེ། བ་ལང་གི་ལྤོག་པ་གཅིག་པུ་དམིགས་ཀྱི་བཀར་ནས་རྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ཆོས་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཅན་བ་ལང་དང་དེའི་ལྤོག་པ་གཉིས་ཀ་སྦྱར་ནས་བརྗོད་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་བ་ལང་གི་སྟེང་གི་ལྤོག་པའི་ཆོས་ལ་བསྟན་འདོད་དང་། ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ནི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་སྟེ། ཁྱད་པར་གཞན་སྤྲངས་པ་མིན་ཏེ། ལྤོག་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། བ་ལང་གི་ལྤོག་པ་ཙམ་བརྗོད་ཀྱི་ལྤོག་པ་གཞན་བརྗོད་བྱར་སྤྲངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ། ལྤོག་པ་དུ་མའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ལ་བསྟན་འདོད་དང་། ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

༼༨༨ ན༽

གཉིས་པ་ལ། ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ནི། བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བུམ་པ་ལ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པའི་ལྡོག་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་དུག་པའི་སྒྲས་ལྡོག་པ་གཞན་རྣམས་བརྗོད་བྱར་གཅོད། མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་གཅིག་པུ་དམིགས་ཀྱི་བཀར་ཏེ་ཆོས་ཅན་དང་སྦྲེར་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་གཞན་སྤྱངས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཆོས་ཅན་བུམ་པ་བརྗོད་ཀྱང་དེའི་སྟེང་གི་ཆོས་མི་རྟག་པ་ལ་བསྟན་འདོད་དང་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་བརྗོད་ནི་བུམ་པ་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་ཁྱད་པར་གཞན་སྤྱངས་པའི་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། ལྡོག་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་བསྟན་གྱི། གཞན་རྣམས་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེའི་ཚེ་ཆོས་མི་རྟག་པ་བརྗོད་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་འདོད་དང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་བུམ་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ཡང་ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་བ་དང་མི་སྤོང་བའི་བརྗོད་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་ཕྱེ་ཡི། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཐ་དད་པ་ནི་མིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་བུམ་པ་མི་རྟག་པར་སྟོན་པ་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པར་འདྲ་ཡང་གཙོ་བོར་བསྟན་འདོད་དང་ཤེས་འདོད་གང་ཞུགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་

ན་བུམ་པ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ན། འཆད་པ་པོའི་བསྟན་འདོད་དང་། ཉན་པ་པོའི་ཤེས་འདོད་བུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་འདི་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན། བུམ་པ་འདི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ན། བུམ་པ་བརྗོད་ཀྱང་བུམ་པ་ལ་བསྟན་འདོད་དང་། ཤེས་འདོད་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་སྟེང་གི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ལ་བསྟན་འདོད་དང་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པར་འགྱུར་ཏེ། བརྗོད་བྱ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དོན་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་གྱི།

༼༨༨ བ༽

ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་མེད་དོ། །རྣམ་གཅོད་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་ལ། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་། མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཁྱད་གཞི་ལ་ཁྱད་ཆོས་མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཁྱད་གཞི་ལ་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་ཁོ་ན་མཉན་བྱ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁྱད་གཞི་ལ་ཁྱད་ཆོས་མཐའ་ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མཚོ་སྐྱེས་ལ་སྔོན་པོ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ངེས་བཟུང་སྦྱོར་ཚུལ་གྱིས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་གྱི་འཇུག་ཐོགས་སུ་ངེས་བཟུང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྦྱོར་ནས་ཁྱད་གཞི་ལ་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པ་ནི་མི་ལྡན་པ་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངེས་བཟུང་ཡིན་ལ། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངེས་བཟུང་ནི། ཁྱད་པར་དང་ངེས་བཟུང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྦྱོར་ནས་ཁྱད་གཞི་ལ་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པར་སྟོན་པའོ། །མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངེས་བཟུང་ནི། །སྲིད་མཐའ་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དང་ངེས་བཟུང་ལྡན་ཅིག་དུ་སྦྱོར་ནས་ཁྱད་གཞི་ལ་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པར་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ལ་རྣམ་གཅོད་དང་པོས་ནི་ཁྱད་གཞི་ལ་ཁྱད་ཆོས་དངོས་སུ་ལྡན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དངོས་སུ་གཞན་ལ་ལྡན་པ་གཅད་ནས་ཤུགས་ལ་ལྡན་

པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་ལྡན་པ་སྲིད་པ་ཙམ་དུ་སྟོན་ནོ། །གསུམ་ཀ་
ཡང་ཆོས་གཅིག་ལ་ལྡན་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཅིག་མཐུན་
ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་དང་། ཆོས་
ཅན་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་གཏོད་གསུམ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་
མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཏོད་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་
ཅན་ལ་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི། གསུམ་པོ་དོན་གཅིག་དུ་འདུ་བ་ནི་མིན་ཏེ། ཚུལ་
གསུམ་བཞིན་ནོ། །བརྗོད་བྱ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་སྒྲ་ལ་

{ ༤༧ ན }

རྣམ་གཅོད་གསུམ་པོ་སྲིད་དམ་མི་སྲིད། དང་པོ་ལྟར་ན་བརྗོད་བྱའི་འགལ་ཟླ་རྣམ་པར་གཅོད་པར་འགྱུར་བས་དོན་མཐུན་གྱི་བརྗོད་བྱ་སེལ་བར་འགྱུར། མི་གཅོད་ན་སྒྲ་རྣམས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་གཞན་སེལ་གྱིས་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་ཇི་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ནི། གཞན་སེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱེད་དེ། བརྡའི་དུས་ན་ཡང་རིགས་མི་མཐུན་རྣམ་པར་གཅད་ནས་བརྡ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ན་ཡང་གཞན་སྤངས་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྒྲ་དེ་ལས་གཞན་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ལ་འཇུག་པ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཐོག་མར་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ཡང་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་རིགས་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་ལོ་འདབ་ཅན་ལ་ཤིང་མིན་རྣམ་པར་གཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྡ་སྦྱོར་བར་བྱེད་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ན་ཡང་བརྡ་སྦྱོར་བ་དང་མཐུན་པར་དོན་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་នོ། །འོན་བརྡ་སྦྱོར་ན་ངེས་བཟུང་གི་ཚིག་དངོས་སུ་སྦྱོར་དགོས་སོ་སྙམ་ན། མི་དགོས་ཏེ། དེ་མིན་ལ་འཇུག་པ་སྤངས་ནས་དེ་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ངེས་བཟུང་གི་ཚིག་ཁོང་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས་དོན་དམ་དུ་དངོས་པོར་མེད་ན་བསྟན་བཅོས

བརྩམས་པ་དང་འཆད་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་དགོས་པོར་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཞེན་ངོ་ལ་དགོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེན་ངོ་དང་མཐུན་པར་འཆད་རྩོད་རྩོམ་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་དང་འཆད་པའི་ཚུལ་ཡང་། རྩོམ་པ་པོས་བསྟན་པར་འདོད་པའི་དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟོགས་པས་ཡི་གེ་ཕན་ཚུན་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ལས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་བརྡ་སྦྱར་བའི་མིང་འབྱུང་ལ། མིང་དུ་མ་ཡོངས་སུ་སྦྱར་ནས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་བརྡ་སྦྱར་བའི་ཚིག་འབྱུང་ལ་

༼༨༧ བ༽

དེ་ནས་བསྟན་འཆོས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་བར་དུ་འབྱུང་བ་ནི་ཇི་ལྟར་རྩོམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །རྩོམ་པ་པོས་གོ་རིམ་ཇི་ལྟར་སྦྱར་བའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ལ། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་བསྟན་འཆོས་འཆད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འཆད་པ་པོའི་ངག་དང་རྩོམ་པ་པོའི་ངག་གཞི་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དགོས་པ་སྨྲ་མས་ཇི་ལྟར་རྩོམ་པའི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་བརྗོད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་འཆད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་པ་པོས་སྦྱར་བའི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་ཀློག་པ་ནི། རྩོམ་པ་པོ་སྨྲ་མས་ཡི་གེའི་སྦྱེབས་ཚུལ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཐ་མལ་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་ཀློག་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀློག་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲས་དོན་གོ་བའི་ཚུལ་ནི་སྣང་བ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་བརྡ་སྦྱར་བ་ལས། ཞེན་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་དོན་གོ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་དོན་ལ་ཞུགས་པས་དོན་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པ་པོའི་འདོད་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རིགས་པའི་རྣམ་དཔྱད་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་རང་མཚན་གོ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས

ཏེ། རང་མཚན་ཁོ་ན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག སྤྱི་འབའ་ཞིག་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག དང་པོ་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་རང་མཚན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག ཤེས་པའི་རང་མཚན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག དང་པོ་ནི། འགའ་ཞིག་བུམ་པ་ལ་སོགས་དོན་རང་མཚན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་འོན་ཅིག་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ཆུ་སྐྱོར་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲའོ། །ཡུལ་དུས་སོ་སོར་ངེས་པའི་དོན་རང་མཚན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སོ་སོའི་གྲངས་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་བཞིན་བརྡ་སྦྱར་མི་ནུས་པར་ཐལ། གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་ཡིན།

༼༥༤ ན༽

པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཐུན་མོང་གི་སྤྱི་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བས་ཉེས་པ་མེད་དོ་སྙམ་ན། འོ་ན་སྤྱི་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་ཡིན་གྱི། རང་མཚན་ལ་བརྡ་སྦྱར་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། གལ་ཏེ་ཡུལ་དུས་སོ་སོར་ངེས་པའི་རང་མཚན་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ནུས་སུ་ཆུག་ཀྱང་། དགོས་པ་མེད་དེ། བརྡ་དུས་སུ་བརྡ་སྦྱར་བའི་དོན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དང་པོ་བརྡ་དུས་ཀྱི་རང་མཚན་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་ན་རྙེད་པར་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་ད་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མིན་པར་ཐལ། རང་མཚན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིས་རང་མཚན་ཉིད་བརྗོད་ན། འོ་ན་རྟོག་པས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་ནུས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། ལོང་བ་ལ་ཡང་གཟུགས་རང་མཚན་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པས་དེས་གཟུགས་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་ནུས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཟུགས་རང་མཚན་མཐོང་བ་ལ་མིག་དབང་ལ་སོགས་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་སྲིད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་རང་མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་འཛིན་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་འཛིན་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དོན་རང་

མཚན་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རང་མཚན་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདིའི་བརྗོད་བྱེད་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྲེལ་བར་བྱེད་པས་བློ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདི་བུམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་མཚན་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བས་རང་མཚན་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དང་པོ་བརྡ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་རང་མཚན་བསྟན་པར་ནུས་ན་ཡང་། བརྡ་ནི་བརྡ་དུས་དང་ཐ་སྙད་དུས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ལ་སྦྱོར་ཏེ། བརྡ་འདོགས་པ་ནི་བརྡ་དུས་སུ་བརྡ་སྦྱར་བ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས

༼༦༢ བ༽

རྟོགས་པའི་དོན་དུ་འདོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དབང་ཤེས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱེད་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་འཛིན་ན་སྒྲ་དོན་འབྲེལ་པ་འཛིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་མེད་ཀྱང་། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དེའི་མིང་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲ་དང་དོན་འབྲེལ་པ་མེད་ཀྱང་། དབང་པོའི་སྒོ་ལ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་སྔར་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བརྗོད་བྱེད་སྒྲས་སྒྲ་སྦྱོར་འབྲེལ་པ་འཛིན་པ་ལ། ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་མྱུར་བས་རྟོག་མེད་འདྲ་བར་སྣང་ངོ་། །དེ་ལྟ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་ངེས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་དོན་མཐོང་བ་ཡིན་ན། འོ་ན་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་ལ་རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་རྟོགས་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཉིད་རྟོག་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ། རྣམ་ཤེས་ཅིག་ཆར་དུ་འཇུག་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ན། བུམ་གཟུགས་རང་མཚན་འཛིན་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་གཅིག་དུ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། འཇུག་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། རིམ་གྱིས་འཇུག་ཀྱང་བླུན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་མྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཤེས་པའི་རང

མཚན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པར་དགག་པ་ནི། ཡུལ་དུས་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཞེས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ལ་བརྡ་དངོས་སུ་སྦྱར་མི་ནུས་པར་ཐལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ལ་ཡང་། དོན་སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། སྒྲ་ཡིས་གསལ་བ་སོ་སོ་བ་མི་བརྗོད་ཀྱི། རིགས་སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རང་མཚན་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྤྱི་མེད་མོད་ཡོད་ན་ཡང་དེ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་ནུས་མེད་པར་ཐལ། དེ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྡ་སྦྱར་ཡང་འདོད་པའི་དོན་རང་མཚན་མི་གོ་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་དང་འབྲེལ་བའི་རང་མཚན་ཉིད་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་རང་མཚན་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དགོས་ནུས་མེད་པའི་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་བོར་ལ་

༼༤༨ ན༽

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བར་ཅི་ཕྱིར་མི་འདོད། གལ་ཏེ་ཡུལ་དུས་སོ་སོར་ངེས་པའི་རང་མཚན་ལ་བརྡ་དངོས་སུ་སྦྱོར་མི་ནུས་ཏེ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱི་དང་ལྡན་པའི་སོ་སོར་ངེས་པའི་རང་མཚན་འདི་ལའང་ཆོས་ཅན། བརྡའ་དངོས་སུ་སྦྱོར་མི་ནུས་པ་སྔ་མ་དང་མཚུངས་ཏེ། མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་བརྗོད་བྱར་དགག་པ་ནི། གངས་ཅན་གྱི་རྟོག་གེ་པ་དང་ཉན་ཐོས་མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་པ་གཉིས་ལས། སྔ་མས་སྒྲ་དོན་ཁོ་ན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་ལ། ཕྱི་མས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གཏོགས་པའི་མིང་རང་མཚན་པ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འོ་ན་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དུ་གཏོགས་པའི་མིང་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཏེ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཁོ་ན་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་གཟུགས་སོགས་དང་བརྡ་འབྲེལ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བུམ་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ལས་བརྡ་འབྲེལ་བྱས་པ་མེད་པའི་བ་ལང་མི་རྟོགས་པ་བཞིན། གཟུགས་སོགས་དང་བརྡ་འབྲེལ་བྱས་པ་མེད་ཀྱང་། གཟུགས་སོགས་ཞེས་པའི་མིང་དང་གཟུགས་སོགས་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ལ་འཁྲུལ་ནས་མིང་ལས་དོན་ལ་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་བླང་དོར་གྱི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུས་ཀུན་དུ་མིང་འབའ་ཞིག་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་

འཁྲུལ་བར་ངེས་པ་མིན་པར་ཐལ། ལྟུན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མིང་དང་དོན་གཉིས་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ཙམ་གྱིས་གཅིག་དུ་འཁྲུལ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བླང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་རྟོག་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། འདྲ་བ་ཙམ་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་མིན་པར་ཐལ། དོན་སྤྱི་ལ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་ནས་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་དོན་ལ་རྩུལ་འདྲ་ལས། །འཁྲུལ་འཇུག་འགྱུར་ན་དུས་ཀུན་དང་། །ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མིན་ཞེས་པའོ། །སྐབས་ཀྱི་དོན་ནི། འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་དུས་སུ། །དོན་དང་སྤྱི་གཉིས་པོ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་བཏགས་གང་ལ་སྦྱོར་དཔྱད་པ་ན། རང་མཚན་ཁོ་ན་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ་ཡང་

{༧༩ བ}

མི་འཐད་ལ། སྤྱི་རྒྱང་པ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་ཡང་མི་འཐད་དོ་ཅེས་པའོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བརྗོད་བྱ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། བརྗོད་བྱའི་མཚན་ཉིད། བརྡ་སྦྱར་བའི་མིང་ཚིག་ལས་གོ་བར་བྱ་བའོ། །བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བརྡ་སྦྱར་བ་ལས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གོ་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། དོན་སྤྱི་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཆད་པའི་གང་ཟག་དང་། སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས། འཆད་དུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་བརྗོད་བྱེད་གཉིས། འཇུག་དུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །འཆད་པའི་ཚེ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྒྲ་དོན་དང་། ཞེན་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་རང་མཚན་ཡིན་ལ། དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱེད་སྒྲ་སྤྱི་དང་། ཞེན་ནས་རྗོད་བྱེད་ཐ་སྙད་པའི་སྒྲ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདིར་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི། འཇུག་པ་པོའི་ངོས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ལ་ནི་མིན་ནོ། །འཇུག་ཚེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་ནི། རང་མཚན་དང་དོན་སྤྱི་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་འཇུག་པ་ན་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ

ལ་གསུམ། དོན་དམ་པར་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མེད་པར་བསྒྲུབ། གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་
ནས་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ། བརྡ་ལ་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
དམ་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མེད་དེ། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་
དོན་བཞི་པོ་དོན་དམ་པར་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དུ་འཐད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་
ལྟར་ཞེ་ན། དོན་དང་ཤེས་པའི་རང་མཚན་ཡུལ་དུས་སོ་སོར་ངེས་པ་ཆོས་ཅན།
དོན་དམ་པར་བརྗོད་བྱ་མིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་སྒྲས་དངོས་སུ་བརྗོད་མི་ནུས
པའི་ཕྱིར། དོན་སྤྱི་དང་སྒྲ་སྤྱི་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་བརྗོད་བྱ་མིན་
ཏེ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་དངོས་ཀྱི་
བརྗོད་བྱ་བརྗོད་བྱེད་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་བརྡ་སྦྱོར་བ་མི་འགལ་ཏེ། རྟོག་པ་ཇི་
སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱི་ལམ་

༼༧༠ ན༽

ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འཁྲུལ་བ་ལ་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་དེ་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཞེན་པའི་སྒྲ་དོན་ནི། སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་བཏགས་པ་ལ་བརྡའ་སྦྱོར་བས་དོན་གོ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་བག་ཆགས་གོམས་པ་ཡིས་བརྡ་བྱས་ནས། སྣང་བཏགས་གཅིག་དུ་བསྲེས་ནས་བརྡ་སྦྱར་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ནའང་བརྡ་དུས་སུ་བརྡ་སྦྱར་བ་དེ་ལྟར་དུ་གོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་བརྡ་སྦྱར་ཡང་བདེན་པའི་དོན་རང་མཚན་གོ་བ་འཐད་དོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། དངོས་པོའི་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་སྒྲ་དོན་དོན་གཞན་ལས་མི་ལྡོག་ན་ལྡོག་པ་བརྗོད་བྱར་འགལ་ལ། ལྡོག་ན་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་བས་སྒྲ་དོན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དོན་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དེ་དག་ག་ལ་མཚུངས་ཏེ། མི་མཚུངས་པར་ཐལ། བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་དོན་དམ་པ་བུམ་མིན་ལས་མི་ལྡོག་ཀྱང་རྟོག་ངོར་ལྡོག་པར་སྣང་བ་འཁྲུལ་བས་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ནི་འཁྲུལ་པས་བཏགས་པར་མི་འདོད་པས། གལ་ཏེ་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་བརྙན་བརྗོད་པར་འདོད་ན། དེ་ནི་ཤེས་པ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པའི་

རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཤེས་རྣམ་རང་མཚན་གྱི་གཞི་ལྡོག་ནི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མིན་ལ། རྣམ་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་འཁྲུལ་པས་བཏགས་པའི་ཆ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་རང་མཚན་ལ་བརྡ་སྦྱར་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། །དེ་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བརྡ་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་གཞུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྡ་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་ནི་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །གལ་ཏེ་གཞན་སེལ་བའི་སྒྲི་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ན། ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དོན་སྤྱི་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་གཅིག་འདོད་ན་ཁྱེད་

བདེན་མོད་འོན་ཀྱང་དོན་སྤྱི་ལ་བརྡ་སྦྱར་ན་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བའི་སྐྱོན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་སྤྱི་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་མེད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སེལ་འཇུག་གིས་བཏགས་པའི་དངོས་ཡུལ་མེད་པར་ཤེས་ན་དོན་དམ་པར་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མེད་པར་གྲུབ་བོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མེད་ན་བློ་འཁྲུལ་པས་བཏགས་པའི་བརྡ་ནི་གཡོ་ཅན་སྣེ་རྫུན་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མེད་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྣང་དོར་གྱི་ཐ་སྙད་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་སྒོ་ནས་རང་མཚན་ལ་འཇུག་པར་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོང་དག་བརྡ་ཆད་བྱས་པའི་འབྲེལ་བས་དོན་གོ་བ་ལ་འཁྲུལ་བའི་འབྲེལ་བ་མི་དགོས་ཟེར་ལོ། དོན་རང་མཚན་ལ་བརྡ་ཆད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བྱེད་ན། སྨྲ་སྐེགས་པས་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་ལ། དོན་སྤྱི་འབའ་ཞིག་ལ་བརྡ་ཆད་བྱས་ན་རང་མཚན་མི་གོ་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་། རང་སྤྱི་གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བ་ལ་བརྡ་བྱེད་ན་ཁོ་བོ་དང་དོན་གཅིག་གོ །གསུམ་པ་གང་ལ་བརྡ་ཆད་བྱས་ཀྱང་འཁྲུལ་པ་མེད་ན་བརྡ་མི་འགྲོར་བས། ཆ་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་པ་ལོགས་ཤིག་པ་འདོད་པ་ནི་མུན་སྤྲུལ

ཡིན་ནོ། །འོན་ཁྱོད་ཀྱང་དོན་འདིའི་མིང་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྡ་ཆད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བྱེད་མོད། སྐབས་འདིར་ནི་བུམ་གཟུགས་རང་མཚན་དང་དེའི་གཟུགས་བརྙན་གཉིས་རྟོག་པས་གཅིག་དུ་འཁྲུལ་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར། རྒན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྡ་ཆད་བྱེད། གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཚུར་རོལ་མཐོང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དོན་དམ་པར་མེད་དེ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་ཏེ། བླང་དོར་ལ་འཇུག་པས་མཐའ་ཐུག་གི་ཐོབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྡ་དང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པས་བྱས་ན་ཡང་། བརྡའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་སྐྱེས་བུ་མཐར་ཐུག་གི་ཐོབ་བྱ་ལ་བསླུས་པ་མེད་དོ། །བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ

{ཀཀ ན}

བྱེད་པ་ལྔ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། ༈ །།འགལ་འབྲེལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་
ལ་གཉིས་ཏེ། ཐོག་མར་འགལ་འབྲེལ་དཔྱད་པའི་རྒྱུ་མཚན། འབྲེལ་པ་གཏན་
ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དཔྱད་པའི་སྐོན་དུ་འགལ་
འབྲེལ་ལ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པ་ཇི་སྙེད་པ་
ཇྱ་བ་འགལ་འབྲེལ་ལ་ལྟོས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་བ་
གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། འགལ་བ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་
ཏེ། སྤྱིའི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། །བདག་གཅིག་གི་
འབྲེལ་བ་བསྟན་པ་དང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་གཉིས་ཏེ།
འབྲེལ་བ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
ཡང་གཉིས་ཏེ། ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་རྣམ་པར་ཕྱེད་པའི་ཚུལ་
དང་། གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་ཇི་ལྟར་སྡུད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ནི། རྒྱུ་སྒྲ་གཅིག་སྒྲ་མིན་དང་བྱས་པ་མིན་པ་ལས་ལྡོག་པའི་མེད་དགག་གིས
སེལ་བ་གསུམ་དང་ལྡན་པས་བློའི་སེལ་བ་དོན་སྤྱི་གསུམ་རྟོགས་བློ་ལ་སྣང་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་སྤྱི་གསུམ་སོ་སོར་བཟུང་ནས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་
གསུམ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྒོ་ནས་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དོན་གསུམ་སོ་སོར་
འཇོག་གོ །ཅིའི་ཕྱིར་ལྡོག་པ་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་ཅེ་ན། སྒྲའི་རྫས་གཅིག་པུ་དེ་

ཉིད་མཉན་བྱ་དང་སྙད་ཅིག་མ་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེར་རུང་ངོ་། །བློ་ལ་གསུམ་ཇི་ལྟར་སྣང་ཞེ་ན། བློ་ལ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་གསུམ་བཟུང་ནས་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་དེ་མིན་གསུམ་དང་བྲལ་བར་སྣང་ངོ་། །འདི་ལ་སོང་ཚོད་དོན་སྤྱི་གསུམ་ཡིན་ཡང་དེ་མིན་གསུམ་དང་བྲལ་བར་སྣང་བ་ལ་རྟེན་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གསུམ་སྦྱོར་བའི་དོན་གསུམ་དུ་འགོད་པར་རློམ་པ་ལས་རྣམ་པར་བཞག་གོ །གལ་ཏེ་རྟགས་སུ་སོང་བ་སྒྲ་བཏགས་ཡིན་ན་རྟགས་ལ་རྟགས་འཛིན་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེ་ན། རྟགས་སུ་བཀོད་པར་རློམ་པའི་དངོས་པོ་རང་མཚན་ལས་སྐྱེ་བས་རློམ་ཚོད་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །

{༤༡ བ}

དཔེར་ན། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་ཡོད་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ལྡོག་པ་གསུམ་ནི་དོན་གྱི་སེལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་མིན་དང་བྲལ་བར་སྣང་བ་གསུམ་ནི་ལྡོག་པའི་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་སྤྱི་གསུམ་ནི་བློའི་སེལ་བའོ། །གཉིས་པ་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་ནི་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་དབྱེར་མེད་དུ་བཟུང་ནས་སྒྲ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱེད་དོ། །ཁལ་ཏེ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་གཞན་སེལ་བདེན་ན། གཅིག་ཏུ་སྡུད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་རྟགས་སྦྱོར་དོན་གསུམ་དུ་སོང་བ་དངོས་པོ་མིན་ཞེ་ན། རང་མཚན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་སྒྲ་དོན་གྱི་སྟེང་དུ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལས་དོན་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇུག་པ་པོས་སྒྲ་དོན་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་སུ་བློའི་སྣང་བ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པ་ཡིན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པར་སྣང་བ་དང་། ཞེན་པས་ཞེན་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པ་ན་འདོད་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དེ། །ཇི་སྐད་དུ། ཕྱི་རོལ་རྟེན་མིན་སྒྲ་དོན་ལ། རྟེན་ནས་འདིར་ནི་སྒྲུབ་པ་

དང་། །དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །དེ་འདྲ་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་དེ། །དེ་དག་དང་ནི་འབྲེལ་བར་སྣང་། །ཞེས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་འགའ་ལས་དེ་ལྡན་ཉིད། །མིན་ཡང་མཐོང་བས་སྒྲོར་དེས་ན། །དེ་དག་སླུད་པའང་ཤེས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ཚིག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དངོས་སུ་སྒྲ་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པར་ཞེན་པར་བསྟན་ཏོ། །རིགས་པ་གཞན་ཡང་སྟོན་པ་ནི། སྒྲའི་སྟེང་དུ་རྟག་པ་བཀག་པ་དང་། མ་བྱས་པ་བཀག་པ་གཉིས་རྫས་སུ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། གྲུབ་ན་གཉིས་པོ་སྒྲ་དང་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གལ་ཏེ་རྫས་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲ་རྟོག་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་

༼༥༢ ན༽

དགག་སྒྲུབ་དངོས་སུ་བྱེད་པ་ན། རང་མཚན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲ་རྟག་པ་བཀག་པ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ན་མ་བྱས་པ་བཀག་པ་ཡང་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་རང་མཚན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་གང་ཞིག རྫས་གཅིག་པ་ལ་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་གཅིག་གིས་འཛིན་མི་འཛིན་ཆ་གཉིས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་སྒྲའི་སྟེང་ན་རྟག་པ་འགོག་པའི་སྒྲ་རྟོག་དང་། མ་བྱས་པ་འགོག་པའི་སྒྲ་རྟོག་གཉིས་སྒྲ་རྟག་འཛིན་དང་མ་བྱས་པར་འཛིན་པ་སེལ་བྱེད་སོ་སོར་འཇུག་མི་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཆ་ཤས་སྒྲོ་འདོགས་ཧ་ཅང་སྐྱེད་པ། །དེ་བསལ་ཕྱིར་ན་ངེས་པ་དང་། །སྒྲ་ཡང་དེ་སྐྱེད་ཁོ་ན་ངེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་ན་བྱས་པའི་ཡང་སྒྲུབ་པར་ཐལ། དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་སྒྲ་རྟོག་གིས་རང་མཚན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་གང་ཞིག སྒྲའི་སྟེང་དུ་བྱས་མི་རྟག་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྫས་གཅིག་ལ་རང་མཚན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློས་རྫས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་ཡུལ་དུ་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་འབྲུལ་པའི་རྣམ་གཞག་ནི་དོན་སྤྱི་གསུམ་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེན་ནས་སྣང་བཏགས་སོ་སོར་མ་ཕྱེད་བར། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲ་ཉིད་ལ་དོན་གསུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས། འཆད་པ་པོ་

རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འབྱེད་ཀྱི། འཇུག་པ་པོ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། རང་གི་དམིགས་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས་སོ་ཞེས་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་གིས་ཀྱང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ལྷག་པར་རློམ་པའི་ཞེས་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་། འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བས་མཁས། །འཇུག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བས་ཐོབ། །ཅེས་པ་དང་། འཆད་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་མོད་ཀྱི། ། འཇུག་པའི་ཚེ་ན་རྣམ་དབྱེར་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གང་དག་རྣམ་བཞག་གི་ཚུལ་གཉིས་མི་ཤེས་པར་རང་མཚན་ལ་དངོས་སུ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པར་སྨྲ་བས་ནི་རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བསྟན་པ་ནི། བུམ་པ་ནི་གྲུབ་ཙམ་ཉིད་ནས་འཇིག་པར་ངེས

པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཇིག་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་
ཚོགས་ཐ་མས་འབྲས་བུ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་བསྐྱེད་པས་འབྲས་བུ་
བསྐྱེད་ངེས་སུ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཚོགས་དང་པོས་ཀྱང་མྱུ་གུ་
བསྐྱེད་ངེས་སུ་ཐལ། །ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་ནུས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་། མཐའ་
གཞན་ནས་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་པ་ཆོས་ཅན།
འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དེ། རང་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པའི་ངང་ཅན་དུ་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེའི་ཚ་བ་བཞིན། །རྟགས་འདིས་བུམ་པའི་བྱས་པ་
འཇིག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་གྲུབ་ཏེ། བྱས་
པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་འགྱུར་བ་གྲུབ་པ་དེ། །གཞན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། གང་ཞིག་གང་ལ་འགྱུར་བ་མཐོང་
བ་འདི་ནི་གཞན་ལའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
མཐུན་དཔེ་ལ་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབས་ནས་རྟགས་ཆོས་ཅན་ལ་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས
བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔེ་དང་རྩོད་གཞི་གཉིས་ལ་

མཚུངས་པར་བསྟན་ནས་གང་སྒྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཆོས་སུ་མཚུངས་པར་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་འདིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་གྱིས་བུམ་པའི་འདིག་པ་བུམ་པ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དམ་ཐ་དད་དུ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། བུམ་པ་འདིག་པར་འགྱུར་བ་འདིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། །རང་རྒྱུ་ལས་འདིག་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་ལྟར་ན། འདིག་རྒྱུས་བུམ་པའི་འདིག་པ་མ་བྱས་པར་ཐལ། འདིག་པ་དོན་གཞན་བྱས་པས་བུམ་པ་འདིག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་འདིག་པ་དངོས་མེད་བྱེད་དམ་དངོས་པོ་བྱེད། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དངོས་མེད་བསྐྱེད་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུས་དངོས་མེད་བྱེད་པ་དང་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼༢༧ ན༽

གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཐུམ་པ་དང་དོན་གཅིག་པ་དང་དོན་གཞན་དུ་བྱེད་པ་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་ལ། གཉིས་ཀ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐུམ་པ་འཛིག་པར་གྲུབ་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཡོད་དེ། གཉིས་ཀ་ཡང་བྱས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་མི་མཚུངས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་གདན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །ལྟོག་པ་སྒྲུབ་པ་ནི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་སྟེ། རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་གཞི་མཐུན་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འགོག་ཚུལ་ནི་ཕ་རོལ་པོས། རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་གཞི་མཐུན་པར་འདོད་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དབང་ཕྱུག་དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་ལ་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་པས་དངོས་པོ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པར་སྨྲ་བའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་སྟེ། གཞན་གྱིས་རྟག་པར་ཞེན་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་མེད་དེ། དོན་བྱེད་ནུས་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ་ཅེས་བྱའོ། །འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་འགའ་ཞིག་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ལ་རྟོག་པས་ནི། འགྱུར་མེད་དུ་རྟོག་ལ། དགག་ཆོས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་རྟོག་པས་འགྱུར་བར་རྟོག་གོ །བློ་གཉིས་པོ་འཛིན་སྟངས་འགལ་བར་འཛིན་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱིས

གྲུབ་པོ། ཕྱིར་རྒོལ་འདིའི་ངོ་བོར་མི་འགྲུབ་སྟེ། རྟག་པ་དང་དོན་བྱེད་པ་མི་འགལ་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དོན་བྱེད་པ་གཉིས་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །རིམ་གྱིས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་སྔ་ཕྱི་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིག་ཆར་བྱེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་འགྱུར་ཏེ། སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ལ་ཇོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་རྟག་པ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་བཀག་པས་དངོས་པོ་རྟག་པ་ལས་ལྡོག་པར

གྲུབ་པ་ནི། ལྡོག་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མས་དངོས་སུ་ལྡོག་པ་གྲུབ་པ་ན། ཤུགས་ལ་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མས་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ཀྱང་། གྲུབ་ཙམ་ནས་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པ་ནི་ལྟོས་མེད་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནོད་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྒྲོང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་པར་སྒྲུབ་པ་ན་རྟག་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཡང་སྒྲུབ་པར་ཐལ། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་རྒོལ་ཐ་དད་དོ། །དེ་ཡང་གཏན་ནས་འཇིག་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་སྟོན་ལ། མཐར་འཇིག་པར་ངེས་ཀྱང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་པ་མིན་ཞེས་པའི་གནས་མ་བུ་པའི་སྡེ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་འགོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ནི། བློ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཐ་དད་མིན་ཏེ། ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བློ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེན་ནས་དཔག་བྱ་དཔོག་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔག་བྱ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡི། །དོན་གྱི་ཐ་སྙད་གནས་པ་འདི། །ཤེས་པ་ལ་

གྲུབ་ཐ་དད་ལ། །རྟེན་ནས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དོན་གྱིས་དོན་རྟོགས་ཕྱིར་དོན་ལ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་རྟགས་སུ་འགོད་བྱ་དོན་ལ་གནས་པ་ལ་དགོངས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་བསྟན་པ་ལ། འབྲེལ་བ་དངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་སྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འབྲེལ་བ་དངོས་ནི། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའོ། །ཆ་མཐུན་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་དངོས་སུ་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་འབྲེལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་འབྱེད་ཀྱི་ཚད་མ

ཕྱུགས་གསུམ་སྟེ། རྗེས་འགྲོ་ངེས་འབྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གསུམ་དང་། ལྡོག་པ་ངེས་འབྱེད་གསུམ་མོ། །འདིར་ཕྱུགས་ཞེས་པའི་དོན་ཟུང་གི་དོན་ཡིན་པས། རེ་རེ་ལ་ཕྱུགས་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ཡང་ཐ་སྙད་ནོར་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་ནི་འོག་ནས་འཆད་དོ། །གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མས་ལྡོག་པ་སྒྲུབ་པ་ནི་བཛ་སྒྲོད་པ་དག་མེ་མེད་པ་ལ་དུ་བ་མེད་པ་མིན་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ། དུ་བ་གང་ཞིག མེ་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས་པོ་རེས་འགའ་བ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་རྒྱུ་མེད་ན་རེ་འགའ་བ་མིན་པར་བསྟན་པ་ནི་དངོས་པོ་རེ་འགའ་བ་མིན་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། རྒྱུ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རེ་འགའ་བ་མིན་པར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་བུམ་མེད་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་ཡིན་ལ། རེ་འགའ་བ་ཡང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཇི་ལྟར་ན་རེས་འགའ་བ་ཡང་ཡིན་ཞེ་ན་ནམ་བུམ་པ་དམིགས་པའི་ཚེ་ན་ཟློག་པའི་ཕྱིར་དང་། བུམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་པ་ན་སླར་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྔར་མེད་ཀྱི་དུས་སུ་དུ་བ་མེད་པ་ཉིད། ཕྱིས་དུ་བའི་དུས་སུ་སྔར་གྱི་དུ་མེད་འདོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དུ་བ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་ཕྱིས་དུ་བའི་གནས་སྐབས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟ་བུའི་རིགས་གཞན་དུ་མ་ཡོད་པས་རེ་འགའ་བ་དང་། དངོས་པོ་རེ་འགའ་བ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད། གལ་ཏེ་

མེ་ལས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་རྒྱུ་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྲི་བོ་ལས་འབྱུང་བའི་

ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྲི་བོ་ཡོད་མེད་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་ཡང་

མིན་པར་ཐལ། དེ་མེད་ཀྱང་མེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་མེའི་རྗེས་སུ་

འགྲོ་ལྡོག་ཀྱང་མི་བྱེད། མེ་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཀྱང་མི་བྱེད་པས་མེ་ཡང་

རྒྱུར་མི་འགྱུར་ལ། མེ་མེད་ཀྱང་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བས་མཐར་ཐུགས་རྒྱུ་མེད་དུ་

ཐལ་བ་བཟློག་ཏུ་མེད་དོ། །རིགས་པའི་གནས་འདི་མ་ཤེས་ན། རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ།

དུ་བ་གང་ཞིག མེ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱུ་མེད་དུ་

༼༧༩ བ༽

སྒྲུབ་མི་ནུས་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལ་རྒྱུར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་ལ་འབྲེལ་བ་འདོད་པ་དགག བློ་ངོར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་སྒྲུབ། འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཚད་མའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་གནས་པ་ལ་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། གཉིས་ཁོ་ནར་གནས་པ་ལ་འང་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་ལས། གཞན་དབང་ཁོ་ནས་འབྲེལ་བ་ནི། །གྲུབ་ན་གནས་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འབྲེལ་པ་ཡང་དག་དུ་ན་མེད། །ཅེས་སོ། །བོད་བསྐྱུས་པ་འགའ་ཞིག གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་དགག་བྱ་མི་སྲིད་པ་རྣམས་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་པས། དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་མེད་ན། འོན་འབྲེལ་བ་གཏན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ཡིན་པས་དངོས་འབྲེལ་མེད་ལ། དགག་བྱ་མེད་པས་ལྡོག་འབྲེལ་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་དངོས་མེད་ལའང་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་ཡོད་དགོས་སོ་ཞེས་ བླུན་པོ་འགའ་ཞིག་སྨྲའོ། །རྟགས་དངོས་མེད་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་དང་། བདེན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་གཉིས་ལ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་དོན་

དམ་པར་ཡོད་ན་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ལམ། དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ། དང་པོ་ལྟར་ན། འབྲེལ་བ་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ། བདག་གཅིག་པའི་དངོས་འབྲེལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། ངོ་བོ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འབྲེལ་བ་པོ་གཉིས་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་དེ་བྱུང་གིས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། འབྲེལ་བ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཆོས་ཞིག་རང་ལས་ཐ་དད་པའི་ཆོས་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་འདོར་བའི་ཆ། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་དེ། དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་ཅིང་། དངོས་མེད་ལ་ཡང་ངོ་བོ་མེད་པས་སོ། །འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་ལས། འགའ་ཡང་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། །

{ ༢༥ ན }

གཉིས་ལ་གནས་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་དགག་པ་ལ། དོན་དམ་པར་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་དགག་པ་ནི། བོད་བསྡུས་པ་རྣམས་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་རྫས་གཅིག་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་གནས་སོ། །གལ་ཏེ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་དོན་ལ་གྲུབ་པར་བློས་བྱས་པ་ཡིན་ན་བློའི་ཆོས་རང་དགའ་བ་རྣམས་ནི་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པས། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་དོན་ལ་བདག་ཅིག་དུ་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས། སྒྲའི་རྫས་སུ་གཅིག་པར་དོན་མཐུན་མོད། འོན་ཀྱང་བྱས་པའི་ལྡོག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་གཉིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་བྱས་པ་དང་། མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ནང་ལ་འབྲེལ་ལམ་མ་འབྲེལ། མ་འབྲེལ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་ན་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་ན་འང་བདག་ཅིག་ཏུ་འ་བྲེལ་ན། བྱས་མི་རྟག་གི་ལྡོག་པ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། དོན་ལ་བདག་མི་གཅིག་པར་ཐལ། དོན་ལ་དངོས་པོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྡོག་པ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་བདག་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྫས་ཀྱང་གཅིག་ལྡོག་པའང་གཅིག་ན

དེ་གཉིས་རྣམ་གྲངས་པར་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ན། བྱས་ལྡོག་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །དོན་དམ་པར་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཛས་ལ་བརྟགས་ཏེ་དགག རིགས་ལ་བརྟགས་ཏེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་གསུམ། རྒྱུ་འབྲས་རིམ་གྱི་པ་ལ་དགག་པ་དང་། སོ་སོ་བ་ལ་དགག་པ་དང་། ལྷན་པ་བ་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་སྔ་ཕྱི་ལ་མི་འཐད་པ་ནི། སྔ་ཕྱི་མ་ཡིན་པ་དུས་མཉམ་པ་ལ་དོན་དམ་པར་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་མེད་ལ། སྔ་ཕྱི་ཡོད་ན་གང་རུང་གཅིག་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཚེ་འབྲེལ་ཟླ་དངོས་པོར་མེད་པ་དེས་ན། གཅིག་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་དུས་སུ་འབྲེལ་ཟླ་དངོས་པོར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་དོན་དམ་པར་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་པར་གྲུབ་བོ། །འབྲེལ་པ་བརྟགས་པ་ལས། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡང་། །དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་

གནས་པས། །གཉིས་ལ་གནས་པས་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། །གཉིས་ལ་མི་གནས་ཇི་ལྟར་འབྲེལ། །ཞེས་སོ། །མུ་སྟེགས་བྱེད་ན་རེ། རྒྱུ་འགགས་པ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བར་དེར། སྦྱོར་འབྲེལ་དངོས་པོ་བ་ཅིག་ཡོད་ཅེ་ན། འོ་ན་སྦྱོར་འབྲེལ་དེ་རྟག་གམ་མི་རྟག སྦྱོར་འབྲེལ་དེ་རྟག་ན་དངོས་པོར་མི་འཐད་ལ། དངོས་པོར་མེད་ན་དེ་བྱ་བྱེད་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པ་པོར་མི་རུང་ཞིང་། སྦྱོར་འབྲེལ་དེ་མི་རྟག་ན། སྦྱོར་འབྲེལ་དེ་རྒྱུ་མེ་འགག་པ་ན་འགགས་ན། དུ་བ་དང་འབྲེལ་བར་མི་នུས་ཏེ། དུ་བའི་དུས་ན་འགགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མེ་འགགས་ལ་དུ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་པའི་བར་དེར་ཡོད་ན། རྒྱུ་འབྲས་མ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་བྱེད་དེ་ཆོས་གསུམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་གསུམ་པར་ཡོད་ཀྱང་མེ་དུའི་འབྲེལ་བྱེད་ཡིན་ན། མེ་དུ་གཉིས་སྦྲེལ་བས་ཆོག་གི་འབྲེལ་བས་སྦྲེལ་ཅི་དགོས། གལ་ཏེ་མེ་དུ་དང་སྦྱོར་འབྲེལ་གྱི་བར་དུའང་འབྲེལ་བྱེད་གཞན་ཞིག་དགོས་ན། དེ་ལ་སྦྲེལ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གཞན་ཡོད་དགོས་པས་སྦྲེལ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འབྲེལ་བ་ནི་ཆོས་གཉིས་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་ཀྱི། ཕན་ཚུན་མ་ལྟོས་པའི་མེ་དུ་སོ་སོ་བ་མཐོང་བས་འབྲེལ་བ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མེ་དུ་རྐྱང་པ་རེ་རེ་མཐོང་བས་ཀྱང་མེ་དུ་གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་པ་ངེས

པར་ཐལ། མེ་དུ་རེ་རེ་བ་མཐོང་བས་འབྲེལ་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན།
འབྲེལ་མེད་མི་སྲིད་པར་ཐལ། མེ་དུ་རྐྱང་པ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན།
ཕན་ཚུན་ལྟོས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་པར་ཐལ། མེ་དུ་རྐྱང་པ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཆོས་ཅན། འབྲས་རྟགས་དང་། རྒྱུ་དམིགས་པའི་རྟགས་གོ་བྱེད་དུ་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། ཕན་ཚུན་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཕན་
ཚུན་ལྟོས་ནས། མེ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དང་། དུ་བ་ཕན་གདགས་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་འབྲེལ་པ་ཆོས་གཉིས་ལ་ལྟོས་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཕན་བྱ་
ཕན་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་འཐད་པ་དཀའ་བར་ཐལ། ཕན་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་
རྒྱུ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ན། ཕན་གདགས་བྱའི་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་ནས་དངོས་པོར་
མེད་ལ། ཕན་གདགས་བྱའི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ན། ཕན་

འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འགགས་ནས་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐུབ་པ་དང་རིང་ཕུར་བཞིན་ནོ། །འབྲེལ་པ་བརྟག་པ་ལས། འདི་ནི་གཞན་དུ་འདུག་པ་ན། །ཅི་སྟེ་དེ་གཉིས་གཞན་དུ་ལྟོས། །ལྟོས་ལས་ཕན་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །མེད་ན་ཇི་ལྟར་ཕན་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འབྲས་བུའི་ཐ་སྙད་མི་འབྱུང་བ་ཙམ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟ་གཡས་གཡོན་དང་། ཕ་རོལ་ཚུ་རོལ་དང་། རིང་པོ་དང་ཐུང་ངུ་སོགས་ཀྱང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་བར་ཐལ། རྟ་གཡས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྟ་གཡོན་པའི་ཐ་སྙད་མི་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་པ་བརྟག་པ་ལས། ཅི་སྟེ་དོན་གཅིག་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་ཡིན་ན། །གཉིས་ཉིད་ལ་སོགས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །གཡས་གཡོན་རྟ་ལའང་དེ་གཉིས་ཐོབ། །ཅེས་སོ། །གལ་ཏེ་ཐ་སྙད་ལ་ལྟོས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་དོན་གནས་ཚུལ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྫས་ལ་ཡོད་དམ། ལྡོག་པ་ལ་ཡོད་ཅེས་བརྟགས་པས་ཁེགས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཁེགས་ཞེ་ན། འོན་མེའི་རྫས་མེད་ན་དུ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནམ། མེའི་ལྡོག་པ་མེད་ན་དུ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མེའི་རྫས་ལ་གསུམ་ལས། ད་ལྟར་བའི་དུ་བ་འདས་པའི་མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་མོད། འདས་པའི་མེ་ཐོབ་བྱ་མིན་ཏེ། འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འོངས་པའི་མེ་

ཐོབ་དུ་ རུག་ནའང་། རྒྱུ་མིན་པས་མ་འབྱུང་བས་མེད་ལ། ད་ལྟར་བའི་མེ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་མེད་དེ། ད་ལྟར་བའི་མེ་དུ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལྡོག་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་དེ་རྟོག་པས་སྦྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་འབྲེལ་བར་མི་འཐད་དོ། །ཁལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་རང་མཚན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཞེ་ན། རིགས་དེ་ཅི། རྒྱུ་འབྲས་རང་མཚན་ཉིད་ལ་ཟེར་ན། དུས་རང་མཚན་དུས་གསུམ་དུ་བརྟགས་ནས་བཀག་པའི་སྐྱོན་ལས་འདས་པ་མེད་ལ། རྒྱུ་འབྲས་ལས་གཞན་པའི་རིགས་ཡོད་ན། སྤྱི་བྱེ་བྲག་ལས་རྫས་ཐ་དད་ན། བྱེ་བྲག་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དང་། རྫས་གཅིག་ན་གྲངས་ཅན་ལ

བརྗོད་པའི་སྐྱོན་གྱི་གནོད་པས་སྔར་སྨྲོ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་གཞན་བཀག་པར་གྲུབ་པ་ནི། བདག་ཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་
འབྲེལ་བ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི། ལྡན་པ་དང་། འདུ་བ་
དང་། ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། བྱེད་པ་དང་། ཕྲད་པ་ལ་སོགས་པའི་
འབྲེལ་བ་དོན་ལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་
བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཁར་གཞོང་དང་རྒྱ་ཤུག་ངོ་
བོ་ཐ་དད་ཅིང་། དེ་ལས་མ་སྐྱེས་པས་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་མེད་མོད།
འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ཤུག་བརྟེན་པ་ལྡན་པའི་འབྲེལ་པ་དང་། སྨྲི་ཤིང་ཙམ་ལ་
སོགས་པ་རྟག་པའི་རྟེན་ལ་བྱེ་བྲག་ཙཱན་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པ་བརྟེན་པ་
འཕྲད་པ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། བྱས་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་སྒྲ་དང་
འབྲེལ་བའམ། ནོག་ལྐོག་ཤལ་ར་སྨིག་བཞི་ལ་སོགས་པ་བ་ལང་དཀར་ཟལ་ལ་
སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའམ། ཐགས་ཀྱི་རྒྱུ་སྤུན། སྣམ་བུ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་
སོགས་པ། ཆོས་ཐ་དད་མ་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་
བ་དང་། ཐ་དད་པའི་དབྱུག་པས་གཞན་དབྱུག་པ་ཅན་གོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱུ་འགགས་པ་དང་འབྲས་བུ་ད་ལྟ་
བ་གཉིས་འབྲེལ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། བདག་རྟག་པ་དང་བྱ་བ་མི་

རྟག་པ་ལ་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། མིག་དང་གཟུགས་འདུས་པ་ནས་ལུས་དང་
རེག་བྱ་འདུས་ནས་འཛིན་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། ཁྱུ་
ཐུག་དང་ཁྱུག་རྟ་ལ་རྗེ་ཁོལ་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། ཏུར་པ་བཟའ་ཚོ་ལ་ཁྲོ་ཤུག་གི་
འབྲེལ་པ་དང་། སོགས་པ་སྒྲ་དང་དོན་ལ་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
དོན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མུ་སྟེགས་བྱེད་དང་བོད་བསྡུས་པ་སྨྲོངས་པ་འགའ་
ཞིག་སྨྲ་ལ། གཙོ་བོ་བྱེ་བྲག་པ་སྨྲའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་
འབྲེལ་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འདོད་ན། དངོས་པོར་ཡོད་དམ་མེད། དངོས་
པོར་མེད་ན། དོན་དམ་པར་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པར་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་དོ། །གལ་ཏེ་
དངོས་པོར་ཡོད་ན། རྫས་གཅིག་གམ་རྫས་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་
པར་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ན། དོན་དམ་པར་
ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པར་སོ་སོར་གནས་པས་གཅིག་ལ་གཅིག་རག་མི་ལུས་
སོ་

ཞེས་བརྟགས་པའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་ཁེགས་སོ། །གལ་ཏེ་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་པ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྲེལ་ན་འབྲེལ་པ་ཅི་སྟེ་མི་འགྲུབ་ཅེ་ན། ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་ཚད་མའི་གནོད་བྱེད་ཡོད་ན་འབྲེལ་པར་མི་རུང་ལ། གལ་ཏེ་དེ་དག་འབྲེལ་བ་ལ་ཚད་མའི་གནོད་བྱེད་མེད་ན་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གཉིས་པོར་འདུས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་འབྲེལ་བར་འཇོག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། འཁར་གཞོང་གིས་རྒྱ་ཤུག་ལ་ཕན་མི་འདོགས་ན་རྒྱ་ཤུགས་མི་གནས་པར་ཐལ་ལ། ཕན་མ་བཏགས་ཀྱང་གནས་ན། རྒྱ་ཤུག་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་དོ། །འཁར་གཞོང་གིས་སྡར་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྐྱེད་ན། སྡར་མི་གནས་པ་གནས་པར་བསྐྱེད་པས་རྒྱུ་འབྲས་ལས་མ་འདས་ཏེ། རྒྱ་ཤུག་སོགས་ལ་དེ་ཡི་ཡུལ། །སྐྱེད་པ་འཁར་གཞོང་སོགས་པས་ནུས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ཀྱང་དོན་ལ་ཐ་དད་པ་གཉིས་འདུ་བ་མ་ཡིན་གྱི་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ནོག་ལྐོག་ཤལ་སོགས་འདུ་བའི་སྦྲེལ་བའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མི་འདོད་ལ། ནོག་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་ཅན་ཡ་གྱལ་རྣམས་འདུས་པ་ལས་ཚོགས་པ་གོང་བུ་སྐྱེ་བ་ནི། རྡུལ་ཕྲན་འདུས་པ་ལས་རི་སྐྱེ་བ་ལྟར། ཕན་བཏགས་པས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ཏེ་རྣམ་ངེས་ལས། །ཚོགས་པ་རྣམ་པར་

འཛོག་པ་ཡི། །རྒྱུ་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པས། །དེ་དག་མེད་ན་དེ་མེད་ཕྱིར། །བ་ལང་ཉིད་ལས་རྔ་ཅན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུ་སྤྱིན་ལས་སྣམ་བུ་འབྱུང་བའང་འཕྲོད་འདུས་མིན་ཏེ། དེ་སྣང་དུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོས་འཕྲོད་འདུ་འཛིན་མེད་ཕྱིར། །འབྲེལ་པ་མཐོང་བ་མེད་པར་གནས། །ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་སྤྱིན་དང་སྣམ་བུ་ལ་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་སྤྱིན་ལས་འབྲས་བུ་སྣམ་བུ་འབྱུང་བ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བའི་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་པ་མི་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་སྤྱིན་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ལས་མ་འདས་ཏེ།

༼༤༤ བ༽

སྔར་གྱི་རྒྱུ་སྦྱིན་ལས་སྣམ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྣལ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྣམ་བུ། །འདི་ཞེས་སྣལ་མ་འདུས་བྱས་པས། །ཕྱིས་འབྱུང་འབྲས་བུར་བརྗོད་ཡིན་གྱི། །ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་དུས་གཅིག་མིན་ཞེས་སོ། །སྐྱེས་བུ་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་བྱས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཅིག་ལས་དོན་གཞན་པའི་འབྲེལ་པ་གསུམ་པའོ་ཞེས་བོད་དག་ཀྱང་སྨྲའོ། །འོན་འཁོར་གཞོང་དང་རྒྱ་ཤུག་གི་འབྲེལ་བ་ཡང་འབྲེལ་པ་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་པའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་པ་ཅེས་དགག གལ་ཏེ་སྔ་མའི་འཁོར་གཞོང་གིས་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་ཤུགས་མཐུར་དུ་མི་ལྡང་བར་བསྐྱེད་པས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པའོ་ཞེ་ན། འོན་སྔ་མའི་སྐྱེས་བུ་དང་། ཕྱི་མའི་དབྱུག་པ་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པའོ། །དབང་པོ་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་ཚེ་ཡང་། རྒྱུ་ཡོད་པའི་དུས་སུ་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་ལ། འབྲས་བུ་སྐྱེས་པའི་དུས་སུའང་རྒྱུ་འགགས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དོན་དམ་པར་མེད་དོ། །ཇེ་ཁོལ་སོགས་ཕན་ཚུན་འདུས་པ་ལའང་ཕན་འདོགས་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ལ། མི་འདོགས་ན་དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་མེད་ཅིང་བདག་ཉིད་མི་གཅིག་པས་བདག་ཅིག་འབྲེལ་པ་ཡང་མེད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བོར་བ་ཡི། ངན་རྟོག་གིས་བརྟགས་པ་འབྲེལ་པ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅེས་བླུན་པོ་ཕལ་ཆེར་ལེན་མོད། མཁས་པས་ལེན་པར་མི་བྱས་ཏེ།

རྐྱོགས་སྨྲན་བཏང་ནས་རྐྱོགས་པ་ན། ཁྲི་ལས་གཞན་པ་སུ་ཞིག་ཟ། །ཞེས་གསུངས་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་བློ་ངོར་འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བློས་ཇི་ལྟར་སྦྲེལ་བའི་ཚུལ། །དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་པར་རང་མཚན་ཐམས་ཅད་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་གནས་པས་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་མོད། འོན་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བློ་ངོར་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་རང་མཚན་ལྟ་བུ་གཅིག་ཉིད་ལ། ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་གཞན་སེལ་ལྡོག་འདི་ར་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་མིན་པ་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མིན་པ་སྤྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་རྟོག་གིས་བུམ་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། བྱས་པའི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་ནས

༼ཞར་ན༽

དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་གཅིག་ཏུ་བཏགས་པའི་ཆ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཆོས་གང་ཞིག རང་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ་བཀོད་པ་དེ་དག་ཀུང་བློའི་ཆོས་རང་དགའ་བས་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་དབྱེ་བསྡུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཐ་དད་དང་། འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེ་བསྡུ་བྱས་པས་འཇུག་ཡུལ་སྒྲུབ་ནུས་པའི་ཕྱིར་བློ་ངོར་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་འཐད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མིང་དོན་གང་ལྡན་ཕན་ཚུན་དུ། །ཐ་དད་པ་འདི་འིས་བོན་ཡིན། །ཞེས་དང་། འཇིག་རྟེན་ཇི་ལྟར་གྲགས་དེ་ལ། །དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི། ། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པར་ཀུན་བཞག་པ། །དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བྱུང་འབྲེལ་བའང་། རྫས་ཐ་དད་དང་། དུས་མཉམ་དང་། སྔ་ཕྱི་བ་གཉིས་ཀའི་དོན་ལ་མི་སྲིད་མོད། །འོན་ཀུང་སྔར་མཐོང་བའི་མེ་དང་ཕྱིས་མཐོང་བའི་དུ་བ་གཉིས། མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུགས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྟོག་པས་ཕྱིས་མཐོང་བའི་དུ་བ་འདི་སྔར་མཐོང་བའི་མེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྲེལ་བས་འཇུག་ཡུལ་སྒྲུབ་ནུས་པའི་ཕྱིར་བློ་ངོར་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་འཐད་མོད། །དོན་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་

ཡོད་ན་ཕྱུགས་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པས་བཟོ་ཅི་དགོས། འབྲེལ་པ་
བརྟགས་པ་ལས། མངོན་སུམ་དམིགས་པ་དག་ལས། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་སྤྱོད་
ཡུལ་རྣམས། །འབྲེལ་བའི་དོན་བཞིན་ཡང་དག་དོན། །སྟོན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལོག་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་
འདི་སྔར་གྱི་མེ་ལས་བྱུང་བར་བཏགས་པའི་ཚེ་བྱུང་འབྲེལ་བར་སྒྲུབ་པ་ལ།
ཆོས་གང་ཞིག་རང་དང་རྫས་གཞན་པའི་ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ་རྟགས་སུ་
བཀོད་པའོ། །གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་བློས་སྦྲེལ་བ་
དོན་ལ་གྲུབ་ན། དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
དག་དོན་ལ་མ་གྲུབ་ན་བྱས་པ་སྒྲ་

མི་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བློས་སྦྲེལ་བ་ནི། བློའི་ཆོས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་བཏགས་པའི་བློ་ཆོས་དེ། མཐོང་བ་དོན་ཆོས་ལ་འཇུག་དུ་རུང་བ་སྒྲ། རང་མཚན་ལ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བཏགས་པའི་བློ་ཆོས་དེ། མཐོང་བ་དོན་ཆོས་ལ་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བ་སྒྲ་རང་མཚན་ལ་མ་བྱས་པ་དང་རྟག་པར་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་བཏགས་པ་བློ་ཆོས་མཐོང་བ་དོན་ཆོས་ལ་འཇུག་དུ་རུང་བས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པས་སྦྲེལ་བའི་ཐ་སྙད་རུང་ལ། གཉིས་པས་འཇུག་ཡུལ་མི་ཐོབ་པས་འབྲེལ་པ་མིན་པར་འདོག་སྟེ། ནོར་བུ་སྒྲོན་མའི་འོད་དག་ལ། །ནོར་བུ་བློ་ཡི་རྫོན་རྒྱུག་པ། །ལོག་པའི་ཤེས་པར་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། །དེ་ལྟར་དོན་བྱེད་ལ་ཁྱད་ཡོད། །ཅེས་སོ། །
གལ་ཏེ་འབྲེལ་ཡུལ་མེའི་སྟེང་ན་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་། འབྲེལ་ཆོས་དུ་བའི་སྟེང་ན་དུ་བ་འདི་མེ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དོན་ལ་མེད་ན་དུ་བ་དེ་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་དོན་ལ་ཡོད་ན་དུ་བ་དེ་ཉིད་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པར་འགྱུར་ཅེ་ན། དོན་ལ་རྒྱུ་མེ་མེད་ན་འབྲས་བུ་དུ་བ་མི་འབྱུང་སྟེ། དུ་བ་སྐྱེ་བ་མེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཡིན་ཡང་སྔར་གྱི་མེ་དེ་མེད་ན། ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་མི་འབྱུང་ཞེས་སྔ་ཕྱི་མཚམས

སྦྱར་ནས་སྦྲེལ་བ་ནི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པས་སྦྲེལ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་སེལ་ངོར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་བཞི་འབྲེལ་བ་ཞེས་འདི་མེད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ། མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པ། མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བ། །དེ་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བདག་ཅིག་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྡོག་པ་ཐ་དད་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཡོད་པར་ཚད་མ་གང་གིས་སྒྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་དང་མཚོན་བྱ་བ་ལང་གི་འབྲེལ་པ་ཡང་། ནོག་ལྐོག་ཤལ་དང་ལྡན་པ་འདི་

༼༢༨ ན༽

ཉིད་བ་ལང་ངོ་ཞེས་མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་རྟོག་པས་མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་བརྡའ་ཆད་བྱས་པས་འགྲུབ་ཀྱི། གཞན་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། མཚོན་བྱ་བ་ལང་སྒྲོ་བཏགས་དོན་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་འབྲེལ་པ་ཡང་། ལྡོག་པ་གཅིག་ཀྲུང་གི་ཤིང་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་ཤྭ་བ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་རྟོག་པས་གཅིག་ཏུ་བརྡའ་ཆད་བྱེད་པས་འགྲུབ་ཀྱི། གཞན་དོན་ལ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི། བྱས་མི་རྟག་བདག་གཅིག་ཡིན་པར་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་རྟགས་འགོད་པ་ནི། གང་ཡོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་འཇིག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་ཡོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཇུག་དུས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ནི། ཆོས་ཅན་སྒྲ་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་རྟག་པར་ཁས་བླངས་པའི་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་བའོ། །སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དང་རྟགས་ཡོད་པ་དངོས་པོ་ནི་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའོ། །འཆད་པའི་དུས་ནི། ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྟགས་སུ་བཟུང་བྱ་ནི། སྒྲ་རང་མཚན་དང་། སྒྲའི་མི་རྟག་པ་དང་། དངོས་པོ་རང་མཚན་ཡིན་ལ། སོང་ཚོད་ནི། སྒྲ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། དངོས་པོ་ཙམ་སོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས

འཆད་ན་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཚེ་གོ་བྱེད་
རྗེས་འགྲོ་བ། །སྤྱི་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །ཞེས་དང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་དངོས་
མེད་རྟེན་ཅན། ཕྱི་རོལ་རྟེན་མིན་སྒྲ་དོན་ལ། །རྟེན་ནས་འདིར་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་། །
དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དཔག་བྱ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་
ཡི། །དོན་གྱི་ཐ་སྙད་གནས་པ་འདི། །ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་ཐ་དད་པ། །བརྟེན་ནས་
རྣམ་པར་བཏགས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །རྟགས་དེ་ལ་མ་ངེས་པ་སྤྱང་པ་ལ། ལྟོས་
མེད་དང་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དངོས་
པོ་དེ་ལ་འཇིག་བྱེད་རྒྱུ་དོན་གཞན་མི་དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་སྐྱེས་པ་འཇིག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་སྐྱེས་པ་བྱས་པ་དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར

༼༧༨བ༽

སྐྱེས་པ་ན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཞིག་པ་ཞེས་པའི་མིང་གདགས་ཀྱི། བཞིག་ནས་ཞིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གྲུབ་པ་ཅིའང་མེད་དོ། །དེ་ལ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། ཕྱིས་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་རང་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། འཇིག་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཐ་མ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་བཞིན་ནོ། །དངོས་པོ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཕྱིས་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་རང་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། རྒྱུ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་ནི། །རང་གི་ངོ་བོ་རྗེས་འབྲེལ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གནོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གསུམ་ལས། མ་གྲུབ་པ་སྤོང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོར་ཡོད་ཙམ་གྱིས་འཇིག་པར་མི་གྲུབ་ཀྱི་བུམ་པ་འཇིག་པ་ཐོ་བ་དང་། ཤིང་འཇིག་པ་མེ་སོགས་ཕྱིས་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་གྲུབ་ལོ། འདི་ལ་དཔྱད་དེ། འཇིག་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་འཇིག་པར་བྱ་རྒྱུ་བུམ་སོགས་དངོས་པོ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ཀ་ལའང་འཇུག་མོད་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་འཇིག་པར་བྱ་རྒྱུ་དངོས་པོའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་མེད་དུ་གསུངས་པ་ནི། འཇིག་པ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་སྐྱེད་པ་ལས་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་དགོངས་ལ། ཞིག་ནས་མེད་པ་ལ་འཇིག་པར་འདོད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་མེད་ནི་རྒྱུ་

གཏན་མེད་ལ་དགོངས་ཏེ། ཞིག་པ་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་འཇིག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མི་དགོས་པར་གསལ་ལོ། །འདི་ཙམ་གྱིས་ལྡོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་གྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་དེ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ནི། ཐོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུས་ཞུམ་པ་འཇིག་པ་བྱེད་ན། ཞུམ་པ་འཇིག་པ་དེ་ཅི་དངོས་མེད་ཡིན་ན་རྒྱུས་སྐྱེད་པ་འགལ་ལ། རྒྱུས་སྐྱེད་ན་དངོས་མེད་དུ་འདོད་ཀྱང་། དངོས་པོར་ཐལ་ཏེ་མྱུ་གུ་བཞིན་ནོ། །ཞུམ་པ་འཇིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ལ་རང་གཞན་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པས། ཞུམ་པ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་ཐོ་བ་སོགས་ཀྱིས་བྱ་མི་དགོས་ཏེ། ཞུམ་པའི་རྒྱུས་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞུམ་པ་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་ན། འཇིག་

༼༡༠ ན༽

རྒྱུ་ཐོ་སོགས་དེས་བུམ་པ་ལས་གཞན་ཐོ་བའམ་ཀྱོ་མོའམ་དེ་ལས་གཞན་ཞིག་བྱེད། ཐོ་བ་རང་ཐོ་བས་བྱེད་པ་མི་སྲིད་དེ། རང་ལ་བྱ་བྱེད་གཉིས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཀྱོ་མོ་བྱས་ན་བུམ་པའི་ཉེར་ལེན་དང་ཐོ་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ལས་ཀྱོ་མོ་སྐྱེ་བ་ཁོ་བོ་ཡང་འདོད་མོད། དེས་བུམ་པ་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཀྱོ་མོར་བཏང་བ་ཉིད་འཇིག་རྒྱུས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཀྱོ་མོ་སྐྱེས་པ་ལ་འཇིག་པ་སྐྱེད་པར་མིང་འདོགས་ན་མི་བླུན་པོ་བ་གླང་ལྟར་མིང་ལ་མི་རྩོད་དོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་ཞིག་ཐོ་བས་བྱེད་ན། བུམ་པ་ལས་གཞན་འཇིག་རྒྱུ་ཐོ་བས་བྱས་པས་བུམ་པ་དེ་འཇིག་པར་བྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ངག་དོན་ཐོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུས་བུམ་པ་འཇིག་པར་བྱེད་ན། བུམ་པ་འཇིག་པ་དེ་ཅི་དངོས་མེད་ཡིན་ནམ་དངོས་པོ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བུམ་པ་འཇིག་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཡིན་ན། བུམ་པ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནམ་ཐ་དད་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན་ཕྱིས་རྒྱུ་དོན་གཞན་གྱིས་སྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། རང་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ལས་རྫས་གཞན་ཞིག་འཇིག་པར་བྱེད་ན། འཇིག་རྒྱུ་ཐོ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པ་དེ་འཇིག་པར་བྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་ལས་རྫས་གཞན་གཅིག་འཇིག་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་འཇིག་པ་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས

མེད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདྲིག་པ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་ན་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་ལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་ཟིན་པ་དེས་ནའོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདྲིག་པ་རྒྱུ་དང་ལྡན་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱུས་བྱེད་ཅེས་སྨྲ་ན། འདྲིག་པ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་སྟེ་འདྲིག་རྒྱུས་དངོས་མེད་བྱེད་པ་དང་། འདྲིག་རྒྱུས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་དོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེད་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་ལྟ་རྒྱུ་མེད་པ་དོན་གཅིག་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་མ་ངེས་པ་སྤང་བ་ནི། མུ་སྟེགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་བོན་ཆུ་ལུད་དྲོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཚང་ནས་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཀྱང་། མྱུ་གུ་མི་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ། ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འདི་འང་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།

ས་བོན་ཚུ་ཡུད་དྲོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཚང་ནས་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་མིན་པར་ཐལ། ས་བོན་ཚུ་ཡུད་དྲོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཚང་ནས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་དེ་དག་རྒྱུན་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། འོན། བྱས་པ་ལའང་འཇིག་པ་ཡོད་ཀྱང་དུས་གཞན་ལ་ལྟོས་ཞེ་ན། བྱས་པ་འཇིག་པ་དུས་ལ་ལྟོས་ན། བྱས་པ་འཇིག་པ་དུས་ལ་ལྟོས་ཀྱི་བར་དུ་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇིག་པ་ཕྱིས་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཇིག་པ་དུས་ལ་ལྟོས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མི་འགྱུར་ན། ཆོས་ཅན། སྔར་མི་འཇིག་པ་བཞིན་དུ། ཕྱིས་ཀྱང་འཇིག་པ་མེད་པར་གནས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྔ་ཕྱི་འཇིག་མི་འཇིག་གི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་སྔར་མི་འཇིག་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ནས་དང་པོ་མི་འཇིག་མཐར་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་བོན་ཚུ་ཡུད་དྲོད་གཤེར་གྱི་ཚོགས་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་འགྱུར་མེད་གཅིག་ཡིན་པས། རྒྱུན་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་གྲུབ་ལོ། འོན་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཚོགས་དང་པོ་དེས་ཆོས་ཅན། མྱུ་གུ་དངོས་སུ་སྐྱེས་པར་ཐལ། མྱུ་གུ་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཚོགས་པ་ཕྱི་མ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྫས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནའང་སྔ་མ་ལའང་འགགས་སྲིད་པས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་

པར་མི་ངེས་སོ་ཞེ་ན། ཚོགས་པ་སྤྱི་ཕྱི་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་གཉིས་སུ་ཐལ། གགས་ཅན་དང་གགས་མེད་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ནས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་དེ་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་ཀྱང་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པས་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་ངེས་ལོ། མིན་ཏེ། ནས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་འདི་ཆོས་ཅན། ས་ལུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཡིན་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ས་ལུའི་དངོས་རྒྱུ་ལས་གཞན་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་ན་ས་ལུའི་ས་བོན་ལ་ཅི་ནས་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། འོན་བུས་ཡོད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཇིག་པ་མིན་ཏེ། འཇིག་རྒྱུ་ཐོ་སོགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ནས་དང་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ཏེ་

༼༧ ན༽

རང་རང་གི་ཉེར་ལེན་སྔ་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་པོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། བྱས་ཡོད་འཇིག་པ་དེ་དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་ན། རང་འཇིག་པ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ལ། འཇིག་པ་དངོས་མེད་དུ་འདོད་ན་རྒྱུ་གཏན་ནས་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་འཇིག་པ་ལ་འཇིག་བྱེད་གཞན་མི་དགོས་པར་གྲུབ་བོ། །གསུམ་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་སྤྱོང་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དངོས་འགལ་རྫས་ཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་སྤྱོང་བ་ནི། རིགས་བྱེད་པ་དག་འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་མེད་ན་དེ་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་བུམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་རྟག་པ་གཉིས་དངོས་འགལ་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་རྫས་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྒོལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་ཅན་ཡིན་ནའང་། །རྟག་ཕྱིར་དངོས་པོ་འཇིག་པ་དག ལྡན་ཅིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞིག་པ་དངོས་མེད་དེ་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་རྫས་ཅིག་དང་ཐ་དད་ཅན་གྱི་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་གོ །འོ་ན་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ལ་ནུས་པ་མེད་པས་དེས་དངོས་པོ་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། དངོས་པོ་རྟག་རྫས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དོན་གཞན་དུ་གྱུར་བའི་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་འཇིག་པར་མི་འདོད་པས་སོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། མེད་ལ་དངོས་འཇིག་མེད་ཉིད་ཀྱིས། །ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མི་

 རྟུང་སྟེ། །གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འཇིག་པ་ཡི། །འཇིག་པ་དག་ནི་མི་འདོད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྟོང་བ་ནི། རྒྱལ་དཔོག་པ་ན་རེ། ཞིག་པ་རྒྱུ་མེད་ཡིན་ན་སྔར་ངེད་ལ་བཀོད་པ་ལྟར། ཞིག་པ་དེ་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན། མ་ཞིག་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ལས་གཞན་ན། ཤིང་ཞིག་པ་མཐོང་བར་ཐལ། ཤིང་ཞིག་པ་ཤིང་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་བས་མི་གནོད་དེ་ཤིང་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པས། ཤིང་དང་རྫས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོར་མཚུངས་པ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་མི་སྲིད་ན། དངོས་པོར་མཚུངས་པ་ལ་ཐོག་བཅས་ཐོགས་མེད་གཉིས་མི་སྲིད་པར་མཚུངས་པར་ཐལ་ཞེ་ན།

༼༡༧ བ༽

དེ་གཉིས་མཚུངས་པར་ཐལ་བས་མི་གནོད་དེ། དངོས་པོ་སྐྱེས་ཙམ་ཉིད་ནས་མི་རྟག་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་དེ་ལ་རྟག་མི་རྟག་ཐ་དད་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མེད་ལ། ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཉིས། རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ལས་ཐ་དད་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་དགོད་པ་ནི། དབང་ཕྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱ་རོག་ཕལ་ཆེར་ནག་པོར་མཐོང་ཡང་དཀར་པོ་སྲིད་པ་ལྟར། དངོས་པོའི་ནུས་པ་སྣ་ཚོགས་པས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཕལ་ཆེར་མི་རྟག་ཀྱང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྟག་པར་སྲིད་དོ། །བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་གྱི་མཐར་འཇིག་པར་མཐོང་བ་འདི་དག་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་འཇིག་པར་འགྲུབ་ཀྱང་། དབང་ཕྱུག་ནི་རང་བྱུང་ཡིན་པས་བྱས་པའི་རྟགས་མི་འགྲུབ་ལ། རྟག་པ་ཡིན་པས་མཐར་འཇིག་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་མི་རྟག་པར་མི་འགྲུབ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་རྟགས་གྲུབ་ཀྱང་མི་རྟག་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འགྲུབ་བོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་འགོད་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་ཞུགས་པས་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། དེ་དག་དགག་པ་ལ། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དང་། རྟག་པ་དངོས་མེད་དུ་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་རིགས་ངོས་བཟུང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་དེས་དོན་བྱེད་ནུས་སམ་མི་ནུས། དེས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ན། དངོས

མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོར་མིང་བཏགས་ཀྱང་དོན་ལ་དངོས་མེད་དུ་མཐུན་པས་མིང་ལ་མི་རྩོད། གལ་ཏེ་རྟག་པ་དེས་དོན་བྱེད་ནུས་ན་དབང་ཕྱུག་དེས་དོན་བྱེད་པའི་ཚེ་སྔར་དོན་མི་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ལས་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར། འགྱུར་ན་དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་པ་ཉམས་པར་ཐལ་ལོ། །འགྱུར་བ་མེད་ན་ཆོས་ཅན། དོན་བྱེད་པ་འགལ་བར་ཐལ། སྔར་དོན་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གང་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་དེ། དངོས་མེད་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་བཞིན། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྟག་པའང་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་ངོ་ཞེས་པ་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པ་ལ་དངོས་པོ་འགོག་པ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཅན་ནི། ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་ཁས་བླངས་པའི་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་ལ་བཟུང་བ་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ནོ། །

༼ ༡༣ ན ༽

དངོས་པོ་སྟོང་པའི་མེད་དགག་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བོད་བརྫུས་པ་ཁ་ཅིག་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ལ་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་སྟེ། དགག་གཞི་རྟག་པ་འགྱུར་མེད་ལ་རྟོག་པ་དང་། དགག་བྱ་དོན་བྱེད་པ་དང་འགྱུར་བ་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བར་རང་རིག་གིས་མྱོང་བའི་ཤུགས་ལ་ཡུལ་གཉིས་འགལ་བར་གྲུབ་པས་རྟག་པ་ལ་དོན་བྱེད་པ་ཁེགས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་འཐད་དེ། དགག་པ་བྱེད་པ་ལ་དགག་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅང་ནག་པ་ན་རེ། རྟག་པ་ལ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་རྟག་པ་འགྱུར་མེད་དུ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་དེའི་ཡུལ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གྲུབ་པས་འགྱུར་བ་ཙམ་ཁེགས་པ་ན། དོན་བྱེད་པའང་ཁེགས་པས་བློ་རང་རིག་གཅིག་གིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྟག་པ་འགྱུར་མེད་དུ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གཅིག་གིས་རྟག་པ་འགྱུར་མེད་དུ་གྲུབ་པས་རྟག་པ་ལ་དོན་བྱེད་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི་རྟག་པ་ལ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་དེས་ན་སྐད་ཅིག་གིས་སྟོང་པ་ལ་དོན་བྱེད་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་

ཏེ། དེའང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གང་འགྱུར་བ་མེད་པ་དེ་དོན་བྱེད་པ་མེད་དེ། ནམ་མཁའ་བཞིན་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྟག་པའང་འགྱུར་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ། །དབང་ཕྱུག་པ་ན་རེ། དབང་ཕྱུག་གི་རང་བཞིན་རྟག་ཀྱང་གནས་སྐབས་འགྱུར་བས་དོན་བྱེད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དབང་ཕྱུག་གི་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་གཅིག་གམ་མི་གཅིག གཅིག་ན། དབང་ཕྱུག་གི་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་གཉིས་ཆོས་ཅན། འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་ཆོས་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་དད་ན་དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་མི་རྟག་པས་དོན་བྱེད་པས། རང་བཞིན་རྟག་པས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ལ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་མེད་ན་ཡང་རགས་པའི་འགྱུར་བ་ཡོད་པས་དོན་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཅན།

༼༡༣བ༽

ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་པའི་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དང་པོ་ནས་སྐད་ཅིག་གིས་མི་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབས་ནས། དོན་བྱེད་ནུས་པས་སྟོང་པ་ལ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ནི། དོན་བྱེད་ནུས་པ་བཀག་པ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་སྟེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེ་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་རྟགས་ཀྱི་རིགས་ངོས་བཟུང་བ་ནི། དངོས་པོའམ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་འགོག་ན་དོན་འགོག་པ་ཡིན་ལ། མཚོན་བྱ་འགོག་ན་ཐ་སྙད་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ལྡོས་མེད་དམ་གནོད་པ་ཅན་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་པས་གཉིས་དོན་མེད་ཅེ་ན། བོད་བསྡུས་པ་ཁ་ཅིག་གནོད་པ་ཅན་གྱིས་ལམ་སྒྲོང་དུ་ལྡོས་མེད་འཆད་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་གཉིས་ལ་དགོས་པ་སོ་སོ་ཡོད་པ་དེས་ན། མུ་སྟེགས་བྱེད་འགའ་དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་རྒྱུ་དང་ཕྲད་ན་འཇིག་ལ། མ་ཕྲད་ན་མི་འཇིག་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་ལྡོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་གསུངས་ལ། དབང་ཕྱུག་པ་དང་རིགས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག དབང་ཕྱུག་དང་རིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་ནི་ཡིན། འཇིག་པའི་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རིགས་པ་གསུངས་ལ། འཇིག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རིགས་པ་མི་འཇུག མི་འཇིག་པར་

འདོད་པ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མི་འཇུག་པས་ཡུལ་ཡང་ཐ་དད། དགོས་པའང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་གཅིག་གི་ལམ་སྣྲོང་དུ་གཅིག་འཆད་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ནི། བོད་ཁ་ཅིག་རྒྱུ་འབྲས་ཕྲུགས་ལྟས་ངེས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་དང་པོ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་རྒྱུ་དམིགས། དེ་ནས་འབྲས་བུ་དམིགས། དེ་ནས་རྒྱུ་ལོག་པས་རྒྱུ་མ་དམིགས། དེ་ནས་འབྲས་བུ་ལོག་པས་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་དང་ལྔའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་ན་ནི། ཕྲུགས་གསུམ་དུ་འདུས་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གིས་ངེས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ན། དེ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཛ་སྒྲ་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཡང་ཡོད་པས་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ། རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ཆོས

༼༡༧ ན༽

གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད། འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་གཞན་གྱི་ཕན་གདགས་བྱ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་ལ་དབྱེ་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་མཚན་ཉིད། འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད། ས་བོན་གྱི་མཚན་ཉིད། རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ནུས། རྒྱུ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་དེ་ཡང་རྗེས་འགྲོའི་སྒོ་ནས་མ་དམིགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱུགས་གསུམ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་དང་པོ་ས་ཕྱོགས་དག་པ་བར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པ་ལས། དེ་ནས་མེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཚེ་རྟོག་པས་མེའི་གཞན་སེལ་བཟུང་། དེ་ནས་དུ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཚེ་རྟོག་པས་དུ་བའི་གཞན་སེལ་བཟུང་ནས། དཔེར་གྱི་དུ་བ་འདི་སྔར་གྱི་མེ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཞེས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་བློས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱུགས་གསུམ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི། དང་པོ་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྐྱེ་བ་མཐོང་། དེ་ནས་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་མེ་མ་མཐོང་། དེ་ནས་འབྲས་བུ་དུ་བ་མ་མཐོང་བའོ། །འདི་སྔོན་མཐའ་མི་ངེས་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་། སྔ་མ་ནི་ཕྱི་མཐའ་མི་ངེས་པ་ལ་འཇུག་གོ །འགྲེལ་པ་བརྟག་པ་ལས། གང་ཞིག་མཐོང་ན་མ་མཐོང་མཐོང་། །དེ་མ་མཐོང་ན་མ་མཐོང་བ། །འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ནི། །སྟོན་པའི་སྐྱེ་བོ་མེད་ཀྱང་ཤེས། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་མཚན་ཉིད་

ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པ་མི་དམིགས་པ་ལས་གང་དག་དམིགས་ན་དམིགས་ལ། དེ་ལས་གཅིག་དམིགས་ན་ཡང་མི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དུ་བ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་དེ་ལྟར་ན་རེ་ཤིག་མི་དམིགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་མངོན་སུམ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ད་ནི་མངོན་སུམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་མི་དམིགས་པ་དེ་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་བྱས་པ་ལ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྔར་མ་དམིགས་པས། འབྲས་བུ་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་ཏེ། འབྲས་བུ་ལྟར་མི་སྣང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

{༡༧ བ}

དེ་ཙམ་གྱི་བསྐྱེད་པར་མཐོང་བས་ཀྱང་། མི་སྣང་བའི་རྒྱུ་གཞན་མི་ཁེགས་ཏེ། བདེ་སྡུག་བསྐྱེད་པ་ལ་ལས་དང་། ནད་བསྐྱེད་པ་ལ་གདོན་དང་། འཚོ་བ་ལ་ལྷ་བཞིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་བས་འདིར་མི་གནོད་དེ། འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་འདིར་མ་བསྐལ་བ་ཡོད་ན། སྣང་རུང་གི་མེ་དུ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དོན་གཞན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས། རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་མིན་པའི་སྔོན་བུའི་རྣམ་འགྱུར་དང་མུན་པའམ། འབྲས་བུ་ཡི་སྤྱི་དང་རྒྱུའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཐལ། དོན་གཞན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་བས་འདིར་མི་གནོད་དེ། མུན་པ་ནི་སྔོན་བུའི་རྣམ་འགྱུར་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་བྱེད་ཀྱི། སྔོན་བུའི་རྣམ་འགྱུར་ལྡོག་པའི་སྣང་བ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་ལ། དེ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུའི་སྤྱི་དང་རྒྱུའི་བྱེ་བྲག་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་མེད་དེ། དུ་བའི་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཧ་ཅང་ཐལ་བ་སྤངས་ཟིན་ཏོ། །གཞན་དུ་འབྲུལ་བར་ཐལ་བའི་རྩོད་སྤང་ནི་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་ན་སྔ་ཕྱི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་དུ་བ་མེ་ལ་འབྲུལ་བར་ཐལ། མེ་ལས་གཞན་

བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལྟེ་བ་ལས་ཀྱང་ཨུཏྤལ་དང་། ལུག་གི་ར་ལས་རམ་པ་སྐྱེ་བར་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། སྤྱི་བོའི་སྐྲ་འཕྱུར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་དུ་བ་མིན་ཏེ། དུ་བའི་རྒྱུ་མིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དུ་བ་ཡིན་ན་མེ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། མེ་ལས་མ་སྐྱེས་ན་དུ་བ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོན་ཅི་ཞེ་ན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོའི་སྐྲ་འཕྱུར་བ་དེ། དུ་བ་དང་རྣམ་པ་འདྲ་བས་དུ་བར་འཁྲུལ་བ་ལ་དུ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད་དོ། །གཞན་དུ་ན། དུ་བ་མེ་ལ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མེ་མེད་པར་ཡང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ

༼༡༩ ན༽

ལ་ཡང་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མེ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མེ་དང་མེ་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་འཁྲུལ་བས་མཐར་རྒྱུ་མེ་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མེ་དང་མེ་མེད་གང་གི་ཡང་འབྲས་བུ་མིན་པས་དུ་བ་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་གསུམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་མེའི་སྟེང་དུ་ཐལ་བ་གསུམ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོའི་སྟེང་དུ་ཐལ་བ་གསུམ་སྟེ་ཐལ་བ་དགུ་བཀོད་ཀྱང་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་མིན་པ་ལས་སྐྱེས་པས་དེའི་འབྲས་བུ་མིན་ན། རྡོ་གཉིས་གཙུབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་དེ་མེ་མིན་པར་ཐལ། བུད་ཤིང་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བུད་ཞིང་ལས་མ་བྱུང་ཡང་མེ་ཡིན་ན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་མེ་དེ་ལས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་དུ་བ་ཡིན་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། རྡོ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་མེའི་ཉེར་ལེན་མིན་གྱི། མེའི་ཉེར་ལེན་མེའི་རྡུལ་ཕྲན་ཡིན་ལ། དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྡད་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་ཡིན་ལ། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དུ་བ་ནི་མེ་དང་བུད་ཤིང་གིས་བསྐྱེད་པའི་རྫས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་ལ་ག་ལ་གྲུབ། རྡོ་དང་ཤིང་སོགས་ནི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་འདུས་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཡོད་པའི་མེ་རྡུལ་ཉིད་མེའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ནི་རང་རིགས་ཁོ་ན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་དུ་བའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཡང་དུ་བའི་རྡུལ་ཡིན་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།

དྲུ་བ་ནི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རྫས་ཡིན་པས་འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་པ་སྟེ། ཆོས་མངོན་པ་ལས། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་སྨྲ་མ་ལས་ཡང་ན་ཕྱིའི་འབྲས་བུ་གྲུབ་པར་ནི་བཞག་པ་སྨྲ་མ་ལས་ཡང་ན། དང་པོའི་རྒྱུ་འབྲས་དང་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དྲུ་བ་དང་པོའི་རྒྱུ་མེ་ཡིན་ལ། དྲུ་བ་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་ནི་རང་རིགས་ཀྱིས་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་བུད་ཤིང་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱུའི་ཁམས་ཞེས་རྣྙ་ན་ཤླིས་བཤད་དོ། །གཏན་ཚིགས་ཐིག་པ་ལས། རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་ཀྱང་ཟུང་ཟད་འབྱུང་བར་མཐོང་སྟེ། བ་ལང་གི་ལྤྱི་བ་ལས་ཤ་ལུ་ཀ་ལ་སོགས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། རིགས་མི་མཐུན་པ་

༼༡༩ བ༽

ལས་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ཀོན་དེ་དང་འདྲ་བའི་དང་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་མིན་ནོ། །རྒྱུན་གྱིས་འབྱུང་ན་འདམ་བུ་ལས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། །རྒྱུད་བླའི་འགྲེལ་པར། མེའི་ཉེར་ལེན་བུད་ཤིང་དུ་བཤད་དོ། །ཡང་ན། དུ་བ་ཡང་རྫུལ་རྫས་བརྒྱད་འདུས་ཡིན་པས་འབྱུང་བ་བཞིའི་ཉེར་ལེན་ཅན་ནོ། །འབྲེལ་བའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ནི། བོད་བརྟུས་པ་ཁ་ཅིག་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་མཚན་གཞི་ཡང་ཡུལ་དུས་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྫས་ལ་རྩི་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་མི་འཐད་དེ། རང་མཚན་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་སྒྲ་དོན་ཁོ་ན་འབྲེལ་པའི་མཚན་གཞི་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་དོན་དངོས་མེད་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་པས་རང་མཚན་གོ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་མཚན་དང་སྒྲ་དོན་དངོས་མེད་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་པས། བ་ལང་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། རྟོག་པས་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་བའི་དངོས་ཡུལ་མེ་དུ་འམ་བྱས་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་གཞན་སེལ་ལམ་ལྡོག་པ་ཅིག་དེའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དགག་སྒྲུབ་དང་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་བཟུང་བ་ལ་བྱེད་དེ། དགག་སྒྲུབ་བྱེད་མཁན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཕྱི་རོལ་མི་རྟག་པར་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལ་རྟག་འཛིན་མི་ལྡོག་པར་ཐལ་ཏེ།

ཕྱི་རོལ་ལ་དགག་སྒྲུབ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གྲོལ་ན། མིན་ཏེ། དེར་གཟུང་བ་ལ་དེར་ཞེན་ནས། དེ་ལ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་ཅིང་རྟག་པ་བཀག་པས་དེ་ལ་རྟག་འཛིན་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་ནས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དེའི་ཕྱིར་འདིས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་རྟོགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་སྙན་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ལ་དེར་ལྷག་པར་ཞེན་པས་མགུ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ནི་ངེས་པར་དགོངས་པའོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ལྡོག་པ་གཅིག་ཡིན་ན་རྫས་ཀྱི་སྤྱི་དང་

{༢༥ ན}

ཧྲག་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ལན་བཏབ་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་དེ་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་ངེས་པ་གཞན་ལུགས་ལ་གཉིས། དང་པོ་དཔྱོད་པས་ངེས་པར་འདོད་པ་ནི། ཁ་ཆེའི་རྟོག་གེ་པ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་ན་རེ། གནས་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་པ་དཔྱོད་པས་ངེས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལ་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྒྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲིའི་རྣམ་པ་ལ་མཐའ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་དོགས་པ་སེལ་བའོ། །ཁོང་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བརྟག་ལས། འཇུག་ཡུལ་ངེས་པ་མ་རྟོགས་པར། །ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མེད་ཀྱང་སླ། །འགལ་འབྲེལ་རྒྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། །རྣམ་གཞག་དོགས་འགོག་ཡིད་ཆེས་རྒྱུ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། བཏའི་དུས་སུ་མཐོང་བའི་བཏ་ཚད་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལ་བརྟགས་པའི་མིང་དེ་གཞན་ལ་འཇུག་པའི་དོགས་པ་སེལ་པ་སྒྲ་དོན་གྱི་དཔྱོད་པ་དེ། ཤིང་སྒྲ་ཡལ་ག་མེད་པ་ལ་མི་འཇུག་པར་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་འདྲ་འབྲེལ་ལམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སེལ་བ་ནི་སེལ་བའི་དཔྱོད་པ་སྟེ། དུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས་དུ་བའི་རིགས་ཐམས་ཅད་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགའ་ཞིག་དུ་འགལ་བར

ངེས་པས་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་བར་ངེས་པ་ཚ་གྲང་ལྟ་བུའོ་གསུང་ངོ་། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡུལ་ཅན་ཕྱིར། །ཁྱབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ། །ཚད་མ་ཡིན་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་ནི། །ཡུལ་དུས་སྤྱི་ལ་འཇལ་མི་བྱེད། །གང་ཟག་སྤྱི་ཡི་ཡུལ་ཅན་མིན། །དེའི་ཁྱབ་པ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། །ཅེས་འབྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ཚད་མས་ངེས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ནི། ཉི་འོག་གི་པཎྜི་ཏ་རྣམས་སྣང་བཤད་པ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པའི་ཚད་མས་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་འཛིན་པའི་ཚད་མ་དང་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོག་པའི་ཚད་མ་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་དང་། ལྡོག་ན་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་འགྲུབ་པས་སྤྱི་ཁྱབ་འགྲུབ་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི་

༼༤༥ བ༽

ཚད་མ་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་འཇུག་ལྡོག་གི་ཐ་སྙད་མི་འགྲུབ་ཅིང་། རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁེགས་ཀྱང་དཔྱོད་པ་མེད་ན། མཐུན་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བར་མི་འགྲུབ་པས། དེས་ན་ཚད་མས་བསྐྱེད་པའི་སྟོབས་སམ་ངེས་པ་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་མེ་དུ་དང་བྱས་མི་རྟག་གཞན་སེལ་བ་དང་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ་འབྲུལ་ནས་དེ་དག་ལ་འབྲེལ་བར་སྒྲོ་འདོགས་ཤིང་། དེ་ཡང་དང་པོ་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེང་པོར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་དང་། དེ་ལས་ཞིབ་མོར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་དཔྱོད་པ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་དག་གིས་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་བྱེད་དོ། །འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། རིགས་པས་བརྟགས་ན་དངོས་པོའི་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་དེ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའོ། །འོན་ཀྱང་འབྲེལ་པ་བློ་འཁྲུལ་པས་བཟོ་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་། འཁྲུལ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱེས་བུའི་འཁྲུལ་ངོ་བཞིན་དུ་བསླུ་བ་མེད་དེ། དཔེར་ན་སྨི་ལམ་དུ་རྨུས་ངོམས་པ་བཞིན་ནོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་འབྲེལ་པ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དྲུག་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། ༀ ། །འགལ་བ་ལ་སྤྱིའི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་བཞག་གོ །དང་པོ་ནི། རང་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ་གཅིག་ཤོས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་མི་མཐུན་པར་གནས་པའོ། ། དཔེར་ན་མི་རྟག་པས་རང་ཉིད་གང་དུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་རྟག་པ་འགོག་ལ་རྟག

པས་ཀྱང་རང་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ་མི་རྟག་པ་འགོག་པ་སྟེ། རྟག་པས་མི་རྟག་པ་
དང་། མི་རྟག་པས་རྟག་པ་འགོག་པ་དང་། གྲང་རེག་གིས་ཚ་རེག ཚ་རེག་གིས་
གྲང་རེག་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་སྟེ།
ལྷག་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ། ཚད་མས་གནོད་
འགལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གནོད་བྱ་རྒྱུ་མ་གཏུགས་པ་ཅན་འབྱུང་བ་ན། གནོད་
བྱེད་ཞེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གནོད་བྱ་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་ནུས་པ་ལས་མི་མཐུན་པར་
ངེས་པའོ། །རྣམ་ངེས་ལས། ཡོད་ན་ཡོད་པས་མེད་ཕྱིར་རམ། །ཞེས་པ་དང་།
འདི་ལྟར་རྒྱུ་མ་གཏུགས་པ་ཅན།

༼ ༡༨ ན ༽

འབྱུང་བ་ལས་གཞན་ཡོད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བར་རྟོགས་སོ་ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་ཡང་གསུམ་དུ་གསུངས་ཏེ། ལྡོག་པ་བསྡུས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་འགལ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་སྐབས་མི་འབྱེད་པའི་འགལ་བ་དང་། ཕན་ཚུན་གནོད་པ་བྱེད་པའི་འགལ་བའོ། །དེ་ལ་ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་འགལ་བ་ནི། དཔེར་ན་སྣང་བ་དང་མུན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་མུན་པའི་ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་གྱིས་སེལ་ལོ། རང་བཞིན་གྱི་སྐབས་མི་འབྱེད་པའི་འགལ་བ་ནི། སྣང་བ་ལ་མུན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་རང་གི་ནུས་པ་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་དུ་སྣང་བའི་གོ་སྐབས་མི་འབྱེད་དོ། །ཕན་ཚུན་གནོད་པ་བྱེད་པའི་འགལ་བ་ནི། གྲང་བ་དང་ཚ་བའི་རེག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གྲང་བའི་རེག་པ་ཡོད་ཀྱང་མཚུངས་པ་གཞན་སྐྱེ་བ་ལ་གནོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་ཚ་བའི་རེག་པ་མཐུ་ཆེན་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་ལ། དུ་བ་ཆོས་ཅན། གྲང་རེག་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མིན་པར་ཐལ། ནུས་པའི་སྒོ་ནས་གྲང་རེག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚ་རེག་ལ་མི་འབྲལ་བའི་མཐུས་གྲང་རེག་དང་རྒྱུད་ནས་འགལ་བ་ཡིན་གྱི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དངོས་ནི་མིན་

ནོ། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་ནི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ན། གནོད་བྱ་དང་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་གང་། གནོད་པའི་ངོ་བོ་ནི་ཇི་ལྟ་བུ། ཚད་མ་གང་གིས་རྟོགས་ཤེ་ན། དེ་ལ་འགའ་ཞིག་འབྱུང་འགྱུར་མ་འོངས་པ་ནི་གནོད་བྱ་ཡིན་ལ། གྲུབ་ཟིན་ད་ལྟ་བ་ནི་གནོད་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པས་དེ་ལ་གནོད་པ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ད་ལྟ་བ་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འགོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གནོད་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

{༡༨ བ}

འདས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གནོད་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བའི་གནོད་བྱའི་རིགས་ཙམ་ལ་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཚ་རེག་གི་གནོད་བྱ་གྲང་རེག་ཙམ་དང་། སྣང་བའི་གནོད་བྱ་མུན་པ་ཙམ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གནོད་བྱ་བ་དག་འཛིན་ཙམ་ལ་འཇོག་པ་བཞིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་སྣང་བ་དུ་ལྟ་བ་གནོད་བྱེད་དང་། མུན་པ་མ་འོངས་པ་གནོད་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྣང་མུན་ཙམ་ལ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་འཇོག་པ་ལྟར། དུས་ཀྱི་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བའི་གྲང་རེག་ཙམ་ལ་གནོད་བྱ་དང་། ཚ་རེག་ཙམ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་གནོད་པའི་ཚུལ་ནི། འགལ་རྐྱེན་མེད་ན་འབྱུང་ངེས་ཀྱི་ཆོས་འགའ་ཞིག འགལ་རྐྱེན་གྱིས་རྒྱུའི་ནུས་པ་བཅོམ་པའི་སྒོ་ནས་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་མ་རྙེད་པས་སྐྱེ་བའི་འཕྲོ་ཆད་པ་ན། གནོད་བྱ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་གནོད་བྱེད་ཀྱིས་གནོད་བྱ་བཀག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གནོད་བྱ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་མ་རྙེད་པའི་སྒོ་ནས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་འཇོག་ན། མ་འོངས་པ་གནོད་བྱར་ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་ནུས་པ་བཅོམ་ནས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའི་གོ་མི་རྙེད་པ་ཙམ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱིས་གནོད་བྱ་བཀག་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཇི་ལྟར་གནོད་པའི་ཚུལ་ཡིན་གྱི་

གནོད་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་མིན་ནོ། །དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གནོད་བྱ་ནི་གྲང་རེག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གནོད་པའི་ཚུལ་ནི་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་ནུས་པ་བཅོམ་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་འཕྲོ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་འཕྲོ་ཆད་པ་ན་གྲང་རེག་མི་དམིགས་པས་ཚ་རེག་ནི་གྲང་རེག་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྲང་གཉེན་ལ་ཡང་གནོད་བྱ་ངོས་བཟུང་ཚུལ་འདིས་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་དག་གིས་ནི། གནོད་བྱ་དང་གནོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་ཕྱེད་པར་མུ་ཅོར་སྨྲ་བར་ཟད་དོ། །འདི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པ་གངས་ཅན་དུ་གཞན་མ་བྱུང་བར་སྣང་ངོ་། །གནོད་བྱེད་ཀྱང་ཚ་རེག་ཙམ་

༼༤༥ ན༽

ལ་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གནོད་ཚུལ་ནི། ཚ་རེག་ད་ལྟ་བས་གྲང་རེག་མ་འོངས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་བཅོམ་ནས་ཟློག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ནུས་པ་ཡང་ད་ལྟ་བ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ཀྱི། འདས་མ་འོངས་གཉིས་ནི་མིན་ཏེ། རྒྱུན་གྱིས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ནི། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ། ཚ་གྲང་གི་རྫུལ་ཕྲད་པ་ན་གྲང་རེག་གི་ཉེར་ལེན་ཚ་རེག་གིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པ་ན། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཕྱི་མ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ། སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་རྒྱུན་ལྡོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་ཚ་རེག་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གྲང་རེག་ནུས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲང་རེག་ནུས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲང་རེག་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །ཆོས་མཆོག་གིས་ཚ་རེག་སྔ་མ་དང་གྲང་རེག་ཕྱི་མ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ལ། དེ་བས་ན། ཚ་རེག་མེད་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཚ་རེག་དང་པོའི་སྟོབས་ལས་གྲང་རེག་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲང་རེག་གསུམ་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་མ་རྙེད་དོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །འགའ་ཞིག་སྔ་མ་ལ་མི་རིགས་པ་ཆེར་མེད་མོད་ཀྱི། དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་པ་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། ཡང་གནོད་བྱ་ནི་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་འགལ་བར་སྣང་ངོ་།

དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་པ་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། ཡང་གནོད་བྱེ་ནི་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཞེས་སླུ་བ་ནི་འགལ་བར་སྣང་ངོ་། །དེས་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཚ་གྲང་གཉིས་ཕྲད་ལ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་གྲང་རེག་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ། སྐབས་ན་གསུམ་པ་ལ་གྲང་རེག་ལྡོག་ཞེས་གྲང་རེག་ཙམ་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། གྲང་རེག་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་། ཚ་རེག་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་ཕྲད། གྲང་རེག་གི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ། གྲང་རེག་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་ལྡོག་ཞེས་བྱེ་བྲག་ལ་སྦྱར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ནི་གྲང་རེག་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་སྐྱེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་ཅེས་པ་ཡང་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནམ། གྲང་རེག་གི་ནུས་པ་མེད་པ་ཡིན། དང་པོ་

ལྟར་ན་མིན་ཏེ། གཉིས་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་ལྟར་ན། ཚ་
རེག་གྲང་རེག་ནུས་མེད་དུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིས། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནུས་མེད་
དུ་སྐྱེད་ཅེས་པ་ནི་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གྲང་རེག་རྒྱུ་ལས་ནུས་ལྡན་ནམ་ནུས་མེད་
དུ་སྐྱེས། དང་པོ་ལྟར་ན། ཚ་རེག་གི་རྐྱེན་གྱིས་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ།
རང་རྒྱུ་ལས་ནུས་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་ལྟར་ན། ཚ་རེག་གི་ལྷན་ཅིག
བྱེད་རྐྱེན་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། རང་རྒྱུ་ལས་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
ངོ་བོ་ཙམ་སྔ་མས་སྐྱེད་ཀྱང་ནུས་པ་འགྲིབ་པའི་ཆ་ནི་ཚ་རེག་གིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
ཉེས་པ་མེད་དོ། །འོན་ཆ་ཤས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གྲང་
རེག་གི་ངོ་བོ་དང་ནུས་པ་འགྲིབ་པའི་ཆ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་
ལྟར་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གཉེན་པོས་འགལ་ཟླའི་རྫས་གཙོད་
དམ། རྒྱུན་གཙོད་ཅེ་ན། སྐད་ཅིག་ཙམ་ནི་གཉེན་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་རྒྱུ་ལས
འཇིགས་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཉེན་པོའི་བྱ་བ་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །དེས་ན་གཉེན་
པོ་མ་སྐྱེས་ན་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་གཉེན་པོའི་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་
བའི་གོ་མ་སྐབས་ནས་ལྡོག་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་མ་ལྟར་རིགས་སོ། །འོན་ཚོན་
སེར་པོ་ཡང་རས་དཀར་པོའི་གཉེན་པོར་ཐལ། རིགས་རྒྱུན་གཅད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དཀར་པོའི་རིགས་རྒྱུན་གཙོད་པའི་ལྡོག་པ་ལས་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ

བར་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཚ་རེག་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གྲང་རེག་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མིན་ཏེ། དེ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་གྲང་རེག་ཙམ་ནི་གནོད་བྱ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་གྲང་རེག་གི་རྒྱུན་ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ཀུང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བརྟུས་ན་ནི་གཉེན་པོའི་ཉེར་རྒྱུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ། འགལ་ཟླ་འགྲིབ་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ལ་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་དང་སྤང་བྱ་དགག་པ་སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་གྱི་ཚུལ་དུ་འདོད་དོ། །དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་ཉེར་རྒྱུ་སྐྱེས་པ་ན། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་འགག་པ་ལ

༼༡༡ ན༽

མངོན་དུ་ཕྱོགས། རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པའི་ཚེ་གཅིག་ཤོས་མི་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་ཡང་། གནོད་བྱ་ནི་སྣད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མ་ཕྱེ་བའི་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་ལ། གཉེན་པོ་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དཔེར་ན་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཕྱེ་ནས་སྤྱང་བྱའི་སྐད་ཅིག་དང་། ངོས་སྐལ་དུ་གཉེན་པོར་སྦྱོར་བ་མིན་ནོ། །རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་འགྲུབ་ཚུལ་ནི། དང་པོར་གྲང་རེག་རྒྱུན་ལྡན་དམིགས་ལ། དེ་ནས་ཚ་རེག་གསར་དུ་དམིགས། དེའི་རྗེས་ལ་གྲང་རེག་མ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་གྲུབ་བོ། །བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་། སྣང་དང་མི་སྣང་མ་གཏོགས་པའི། །འགལ་བ་ངེས་བྱེད་གཞན་ཡོད་མིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གང་དུ་ཚད་མས་དམིགས་པའི་གཞིར་འགལ་ཟླ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་ལྡོག་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་པར་བྱས་པ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། གཅིག་དམིགས་པས་གཞན་མི་དམིགས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན། དམིགས་པ་མ་བཀག་པ་ཅན་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་དོན་ནི། ཤཱཀྱ་བློས། རྟག་པ་སྤངས་ཏེ་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱ། མི་རྟག་པ་སྤངས་ཏེ་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་པ

ན། ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འགལ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྣམ་གཞག་ལ། སྔོ་སེར་ལྟ་བུ་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། འགལ་བའི་དོན་མཚན་ཉིད་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ཡིན་ཏེ་ཐ་དད་གཞི་མཐུན་མེད་པ་ནི་འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་སོ་སྙམ་ན། དུ་བ་ཡང་མེ་དང་འགལ་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་དེ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། ལ་མེ་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་འགལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མེ་ཡིན་ན་དུ་བ་ཡིན་པར་འགལ་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཕན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་ཡིན་པ་འགལ་བས་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་གཅིག་ཤོས་ཡིན་པ་

༼༥༥ བ༽

ལ་གནོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕན་ཚུན་ཡིན་འགལ་ཡིན་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་
གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱུ་འབྲས་མིན་པར་ཐལ། ཕན་ཚུན་
འགལ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་འཛིན་རྒྱུ་གཅིག་ཅན་ཉིད་དང་། །
རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོའི་ཕྱིར། །འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ཕན་ཚུན་དག །ཐ་
དད་ན་ཡང་གནོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ལྷ་དབང་བློས། །
རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཡོད་མིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
འདིར་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཡོད་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་མིན་
པར་བསྟན་ཏོ། །གཞན་ཡང་དབང་ཤེས་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་འགལ་
བར་ཐལ། ཐ་དད་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་
རྒྱུ་ཚོགས་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་
འཛིན་རྒྱུ་གཅིག་ཅན་ཉིད་དང་། །ཞེས་པས། རྒྱུ་ཚོགས་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པས་
མི་འགལ་བར་བསྟན་པས་གྲུབ་བོ། །འགལ་བ་ཐམས་ཅད་གནོད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་
ནས་འགལ་བར་བཞག་པར་མངོན་ནོ། །སྔོ་སེར་ལྟ་བུ་གནོད་པ་མི་བྱེད་པ་ཡང་
འགལ་བ་མཐོང་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཕན་ཚུན་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་པར་
འགལ་བ་ལ་འདོད་ན་ནི། གཅིག་ཡིན་པས་གཅིག་ཤོས་ཡིན་པ་འགོག་པའི་
ཕྱིར་གནོད་པའི་སྒོ་ནས་འགལ་བར་གྲུབ་ལ། གཞན་དུ་ན་འགལ་བར་འཇོག་

བྱེད་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཚད་མས་གནོད་འགལ་ནི། འབྲེལ་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་དང་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་དང་ཤུགས་ཀྱིས་འགལ་བར་བྱས་པ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། གལ་ཏེ་ཉིད་ལ་ཚད་མས་གནོད་པར་བྱེད་ན། དེའི་རྟགས་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ལྟོས་པ་དང་ངེས་པའི་དངོས་པོ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལྟ་དབང་བློས་ཀྱང་། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་པས་ཀྱང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་ཡུལ་འགལ་ཟླ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་གྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དང་ཤུགས་ཀྱིས་མི་མཐུན་པར་བྱས་པ་སྟེ། དུ་བ་དང་གྲང་རེག་ལྟ་བུའོ། །

༼༥༩ ན༽

ཅིའི་ཕྱིར་དུ་བ་གྲང་རེག་དང་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཚ་རེག་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲང་རེག་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། མེ་ལྟར་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གྲང་རེག་འགོག་ནུས་པ་ནི་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དུ་བ་སྟོབས་ལྡན་དུ་དམིགས་པའི་གཞིར། གྲང་རེག་ཡོད་ན་ཚ་རེག་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་པའི་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཚད་མས་གནོད་པར་བྱེད་པའི་འགལ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་འཛིག་ངེས་དང་ལྟོས་བཅས་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ཡང་འཛིག་ངེས་དང་ལྟོས་བཅས་གཉིས། གཞི་གཅིག་ཏུ་འདུ་བ་ལ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པའི་སྒོ་ནས་འགལ་བར་གསུངས་ཀྱི་དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་དངོས་སུ་འགལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཅིག་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་བཅད་ན། གཅིག་ཤོས་རྣམ་པར་གཅོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ། རྟག་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། །འཛིག་ངེས་དང་ལྟོས་བཅས་ནི་དེ་ལྟ་མིན་ཏེ་བུམ་སོགས་འཛིག་ངེས་སུ་དཔྱད་ཀྱང་ལྟོས་བཅས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་བ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ཡང་། བུམ་སོགས་འཛིག་ངེས་མིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་ཐལ་བས་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་འགྱུར་དང་ལྟོས

བཅས་འགལ་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མས་གནོད་འགལ་ཏུ་བཤད་དེ། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར། ངེས་འགྱུར་དང་ནི་ལྡོས་བཅས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འགལ་བ་འདི་དག་ཀུང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་རྣམ་པར་འཛོག་གི ཡང་དག་པ་ནི་གྲུབ་པ་མེད་དེ། འདི་ནི་བྱ་བྱེད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ལ་བྱ་བྱེད་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགལ་བའི་ཐ་སྙད་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འགལ་བའི་ཐ་སྙད་འདི་བདག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ལྟར་གདགས་གཞི་མེད་པར་ཁས་ལེན་ན་དེ་སྐད་སྨྲ་བར་རིགས་ཀུང་། གདགས་གཞི་ཚ་རེག་དང་། གྲང་རེག་གི་ངོ་བོ་ལ་སྐྱུར་པ་བཏབ་པ་མིན་པའི་ཉེས་པ

{༤༩ བ}

མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ཡོད་ན། འགལ་བ་ཅི་ལྟར་དོན་ལ་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་དོན་ལ་ཡོད་ཀྱང་། འགལ་བའི་ཆ་ནི་བློས་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འགལ་ཟླ་མ་མཐོང་བར་ཡང་ངོ་བོ་དམིགས་ཙམ་གྱིས་འགལ་བའི་བློ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་། འབྲེལ་བ་བཞིན་དུ་འགལ་བ་ཡང་། །དངོས་པོའི་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འགལ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། དངོས་འགལ་དང་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འགལ་ཟླ་འགོག་བྱེད་དུ་གནས་པས་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པའོ། །དབྱེ་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་ནུས་པ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་སྟོབས་ལྡན་དུ་དམིགས་པ་གང་གིས་འགལ་ཟླ་དངོས་སུ་འགོག་པར་གནས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཅིག་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ན། གཅིག་ཤོས་དམིགས་པའི་བློ་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་མི་མཐུན་པར་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་བརྒྱུད་འགལ་ལ་ངོ་བོ་ནི། འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་འགལ་ཟླ་དང་ཤུགས་ཀྱིས་མི་མཐུན་པར་ངེས་པའོ། །དབྱེ་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཏེ་

བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། འགལ་བ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞིའི་རབ་དབྱེ། དང་པོ་ནི། ཆོས་གང་ཞིག འགལ་ཟླ་གང་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་གྲུབ་པའོ། །གནོད་པའི་དོན་ནི་སེལ་བའམ་འགོག་པ་སྟེ། ཆོས་གང་གིས་འགལ་ཟླ་གང་ཞིག་འགོག་པའོ། །འགའ་ཞིག ཆོས་གང་ཞིག་གང་གིས་དབེན་པ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་མེ་དང་དུ་བ་ཡང་འགལ་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན། དུ་བ་དེ་མེ་འགོག་བྱེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས། འདོད་ན་ལ་ལ་མེ་སྐྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །ལྟ་དབང་བློས། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས

༼༩༠ ན༽

ནི། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་མིན་པར་བསྟན་ལ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མ་ཡིན་མིན་པས་འགལ་བ་མིན་པར་གྲུབ་བོ། །ཡང་འདི་ལྟར་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འགལ་བས་ནི། དེའི་བདག་ཉིད་འགོག་པར་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་སྟེ་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གཉིས་ཏེ། འགལ་ཟླ་དངོས་པོར་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། འགལ་ཟླ་དངོས་པོར་ཡོད་ངེས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། །རིགས་ཐིག་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འགལ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ལ་གཞན་ཡོད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་བས་ཏེ། གྲང་བ་དང་དྲོ་བའི་རེག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཅིག་གིས་གཅིག་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་སྟེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལོ། །དང་པོ་བཞི་སྟེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད། འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ། གནོད་བྱ་ལྡོག་པའི་དུས། འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །མཚན་ཉིད་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བའི་མཚན་ཉིད། དངོས་པོ་ཉིད་ལ

གནས་པའི་ཆོས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་གྲུབ་པ་ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་དཔྱད་ན་འཐད་པ་མིན་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པའི་སྤྱི་མི་སྲིད་ཅིང་། ཡ་གྱལ་བཀོད་ན་གང་རྟང་ལ་མ་ཁྱབ་པས་སོ། །གནོད་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ལ་འདོད་ན་མི་འཐད་དེ། འཇིག་པ་ལ་འཇིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དོན་གཞན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི་ཆོས་གང་ཞིག གནོད་བྱ་རྒྱུན་མ་གཏུགས་པ་ཅན་འབྱུང་བ་ན། ནུས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གནོད་བྱ་ནུས་མེད་རྣམས་རྒྱུན་གཅོད་པ་ནི་གནོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །གང་རྒྱུན་མ་གཏུགས་པ་ཅན་འབྱུང་བ་ན། གནོད་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནུས་མེད་དུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་གནོད་བྱའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེས་ན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་

{༩༠ བ}

ནི་རྒྱུ་འབྲས་བཞིན་དུ་ཧྲས་ཐ་དད་པས་སོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས་མ་ཁྱབ་པ་སྤང་བ་ནི། སྣང་མུན་གཉིས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། ཕྲད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ངེས་ཤེས་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ངེས་ལ། མ་ཕྲད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། མུན་པའི་སྐད་ཅིག་སྔ་མས་སྣང་བ་དང་ཉེ་བའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ཚེ། སྣང་བའི་སྐད་ཅིག་སྔ་མས་མུན་པ་དང་ཉེ་བའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་ལ། དེ་ནས་སྣང་བ་དང་ཉེ་བའི་མུན་པ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེའོ། །ཕྱིས་མུན་པ་ནུས་མེད་འགགས་པ་ཉིད་སྣང་བ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་སྐྱེ་འགག་དུས་མཉམ་སྟེ། སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་ཆེས་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་ཚ་རེག་དང་ཕྲད་པའི་གྲང་རེག་སྔ་མ་གྲང་རེག་ཕྱི་མའི་གནོད་བྱེད་དུ་ཐལ། གྲང་རེག་ཕྱི་མ་ནུས་མེད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གྲང་རེག་སྔ་མ་ལས་གྲང་རེག་ཕྱི་མ་ཙམ་སྐྱེ་ཡང་། ནུས་མེད་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནི་ཚ་རེག་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཁོ་ནའི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ་ལ་གཉིས་ལས། འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་ན། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་ཧ་སྐྱེད་བ་དངོས་པོ་གཉིས་ལ་འཇུག་སྟེ། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱུན་གཉིས་སྟོབས་མཉམ་དུ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་

ལ་བརྟགས་ནས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། རྫས་ལ་བརྟགས་ནས་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་སྐད་ཅིག་ཙམ་ནི་མི་འགལ་ཞིང་། རྒྱུན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས་འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ་ཞེ་ན། སོ་སྐྱེས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པའི་འགལ་བ་ནི་རགས་པ་དང་རྒྱུན་ལ་གནས་ཏེ། ངེས་བྱེད་ཀྱི་བློས་རགས་པ་དང་རྒྱུན་འགལ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྡུལ་དང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་འགལ་བ་དེས་མི་ངེས་སོ། །འདིར་སྐབས་དོན་ནི། གནོད་བྱའི་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་སྔོན་མེད་པའི་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་བར་མ་ཆད་པ་ཙམ་དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས། སྔ་མའི་ནུས་པ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པས། ཕྱི་མ་སྐྱེ་འཕྲོ་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུན་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ལ་གནོད་པ་བྱས་སོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་ཐ་སྙད་འདོགས

༼༡༧ན༽

པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་རྫས་ལ་བརྟགས་ནས་མི་འཐད་པ་སྤྱང་བ་ནི། ཚ་གྲང་གི་རྡུལ་ཕྲན་འགལ་བ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པར་འགལ་ལ་ལ། མི་གནས་ན་ཕྲད་དུས་དེར་གང་རྟུང་གཅིག་བཙོམ་ན་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལན་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལན་དགག་ན། གྲངས་ཅན་གྲང་རྡུལ་ཚ་རྡུལ་གྱི་ཁོངས་ན་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ལྟར་ཉེ་བར་ཞ་བར་འདོད་ལ། ཁྱེ་བྲག་པ་ཁ་ཅིག་གྲང་རྡུལ་དེ་ཚ་རྡུལ་དང་ཕྲད་ནས་ཚ་རྡུལ་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་དོ། །ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་སྐོར་བ་བར་དང་བཅས་པས་ཕྲད་པ་མེད་ཀྱང་གྲང་རྡུལ་གཞན་འོང་བའི་གོ་ཚ་རྡུལ་གྱིས་བཀག་པས་དེར་རགས་པ་ཙོམ་མ་ནུས་པར་འདོད་དོ། །རྡུལ་རྟག་པར་སྨྲ་བ་དེ་དག་འཁྲུལ་སྟེ། འོན་ཚ་གྲང་གི་རྡུལ་རགས་པ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་མིན་པར་ཐལ། ཚ་རེག་གི་རྡུལ་རགས་པའི་ཁོངས་ནས་གྲང་རེག་གི་རྡུལ་ཉེ་བར་ཞ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ལྷན་ཅིག་གནས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གྲང་རེག་གི་རྡུལ་དེ་རྟག་པ་མིན་པར་ཐལ། ཚ་རེག་གིས་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར། ཚ་གྲང་གི་རྡུལ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པར་གྲུབ་ན། ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་གཉིས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། འགལ་ཟླའི་རྡུལ་ཕྲན་གཉིས་ཕྲད་ནས་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ཞིག་ནས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ན། གང་རྡུལ་མང་བ་རྣམས་ནུས་ལྡན་དུ་སྐྱེ་ལ་གང་རྡུལ་ཉུང་བ

རྣམས་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་གི་རྫུལ་རགས་པ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པར་འཇིག་རྟེན་ཐ་མལ་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཐོང་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རྫུལ་གྱི་གནས་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཚ་གྲང་གི་རྫུལ་ཕྲ་མོ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་སྲིད་དེ། གོང་བུ་གཅིག་ལ་རྫུལ་རྫས་བརྒྱད་འདུས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བོད་བསྡུས་པ་ལ་ལ་ན་རེ། སྤྲང་གཉེན་གཉིས་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་ལ་ལྡོག་ཟེར། ཁ་ཅིག་ད་ལྟ་ནས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་ཡུན་རིང་པོར་སྐྱལ་བའི་བར་དུ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་འགྲོགས་ཞེས་ཟེར། །སྐྱལ་བའི་བར་དུ་ཡུན་རིང་དུ་འགྲོགས་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མེད་པ་ལ་དེ་བློ་གྲོས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཁྱེད་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་སུས་གོ །ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞེས་བཤད་གད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

༼༡༧ བ༽

རང་ལུགས་ནི། ཚ་གྲང་ལ་སོགས་པ་དོན་གྱི་ཆོས་དུས་གཅིག་ལ་འདུར་རུང་བ་རྣམས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་འཕྲད། གཉིས་པ་ལ་ནུས་མེད་དུ་བསྐྱེད། གསུམ་པ་ལ་འགལ་བ་གནོད་བྱ་འགགས་པ་དང་། གནོད་བྱེད་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ། འདི་ནི་དོན་འགལ་གྱི་ལྡོག་དུས་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །བློའི་འགལ་བ་ལྡོག་པའི་དུས་ནི་ངེས་པ་སྐྱེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཕྱིས་བྱེད་པ་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་དུ་མི་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་ཙམ་མོ། །དེ་ཡང་ངེས་པའི་ས་བོན་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དང་ཕྲད་པ་ན། ངེས་པ་དངོས་སུ་སྐྱེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། ས་བོན་ལས་སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེ་འཕྲོ་ཆད་པ་ཙམ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་འགལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། བློའི་འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཆ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། ཚ་གྲང་ཕྲད་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་ཆ་མེད་ན། རགས་པའི་རྒྱུན་རྣམས་རྫོམ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཆ་ཤས་གསུམ་ཡོད་ན་དེའི་དངོས་པོ་ལའང་གསུམ་འབྱུང་བས་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་གསུམ་ལ་ལྡོག་པ་དཀའོ་ཞེ་ན། དུས་ཀྱི་མཐའི་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་དུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དབྱེར་མེད་ལ། རྡུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་བཅས་དང་། སྐད་ཅིག་དུས་ཀྱི་ཆ་མེད་གཉིས་ཆ་བཅས་སུ་མི་མཚུངས་པར་བཞེད་ཟིན་ཏོ། །

རྒྱུན་ཡང་རིགས་འདྲ་བ་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་ཙམ་བར་མ་ཆད་ལ་ཟེར་ཞིང་། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་ལྡོག་པ་ངོས་མི་ཟིན་ཡང་། བྱ་བ་རྫོགས་པའི་སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་ལྡོག་པ་ངོས་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་དང་། གཟུགས་མཐའ་རྡུལ་ཕྲན་ལ་ཆ་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་ཅིང་ཚ་གྲང་ཕྲད་པའི་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དུ་འདོད་པ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་མ་རྟོགས་པར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤྱང་བ་ནི། ཚ་རེག་དང་ཕྲད་པས་གྲང་རེག་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེས་གྲང་རེག་ནུས་ལྡན་དུ་སྐྱེད་དམ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་པ་ཡིན། །དང་པོ་ལྟར་ན། དུས་གཉིས་པར་ཚ་རེག་གིས་གྲང་རེག་ལྡོག་མི་ནུས་པར་ཐལ་ལོ། །ནུས་མེད་སྐྱེད་ན་གྲང་རེག་ལྡོག་པ་ལ་ཚ་རེག་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་འགག་

༼༡༢ ན༽

པ་ནི་གཉེན་པོ་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རྒྱུན་ལྡོག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ལ་ལྟོས་དགོས་སོ། །གྲང་རེག་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་རང་འདྲ་སྐད་གཅིག་གཉིས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཚ་རེག་སྟོབས་ལྡན་དང་ཕྲད་ན། གྲང་རེག་ནུས་མེད་འབྱིན་ལ་གྲང་བའི་ཕྱོགས་སྟོབས་ཆེན་ནུས་ལྡན་དུ་སྐྱེའོ། །གཉིས་པ་བློའི་འགལ་བ་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ངེས་པ་དེས་སྤང་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤོང་ངམ་ས་བོན་སྤོང་། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཙམ་མེད་པར་བྱེད་པ་གཞན་ལ་ཡིད་གཏད་པས་ཀྱང་ལྡོག་པས་ཚད་མ་མི་དགོས། ས་བོན་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་ངེས་ཤེས་ལའང་མེད་ཟེར་ན། ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྤོང་བའི་གཉེན་པོའང་ཡོད་མོད། འདིར་ཚད་མ་ལས་བྱུང་བའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ས་བོན་གཉིས་ཀ་སྤོང་བ་མིན་མོད། འོན་ཀྱང་ངེས་ཤེས་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་ཇི་སྲིད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ནི། ཆོས་གཉིས་འགལ་བ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། རྟོག་པས་ཆོས་གཉིས་མི་མཐུན་པར་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་འགལ་བ་ཉིད་དུ་བློས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་བློ་ངོར་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་པ་ལ།

རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་བཞིན་དུ་དང་པོ་གནོད་བྱ་ནུས་མེད་དང་། གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་གནོད་བྱེད་ནུས་ལྡན་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་གནོད་བྱ་ནུས་མེད་དམིགས་པའི་ཚད་མས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན། གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་དམིགས་ལ་དེ་ནས་གནོད་བྱ་ནུས་མེད་དུ་དམིགས་ཏེ་མཐུན་རྐྱེན་ཟད་སྟོབས་ཀྱིས་བློ་བུར་དུ་རྒྱུན་ཆད་པས་དེས་གནོད་པ་བྱས་ངེས་སྙམ་དུ་བློ་ངོར་འགལ་བར་ངེས་པ་བྱེད་པ་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་ས་ཕྱོགས་སུ་གྲང་རེག་འགོག་པ་ལ་མེ་ཙམ་བཀོད་ན། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ལ། མེ་སྟོབས་ལྡན་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་དེའི་ཚེ་གྲང་རེག་སྣང་དུ་རུང་བ། སྣང་རུང་མི་དམིགས་པས་ཁེགས་ཤིང་། སྣང་དུ་མི་རུང་ན། དེ་བས་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱོགས

༼ཤ ཁ༽

ཆོས་མི་འགྲུབ་བོ། །བོད་ཁ་ཅིག་སྟོབས་ལྡན་འགོད་ལ། དགག་བྱ་གྲང་རེག་མེ་བས་སྟོབས་ཆེ་བའམ་མཉམ་པ་ནི། སྣང་རུང་མི་དམིགས་པས་ཁེགས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་མེ་བས་སྟོབས་ཆུང་བའི་གྲང་རེག་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་བས། དེ་འགོག་པ་ལ་རྟགས་སྦྱོར་ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་འགལ་ཟླའི་གྲང་རེག་མེད་པར་གྲུབ་པས་རྟགས་རང་གི་ངོ་བོ་མེ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་བོ། །

གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། བོད་བརྫུས་པ་ཁ་ཅིག ཆོས་གང་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡང་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འདོད་དགོས་སོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱུན་མི་ལྡོག་ཀྱང་ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དབྱེ་བ་ལའང་དངོས་འགལ་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས། དངོས་འགལ་ནི། དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ལྡོག་ཙམ་དུ་གནས་པ། བརྒྱུད་འགལ་ལའང་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། མ་བྱས་པའི་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས། དེའང་རྫས་དང་ལྡོག་པ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྫས་དངོས་འགལ། རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུ་དང་། རྫས་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སྔོན་པོ་མིན་པ་དང་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་དང་། རྫས་དངོས་འགལ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་སྒོ་སེར་དང་། བྱས་པ་དང་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་

ལྟ་བུ་དེ་གསུམ་དང་། ལྡོག་པ་དངོས་འགལ་མེད་དགག་ཡིན་མིན་དང་། ལྡོག་པ་དངོས་འགལ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ། མེད་དགག་དང་ཤེས་བྱའི་ལྡོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ། བྱས་ལྡོག་དང་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་ལྟ་བུ་དང་གསུམ་སྟེ་རྣམ་པ་དྲུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་ཙམ་འགལ་བ་ཡིན་ན། ཆོས་ཐ་དད་ཐམས་ཅད་འགལ་བར་ཐལ། འདོད་ན། མེ་དུ་དང་། བྱས་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། སྒྲུབ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་མཐའ་དག་ཀྱང་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་འགལ་བ་རྟགས་སུ་སྦྱར་ན་བསྒྲུབ་བྱ་འགོག་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས

༼ཇ ན༽

དང་འབྲེལ་བ་ངེས་ན། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་ཐལ་ལོ། །སྒྲ་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འགལ་ན། རིགས་ཐིགས་ལས། འགལ་བ་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྨྲ་བ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་མི་སྲིད་ལ། མི་འགལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དགག་པ་ནི། ཡང་མེ་དུ་རྫས་ཐ་དད་པ་ཡོད་པར་འབྲེལ་ཡང་གཅིག་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་འགལ་ལ། བུས་མི་རྟག་གི་ལྡོག་པའང་ཡོད་པར་འབྲེལ་ཞིང་། ལྡོག་པ་ཡིན་པར་འགལ་བས་ན། འགལ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་ཡོད་པ་དང་། སྔོན་པོ་སེར་པོ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ནུས་མེད་དུ་ཐལ། འགལ་བ་དམིགས་པས་འགོག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཐ་དད་མི་འགལ་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི། འགའ་ཞིག་ཏུ་སྔོ་སེར་ལ་སོགས་ཐ་དད་ཙམ་ལ་འགལ་བར་གསུངས་པ་ནི། བརྟགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟ་དང་འབྲེལ་བའི་བ་ལང་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི། ཐ་དད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའམ་དངོས་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་ན་དངོས་པོ་ཐ་དད་ཡིན་ལ། གཅིག་ཏུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་དང་། དངོས་རྒྱུ་ཚོགས་པ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་ཤིང་།

བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་སྣང་ན་ཐ་དད་མིན་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཐ་དད་ལ་འགལ་འབྲེལ་དུ་འཇོག་ཚུལ་ནི། ཆོས་རྫས་ཐ་དད་རྣམས

ཕན་འདོགས་ན་འབྲེལ་བ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་ན་འགལ་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་

མིན་ན་ཐ་དད་ཙམ་མོ། །ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་

གསུམ་སྟེ། དངོས་འགལ། བརྒྱུད་འགལ། དེ་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་

དངོས་འགལ་ནི། རང་གི་ལྡོག་པ་ལོག་པའི་རང་མིན་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ལ་མ་

ལྟོས་པར་དངོས་སུ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། རྟག་མི་རྟག་དང་། སྔོན་པོ་

དང་། སྔོན་མིན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོན་སྔོན་པོའི་འགལ་ཟླ་སྔོ་མིན་གྱི་

སེར་པོའང་ཡིན་པས། འགལ་ཟླ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོར

༼༣ བ༽

ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྔོན་པོ་ལས་ལྡོག་པ་སྔོ་མིན་གྱི་རང་ལྡོག་དངོས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་ཡིན་གྱི། སྔོ་མིན་གྱི་མཚན་གཞི་སེར་པོ་སོགས་ནི་དངོས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་མིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་བརྒྱུད་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་མིན་ཏེ་རང་གི་དངོས་ཀྱི་འགལ་ཟླའི་ཁྱབ་བྱེད་འགོག་པའི་སྒོ་ནས་རང་མིན་གྱི་ཁྱབ་བྱ་འགལ་ཟླར་གནས་པའོ། །དོན་ནི་འགལ་བ་གང་ཞིག རང་གི་རང་ལྡོག་དངོས་སུ་ལོག་པའི་ཁྱབ་བྱ་འགལ་ཟླར་གནས་པའོ། །ཡང་ན། རང་མིན་དང་དངོས་སུ་འགལ་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་ཁྱབ་བྱ་དང་ཡང་ཤུགས་ཀྱིས་དེའི་འགལ་བར་གྲུབ་པའོ། །དཔེར་ན་ལྡོས་བཅས་དང་ངེས་དངོས་བཞིན་ནོ། །ལྷ་དབང་བློས། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་པས་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་འགའ་བ་དང་ལྡོས་མེད་བཞིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། སྔོ་སེར་སོགས་ལྷ་བུ་ལ། སེར་པོར་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཅིག་ཤོས་སྔོན་པོ་ཡིན་པ་མི་ཁེགས་པར་ཐལ། སྔོ་སེར་གཉིས་ཀ་འགལ་བ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན་སེར་པོ་མིན་ཏེ། སྔོན་པོ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མེད་པས་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན་དེ་དག་ཕན་ཚུན་སྤང་བ་ཡིན་གྱི་འགལ་བ་མིན་ནོ། །ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ནི་འགལ་ཟླ་དང་གཅིག་པ་བཀག་པ་ཡིན་པས་དེ་མིན་གྱིས་དེ་ཡིན་པ་འགོག་གོ །ཕན་ཚུན་སྤང་པའི་དངོས

པོ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། གཅིག་ཏུ་སྣང་དུ་རུང་བ་ལས་སྣང་བ་མེད་པས་ཁེགས་སོ། །དཔེར་ན་སེར་པོ་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་མིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་དེར་སྣང་དུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ནི། འགལ་བའི་རྣམ་གཞག་མི་སྲིད་ཀྱང་། །སྣང་བ་དོན་དུ་ཞེན་པ་ཡི། །རྟོག་པའི་ཡུལ་ལ་འགལ་བ་བཞག །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས། འགལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བདུན་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། ༀ ། །མཚན་མཚོན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་གཞུང་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། གཞན་ལུགས

༼༡༩ ན༽

དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་རྣམས་ཀྱི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ། ཆོས་གསུམ་ནི། སྤྱིར་རྫས་ཡོད་ཡིན་པ། མཚོན་བྱ་གཞན་གྱི་མིན་པ། རང་གི་མཚན་གཞི་ལས་གྲུབ་པའོ། །མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ། ཆོས་གསུམ་ནི། སྤྱིར་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པ། མཚན་ཉིད་གཞན་གྱི་མིན་པ། རང་གི་མཚན་གཞི་ལ་གྲུབ་པའོ། །མཚན་ཉིད་མིན་པའི་མཚན་ཉིད། རྫས་ཡོད་གསུམ་མ་ཚང་བ། མཚོན་བྱ་མིན་པའི་མཚན་ཉིད། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་མ་ཚང་བའོ། །དངོས་པོ་བསྡུས་པའི་མཚན་མཚོན་རྫས་གཅིག་པ་ཡིན། ལྟོ་ལྡིར་བ་དང་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །མཚན་ཉིད་ལའང་མཚན་ཉིད་དགོས་ཏེ། ལྟོ་ལྡིར་བ་བུམ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་དམ་བཅས་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པར་རྒྱུ་མཚན་བཙལ་དགོས་ལ། རྒྱུ་མཚན་ཡང་རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ལས་ལྷག་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ལ་མཚོན་བྱ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་ཙམ་གྱིས་མཚོན་བྱར་མི་འགྲུབ་པས་མཚོན་བྱར་འཇོག་བྱེད་བཙལ་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ལས་ལྷག་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན། རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཡང་། མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅས་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པས། དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་གཞན་བཙལ་དགོས་པར་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། དེ་ཡང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་བྱེད་གཞན་དགོས་པས་ཐུགས་མེད་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །མཚན་ཉིད་དགོས་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དཔྱད་ལྷར་ལའང་། མཚན་ཉིད་དངོས་པོས་སྒྲུབ་བྱེད་ཐུགས་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མི་ཟློག་གོ །གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ། མཚན་ཉིད་མི་དགོས་སྙམ་ན། འོ་ན་མཚན་ཉིད་ལའང་མི་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

[༡༩ བ]

དེ་བཞིན་དུ། རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ལ། མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་ན། ལྡོག་ལྡིར་བ་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པར་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ། །རྟགས་སྦྱོར་ལས་ལོགས་སུ་མཚོན་སྦྱོར་ཞེས་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་འདིའང་མི་དགོས་ཏེ། འོན་ཀྱང་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་མི་འདོད་པ་མིན་ནོ། །མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་བྱ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་དོན་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚོན་བྱ་མཚན་གཞིར་བྱས་ནས། མཚོན་བྱར་མཚོན་པའི་མཚོན་སྦྱོར་ཡང་རིགས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བས་མི་འཐད་དོ། །འོན་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་འགོད་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་ཀྱི། མཚོན་སྦྱོར་འགོད་དགོས་པ་ནི་མིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ཡང་། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་མི་མཐུན་སྦྱོར་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། མཚོན་སྦྱོར་ནི། དེ་གཉིས་གང་རུང་དུའང་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོར་བ་ལ། རྟགས་སྦྱོར་ཁོང་ན་འཁོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་མི་རིགས་སོ། །མཚོན་བྱ་ཞེས་པའི་མིང་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་མིན་པ་ལ་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱའི་མིང་གང་ཞིག མཚོན་བྱ་མིན་པ་མཚོན་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱར་མི་སྟོང་བར་ཐལ

ལོ། །འདོད་ན། མཚོན་བྱ་ལ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་འགལ་ཟླ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་མིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་ལ་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགོད་ན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་མཚོན་བྱ་ལ་ཡང་། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཞེས་འགོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་མཚོན་བྱ་ལའང་། མཚན་ཉིད་གཞན་བཅལ་དགོས་པས། དེ་ལའང་ཐུག་མེད་

༼༡༥ ན༽

དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་འདི། ལོ་འདབ་ཅན་གྱི་ལྗོན་པ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ལ་འདོད་དམ། དེ་ལས་གཞན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་མེད་པས། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་དགོས་པ་དོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་གང་གིས་ཀྱང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། མཚོན་བྱ་ཞེས་པའང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་དམ། དེ་ལས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་ལྗོན་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས། མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་འདོད་པ་དོན་མེད་དོ། །མཚན་མཚོན་རྫས་ཅིག་པའང་མིན་ཏེ་ལོ་འདབ་ཅན་ཤིང་གི་བདག་ཉིད་དུ་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། ཤིང་གི་བདག་ཉིད་དུ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོ་འདབ་ཅན་ཤིང་མིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་བསལ་བར་འགྱུར་གྱི། གྲགས་པའི་བསལ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཤིང་ཞེས་བརྡ་མ་བཏགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡང་། དེ་ལ་ཤིང་ངོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། བརྡ་མཐོང་བའི་ངོར་ཤིང་དུ་འགྱུར་གྱི། མ་མཐོང་བ་ལ་ཤིང་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་མི་ཤེས་པ་ལ། སོ་སོར་སྣང་བ་ཡང་མི་འགྱུར་བར་

ཐལ་བ་དང་། ཤིང་ཤེས་བརྡ་བཏགས་པའི་འོག་རོལ་དུ་གྲགས་པར་འགྱུར་གྱི་མ་བཏགས་པ་ལ་ཤིང་ཤེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱོད་ཤིང་གི་བདག་ཉིད་དུ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་འབྲེལ་པ་དང་མིང་དོན་གྱི་བདག་ཅིག་འབྲེལ་ཚུལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བས་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། མིང་ལ་མ་ལྟོས་པར་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་སྣང་གི་ལོ་འདབ་ཅན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་ལ་ཐོག་མར་མཚན་ཉིད་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདོད་རྒྱལ་

{༨༥ བ}

གྱི་མིང་སྦྱོར་བར་བྱེད་ལ། ཕྱིས་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་མཐོང་ཡང་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པ་རྣམས་ལ། རྒྱུ་མཚན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
ཐ་སྙད་བྱར་རུང་དུ་སྒྲུབ་པ་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་ལྟོ་ལྡིར་བ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། མིང་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྣམ་པ་འཆར་རུང་གི་བདག་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལོ་འདབ་ཅན་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་
རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་གཞན་བཙལ་ནས་དེས་
མཚོན་པར་བྱ་བ་ནི། གལ་ཏེ་དཔེར་བཀོད་པའི་ལོ་འདབ་ཅན། དེའི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་ནམ་མིན། །ཡིན་ན་དེ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་གཞན་བཙལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། མིན་ན་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེར་མི་རུང་ངོ་ཞེ་
ན། ལོ་འདབ་ཅན་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ནི། འདོད་རྒྱལ་གྱི་སྒྲ་ཡིན་
པས་རྒྱུ་མཚན་གཞན་བཙལ་དུ་མེད་ལ། བརྡའི་དབང་གིས་མཚན་ཉིད་དུ་
བཞག་པས་གྲགས་པས་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ཡང་རུང་ངོ་། །
མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱའི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི་རྟོག་པ་ལ་
ལྟོ་ལྡིར་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
དུ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་དོན་གྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
མཚོན་བྱ་ནི་མིང་སྟེ། དེ་ལ་ལྟས་སྦྱིན་ཞེས་སོགས་རྫས་ལ་འཇུག་པའི་མིང་དང་།

བུམ་པ་ཞེས་སོགས་རིགས་ལ་འཇུག་པའི་མིང་གཉིས་ལས། རིགས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ཏེ། ལྟོ་ལྡིར་བ་ལ་སོགས་པ་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྗེས་ལ་འཇུག་པའི་མིང་ནི་མིན་ཏེ། འདི་དོན་ངེས་མེད་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་ནི་ལྐོག་ཞལ་ལ་སོགས་དོན་ཡིན་པས། དེ་བློ་ཡུལ་དུ་མ་ཤར་ན་འདིའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེས་ཚོལ་བར་མི་བྱེད་ལ། ཤར་ན་རང་བཞིན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་འདིའི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེས་དོན་གཉིས་པ་ཚོལ་བའི་བློ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཚོན་བྱ་ནི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་

༼༨༦ ན༽

སྐྱེ་ཡིན་པས། དེ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ན་འདིའི་དོན་ཅི་ཞེས་ཚོལ་བར་བྱེད་དེ། མིང་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དོན་འགའ་ཞིག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཚོན་བྱར་འདོད་པ་ལ་ནི་མཚན་ཉིད་མ་བསྟན་པར་དེའི་དོན་རང་དབང་དུ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །མཚོན་པའི་དོན་ནི། དོན་ཉན་པས་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་མིང་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པས་སོ། །འདི་གཉིས་བརྡ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདིའི་དོན་ཅི་ཞེས་ཚོལ་བར་བྱེད་པས་མིང་དོན་སོ་སོར་སྣང་བས་དེའི་ངོར་ཡོ་འདབ་ཅན་དང་། ཤིང་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་མིན་ལ་བརྡ་སྦྱར་གྱི་འོག་རོལ་དུ་ནི་མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྲེས་ནས་འཛིན་པས། ཐ་མི་དད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཕན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་ཡིན་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བརྡ་མཐོང་བའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་མིན་ནོ། ། མཚན་ཉིད་ཡང་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་སོགས་མཚན་ཉིད་བསལ་བྱ་ལ། །ལྷོས་པ་མེད་པར་མ་ཁྱབ་དང་། །ལོག་པ་དག་ནི་སྤྱང་བ་ཉིད། །ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན། ། ཅེས་པ་དང་། བསལ་བ་གནོད་དང་ལྷག་མ་ལ། །མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱོན་གསུམ་དང་བྲལ་བ་དགོས་

ཅེ་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་མཚོན་པ་ནི། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། མིང་དོན་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡང་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་། མི་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། འདོད་པའི་དོན་གྱི་ཆ་ཤས་ཙམ་དང་ཡང་མ་འབྲེལ་བའི་ལོག་རྟོག་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན། གསུམ་པ་ནི་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་ནོ། །དེ་ལ་སྐྱོན་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞུགས་པས་ཀྱང་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མི་རྟོགས་པས་མཚན་ཉིད་

ལ་སྐྱོན་གསུམ་དང་བྲལ་བ་དགོས་པར་སྟོན་ནོ། །དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་
མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དང་ཐུན་
མོང་མིན་པ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། མེའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཚ་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །
གཉིས་པ་ནི་ཐུམ་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རྟག་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ།
།དང་པོ་ལ་ནི་སྐྱོན་གསུམ་དང་བྲལ་བ་དགོས་ཀྱི། ཕྱི་མ་ལ་ནི་ཁྱབ་ཆེ་བ་སྐྱོན་
མིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་དང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་
མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །མཚན་ཉིད་ལ་རྫས་ཡོད་ཅེས་པ་ནི། མིང་ལ་
མ་ལྟོས་པར་རྣམ་པར་འཆར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྫས་ཡོད་དོ། །མཚོན་བྱ་ལ་
བཏགས་ཡོད་ཅེས་པ་ནི། དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་བརྡ་སོ་
སོར་སྦྱར་བ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚོན་བྱ་དང་མཚོན་བྱེད་འགལ་
བ་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་ཙམ་ནི་འགལ་བ་མིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་
འདུས་བྱས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། སྐད་ཅིག་མའི་མཚོན་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བྱ་བྱེད་གཉིས་དང་འབྲེལ་བས་ལས་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་
མཚོན་པར་བྱ་བས་ན་མཚན་ཉིད་ཅེས་རྣམ་པར་འཇོག་ལ། བྱེད་པ་ལ་འཇུག་
པའི་ཚེ་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ་འདིར་ནི་མཚོན་
བྱེད་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་ཉིད་གཙོ་བོར་བཟུང་ངོ་། །གཉིས་པ་གཞུང་གི་

དོན་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་གཏན་ལ་
དབབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྤྱིར་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན། བྱེ་
བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་
གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཤེས་བྱ་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་
སྒྲུབ་པ། ཁྱབ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། ཆོས་གསུམ་སོ་
སོའི་རྣམ་གཞག་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཚན་མཚོན་གཞི་
གསུམ་པོ་དེའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་
མཚན་

༼༡༨ ན༽

མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་བློ་ལ་འཆར་བ་ན། གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཞེན་རྒྱུ་དང་། གཞི་དང་བཅས་པར་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་། དེར་འཇོག་པའི་འཐད་པ། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ནི་འདིས་གོ་བར་བྱེད་པ་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་སྟེ། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ལྟ་བུ་དོན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ལ། མཚོན་བྱ་ནི་འདི་གོ་བར་བྱ་བ་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལྟ་བུ་བློའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །མཚན་གཞི་ནི། འདི་ལ་གོ་བར་བྱ་བའི་རྟེན་ཏེ། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པོ་འདི་ལའང་དོན་རང་མཚན་གྱི་ཆ་ནས་མི་འགྱུར་གྱི་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་དག །ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གནས། །ཐ་དད་འདོད་པའི་དངོས་རྣམས་ལ། །སྒྲོ་འདོགས་པས་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་གསུམ་དུ་འཇོག་པ་ལའང་རྒྱུ་མཚན་མེད་ན་ཐམས་ཅད་འཆོལ་བར་འགྱུར་བས། དཀར་ཟལ་དང་བ་ལང་དང་ཤྐོག་ཤལ་གསུམ་དུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བརྟག་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་འོན་དེ་དག་ཏུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། གསུམ་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་། མཚོན་བྱའི་ཐ་

སྣང་དང་། མཚན་གཞིའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་དགོས་མི་དགོས་དཔྱད་པ། དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ། དེའི་གསལ་བྱ་སྐྱོན། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་ཏེ། དོན་ལྡོག་རྫས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཕྱྭ་པ་ན་རེ། སྔོན་པོ་ལ་མངོན་གྱུར་གྱི་དོན་གྲུབ་ཀྱང་ཐ་སྙད་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པ་བཞིན་དུ། མཚན་ཉིད་ལ་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས

ལས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་ཀྱང་དོན་དེ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་དགོས་སོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྫས་ཡོད་ཡིན་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་བོ་གསུང་ངོ་། །རྩང་ནག་པ་ལ་སོགས་གཞན་དག་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལའང་མཚན་ཉིད་དགོས་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་མཚན་ཉིད་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལ། མཚན་ཉིད་ལྡོག་ཞལ་དགོས་པ་བཞིན་དུ། དེ་དང་འདྲ་བར་མཚོན་བྱ་ལའང་མཚོན་བྱ་གཞན་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་མཚན་མཚོན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ། རྟགས་ཐུག་མེད་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་མཚན་མཚོན་ཡང་ཐུག་མེད་དུ་ཡོད་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དགག་པ་དང་། མཚོན་བྱ་ཐུག་མེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་མ་ངེས་པར་དེས་རྣམ་པར་བཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་མཚོན་བྱ་ངེས་ན། མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན། རྨོངས་པས་མཚོན་བྱ་གོ་བ་ལ་ཁྱོད་དགོས་པའི་ཁྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་མ་ངེས་ཀྱང་རྨོངས་པས་མཚོན་བྱ་གོ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ། །ཕྱི་མ་ཐུག་མེད་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐུག་མེད་ལ་མཚན་མཚོན་སྐྱོན་མེད་འཇིག་གོ །སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ངེས་ཀྱང་རྟགས་ཀྱིས་མཚན་གཞིས་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་

མ་ངེས་པར་མཚན་གཞིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། རྟགས་རང་ཉིད་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་རྟགས་ཅན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མིན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དེ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཙམ་མེད་ན་བརྗོད་བྱ་ལས་འདས་ཤིང་། བློས་ཞེན་རུང་ཙམ་མེད་ན་ཤེས་བྱ་ལས་འདས་པར་ཐལ་ལོ། །ཡོད་ན་སྒྲ་བློས་ཞེན་རུང་གི་ཐ་སྙད་དེ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཅིག་མཚོན་བྱའང་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད། སྒྲ་བློས་ཞེན་རུང་གི་ཐ་སྙད་ཕྱི་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་ཕྱི་མའི་ཞེན་པ་ཡིན།

{༨ ན}

ཐ་སྙད་ཕྱི་མ་དེ་སྤྱི་མའི་ཞེན་ཆོས་ཡིན་པས་སྤྱི་མའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྩང་ནག་པ་ལ་སོགས་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མགོ་སྙེའི་ལན་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་ན། ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་ཡལ་ག་ལ་ཡལ་ག་གཞན་གཉིས་པ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་ཡལ་ག་ཆོས་ཅན། ཤིང་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡོད་ན་དེ་ལའང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་སོགས་དགོས་པས་ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་ཡལ་ག་ལའང་ཆོས་ཅན། ཡལ་ག་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡལ་ག་ནི་ཡལ་ག་གཞན་མེད་ཀྱང་། དེ་ཤིང་མིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཡལ་ག་དེས་མཚན་གཞི་ཙནྡན་དེ་མཚོན་བྱ་ཤིང་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཙནྡན་ཤིང་དུ་གྲུབ་པ་ན་ཡལ་ག་ཉིད་ཀྱང་ཤིང་དུ་གྲུབ་པས་ཐུག་མེད་འདོད་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལ། ཐ་སྙད་གཞན་གཉིས་པ་གཅིག་མེད་ནའང་དེ་ཤེས་བརྗོད་ལས་འདས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དེ་རང་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་དང་བརྗོད་བྱར་གྲུབ་པས་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་ག་ལ་དགོས། དེ་ལྟ་མིན་ན། ཙནྡན་སྤྱི་མ་ལ་ཕྱི་མ་མེད་ན་སྤྱི་མ་དྲི་དང་བྲལ་བར་ཐལ་བ་དང་། མེའི་མཚན་ཉིད་ཚ་བ་ལ་ཚ་བ་གཉིས་པ་མེད་ན། ཚ་བ་མེ་མིན་དུ་ཐལ་བ་དང་། མེ་ལ་མེ་གཉིས་པ་མེད་ན་སྤྱི་མ་མེ་མིན་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་དཔག

ཏུ་མེད་དོ། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་དང་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་ལ་སོགས་པ་འབྲས་ཆན་ཟ་བ་ལས་ས་བོན་གྱི་ཕྱི་མོ་ཚོལ་བ་ལྟར་དོན་མེད་པར་དགོངས་ནས་སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་མ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། མཁས་པས་དོན་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་ན་དེའི་བརྡ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་། དོན་ནོག་སློག་ཤལ་གྲུབ་པ་ན་དེའི་བརྡ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་གྲུབ་ལ། བླུན་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་བོ། །མདོར་ན་བརྡ་དང་དོན་དེའི་འབྲེལ་པ་ནམ་གྲུབ་ཅིང་རྟོགས་པ་དེའི་ཚེ་ཐ་སྙད་འགྲུབ་བོ། །

༼ ༤༨ བ ༽

འོན་བློན་པོ་ལ་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་སྦྱིན་སྙམ་ན། དུ་བ་རྟགས་ཙམ་དུ་སྦྱིན་ན། གང་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་རྟགས་ཡིན། བྱས་པ་བཞིན་དུ་དུ་བ་ལའང་ཚུལ་གསུམ་ཚང་ངོ་ཞེས་སོ། །ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཉིད་ལ་རྟགས་སུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཅི་ཞེ་ན། གང་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ལ་རྟགས་ཀྱི་བརྡ་བྱས་ཏེ་བྱས་ཡོད་བཞིན་ནོ། །དུ་བ་ལའང་ཚུལ་གསུམ་ཚང་ངོ་ཞེས་བརྡ་དྲན་པར་བྱས་པས་སྦྱིན་པོ། །ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱིན་པའང་དེས་ཤེས་སོ། །མཚན་ཉིད་ལའང་སྦྱི་དང་ཁྱེ་བྲག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཙནྡན་ལྷ་བུའི་སྙིང་གི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་མཚན་གཞི་གཅིག་ལ། ཤོག་མར་ཤིང་ཞེས་བརྡ་འདོགས་སོ། །དེ་ནི་བརྡ་དུས་ཀྱི་མིང་དང་། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་དང་། ཤོག་མའི་མིང་ཞེས་བྱས་ཏེ། འདིར་ཤོག་མའི་བརྡ་འདོད་རྒྱལ་བ་ཡིན་པས་རྒྱུ་མཚན་བཅལ་དུ་མེད་དོ། །ཤྭ་བ་ལྷ་བུའི་སྙིང་གི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་ལྡན་པའི་ལྗོན་པ་ལ་དང་པོའི་བརྡ་མི་དྲན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། ཕྱིས་ཐ་སྙད་གྱི་དུས་སུ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་ལྗོན་པ་ཡིན་ན་ཤིང་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་རུང་། ཤྭ་བ་འདི་ཡང་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཀོད་ནས། དང་པོ་ཙནྡན་གྱི་སྙིང་གི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཤིང་ཞེས་པའི་བརྡ་བཏགས་པ་དཔེར་བྱའོ། །ཤོག་མར་ཤིང་ཞེས་བརྡ་བཏགས་པའི་ཐུན་དཔེ་ལ་ནི། རྒྱུ་མཚན་བཅལ་དུ་མེད་དེ། ཤོག་མའི་མིང་དང་འདོད་རྒྱལ་བའི་

བརྡ་ཡིན་པས་སོ། །འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མའི་མིང་གང་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྦྱོར་བ་འདིར་རྟོགས་ཀྱང་སླའོ། །འདི་ནི་སྦྱོར་བ་དང་པོའོ། །ཡང་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་ལྗོན་པ་ལྟ་བུ་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ཞེས་ཐོག་མར་བརྡ་སྦྱོར་བ་ནི། ཐོག་མའི་མིང་དང་། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲའོ། །ཡང་ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་བརྡ་ལ་སྦྱངས་པའི་གང་ཟག་གིས་མཚན་གཞི་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ། དང་པོའི་བརྡ་འབྲེལ་དྲན་པའི་དོན་དུ་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་དུ་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་ལྗོན་པ་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །ནོག་ལྐོག་ཤལ་འདི་ཡང་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྡ་དྲན་གྱི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་སྦྱོར་བ་གཉིས་པའོ། །ཡང་ཕྱིས་ཐ་སྙད

༼༨༨ ན༽

ཀྱི་དུས་སུ། །ཙནྡན་གྱི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་གི་མཚོན་བྱ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་གོ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་སྦྱོར་བ་གསུམ་པ་ཡིན་པས་སྦྱོར་བ་གསུམ་པར་ཐུག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱིས་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱའི་འབྲེལ་པ་མ་ལུས་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོར་བ་བཞི་པ་ཕན་ཆད་མི་དགོས་ཞིང་སྔར་ལས་རྟོགས་པ་ལྷག་པོ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པས་ན་གསུམ་པར་ཐུག་ཅེས་གསུངས་སོ། །བོད་གཞན་དག་གིས་ནི། རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་དོན་འདི་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པས་ཅལ་ཅོལ་འབའ་ཞིག་སྨྲ་བར་ཟད་དོ། །ལེགས་བཤད་འདི་ནི་གཞན་གྱིས་རྒྱས་པར་འོངས་པས་སྲིམ་མོ། །ཐུགས་མེད་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ལ་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་མེད་ན་དེ་རྟགས་མིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེ་ལ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །མིན་ཏེ། ལ་མེ་ལྡན་སྒྲུབ་ཀྱི་དུ་བ་ཆོས་ཅན། རང་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་མེད་ཀྱང་རྟགས་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་ཚུལ་གསུམ་དབྱེར་མེད་ཚང་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར། དེས་ན་དུ་བ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་ཀྱི། དེ་ལ་ཚུལ་གསུམ་གཞན་ཞིག་རྩི་བ་མིན་ནོ། །རིགས་པ་འདིས་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་བསལ་ཏེ། ནོག་ལྐོག་ཤལ་

ཉིད་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་ཆོས་གཞན་གཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ལོ་ཙཱ་བས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚོན་བྱ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་ན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱུ་པ་སོགས་འགའ་ཞིག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བར་འདོད་དོ། །ཆོས་གསུམ་ནི་སྤྱིར་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ། མཚོན་བྱ་གཞན་

༼༩༩ བ༽

གྱི་མཚན་ཉིད་མིན་པ། མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའོ། །རྩང་ནག་པས། མཚོན་བྱའི་དོན་ལྡོག་གཞི་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་དེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ངེས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱའི་དོན་ལྡོག་གཞི་ལ་གྲུབ་པ་འདི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ངེས་པ་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། ཅི་ལྟ་བུ་ལ་མཚན་ཉིད་ཞེས་བརྗོད་སྙམ་ན། དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་ལ་མཚན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་དངོས་འགལ་ནི། མཚོན་བྱ་མིན་པའོ། །དེ་གཅོད་པ་ནི་མཚོན་བྱའོ། །དེའི་དོན་གྱི་ལྡོག་པ་ཉིད་ལ་བཟུང་ངོ་། །བསལ་བྱ་སྐྱོན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་རྣམས་ན་རེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། རང་ལྡོག་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ། དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར། མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཚོན་བྱ་ཉིད་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་མཚོན་བྱ་གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་ལ་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ། ཤིང་གི་

མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། རིགས་པས་མི་འཐད་པ་ནི། འོན་སྐྱོན་དེ་དག་སྤྱིར་བར་བཀོད་པ་ལ་བརྩིས་ན་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་དུ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་འདི་ཆོས་ཅན། དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར་དུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག རང་གི་ཐ་སྙད་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྒྲུབ་ཆོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་དོན་ནི། མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་པ་ལ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འོན་ཏ་བ་ལང་དུ

{༡༠༠ ན}

མཚོན་པ་ལ་ནོག་ཧྲོག་ཤལ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་ལ། མཚོན་བྱ་ལ་མ་ཁྱིད་པར་ཐལ། མཚན་གཞི་ལ་མི་ཁྱིད་པའི་ཕྱིར། ཡང་འོན་ཏེ་སྦྱོར་བ་མ་བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗེས་ན། མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པ་སྐྱོན་དུ་བརྗེ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྦྱོར་བ་གང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་མ་བཟུང་བ་ལ་ཆོས་ཅན་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱོན་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་བཞག་ཏུ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་ངེས་ལས། གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རང་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་འདི་དག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིའི་སྐྱོན་དུ་འཐད་ན་ནི་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བཞེད། གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་ཁྱིད་གསུམ་སྟེ། རིགས་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ལ་སྒྲའི་རྣམ་དབྱེད་ལ་མི་ལྡན་གཞན་ལྡན་མི་ཁྱིད་གསུམ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་སྒྲ་གསུམ་ཡོད་ལ། མཚན་ཉིད་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་གཅོད་གསུམ་པོ་འདི་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱའི་སྐབས་སུ། །བདག་ཉིད་ཚིག་ཕྲད་ངེ་བོའི་སྒྲ། །མ་བསལ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས། །ལྡོག་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པས

ཁྱབ་ཆེས་པ་གཅོད་ལ། འདོད་སྒྲས་མ་ཁྱབ་སེལ་བར་བྱེད་ཅེས་པས་མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་ཅིང་། བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་ཕྱོགས་མཚན་ཉིད། །དེ་རྣམས་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཉིད་མེད། །བསལ་བ་གནོད་དང་ལྡག་མ་ལ། །མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་མི་སྲིད་པ་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མ་ཁྱབ་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག མཚོན་འདོད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་ཞུགས་པས་ཏེ། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱབ་ཆེས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག མཚོན་འདོད་ལ་ཁྱབ་ཅིང་། མཚོན་འདོད་མེད་པར་ཡང་ཞུགས་པ་སྟེ། བ་ལང

གི་མཚན་ཉིད་དུ་མགོ་ལྡན་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་སྲིད་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག མཚོན་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ལྕོ་ལྡིར་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་ལས། མཚན་གཞི་བཀོད་པ་ལ་བརྟགས་ནས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་འདི་དག་མཚན་གཞི་བཀོད་པ་ལ་བརྩིས་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པ་འདི་མ་ཁྱབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཀར་ཟལ་ལ་བཀོད་ན་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་ཡིན་ཞིང་། ནག་སྐྱུར་ལ་བཀོད་ན་མི་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བཀོད་པ་ལ་བརྩིས་ན། མཚན་གཞི་ལ་ལྟོས་པའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་དེ། སྲོག་ཆགས་ཙམ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་བཀོད་པའང་སྐྱོན་མེད་ཡིན་នོ་ཞེ་ན། ཚུལ་འདི་ལྟ་བུའི་རྩོད་པས་མི་གནོད་དེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མཚན་གཞི་བཀོད་པ་ལ་བརྩིས་ཏེ། མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་ཁྲ་བོ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ན། མཚན་གཞི་ལ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ཀྱང་མཚོན་བྱ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་ཅན་ནོ། །

མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་ལ་བརྩིས་ན། འོ་ན་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་གཞིར་མཚོན་བྱ་ཁེགས་སམ་མི་ཁེགས། གལ་ཏེ་མི་ཁེགས་ན། མཚོན་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས

མ་ཁྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཁེགས་ན་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་
ཚུལ་དུ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཁེགས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཚུལ་
དེ་ལྟ་བུའི་རྩོད་པས་འདིར་མི་གནོད་དེ། ནོག་ལྐོག་ཤལ་ལ་ནོག་ལྐོག་ཤལ་མ་
ཁེགས་ཤིང་བ་ལང་ཡང་མི་ཁེགས་སོ། །བ་ལང་ཁེགས་ན་ནོག་ལྐོག་ཤལ་ཡང་
ཁེགས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་རྩོད་པས་མི་གནོད་དོ། །མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་གདན་ལ་
དབབ་པ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་མཚན་མཚོན་
དོན་ལ་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ལ། མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་

༼༡༠༡ ན༽

པར་གཞག་བྱ་གཞི་ལ་གྲུབ་བོ་ཞེས་སམ། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཞེས་པའོ། །རྩང་ནག་པ་དོན་ལྡོག་ལ། སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཞེན་རྟུང་ཞེས་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ་གསུང་ངོ་། །དང་པོ་མཚན་མཚོན་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། མིང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཚོན་བྱ་བུམ་པ་མཐོང་བར་ཐལ། ལྟོ་ལྡིར་བ་དང་བུམ་པ་རྫས་གཅིག་པ་གང་ཞིག དོན་ལྟོ་ལྡིར་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཚན་ཉིད་ལྟོ་ལྡིར་བ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྟོག་བཅས་སུ་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་མཚོན་བྱ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་དོན་སྒྲུབ་ཏུ་ཐལ། དོན་དམ་པར་མཚོན་བྱ་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དངོས་པོ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་མཚོན་བྱ་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཞེན་རྟུང་ཙམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་མིན་པར་ཐལ། བརྡ་མ་བཏགས་པའི་སྔ་རོལ་ནའང་ཡོད་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བཟློག་ཁྱབ་ནི་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞིའམ་ཐ་སྙད་ཡིན་པ་ལ་བརྡ་བཏགས་ཟིན་པས་ཁྱབ་བོ། །ཡང་སྒྲ་བློས་ཞེན་རྟུང་ཙམ་ཐ་སྙད་ཀྱང་མིན་ཏེ། ཐ་སྙད་ནི་བརྡ་བཏགས་ཟིན་པའི་བརྡ་དེ་ལས་བླང་དོར་ལ་འཇུག་པ་ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པས་སོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། གྲགས་པ་བརྡ་ཡི་རྗེས་འགྲོ་

བ། །དེ་ཡང་བརྗོད་འདོད་རྗེས་འགྲོ་ཅན། །ཐ་སྙད་དོན་དུ་བྱས་པ་དེ། །སྡེབ་
སྦྱོར་མེད་དང་སྒྲ་ཆ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།
མཚན་ཉིད་དངོས། ཐ་སྙད་ངོས་བཟུང་། མཚོན་བྱ་བཏགས་ཡོད་སྒྲུབ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། དོན་ལྡོག་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློ་གྲུབ་པའོ། །དེའི་མཚན་
གཞི་ནི། རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་མཚན་ལ་སྦྱར་བའི་བརྡའོ། །ཇི་སྐད་དུ། བློ་སྒྲ་ཐེ་
ཚོམ་མེད་པ་དང་ཞེས་པ་དང་། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་སྒྲུབ་ཅེས་སོ། །འདི་
དག་གི་དོན་ནི། ཐོག་མར་ལྐོ་ལྡིར་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་བརྡ་འདོགས་པའི་ཚེ་ན།
བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལ་ནི་སྒྲ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སྒྲ་དེའི་རྗེས་སུ

འབྲངས་ནས་བུམ་པའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཤེས་པའོ། །དེ་ནས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་འདི་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བླང་བའི་ངག་གི་ཐ་སྙད་གཏིང་ཚུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྡ་མཚམས་བཅད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི་དོན་ལྡོག་གོ །གཞན་དག་གིས་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཞེས་ཚིག་དུ་འདོན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། དོན་ནི་གདན་མ་རྟོགས་པར་སྣང་ངོ་། །དེ་ལྟར་བརྡའ་འབྲེལ་རྟོགས་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱི་བླང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་ཐ་སྙད་ནི་འདིར་ཐ་སྙད་ཅེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་ནོ། །འདི་སྒྲ་རང་མཚན་དང་མིང་ཙམ་དང་མིང་གདགས་རྒྱུ་ཙམ་མཚོན་བྱ་མིན་ལ། འོན་ཅེ་ཞེ་ན། འདིར་མིང་ལ་གཉིས་ཏེ། མིང་གི་སྒྲ་དང་། རིགས་ཀྱི་སྒྲའོ། །ཇི་སྐད་དུ། དེ་དག་མིང་གི་སྒྲ་དང་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་དང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་མིང་གི་སྒྲ་ལྷ་སྦྱིན་ཞེས་པ་ནི་མཚོན་བྱ་མིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་སྒྲ་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྡ་དུས་ཀྱི་སྒྲ་དང་། སྒྲ་དེས་བཞག་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡང་མཚོན་བྱ་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་བརྡ་དུས་ཀྱི་སྒྲས་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་མཚམས་བཅད་པའི་སྒྲ་སྤྱི་ལ་དོན་དུ་བཏགས་པའི་ཆ་ལ་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་མཚན་མཚོན་རྫས་གཅིག་མིན་ན། མཚན་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཆོས་ཅན་ལ་མཚོན་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མི་

འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མཚན་མཚོན་རྫས་གཅིག་མིན་ཡང༌། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་མི་འགལ་ཏེ། མཚོན་བྱ་སྒྲ་སྤྱི་དང༌། མཚན་ཉིད་དོན་སྤྱི་གཉིས། རྟོག་པས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བ་ལ། བདག་གཅིག་པའི་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སྦྱར་བས། འཇིག་རྟེན་གྱི་བླང་དོར་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོས་གསུམ་སོ་སོར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། མཚན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་མཚོན་ཟུང་གཅིག་གི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་མཚན་གཞི་མཚན་ཉིད་པ་ནི། དཀར་ཟལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་ན། དཀར་ཟལ་ལྷ་བྱིའོ། །

བཏགས་པ་བ་ནི། བ་ལང་གི་མཚན་གཞིར་ཧྲ་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་དངོས་བཏགས་གཉིས་སུ་བཤད་དོ། །མཚོན་བྱ་དང་མཚན་ཉིད་གཉིས་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདིར་སྣང་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་། སེལ་བའི་སྒྲུབ་པ་མི་ཕྱེད་པའི་བོད་བསྡུས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་ལྡོག་ནི་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྣམ་པ་རང་དབང་དུ་འཆར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་མཚོན་བྱའི་རང་ལྡོག་ཀྱང་། རང་གི་རྣམ་པ་རང་དབང་དུ་འཆར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་འགལ། གཞན་ཡང་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། རྟག་མེད་མ་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་དུ་ཐལ། རང་གི་རྣམ་པ་རང་དབང་དུ་འཆར་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། ཆོས་གསུམ་སེལ་བ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །རང་གི་འདོད་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི། སྣང་བའི་གཞི་ལྡོག་རང་མཚན་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གང་དུ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཆོས་ཅན་དུ་གནས་ཚུལ་ལ་འགྲོ་བ་མི་སྲིད་ཅིང་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་ནི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་པ་དེས་ནའོ། །གཞན་སེལ་བའི་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་ལྡོག་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་པ་འཕེན་པ་དང་། མེད་དགག་གཉིས་ཡོད་དོ། །མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་ཇི་ལྟར་

འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ནི། མཚན་མཚོན་གཉིས་རང་བཞིན་འབྲེལ་བའི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བ་ནི། མིང་དོན་བསྲེས་འཛིན་གྱི་ངོར་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ཕལ་ཆེར་གནས་སྐབས་འབྲེལ་དུ་བཤད་དེ། སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལས་གཞན་གྱི་མཚན་གཞིར་བཟུང་བ། རེས་འགའ་སྦྱོར་བ་གཞན་གྱི་མཚན་གཞིར་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱའི་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་ནི། མཚན་ཉིད་དོན་སྤྱི་དང་། མཚོན་བྱ་སྒྲ་སྤྱི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཟད་ཅད་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོག་པ་འཁྲུལ་བས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད་མྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་འགྲུབ་བོ། །དང་པོར་བསྟན་པའི་བཟད་འབྲེལ་ཡང་། མཁས་པས་མཚན་ཉིད་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དྲན་

ལ། རྨོངས་པ་ལ་ནི་བརྡ་དྲན་པར་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དགོས་སོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་རྨོངས་པས་འདིར། །གཞན་དག་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་ལ། །གྲུབ་པ་དང་ནི་ཆོས་མཐུན་ཐབས། །བརྡ་དྲན་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གོ །ཅེས་སོ། །ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི། མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་པོ་ལ། ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་སྤྱི་སྦྱོར་གསུམ་དང་བྱེ་བྲག་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་གསུམ་ཏེ་དྲུག་གོ །ལྡོག་པ་མིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལའང་། སྤྱི་སྦྱོར་གསུམ་དང་། བྱེ་བྲག་སྦྱོར་གསུམ་ཏེ་དྲུག་གོ །དང་པོ་ནི། བ་ལང་དཀར་ཟལ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་སྟེ། ནོག་སོགས་འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན། བ་ལང་དཀར་ཟལ་ཆོས་ཅན། མཚན་གཞིའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་སྟེ། མཚན་མཚོན་སྐྱོན་མེད་ཟུང་གཅིག་གི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བ་ལང་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་བརྡ་ཤེས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནོག་སོགས་འདུས་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་སྟེ། དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི། སྤྱི་སྦྱོར་གསུམ་མོ། །ཡང་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་སྟེ། འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་མཚོན་སྐྱོན་མེད་ཟུང་ཅིག་གི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བ་ལང་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚོན་བྱ་ཡིན་

པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་སྟེ། འདིར་གཏོགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནོག་སོགས་འདུས་པ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་སྟེ། འདིར་གཏོགས་ཀྱི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་སྦྱོར་གསུམ་མོ། །མིན་པར་མཇོན་ཚུལ་ལ་ཡང་། སྤྱི་སྦྱོར་གསུམ་ནི། བ་ལང་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་མིན་ཏེ། དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་མིན་པའི་ཕྱིར། ནོག་སོགས་འདུས་པ་ཆོས་ཅན། མཇོན་བྱ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་གྲུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་གཉིས་ཀྱང་། སྔ་མ་ལ་དཔགས

ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཚན་གཞི་མིན་པར་སྒྲུབ་པའི་སྤྱི་སྦྱོར་བྱེ་བྲག་སྦྱོར་
གཉིས་ནི་སྐྱོན་ཅན་ཁོ་ནའོ། །སྦྱོར་བ་འདི་ར་གཏོགས་ཀྱི་དངོས་འགལ་གཅོད་
པའི་དོན་ལྡོག་དེ། མཚན་གཞི་དཀར་ཟལ་དང་མཚོན་བྱ་བ་ལང་གཉིས་ལ་
ཁེགས་ན། མཚན་ཉིད་ལྐོག་ཤལ་ལ་འང་ཁེགས་པར་ཐལ་ལོ། །མ་ཁེགས་ན་
ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་སོགས་འདུས་པ་མིན་པ་
མཚོན་བྱ་ལ་འང་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རང་གི་མཚན་གཞི་བ་ལང་གི་དོན་
ལྡོག་རང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱབ་པས། མཚན་ཉིད་ལྐོག་ཤལ་ལ་ཡོད་པས་མ་
ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ལ། མཚོན་བྱ་བ་ལང་ལ་རང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་
ཞུགས་པས་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ལོ། །དེས་ན་དོན་ལྡོག་ལ་རང་ཡིན་
པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱབ་ལ་མཚོན་བྱ་ལ་རང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ཁྱབ་པས་སྐྱོན་
གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་ལོ། །མཚོན་བྱ་དང་མཚན་ཉིད་མིན་པ་སོགས་སྒྲུབ་པ་ལ་
རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་མཚོན་བྱ་མིན་པ་དེ་མཚོན་བྱ་ཡིན་ནམ་མིན། །དང་
པོ་ལྟར་ན། མཚོན་བྱ་ཡིན་ན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་བཀག་ནས།
མ་ཚང་བས་མཚོན་པ་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མིན་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་
འགལ་ལོ། །ཕ་རོལ་པོས་མཚོན་བྱ་མིན་པ་གང་ཞེས་འདྲི་ན་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་
དང་ལྡན་པའི་ལྗོན་པ་ལྟ་བུ་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་མཚོན་བྱ་མིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་

ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་གྲུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲ་རོ། །མཚན་ཉིད་མིན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་ལྟ་བུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞན་གྱི་རྩོད་པས་འདིར་མི་གནོད་དོ། །ཡང་ཕྱུ་པ་དང་ཅང་ནག་པ་ན་རེ། ནོག་སོགས་འདུས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློ་ཁེགས་སམ་མ་ཁེགས། སྒྲ་བློ་ཁེགས་ན། ནོག་སོགས་འདུས་པ་ལ་མཚོན་བྱ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྒྲ་བློ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་མ་ཁེགས་ན། མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་ནོག་སོགས་འདུས་པ་ལའང་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་མཚོན་བྱ་མིན་པའི་ཐ་སྙད་རྣམ་པར་འཇོག་བྱེད་དོན་མཐུན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ལོ། འདིར་ནོག་སོགས་འདུས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློ་གྲུབ་པ་ཡོད་པས་མཚོན་བྱ་མ་ཁེགས་ལ། ནོག་སོགས་འདུས་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློ་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པས་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་རྩོད་པས་གནོད་པ་མེད་དོ། །མཚོན་བྱ་མིན་པ་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དུ་སྒྲུབ་པ་འཐད་ན། དངོས་པོར་འགལ་བ་དངོས་མེད་ཀྱང་དངོས་པོའི་མཚན་གཞིར་རུང་ངོ་ཞེས་མཚུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་མཚོན་བྱ་མིན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་བརྟེན་པ་ལྟར་དུ། དངོས་མེད་ལའང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་བརྟེན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའི་ལན་གྱིས་ཆོམ་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་བོད་སྔ་རབས་པ་དག་ཕན་ཚུན་རྩོད་པའི་ལན་ནོ། །རང་ལུགས་སྔར་བཤད་ཟིན། འགལ་མཚུངས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དཔེར་བརྗོད་ལ། གནས་སྐབས་ལ་ལར་མཚུངས་པར་མངོན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡོད་དེ། མ་ཡིན་དགག་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་གི་མཚན་གཞི་འགའ་ཞིག མ་ཡིན་དགག་གི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ། དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྩོལ་

སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་མེད་པ་དང་། ཆོས་དང་གཏན་ཚིགས་ཁྱད་པར་མེད་པར་མངོན་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འགའ་ཞིག་ཏུ་འགལ་བར་མངོན་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཕན་ཚུན་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག་ནི། མཚན་ཉིད་

གཅིག་ལ་མཚོན་བྱ་དུ་མ་དང་། མཚོན་བྱ་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་མ་སྲིད་པས་
གྲངས་མཉམ་མོ། མིང་དོན་བསྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་ངོར་ངོ་བོ་གཅིག་ཅིང་དོན་ལ་
མཚན་ཉིད་རྫས་ཡོད། །མཚོན་བྱ་བཏགས་ཡོད་ཉིད་དུ་ངེས་པས་སོ། །འདི་དག་
གི་དོན་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། གལ་ཏེ་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་
གསུམ་གསུངས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་නི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་གྱི་
མཚན་ཉིད་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་མིན་ནོ། །འདིར་མཚན་ཉིད་ལ་མཚོན་བྱ་
གཉིས་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡང་རིགས་མི་འདྲ་གཉིས་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །
མཚོན་བྱ་འང་དེ་བཞིན་ནོ། །འོག་ཏུ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་གྱི་ཐ་དད་མིན་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཚན་ཉིད་ལ་རྫས་ཡོད་དུ་བཤད་པའང་། རྫས་ཡོད་ཀྱི་
སེལ་བ་ལ། རྟོག་པས་རྫས་ཡོད་རང་གི་ངོ་བོར་འཁྲུལ་པ་ཉིད་བཟུང་ངོ་། །
གཞན་སྤྱིའི་དོན་དུ་བཟུང་ངོ་། །བོད་རྣམས་མཚན་མཚོན་དོན་ལ་རྫས་གཅིག་
པར་འདོད་པ་བཀག་ཟིན་ལ། ཁྱེ་བྲག་དུ་སྣྲ་བ་བུམ་པ་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་
པའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེ་གནས་རྣ་འཇིག་བཞི་བུམ་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་དོ་ཟེར་བ་
འཁྲུལ་ཏེ། རྫས་ཐ་དད་ན་མཚོན་བྱ་དང་མཚན་ཉིད་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་ས་བོན་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེད་པ་ལྟར། མཚན་ཉིད་
གཅིག་གིས་མཚོན་བྱ་དུ་མ་མཚོན་པས་མཚན་མཚོན་གྲངས་མི་མཉམ་ཞེས་ཟེར་

བ་འཁྲུལ་ཏེ། རྒྱུས་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུའི་རིགས་མི་མཐུན་དུ་མ་
སྐྱེད་པ་སྲིད་ལ། མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་ནི་མཚོན་བྱ་རིགས་མི་མཐུན་གཉིས་
མཚོན་མི་ནུས་པས་སོ། །དོན་གཅིག་ལ་མིང་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཡིན་ན་ནི་རྣམ་
གྲངས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དོན་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་མིན་ནོ། །ཡང་རྒོལ་
བས་མི་བསླུ་བས་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་མཚོན་པ་ན། ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་རྗེས་
དཔག་ཚད་མ་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་མི་སྣང་བས་སོ་ཞེས་པས་མི་གནོད་དེ། དངོས་
པོར་སྣང་བ་ལ་ཚད་མའི་བརྡ་བྱེད་ན། དེ་ངེད་ཀྱང་རྗེས་དཔག་ལ་མི་འདོད། མི་
བསླུ་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་མི་ནུས་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་བཀོད་པ་ལ། མིང་དོན་ཕན་ཚུན་ལྟོག་ནས་རྒྱུས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོད་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པས་མི་གནོད་དེ། བྱས་པ་ཐ་སྙད་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་དུ་འགལ་ལ། རྒྱུས་སྐྱེས་དོན་ལྟོག་ཡིན་པས་མཚོན་བྱར་འགལ་ལོ། །མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་ཏོ། །ཁྱེ་བྲག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ལ་བོད་དག གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པའོ་ཞེས་སྨྲའོ། །མདོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དཔྱད་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཚད་མར་ཐལ། གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཡུལ་གསར་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་ལ་འཇུག་ཡུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་མིན་ནམ་རང་ཡུལ་གསར་དུ་ཇི་ལྟར་ངེས་ཞེ་ན། ངེས་པའི་ཤེས་པས་ཡུལ་གང་ངེས་པ་ནི། རང་ཡུལ་གསར་དུ་ངེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་ལས་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གསར་དུ་ངེས་པ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་ཀྱང་རྟོགས་ཟིན་དེ་ཉིད་བློ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསར་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གསར་དུ་ཞེས་པས་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པར་གཅོད་མི་ནུས་ཏེ། གསར་

དུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་གསར་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བཅད་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཚད་མར་ཐལ། རང་ཡུལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཡུལ་གསར་དུ་ངེས་པའི་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསར་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མི་སླུ་བ་ཡིན་ཏེ། བླང་དོར་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བླང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་རྗེས་ཀྱི་དྲན་པས་འཇུག་ཡུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས

ནས་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། སྦྱོང་བའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །
དྲན་ལས་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡི། །ཐ་སྙད་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་གསར་དུ་འཇུག་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
ཡུལ་འཛིན་བྱེད་དུ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་བཅད་ཤེས་མི་སླུ་བར་གྲུབ་
པ་ཡིན་ཏེ། ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་མ་དམིགས་པ་ཡང་། དགག་རྟོག་དང་སྒྲུབ་
རྟོག་གཉིས་ཀས་དྲངས་པའི་སྒོ་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
བླང་དོར་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྗེས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་ལ་རག་ལས་པར་ཤེས་
སོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་འོག་ཏུ། །སྤྱི་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པས་ཀྱང་དོན་དེ་དག་འཇུག་པར་ངེས་སོ། །འདི་ཇི་ལྟར་
ཤེས་ཤེ་ན། སྤྱི་སྔར་མ་རྟོགས་གསར་དུ་རྟོགས་པར་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་བླངས་
པས་སོ། །གཞན་དུ་ན་སྤྱི་གསར་དུ་མ་རྟོགས་པས་ཉེས་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་
མའི་རྩོད་སྤོང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་སུ་དཔྱད་པའི་ཡུལ་ལ་མི་སླུ་བའི་
ཤེས་པ་ཞེས་འཇོག་ནའང་སྐྱོན་དེ་ཉིད་ཡོད་དོ། །དེས་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད།
སྔར་མ་ཤེས་པ་གསར་དུ་འཇལ་བར་བྱེད་པའི་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ། ཇི་སྐད་དུ།
རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དགོངས་ཕྱིར། །རང་གི་
མཚན་ཉིད་དཔྱད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གང་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི།

དངོས་པོར་བཟུང་སྟེ། དོན་བྱེད་ནུས་པར་གནས་པ་ནི། མི་སླུ་ཅེས་སོ། །ཡུལ་དངོས་པོ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དངོས་མེད་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པའི་ཚད་མ་ནི་མི་སྲིད་དེ། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། ཞེས་པའི་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྔར་མ་ཤེས་པ་གསར་དུ་ཤེས་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་གི་རྟགས་ལས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྔར་མ་ཤེས་པ་གསར་དུ་ཤེས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

མ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་དོན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སྔར་མ་ཤེས་པ་གསར་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་ཡང་རྣམ་པ་ཙམ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། འདི་ལ་ཞེན་ཡུལ་ལ་མི་སླུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ནི་རྣམ་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལྟར་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས་སོ། །དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་གི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་བྱེད་དང་། ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་ལས་ཡོངས་སུ་སྐྱེ་བ་མིན་གྱི་བག་ཆགས་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་དོན་བྱེད་ནུས་པས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དང་། དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་དོན་ཤེས་བྱར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལའང་དེ་བཞིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་རྟོག་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །སྒྲོ་བཏགས་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་བློ་དག །འགའ་ཞིག་དེ་ལས་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི། །དོན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ཚད་མར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་དང་། འཇུག་ཡུལ་ཡང་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེས་བུའི་བསམ་པ་ལས་སྒྲོ་འདོགས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བཞག་སྟེ། ཕྱིའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་བྱེད་དུ་མེད་ཀྱང་། རྟོགས་པར་འདོད་པའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པའི

ཕྱིར་རོ། །ཚད་མ་ལ་སྒྲི་ལྡོག་ནས་ཕྱིའི་འཇུག་ཡུལ་ཡོད་པར་བསྟན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ནི་མ་ངེས་སོ། །གལ་ཏེ་ཕྱིའི་འཇུག་ཡུལ་མེད་མོད། འཇུག་ཡུལ་ཙམ་གཅིག་ཡོད་ངེས་སམ་མ་ངེས་ཞེ་ན། འཇུག་ཡུལ་ཙམ་གཅིག་ཡོད་པ་འཐད་དེ། རྟོགས་པ་པོའི་གང་ཟག་གིས་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་ཉིད་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་ཡུལ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། ཚད་མ་བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ་ཞེས་དང་། མ་ཤེས་

དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། ཞེས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ་སྟོན་པ་ཡིན་ནམ་གཉིས་ཀས་གཅིག་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷ་དབང་བློས་རྣམ་གྲངས་པར་བཞེད་ལ། རྒྱན་གྱིས་མཚོན་བྱ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བསྟན་པར་བཞེད་ཀྱང་། སྔ་མས་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་པ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། མི་བསླུ་བ་ཙམ་གྱིས་འཇོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པས་ནི། སྔར་གྱི་དེ་ར་མ་ཟད་དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། མི་སླུ་བར་བསྟན་པ་དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྔར་མ་རྟོགས་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་ནི་བླང་དོར་ལ་འཇུག་པ་དག་གིས་བློ་འདིའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་རྗེས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་སྤང་བའི་དོན་དུ་སྨོས་སོ། །ཚད་མས་གཞལ་བ་དང་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་དོན་མཐུན་དགོས་ཏེ། ཡོངས་སུ་དཔྱད་པའི་ཆུ་མ་ཐོབ་ལ། ཐོབ་ལ་མ་དཔྱད་པའི་སྨིག་སྐྱུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བློ་ཡང་ཚད་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །འདི་དག་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པར་འདོད་པའི་དོན་མ་བསྟན་པར་རྟོགས་འདོད་མེད་པའི་དོན་ཐོབ་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་ཟག་གིས་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་དོན་དང་མཐུན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་ན་འཇུག་ལ།

མེད་ན་མི་འཇུག་པས་སོ། །དཔེར་ན། གྲུབ་པའི་མཐའ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་ན་འཇུག་ལ། མ་ངེས་ན་མི་འཇུག་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་བསླུ་བའི་དོན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ལས་གྲགས་པ་ལས་བཞག་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཁས་བླངས་པའི་དོན་བཞིན་བྱེད་པ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པས་ཀྱང་རང་གི་བསྟན་པའི་དོན་དང་ཕྲད་པར་བྱེད་པས་མི་བསླུ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གལ་ཏེ་མི་བསླུ་བ་དེ་ཡང་། རང་ལས་ངེས་པའམ། གཞན་ལས་ངེས། དང་པོ་ལྟར་ན་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་རྨོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བྱས་པ

༼༢༠༨ བ༽

དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་དེ་ཡང་གཞན་ལས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་རང་ལས་ངེས་པའམ། གཞན་ལས་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་ནི་མིན་གྱི། ཁ་ཅིག་ནི་རང་ལས་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་ནི་གཞན་ལས་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་མ་ངེས་པ་ལ་ངེས་ཤེས་གཞན་གདོན་མི་ཟ་བར་བཙལ་དགོས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཐུག་མེད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། འགའ་ཞིག་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་ཚད་མ་མིན་པ་ལ་ཚད་མར་སྒྲོ་འདོགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་གྱིས་རང་ལས་ངེས་དང་། གཞན་ལས་ངེས་གཉིས་སོ། །ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལས་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མའོ། །དང་པོ་ནི་སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་ལ་རང་ལ་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མི་བསླུ་བར་རང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔོན་པོའི་མི་རྟག་པ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མི་བསླུ་བར་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་མཐུ་ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ནི་མཐའ་གཅིག་དུ་རང་ལས་ངེས་ཡིན་ཏེ། ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དང་པོར་རང་

གིས་ཡུལ་ངེས་ལ། རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པས་ནི། རང་གིས་ཇི་ལྟར་ངེས་པ་ལྟར་དོན་དང་མཐུན་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །མི་བསླུ་བར་ངེས་པའི་ཚུལ་ཡང་འདིས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །མངོན་སུམ་ལ་ནི་རང་ལས་ངེས་དང་། གཞན་ལས་ངེས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། །སྔོན་པོ་ལ་སྔོ་འཛིན་ལྟ་བུ་སྟེ། རང་གི་སྔོན་པོ་ངེས་པ་མིན་ཡང་། དེ་ངེས་པའི་འགལ་རྐྱེན་མེད་པས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངེས་པ་སྐྱེད་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པ་དང་། སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐག་རིང་པོའི་དམར་འབར་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་རྗེས་ཐོགས་སུ་དུ་བ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་

༼༡༠༥ ན༽

པས་སྣང་གི་དམར་འབར་བ་མེར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་མེ་ཡིན་མིན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཞན་ལས་ངེས་ཚུལ་སྔ་མ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། རྨིག་རྫུ་ལ་ཆུར་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་བོད་དག་གིས་གཞན་ལས་ངེས་ནི་ཚད་མ་མིན་ཏེ། ཚད་མའི་བྱ་བ་སྒྲོ་འདོགས་དངོས་སུ་གཅོད་པ་ཡིན་ལ། འདི་དག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་དངོས་སུ་གཅོད་མི་នུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་དག་གིས་ངེས་པ་དངོས་སུ་འདྲེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཐེ་ཚོམ་ལས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་དོན་གཉེར་བ། ཐེ་ཚོམ་ལས་ཀྱང་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེད་བྱེད་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཚད་མ་མིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ལ་འཇུག་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇུག་ཡུལ་སྟོན་པ་ནི་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིས་ནི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱང་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། འཇུག་ཡུལ་རྟོགས་པ་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་ལ། འདིས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ནས་ངེས་པ་སྐྱེད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲོ་འདོགས་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་མངོན་

སུམ་ཀྱང་ཚད་མར་ཐལ། རྒྱུད་ནས་ངེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མི་སྐྱེད་ན། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། འཇུག་ཐོགས་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ལས་ཁྱོད་ཚད་མར་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱང་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མའི་བྱ་བ་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་ལ་དེས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པའི་གེགས་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ། །དངོས་སུ་ཐེ་ཚོམ་དང་སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུད་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ།

གཞན་དུ་གཞན་སྟོབས་ལས་མི་ངེས་པས་གཞན་ལས་ངེས་བྱ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐག་རིང་པོའི་དམར་འབར་བ་ལ་རང་ལས་དང་། མེའི་ཆ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚེ་གང་དབང་བཙན་པར་བྱ། སྔ་མ་ལྟར་ན། རང་ལས་ངེས་སུ་ཐལ། དམར་འབར་བ་རང་ལ་རང་ལས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལས་ངེས་སུ་ཐལ། མེའི་ཆ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇུག་པ་པོའི་བསམ་པ་ལ་རག་ལས་སྟེ། དམར་འབར་བ་ཙམ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ན། དམར་འབར་བ་ངེས་པ་ཙམ་གྱིས་འདོད་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་དེ་ཉིད་དབང་བཙན་པ་ཡིན་នོ། །གལ་ཏེ་མེའི་ཆ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ན་དམར་འབར་བ་ལ་ངེས་པ་དྲངས་པ་ཙམ་གྱིས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་མི་ཐོབ་པས་མེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །བོད་དག་གིས་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་ཅན་གྱི་ཉན་ཤེས་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངེས་པ་མ་དྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན། སྒྲ་རྟག་འཛིན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲའོ། །འོ་ན་གྲངས་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་སྐྱོང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་བདེ་

སོགས་ཤེས་པར་སྒྲུབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་བདེ་སོགས་ཤེས་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་མ་རྟོགས་ན། བདེ་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་པའི་ཆ། རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་པའི་ཆ། རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་མཚུངས་པ་བརྗོད་དོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པར་ཐལ། སྔར་སྒྲ་མི་རྟག་པ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས

{༡༠༨ ན}

གསར་དུ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེས་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་
ཀྱང་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ནི་མིན་ཏེ། གྲུབ་པ་ལ་ནི་ངེས་པ་དྲངས་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གྲངས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་བདེ་སོགས་མྱོང་བའི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པས། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་
འབའ་ཞིག་པའོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་སྒྲ་ལ་ཚད་མ་མིན་ན། དེ་ལ་
ཚད་མིན་གྱི་བློར་ཐལ། དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་བློ་གང་ཞིག ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདོད་ན། མཐའ་བརྟགས་པ་ན་སྣང་ལ་མ་ངེས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས།
ཡུལ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱང་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའམ། ངེས་པ་དྲངས་པ་ལ་འདོད། དང་
པོ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་། ཚད་མ་མིན་པ་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་
ན། རྟོག་པའི་རྒྱུན་འགགས་ཁ་མ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་
མ་མིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེས་ན་ཚད་མ་ཙམ་དང་བླང་དོར་སྟོན་
པའི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ། ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པར་བཤད་པ་ནི། ཕྱི་མའི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ངེས་པ་དྲངས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཡུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་
ཏེ་བླང་དོར་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་། སོ་སོ་
སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་ནི། །ངེས་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད། །ཅེས་སོ། །མངོན་
སུམ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཡང་བཤད་དེ། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་
ལས་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཚད་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཞན་

ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། སྔར་མྱོང་བ་ནི་འཛིན་པ་ན། །ཡིད་ནི་ཚད་མ་ཉིད་མི་འགྱུར། །ཞེས་རྩོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མར་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་ཚད་མ་མིན་པ་གང་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་མངོན་སུམ་དང་། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་འཆད་པ་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་ལོ། །སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་པའང

རྫས་རྫོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། རྫོགས་དགོས་པ་ནི། ལྡོག་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས་རྟགས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡང་འགའ་ཞིག དག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་བུམ་མེད་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་མངོན་སུམ་མིན་པས། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ལོ། བུམ་མེད་ལ་མངོན་གསུམ་མིན་པ་ལྟར། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་མིན་པར་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ས་ཕྱོགས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བུམ་མེད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡང་ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་དགག་ཡིན་པས་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་མིན་པར་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་མེའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཡང་ཆོས་ཅན། མེའི་རེག་བྱ་ཚ་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེའི་ཁ་དོག་ལ་ཚད་མར་སོང་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ཐལ་རོལ་པོ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་མཚུངས་སོ། །འདོད་ན་མེའི་རེག་བྱ་ཚ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཚད་མ་མདོར། ཁ་དོག་འཛིན་པའི་རེག་བྱ་ལ་ཚད་མ་

ཡིན་པ་དངོས་སུ་བཀག་གོ །དེའི་དོན་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་། སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པས། །ཁ་དོག་འཛིན་པ་རེག་བྱ་ལ། །ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་ཟེར། །རྒྱུ་ཆོས་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འགྲུབ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། དབང་པོ་གཅིག་གིས་སྐྱེ་མཆེད་རིགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། ཁ་དོག་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་རེག་བྱ་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། གཉིས་བཟུང་འགྱུར་མེད་རྡུལ་ལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་ཉིན་པར་བུམ་

༼ ༡༠༨ ན ༽

པའི་གཟུགས་མཐོང་། མཚན་མོ་ཐུམ་པའི་རེག་བྱ་ལ་རེག་པའི་ཚེ། ཁ་དོག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཆོས་ཅན། རེག་བྱ་འཛིན་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁ་དོག་གི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། མིན། ཤེས་ལ་ཁ་དོག་སྣང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ། ཚད་མ་ནི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། ཚད་མ་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་ཏེ། མངོན་སུམ་ལྐོག་གྱུར་ལ་མི་འཇུག རྗེས་དཔག་མངོན་གྱུར་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་རྟེན་པའི་སྐྱོན་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མའི་དབྱེ་བ་འགྲུབ་པ་གཞལ་བྱའི་དབྱེ་བ་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ཤིང་། དེ་འགྲུབ་པ་ཡང་ཚད་མའི་དབྱེ་བ་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞལ་བྱ་ལ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་། མི་ནུས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་མངོན་གྱུར་ལ་མི་འཇུག་པས་སྐྱོན་ཡོད་ཅེ་ན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། གཞལ་བྱ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་མིན་ལ། མངོན་གྱུར་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་

དེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཟུང་ཡང་མངོན་གྱུར་གྱི་སྒྲི་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བས་ཉེས་པ་ག་ལ་ཡོད། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་མི་ནུས་གཉིས་སུ་ངེས་པས། གཞལ་བྱ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་གྲུབ་བོ། །ཡང་གཞལ་བྱ་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟགས་ལས་ཆོགས་དོན་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་དངོས་མེད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི

རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་འཇལ་བ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་རང་མཚན་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ཡང་འཇལ་ལོ་སྙམ་ན། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཅིག་པུས་རང་སྤྱི་གཉིས་ཀ་འཇལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀོ་བོས་ནི་སྤྱི་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པར་སྨྲའི། །ཅུང་ཟད་དཔྱད་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་སྤྱི་དང་དངོས་པོ་འགལ་བར་མི་བརྗོད་དོ། །གཞན་ཡང་། སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་པ་རྗེས་དཔག་གིས་དངོས་སུ་འཛིན་པར་འདོད་པ་དང་། གཞལ་བྱ་སྤྱི་མཚན་ལ་དངོས་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བར་ཡང་འགལ་བར་སྣང་ངོ་། །ཀོ་བོ་ནི་དངོས་པོ་དང་རང་མཚན་ཡང་དངོས་པོར་སྨྲ་ལ། མ་དཔྱད་པ་དང་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོ་སོར་ཕྱེ་བས་མི་འགལ་ལོ། །དང་པོ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའོ། །རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་གཉིས་སྨོས་པ་ནི། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དང་། རྟོག་མེད་

མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གཉིས་སོ་སོར་བསལ་བའི་དོན་ནོ། །གལ་ཏེ་མ་འཁྲུལ་བ་སློས་པས་རྟོག་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་རྣམས་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟོག་བྲལ་སློས་པ་དོན་མེད་ཅེ་ན། རིགས་པ་ཅན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་སོགས། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རྣམས་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཡང་རྟོག་བྲལ་མིན་ཏེ། ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲ་བའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ནི་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་སླད་པ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། རབ་རིབ་དང་མྱུར་དུ་སྐོར་བ་དང་། གྲུར

{༡༡༠ ན}

ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་འཁྲུལ་པས་འཁྲུལ་པར་མ་སྐྱེད་ཅིང་ཞེས་སོ། །འདི་མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའམ། སེམས་ཙམ་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ཤེ་ན། འགའ་ཞིག་ཆོས་མཆོག་གི་དགོངས་པར་བསམ་ནས། མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་ཡིན་གྱི་སེམས་ཙམ་པའི་མིན་ཏེ། འདི་མངོན་སུམ་བཞི་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། སེམས་ཙམ་པ་ལ་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གཉིས་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་སྣང་གི་བློ་ཐམས་ཅད་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི་དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུ་ལས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་བཞིན་དུ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པ་མིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་རྟོག་བྲལ་དུ་མི་རུང་ལ། དོན་དུ་སྣང་བ་རྣམས་ནི། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྲ་ཤད་འཛག་པར་སྣང་བ་ལྟར་དོན་ལ་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཅན་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མིན་ཏེ་འདིར་རྟོག་བྲལ་ནི། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། མ་འཁྲུལ་བ་ཡང་རབ་རིབ་སོགས་ཀྱི་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་སླད་པ་ཙམ་ལ་འདོད་ལ། དེ་དག་ནི་སེམས་ཙམ་པ་ཡང་དོན་སྣང་གི་བློ་གཉིས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཡང་། མངོན་སུམ་བཞི་པོ་མདོ་སྡེའི་ལུགས། །ཁྱེ་བྲག་སྒྲ་གསུམ་རྣམ་རིག་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་དབང་མངོན་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

འདིར་དོན་དམ་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་རྣམ་བཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་བཞག་སྟེ། དོན་དམ་པར་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་མངོན་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྲིད་དུ་དོན་སྣང་གི་རྣམ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དབང་མངོན་བཞེད་དེ། བག་ཆགས་བརྟན་དང་མི་བརྟན་ལས། །བདེན་དང་བརྫུན་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་། དེས་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་ལྟར་གཅོད་པའི

ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་དགག་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་དང་སྔར་མ་ཤེས་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །རྒྱན་མཁས་པས་གཉིས་པོ་ཕྱེ་སྟེ་སྦྲས་ནས། མི་བསླུ་བ་ཐ་སྙད་པ་དང་། མ་ཤེས་དོན་གསལ་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྨྲའོ། །ཆོས་མཆོག་གིས། རྣམ་ངེས་ལས། འདི་དག་གིས་དོན་ཡོངས་སུ་གཅད་ནས་འཇུག་པ་ན། དོན་བྱ་བ་ལ་སླུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་ཚིགས་གསུམ་གྱིས། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་དང་། བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ནོ། །དེ་ལ་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་གཅོད་ལ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་མི་སྲིད་པ་གཅོད། བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱབ་ཆེས་པ་གཅོད་ཞེས་འདོད་དོ། །བྲམ་ཟེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་བ་རྣམས་ནི་བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཏེ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྔར་མ་རྟོགས་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པ། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བ། བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་མི་སླུ་བ་དང་། མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་ཀྱིས་ཚད་མའི

མཚན་ཉིད་རིགས་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་གྲངས་གཉིས་སྟོན་ནམ། དོན་གཅིག་ལ་མིང་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མཚོན་བྱ་ཚད་མ་དེ་ཡང་རིགས་མི་མཐུན་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཉིས་པོ་ལ་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོ་མེད་པར་ཐལ་བ་ལས་རང་གིས་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོ་ཡོད་པར་འདོད་པས་བསལ་ལོ། །ཡང་རྒྱན་གྱི་བཤེད་པ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དྲིས་པའི་ལན་ལ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བཞག་པས་དྲི་བའི་ལན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་བསྟན་རྒྱུ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་སོ་སོ་བ་གཉིས་མཚོན་པར་འདོད་པས། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་

བཞག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཆོས་མཆོག་གིས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཚིག་ལ་མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་བྱེད་གཞན་ནས་ཁ་བསྐང་དགོས་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཚད་མའི་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་མིན་ནོ་ཞེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའང་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མིན། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལའང་སྐྱོན་ཡོད་དེ། མི་དགོས་པ་དང་། མ་ཁྱབ་པ་དང་། མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིན་སྟངས་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་ན་རྟོགས་ཟིན་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པས། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྔར་མ་རྟོགས་པ་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་ནུས་དཔྱད་མེད་པས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་མངོན་སུམ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཀྱི་དོན་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་འཛིན་པ་ལ་བྱེད་ན་རྗེས་དཔག་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི་མི་བསླུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་རྟོགས་པར་དོན་ལ་མཐུན་པས། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དང་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ལའང་མཚན་ཉིད་གཉིས་པོ་འཇུག་གོ །ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི་སྤྱི་དོན་དུ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །འདིར་མི་བསླུ་བ་ཞེས་སྨོས་པ་ནི་

ཚོས་གསུམ་ལྡན་ཏེ། ལས་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་མི་བསླུ་བ་གསུམ་དུ་བསྟན། དེ་ལ་བྱེད་པ་པོ་གང་མི་སླུ་བ་ནི་ཚད་མ་གཉིས་སོ། །ལས་གང་ལ་མི་སླུ་བ་ནི་དོན་རང་མཚན་ལས་སོ། །བྱ་བ་ཇི་ལྟར་མི་བསླུ་བ་ནི། ཡུལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་གཞལ་བའོ། །ཚད་མས་སྔོན་པོར་གཞལ་ཡང་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་སྔོ་མིན་དུ་གཞལ་ན་ཚད་མ་སྔ་མས་བསླུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་མེད་པས་མི་བསླུ་བའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། མི་བསླུ་བ་སློས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་མ་ཁྱབ་ཏེ། དེ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བའི་དོན་མ་ཚང་བས་སོ་ཞེ་ན།

རང་གི་ཡུལ་རང་མཚན་དུ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་སྒྲོ་ནས། ཐོག་མར་རང་མཚན་
བློ་ཡུལ་དུ་བཟུང་ནས་དེ་འགོག་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། དགག་
པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། དགག་གཞི་དངོས་པོ་
བློ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་ཚད་མ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བའི་
མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད་ན། ཉེ་བར་སླད་པ་དང་དུང་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་
དང་། ལྡོན་ཤིང་འགྲོར་སྣང་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ། གཉིས་པོའང་དུང་གི་དབྱིབས་
དང་ཁ་དོག་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡོད་པས་སོ་ཞེ་ན། ཉེ་བར་སླད་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་
པོ་ཆོས་ཅན། མི་བསླུ་བ་མིན་ཏེ། རང་གིས་ཡུལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་ཞུགས་
པས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེ་བར་སླད་པ་བསླུ་
བའི་ཕྱིར། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་དེས་
སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཇི་ལྟར་སེལ་ཚུལ་ནི། ཀུན་
ཏུ་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ནི། རང་ཡུལ་ངེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས།
ངེས་ཤེས་འདྲེན་ཏེ། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། །ཕྱིར་ན་ཚད་མ་ཉིད་
མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ངེས་པའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་པ་གང་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་
པའོ། །ཡང་དག་པའི་ངེས་པའི་འགལ་ཟླ་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་ལ། དེའི་མཚན་ཉིད་
གནས་ལུགས་ལས་མཐའ་གཞན་དུ་རྟོག་པའི་བློ། དབྱེ་ན། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས

དང་། ཐེ་ཚོམ་གཉིས་སོ། །རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ནི་ངེས་པའི་བསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་མིན་ཏེ། རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། གློ་བུར་བའི་རྗེས་དཔག་ལས་མི་མཐོང་བའི་ཚེ། སྔར་མ་རྟོགས་པ་ལས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་མ་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བ་གློ་བུར་དུ་མཐོང་བའི་རྟགས་ལས་ལ་མི་ལྟན་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་ལ་སེལ་བས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལའི་སྟེང་གི་མེའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་རེ་ལ་གྱིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། རང་ཡུལ་ལ་སྣང་བས་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

༼༡༡༣ ན༽

གསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་གང་ཞེ་ན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་མེ་མེད་གཞན་དང་མཚུངས་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་ནོ། །སྒྲོ་འདོགས་སེལ་ཚུལ་ཡང་། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཞེན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཚད་མས་སུན་ཕྱུང་ནས་ཚད་མའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས། དེ་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤོང་བར་ནི་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་དེའི་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱུང་ན་དེས་དེ་སྤོང་བར་མི་རིགས་པར་བཤད་དོ། །རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། ངེས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ཡུལ་དང་ངོ་བོ་དང་དུས་གསུམ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་པའི་རྩོད་པ་གསུམ་གྱིས་འདིར་མི་གནོད་དེ། ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་ནས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ངེས་པ་དང་། སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གལ་ཏེ་མི་གཅིག་པར་ཐ་དད་ན། བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། ཕྱིའི་སྣང་བ་དང་ནང་གི་མུན་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་གཅིག་ན། ཡང་དག་པའི་ངེས་པ་ལ་ཡུལ་ཡོད་པ་ལྟར་དུ་སྒྲོ་འདོགས་ལ་ཡང་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡང་དག་པའི་ངེས་པ་དང་ཡུལ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྩོད་ན། འདིར་རྩོད་པ་དེས་མི་གནོད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་དང་། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ཆོས་ཅན། བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་འཐད་དེ། ཞེན་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཞེན་སྟངས་དོན་དང་མཐུན་མི་མཐུན་ཐ་དད་པ་གཉིས་

ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ངེས་ཤེས་དང་སྒྲོ་འདོགས་ངོ་བོ་གཅིག་གམ་མི་གཅིག གལ་ཏེ་གཅིག་ན་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། རལ་གྲིའི་སོ་རང་གིས་རང་མི་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མི་གཅིག་ན། བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་མི་སེལ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། རྩོད་པ་འདིས་འདིར་མི་གནོད་དེ། སེལ་བྱེད་ཀྱི་ངེས་ཤེས་དང་བསལ་བྱའི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ཤེས་རྒྱུན་གཅིག་ལ་སྔ་ཕྱི་རིམ་གྱིས་ཐ་དད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཉིས་པོ་དུས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གལ་ཏེ་དུས་གཅིག་ན། རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་དུས་ཐ་དད་ན། བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མ་ཕྲད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྩོད་ན། རྩོད་པ་འདིས་

༼༡༡༣ བ༽

འདིར་མི་གནོད་དེ། གཉིས་པོ་དུས་ཐ་དད་པས་ཁྱད་པ་མེད་ཀྱང་། བློའི་རྒྱུན་གཅིག་ལ་དང་པོ་སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེས་ནས་ཕྱིས་ཚད་མའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་པས། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཆད་པས་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བསལ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚོན་བྱ་ཚད་མའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། དབྱེ་གཞི། དབྱེ་དོན། གྲངས་ངེས། སྒྲ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། བོད་རྣམས་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཙམ་ཚད་མའི་དབྱེ་གཞི་མིན་ཏེ། བཅད་ཤེས་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཚད་མ་མིན་ཡང་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བཅད་ཤེས་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་ཤེས་པ་ཡིན་པ་རིགས་པས་བཀག་ཏེ། ཚད་མ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ལ་དོན་བྱེད་སྣང་གི་ཚད་མ་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་ཞེས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་དབྱེ་གཞིར་བྱེད་པ་ལ་འཁྲུལ་ཏེ། སྤྱི་དབྱེ་གཞིར་མི་རུང་བར་བྱེ་བྲག་དབྱེ་གཞིར་འཛིན་དགོས་ན། དབྱེ་བ་གཞན་ལའང་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཡང་དག་ཤེས་པ་དང་ཚད་མ་གཉིས་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་དབྱེ་གཞིར་འཐད་དོ། །རྣམ་ངེས་ལས། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་

དཔག་ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་སོ། །འོ་ན་གཉིས་པོ་བྱུས་མི་དྲག་ལྟར་གཅིག་ཡིན་ནམ། བུམ་སྣམ་ལྟར་ཐ་དད་དམ། དངོས་པོ་དངོས་མེད་ལྟར་གཅིག་པ་བཀག་པའམ། ཟླ་བ་དང་བསིལ་ཟེར་བྱེད་ལྟར་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སམ། གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། རྣ་ན་ཤྲཱི་ན་རེ། མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བློའི་ཆ་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། རྗེས་དཔག་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དྲི་མའི་ཆ་ཡིན་པས་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པས་དེར་འཛིན་རྗེས་དཔག་ཀྱང་དངོས་པོར་མེད་པས་གཅིག་པ་བཀག་པའོ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་མིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་རང་ལྡོག་གཅིག་མིན་ཏེ། གང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་ཆ་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་གི་ཆ་མིན་ཞིང་། གང་ལ་རྗེས་དཔག་དུ་སོང་བའི་ཆ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཙམ་དང་རྫས་ཐ་དད་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དེས་ན་རྗེས་དཔག་བློའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་ཙམ་དང་རྫས་གཅིག་ལ། ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་གཉིས་པོ་རང་ལྡོག་ཐ་དད་དོ། །རྗེས་དཔག་དེ་རང་ཡུལ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་མིན་ཡང་། ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་ལས་རང་ལྡོག་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁྱབ་པ་མེད་དེ། རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་ལས་རང་ལྡོག་ཐ་དད་ཀྱང་། ཤེས་པ་མིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་རིག་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལྡོག་ཐ་དད་ཀྱང་རྫས་གཅིག་དུ་གནས་སོ། །ཁྱེ་བྲག་རང་རིག་དང་རྫས་གཅིག་པས་མངོན་སུམ་ཙམ་དང་རྫས་གཅིག་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་རྫས་ཐ་དད་པས། མངོན་སུམ་ཙམ་དང་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ཞེ་ན། ཁྱེ་བྲག་དང་རྫས་ཐ་དད་པས་ཙམ་པོ་དང་རྫས་ཐ

དད་དུ་འགྲོ་ན། ཙནྡན་ཤྭ་བ་དང་རྫས་ཐ་དད་པས། ཤིང་ཙམ་དང་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ལོ། །ཁྱེ་བྲག་དང་རྫས་གཅིག་པས་ཙམ་པོ་དང་རྫས་གཅིག་ན། ཤྭ་བའི་སྡོང་དུམ་ཤྭ་བ་དང་རྫས་གཅིག་པས་ཤིང་ཙམ་དང་རྫས་གཅིག་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་པའོ། །གསུམ་པ་གྲངས་ངེས་པ་ནི། ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་དཔྱོད་པ་ན་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཚད་མ་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་གང་གི་ནང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་དཔྱོད་པའི་རིགས་ངོར་ཚད་མ་ཚད་མར་མི་འདོད་པས་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ལོ། །འདིས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་དེ་ལས་གྲངས་གཞན་མངོན་སུམ་གཅིག་པུར་ངེས་པ་ཡང་བཀག་ལ་ཚད་མ་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་ལ་སོགས་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་

གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཚད་མར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། མྔོན་བ་དང་རྟགས་ལས
རྟོགས་རྩལ་ལས་གཞན་པའི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་རྩལ་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་སྒྲ་དོན་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་མིང་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡི་
གེ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལས་ཐོབ་པ་བཤད་པའི་མིང་དང་། ཤིང་ཞེས་པ་སོགས
འཇུག་པའི་མིང་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་བཤད་འཇུག་འགལ་བའི་སྒྲ་བྱེའུ
ཏིལ་འཕྲུང་ངམ། བྱ་ལུག་ཇི་མོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །མི་འགལ་བའི་སྒྲ་ཐམས
ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །འགལ་ཞིང་མི་འགལ་བ་ནི་མུ་གསུམ་པ་
སྟེ། དཔེར་ན་མཚོ་སྐྱེས་ལྟ་བུ་སྟེ། འཇུག་པ་པདྨོ་ལ་འཇུག་པ་བཤད་ན། མཚོ་
ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མཚོ་སྐྱེས་སོ། །དེ་ལ་མུ་གསུམ་ཏེ། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་པད་
མོ་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ། སྐམ་ལས་སྐྱེས་པའི་པད་མོ་ལ་འཇུག་པ་
འབའ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲོག་ཆགས་ལ་བཤད་པ་འབའ་
ཞིག་ཡོད་པས་སོ། །སྤྱིར་དེ་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་དང་། བཤད་པ་
འབའ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མེད་
པའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་མོད། མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་མིང་ལ་མི་འཇུག་པས་མུ་
བཞིར་མི་བགྲང་ངོ་། །བཤད་པ་དང་འཇུག་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་མིང་དེ་དག་ལ།
ལྷ་སྦྱིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རིགས་ལ་མི་ལྟོས་པ་མིང་གི་སྒྲ་དང་། ཤིང་ཞེས་པ་

ལ་སོགས་པ་རིགས་ལ་ལྟོས་པ་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་སུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཕྱེའོ། །འདིར་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་ནི། པྲ་ཏི་སོ་སོ། ཡཀྵ་ནི་དབང་པོ་ཡིན་པས།
དེའང་སྒྲའི་མདོ་ལས། ཨི་ནི་ཨ་དང་ཡའོ་ཞེས་ཟེར་བས། པྲ་ཏིའི་ཨི་ཨ་དང་།
ཡ་གཉིས་སུ་བསྒྱུར་ལ། ཨ་བརྗོད་པའི་དོན་ཏོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་མངོན་
པར་བྱས་ལ། ཡ་ཏ་ལ་སྦྱར་བས། ཨཀྵ་ཨ་ཏའི་སྔོག་ཏུ་བྱིན་པས་པྲ་རྱཀྵ་ཞེས་
བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དབང་རྟེན་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བས། བཤད་ན་དབང་པོ་ལ་
བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། འཇུག་པའི་ནི་དོན་རང་མཚན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་འཇུག་གོ །དེ་ནི་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲ་ལྟར་

སུ་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ། བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ལ། དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ་བཤད་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་དཔག་གི་སྒྲ་ནི་ཨ་ནུ་ནི་ཕྱི་ནས་སམ་རྗེས་སུ། མ་ཏཱ་ནི་འཇལ་བའམ་དཔག་པ་སྟེ། རྟགས་མཐོང་། འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེའི་ཚུལ་གྱིས་དཔོག་པས་ན་རྗེས་དཔག་གོ །ཚད་མའི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། རྗེས་དཔག་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱན་མཛད་པས་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུ་འཛིན་པའི་བློ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྒོ་ཕུགས་ལ་འཁྲུལ་ཡང་ནོར་བུ་ཙམ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་དོ། །དུལ་བ་ལྷ་དུས་ལ་འཁྲུལ་བ་ནམ་གུང་ལ་ཉིན་ཕྱེད་དུ་འཁྲུལ་བའི་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ཉིན་ཕྱེད་ཀྱི་དུས་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་དོ། །ཇོག་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་བ་དུང་སེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཁ་དོག་ལ་འཁྲུལ་ཡང་དབྱིབས་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། ལྡོན་ཤིང་འཁོར་སྣང་གི་ཤེས་པ། བརྟེན་པ་སྟོད་པའི་ཆ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་། རྟེན་ཁ་དོག་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ནོར་བུ་ཙམ་ལ་མངོན་སུམ་མིན་པར

ཐལ། ནོར་བུ་རང་མཚན་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་གསུམ་ལའང་རིགས་འགྲེའོ། །གཞན་ཡང་དུང་གི་ཁ་དོག་སེར་འཛིན་གྱི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུང་གི་ཁ་དོག་སྣང་བར་ཐལ། དེ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་དུང་གི་དབྱིབས་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྗོན་ཤིང་འགྲོར་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྗོན་ཤིང་སྡོང་པ་སྣང་བར་ཐལ། དེ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ལྗོན་ཤིང་གི་ཁ་དོག་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ནོར་བུའི་འོད་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལས་ངེས་ན། རྗེས་དཔག་ཏུ་འགྱུར་བ་སྲིད་དོ། །རྒྱན་མཁན་པོ་དང་། རྫོག་ལོ་ཙྪ་བ། དུང་གི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ནི།

དུང་གི་རེག་བྱ་འཛམ་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་སྨྲོའོ། །འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པས་རྒྱུའི་ཆོས་དཔོག་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འབྲུལ་བར་ཟད་པས་སོ། །ཡང་དུང་གི་རེག་བྱ་འཛིན་པ་ལ་ལུས་དབང་དོན་མེད་པར་ཐལ། དུང་གི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དུང་གི་རེག་བྱ་འཛམ་པོ་སྣང་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དུང་གི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་དེ། དུང་གི་རེག་བྱ་འཛིན་པ་ལ་མངོན་སུམ་མིན་པར་ཐལ། ཁ་དོག་ལས་རེག་བྱ་དཔོག་པ་རྒྱུའི་ཆོས་དཔོག་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་རྟོགས་པ། ། རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་སྟེ། །དུ་བས་བུད་ཤིང་འགྱུར་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྲིད་རིན་ཆེན་གྲགས། རྟོག་པ་ཡུལ་སྒོ་རྒྱབ་ཀྱི་བུམ་པར་འབྲུལ་བའི་ཚེ་མིག་ཤེས་བུམ་གཟུགས་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་འགོག་པ་དང་། རྟོག་པ་དུས་ཕྱི་དྲོའི་སྲོག་ཆགས་ལ་སྔ་དྲོའི་སྲོག་ཆགས་སུ་འབྲུལ་བ་དང་། རྟོག་པ་རྣམ་པ་སྣམ་བུའི་དམར་པོ་ལ་བུམ་པའི་དམར་པོར་འབྲུལ་བའི་ཚེ། མིག་ཤེས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་གཟུགས་དང་དམར་པོ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་འགོག་སྟེ། དུང་སེར་པོར་སྣང་བ་དབྱིབས་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཚེ་རྟོག་པ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ལ་འབྲུལ་བས་ལོག་ཤེས

ཡིན་ཡང་། བུམ་གཟུགས། སྲོག་ཆགས་ཀྱི་གཟུགས་དང་། ཁ་དོག་དམར་པོ་མཐོང་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ་མི་སྲིད་སྟེ། ཁྱོད་དོན་རང་མཚན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཡོད་ཀྱང་། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་སྔོན་པོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཁྱུང་རིན་ཆེན་གྲགས་ན་རེ། རྟོག་པ་སྣམ་བུའི་དམར་པོ་ལ། བུམ་པའི་དམར་པོར་འཁྲུལ་བའི་ཚེ། མིག་ཤེས་དམར་པོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན།

དུང་སེར་པོར་འཁྲུལ་བའང་དབྱིབས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་མིན་ན། དེའང་མིན་པར་མཚུངས་ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་མཚུངས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་དང་དབང་ཤེས་ཡུལ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག་ནོར་བུའི་འོད་ལས། ནོར་བུ་རྟོགས་པའི་བློ་རྗེས་དཔག་མིན་ཏེ། ནོར་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན། རྟགས་ཅན་མེད། ནོར་བུའི་འོད་མི་འགྲུབ། འོད་ཙམ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། ས་ལུའི་མྱུ་གུ་འམ་རྟགས་ལས་ས་ལུའི་ས་བོན་དཔོག་པ་སོགས་འབྲས་རྟགས་ཕལ་ཆེར་འཁྲུལ་བར་ཐལ། ས་ལུ་བཀོད་ན་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད། ས་ལུའི་མྱུ་གུ་མ་གྲུབ། མྱུ་གུ་ཙམ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་འགོད་ན། དེའི་ཚེ་ས་ལུས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ར་སྐྱུ་རིས་ཟིན་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ནོར་བུ་འགོད་ལ། དེའི་ཚེ་ནོར་བུས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་སྐྱུ་རིས་ཟིན་པས་ག་ལ་འགལ། དན་འཇབ་པ། དུ་བའི་ལ་ལ། རྟག་པའི་མེ་དཔོགས་པ་ན། རྟགས་དང་སྒྲུབ་བྱ་འཁྲུལ་ཡང་། དོན་མེ་ཙམ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། ཙང་ནག་པ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དུ་བ་ཆོས་ཅན། རྟག་པའི་མེ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་པའི་ཚང་མང་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། ཀློམ་ཆོད་ཀྱིས་རྟགས་དང་། སྒྲུབ་

བྱ་འཁྲུལ་ན་ཡང་། གྲུབ་མཐོང་གི་ཆ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟའི་རྟགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྫས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དུ་བ་དང་། རྟག་པའི་མེ་དང་། དོན་དམ་པའི་དུ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བཀོད་པ་དེ་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་གྲུབ་མཐོང་ལ་མི་རྟག་པའི་མེ་ཙམ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་། དུ་ཙམ་རྟགས་སུ་སོང་ངོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དེ་ལ་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་རྟག་པ་དང་། དོན་དམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མས

དོན་རྟོགས་པའི་ཚེ། རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནམ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་ལས་ངེས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གང་པ་ཤེ་གུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལ། རང་ཁོན་ལས་ངེས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཀས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། རིགས་པར་སྨྲ་བ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ཤེས་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་དང་། ཁྱད་པར་ཆ་ཤས་རྣམ་སྤྱངས་པ། །མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བཟུང་བ་ལའང་། ཁྱད་པར་གང་ལ་རྟོགས་པ་ཡི། །རྒྱུ་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རིག་ལ་ནི། དོན་བྱེད་པར་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་དང་། མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན་དེ་དོན་རིག་གཉིས་དང་། རང་རིག་དང་། རྗེས་དཔག་ལས་ངེས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ལ། དང་པོ་པའི་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་མ་གཏད་ཀྱི་མངོན་སུམ། ཉ་ཕྱིས་ལ་དངུལ་དུ་འཁྲུལ་བའི་དུས་ཀྱི་ཉ་ཕྱིས་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ལྟ་བུ་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་རྣམས་གཞལ་ལས་ངེས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་དོ། །འོན་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་གང་ཞེ་ན། མིའི་རྣམ་པ་སྣང་ནས་བདེན་རྫུན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན།

བཙོ་བསྲེགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པར་མཐོང་ནས་མེར་ངེས་པའམ། ཡང་ན་དོན་བྱེད་པར་མ་མཐོང་ཡང་། བར་དུ་སྐྱེས་པ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་རིས་ཟིན་ནས་ངེས་པའམ། རྗེས་དཔག་གིས་ངེས་པ་ལ་གཉིས། དམར་འབར་བར་སྣང་ཡང་རྫུན་པར་དོགས་པ་ལ་དུ་བ་སྐྱེས་པའི་རྟགས་ལས་མེར་ངེས་པའམ། མེའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་གྱི་རྟགས་ལས་མེར་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱུང་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག ཡུལ་ལ་བརྟགས་ན་གཞན་ངེས་མི་སྲིད་དེ། ངེས་བྱའི་ཚད་མ་དང་། ངེས་བྱེད་ཚད་མ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་གམ་མི་གཅིག གཅིག་ན་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་

༼༡༡༦ ན༽

གཉིས་པ་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། མི་གཅིག་ན་ཡུལ་གཞན་དངོས་པོར་གྲུབ་པས་གཞན་དངོས་པོར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །གང་ཤེ་ན་རེ། ངོ་བོ་ལ་བརྟགས་ན་གཞན་ངེས་མི་སྲིད་དེ། །གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་རྟོགས་པའི་ཚེ་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་ཡང་མི་འཐད་ལ། སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ན་རང་ལས་ངེས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་གྲོལ་བ་དེ་དག་གིས་ནི། མངོན་སུམ་རྟོགས་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཙམ་གྱི་ཚད་མར་འགྲོ་ལ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་དུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་ན། རང་ལས་ངེས་དང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་དུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་ནུས་པར་ཚད་མ་ཕྱི་མས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་དགོས་པས། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་མ་ཤེས་པར་སྨྲ་སྙེགས་བྱེད་ལྟར། མངོན་སུམ་དང་རྟོག་པའི་བྱེད་པ་འདྲེས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཉིད་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསམས་ནས་རྩོད་པར་ཟད་པས་འཁྲུལ་ཏེ། མངོན་སུམ་ངེས་པ་ཡིན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་དེས་དགག་སྒྲུབ་ཅི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། མངོན་སུམ་དོན་ལ་ལྟ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མེད་དེ། སྣང་བ་མ་འཁྲུལ་བའི་གཞན་རིག་ནི་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་

ཞེས་དང་། རྗེས་དཔག་སྐྱེ་གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པས། སེལ་བ་ལ་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཡོད་ལ། སེལ་བའི་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་དང་མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏེ། སེལ་བའི་སྒྲུབ་པ་ནི། དོན་ལ་ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། དགག་སྒྲུབ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་དགག་པའི་མཚན་ཉིད། དགག་གཞིའི་དགག་བྱའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཞེས་པར་བྱ་བའོ། །ཐུམ་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། དགག་པ་མིན་པར་ཐལ།

མཚན་ཉིད་དེ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། བུམ་པའི་དགག་གཞི་དང་། དགག་བྱ་བུམ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་བུམ་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་དང་། མེད་དགག་གོ ། དང་པོ་ནི། དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་བྱ་གང་ཞིག དངོས་མིང་གིས་སྒྲུབ་པ་འཕེན་པའོ། །འདི་ལ་སྒྲུབ་པ་དངོས་སུ་འཕེན་པ་དང་། དོན་གྱིས་འཕེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ། ཚིག་གིས་འཕེན་པ་དང་། སྐབས་ཀྱིས་འཕེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདི་བྲམ་ཟེ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྲམ་ཟེ་བཀག་ནས་གཞན་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། མིན་པ་དགག་པ་ནི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དགག་པས་དེ་དང་འདྲ། དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་མིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་བྲམ་ཟེ་བཀག་ནས་བྲམ་ཟེ་ལས་གཞན་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། གཉིས་པ་ནི། འཆད་པ་པོའི་བསྟན་འདོད་དང་། ཉན་པ་པོའི་ཤེས་འདོད་མཐུན་པ་ལ། མེད་དགག་ཀྱང་བརྗོད་ཀྱང་། མ་ཡིན་པ་དགག་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟོན་པ་པོས་སྣང་བ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་ན། བདེན་མེད་ཀྱི་སྣང་བའི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་སྙམ་ནས་དྲིས་པའི་ཚེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ལས།

བདེན་བྲལ་གྱི་སྣང་བ་གོ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན། བདེན་བྲལ་གྱི་སྣང་བ་ཤེས་པར་
འདོད་ནས་དྲིས་པའི་ཚེ་ན། རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་
པ་མེད་དགག་ནི། དགག་བྱ་རྣམ་པར་གཅད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་མི་འཕེན་
པ་སྟེ། བདག་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་ལ། སྒྲ་དོན་ནི།
དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་བློ་ནས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པས་དགག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
ལྡོག་པ་བསྡུས་པ་ལས། གང་ཕྱིར་གང་ཡང་ལྡོག་བྱེད་པས། །དགག་པ་ཞེས་ནི་
བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དགག་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་དུས་ནི་གཉིས་ཏེ་མེད་
དགག་

{༡༡༥ ན}

དང་། མ་ཡིན་དགག་གི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་དུས་སོ། །དང་པོ་ནི། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་སེལ་བར་འདོད་པའི་དུས་ན་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བསྟན་པ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། བདག་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། བདག་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བདག་མེད་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྡོག་པ་བསྡུས་པ་ལས། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་དག །སེལ་འདོད་དུས་ན་མེད་པ་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །མ་ཡིན་པ་དགག་པའི་སྒྲ་ནི། ཆོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འདོད་པའི་དུས་ན་འབྱུང་སྟེ། ལྡོག་པ་བསྡུས་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་འདོད་ན། །མ་ཡིན་དགག་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དགག་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་དགོས་པ་ཡང་གཉིས་ཏེ། མེད་དགག་གི་སྒྲ་ནི། གཙོ་བོར་གཞན་གྱིས་མ་རྟོགས་པ་སོགས་ལྡོག་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། མ་ཡིན་དགག་གི་སྒྲ་ནི། གཙོ་བོར་འདོད་པར་བྱ་བའི་དོན་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། ལྡོག་པ་བསྡུས་པ་ལས། གཞན་གྱི་འདོད་པ་སེལ་བ་ནི། །མེད་པ་དགག་པའི་དགོས་པ་སྟེ། །རང་དོན་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །མེད་དགག་དང་། མ་ཡིན་དགག་གི་ཁྱད་པར་ཡང་། ཚིག་གི་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་ལ་འཇོག་པ་མིན་ཏེ། བུམ་པ་མིན་ཅེས་པའི་སྒྲས་ཀྱང་། མེད་དགག་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་མེད་པའི་ཕུང་པོ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་བདག་མེད་ཅེས་པས་ཀྱང་། སྒྲུབ་

པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐབས་དང་། ཤུགས་དང་། སྟོན་པ་པོའི་བསྟན་འདོད་དང་། ཉན་པ་པོའི་ཤེས་འདོད་ལས་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། དགག་བྱ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་རིག་པར་བྱ་བའི་ཆོས། དབྱེ་ན་སྣང་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་སེལ་བའི་སྒྲུབ་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། རང་མཚན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་སྣང་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་རྣམས་ཏེ། སེལ་ངོར་ཡོངས་གཅོད་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདི་ནི་གནས་ཚུལ་ལ་ཡོད་པ་མིན་གྱི། སེལ་ངོ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་ན་སེལ་བའི་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྒྲུབ་པ་ནི་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ནུས་པ་ཡིན་ལ། དགག་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ནི་མེད་དེ། ཐོག་མར་དགག་གཞིའམ་དགག་བྱ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་གི་དོན་ནི། སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། བློས་ཡོངས་གཅོད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དཔེར་ན་གཟུགས་རང་མཚན་ལྟ་བུའོ། །དགག་པའི་མཚན་ཉིད། བློས་རྣམ་གཅོད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དཔེར་ན་བུམ་མེད་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་སྣང་བའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཡུལ་ལ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྣང་བ་འཁྲུལ་བ་ནི་མེད་པ་གསལ་སྣང་ཙན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྒྲུབ་པ་ལ་དབྱེ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས། ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་པ་གཉིས་སོ། །དགག་པ་ལ་དབྱེ་ན་སྒྲུབ་པ་སྤྲོང་བ་དང་། མི་སྤྲོང་བའི་སྒོ་ནས་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གཉིས། མེད་དགག་ནི། དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ། མ་ཡིན་དགག་ནི། དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ། མེད་དགག་ལ་དབྱེ་ན། སྒྲུབ་པ་བཞི་པ་དེ་ཉིད་བཟློག་པ། དོན་མིན་པ་དང་། མེད་པ་གཉིས། ཤེས་པ་མིན་པ་དང་། མེད་པ་གཉིས་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་ནི། བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ལྟ་

བྱའོ། །དགག་སྒྲུབ་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་། མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་སྒྲུབ་པ་འགྲུབ་ལ། མེད་དགག་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང་། དེས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་དགག་པ་འགྲུབ་པ། རྗེས་དཔག་ཀྱང་མེད་དགག་སྒྲུབ་པའི་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེད་དགག་རྟོགས་ལ། མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱིས་མ་ཡིན་དགག་རྟོགས་སོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་འགོག་པའི་ཚུལ་ཡང་། ངོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། ཐ་དད་ལྡན་པའི་འགོག་པ་གཉིས། བདེ་བ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པ་རང་གི་བྱེད་པས་ཁེགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་ས་སྒྲོགས

༼ ༡༡༤ ན ༽

ན་བུམ་པ་ལྟ་བུ་གཞི་ལྟ་རུང་ཡིན་པ་རྣམས་ནི། གཞི་དག་པ་བར་མྱོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་ཉིད་ལས། །གཞན་བསལ་བ་ནི་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་རྟོགས་ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། བོད་བསྡུས་པ་ཁ་ཅིག དངོས་རྟོགས་དང་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པ་དང་འགོག་ཅེས་ཏེ། དེ་ལ་གསུམ་ལས། མཚན་ཉིད་ལ། དངོས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིའམ་རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ། ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཞན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ། དེས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུལ་ཡང་། རྗེས་དཔག་གིས་ལ་མེ་ལྡན་དུ་གཞལ་བ་ན། རང་ཉིད་ལ་མེ་འཛལ་དུ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའམ། རང་རིག་གིས་བློ་དེ་འཛིན་དུ་དངོས་སུ་གྱུར་པས། ཡུལ་དེ་ར་སྣང་ཤུགས་ལ་གྲུབ་སྟེ། བློ་ཟླ་བ་གཉིས་དང་སྔོ་འཛིན་དངོས་སུ་གྲུབ་པས། ཡུལ་ཟླ་བ་གཉིས་དང་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པའམ། གཞན་རིག་གིས་ཡུལ་དེ་ར་སྣང་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་བློ་དེ་འཛིན་དུ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་སྟེ། གཟུང་ཡུལ་སྔོན་པོར་དངོས་སུ་གྲུབ་པས། བློ་རང་ཉིད་སྔོ་འཛིན་དུ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའམ། དོན་རིག་གིས་དུ་བ་ལ་མེ་དང་། ཤ་བ་ལ་ཤིང་གིས་ཁྱབ་པ་དངོས་སུ་གྲུབ་པས། མེ་མེད་ལ་དུ་མེད་དང་། ཤིང་མེད་ལ་ཤ་བ་མེད་པས་ཁྱབ་

པ་ཤུགས་ལ་འགྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔག་པ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། དངོས་པོ་ལ་བདེན་དངོས་ཙམ་ཀྱི་སྤྱི་དངོས་སུ་ཁེགས་པས། རྡུལ་དང་སྐད་ཅིག་གི་བདེན་དངོས་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྡོག་པ་ལ་རྟེན་པའི་སྤྱི་ལ་དངོས་སུ་ཁེགས་པས་བྱེ་བྲག་ལ་ཁེགས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཤེས་བྱ་ཙམ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་པ་ཁེགས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་བྱས་པ་ལ་མི་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ལ། རང་གཞན་རིག་པའི་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་ཚད་མ་བཞི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པ་

དང་བཅས་པར་ཙུང་ནག་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་གསུང་ཡང་དཔྲལ་བའི་གཉེར་མ་དང་འདྲ་སྟེ། ཙུང་ཟད་མི་འཐད་པར་སྟོན་པ་ནི། མེད་དགག་གམ་དངོས་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། དངོས་ཡུལ་ལ་ཞུགས་རྟོགས་སུ་ཐལ། དངོས་ཡུལ་ལ་དོན་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། དངོས་མེད་ལ་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་ནི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ལ། འདི་མི་རྟེན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་སྨྲ་ན། མངོན་སུམ་མིན་པའི་ཞུགས་རྟོགས་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་གསུམ་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་པ་གང་ཞིག འབྲེལ་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྗེས་དཔག་གིས་ལ་མེ་ལྡན་དུ་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་རང་ཉིད་མེ་འཛལ་དུ་ཞུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། ལ་མེ་ལྡན་དུ་རྟོགས་པ་དང་། ལ་མེ་འཛལ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། ལྟོག་པ་སེལ་ངོར་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་མེ་འཛལ་ལ་རང་རིག་ཏུ་ཐལ། ལ་མེ་འཛལ་གྱི་བློ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཡང་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་ཀྱང་རྟོག་བྲལ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བློ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བློ་རང་གི་ངོ་བོས་དོན་སྤྱི་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། གང་ལ་

ལྟོས་ཏེ་རྟོག་པར་སོང་བའི་ཡུལ་དེ་སྒྲ་དོན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གང་གང་ལ་སྒྲ་དོན་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་འོ། །ཞེས་སོ། །བློ་རང་གི་སྒྲ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པས། དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཞེས་པ་གང་ཡང་རྟོག་པར་འགྲོ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་བཤད་དེ། རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲ་དོན་མིན། །དེས་ན་དེ་ལ་ཀུན་མངོན་སུམ། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དེའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་སྣང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། དེ་

{ ༡༡༨ ན }

ལ་ཞུགས་རྟོགས་སུ་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །རང་རིག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་དངོས་སུ་
གྲུབ་པས། ཡུལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཞུགས་ལ་གྲུབ་པའང་མི་འཐད་དེ། སྔོན་པོའི་
རྣམ་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཉིད་ལས་གཞན་མེད་པས་དེ་ནི་དངོས་སུ་རྟོགས་སོ། །གལ་
ཏེ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ནི་སྔོན་པོ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། སྒྲོ་འདོགས་ཉམས་མྱོང་གི་
རང་རིག་ཆོས་ཅན། དོན་སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། སྔོན་པོའི་
རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། མ་ངེས་ན། དེ་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡི། །སྒྲུབ་
བྱེད་གཞལ་བྱའི་རྣམ་པ་ཉིད། །ཅེས་ཏེ། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ནི་དོན་རྟོགས་
སོ། །སྒྲུབ་བྱེད་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་དོ། །མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གདུལ་བྱའི་རང་
བཞིན་ཏེ་དོན་གཉིས་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བའོ། །དེས་ན་སྒྲོ་འདོགས་མཚན་གཞི།
དོན་རྟོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་ལ། ཁྱོད་ལྟར་ན། དོན་དང་འདྲ་བས་སྣར་མ
རྟོགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ། དེ་ལྟར་ན་དོན་དང་འདྲ་བས་དོན་ལ་མི་
བསླུ་བ་ཆོས་གསུམ་ལྡན་བཀོད་ན། རྟགས་མ་ངེས་ཞིང་། མཚན་ཉིད་མ་ཁྱབ་
པར་ཐལ་ལོ། །རིགས་པ་འདི་གཅིག་པུས་བོད་བརྟུས་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་
སློབ་དཔོན་ངན་པའི་རྗེས་ཟློས་བྱས་པ་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་བཅོམ་པར་བྱས་སོ། །
ཡང་གཙོ་འཛིན་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་ཞུགས་ལ་གཙོ་བོའི་
སྒྲ་དོན་འཛལ་ཞེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་རྟོགས་མྱོང་རང་རིག་ཆོས་ཅན། སྒྲ་

དོན་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྟོག་མྱོང་རང་རིག་དེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་མིན་པར་ཐལ། རྟོག་མྱོང་རང་རིག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཡུལ་རང་མིན་ན། དེ་ལ་རིག་པ་རང་རིག་ཏུ་མི་བཞག་ལ། ཡུལ་གཞན་མིན་ན་དེ་ལ་རིག་པ་གཞན་རིག་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཀུན་ལ་གྲུབ་བོ། །བློ་རིག་རིགས་ཐ་དད་དུ་འཇོག་པ་དངོས་ཡུལ་ལ་རྩེའི། ཞུགས་ཡུལ་ལ་མི་རྩེ་བར་འདོད་པའང་རིགས་པའི་གཞུང་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་སྒྲ་དོན་ལ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་ནའང་། མངོན་སུམ་ལ་སྒྲ་དོན་སྣང་བར་ཐལ་བ་དང་། དབང་པོ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་བརྟགས་ལ་དགག་གོ །རིགས་པ་འདིས་རང་གི་བློ་དང་འཚམས་པར་བྱས་ལ་རྒྱ་ཆེར་སྤྲོལ་ཏེ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཡང་གཞན་རིག་གི་ཡུལ་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་རང་ཉིད་སྔོ་འཛིན་དུ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྔོན་པོ་དངོས་སུ་འཛལ་བའི་གཞན་རིགས་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྔོ་འཛིན་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། བློ་སྔོ་འཛིན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཡུལ་དེ་ལ་གཞན་རིག་ཤུགས་རྟོགས་སུ་བྱས་པ་ཉམས་པར་བྱས་སོ། །སྔ་མ་ལྟར་ལྟོག་པ་ཐ་དད་མེད་པ་དང་། བློ་རིག་གང་ཡིན་བརྟགས་ལ་དགག་གོ །ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་མེད་པས་ན། བློ་ནི་རྟགས་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར། །ཞེས་རང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ལས་སྒྲུབ་དགོས་པར་ཐལ། ཚད་མས་གྲུབ་སྲིད་ལ། དེ་འཛལ་བའི་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་དང་རང་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་ལ་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་རིག་མེད་ཀྱང་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པ་སྣང་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་དང་གཙོ་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་གཅིག་གི་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་མི་རིགས་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་

གྲུབ་ན། སྒྲ་དོན་དངོས་པོར་ཐལ། དངོས་པོའི་འབྲེལ་ཡུལ་ལམ་འབྲེལ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་མེད་ཀྱང་གཅིག་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་གཅིག་ཤུགས་སུ་རྟོགས་ན། བུམ་སྣམ་སྔོ་སེར་ལ་སོགས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་འགྱུར་རོ། །མངོན་སུམ་ལྐོག་གྱུར་ལ་འཇུག རྗེས་དཔག་མངོན་གྱུར་ལ་འཇུག་ན། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་གཞལ་བྱ་གཉིས་ངེས་པས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་གཅིག་ལ་ཚད་མ་གཉིས་འཇུག་ལ། གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་ལྐོག་གྱུར་གཉིས་ལ་ཚད་མ་གཅིག་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་རྟགས་

ལ་ལྟོས་པ་དང་། རྒྱུ་མཚན་ནམ་རྟགས་མེད་པར་ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་ཟད་པར་བརྗོད་མི་ཤེས་པ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱས་པར་མ་སྤྲོས་སོ། །ཡང་མ་དཔྱད་པའི་མཁས་པ་རིགས་པ་སྨྲ་བ་ལྟར་འཚོས་པ་དག་ན་རེ། ཚད་མས་བུམ་སོགས་བཅད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བུམ་མ་ཡིན་བཅད་པ་སོགས་ཀྱི་དགག་པ་ཤུགས་ལ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བའང་འཇིག་རྟེན་སླུ་བའི་ཐབས་ཏེ། ཅི་བུམ་མ་ཡིན་བཅད་པའི་དགག་པ་བུམ་པའམ་བུམ་མིན་ཡིན། བུམ་པ་ཡིན་ན། བུམ་པ་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། བུམ་མིན་ཡིན་ན། བུམ་མིན་མ་རྟོགས་པས་བུམ་པའང་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་ནི། སྔར་མ་མཁྱེན་གྱིས་གདམས་པར་བྱོས་ཤིག ཡང་བུམ་པ་དང་བུམ་མིན་བཅད་བྱ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྫས་གཅིག་ན་བུམ་པ་སྣང་བ་ན་བུམ་མིན་བཀག་པའང་སྣང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དགག་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཉམས་སོ། །དེ་བྱུང་མེད་པ་དགག་པ་དེ་དངོས་མེད་དུ་ཁྱེད་རང་ཡང་འདོད་པས་སོ། །གང་ཡང་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཡང་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། རྟོག་པ་བཀག་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱོན་

གྱིས་མི་གོས་ཏེ། རང་ཡུལ་གྱི་སྒྲ་དོན་མི་འཛིན་པར་རང་མྱོང་རང་གིས་གྲུབ་པ་ཉིད་ལ་དེ་སྐད་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་རྟོག་པ་བཀག་པའི་དགག་པ་ཉིད་ལ་ཟེར་ན། དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་བོ། །གྲུབ་ན། མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཐལ། དེ་མིན་བཀག་ནས་དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེལ་བ་གྲུབ་པ་ལས། སྒྲུབ་པ་མེད་ལས་བྱུང་ན་ནི། གཞན་གཙོད་སེལ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་སོ། །རིགས་པ་སྔ་མ་ཡང་འདོན་པ་ཁ་སྒྱུར་ལ་བཤད་དོ། །འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དག བློའི་དངོས་ཤུགས་ནི་ཚད་མ་དང་རྗེས་ཤེས་ལ་བཞེད་ལ། དཔེར་ན་སྔོ་འཛིན་དང་སྔོན་པོ་ངེས་པ་

ལྟ་བུའོ། །རྗེས་དཔག་གམ་དེའི་རྗེས་ཤེས་ལྟ་བུའམ། དངོས་པོ་འདི་ཡུལ་འདི་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པས་གཞན་ན་མེད་པར་ངེས་པ་ལྟ་བུའམ། སྒྲའི་དངོས་ཤུགས་རྗེས་འགྲོ་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་ལྡོག་པ་ཤུགས་ལ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་གྱི་དངོས་ཤུགས་གཞི་འདི་ན་སྣང་བ་ཡོད་པས་མུན་པ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས་རྫས་མི་གཅིག་ཏེ། རིམ་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་ཀྱང་མི་གཅིག་ཏེ། དངོས་རྟོགས་ལ་རྟོག་མེད་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཤུགས་རྟོགས་རྟོག་པ་ཁོན་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་། །

གཞུང་གི་དོན་ནི། བོད་བསྡུས་པ་ཁ་ཅིག་དངོས་རྟོགས་དང་། ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པ་དང་། འགོག་པ་གཉིས། དེ་ལ་དངོས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ། ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དོན་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའོ། །

དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུལ་ནི། སྒྲུབ་པ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། རྗེས་དཔག་གིས་ལ་ལ་མེ་ལྡན་པ་དངོས་སུ་གཞལ་བ་ན། བདག་ཉིད་མེ་འཛལ་དུ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགག་པ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། སྤྱི་མེ་ཙམ་ལ་བསལ་བ་དངོས་སུ་ཁེགས་པས། ཙནྡན་གྱི་མེ་ལ་བསལ་བ་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཤུགས་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་

གཞན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་རྟགས་ལ་ལྟོས་ལ་འདི་རྟགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པས་རྗེས་དཔག་མིན་ཞེ་ན། རྟགས་ལ་མི་ལྟོས་པ་དེ་ཅི། འབྲེལ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ན་ཚད་མ་གསུམ་པར་ཐལ་ལོ། །འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་ན་རྗེས་དཔག་ལས་མི་འདའོ། །གལ་ཏེ་ལུགས་རྟོགས་མི་འཐད་ན། སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་གི་ཆ་འགར་ལུགས་ལས་རྟོགས་པའམ་དོན་གྱིས་གོ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་གི་ཆ་འགར

༼༡༢༡ ན༽

ཤུགས་ལས་རྟོགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པའམ། ཚུལ་
གསུམ་གོམས་པ་ལས་བློ་བུར་བའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།
རྣམ་ངེས་ལས། རང་གི་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི། བདག་
ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མི་འཁྲུལ་བ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།
མངོན་སུམ་མིན་པའི་ཚད་མ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་མཚན་ཉིད་བརྟག་
པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། ༀ །།མངོན་སུམ་
གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། མངོན་སུམ་ཡང་དག་གི་རང་བཞིན། ལོག་ཕྱོགས
མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་། ཚད་མའི་འབྲས་བུ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བོད་འགའ་
ཞིག མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་
མཚན་ཉིད་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་
ཞེས་མངོན་སུམ་དང་། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་འཁྲུལ་ཏེ།
གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མིན་ཞིང་། མངོན་སུམ་ཚད་མས་སྒྲོ་
འདོགས་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་ནི་ངེས་ཤེས་ཁོ་ནས་གཅོད་དགོས་
པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་ལ་ཚད་མས་ཁྱབ་ཏེ། རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་ལས། མངོན་
སུམ་དེ་ནི་དེའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་མི་བསླུ་

བའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཞེས་འདོད་དོ་ཞེས་པ་དང་། གདན་ཚིགས་ཐིགས་པ་ལས། མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཚད་མའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་ལུགས་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ། བྲལ་བྱ་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་འཛིན་པའི་ཤེས་པའོ། །འདིའི་བྲལ་བྱ་རྟོག་པ་སྔར་གདན་ལ་ཕབ་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་པའི་རྫས་དང་བྲལ་བ་ལ་བྱེད་ན། རྟོག་སྨྱོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་མ་ཁྱབ་ལ། རྟོག་པའི་ལྡོག་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་བྱེད་ན། རྗེས་དཔག་ཡང་རྟོག་བྲལ་དུ་ཐལ། རྟོག་པའི་ལྡོག་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རང

ལྡོག་ལ་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་མི་བརྟེན་པ་ལ་བྱེད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་ལ་བཞི་སྟེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་བཞིར་བཞག་ཅེ་ན། མངོན་སུམ་བཞིར་བཞག་པ་ནི། གཞལ་བྱ་ལ་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་སུ་ངེས་པས། ཆོས་ཉིད་འཇལ་བ་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། ཆོས་ཅན་འཇལ་བ་ལ་གཞན་གསུམ་མོ། །ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་ཤེས་པ་དང་བེམ་པོ་གཉིས་སུ་ངེས་པས། ཤེས་པ་འཇལ་བ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། དོན་འཇལ་བ་ལ་དོན་རིག་གཉིས་སོ། །དོན་རིག་གཉིས་ལ་ཡང་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །འོ་ན་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་མིན་པར་ཐལ། བཞི་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས། རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་འདུ་ཞེས་བཞེད་ལ། འོན་ཀྱང་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། །ཁ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཡིད་མངོན་དུ་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་

མངོན་ནི། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དབང་ཤེས་ལས་འབྱུང་བ་དང་། དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་འཛིན་པར་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་
ནི་དོན་རིག་ཡིད་མངོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་མི་འགལ་ལོ། །དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་ལ། སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དབང་ཤེས་གང་ཞིག རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའོ། །འདི་
ནི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་རྐྱེན་གསུམ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། འདི་ལ་རྐྱེན་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་
གསུམ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྐྱེན་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་རྒྱུའི་རྐྱེན་ཞེས་པའི་
ལོགས་པ་ནི་འདིར་མི་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་

དུ་སྐྱེ་བ་ནི། དམིགས་རྐྱེན་གྱི་མཐུས་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་ཞིང་རྐྱེན་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རིག་ཙམ་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཀྱི་མཐུས་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་དང་དམིགས་རྐྱེན་ལ་རང་གི་རིགས་འདྲ་རིག་པར་སྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་པོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ནི། བདག་རྐྱེན་གྱི་མཐུ་སྟེ། འདི་པོ་ན་ཐུན་མོང་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམིགས་རྐྱེན་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་མཐོང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡང་ཚོགས་དྲུག་ཀའི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ་ཡང་དམིགས་རྐྱེན་ཡོད་དེ། ཟླ་གཅིག་ཟླ་བ་གཉིས་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟླ་བའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཟུང་དོན་ནི་མིན་ཏེ། ཡུལ་ཅན་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུང་དོན་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །དེའི་ངོ་བོ་རྗེས་བྱེད་པ། །ཚུལ་འདི་དོན་ལྡན་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ཙམ་དང་རྗེས་འབྲེལ་ཕྱིར། ཅེས་པ་དང་། ཐ་དད་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཟུང་། །དེ་ཚེ་བློ་དོན་མེད་ཅན་འགྱུར། །ཞེས་པས་སོ། །འདིས་ཐ་དད་པ་ལ་གཉིས་སུ་བཟུང་ན་གཟུང་དོན་མེད་པར་ཐལ་བར་འཕངས་པས་གཟུང་དོན་ཅན་གྱི་བློ་མ་འཁྲུལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ་དམིགས་རྐྱེན་ཡོད་

དེ། མར་མེ་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་དག་ཀྱང་རྒྱུ་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །འགའ་ཞིག་ཟླ་གཅིག་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་མིན་ཏེ། རང་འདྲའི་རྣམ་པ་མ་གཏད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲར་སྣང་དོན་མེད་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་གཟུང་དོན་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་མེད་པར་བསྟན་པ་མིན་ནོ། །ཟླ་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཟླ་བའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བ་ཁྱད་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་

ཙམ་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་ལ། གཟུང་དོན་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་
དགོས་པས་ཁྱད་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །དམིགས་རྐྱེན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་རིགས་མཐུན་གྱི་རྫས་
དུ་མ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་སྟེ། རིགས་མཐུན་གྱི་ཟླ་མེད་པས་རྣམ་པ་
གཏོད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནི། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་གཞན་གྱིས་བར་
མ་ཆོད་པར་སྐྱོང་རིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པའོ། །དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནི།
རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ལ། དམིགས་རྐྱེན་ནི་
གཞན་རིག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། གཞན་ལ་མེད་དེ། བེམ་པོ་དང་རང་རིག་ལ་
དམིགས་རྐྱེན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བདག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་
སྟེ། བྱེད་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་ཉིད་རྐྱེན་དུ་
གྱུར་པས་དམིགས་པའི་རྐྱེན་དང་། འབྲས་བུ་ལ་དབང་བྱེད་པས་བདག་པོའི་
རྐྱེན་དང་། དེ་མ་ཐག་པ་ཉིད་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནོ། །འགའ་ཞིག་
དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དེ་
མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་རིག་པ་སྔ་མས་རིག་པ་ཕྱི་མ་དེ་མ་ཐག་དུ་རིག་ཙམ་དུ་སྐྱེ་བ་ཙམ་
གྱིས་འགྱུར་ལ། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ལ་སྔ་ཕྱི་རིགས་མཚུངས་པ་
དགོས་ཏེ། དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་དགེ་བའི་སེམས་དང་། མི་དགེ་བའི་སེམས་
ཀྱིས་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། སྔ་ཕྱི་རིག་པ་

ཙམ་དུ་མཚུངས་པ་ལ་མཚུངས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། ཐམས་ཅད་ནས་མཚུངས་པ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མཛོད་ལས་ཀྱང་། ཐ་མ་མི་མཚུངས་དེ་མ་ཐག་ཞེས་འབྱུང་བའི་
དོན་རིག་པ་སྔ་མ་ཙམ་ལ་བཤད་དོ། །དེ་མ་ཐག་པའི་དོན་ལ་འགའ་ཞིག་རིགས་
མཐུན་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆད་པ་དགོས་ཀྱི། ཆོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆད་པ་
ནི་མིན་ཏེ། འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལྡང་སེམས་ཀྱི་དེ་
མ་ཐག་

༼༡༢༣ ན༽

རྐྱེན་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་ལྟ་སྦྱིན་གྱི་ཁང་པའི་དེ་མ་ཐག་ན་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཁང་པ་ཡོད་ཅེས་པ་དང་མཚུངས་སོ། །ཐག་ཉེ་བ་ལ་དེ་མ་ཐག་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་རིགས་ཀྱང་། ཤིན་ཏུ་ཐག་རིང་བ་ལ་དེ་མ་ཐག་པ་ཞེས་འཇོག་པར་ཇི་ལྟར་རིགས། འོ་ན་ལྡང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གང་གིས་བྱེད་ཅེ་ན། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་གི་གནས་སྐབས་ན་ཡིད་ཤེས་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོར་ཡོད་པར་བཤད་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་དོ། །མཛོད་འགྲེལ་དུ་བཀག་པ་ནི་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་སྟེ། དེར་ལྷག་མེད་ཀྱི་དུས་སུ་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་དུ་བཞེད་ཀྱང་འདིར་མི་འདོད་པས་སོ། །སྐུ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་ལུང་ཚད་མར་བྱེད་ན། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པས་ན་དེས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱེད་པས་གཞན་འབད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། གཞན་ཡང་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྐྱིད་པར་ཐལ། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པར་སེམས་མེད་པས་སོ། །འདོད་ན། དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་འདོད་པས་རྒྱང་འཕེན་པའི་ལུགས་སུ་གནས་སོ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་ཁམས་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་བར་དོ་གྲུབ་མ་ཐག་གི་ཉེར་ལེན་གང་གིས་བྱེད་ཅེ་ན། འགའ་ཞིག་སྔར་གཟུགས་མེད་དུ་འཇུག་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ནི་མི་བྱེད་དེ། དེ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་པས་བེམ་པོའི་ཉེར་ལེན་

མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བརྒྱུད་པའི་ཉེར་ལེན་སྔར་གྱི་དབང་པོས་བྱེད་ཀྱང་། དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གང་གིས་བྱེད་ཅེས་བརྟགས་པས་འདྲིག་གོ །གལ་ཏེ་རྒྱུ་འགགས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་ཡིན་པས། སྔར་གྱི་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དེ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་འགགས་པས་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་ན། དེ་མ་ཐག་ཏུ་འགགས་པས་ཀྱང་མི་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། འགགས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ནི། རྟོགས་

༼༡༢༧ བ༽

ལྡན་སྲུ་ཡང་མི་སྨྲོའོ། །འོན་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་གི་རྒྱུ་ཉིད་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཉེ་བའི་དུས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཡོད་པས་ཉེས་པ་ག་ལ་ཡོད། གལ་ཏེ་ལས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྔ་མས་ཕྱི་མ་ལ་བག་ཆགས་བཞག་པ། གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་མ་ཆད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ངེས་དོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི། གཟུགས་མེད་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་དུས་ཀྱི་དབང་པོའི་བག་ཆགས་ལ་བཞེད་ཀྱང་། ཤེས་པས་བེམ་པོའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པར་ཐལ་བ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། སློབ་དཔོན་ནི་རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་པས་དོན་ལ་དབང་པོ་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་། བག་ཆགས་ལ་གནས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔའི་དབང་གིས་དུས་ཕྱིས་ལུས་དང་བཅས་པར་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ནི་ཞེས་དང་། ཡ་མ་རིས། གཟུགས་མེད་ནས་འཆི་འཕོ་བ་ཇི་ལྟར་ལུས་སྐྱེ་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་སེམས་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེས་བགོས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཉི་མ་སྦྲས་པས་ཀྱང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་སྐྱེ་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལུས་སྐྱེ་མཆེད་སྔ་མས་འདུས་བྱས་པའི་བག་ཆགས་རྒྱུར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་འཇུག་ཁའི་

སེམས་བསྐྱེད་མཆེད་ནི་བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པས་དང་པོའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་ནི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །ཆོས་མངོན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཉིས་ནི། ཞེས་པ་ལ་ཡོད་པའི་ལུས་ཀྱི་ས་བོན་གྱིས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པར་བཤད་དེ། མཛོད་ལས། གཟུགས་མེད་པ་ན་གཟུགས་མེད་དེ། །གཟུགས་ནི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །སེམས་ཙམ་པ་རིགས་པ་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དང་། ལུང་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་ནི། ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ཡིན་ལ།

འདི་གཉིས་ཀྱི་རིགས་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པར་བཤད་དེ། བསྲེགས་བཅད་
བཏྲར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ངའི་བཀའ། །ཞེས་པ་
ཉིད་ཁུངས་སུ་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་དེ། མདོན་གྱི་
ལུང་སྙིང་ཡོངས་བཏང་ནས། །རང་ལྟ་མཆོག་ཏུ་བཟུང་མི་བྱ། །ཞེས་པ་ཁུངས་
སུ་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་
གསུངས་ཏེ། སྣང་བའི་དམིགས་རྐྱེན་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལས་དོན་དུ་
སྣང་བ་འབྱུང་བ་ལ་རྗེས་ཀྱིས་ཤེས་པས་དོན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱས་ཏེ། དེ་དམིགས་
ཡུལ་དུ་ཡོད་ན་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ལ། དེ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
དམིགས་པ་བརྟགས་པ་ལས། ནང་གི་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་ནི། །ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྣང་
གང་ཡིན་ཏེ། །དོན་ཡིན་རྣམ་ཤེས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །དེ་རྐྱེན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་སྣང་ཆོས་ཅན། དོན་སྣང་ཤེས་པའི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རིགས་
པས་དཔྱད་ན་མིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་དུ་ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་མིན་ཏེ། བག་ཆགས་བརྟན་པའི་ཤེས་པས་དོན་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་བདག་རྐྱེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ།

དམིགས་ཡུལ་དུ་འཛོག་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་མི་འགལ་ལོ། །དམིགས་པ་བརྟགས་པ་ལས། གཅིག་ཆའང་མི་འཁྲུལ་ཕྱིར་ན་རྐྱེན། །ཅེས་པ་འདིའི་དོན་ལ་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ཆ་ཡིན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་འདི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྐྱེན་ཡིན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིའི་འདོད་ཚུལ་ལ་འགའ་ཞིག་བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྔ་མ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྔ་མས་བག་ཆགས་བཞག་པའི་མཐུ་ལས་ཕྱི་མ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། བག་ཆགས་ཙམ་ནི་མིན་ཏེ། སྔ་མས་ཕྱི་མ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་འཕངས་ཟིན་པས། བག་ཆགས

འཇོག་བྱེད་ཉིད་རྣམ་པ་གཏོད་པ་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་དམིགས་རྐྱེན་མིན་པར་ཐལ། དངོས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བར་དུ་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བག་ཆགས་འཇོག་བྱེད་དང་དབང་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐལ་བ་དུ་མས་ཀྱང་ཆོད་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ནུས་པ་འཇོག་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ནི་སྔ་མས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་ལ་འདོད་ཀྱི། བག་ཆགས་འཇོག་བྱེད་ལ་མི་བཟུང་ངོ་། །དེས་ན་དམིགས་རྐྱེན་སྔ་མ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་ལ་འདི་དང་སྔ་ཕྱིར་གྱུར་པས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་དོན་སྣང་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། དོན་སྣང་ཉིད་ལ་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བཤད་པ་གཉིས་མཐོང་ངོ་། །ཐོགས་མེད་ལྟར་ན། ཀུན་གཞི་ལ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བག་ཆགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བག་ཆགས་དང་པོ་སད་པ་ལས་ནི། མིག་སོགས་ལྟར་སྣང་བ་འབྱུང་ལ། དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་སོ་སོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །བག་ཆགས་གཉིས་པ་སད་པ་ལས་ནི་གཟུགས་སོགས་སུ་སྣང་བ་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་རང་གཞན་གཉིས་ཀས་ཐུན་མོང་དུ་མཐོང་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཀུན་གཞི་ནི། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་ལ། དབང་པོར་སྣང་བ་ནི་

བདག་རྐྱེན། གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ནི་དམིགས་རྐྱེན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་རྣམ་བཞག་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་ཀུན་གཞི་ལས་ཐ་དད་དུ་མི་བཞེད་དོ། །བདག་རྐྱེན་ནི་དབང་པོའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལས་དབང་པོར་སྣང་བ་སྟེ། དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་སྨིན་པ་ལས་དོན་དུ་སྣང་བ་ཉིད་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འཇོག་པ་བཞིན་ནོ། །དམིགས་པ་བརྟགས་པ་ལས། ལྷན་ཅིག་བྱེད་དབང་ནུས་པ་ཡི། །ངོ་བོ་གང་ཡིན་དབང་པོའང་ཡིན། །དེ་ཡང་རྣམ་རིག་ལ་མི་འགལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལྟར་ན། དབང་པོའི་བག་ཆགས་ལ་འདོད་པར་མཐོན་ཏེ། དབང་པོའི་ནུས་པའི་ངོ་བོ་ལ་དབང་པོར་བཤད་ཅིང་། ནུས་པ་བག་ཆགས་སུ་འཇོག་

པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། ནུས་པ་བག་ཆགས་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ཀྱང་དབང་པོའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པས་དབང་པོར་སྣང་བ་ལ་དགོངས་པ་འཆད་དགོས་སོ། །འཇུག་པ་ལས། རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་སྟོན་པ་ན། རང་གི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱི་ནུས་དེ་ལ། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་སྔོ་སེར་སོགས་སྣ་ཚོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བས་འདི་དག་བག་ཆགས་གང་གི་མཐུ་ལས་བྱུང་ཞེ་ན། ཤེས་པ་སྔ་མ་ལ་རང་རང་གི་རིགས་མཐུན་གྱི་ཤེས་པས་བག་ཆགས་བཞག་པའི་མཐུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུ་ལས་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། བག་ཆགས་དེ་ཡང་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་སྔ་མས་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་རང་གི་རིགས་མཐུན་སྐྱེད་བྱེད་དུ་བྱས་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་སྔ་མས་བགོས་པ་ཡི། །ནུས་པ་བག་ཆགས་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། ། བག་ཆགས་དེ་དག་གང་ལ་གནས་ཞེ་ན། ཀུན་གཞི་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་གནས་ཤིང་། མི་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཡིད་ཤེས་ལ་གནས་སོ། །དེས་ན་ཡིད་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་སྣང་བ་རྒྱུན་གྱིས་སད་པ་ན། བག་ཆགས་འཇོག་བྱེད་དང་མཐུན་པ་དེ་དང་དེར་སྣང་ངོ་། །དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནི་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཐུན་ནོ། །དེ་ལ་མྱོང་རིག་ཙམ་གྱི་རྒྱུན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡི་བར་དུ་རྗེས་སུ

འགྲོ་ལ། ཤེས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་གཟུང་རྣམ་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཆ་ནི་ལྡོག་ཏེ། གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་སྣང་བ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་དང་། སྒྲོ་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བོད་འགའ་ཞིག དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་ནས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་འཛོག་པ་འབྲུལ་ཏེ། དགག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རང་ལུགས་ནི། དབང་ཤེས་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་དངོས་ཀྱི་

བདག་རྐྱེན་བྱས་པའི་རིག་པའོ། །དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབང་
པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་བྱས་པའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བའོ། །
དབང་པོ་ནི། རང་འབྲས་ཤེས་པ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཡུལ་འཛིན་ནུས་སུ་སྐྱེད་པ་
སྟེ། ངོ་བོ་ལྐོག་གྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ལས་སླུབ་ཅེ་ན། རྐྱེན་གཞན་
གཉིས་ཚང་ཡང་དབང་པོ་མ་ཚང་ན་མི་སྐྱེ་ལ། རྐྱེན་གསུམ་ཚང་ན། སྐྱེ་བའི་རྗེས་
སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པའི་རྟགས་ལས་སྒྲུབ་བོ། །དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན།
རྟོག་མེད་དུ་གྲུབ་སྟེ། རང་ཡུལ་མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར།
འཁྲུལ་པ་མེད་དེ། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་སླད་ཅིང་དོན་རང་མཚན་གསལ
བར་སྣང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྐྱེན་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པར་འདྲ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་
དབང་ཤེས་ཞེས་དབང་པོ་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་མིང་འདོགས་ཞེ་ན། དབང་པོ་ནི་ཐུན་
མོང་མིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྔ་སྒྲ་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་བཞིན་
ནོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཐུན་མོང་མིན་པ་རྒྱུ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་
པོས་བྱས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤྱིའི་དོན་དང་། གཞུང་
གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཡིད་དབང་ལ་རྟེན་
པའི་ཡིད་ཤེས་གང་ཞིག རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའོ། །འདི་ལ་བདག་རྐྱེན་ངོས་
བཟུང་བ་དང་། སྐྱེ་ཚུལ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་

ལ་བདག་རྐྱེན་ནི་ཡིད་དབང་སྟེ། ཆོས་མངོན་པ་བ་ལྟར་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དྲུག་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་འདས་མ་ཐག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་བའི་དུས་ནི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདས་པ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་རྐྱེན་དུ་བརྗོད་ཅེ་ན།
རང་མ་འགག་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་མ་ཕྱེ་ལ། རང་འགགས་པ་
ན་གོ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རྐྱེན་དུ་བརྗོད་དེ། ནམ་མཁའ་ལ་གོ་འབྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་
བཞིན་ནོ། །མཛོད་ལས། དྲུག་པོ་འགགས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་
དེ་ཡིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། འགགས

༼༡༢༨ ན༽

མ་ཐག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིད་དོ་ཞེས་སོ། །དྲུག་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲས་ནི་དྲུག་ཀའི་སྟེང་ན་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། རྐྱེན་བྱེད་ཚུལ་ལ། རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་དྲུག་གཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་གཉིས་གཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བས་མཐུག་ཐོགས་སུ་རེས་འགའ་རིགས་མཐུན་དང་། རེས་འགའ་རིགས་མི་མཐུན་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་སྤྱར་གྱི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་རིགས་མཐུན་ཁོ་ནའི་བྱེད་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་མིན་ཏེ། རིགས་མི་མཐུན་གཞན་སྐྱེ་བ་ན་རང་འགགས་སྟོབས་ཀྱིས་གོ་ཕྱེ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དུ་མ་གཅིག་ཆར་སྐྱེ་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཡིད་ཤེས་དང་ད་ལྟར་བ་ཉིད་ཡིད་དབང་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མིག་དབང་ད་ལྟར་བས་མིག་ཤེས་མ་འོངས་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་དབང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ད་ལྟར་བའི་ལྡོག་པ་ནས་རྣམ་ཤེས་དང་། ཕྱི་མའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལྡོག་པ་ནས་བདག་རྐྱེན་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། བདག་རྐྱེན་གྱིས་འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་འདོད་ན་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟར་བས་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱི་འདས་པས་བྱེད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཆོས

ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་ཕྱི་མ་འདི་བཟུང་ངོ་། །གཉིས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། སྤྱིལ་མ་དང་། རྒྱུན་མཐའ་དང་། འགྲོས་གསུམ་པའི་ལུགས་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི་ཐོག་མར་དབང་མངོན་གཅིག་སྐྱེས་ནས། འཇུག་ཐོགས་སུ་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་དང་། ཡིད་མངོན་རེ་སྤྱིལ་ནས་འཇུག་ཡིད་མངོན་གྱིས་བསྐྱུས་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དབང་པོ་གཟུགས་ལ་ཕྱོགས་པ་ན་གཟུགས་གསལ་བར་སྣང་བཞིན་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་དབང་ཤེས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པས་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་རྫོགས་པའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་སྐྱད་

{༡༢༨ བ}

ཅིག་མ་གཅིག་འབྱུང་བར་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དང་པོར་དབང་སྔོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེས་ནས། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་དེས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་། དེའི་གཟུང་དོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མས་དམིགས་རྐྱེན་བྱས་ནས་དབང་སྔོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་། ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་འགྲོས་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཕྱི་ལྟས་དོན་རིག་གི་འགྲོས་གཉིས་དང་། ནང་ལྟས་རང་རིག་གི་འགྲོས་གཅིག་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ནང་ལྟ་ལ་ཡང་། མངོན་སུམ་གཉིས་པོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གཉིས་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་འགྲོས་བཞིར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྫས་དང་སྐད་ཅིག་གི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་མིན་གྱི། རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན་པས་ནང་ལྟས་ལ་རྫས་དང་སྐད་ཅིག་མ་ཇི་སྙེད་ཡོད་ཀྱང་རང་རིག་ཏུ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་གི་ལྡོག་པ་ལས་ནི་རིགས་ཐ་དད་དུ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མངོན་སུམ་གཞན་གསུམ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་རེ་ཡོད་ཀྱང་། ལོགས་སུ་མི་བགྲང་བར་མངོན་སུམ་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་རིགས་པས་ཁ་ནང་ལྟས་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་གཅིག་དུ་སྡུད་དོ། །འགྲོས་བཞི་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་དགོས་ཞེས་གསུངས་པས་ནི་གནད་འདི་མ་རྟོགས་སོ། །དེ་ལ་འདོད་ཚུལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། མིག་གཟུགས་ལ་ཕྱོགས་ནས་གཟུགས་གསལ་བར་སྣང་

བའི་ཤེས་པ་ཡོད་བཞིན་པའི་དུས་སུ། བར་སྐབས་སུ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་རྒྱུན་ཆད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་རྐྱེན་གསུམ་ལྟར་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཡང་དེའི་རྐྱེན་གསུམ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རྗེས་སུ་དབང་མངོན་སྐྱེ་ལ། གཉིས་པའི་རྗེས་སུ་ཡིད་མངོན་ཁོ་ན་སྐྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུའི་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་མེད་ཅིང་མཐུན་རྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཡིད་མངོན་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་འདོད་ན། ཁོ་བོས་དབང་མངོན་ཁོ་ན་

༼༡༢༧ ན༽

སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་ན་གང་གིས་འགོག་པར་བྱེད། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཡིད་མངོན་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གནས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །ཕྱོགས་གཉིས་པ་སྨྲ་བ་ལྟར་ན་ཡང་། མར་མེའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་གྱི་རྗེས་ཐོགས་ཀྱི་ཡིད་མངོན་ལ་དམིགས་རྐྱེན་མེད་པར་ཐལ། མར་མེའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལས་གཞན་པའི་དམིགས་རྐྱེན་མེད་ཅིང་། དེ་ནི་དབང་མངོན་གྱི་དུས་སུ་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་འདིས་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་འགག་ཁ་མ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཇུག་ཐོགས་སུ་ཡིད་མངོན་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་དུས་སུ་རྐྱེན་གསུམ་ཚང་བཞིན་དུ་ཡིད་མངོན་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་འདྲི་བར་བྱའོ། །དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་བའི་གོ་འགེགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་དང་སྐད་ཅིག་དང་པོས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་གཉིས་སྐད་ཅིག་དུ་མ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དབང་མངོན་གྱིས་རང་དུས་སུ་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བའི་གོ་འགེགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དབང་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་བླང་དོར་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སོགས་ལའང་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད། གཞན་ཡང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་ངེས

ཤེས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་འཇུག་བཞིན་པའི་དུས་སུ་རང་ཡུལ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་འཁྲུལ་གཞི་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་ཀྱང་རྟོག་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟོག་པ་དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ་ལོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟོག་མེད་དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་ཡང་རྟོག་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་སྲིད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་

སྲིད་པ་གང་ཞིག རྟོག་བཅས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་ལ་རྟོག་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་མི་སྐྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ཤེས་རྟོག་མེད་ཀྱང་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བཞིན་པའི་དུས་སུ་ནང་དུ་རྟོག་མེད་དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་དུ་འཇུག་པ་སྲིད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་རྟོག་མེད་ལྷན་ཅིག་དུ་སྐྱེ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ལས་ནི་སེམས་བསྡུས་ནས། ནང་གི་བདག་ཉིད་གཡོ་མེད་པར། །གནས་ནའང་མིག་གིས་གཟུགས་དག་ནི། །མཐོང་བའི་བློ་དེ་དབང་སྐྱེས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། གཞན་ཡང་། རྟོག་མེད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་དུས་ཀྱི་དབང་མངོན་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཡིད་ཤེས་རྟོག་མེད་དང་དབང་ཤེས་ལྷན་ཅིག་དུ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་འདིས་ནི་སྤྱིལ་མར་འདོད་པའང་དགག་པ་བཤད་དེ། གཉིས་པོ་ལྷན་ཅིག་དུ་མི་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འགྲོས་གསུམ་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཡང་། དབང་ཤེས་ལྔ་ལྷན་ཅིག་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་འཇུག་ཐོགས་སུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལྔ་སྐྱེད་དགོས་ཏེ། རེ་རེའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་རེ་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལྔ་ཡོད་པས་རྒྱུད་དུ་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོན་སྤྱིལ་མ་དང་རྒྱུན་མཐར་སྣང་བ་ལ་ཡང་དབང་ཤེས་ལྔ་ལྷན་ཅིག་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་འཇུག་ཐོགས་སུ

སྤེལ་བ་ལྔ་དང་། རྒྱུན་མཐའ་ལྔ་སྐྱེ་དགོས་པས་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གང་རུང་གཅིག་གི་འདུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེ་ཡི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པས་ཉེས་པ་མེད་ཅེ་ན། ཁོ་བོ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་སྨྲ་ན་གང་གིས་འགོག གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་ངེས་སུ་མི་འདོད་པས་ཉེས་པ་མེད་ཅེ་ན། ཁོ་བོ་ཡང་དེ་སྐད་དུ་སྨྲོའོ། །གཞན་ཡང་། གཞན་དག་གིས་འདུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་སྐྱེ་ངེས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་འདོད་ཀྱང་སྐྱེ་ངེས་སུ་མི་འདོད་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་གང

ལས་རྙེད་པར་འགྱུར། རིགས་པས་ཕོངས་པའི་དགག་སྒྲུབ་ལ་སྙིང་པོ་མེད་དོ། །
དེས་ན་དབང་ཤེས་ལྔ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྐྱེ་བར་མི་
འདོད་དེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འགྲོས་གསུམ་པ་དང་ལྔ་དང་བདུན་དུ་འདོད་པ་སོགས་ལའང་སྐྱེ་བར་ངེས་
པ་ཅན་དུ་སྨྲ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ལྔའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེ་ངེས་
སུ་འདོད་པ་ལྟར་ན། དབང་ཤེས་ཀྱི་གྲངས་བཞིན་སྐྱེའམ། གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེ།
དང་པོ་ལྟར་ན། རྒྱུ་དུ་མར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ལྔ་པོ་གང་གི་འཇུག་
ཐོགས་སུ་སྐྱེ་བ་བརྟགས་པ་ན་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ཉེས་པ་གང་གིས་
སྤྱོང་། གལ་ཏེ་རྟོག་གེའི་སྐད་ལས་དུས་ཐུང་བར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་པར་དཀའ་ཞེས་པ་འདིའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་
ནི་ཡིད་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རླུང་གིས་རང་དབང་མེད་པར་རབ་ཏུ་སྐྱོད་པའི་ཕྱིར་
རྟོག་མེད་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་མི་ནུས་པས་དུས་ཐུང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།
ཡིད་མངོན་ལ་རྒྱུན་མེད་ཅེས་པ་ཡང་དོན་འདི་ལ་དགོངས་སོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུན་
ཡོད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་དུ་མ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲ་ལ་ཡང་
རྒྱུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་དུ་མ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་
ཡིད་དུ་མ་སྐྱེ་བས་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་ན། འོ་ན་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ།

དབང་ཤེས་དུ་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་ན། སྐྱོན་གང་གིས་སྤྱོང་། གལ་ཏེ་རྒྱུད་དུ་མར་མི་འགྱུར་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་སྐྱེ་བའི་ཆ་ནས་དབང་མངོན་དང་། ཡིད་དབང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆ་ནས་ཡིད་མངོན་དུ་འཇོག་གོ་ཞེ་ན། འོན་ཟླ་བ་གཉིས་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་དུ་ཐལ། བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པ་བཀག་ནས་དབང་ཤེས་སུ་སྒྲུབ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་མིག་དབང་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་རྒྱུར་གསུངས་པའི

༼༡༢༨ ཁ༽

ལུང་དྲངས་ནས། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་པར་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་བརྗོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་ཁ་ཅིག སྔོ་དང་ཟླ་གཉིས་ལ་སོགས་ཟློའི། །དབང་པོའང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི། །གཞུང་དེ་དང་ནི་དེ་དག་འགལ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དབང་པོའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལྡོག་ཀྱང་མི་ལྡོག་པར་ཐལ། ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་བཞིན་ནོ། །དབང་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ཡང་ཆོས་ཅན། སེམས་ཚོར་དུ་ཐལ། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་ལྔ་གཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེས་པ་ན། ཕྱིས་རྐྱེན་གང་ཆེ་བ་རེའི་འཇུག་ཐོག་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་མངོན་དབང་མངོན་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པར་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་འཚོགས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་མཐའ་མར་མི་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱུ་དེ་ལས་ལྷག་པོ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་པོ་ཤེས་པ་རིགས་གཅིག་ཏུ་ཐལ། དམིགས་རྐྱེན་དང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དབང་མངོན་དང་། དབང་མངོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡང་རིགས་གཅིག་ཏུ་ཐལ། ཉེར་ལེན་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁོ་བོས་ཀྱང་འདོད་པར་ནུས་སོ། །དེས་ན་གཉིས་ཀ་ཡང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་

རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་མཚུངས་ཀྱང་། བདག་རྐྱེན་མི་འདྲ་ཞིང་ཡིད་མངོན་ནི་དབང་མངོན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ཤེས་སྔ་མའི་ཉེར་ལེན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབྱེར་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། རྒྱན་ལས། གོམས་པས་མདུན་ན་གནས་པ་ལ། འདི་འོ་ཞེས་སོགས་བློ་འབྱུང་བ། །མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི། །ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་ན་གོམས་པའི་དབང་གིས་དོན་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་མངོན་ནོ། །གསུམ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་འགའ་ཞིག གྲུབ་མཐའ་ལ་བྲགས་པས་ཚད་མའི་དབྱེ་བར་བགོད་ཀྱི། སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་ལས་བསྐྱལ་བར་བྱ་བ་ནི་མིན་ནོ་

{༡༢༨ ན}

ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། བོད་རྒན་ཐམས་ཅད་འདི་ལས་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་ལོ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་རྐྱེན་དང་། བདག་རྐྱེན་དང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་རྣམས་ངོས་བཟུང་དུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱད་གཞི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཁྱད་ཆོས་རྣམ་པར་དཔྱད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་མཐའ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བློ་ཡང་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡོད་ཀྱང་ལྟར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་། རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་གིས་རྐྱེན་བྱས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ལ། དབང་ཤེས་སྔ་མས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས་ཤིང་དབང་ཤེས་སྔ་མའི་གཟུང་དོན་གྱི་རིགས་འདྲ་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མས་དམིགས་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལ་རྟེན་པའོ། །ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལ། གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ལྷག་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཅིག་ལས་མི་སྐྱེ་ན་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གྱིས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་བྱས་པ་མིན་པར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་ན་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་སྔ་ཕྱི་དུ་མར་སྐྱེ་ཡང་། རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁ་

ནང་ལྟའི་རང་རིག་གི་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གཅིག་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང་ཤེས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན། ཡང་དབང་ཤེས་དུ་མ་གཅིག་ཅར་སྐྱེ་ཡང་རྒྱུད་དུ་མར་མི་འགྱུར་བ་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲི་བར་བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གཅིག་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཡིད་ཤེས་དུ་མ་གཅིག་ཅར་སྐྱེ་ཡང་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཀུན་གཞི་རྒྱུན་གཅིག་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་སྟོབས་ཀྱི་ངེས་པ་འདྲེན་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་ཤེས

ལ་རྒྱུན་ཡོད་དེ། བདག་རྐྱེན་རྒྱུན་བཅས་ཀྱིས་སྐྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རིགས་འདྲ་
སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བདག་རྐྱེན་རྒྱུན་བཅས་ཡིན་ཏེ།
དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བས་ནའོ། །ཡིད་དབང་སྔ་མ་ལས་
ཡིད་དབང་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱུན་མེད་དོ། །ཡིད་
ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་རྒྱུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་དུ་མ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
འོན་སྒྲ་ལ་ཡང་རྒྱུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་དུ་མ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རྟོག་གེའི་སྐད་ལས་ཀྱང་དུས་ཐུང་བར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ངེས་པར་དཀའོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། རྒྱན་མཛད་པས། དབང་མངོན་དང་ཡིད་
མངོན་སྦྲེལ་མར་འདོད་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་གིས་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་ཐ་
མར་སྐད་ཅིག་གཅིག་སྐྱེ་བར་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གནོད་བྱེད་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གནོད་བྱེད་ནི་སྤྱི་དོན་དུ་བརྗོད་དུ་ཟིན་ནོ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་སྔ་
མས་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་ལ། དབང་ཤེས་དེས་ཡིད་མངོན་
གྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས་ནས་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྐྱེ་ལ། ཡིད་
མངོན་ཇི་སྲིད་ཅིག་སྐྱེས་ཀྱང་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རང་རིག་ཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་
ཕྱིར་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །ངོ་བོའི་ཆ་གཟུང་རྣམ་
དང་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བར་འདིར་ཤེས་པ་གཞན་མ་

དམིགས་པས་སོ། །ཡང་ན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཚུལ་དུ་སྐྱེས་པ་ན་གཟུང་རྣམ་གྱི་ཆ་ལ་གཞན་རིག་དུ་བརྗོད་དེ། དོན་འདྲ་བར་སྐྱེས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་དེ་ཉིད་འཛིན་བྱེད་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་རིག་བྱེད་དུ་སྐྱེས་པས་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་བློ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རང་རིག་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གལ་ཏེ་གཟུང་རྣམ་ལ་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་གཞན་ཤར་རམ་མ་ཤར། དང་པོ་ལྟར་ན་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡུལ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དུ་སྣང་བ་

༼ ༡༣༠ ན ༽

དེས་ན་ཕྱིའི་ཡུལ་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་འགྲོས་གཉིས། ཁ་ནང་ལྟ་ལ་རང་རིག་གི་འགྲོས་གཅིག་དེ་འགྲོས་གསུམ་པའོ། །ཁ་ནང་ལྟ་ལ་རང་རིག་སྐད་ཅིག་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་སྡུད་དེ། མངོན་སུམ་གཞན་གསུམ་ལའང་རང་རིག་མངོན་སུམ་རེ་ཡོད་ཀྱང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པ་བཞིན། མུ་སྟེགས་རྣ་བ་མ་ཕུག་པས། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་དབང་ཤེས་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་འཛིན་ན་ཚད་མ་མིན་ལ། མ་བཟུང་བ་འཛིན་ན་ལོང་བ་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་སྔ་མའི་ཡུལ་ལས་ཡུལ་གཞན་འཛིན་པ་ན་རྟོགས་ཟིན་ལ་འཇུག་པ་མིན་ལ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ལོང་བས་གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་བས་ན་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རིག་པ་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཆ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པར་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །འདི་དག་གི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་འཛལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའོ། །གལ་ཏེ་མིག་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡང་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་འཛལ་བའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ངོ་

བོ་འཛལ་བྱེད་ཡིན་ཡང་། རང་གི་ངོ་བོ་འཛལ་བྱེད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་མིན་པས་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་གཞན་རིག་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་ནས་དེ་འཛལ་བྱེད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་རིག་ནི་ཁ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཕྱོགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རིག་དང་གཞན་རིག་མི་འགལ་ཏེ། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་རིག་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲོན་མེ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་གསལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟ་བུ་སྣམས་ཀྱང་རང་རིག་ཡིན་

ཏེ། མདོ་ལས། རྟོག་པའང་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རང་རིག་མངོན་སུམ་ནི་མིན་ཏེ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། གང་ལ་རང་རིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ནི་གཉིས་ཏེ། བློ་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་དང་། གཟུང་བ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་མིག་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ན་མིག་ཤེས་ཉིད་རང་རིག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བློ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བློས། །ཏག་ཏུ་བདག་ལ་ནང་མངོན་ཕྱོགས། །ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གསལ་དེའང་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ཅི་དཀར་སོགས་མངོན་གསལ་ལས། གཞན་དངོས་འོན་ཏེ་བདག་འགྱུར་ཡིན། །གཞན་དངོས་ཡིན་ན་གསལ་བ་ནི། །གསལ་མིན་ཇི་ལྟར་དཀར་གསལ་འགྱུར། །ཅེས་པ་དང་། ཅི་སྟེ་རང་དངོས་འོ་ན་སྟེ། །རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ནོ། །འགའ་ཞིག་མིག་ཤེས་ཉིད་མིག་ཤེས་རང་ལ་རང་རིག་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིག་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་དེ་ཉིད་དང་ཐ་དད་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིག་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཁྱོད་ལྟར་ན། ཚད་མ་ཡང་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱི་

གཞལ་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མཚུངས་པ་བརྗོད་དོ། །
གཞན་ཡང་རང་རིག་ཆོས་ཅན། རང་རིག་གི་སྒྲོང་བྱ་མིན་པར་ཐལ་ཁྱོད་ཁྱོད་
རང་གིས་རིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་དོ། །
འདོད་ན་ཤེས་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདིར་གཟུང་རྣམ་ལ་རང་རིག་ཏུ་འགྲོ་
ཚུལ་ནི། ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུ་ལས་གཟུང་རྣམ་དང་། འཛིན་
རྣམ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྣང་བར་སྐྱེ་ལ། གཟུང་རྣམ་ནི་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཡིན་
ཞིང་། འཛིན་རྣམ་ནི་དེ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེའི་ཚེ་སྔོན་པོའི་
རྣམ་པ་ལ་ལྟོག་པའི་ཆ་ནས་གཉིས་སུ

ཕྱེ་སྟེ། གནས་ཚུལ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་སྣང་ཚུལ་ལ་དོན་དུ་སྣང་བའི་ལྡོག་ཆའོ། །དེ་ལ་སྣང་ཚུལ་གྱི་ཆ་ལ་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་རིག་པའི་ལྡོག་པ་ནས་དོན་རིག་གི་ཐ་སྙད་བརྗོད་དེ། རྣམ་ངེས་ལས། འདི་ནི་འབྲས་བུ་ལས་དོན་རིག་པ་ཡིན་པར་ལྟའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གནས་ཚུལ་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པར་སོང་བས་དེ་ལ་རང་རིག་དུ་འཇོག་སྟེ། རང་བཞིན་སེམས་པ་ཡིན་ན་ནི། །དོན་རིག་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། རང་ཉིད་རིག་པ་འབྲས་བུར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེས་ན་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ། གཟུང་བའི་རྣམ་པའི་ཆ་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་དེའི་ཚེ། དེ་ལ་རང་རིག་པར་བརྗོད་དོ། །ཇི་སྐད་དུ། ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཀྱང་། །རང་རིག་ཐལ་ཆེར་གྲུབ་པ་ཡིན། །རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་སྣང་བ། །དེ་ཚེ་མྱོང་བར་གྲུབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལ་རང་རིག་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེ་ལ་རང་རིག་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་རིག་པའི་ཚེ་ན། སྔོན་པོ་ལ་རིག་བྱེད་ཡོད་པ་ལྟར་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཡང་རིག་བྱེད་ཡོད་དགོས་ལ།

རང་རིག་གི་ངོ་བོ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རིག་བྱེད་གཞན་སྐུལ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རང་གིས་རིག་པ་གྲུབ་བོ། །དེའི་ཚེ་རང་ཉིད་ལ་རིག་བྱེད་མེད་ན། རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོའི་རྣམ་ལྡན་དུ་དྲན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རང་དུས་དུ་རང་གི་རིག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲན་པ་ནི་སྔར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དྲན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མ་མྱོང་བ་དྲན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་པ་ངེས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་པ་འདི་འདྲའི་ཤེས་པ་ནི། །དྲན་ཡིན་དེ་ཡང

མྱོང་ལས་བྱུང་། །དེ་ཡང་དོན་རྣམ་སྟོང་ན་དེ། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དེ་ལྡན་འགྱུར། ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྔར་བྱི་བ་ལས་སོགས་པའི་དུག་གིས་ཟིན་པ་མྱོང་བ་མེད་ཀྱང་ཕྱིས་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་རིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་བཀག་ནས་དཔྱད་ན་རང་རིག་གྲུབ་པར་མི་འདོད་པའི་ཚུལ་གཞན་ཡིན་པས་སྐབས་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རིག་པ་དོན་གཞན་གྱིས་འཛིན་པས་རིག་བྱེད་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། འོན་རིག་བྱེད་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རང་གིས་རང་མ་རིག་པས། དེ་ལའང་རིག་བྱེད་གཞན་བཙལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཕྱི་མཐའ་མི་ཟིན་པས་རྒྱ་བའི་རིག་པ་ཉིད་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྔ་མ་སྔ་མ་རྟོགས་པས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྟོགས་པ་ལ་ཕྱི་མཐའ་ཉིད་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་བྱེད་ཐུག་མེད་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་རིགས་པ་འདི་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་མ་ཉིད་རང་གིས་རང་རྟོགས་པས་རིག་བྱེད་གཞན་བཙལ་མི་དགོས་སྙམ་ན། འོན་སྔ་མ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། སྔ་མ་རང་མི་རིགས་ལ་ཕྱི་མས་རང་རིག་པའི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། །བྱེ་བྲག་གི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། གཞན་ཡང་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་མི་རིག་པར་ཐལ། རང་གིས་རང་མི་རིག་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གིས་རང་མ་རིག་པར་རིག་བྱེད་དོན་གཞན

འདོད་ན་ཡང་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་རང་དངོས་མི་རིག་ན། །ཇི་ལྟར་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་རིག །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་གཟུང་རྣམ་ལ་རང་རིག་དུ་རིགས་ཏེ། བཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུར་བཞག་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་གཟུང་རྣམ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། རང་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར་དེ་ཤེས་མིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །རིགས་པ་འདིས་གཟུང་རྣམ་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་གྲུབ་ལ། སྣང་མཁན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་གཞན་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་

དེ་ལ་རང་རིག་ཡིན་པར་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་དུས་མཉམ་པའི་ཤེས་པ་རྫས་
གཞན་གྱིས་རིག་གོ་སྙམ་ན། གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཚེ་གཟུང་རྣམ་
དང་། འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བར་འདིར་ཤེས་པ་གཞན་མ་
དམིགས་པས་སོ། །ཡང་ན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་གཟུང་
བ་དང་། འཛིན་པའི་ཚུལ་དུ་སྐྱེས་པ་ན་གཟུང་རྣམ་གྱི་ཆ་ལ་གཞན་རིག་དུ་བརྗོད་
དེ། དོན་འདྲ་བར་སྐྱེས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་དེ་ཉིད་འཛིན་བྱེད་ནི་རང་
གི་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་རིག་བྱེད་དུ་སྐྱེས་པས་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ཆ་
ནས་བློ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རང་རིག་ཞེས་བརྗོད་
དོ། །གལ་ཏེ་གཟུང་རྣམ་ལ་བཟུང་བའི་རྣམ་པ་གཞན་ཤར་རམ་མ་ཤར། དང་པོ་
ལྟར་ན་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡུལ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། རྣམ་པ་
མ་ཤར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དུ་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །དེ་གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །རང་ཉིད་དོན་གྱི་རྣམ་པའམ་དོན་དུ་སྣང་བ་
ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་པར་འཇོག་པས་རྣམ་པ་གཞན་
ཤར་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། གལ་ཏེ་དོན་དང་འདྲ་བར་སྐྱེས་པས་ཡུལ་རྟོགས་པར་མི་
འགྲུབ་པར་རྣམ་པ་གཞན་ཤར་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་ན། འོ་ན་རང་རིག་ལའང་རང་
མྱོང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་གཞན་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་ལྟར་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར

ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཤེས་པ་མིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་དོན་འདྲ་བ་ཡིན་པས་དོན་རྟོགས་སུ་འཇོག་ལ་རྣམ་པ་དེ་རིག་པ་ལ་རང་རིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་ངོ་། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རིག་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པར་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །ཡུལ་ནི་བདེ་སྡུག་ལ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབང་ཤེས་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བདེ་སོགས་ནི། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གི་རྣམ་པར་འབྱུང་ལ། ངོ་བོ་དབང་ཤེས་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། དབང་ཤེས་ཡུལ་འཁྲུལ

མ་འབྲུལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་ལྟར་མགོ་མཉམ་དུ་འཇུག་དེ། དབང་ཤེས་ཡུལ་ལས་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་པ་ལྟར་དེ་ཡང་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བདེ་སྡུག་ནི་རང་ཉིད་སེམས་བྱུང་གི་ངོ་བོར་སྐྱེའོ། །རང་རིག་ཅེས་པའང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བའི་རང་རིག་མིན་གྱི། བེམ་པོ་དང་དངོས་མེད་ལས་ལོག་ནས་རིག་པར་སྐྱེས་པའོ། །འོ་ན་གཞན་རིག་གི་ལྟོག་པའང་རང་རིག་ཏུ་ཐལ་ཞེ་ན། འཁྲུལ་པ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་པ་བརྟགས་ན་གཞན་རིག་གི་ལྟོག་པ་མི་སྲིད་དོ། །རང་རིག་གི་ངོ་བོ་ལ་ཞི་འཚོ་ལྟར་ན། རིག་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ཤིང་རིག་བྱེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའོ། །རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། རང་གིས་རང་རིག་ན། རིག་གིས་རང་སྐྱེད་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། སྐྱེ་ཞེས་སྔོན་མེད་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས། རང་གྲུབ་ན་སྐྱེད་མི་དགོས། མ་གྲུབ་ན་སྐྱེ་བྱེད་ཉིད་མེད་པས་མི་འཐད་ལ། རང་རིག་ནི་བེམ་པོ་ལས་ལོག་ནས་རིག་པར་སྐྱེས་ཙམ་ཡིན་པས་རང་རིག་རང་སྐྱེ་གཉིས་མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། བདག་མེད་ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་གང་ཞིག ཏོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའོ། །དབྱེ་བ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དང་། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་

སུམ་གཉིས་སོ། །འདིར་ཇི་ལྟ་བ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོ་ཙམ་མོ། །ཚད་མ་མདོ་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་བླ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཙམ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་བཞག་ལ། རྒྱུ་དང་། ངོ་བོ་དང་སྐྱབ་བྱེད་དང་། རྟོད་སྤང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ཚད་མས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་དེ། དམིགས་རྣམ་མི་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་གོམས་པ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར། མདོར་ན་བདག་མེད་པའི་དོན་ཐོས་པས་བཟུང་ཞིང་། བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་དོན་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་གོམས་པར་བྱེད་

པའོ། །ཐོག་མར་ཐོས་པ་སྦྱོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། བདག་མེད་པའི་དོན་སྟོན་པའི་
བསྟན་འཆོས་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་བཟུང་བར་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྒྲོ་
འདོགས་མ་བཅད་པར་སྒོམ་བྱའི་དོན་རྟོགས་པར་མི་ནུས་ལ། དོན་མ་རྟོགས་
པར་ཡང་སྒོམ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངོ་བོ་ནི་བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཏེ། རྣམ་པ་ནི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོ །དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་པ་
བཞི་ནི། རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་དང་། བདག་གིར་ལྟ་བའི་གཉེན་
པོར་བཞག་ལ། ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། རྒྱུ་མེད་དུ་སྨྲ་བ་དང་། རྒྱུ་ཡོད་
ཀྱང་བདག་ཏུ་སྲིད་པ་ལས་སྡུག་བསྔལ་མི་འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་ཡང་ཅུང་ཟད་
ལས་མི་འབྱུང་བ་དང་། ལན་འགའ་ལས་མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བའི་གཉེན་པོར་
བཞག་གོ །འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། ཐར་པ་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། ཉོན་
མོངས་མ་ཞི་བ་ཡང་ཐར་པར་ལྟ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ནོམ་
པར་ལྟ་བ་དང་། ཡང་ཡང་རྣམ་པར་འགྱུར་བས་གཏན་དུ་འཁོར་བ་ལས་ངེས་
པར་འབྱུང་བ་མེད་པར་ལྟ་བའི་གཉེན་པོར་བསྟན་ཏོ། །ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི།
ལམ་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ངན་པ་དང་། བདག་
མེད་རྟོགས་པས་སེམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་དང་། ལམ་འདིས

གཏན་དུ་འཁོར་བ་ནས་ངེས་པར་འབྱིན་མི་ནུས་པར་ལྟ་བའི་གཉེན་པོར་བསྟན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་འགག་པའི་ཐར་པ་མི་འཐད་དེ། འདིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟག་པས་སྤོང་མི་ནུས་སམ། མི་རྟག་ཀྱང་སྤོང་བའི་ཐབས་མེད་པའམ། ཐབས་ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་ཡིན་གྲང་། དང་པོ་ལྟར་ན་འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་བ་ཡོད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཁོང་ཁྲོ་ནམ་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ལ། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་རྣམ་པ་འགལ་བས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་ཅིང་། འདོད་ཆགས་རྟག་པ་ཡིན་པས་ནམ་ཡང་མི་བཟློག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་ཁྲོ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་ནམ་

ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁོང་ཁྲོ་ནམ་ཡང་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་གྱི་ཚེ་ཞེ་སྡང་མངོན་གྱུར་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་དུ་
གནས་ལ། ཞེ་སྡང་གི་གནས་སྐབས་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་མེད་ཀྱང་
རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་
གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན། གནས་སྐབས་འཇིག་པ་བཞིན་དུ་རང་
བཞིན་ཡང་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་གནས་སྐབས་དང་གནས་
སྐབས་ཅན་དུ་མི་རིགས་ཏེ། ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་རང་
བཞིན་རྟག་པ་ལས་གནས་སྐབས་མི་རྟག་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་
ཡོད་ཅེ་ན། རྒྱུ་རྟག་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་གཞན་དུ་བཀག་ཟིན་ནོ། །སྤོང་བའི་
ཐབས་མེད་པས་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། སྤོང་བའི་ཐབས་མེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། ཉོན་
མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། བདག་འཛིན་
གྱི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་
ཏེ། སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤོང་ནུས་ཏེ། བདག་འཛིན་ལས་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ནི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་ལ་གཅིག་ཤོས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ

ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་བདག་མེད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་ཡིན་ལ། ཕུང་པོའི་གནས་ཚུལ་བདག་ཏུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ནི་ཕུང་པོའི་གནས་ཚུལ་མིན་ཏེ། བདག་ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་གཉིས་མཐུན་དུ་འདུ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་ལ་བདག་གནས་པ་ཡིན་ན། བདག་འཛིན་ཕུང་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་བདག་འཛིན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་འཆིང་བར་མི་ནུས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག

༼༡༣༩ ན༽

སྤྱངས་པས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྤྱོང་བར་མི་རིགས་ཏེ། འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་མེད་པ་ལ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བར་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞེ་ན། ཕུང་པོ་ལ་ཡོད་པ་མིན་པའི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ངར་འཛིན་པར་བྱེད་ལ། བདག་ཏུ་བཟུང་བ་ལས་ནི་ནང་དང་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ལ་བདག་གིར་འཛིན་པ་ངང་གིས་འབྱུང་ལ། བདག་དང་བདག་གིར་གཟུང་བའི་ཡུལ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་ལ་དེ་ལས་ཕྲག་དོག་དང་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ནི་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་སྟེ། ཉེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག །འཇིག་ཚོགས་ལྟ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན། །དེ་མ་རིགས་དེར་དེ་ལ་ཆགས། །དེ་ལས་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱུ་བདག་ཏུ་སྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞུགས་པ་ལྟར་འབྲས་བུ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་ནི་སྡུག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། ཞེ་སྡང་ནི་མི་སྡུག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ན་འདོད་ཆགས་སྡུག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡུལ་སྡུག་པར་དོན་ལ་མི་གནས་པ་ལ་སྡུག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཙམ

གྱིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་དམིགས་ཡུལ་ཉེ་བར་མི་གནས་ན་མི་སྐྱེ་ལ། འདི་ནི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་གནས་ཚུལ་ལ་སྡུག་པའི་རང་བཞིན་མེད་ཅེ་ན། གལ་ཏེ་གནས་ཚུལ་ལ་གྲུབ་ན། དེར་འཛིན་གྱི་བློ་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་ལས་གང་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་སྡུག་པར་སྣང་བ་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་གཉེན་པོ་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པས་ལྡོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེ་སྡང་ཡང་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

དམིགས་ཡུལ་ཉེ་བར་མི་གནས་ཀྱང་། གནོད་པའི་རྒྱུ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་
སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནི་ཡུལ་ཉེ་བར་མི་གནས་ན་མི་
རུང་སྟེ། དབང་ཤེས་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་མི་སྡུག་པ་ཡང་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་
མིན་ཏེ། བཟློག་ཕྱོགས་གོམས་པར་བྱས་པས་དེ་འཛིན་གྱི་བློ་སྤོང་བར་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་འཛིན་པའི་བློ་ནི་བཟློག་ཕྱོགས་འཛིན་
པའི་བློས་ཟློག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་སྡུག་མི་སྡུག་གཉིས་དངོས་པོ་
ལ་གནས་པ་མིན་ཏེ། ཡུལ་གཅིག་ལ་ཡིད་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་སྡུག་མི་
སྡུག་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡིན་པ་
མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འདིས་ནི། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་
ལ་མ་ཞུགས་པར་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། བདག་མེད་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་
གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི། ཁོ་བོས་བྱས་
པའི་དབུ་མའི་རྣམ་བཤད་ལྟ་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་
འདི་དག་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
བདག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལན་གཅིག་སྤངས་ཀྱང་སླར་ལྡོག་
པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལས་གཏན་དུ་ཐར་པ་མེད་པས་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡོད་
པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སླར་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ས་བོན་སྤངས

པའི་ཕྱིར་སླར་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །རྩ་བ་བཅད་པའི་ཡལ་ག་བཞིན་ནོ། ། རིགས་པ་འདིས་འབྲས་བུ་ཐར་པ་གྲུབ་པས་ན། རྒྱུ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡང་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་ལམ་བདེན་མེད་པར་འབྲུས་བུ་ཐར་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་ལ་འདི་རང་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། འདི་ཡང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་མེད་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་བོ། །ཇི་ལྟར་ན། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལས་བྱུང་སྙམ་ན། ཀུན་འབྱུང་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་ལས།

༼ ༡༧༥ ན ༽

དང་པོ་ལའང་། རྒྱ་བ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ལས། བདག་ཏུ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་ནི་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་རྣམས་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་རྣམས་ཡན་ལག་གོ །བདག་ཏུ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པས་སྣར་བཤད་པ་ལྟར་ཆགས་སྡང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཡང་། བདག་འཛིན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུས། ཐོག་མར་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་། དེ་ནས་རགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྟོག་པ་འབྱུང་། དེ་ནས་ཁྱད་པར་སྡུག་མི་སྡུག་ལ་དཔྱོད་པ་ཚོལ་བའི་རྟོག་པ་དང་ངེས་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་འབྱུང་སྟེ། དང་པོས་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་སྙམ་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། གཉིས་པས་ནི། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད། དེ་ནས་དཔྱོད་པས་ཁྱད་པར་སྡུག་མི་སྡུག་གང་རུང་དུ་ངེས་པར་བྱེད་ལ། དེའི་འོག་རོལ་དུ་སྡུག་པའི་མཚན་མར་བཟུང་ནས་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ནས་དེའི་ཡུལ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལས། ཡང་སྲིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པར་བྱེད་ལ། ལས་ཀྱང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། བསོད་ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་སོ། །དང་པོས་ནི་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་མཐོ་རིས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་པར་བྱེད་ལ།

གཉིས་པས་ངན་སོང་གསུམ་པས་ཁམས་གོང་མའི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་བསོད་ནམས་མིན་པའི་ལས་ནི་ལས་འབྲས་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་ལ། གཞན་གཉིས་ནི་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་ངོ་། །འདི་ནི་ཀུན་འབྱུང་ལས་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའི་རིམ་པའོ། །ལམ་བདེན་ལས་མྱང་འདས་ཐོབ་ཚུལ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྩ་བ་བཅད་པས་ཉོན་མོངས་པ་ལྡོག་པར་འགྱུར་ལ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་ན་ལས་མི་སོག་སྟེ། རྐྱེན་མེད་པའི་ཕྱིར། ལས་ཟད་ན་ཕུང་པོ་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་མེད་ན་སྡུག་བསྔལ་མི་འབྱུང་སྟེ།

རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕུང་པོ་འགགས་པ་ན་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཐོབ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་འགགས་པ་ལ་འགོག་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པ་ཡང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་སྤངས་པ་ལ་རག་ལས་ལ། དེ་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་འགོག་པའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་བྱུང་ཟིན་སྒྲུབ་པ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་སྒྲུབ་པའོ། ། དང་པོ་ནི་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་པ་རྣམ་དག་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། བརྗོད་པ་རྣམ་དག་གི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་རྣམ་དག་ལས་སྐྱེས་པའི་ངག་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་ལ། ཁྱབ་པ་དཔེའི་སྟེང་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་བོ། །ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ནི། བརྗོད་པ་རྣམ་དག་གི་ངག་ཡིན་ཏེ། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་སྟོན་པའི་ངག་བཞིན། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཏེ། མངོན་གྱུར་སྟོན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་གནོད། ལྐོག་གྱུར་སྟོན་པ་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་མི་གནོད། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་སྟོན་པ་ལ་ནང་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་བོ། །ཡང་ན། བརྗོད་བྱ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པའི་དོན་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་སྟོན་པའི་ངག་

བཞིན། གཉིས་པ་འབྱུང་རུང་སྒྲུབ་པ་ལ། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པ་དང་། ཇི་སྙེད་པ་
མཁྱེན་པ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་མེད་སྒོམ་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། རང་
འབྲས་ཡུལ་གསལ་ལ་རབ་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་པའི་བློ་འབྱུང་དུ་རུང་སྟེ། རྟེན་
བརྟན་ལ་གོམས་པ་རང་གི་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་དང་གོམས་ཟིན་
འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཡུལ་གསལ་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་འཇིགས་
གོམས་པའི་བློ་བཞིན། གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྙེད་པའི་དོན་ལ་མཁས་པར་སྦྱོང་བའི་
བློ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་གསལ་ལ་རབ་ཀྱིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་བློ་འབྱུང་དུ་རུང་
སྟེ། རྟེན་བརྟན་ལ་ལུས་ངག་གི་འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པར་གོམས་པ་ངང་གིས་
ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་འཇིགས་གོམས་པའི་བློ་
བཞིན། ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་དུ་བསྒོམས་ན་འབྱུང་ངེས་ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་ལྔ་ནི།
ཞེས་ནས་བསྒོམ་པ། བརྩོན་པར་བསྒོམ་པ། ཡུན་རིང་དུ

སྒོམ་པ། བར་མེད་པར་སྒོམ་པ། སྐྱོ་ངལ་མེད་པར་སྒོམ་པའོ། །འདི་ལ་ཆོས་ཅན་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་དང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བདག་མེད་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ནི། འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་ཙམ་མོ། །གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཏེ། ཉེར་ལེན་རིག་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ། ལུས་ངག་གི་འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པ་གོམས་པ་རང་གིས་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དགོས་ཞེ་ན། རྟེན་བརྟན་པ་མེད་ན་འཕེལ་བ་རྒྱུན་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་མེད་ན་གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འབད་རྩོལ་ལ་ལྟོས་པ་ཙམ་ནི། ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཙམ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དུ་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །ཚུལ་སྒྲུབ་པ་ལ། རྗེས་འགྲོ་ནི། འདོད་འཇིགས་གོམས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་མདུན་ན་འདུག་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་མཐོང་སྟེ། རང་ཡུལ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། སྐོག་སྒྱུར་རྟོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལ། རང་ཡུལ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྡོག་ཁྱབ་ནི། བེམ་པོ་དང་དངོས་མེད་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་གསལ་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་འབྱུང་

བ་མེད་དེ། རིག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ། ཁྱད་པར་ཕྱི་མ་གཉིས་རང་རིག་གིས་འགྲུབ་ལ། རྟེན་བརྟེན་པ་སྒྲུབ་པ་ལ། རིག་པའི་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། མ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འགའ་ཞིག རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་སྟེ། ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བར་གྲུབ་པ་ན། རིག་པ་ཙམ་ལ་རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བར་འགྲུབ་དེ། ཚང་མང་གི་དུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པས། དུ་བ་ཙམ་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྲུབ་པ་བཞིན།

༼༡༧༨ བ༽

འདིས་རྣམ་གཙོད་དུ་རིག་པ་ཙམ། རིག་པ་སྔ་མ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་ཁེགས་ལ། དེ་ཁེགས་པས་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་རིག་པ་སྔ་མ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་ཁེགས་ཏེ། དུ་བ་ཙམ་མེ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་ཁེགས་པས། བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་ལ་ཁེགས་པ་བཞིན་នོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དཔེར་ན་རིག་པ་འདིས། ཕྱི་མ་སྐྱེད་པར་བྱུབ་པ་ན། རིག་པ་ཙམ་གྱིས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པར་འགྲུབ་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲོན་མེས་འོད་བསྐྱེད་པར་གྲུབ་པ་ན། སྒྲོན་མེ་ཙམ་གྱིས་འོད་བསྐྱེད་པར་གྲུབ་པ་བཞིན། འདིས་རྣམ་གཙོད་དུ་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པ་ཁེགས་པ་ན། གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཁེགས་ཏེ། སྒྲོན་མེ་ཙམ་ལ་འོད་མི་སྐྱེད་པ་ཁེགས་པ་ན། བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་ལ་འོད་མི་སྐྱེད་པ་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འོ་ན་དཔེར་ན་དུ་བ་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པས། དུ་བའི་རིགས་འདྲ་སྣང་ཅིག་དང་པོ་ཡང་དུ་བ་ལས་སྐྱེས་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། དཔེར་ན་རིག་པ་རིག་པ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པས། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཡང་རིག་པ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རིག་པ་འདི་རིག་པ་སྔ་མ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་ཁེགས་པས། སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་ཡང་སྔ་མ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་ཁེགས་ན། སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་ལུས་ལས་སྐྱེས་སམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །འཆི་ཁ་མའི་རིག་པས་རིག་པ་ཕྱི་མ་

མི་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་ཁེགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གྱི་རིག་པས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེད་པའི་དོགས་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རིག་པ་ཕྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འོད་ཕྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་མེ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྒྲོན་མེའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་བཞིན། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་རིག་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གྱི་རིག་པ་འདི་བཞིན། ཕྱོགས

ཆོས་གཞན་རྒྱུད་ལ་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་དང་། རང་རྒྱུད་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་བོ། །ཁྱབ་པ་གནོད་པ་ཅན་གྱིས་ཚད་མས་གྲུབ་ཏེ། སྐྱེས་མ་ཐག་གི་ཤེས་པ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན། དངོས་མེད་རེས་འགའ་བ་མིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་བེམ་རིག་གཉིས་གང་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། བེམ་པོས་ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ནུས་ན་བེམ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་རིག་པར་བསྐྱེད་པར་ཐལ་བ་ལས་བསྐྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། །མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི་གཞུང་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བར་གྲུབ་པས་ཁོ་བོའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་སོ། །གཉིས་པ་མ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ། འཆི་ཁ་མའི་སེམས་ཆོས་ཅན། རིག་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་ནུས་ཏེ། རིག་པ་ཕྱི་མ་རིག་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་འདི་བཞིན་ཅོད་པ་སྤང་བ་ལ། བརྟེན་བརྟན་པ་མི་འཐད་དེ་རྒྱུའི་ཚ་བ་བཞིན་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་རིག་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོམས་པ་ཁྱད་པར་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡང་མིན་ཏེ། ལུས་ངག་གི་འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པར་གོམས་པ་རང་གི་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་མྱོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ། རང་བཞིན་ངོས

བཟུང་། ཚད་མར་འགྱུར་བའི་ཚུལ། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །དང་པོ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། དེའི་ཚད་མ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་འཇོག་པ་མི་འཐད་དེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན་ཡིན་པས་ཡུལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །མངོན་སུམ་གྱི་རང་ལྡོག་གི་ནི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་མི་སྲིད་དོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། བདག་རྐྱེན་རྣལ་འབྱོར་

སྒོམ་སྤོབས་ལས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པའོ། །འཁྲུལ་པ་ཅན་ཟད་པར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། གསུམ་པོ་ལའང་། སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ལྔ་སྟེ། ཉན་ཐོས་སློབ་མི་སློབ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་ལ་སློབ་མི་སློབ་གཉིས། རང་སངས་རྒྱས་ལ་སློབ་པ་མེད་པས། མི་སློབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་ལྔའོ། །ཅིའི་ཕྱིར། སློབ་པ་མེད་ཅེ་ན། རང་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ལ་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདིར་སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བས་ན་དབྱེ་སྒོའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་དགོས། ལྔ་པོ་དེ་དག་ལའང་རྗེས་ཐོབ་སྣང་བཅས་དང་མཉམ་བཞག་སྣང་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་རྣམ་པ་བཅུའོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། སྦྱིན་སྣོད་ལ་སོགས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པས་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་གྲུབ་ལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་

རྒྱུ་བྱས། ཐབས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པས་ཧེ་ལྷ་བ་མཆེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པོ། །དེ་དག་དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་མཐར་ཕྱིན་ཅེ་ན། ཉན་ཐོས་ནི་མྱུར་ན་ཚེ་གསུམ་དུ་བསོད་ནམས་གསོག་པ་དང་། བདག་མེད་བསྒོམ་པས་དགྲ་བཅོམ་པ་འཐོབ་ལ། བསྐལ་པ་བརྒྱའི་བར་དུ་བསོད་ནམས་བསགས་པ་དང་། བདག་མེད་བསྒོམས་པས་རང་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་ལ། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་བསོད་ནམས་བསགས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་བསྒོམས་པས་མཐར་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་འཚང་རྒྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་མཛོད་ལས། མྱུར་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་གྲོལ། །བསེ་རུ

༼ ༡༧༤ ན ༽

བསྐལ་པ་བརྒྱའི་རྒྱུས། །གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་དེ་སངས་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ཐབས་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་མཐར་ཕྱིན་མིན་ཏེ། ཐབས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་མ་སྦྱངས་པས་ཤེས་བྱ་ལ་ཐུགས་མི་གསལ་ཞིང་སྒྲིབ་པའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་ཆེན་པོ་ལ་མི་འཇུག་ཏེ། སྙིང་རྗེ་དམན་པའི་ཕྱིར། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་ཐབས་ལ་གོམས་པས་བླང་དོར་གྱི་གནས་ཀུན་ལ་ཐུགས་གསལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བཟོའི་གནས་གོམས་པ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་ཏེ། ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོ། །ཡུང་རིང་དུས་སུ་གོམས་པ་ལས། དེ་ལ་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་དག །རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེས་ན་ཐུགས་ཀུང་གསལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་བག་ཆགས་སྤངས་པ་ཡིན། །ཐུབ་ཆེན་གཞན་དོན་འཇུག་ཅན་གྱི། །བསེ་རུ་ལ་སོགས་ཁྱད་འདི་ཡིན། །དེ་དོན་ཕྱིར་ན་ཐབས་གོམས་པས། དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་

ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། བཅད་ཤེས་དང་ངེས་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་མིན་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཀུན་ཆོས་ཅན་ཚད་མར་གྲུབ་སྟེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་དེས་འཇུག་ལྡོག་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཚད་མ་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་དྲན་པས་སོ་སོར་ངེས་པ་ལས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་ལ། འཕགས་པ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་མ་སྤྱངས་པ་ནི། རང་གཞན་དུ་གནས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འདྲ་ལ། སྨོན་ནས་ཤེས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་

བྱེད་ལ། འཕགས་པ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་སྤྱངས་པ་རྣམས་ནི། སྨོན་ལམ་ལས་གྲུབ་པའི་དཔའ་བར་འགྲོ་བ་དང་། རིན་ཆེན་ཕྲུག་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པར་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །འོན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མ་འོངས་པ་མི་མཁྱེན་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མི་རུང་ལ། མཁྱེན་པའང་སྣང་ནས་མཁྱེན་ན་དུས་གསུམ་རྫས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། མི་སྣང་ན་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱན་ལྡན་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། སོ་སྐྱེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། གནས་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅན་དེའི་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་སོགས་དཔག་མི་ཐུབ་སྟེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། བརྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ནི། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པ་དང་། བརྗོད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་ངོ་བོ་སྒྲུབ། མཚན་ཉིད་སྒྲུབ། གྲུབ་པ་ལ་མི་འཐད་སྤྱང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྔར་བྱུང་ཟིན་པ་སྒྲུབ་ན། རྒྱན་མཛད་པས། གང་གཞན་ལ་འཆད་པ་ལ་དོན་དང་མཐུན་ཞིང་འགལ་བ་མེད་པ་དེས་གཞལ་བྱ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་ཡུལ་བཤད་པ་བཞིན། གཞུང་འབུམ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པ་པོ་དེས་ཀྱང་དོན་དང་མཐུན་ཞིང་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་བསྒྲུབ་པར་ནུས་སོ་ཞེས

གསུངས་པ་དང་། ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ངེས་ཤིང་སྐྱ་རིས་ཟིན་ན་སྟོན་བྱུང་བའང་
དཔག་པར་ནུས་པ་འགལ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་སྒྲུབ་
པ་ལ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། གང་རྟེན་བརྟན་ཞིང་གོམས་པ་དང་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་
འགྱུར་བ་བསྒོམ་པ་དེ་ལ་བསྒོམ་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་བསྒོམ་བྱ་ལ་
གསལ་སྣང་འབྱུང་སྟེ། འདོད་འཇིགས་གོམས་པ་བཞིན། སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའང་
རྟེན་བརྟན་ཞིང་གོམས་པ་དང་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་བསྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །
ཞེས་བྱ་བ་མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་ངེས་པས་འགྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
སོ། །གཉིས་པ་དེའི་ཚུལ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས

༼ ༡༧༨ ན ༽

དང་ཁྲབ་པ་སྐྲབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྟེན་བརྟན་པ་དང་། གོམས་པ་ངང་གིས་ཁྲུད་པར་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྒོམ་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རིག་པའི་ཡ་མཐའ་དང་། མ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་ཕྱི་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་རྟེན་བརྟན་པའི་རིག་པའི་ཡ་མཐའ་དང་། མ་མཐའ་ཐུག་པ་གཉིས་རང་རིག་གིས་ཁེགས། དབུས་ཀྱི་རིག་པ་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པས། རིག་པའི་རྒྱུན་ཐོག་མཐའ་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་བོ། །ཡ་མཐའ་མ་མཐའ་ཇི་ལྟར་ཁེགས་ན། རང་རྒྱུད་ལ་རང་རིག་གིས་རིག་པ་ཙམ་རིག་པ་སྔ་མ་ལས་བྱུང་བ་གྲུབ་པས། རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་རིག་པ་ཙམ་དངོས་སུ་ཁེགས་པ་ན། རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་རིག་པ་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ཁེགས་ཏེ། དཔེར་ན་དུ་བ་ཙམ་མེ་ལས་བྱུང་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་མེ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་དུ་བ་ཙམ་སྔོན་དུ་ཁེགས་པ་ན། མེ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་དུ་བའི་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་རིག་པ་ཙམ་རིག་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པར་གྲུབ་པས། རིག་པ་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཙམ་དངོས་སུ་ཁེགས་པ་ན། རིག་པ་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེད་པའི་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ཁེགས་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲོན་མ་ཙམ་འོད་འབྱིན་པར་གྲུབ་པས། འོད་མི་འབྱིན་པའི་སྒྲོན་མ་ཙམ་དངོས་སུ་ཁེགས་པ་ན། འོད་མི་འབྱིན་པའི་སྒྲོན་མའི་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་

ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། རང་རིག་གིས་ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་ཙམ་འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བའི་སེམས་ཀྱི་ཐོག་མཐའ་ཐུག་མེད་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་དང་པོའི་སེམས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཕ་མའི་ལུས་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པས། རྒྱུ་གཞན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཆི་ཁ་མའི་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེད་པར། མར་མེ་མནལ་བ་ལྟར་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་རིག་གིས་ད་ལྟར་རིག་ཙམ་དུ་འབྲས་བུ་གྲུབ་པའི་ཤུགས་ལ་འཇིག་རྟེན་སྔ་ཕྱི་ངེས་ན།

༼ ༡༣༨ བ ༽

ཆད་པར་ལྟ་བའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དཔེ་དོན་མི་
མཚུངས་ཏེ། དུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ། སེམས་རིག་མཐུན་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བའི་
དཔེར་མི་རུང་སྟེ། དུ་བ་དང་པོ་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་མེ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྐྱོན་
མཐའ། སེམས་ཕྱི་མ་ཐུག་མེད་སྐྱེད་པའི་དཔེར་མི་རུང་སྟེ། སྐྱོན་མ་ཕྱི་མ་མི་
སྐྱེད་པའི་སྐྱོན་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ལ་འདས་པ་ཐུག་མེད་དུ་སྒྲུབ།
མ་འོངས་པ་ཐུག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་
སེམས་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་སེམས་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བ།
ཉེར་ལེན་སེམས་ལས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཀྱིས་སྔོན་མཐའ་
ཐུག་མེད་འགྲུབ་བོ། །དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་མྱོང་བས་འགྲུབ་ལ། ཁྱབ་པ་ནི་
སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བ་ཉེར་ལེན་སེམས་ལས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པས་
འགྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་འཛིན་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཐུག་མེད་དུ་
སྒྲུབ། བདག་འཛིན་མེད་པའི་སེམས་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ། རྟགས་དགོད་པ་ནི། བདག་འཛིན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་འཆི་ཁའི་སེམས་
ཆོས་ཅན། སེམས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་དེ། དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཚོགས་པ་ཐ་མའི་མྱུ་གུ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱིས

ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་འགྲུབ་པོ། །དེའི་ཚུལ་སྒྲུབ་པ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ། དངོས་དང་། དེ་གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་བ་ནི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཅིང་། གེགས་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། འཁོར་བ་འཇུག་ལྡོག་ཤེས་དགོས་པས། དེ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། མུ་སྟེགས་བྱེད་འགའ་ཞིག ལས་དང་ལུས་གཉིས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ། ཡ་གྱལ་མེད་ན་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་བས། ལས་ལུས་གང་རུང་ལ་གནོད་པ་བྱས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལྡོག་སྟེ། ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་ཆུ་ལུད་སོགས་མེད་ན་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ལས་ལུས་གཉིས་པོ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ལུས

གདུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ཟད་ན་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། ལས་ལུས་རྒྱུད་པ་འཛད་པའི་ཐབས་མེ་ལྟ་བའི་སྦྱོར་བ་སོགས་ཐར་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོག་སྲིད་ཡོད་ན་ལས་ལུས་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་ལུས་མཐའ་ཡས་ཤིང་གཉེན་པོ་ཤེས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལོག་སྲིད་ཡོད་ན་སྔར་གྱི་ལས་ལུས་སྤངས་ཀྱང་། ཕྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བས་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལོག་སྲིད་སྤངས་ན་ལས་ལུས་མ་སྤངས་ཀྱང་བྱུད་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་ལྟར་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་པས་ལས་ལུས་རྒྱུད་པ་སྤང་མི་དགོས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འཁོར་བའི་རྒྱུ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་ལ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིར་ཡང་སྲིད་ཙམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་བདག་ཏུ་སྨོངས་པ་མ་རིག་པ་དེ་ཡོད་ན་བདག་གིར་འཛིན་པ་གཞན་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་ཞིང་། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གིས་ལས་བསགས་ནས། ལས་དགེ་བ་ལས་འཁོར་བ་མཐོ་རིས་གསུམ། མི་དགེ་བ་ལས་ངན་སོང་གསུམ། མི་གཡོ་བའི་ལས་ལས་ཁམས་གོང་མར་འཕེན་ནོ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྡང་། །འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེས་ན་བདག་ལ་མངོན་ཆགས་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །

ཞེས་དང་། ཆགས་བྲལ་མིན་དང་སྲེད་ལྡན་དང་། རྟོམ་པ་ཀུན་ལ་བརྟེན་པ་ནི། །
ཉོན་མོངས་ལས་ལས་གྲོལ་མ་ཡིན། །དེ་འདྲ་འཁོར་བ་པ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་དང་།
སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། ཉོན་མོངས་པ་ལས་ལས་དེ་ལས་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་
ཀུན་དུ་འབྱུང་བར་ཐུབ་པས་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
བྱེ་བྲག་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི། འཆི་ཁའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས།
འཆི་ཁའི་དབང་པོས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་ནས། ཕྱི་མའི་དབང་ཤེས་སྐྱེ་ལ།
འཆི་ཁའི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱས། འཆི་ཁའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ལྷན་
ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་མཆེད་དབང་པོ་གཞན་སྐྱེ་

ཞིང་། སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་པོ་བཟང་ངན་དུ་སྐྱེ་བ་བདག་རྐྱེན་ལས་ཀྱིས་བྱེད་དོ། །
གཉིས་པ་གཉེན་པོ་དཔྱད་པ་ལ། ཕྱོགས་རེ་མགོ་གནོན་པའི་གཉེན་པོ་ནི། ཞེ་
སྡང་གི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་སྡུག་པ།
རྣམ་འཚེའི་གཉེན་པོར་སྙིང་རྗེ། ཕྲག་དོག་གི་གཉེན་པོར་དགའ་བ། ཐམས་ཅད་
ཀྱི་གཉེན་པོར་བཏང་སྙོམས་སྒོམ་པར་གསུངས་པ་ཕྱོགས་རེ་མགོ་གནོན་པ་ཙམ་
ཡིན་གྱི། བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བཞིས་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་
ནུས་མིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་ལ་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམས་སོགས་
རྨོངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར། །ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཚར་གཅོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐའ་དག་དཔྱིས་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་ནི། བདག་མེད་མངོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་རང་གི་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་པ་རྩ་བ་
ནས་སུན་འབྱིན་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་སྤོང་བྱེད་ཡིན་པས་སོ། །དེ་
སྐད་དུ། སྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་ཉེས་ཀུན་དང་། །
འགལ་བ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འཇིག་ལྟ་
ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྤངས་པས་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ན། བདག་འཛིན་ཅན་གྱི་སེམས་
བརྟན་པ་མི་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། ས་བོན་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པ་མིན་ཡང་མེས་བསྲེགས་པ་
ན་ཕྱི་མཐའ་མཐོང་ལ། མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ཞིང་འགལ་རྐྱེན་མེད་ན་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་

འབྱིན་པར་ངེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་སྤྱི་བཙན་སྒོམ་བཙན་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན། འཁོར་བ་སྒོམ་བཙན་པའི་ཕྱི་མཐའ་འགྲུབ་ལ། ལོག་སྲིད་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ཞིང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་འགལ་རྐྱེན་མེད་ན་ཡང་སྲིད་འབྱིན་པར་ངེས་སོ། །དེས་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་བར་དུ་རྟེན་བརྟན་པས་ཆོག་མོད། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་ཡང་སྲིད་ལེན་པའི་རྟེན་བརྟན་ན། འཁོར་བ་སྒོམ་བཙན་པའི་རྒྱུན་མི་ཆད་པས་ལམ་སྒོམ་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་སེམས་གསལ་བ་རྟེན་བརྟན་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། གང་སེམས་གསལ་བ་ཙམ་སྐྱེད་པ་ལ་

རྒྱུ་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་ན། དེ་སྐྱེད་པར་ངེས་ཏེ། གེགས་མེད་ཅིང་ཚོགས་པ་
ཚང་བའི་ས་བོན་བཞིན། འཆི་ཁའི་སེམས་ཀྱང་། སེམས་གསལ་བ་ཙམ་སྐྱེད་པ་
ལ་རྒྱུ་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ་
བོ། །གོམས་པ་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་སྒོམ་པ་ནི་རང་རིག་གི་
འགྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། དཔེ་འདོད་འཇིགས་སོགས་གོམས་
པའི་སྟེང་དུ་གོམས་པ་ལས་གསལ་སྣང་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས་འགྲུབ་བོ། །གཉིས་
པ་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ནི། སྣང་བཅས་དང་། སྣང་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་ནི། འཁྲུལ་མེད་དུ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་སྤྱང་བྱ་གཟུང་འཛིན་དུ་ཞེན་པ་ཅི་
རིགས་པ་སྤྲངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ལ་མི་འཐད་པ་
སྤྲང་བ་ནི། ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྤྲང་མི་ནུས་
ཞིང་། དེ་སྤོང་བའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་ནས་ལན་གཅིག་སྤྲངས་
ཀྱང་། མེད་པར་ལྡོག་པས་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དྲི་མ་སྤྲངས་པའི་གྲོལ་བ་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དྲི་མ་ཐམས་ཅད་སྤྲངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་འཐད་དེ།
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་དང་འགལ་བ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐབས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་བདག་

འཛིན་རྩ་བ་ནས་སྤངས་པས། ཉོན་མོངས་པ་སླར་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་ཏེ། གློ་བུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་མལ་པའི་མཆོངས་པ་ཇི་ལྟར་གོམས་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་མི་མཆོངས་པ་ལྟར། བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་གོམས་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་སྲིད་དོ། །ཆུ་ཇི་ལྟར་བསྲོས་ཀྱང་མེར་མི་འབར་བ་ལྟར། སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་གོམས་པས་ཅུང་ཟད་འཕེལ་ཡང་དེའི་ངང་དུ་འགྲོ་མི་སྲིད་དེ། གསེར་གྱི་ཞུ་བ་མེ་དང་བྲལ་ནས་སླར་སྲ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་གོམས་པས་ཅུང་ཟད་འཕེལ་ཡང་འབད་པ་དང་བྲལ་ན་སླར་ལྡོག་གོ །དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་

ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཚད་མེད་པ་འབྱུང་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། ཐ་མལ་པའི་མཆོངས་པ་གོམས་པ་སྟེ། བརྩེ་སོགས་གོམས་པའི་མཐུན་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། ཐ་མལ་པའི་མཆོང་པ་དེ། ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་འབད་རྩོལ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྩེ་སོགས་གོམས་པ་ནི་ལུས་སྟོབས་ལ་མི་ལྟོས་པར། རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པས་སོ། ཡང་ཆུ་བསྒྲོས་པ་དེ་དེའི་མཐུན་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་རྟེན་མི་བརྟན་པར་སྣམ་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྩེ་སོགས་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་བཞུ་བ་དེའི་མཐུན་དཔེར་མི་རུང་བར་ཐལ། གསེར་བཞུ་བ་དེ་མེ་དང་བྲལ་ན་སླར་སྲ་བར་འབྱུང་རུང་དུ་རང་རྒྱུས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྩེ་སོགས་གོམས་པ་ནི། སླར་ལྡོག་མི་རུང་དུ་རང་རྒྱུས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་གོམས་པ་ལས། དེའི་ངང་དུ་འགྱུར་སྲིད་མོད་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུབ་པར་དཀའ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དེ། དགོས་པའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་འཇུག་ལྡོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་དོན་བདེན་བཞི་ལ་མི་བསླུ་བ་སྟེ། དེའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དགོས་པའི་མི་ཀུན་འཚོགས་པ་ལ་མི་ཀུན་འཚོགས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བླང་དང་

དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་དང་བཅས་པར་རིགས་མཛད་པ། །གང་དེ་ཚད་མ་ཉིད་འདོད་ཀྱི། །ཐམས་ཅད་རིགས་མཛད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་དོན་ཀུན་ཤེས་པ་ལ། མཁས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན་ཆོས་ཉན་ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་ཆོས་ཉན་པ་ལ། བ་ལང་མེད་ཀྱང་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ལ་དེའི་ཐབས་ཤེས་པས་ཆོག་མོད། །ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མི་མཁོ་བའི་སྲིན་བུའི་གྲངས་མཁྱེན་ཡང་ཅི་དགོས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་རུང་། །ཕྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་དཔྱད་བྱའི། །འདི་ཡི་སྲིན་བུའི་གྲངས་མཁྱེན་པ། །ངེད་ལ་འགའ་ཡང་ཉེར་མཁོ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན་གང་ཕྲ་

ཞིང་དཀའ་བ་མཐོང་བ་དེས། །རགས་ཤིང་སླ་བ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ་མཐོང་བ་དེས། ཡིད་གཏད་ན་བུམ་གཟུགས་མཐོང་བ་བཞིན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཕྲ་ཞིང་དཀའ་བ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གཟིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་རྗེས་དཔག་རྟགས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། བླང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡིས། །གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་བསླུའི་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤེས་བྱ་གཞན་མི་མཁོ་བའི་ཕྱིར་ཐུགས་མི་གཏོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། གང་རུང་གཅིག་མ་མཁྱེན་ན་ཡང་། དེ་དང་མཚམས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་ནུས་པས། ཐམས་ཅད་མཁོ་བའི་ཕྱིར་ཐུགས་མི་གཏོད་པ་མི་སྲིད་དོ། །འོན་ཐམས་ཅད་མཁོ་རྒྱུ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གོང་དུ་མི་མཁོ་བར་བཤད་པ་ནི་རང་དོན་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་མཁོ་བར་བཤད་པ་ནི་གཞན་དོན་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །བསྐལ་པའི་བར་དུ་བརྗོད་རྒྱུའི་ལས་དགེ་སྡིག་གི་འབྲས་བུ་ཡང་། ལས་ཀྱི་མེ་ལོང་ནང་དུ་གཅིག་ཆར་འཆར་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཁྱེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་

སུ་བཅད་པའོ།། ༈ །།བཟློག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ལ། འབྲུལ་པའི་
ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ནི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཞེད་
པས། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་
རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གཉིས། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་
སྣང་ལའང་། ཟླ་གཉིས་གསལ་སྣང་ལ་སོགས་པ་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་དང་།
རྨི་ལམ་གསལ་སྣང་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་པ་གཉིས། རྟོག་པ་ལ་བརྡ་
ལ་བརྟེན་པ་ཅན་དང་། དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་
དོན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་གསུམ་ནི། མདོ་ལས། འཁྲུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་
དང་། །རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། །དྲན་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱ་
འོ། །

༼༡༩༣ བ༽

ཞེས་དྲུག་དུ་བཤད་པ་ལས། སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་
དང་། བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལོག་པ་འཛིན་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་གཉིས
ཕྱི་རོལ་སྣང་བས་དབང་ཤེས་སུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བཟློག་པའི་ཕྱིར། དེ་
གཉིས་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་གསུངས་ལ། རྗེས་དཔག་རྟགས་འཛིན་
སེམས་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བྱུང་བ་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གཉིས་རྟགས་
ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། དྲན་པ་དང་མངོན་པར་འདོད་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་མངོན་
སུམ་དང་རྟགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་ལྟོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞི་ནི་སྔ་མ་གཉིས་མངོན་
སུམ་མིན་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་
དུ་གསུངས་ལ། ཟླ་གཉིས་གསལ་སྣང་སོགས་ནི་རྟོག་པ་མེད་ན་ཡང་སླུ་བས་
ཚད་མའང་མིན་ནོ། །ཞེས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ལོག་རྟོག་བཟློག་པའི་ཕྱིར་མངོན་
སུམ་ལྟར་སྣང་ལ་རྟོག་པ་དང་། རྟོག་མེད་གཉིས་སུ་སྐྱེ་སྟེ་གསུངས་སོ། །རྣམ་
འགྲེལ་ལས། དབང་སྐྱེས་མིན་པར་སྒྲུབ་དོན་དུ། །གཉིས་བཤད་འཁྲུལ་པ་
མཐོང་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་དཔག་སོགས་གྲུབ་བརྗོད་པ་ནི། །སྔ་མ་གཉིས་ཉིད་སྒྲུབ་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱིར་དེ་རྟོག་མེད་ན་ཡང་། །ཚད་མ་ཉིད་ནི་བཀག་པ་
སྟེ། །བསླུ་བའི་ཕྱིར་རོ་དེ་དོན་དུ། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་བཤད། །
ཅེས་གསུངས་སོ། །ཚད་འབྲས་དཔྱད་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་

བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགོས་པ་ནི་འགའ་ཞིག་བྱ་བྱེད་དང་ཚད་འབྲས་རྫས་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚད་མ་རྒྱུ་ཡིན་ལ་གཅིག་ཤོས་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲ་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་པ་དང་རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀ་དོན་རྣམ་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། རང་རིག་མེད་པར་སྨྲ་བ་དགག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཏེ། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་བྱ་བྱེད་དང་། ཚད་འབྲས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་འདྲ་བ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཚད་མ་ནི་ཡུལ་འཛལ་བར་བྱེད་པ་བྱེད་པའི་ཆ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ནི་ཡུལ་གཞལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་བྱ་བའི་ཆའོ། །གཞལ་བྱ

ནི་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལོ། །དོན་ནི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་འཇལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་གཞལ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལས་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དོན་ཚད་མས་རིག་པ་ཡང་རྣམ་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་འདྲ་བར་སྐྱེས་པའི་ཆ་ནས་དོན་རྟོགས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་མདོ་ལས། བྱ་དང་བཅས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་འཇལ་བྱེད་ལ། །ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་སྟེ། །བྱ་བ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་ཚད་མ་གཉིས་ཏེ། དོན་འཇལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་པ་འཇལ་བར་བྱེད་པའོ། །འབྲས་བུ་ཡང་གཉིས་ཏེ། དོན་རིག་པ་དང་། རང་རིག་པའོ། །གཞལ་བྱ་ཡང་གཉིས་ཏེ། དོན་དང་ཤེས་པའོ། །སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་གཉིས་ཏེ། གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་མོ། །དེ་ལ་གཟུང་རྣམ་ནི། དོན་དང་འདྲ་བར་སྐྱེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའོ། །འཛིན་རྣམ་ནི། གཟུང་རྣམ་ཤེས་པའི་ཆ་འཛིན་བྱེད་དུ་སྐྱེས་པའོ། །འདི་དག་ལས། དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པ་ན། །ཁོ་བོ་མདོ་སྡེའི་སྐབས་ལ་བརྟེན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ནི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཐུན་མོང་སྟེ། འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་རིག་དང་། རང་རིག་གཉིས་སུ་

རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་རྟོགས་ལྡན་གྱི་བླང་དོར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི་འདི་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་འཇལ་བའི་ཚད་འབྲས་ཀྱང་འདི་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། གནས་ཚུལ་ལ་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་ནི་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་བྱ་བ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་དང་། རྣམ་པར་གཞག་བྱ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། འཇོག་བྱེད་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཏེ་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་ནི་འཇལ་བྱེད་ཁོ་ན་ལ་ངེས་བཟུང་ངོ།

མདོ་ལས། འཇལ་བྱེད་ལ། ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བྱེད་པ་དང་། ཚད་མ་དང་། མཚན་ཉིད་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དོན་འབྲ་བ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། དོན་རྟོགས་ཀྱི་ཚད་མ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། དོན་རིག་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནི། དོན་རྟོགས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་འཇལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་རིག་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དོན་འཇལ་བའི་དགོས་པ་ནི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་འབྲ་བ་ནི་དོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དོན་དང་འབྲ་བར་སྐྱེས་པ་ལས་དོན་རྟོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དོན་རྟོགས་མ་རྟོགས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ཡང་དོན་འབྲ་བ་ཁོ་ནས་འབྱེད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་མ་རྟོགས་ནི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་མ་ཤར་གྱི་བྱེ་བྲག་ལས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། སྔོ་རྟོགས་ཏེ། སྔོའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་ནི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་དག་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དོན་འཇལ་བའི་བློས་དོན་མ་རྟོགས་ན་དོན་འཇལ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། རྟོགས་ན་དོན་འཇལ་བྱེད་དེ་ཉིད་དོན་རྟོགས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ་

ལྟར་དོན་རིག་ལས་གཞན་དུ་འཇོག་པར་བྱེད། དེས་ན་འབྲས་བུ་དོན་གཞན་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །ཚད་མས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་ལ། ཚད་མ་དང་། གཞལ་བྱ་དང་། འབྲས་བུ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་བསྟན་ཏེ། གསུམ་པོས་ཚད་མས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚད་མས་བླང་དོར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡང་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། མདོན་སུམ་གྱིས་དོན་འཇལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་བྱའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་གཞལ་བྱའི་བླང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་བློ་ཙམ་ལ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་སྦྱོར་བ་ཡང་།

༼༡༩༩ ན༽

མི་འཐད་དེ། བློ་ཙམ་ནི་ཚད་མ་མིན་ལ། འདི་ནི་གཞལ་བྱ་དང་འཇལ་བྱེད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་འགའ་ཞིག དོན་རྟོགས་ཚད་མ་འབྲས་བུ་དང་བྱ་བའི་ཆར་བསྟན་ནས། དོན་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་ནས་གསར་དུ་མི་སླུ་བ་ཞེས་པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་ཚད་འབྲས་ཀྱིས་བླར་བགྲང་བའི་ཚད་མ་ཡང་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་དོན་རྟོགས་ཚད་མ་འབྲས་བུའི་བྱ་བའི་ཆར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚད་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཚད་མ་ནི། བྱེད་པ་འམ། མཚན་ཉིད་དམ། །སྒྲུབ་བྱེད་ཁོ་ནར་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དོན་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མར་ཐལ། དོན་རྟོགས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མངོན་སུམ་ཤུགས་རྟོགས་སུ་འདོད་པ་དག་གིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་དོན་རྟོགས་ཚད་མར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དག་འཛིན་དང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ས་ཕྱོགས་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བུམ་མེད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཆ་ནས་ཚད་མར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་ཤུགས་རྟོགས་སུ་འདོད་པ་དག་གིས་ཁས་བླངས་སོ། །ཡང་ན་ཁྱོད་ལྟར་ན། དག་འཛིན་དབང་

པོའི་མངོན་སུམ་བུམ་མེད་ལ་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་
དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡང་དོན་རྟོགས་ཀྱི་ཚད་མ་
མིན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་མི་མཚུངས་ཏེ། དག་འཛིན་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་ནི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་བུམ་མེད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ས་ཕྱོགས་ལ་ཚད་མ་
སོང་སྟོབས་ཀྱིས་བུམ་མེད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་དེ་ཡང་
དོན་རྟོགས་ཚད་མར་ཐལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་ཚད་མར་སོང་སྟོབས
ཀྱིས་དོན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ

ཆོས་ཅན། སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་པའི་རྒྱུད་པ་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲའི་རྣམ་པ་དང་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་། དེས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དང་རྟགས་དང་རྟགས་འཛིན་ལ་སོགས་པས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་དངོས་སུ་འཛིན་པར་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་འཛིན་པར་འདོད་ན། དེ་དངོས་གཅིག་ཕྱིར་སྒྲ་སོགས་ལས། །ཐ་དད་སྣང་བློ་གང་ལས་ཡིན། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་སུན་དབྱུང་བར་བྱའོ། །རིགས་པ་འདིས་ནི། བོད་དག་གིས་དངོས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དང་། ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་རྟོགས་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་མིན་གྱི་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་དྲངས་ནས་དེས་རྟོགས་པ་ལ་ཤུགས་རྟོགས་སུ་འདོད་ན་འགལ་བ་མེད་དོ། །དག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟེང་གི་བུམ་མེད་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ལ་མེད་དགག་གི་རྣམ་པ་མི་འཆར་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟེང་གི་བུམ་མེད་ཆོས་ཅན། དག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར

ཐལ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མེད་ལ་དབང་སྐྱེས་བློ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་། རྒྱང་འཕེན་ཚེ་སྔ་ཕྱི་མེད་པ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཞེས་སྨྲ་བ་ལ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མེད་དགག་དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། འདི་འགའ་ཞིག་དུ་དགག་པ་བྱེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བྱ་བར་འོས་པ་མིན་ཏེ། མེད་པ་འདིའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །ཡང་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་བུམ་མེད་ཆོས་ཅན། ཡོངས་གཅོད་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། དེ་ཡིན་ན།

མངོན་གྱུར་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བས་ཁྱབ་བོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པ་སྣང་བ་མིན་ན། མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་བཤད་དགོས་སོ། །ཚད་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་བླ་བགྲངས་པའི་ཚད་མ་ནི། དོན་འདྲ་བ་ཙམ་ལ་བཟུང་བ་མིན་གྱི། འཇལ་བྱེད་ལ་ཚད་མར་བྱས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་ནི། རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཚོགས་དོན་འཇལ་བར་བྱེད་པ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། ཚོགས་དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ནི་བསྒྲུབ་བྱེད་དང་བྱེད་པའོ། །དོན་ནི་ཚོགས་དོན་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་ཚོགས་དོན་རྟོགས་པ་ཞེས་བཞག་སྟེ་ཚོགས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དོན་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་བསྟན་ཏོ། །རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་ལ། དོན་དམ་པ་དང་། ཐ་དད་པའི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཟུང་ཟད་དཔྱད་པ་དང་། ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པའི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ལ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་གཞལ་བྱ་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་འཇལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ། རང་གི་བདག་ཉིད་འཇལ་བའི་དགོས་པ་ནི། རང་གི་བདག་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་བདག་ཉིད་འཛིན་པ་དང་། རང་གི་བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་སོགས་ནི་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལས

རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་པའི་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་དོན་རིག་པའི་དོན་རིག་འབྲས་བུ་ཞེས་བཤད་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་སྒྲོང་བར་བྱེད་རུང་སོགས་ལ་ཚད་མར་བཤད་པ་མིན་ཞེ་ན། དེས་ནི་གང་ལ་ཚད་མར་བརྗོད་པའི་ཡུལ་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲོང་རིག་ཙམ་དུ་སྐྱེས་པ་ལས་མ་རྟོགས་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་དུ་མེད་དོ། །དོན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ན་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་ནུབ་ནས་ཤེས་པ་སྒྲོང་རིག་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་བདག་དང་བདག་གི་སྒྲོ་འདོགས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ལས་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་ཐ་སྙད་པའི་རྣམ་གཞག་ནི། བག་ཆགས་བརྟན་པའི་དོན་སྣང་ཙམ་ཐ་སྙད་དུ་གཞལ་བྱ། དེ་རིག་པ་འབྲས་བུ། དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་བྱེད་པའོ། །བག་ཆགས་བརྟན་པའི་དོན་སྣང་གི་མངོན་སུམ་ནི་དེ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །རྣམ་ངེས་ལས། བག་ཆགས་བརྟན་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་མི་བསླུ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་
ཚད་མའོ་ཞེས་པ་དང་། བསྟན་འཆོས་འདི་ར་ཡང་། བག་ཆགས་བརྟན་དང་མི་
བརྟན་ལས། །བདེན་དང་རྫུན་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
།འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། རྣམ་བདེན་པའི་ཚུལ་ལ། དོན་ལ་རང་རིག་ཡིན་ཡང་
འདིར་མ་དཔྱད་པའི་ཐ་སྙད་འབབ་ཞིག་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་སྣང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་
གཞག་ལྟར་བྱེད་ཅིང་། སྣང་ཚུལ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་མི་སྣང་བར་དོན་དུ་
སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་སྣང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཞེས་འཛོག་པར་བྱེད་ཀྱི།
དོན་སྣང་རིག་པའི་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཞེས་ནི་མི་བརྗོད་དོ། །གཞུང་ལས་ཀྱང་།
གཟུང་དང་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཞལ་བྱ་དང་། །འཇལ་
བྱེད་འབྲས་བུར་གནས་པ་འདི། །ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་སྣང་བཞིན་བྱས། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱར་འཛིན་པའི་ཚེ་ན། མ་དཔྱད་པ་དང་ཅུང་
ཟད་དཔྱད་པའི་དབྱེ་བས་དོན་སྣང་རིག་པ་འབྲས་བུ་དང་། རང་རིག་འབྲས་
བུར་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་དགོས་སོ། །བོད་དག་གིས་ནི་འདི་ལྟ་
བུའི་དོན་ཕྲ་མོ་རིག་པ་མི་སྣང་ངོ་། །ཡང་བོད་དག་རང་གི་བདག་ཉིད་འཛིན་
པའི་རྣམ་པ་དང་། ནང་དུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་དང་། །རང་གི་བདག་ཉིད་
འཇལ་བའི་ཚད་མ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ཡིན་ནོ་ལོ། འོན་རང་གི་

བདག་ཉིད་འཛིན་པ་དང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་སྟོར་མ་རྟོགས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཁོན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་འཛལ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རང་ཡུལ་སྟོར་མ་རྟོགས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཁོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་གི་དོན་ནི། རང་གི་བདག་ཉིད་འཛལ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཅིག་ལ། རང་གི་བདག་ཉིད་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། ནང་དུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་དང་། རང་སྐྱོང་བར་བྱེད་རུང་དང་། རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པའི་ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །བདག་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་། ཤེས་པ་རང་

གི་བདག་ཉིད་འཛིན་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་དུ་མངོན་པས་འཛིན་རྣམ་ཙམ་ལ་འཇོག་པ་མིན་ནོ། །རང་གི་བདག་ཉིད་ཅེས་པ་དང་། རང་མྱོང་བར་བྱེད་རུང་དང་། ནང་དུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་དགོས་སོ། །འདིར་བག་ཆགས་བརྟན་པའི་དོན་སྣང་ཙམ་གཞལ་བྱར་འཇོག་པར་བྱེད་ཀྱི། གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱར་ནི་མི་འདོད་དེ། གནས་ཚུལ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་ཅིང་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཉི་ཤུ་པ་ལས། དྲུག་གི་ཅིག་ཅར་སྦྱར་བ་ན། །ཕྲ་རབ་རྡུལ་ཆ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར། །དྲུག་པོ་དག་ཀྱང་གོ་གཅིག་ན། །གོང་བུའང་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་དོན་འདྲ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་སྟེ། ཁྱབ་ཆེས་པ་དང་། མི་སྲིད་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྔ་མ་རྗོགས་པར་ཐལ། དེ་ལས་སྐྱེས་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལས་སྐྱེས་འདྲ་བ་མིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་མ་འདྲེས་པ་སིལ་བུར་གནས་པ་ཡིན་ལ། དབང་ཤེས་ནི་རགས་པ་གཅིག་གི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་དང་། གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྟགས་

གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྔོན་པོར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དང་དོན་དམ་པར་ཐ་མི་དད་དེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་བཞིན། །འདི་ལ་ཆོས་ཅན་ནི། དུས་མཉམ་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དུས་སྔ་ཕྱིར་གྱུར་པ་དང་རེ་རེ་བ་ལ་ལྷན་ཅིག་པའི་སྒྲ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་བྱ་ནི། རྣམ་བདེན་པས། དོན་དུ་སྣང་བ་དོན་ཡིན་པ་བཀག་ནས་ཤེས་པ་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་ལ། རྣམ་རྫུན་པས་རྣམ་པ་རྫུན་པར་འདོད་པས་དོན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་འགོག་གི་རྫས་གཅིག་དུ་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ལྷན་ཅིག་

དུ་དམིགས་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་དུ་རྟོགས་པའོ། །ངེས་པ་ནི་ཁྱབ་པའོ། །ཚུལ་སྒྲུབ་པ་ལ། འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། ལྷན་ཅིག་ཡིན་ན་རྫས་ཐ་མི་དད་པ་འགལ་ཏེ། ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ལ་ལྷན་ཅིག་པ་མཐོང་བས་སོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་ཐ་དད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་མི་འགོག་གོ །མ་ངེས་པ་སྤང་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་རྫས་ཐ་དད་མིན་པར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་པོ་ནི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པར་ངེས་པ་མིན་ཏེ། ཐ་མལ་པས་སེམས་ཀྱི་ཤེས་རྒྱུད་དམིགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་མིན་པར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀྱང་རང་རིག་ཐ་དད་ཀྱིས་མྱོང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་དུ་དམིགས་པས་ངེས་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ། །མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་ནི། ཟླ་བ་གཅིག་ལ་སྐྱེས་བུ་དུ་མས་ལྟ་བའི་ཚེ་ན། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་ཟླ་གཅིག་དམིགས་ཀྱང་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་གཟུང་འཛིན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མིན་ནོ་ཞེ་ན། རིགས་པས་བརྟགས་ན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་མཐོང་བ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རང་གི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རྒྱུད་ཐུན་མོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐུན་མོང་དུ་མཐོང་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་

པ་ནི་བག་ཆགས་མཐུན་པར་སད་པ་ཙམ་མོ། །འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་རྗེས་འགྲོ་
རང་རིག་གིས་འགྲུབ་ལ། ལྡོག་པ་སྒྲུབ་པ་ནི་སྔོ་སེར་ཆོས་ཅན། ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་མིན་ཏེ། རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟ་དང་བ་ལང་བཞིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་སྣང་གཟུགས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྣང་གཟུགས་ཙམ་ནི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མིན་ཏེ། སྲོག་
ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བྱི་ལ་དང་འུག་པ་ལ་སོགས་པས་སྣང་བ་མེད་པར་ཡང་
གཟུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་སྣང་གཟུགས་ལ་ནི་འབྲེལ་བ་
ཡོད་དེ། མིག་གིས་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པ་སྣང་བ་རྐྱེན་

དུ་ཡོད་པ་ལས་ཐོབ་དགོས་ལ། སྣང་བས་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པ་ཡང་དབང་པོ་གྲོགས་སུ་ཡོད་པའི་སྟོབས་ལས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་སྔོན་པོ་དམིགས་པ་ཐལ། སྔོ་སྣང་མིག་ཤེས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་རིགས་དུ་ཐལ། སྔོན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྔོར་སྣང་རྟོགས་པས་སྔོར་སྣང་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། སྔོན་པོ་ལ་དམིགས་པ་ནི་མིན་ཏེ། སྔོན་པོ་ལ་དམིགས་ནས་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྔོན་སྣང་ཤེས་པ་མིན་པར་ཐལ། །རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མྱང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན་འདོད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་ཡང་དམིགས་པ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མྱོང་བྱ་ཡིན་པར་མི་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་དེས་དམིགས་པ་དང་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། དེས་ཉམས་སུ་མྱང་བྱ་མིན་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་ཐལ། གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་རྟོགས་པའམ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པར་ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན་འདོད་ལ། རྣམ་རྫུན་པ་ལྟར་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། དོན་དུ་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པར་ཐལ། རང་རིག་

མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་ན། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སྔོ་སྣང་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །མདོར་ན་དོན་སྣང་དང་དོན་སྣང་དམིགས་པའི་བློ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་དང་བདག་ཉིད་ཐ་དད་མེད་པར་དོན་ལ་གནས་སམ། ཤེས་པ་དང་བདག་ཉིད་ཐ་དད་དུ་དོན་ལ་གནས། དང་པོ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་རྫུན་པ་མིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་དོན་སྣང་བདེན་མེད་དུ་བསྒོམ་པས། དོན་དུ་སྣང་བ་ལྡོག་པ་མིན་པར་ཐལ་

བ་དང་། དོན་སྣང་བག་ཆགས་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་ཙམ་མིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་
ལ་ཐ་དད་དུ་དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་ཆོས་
ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྣམ་བདེན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་
ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་ལ་ཤེས་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་ལ། རྣམ་
བརྫུན་པ་ལ་མ་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྟགས་ནི། རྣམ་
བདེན་པ་ལྟར་ན། སྔོན་པོར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། གནས་ཚུལ་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ།
གསལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར། མར་མེ་ལ་སོགས་པས་མ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་ཀྱང་གནས་ཚུལ་ལ་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་རྫུན་པ་ལྟར་
ན། ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཡང་ཤེས་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་ནི། གསལ་
བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་ལ། ལ་
དང་མེའི་ཚོགས་དོན་གཞལ་བྱ། རྗེས་དཔག་ནི་འཇལ་བར་བྱེད་པ་པོ། དེ་
འཇལ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་རྟོགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ།
འཇལ་བའི་དགོས་པ་ནི། དེ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་
པའི་དོན་ནི། དེའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བ་སྟེ། དོན་འདྲ་བ་ལས་དོན་རྟོགས་སོ་
སོར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན། དང་པོ་དུ་

བར་སྣང་བ་དམིགས་ནས་རྗེས་ཐོགས་སུ་མེར་སྣང་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐོག་མར་དུར་སྣང་གི་བག་ཆགས་སད་ནས་རྗེས་ཐོགས་སུ་མེར་སྣང་གི་བག་ཆགས་སད་དགོས་པས་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་ལ་མེའི་སྟེང་དུ་ཕྱིས་ཐོབ་པའི་མེར་སྣང་གི་བློ་ནི། དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་སད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས། ཕྱིས་ཀྱི་མེ་དང་དུར་སྣང་གཉིས་སྔར་གྱི་མེར་སྣང་གི་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རགས་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པས་རྒྱུ་ཚོས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་འབྲས་རྟགས་སོ། །རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པའི་དུས་ཕྱིས་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་མེ་སྔར་མ་སྐྱེས་ཀྱང་། སྔར་གྱི་མེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལྟར་དུར་སྣང་གི་བློ་ཡོད་དུས་སུ་ཐོབ་བྱའི་མེ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་། སྔར་གྱི་མེའི་བག་ཆགས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་སེམས་ཙམ་པ་ལ་རྒྱུ་དངོས་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་རྟགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྔར་གྱི་རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཐད་ལྡན་ནི། དཔེའི་སྟེང་དུ་ཐོག་མར་མེར་སྣང་ལ་དུར་སྣང་

༼༡༩༨ ན༽

འབྲེལ་པར་ཚད་མས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། དུ་བའི་རྟགས་ལས་ལ་རྒྱབ་ཏུ་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐོག་མར་མེར་སྣང་གི་བག་ཆགས་སད་ནས་དེ་ལས་དུ་བར་སྣང་བ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་འབྲས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མི་འགྱུར་རོ། ། གལ་ཏེ་དུ་བར་སྣང་བ་ལས་ལ་ལ་མེ་སྒྲུབ་པ་མིན་ནམ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་དུ་བའི་བག་ཆགས་སྔོན་ལ་སད་ཅིང་། ལའི་སྐྱེང་གི་མེའི་བག་ཆགས་ཕྱིས་སད་པས་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལ་ལ་མེའི་བག་ཆགས་ཙམ་སད་པར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་སྔ་རོལ་དུ་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚོགས་པ་རྫོགས་པའི་བློ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ལའི་སྐྱེང་དུ་མེར་སྣང་གི་བག་ཆགས་སྔོན་ལ་སད་ན་ལྐོག་དུ་གྱུར་པའི་རྩལ་གྱིས་ཡོད་པ་དུ་བ་སྣང་བ་ལས་རྟོགས་པ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །སད་པ་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་ན་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཅི་ཞིག་དགོས། སྔོན་ཆད་འདི་ལྟ་བུ་ཤེས་པ་གཞན་མ་བྱུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་རང་ལ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། ཕ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱུད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་དེ་ཉིད་རང་ལ་སྣང་ན། ཕ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སྣང་ན། རྟགས་མ་བཟུང་བས་རྟགས་ལས་ཕ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱུད་མི་རྟོགས་སོ། །གལ་ཏེ་རྟོགས་ན་ཡང་རྟོགས་པ་པོའི་ཤེས་པའི

བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན། རྣམ་པ་
གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་བློ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་དཔྱད་ན་ཤེས་པ་
རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རྟོགས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྣང་བ་པོའི་
སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ནི་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལུས་ངག་གི་རྟགས་ལས་
ཕ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱུད་དཔོག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་ལས་
ཀུན་སློང་གི་བྱེ་བྲག་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཁྱབ་འབྲེལ་རང་རྒྱུད་ལ་གཏན་ལ་ཕབ་
ནས་ཕ་རོལ་པོ་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་སློང་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ངག་གི་མཚན་མ་
རང་འདྲ་བ་མཐོང་ནས་ཕ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱུད་དཔོག་པར་བྱེད་པ་

ཡིན་ནོ། །རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་ལས། རང་ལུས་བློ་སྔོན་འགྲོ་བ་ཡིན། །བྱ་བ་
མཐོང་ནས་གཞན་ལ་དེ། །འཛིན་ཕྱིར་གལ་ཏེ་བློ་ཤེས་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ།
།གཞན་རྒྱུད་ལ་ནི་ཁྱབ་འབྲེལ་གཏན་ལ་དབབ་མི་ནུས་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་
ཡུལ་ཕ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱུད་ད་དུང་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་།
དེ་ལ་ཡང་དཔེ་གཞན་འགོད་དགོས་པས་དེའི་སྟེང་དུ་ད་དུང་ཁྱབ་འབྲེལ་རྟགས་
ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཡང་ནི་
དཔེ་གཞན་ཞིག །སྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཕྱིར་ཐུག་མེད་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་
ལ་ཡོད་པར་མཐོང་བའི་ལུས་ངག་གི་མཚན་མ་དེ་རང་གི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཕ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱུད་དཔོག་མི་ནུས་པར་
ཐལ། དེ་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྔོར་སྣང་ཡང་
སྔོར་སྣང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། རང་ལ་སྣང་
བའི་ཆ་རང་གི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཡང་བག་ཆགས་མཐུན་པར་སད་པ་
ཙམ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མཐོང་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཉིད་རྟགས་སོ། །ཐུན་མོང་དུ་
མཐོང་བའི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཡང་མེད་ན། གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
ཕྱོགས་ཆོས་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་རྗེས་ལ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པས་སོ། །
དེས་ན་མ་དཔྱད་པའི་ངོར་ན། ལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་དུ་སྣང་བ་ཙམ་རྟགས་ཡིན་

ལ། ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན་རང་ལ་སྣང་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཕ་རོལ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལུས་ངག་གི་མཚན་མ་རྟགས་སོ། །རིགས་པས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་ངག་ཏུ་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། ཕ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱུད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་མིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཕ་རོལ་པའི་སེམས་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་བློས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཡང་གནས་ཚུལ་ལ་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱང་གནས་ཚུལ་ལ་ཞེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་སྒྲོ་བཏགས་པ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་ལས་ནི། ཕ་རོལ་པོའི་ངག་ཏུ་སྣང་བ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཞེས་པའི་

༼༡༩༨ ན༽

ཉེར་ལེན་ལས་སྐྱེ་ཞིང་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཕ་རོལ་པོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡོད་ལ་དེ་ལས་ཕ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱུད་རྟོགས་པ་ཡང་འཐད་དེ། རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་རང་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ཡང་། ཡི་དམ་གྱི་བྱིན་བརླབས་ཀྱི་མཐུས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་རྨི་ལམ་བདེན་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ཞེས་བཤད་དོ། །འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་སྤྱི་དོན་ནོ། །འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་ལ། གཞན་གྱི་བཞེད་ཚུལ་ནི། ཡིན་ལུགས་ལ་རང་རིག་ཡིན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་འབྲས་བུ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མའོ། །འདི་ནི་ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་དུ་སྣང་ཡང་གནས་ཚུལ་ལ་རིག་བྱ་དོན་དུ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་རང་རིག་ལས་མ་འདས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་དོན་དུ་རང་རིག་འབྲས་བུར་བཞག་ལ། དེའི་ཚེ་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་རྣམ་རིག་པའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པ་ནི་དགོས་པའོ། །རིགས་པས་དཔྱད་ན་གཟུང་རྣམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཅིང་། གཟུང་རྣམ་ཡང་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་མི་དད་པས་རང་རིག་ལས་མ་འདས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་དོན་དུ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་པ་གསུངས། འདིར་ཚད་མ་ནི་མཚན་ཉིད། འབྲས་བུ་ནི་མ་ཚོགས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་

ཆོས་ཅན། དོན་དུ་སྣང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཚད་མ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །ཁལ་ཏེ་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། དོན་དུ་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དུ་སྣང་བ་མིན་ཏེ། དོན་རིག་བྱེད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་བྱར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། གཟུང་རྣམ་ལས་ཐ་དད་པའི་དོན་མེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱར་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །

རང་ལུགས་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ། སྣང་བ་ལ་རང་རིག་ཡིན་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པ་འབྲས་བུ། དོན་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཚད་མ་སྟེ། ཚད་མ་མདོ་ལས། བྱ་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་འཇལ་བྱེད་ལ། །ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་དོན་རིག་གི་འཇོག་བྱེད་དོ། །དོན་ནི། དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ཆོས་ཅན། དོན་རྟོགས་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཇལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་འཇལ་བྱེད་ལ་གང་གི་སྒོ་ནས་དོན་རིག་པར་འཇོག་ཅེ་ན། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར་དོན་རིག་གོ །འདིར་རང་རིག་འབྲས་བུར་བཞག་པའི་དགོས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་དབང་བློ་ལ་སྣང་བ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་ངོ་བོར་འདོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། བློ་ལ་སྣང་བ་ནི་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལ་རང་རིག་ཞེས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་རིགས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་རྐྱེན་ཕྱིར། །ཞེས་པ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་འཛོག་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྐྱོན་བསྟན་ཏོ། །འདིའི་དོན་ནི། དངོས་སུ་སྣང་བ་འདི་དག་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གཅིག་ལའང་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྣ་ཚོགས

སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དོན་དངོས་ཡིན་ན། དོན་གཅིག་ལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་བློ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གི་རྣམ་པ་སྣང་བ་ཡིན་གྱི་དབང་བློ་ལ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་བློ་ལའང་ཡོད་དེ། འཆི་ལྟས་ལ་སོགས་པས་ཟིན་པའི་ཚེ། སྔར་དབང་བློ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པ་ཉིད་འཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་དད་མེད་པའི་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་ལ་སོགས་པས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཀྱི་དབང་བློ་ལ་བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལན་ཚ་གཅིག་

{༡༥༠ ན}

གིས་ཧ་མོང་དང་སྨྲལ་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་སྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་མདོ་སྡེ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཚད་མ་མདོ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་དེའི་ཚེ། ཡུལ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་འདིའི་ཚད་མ་དེའི་འཇལ་བར་བྱེད་ཅེས་དང་། ཆོས་མཆོག་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལོག་པར་འདོད་པ་ནི་མིན་ཏེ་ཞེས་པ་དང་། ལྷ་ན་ཤཱཀྱ་འདིས་རང་རིག་པ་ཡིན་ཡང་ཕྱི་རོལ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དོན་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་། ཤཱཀྱ་བློས་ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པར་སྨྲ་བའི་དགོངས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་རིག་འབྲས་བུར་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་རང་རིག་ཚད་འབྲས་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་ཀུན་ལའང་སྦྱར་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་གཞན་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ཚད་མར་འཇོག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཇལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བདག་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་ན་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡང་རང་གིས་རང་གི་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་འཇོག་བྱེད་མིན་ཏེ། དེ་ལས་དོན་གཞན་རིག་པའི་ཐ

སྣང་འཇུག་གི་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པའི་ཕ་སྣང་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་དོན་དང་འདྲ་བར་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ཚད་མར་གསུངས་ཀྱི་བདག་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མར་མ་གསུངས་སོ། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོགས་པ་ཇི་ལྟར་ལྡོག་ཅེ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱར་འདོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་མི་འདོད་དེ། འཛིན་རྣམ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་རང་རིག་འབྲས་བུར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་ཀུང་བློ་ལ་སྣང་བ་འདི་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལ་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་རིག་འབྲས་བུ་འཐད་དོ། །འདི་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དགག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །འདིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ།

དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཁས་ལེན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་དེ་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་དོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འབྲས་རྟོག་དང་པོ་དང་བློས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྔར་ནི་དབང་དོན་ཕྲད་པ་སོགས་ཚད་མར་འདོད་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་དགག་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་གསུངས་ལ། འདིར་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་བློ་ལ་སྣང་བ་འདི་གནས་ཚུལ་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་མིན་ལ་བརྟད་པ་ན། མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྐྱོན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པ་བཀག་སྟེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསྟན་ནས། དེ་ལ་རང་རིག་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །བོད་གཞན་དག་གིས་ནི་གཞུང་འདོན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་དཔྱད་པ་ཞིབ་མོ་འདི་ལྟ་བུ་མི་སྣང་ངོ་། །གལ་ཏེ་རྣམ་རིག་པའི་ཚུལ་ལ། གཟུང་བར་སྣང་བ་གཞལ་བྱ། རང་རིག་པ་འབྲས་བུ། འཛིན་པར་སྣང་བ་འཛོག་བྱེད་དུ་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་མཁས་པ་ནས་བྱིས་པའི་བར་དུ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །འདི་ཡང་མ་རིག་པས་སླད་པའི་བློ་འཁྲུལ་བ་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་གསུངས་ཀྱི། ཡང་དག་པར་ནི་མིན་ཏེ། གནས་ཚུལ་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་ནི། གང་གིས་དངོས་པོ་རྣམ་དཔྱད་ན། །ཞེས

སོགས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའི་ཤེལ་སྒོང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོར་གནས་པར་གྲུབ་བོ། །བདེ་གཤེགས་གཞུང་གི་རབ་དབྱེ་ལས། གཟུང་དང་འཛིན་པ་གཉིས་བྲལ་བའི། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་དམ་འདོད། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །གྲུབ་མཐའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་རྣམ་སྒྲོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཟུང་དང་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར། །རང་རིག་འབྲས་བུར་མ་སྨོས་པ་ནི། སྣང་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ལ། སྣང་ཚུལ་ལ་གཟུང་བར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མི་སྣང་བའི

ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་རིག་འབྲས་བུར་མི་བཞག་གོ །འདི་ནི་བློ་ཞིབ་མོས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི། སློབ་མའི་ཁ་བསག་རེ་ཙམ་དགུག་པས་ནི་སླུ་ཉེན་ཡོད་དོ། །འདིར་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ནི་ཤེས་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་དང་མི་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་འབྲས་གནས་པ། །འདི་ནི་ཀུན་ལའང་སྦྱར་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཚད་མིན་གྱི་བློ་རྣམས་ལ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ལ་གཞལ་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་འབྲས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། རྣམ་གཅད་དུ་ཚད་འབྲས་རྫས་ཐ་དད་དུ་སྨྲ་བ་ཁེགས་ཤིང་། ཡོངས་གཅོད་དུ་ཚད་མས་དོན་དང་ཤེས་པ་རྟོགས་ཚུལ་དང་ཚད་མ་གང་གི་གཞལ་བྱར་ཆོས་གང་འགྱུར་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། གཞན་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་དགག རང་གི་ཚད་འབྲས་ངོས་བཟུང་། དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དཔྱོད་པ་བ་དོན་ལ་ལྟ་བའི་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་ཚད་མ། དེ་ལས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཚད་འབྲས་སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་པ་དོན་དང་མི་འདྲ་ན། དོན་ལ་ལྟ་བར་མི་འགྲུབ

པས་སོ། །རིགས་པ་ཅན་པ་དབང་དོན་ཚད་མ། དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་ཚད་འབྲས་སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། མིག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་དྲི་རོ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྟོགས་པར་ཐལ། དྲི་རོ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་དང་ཕྲད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་མཚུངས་སོ། །བྱེ་བྲག་པས་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་ལས་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་ཚད་མ། ཁྱད་པར་བའི་རྫས་རྟོགས་པ་ཚད་འབྲས་སུ་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དེ། ཚད་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཚད་མའང་འཇུག་ན་གཉིས་དོན་མེད་ལ། མི་འཇུག་ན། རྫས་ཆོས་ཅན། ཚད་མས་རྟོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་ལ་དབང་པོ་ཚད་མ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཚད་འབྲས་སུ་

འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། བེམ་པོས་ཡུལ་རིག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་འབྲས་ཞེས་པའང་སྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་འདོད་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པའི་ཆས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཚད་འབྲས་རྫས་གཞན་དང་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་ཡིན་པ་མི་འཐད་པ་དེས་ན། རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་སྲིད་པ་ཚད་འབྲས་སུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཞེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ཉིད་བྱེད་པོ་ཡིན་ན་ཡང་། །དེ་ཡི་དབང་གིས་དེར་བཞག་ཕྱིར་ཅེས་དང་། གང་ལས་འབྲས། གང་ཡིན་དེ་ནི་དེ་སྒྲུབ་བྱེད། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྦྱར་ན། དེ་ལ་རང་རིག་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་མ་གཏོགས་པ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་མདོ་སེམས་གཉིས་མཐུན་པར་ཤེས་པ་རང་ཉིད་གཞལ་བྱ། རང་རིག་པ་འབྲས་བུ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མར་བྱས་པའི་རྣམ་གཞག་ནི་རང་རིག་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་སོགས་མྱོང་བཞིན། རང་བདག་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན། གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་འབྲས་གནས་པ། །འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ། །དེ་ལ་ཉམས་མྱོང་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །དེ་དག་རང་བདག་མྱོང་བར་རུང་། །དེ་ལྟར་རུང་ཉིད་དེ་ཚད་བདག །གཞལ་བྱ་རང་རིག་འབྲས་བུ

ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དོན་རིག་སྨྲ་བས་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་འཇོག་གོ །འགའ་ཞིག གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་ལོགས་པ་ཞིག་འདོད་དོ། །གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པར་འདོད་པ་འདི་ནི། མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་དང་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བུའི་རྗེས་དཔག་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། གཞན་སེལ་གྱི་མེ་ལ་རང་མཚན་དུ་བློ་མ་པའི་ལ་མེའི་ཚོགས་དོན་གྱི་རང་མཚན་གཞལ་བྱ། རྟགས

༼༡༥༢ ན༽

དུ་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་གཞན་སེལ་བས་འཇུག་པའི་བློ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་རྣམ་ལྡན་ཚད་མ། ལ་མེ་ལྡན་དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཐ་སྙད་དེ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་དེ། རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཆེར་སྦྱར་རོ། །མདོར་བསྡུས་ན། ལྐོག་གྱུར་གཞལ་བྱ། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པ་ཚད་མ། རྗེས་དཔག་གི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་སྔར་བཞིན་འདི་དྲུག་རྣམས། །ཡུལ་དང་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ཡིན། །རང་དང་སྤྱི་ཡི་ཡུལ་ཅན་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་རིག་པ་ལ་འབྲས་རྟགས་མི་སྲིད་ལ། ལ་མཐོང་བ་ན་ལ་རྒྱབ་ན་མེ་ཡོད་ན་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཐེམ་པོར་འགྱུར་ལ། མེད་ན་རྟགས་ལ་ལས་རྟོགས་པ་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། གལ་ཏེ་ད་ལྟར་མེ་མེད་ཀྱང་དུ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ལས་ཕྱིས་མེར་སྣང་སྐྱེ་ན། དུར་སྣང་རྒྱུ་དང་མེར་སྣང་འབྲས་བུར་སྦྱོང་བས་རྒྱུ་འབྲས་གོ་ལོག་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དུར་སྣང་གི་སྔ་ལོགས་ན་ཡོད་པའི་མེར་སྣང་བག་ཆགས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་མེར་སྣང་གི་ས་བོན་ཡོད་པ་རྐྱེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སད་པ་ལས། དུ་བར་སྣང་བའི་བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་པ་ལས་དུར་སྣང་སྐྱེ་བ་ཉིད་རྟགས་སུ་འཛོག་གོ །དེ་ལས་ལ་དང་མེའི་ཚོགས་དོན་དུ་སྣང་བར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །

དེས་ཀྱང་དོན་སྣང་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱེས་བུའི་བློ་དེའི་
འཁྲུལ་ངོར་མི་སླུ་བར་འགྱུར་བོ། །དེ་སྐད་དུའང་། སེམས་རྒྱུད་དེར་རྫུང་བག་
ཆགས་ཀྱི། །སྙིང་པོ་ཅན་ཉིད་དུ་བར་ནི། སྣང་བའི་བློ་དག་གསལ་བྱེད་པ། །
དེས་ན་མེ་ལས་དུ་བ་མིན། །ཅེས་སོ། །ལུགས་འདི་ནི་རྟོག་གེ་བ་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་
མི་སྣང་ངོ་། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས། མངོན་སུམ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་
བྱེད་པ་དགུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། ༈ །།རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ་
སྟོན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རྗེས་དཔག་ཅེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པར་རིགས་པ་ཆོས་ཅན།

༼༡༥༣ བ༽

གཉིས་ཡོད་དེ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི་རྗེས་དཔག་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྟོན་པའི་ངག་གོ །དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་སྟོན་པ་ལ། རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བ། རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གཏན་ཚིགས། རྟོགས་པར་བྱ་བ་བསྒྲུབ་བྱའོ། །དང་པོ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། མདོ་ལས། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་ངོས་བཟུང་། དེ་ལས་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཡུལ། གང་དུ་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངེས་པ། ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཡུལ་གསུམ་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་དོན་ལ་བརྗོད་པ་གསུམ་ལས་ཚོགས་དོན་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། ཡ་གྱལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སོ་སོ་བ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་སྟེ། ཚོགས་དོན་དེའི་ཕྱོགས་རེ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་རས་ཡུག་ཏུ་འདོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་གང་དུ་འཇུག་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངེས་པ་ལ། ཚུལ་

དང་པོ་གདན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག ཁྱབ་པ་གདན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ། །ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འཇུག རྟགས་ཀྱི་ནུས་ཡུལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་ཚོགས་དོན་ལ་འཇུག་གོ །གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་མིང་དང་། བཏགས་མིང་ངོ་། །དངོས་མིང་ནི། དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པས་འདོད་རྒྱལ་དུ་སྦྱོན་སྦྱར་བ་ནི་དངོས་མིང་ཡིན་ལ། དེ་ལས་དོན་གོ་བ་ནའང་སྒྲའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བློ་ལ་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཇོག་ཏེ། དཔེར་ན་ནོག་སློག་ཤལ་ཅན་ལ་བ་ལང་དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །བཏགས་མིང་ནི། གཞན་ལ

{༧༥༤ ན}

གྲགས་པའི་མིང་དེ་དགོས་པའམ་རྒྱུ་མཚན་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་ལ་སྦྱོར་བ་བཏགས་མིང་དུ་འདོད་དོ། །ཕྱོགས་སམ་རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཚོགས་དོན་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་སྟེ། དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཚོགས་དོན་དེ་ལ་ཐོག་མར་སྦྱར་བའི་བརྡ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚོགས་དོན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གདོད་མ་ནས་དེ་དངོས་མིང་དུ་གྲུབ་བོ། །ཡ་གྱལ་གཉིས་ལ་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྒྲས་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། བཏགས་མིང་ཡིན་ཏེ། ཕྱིས་རྒྱུ་མཚན་འགའ་ལ་ལྟོས་ནས་བརྡ་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡང་གཉིས་ཏེ། འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་གཉིས་སོ། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་ཁྱབ་པ་འགལ་བའང་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགའ་ཞིག་དུ་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་ངོ་བོར་བྱས་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་མ་བརྗོད་པར་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན། ཚུལ་དང་པོ་ལ་མི་གོ་བར་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ནམ། མི་མཐུན་དཔེའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པའང་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་འཁྲུལ་པ་སྐྱེ་སྲིད་

པས་དེ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ན་རེ། ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་མཐུན་དཔེ་ལ་མི་གོ་སྟེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཅེས་པའམ་དེའི་ཆོས་ཁྱབ་ཅེས་བརྗོད་པས་མཐུན་དཔེ་ལ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཚུལ་དང་པོ་ཉིད་གོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། མཐའ་དེ་ལྟར་བཀག་ན་རྩོད་པ་བརྒྱུད་པས་ཡུན་རིང་དུ་འགོར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀ་ལྟར་མི་བརྗོད་པར་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་རང་མིང་ནས་སྨོས་ན་གོ་བདེའོ། །ཁར་ཟན་འཇུག་པ་ལ་ལྟག་པ་ནས་བསྐོར་ཅི་དགོས་སྙམ་ན། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་དངོས་མིང་དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་འགྲུབ་མོད། འོན་

ཀྱང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས། རྗེས་འགྲོ་ལྡོག་པ་ཞེས་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་
པ་ཡི་གེ་མི་མཉམ་པས་བརྗོད་མི་བདེ་བ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་
མེད་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྡེབ་སྦྱོར་མི་འགྲིག་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཏང་
སྙོམས་སུ་མཛད་དོ། །དེས་ན་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་ཞིང་བརྗོད་དཀའ་བ་དེ་དག་དོར་
ནས་ལོག་རྟོག་མེད་ཅིང་བརྗོད་བདེ་བས་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཕལྐིཏ་སུརཡ་
འཐེང་པོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་བརྗོད་བདེ་མོད། ཕྱོགས་ཆོས་དང་། ཆོས་ཅན་
གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན། དོན་ལ་ལོག་རྟོག་མི་ཁེགས་པར་མཚུངས་ཏེ། ཕྱོགས་
ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དང་ཚོགས་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་བསྒྲུབ་བྱའི་
ཆོས་དང་། ཚོགས་དོན་ལ་རྟགས་ཡོད་པའང་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་
ལོག་རྟོག་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་སྐྱེས་ན་མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་
ལའང་། རྟགས་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པས་ཚུལ་དང་པོ་དང་རྗེས་སུ་
འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཚང་བས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་མ་
བཞིན་དུ་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན། སྐྱོན་
ཡོད་མེད་མཚུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན། ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་དང་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེའི་ཆོས་ཅན་གསུམ་ལ་

གྲགས་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན། ཚུལ་དང་པོ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཞན་གཉིས་ལ་མ་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་སྤྱི་སྒྲ། བྱེ་བྲག་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་ན་རྟོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་ལག་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་སྒྲ། བྱེ་བྲག་ལྡན་པ་དང་འབྲེལ་བ་ན་བྱེ་བྲག་གླང་པོ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་སྤྱི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ཆོས་དང་འབྲེལ་ཡང་ཚུལ་དང་པོ་ཉིད་ངེས་མི་ནུས་པར་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེ་གཉིས་ཀ་ལའང་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་མགོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ལྡན་པ་དང་འབྲེལ་ཡང་། གླང་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་མི་འཇུག་པར

མགོ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མགོ་ལྡན་ཞེས་པ་འཇུག་སྟེ། མགོ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མགོ་ལྡན་དུ་གྲགས་པས་བྱེ་བྲག་གཅིག་ཁོ་ན་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལས་གཞན་པའི་ལན་འདེབས་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདི་གྲགས་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་རྩོད་པ། ལག་པ་དང་ལྡན་པའི་མི་འང་ལག་ལྡན་དུ་ཐལ་ཞེས་རྩོད་པ་དང་མཚུངས་པས། ལྷ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་རྟོག་དཔྱོད་ཁོ་བོས་མ་བཀོད་དོ་གསུང་ངོ་། །འདི་ལ་ནི་གཞུང་འདི་མ་རྟོགས་པ་གཞན་དག་ནི་རིག་པ་ངལ་ཡང་དོན་མ་རྙེད་པར་ཟད་དོ། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སོ་སོ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཚད་མས་གྲུབ་བསལ་མེད་པ་དང་དཔག་བྱར་བཟུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་བྱ་བ་ནི། ཤེས་འདོད་ཀྱི་སྒྲ་ལས་བྱེད་པོ་བྱ་བ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ལས་སུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ཙམ་མིན་ཏེ། ཡང་དག་གི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ལ། འགལ་བའི་རྩོད་གཞི་ལ་མ་ཁྱབ་པས་སོ། །ཁྱེད་པ་པོ་འདོད་བཞིན་པའི་བློ་ཡང་མིན་ཏེ། བློ་བུར་བའི་རྗེས་དཔག་གམ། ལོག་རྟོག་དང་། བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་གཞི་ལ་མ་ཁྱབ་པས་སོ། །དེས་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དཔག་གཞིར་བཟུང་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་

མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལུགས་དགག རང་ལུགས་བཞག རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་ནི། བོད་རྣམས་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་མི་ལྡན་པ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་མི་སྟོང་དུ་འདོད་པའང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་བསམས་ནས།

ཞེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཉིས་སྐྱ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པར་སྨྲ་ཞིང༌། ཕྱོགས་གཉིས་
ལ་གཉིས་མིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་བྱུང་བར་དོགས་ནས་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ཡུལ་
ཅི་ཡིན་པ་མི་ཤེས་པའི་བོད་བསྡུས་པ་འགའ་ཞིག རྫས་ལྡོག་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྒྲ་
མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་རྫས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་ན། རྫས་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་
སྐྱ་ཁ་ཆོན་ཆོད་དོ། །ལྡོག་པ་ལ་ཕུང་གསུམ་བྱུང་ཡང་སྐྱོན་མིན་ཏེ། ལྡོག་པ་ལ་
དགག་སྒྲུབ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྒྲུབ་པ་
ལྟ་བུ། ལྡོག་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་ན་ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཆོན་ཆོད། རྫས་ལ་ཕུང་གསུམ་བྱུང་
ཡང་སྐྱོན་མིན་ཏེ། རྫས་ལ་དགག་སྒྲུབ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲའོ། །སྒྲུབ་ཚུལ་
ཡང༌། རྫས་ཆོས་ལ་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང༌།
དུ་བས་ལ་མེ་ལྡན་ལྟ་བུ་ཐ་དད་ལྡན་པ་དང༌། ལྡོག་ཆོས་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་
བས་བྱས་པའི་རང་ལྡོག་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་རྟེན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་མོ། །དེ་དག་གི་སྦྱོར་བའི་དོན་གསུམ་ཡང༌། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དུ་མཐུན་ཕྱོགས་དུ་ངེས་ལ། ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་གཉིས་ཡང་དག་
ལ་མཐུན་ཕྱོགས། འགལ་བ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། མ་ངེས་པ་ལ་ཅི་རིགས་པར་
འགྱུར་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཕྱོགས་གཉིས་སྐྱ་ཁ་
ཆོན་ཆོད་པ། རྫས་ལྡོག་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བ། རང་ལྡོག་ལ་རྟེན་པའི་ཚུལ་མི་འཐད་

པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མ་ཆོད་པ་ནི། རྫས་ལྡོག་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་ན་ཡང་ཕྱོགས་སྔ་གཉིས་སུ་ངེས་ཞིང་ཁ་ཚོན་ཆོད་མི་ནུས་ཏེ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། གཉིས་ཡིན་གཉིས་མིན་གྱི་རྫས་ལྡོག་ཀུང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་ལྟར་རྫས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་རྫས་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ན། ལ་མེ་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྐྱུ་རྫས་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་ཀྱི་རྫས་སུ་ཐལ། དེ་དུས་ཀྱི་རྫས་ཡིན་ཞིང་མེ་ཡོད་ཀྱི་རྫས་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱུ་རྫས་ཆོས་ཅན། དུ་བ་དང་རྫས་མི་གཅིག་པར་ཐལ། མེ་མེད་ཀྱི་རྫས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔ་མའི་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ཁ་བའི་དུམ་བུ་དེ་སྐྱུ་རྫས་དང་རྫས་

མི་གཅིག་པར་ཐལ། སྒྱུ་རྫས་མེ་ཡོད་ཀྱི་རྫས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྱུ་རྫས་མེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྫས་གཉིས་ཡིན་ནམ་གཉིས་ཀ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྫས་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ཉམས་སོ། །ཡང་སྒྲ་རྩོལ་བྱུང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་བཀོད་པ་ན། དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། གློག་ཀྱང་རྩོལ་བྱུང་དུ་ཐལ། དོན་བྱེད་ནུས་པས་སོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། ཛ་སྒྲ་ཡང་རྩོལ་མ་བྱུང་དུ་ཐལ་ལོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པའམ་གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཡིན་ན་རྫས་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ཉམས་སོ། ། ཡང་མི་སྲིད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་དང་། རྩོལ་བྱུང་དང་རྩོལ་མ་བྱུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་བཀོད་པ་དང་། ལ་མེ་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་སྐྱེད་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་གར་འདུ། ཕྱུགས་པས་ཀྱང་ཕྱུགས་པ་ཉིད་དུ་ཟད་དོ། །སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་དགོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །ལྡོག་ཆོས་སྒྲུབ་ན་ལྡོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ན། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་བཀོད་པ་ན་དེ་སྐོར་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། དེས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་ནུས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་སྒྲ་ལ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱས་སྟོང་པར་ཐལ་བ་དང་། ཡང་དག་གི་རྟགས་དེའི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འདོད་པ་བུད་དོ། །ཇི་ལྟར་སླུ་སེམས་ཤིག ཡང་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་བཀོད་པ་ན། སྒྲུབ་པ་ཆོས

ཅན། དེ་སྒྲོར་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ། དེ་སྒྲོར་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་ལ་དགག་པའི་ཐ་སྙད་རྟེན་པར་ཐལ། འདོད་ན་སྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་བརྟེན་པར་ཐལ་ལོ། །བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་བཀོད་པའི་རྟགས་འདི་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲོར་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ། རང་ལྡོག་ལ་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །མ་གྲུབ་ན་དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་ཐལ་ལོ། །འདི་ལྟར་བཀོད་པ་ན་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གསུམ་བདག་ལ་ཐུགས་དགྱེས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ

༼༡༥༥ བ༽

ནོག་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྗེས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་བཀོད་པ་ན། དེ་སྐོར་གྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་འདི་ཆོས་ཅན། རང་ལྡོག་ལ་རྟེན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ། རང་ལྡོག་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འདི་རྣམས་སྦྱོར་སྐོར་རེ་ཙམ་ལ་ཚིག་ཟིན་བྱས་ཤིང་། བསྡུས་ཚུང་རྣམས་ཀྱི་ཡིག་ནག་ལ་བློ་ངོམས་པས་རང་གིས་དཔྱོད་མི་ཤེས་ཀྱང་། སྤྲེའུ་ལྟར་གཞན་གྱི་ལད་མོ་ཁོ་ནས་མི་ཆེ་འབྱིད་པའི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྟོག་གེ་བ་ལས་ལ་བྲེ་མོའི་གཏམ་དུ་མ་འཕྱིར་ཤིག བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་ནི། དོན་རང་མཚན་ལ་དགག་སྒྲུབ་དངོས་བྱེད་ན་ནི། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ཡུལ་ཅི་ཡིན་པ་མི་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་ན། རྟགས་ཡང་དག་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་སེལ་འཇུག་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་བློ་ངོར་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡོད་དུ་ངེས་པ་མཐུན་ཕྱོགས། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དུ་ངེས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། གཉིས་ཀར་མ་ངེས་པ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཅི་སྟེ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར། །གཞན་ཡང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཚུལ་དང་པོ་ཁོ་ནའི་ལྟོས་གཞི་མིན་པར་ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གང་རུང་གི་ལྟོས་གཞིར་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་ན། ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །

ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལོགས་ཞིག་ཏུ་ཚུལ་དང་པོའི་ལྡོས་གཞི་
བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་འདི་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་དཀའ་བས་དེ་མི་
སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་དང་པོའི་ལྡོས་གཞིའི་ཕྱོགས་སུ་གདགས་པའི་ཆོས་
ཅན་ཕྱོགས་སུ་ཉེ་བར་གདགས་པ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཚུལ་དང་
པོའི་ལྡོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ངེས་ན། ལྡོས་གཞི་
གཞན་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་རྗེས་འགྲོ་དང་། མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དཀའ་
བར་ཐལ་ལོ། །ཡང་དག་གི་རྟོད་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན། འགལ་

༼༡༥༨ ན༽

བའི་རྩོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐུན་དཔེའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་རྗེས་འགྲོ་དང་། མི་མཐུན་དཔེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ལྡོག་པ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཚུལ་གསུམ་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་སྡེ་བདུན་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐིག་གོ །གཞན་ཡང་རྟགས་ཤེས་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་འགོད་བྱ་ལྟར་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཡང་དག་གི་སྐབས་སུ་མཐུན་ཕྱོགས། འགལ་བའི་སྐབས་སུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པས་འབྱེད་ན་ནི་རྟགས་ཀུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ལྷུང་ཞིང་རྒྱུ་ཚད་པས་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་མིན་པར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་མ་མཐོང་བ་མིན་པར་ཐལ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་ཤིང་། ཕྱོགས་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པའི་ཕུང་གསུམ་ཡོད་པར་ཡང་ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ལ་མཐོང་ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཙང་ནག་པ་ཚོགས་དོན་མཐུན་ཕྱོགས་

ཉིད་ཡིན་ན། དེ་ཡི་ཡང་དག་དེ་ལྡན་ཉིད། །ཅེས་པས། ཚོགས་དོན་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་དེའི་ཡང་དག་ཆོས་ཀྱང་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཟེར་རོ། །འོ་ན་དབྱུག་པ་གྲུབ་པས་དབྱུག་པ་ཅན་ཡང་གྲུབ་པར་ཐལ། ཚོགས་དོན་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་དང་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དང་། ཆོས་ཅན་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་

ཀ་ལ་འཇུག་པའི་མ་ངེས་པ་ཡོད་བཞིན་དུ། ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པར་འདོད་པ་འགལ་བས་སྐྱོན་པའི་འཇུག་པའོ། །འོན་ཏེ་ལྡོག་གཞིའང་གཉིས་སུ་འདོད་ན་ནི་དེ་ལ་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཀྱང་ཚུལ་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ། །མདོར་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་བསྐོར་གཅིག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་སློབ་དཔོན་མི་བཞེད་དེ། མདོ་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །རྣམ་གཉིས་དེ་རེ་དག་ལ་ཡང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ལྡོག་གཞིའི་ཕྱོགས་གཉིས་ལས་ཚུལ་དང་པོའི་ལྡོག་གཞི་ལོགས་ཤིག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྗེས་འགྲོ་ངེས་བཟུང་གི་རྟགས་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་གཅོད་པའི་དགོས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་འགྲོ་སྐྱོན་པ་ཤེས་འདོད་དང་། ཆོས་ཅན་སྒྲས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་ངེས་ལས། དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་གཞན་དགག་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པར་སྣང་པའི་ངེས་པར་བཟུང་བས་ནི་གཞན་རྣམས་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ར་ལ་བུ་གཉིས་སྐྱེས་འགྱུར་ཏེ། ན་ར་དང་ནི་སྲེད་མེད་བུ་ཉིད་དོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྗེས་ལྡོག་ཕྱེས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་མི་

འཐད་པ་ནི། རྫས་ལྡོག་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་ན་བླང་དོར་གྱི་ཐ་སྙད་
ཐམས་ཅད་འཇིག་པ་སྟེ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་རང་མཚན་རྟོག་པ་ལ་མི་
སྣང་། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་གྱིས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ཤིང་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་དེ་ལ་ཕྱི་
རོལ་དུ་མ་ཞེན་ན་རྟོག་པས་འཇུག་ལྡོག་མི་ནུས་ལ། ཞེན་ན་དེ་ཉིད་རྫས་ལྡོག་མ་
ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་མི་འཐད་པ་ནི།
རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་ཞེས་པ་བདག་གཅིག་ན་ངོ་བོ་དབྱེར་དུ་སྒྲུབ་
པར་འདུ་ལ། ཐ་དད་དུ་བརྟེན་ན་དེ་བྱུང་དུ་འདུ་བས་དེ་གཉིས་ལས་ཐ་དད་དུ་
བཏགས་པའི་ཚུལ་འདི་སྙིང་པོ་མེད་དོ། །བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི།
གལ་ཏེ་ཕྱོགས་གཉིས

{༡༥༧ ན}

དངོས་འགལ་མིན་ན། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁེགས་པས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་འཕེན་མི་ནུས་ཤིང་། དགག་བྱ་ཁེགས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ་བས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇིག་གོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་གྲུབ་པའི་གནད་ཀྱིས་དགག་བྱ་ཁེགས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཚད་མའི་སྟོབས་ངེས་པས་དུ་བའམ་བྱས་པ་མེའམ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བར་ངེས་པས་དུ་བའམ་བྱས་པ་མེ་མེད་དང་རྟག་པ་ལ་འཇུག་མི་སྲིད་པར་འགལ་བར་ངེས་པར་གྲུབ་བོ། །དེ་ལྟར་ངེས་ན་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་བློ། རྩོད་གཞི་ཕྱོགས་གཉིས་གང་རུང་དུ་མ་ངེས་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་ངེས་པར་ཐལ། བློ་དེས་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཕུང་གསུམ་མ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེའང་ཆོས་ཅན་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྗེས་ཟློས་མཁན་དག་སོམས་ཤིག་ཨང་། གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལ་ལྡོས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པ་ནི། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟགས་ཡོད་ན་ཆོས་ཡོད་པ་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་དང་། ཆོས་ལོག་པས་རྟགས་ལྡོག་པ་ནི་ལྡོག་པའི་ཚུལ་དང་གཉིས་ཡིན་ནོ། །རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་ནི་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱབ་བྱར་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་ངེས་པ། ལྡོག་ཁྱབ་ནི་མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཁྱབ་བྱར་ངེས་པའོ།

།མཐུན་ཕྱོགས་ནི་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང༌། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཚུངས་པར་ངེས་པ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་དོན་མཚུངས་པར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་བར་ངེས་པ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན། མི་རྟག་པ་མིན་པར་ངེས་པའི་ཤེས་བྱ་ནི་གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང༌། མི་རྟག་པ་མིན་པར་ངེས་པའི་རྟག་པ་ནི་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། མི་རྟག་པ་མིན་པར་ངེས་པའི་ནམ་མཁའ་དང་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་ནི་མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཏེ་གསུམ་

མོ། །མཐུན་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཕྱོགས་བདགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་གཞན་སེལ་སྣང་བདགས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི། དེའི་སྒྲ་དོན་རྐྱང་པ་དང་ཚོགས་དོན་གཉིས་མིན་ནོ། །རང་ལུགས་བཞག་པ་འདི་ལ་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀ་གསུམ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་འགའ་ཞིག་ཁྱབ་པ་གྲུབ་དུས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ། རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་ངེས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་ལ། དེ་གྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་བདགས་པ་བ་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡོད་དུ་མཐུན་པ་ལ་ལྟོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚང་མང་དུ་དུ་བ་མེ་དང་འབྲེལ་བར་ངེས་ནས་ལ་ལར་དུ་བས་མེ་སྒྲུབ་པ་ན། མཐུན་དཔེ་ཚང་མང་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇོག་གོ །དེས་ན་མེ་དུ་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཚང་མང་འདི་དང་ལ་གཉིས་མེ་དང་ལྡན་པར་མཐུན་ནོ་ཞེས་རྒོལ་བས་བསྒྲུབས་ནས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྟོན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། ཡང་ན་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་བློས་ཆོས་ཅན་ལ་ཆོས་བཟུང་ཙམ་ཡོད་དེ། རྟགས་ཀྱི་ནུས་ཡུལ་དུ་བློས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དེ་དང་མཐུན་པར་འཇོག་གོ །ཡང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བཀོད་པ་ན། འགལ་བར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དོན་ལ་

སྒྲ་རྟག་པའི་རང་མཚན་ཆོད་ཀྱང་། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་འདོད་བཞུགས་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། གཞན་སེལ་བའི་སྒྲ་རྟག་པ་ཡོད་པས། དེ་དང་མཐུན་པའི་ནམ་མཁའ་སོགས་དང་མི་མཐུན་པ་བུམ་པ་སོགས་གཉིས་ཀ་ལ་གཞལ་བྱས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་འགལ་བར་ག་ལ་འགྱུར། །གཞན་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་འབྱུང་བའི་མཐུན་ཡུལ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་ནས། དེ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་བཞག་པ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཡང་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྩོད་གཞི་ཆོས་ཅན།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ། རང་ཉིད་རང་དང་མཚུངས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁྱབ་པ་མེད་ཅིང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཡང་དག་གི་རྫོད་གཞི་མཐུན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ག་ལ་འགྱུར། །སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་ལ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དགག་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་བསྡུས་པའི་ངེས་པར་བཟུང་བ་ནི། གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ར་ལ་བུ་གཉིས་སྐྱེས་འགྱུར་ཏེ། །ན་ར་དང་ནི་ཤྲིད་མེད་བུ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་ངེས་བཟུང་གིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་འགོག་གི ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་མི་འགོག་པར་གསུངས་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པའང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་མི་སྲིད་ལ། དོན་རང་མཚན་ལ་རྫས་སུ་བྱས་པ་ནི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་མིན་ལ། གཞན་སེལ་ལས་གཞན་པའི་ལྡོག་པ་མེད་ཅིང་ལྡོག་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་མེད་པས་དངོས་མེད་ཡིན་པ་དེས་ན་འཇུག་པའི་ཚེ། རྫས་ལྡོག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པ་ཉིད་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པས་སྣང་བཏགས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བ་ཉིད་རྟགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་གཞན་

སེལ་གྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། ཡོད་པའི་ཆོས་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་
བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། མེད་པའི་ཆོས་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་མིན་པ་སྐྱེ་མེད་
ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཤེས་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གསུམ་
པོའང་རྟོག་པས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེན་ནས་ཡུལ་དུ་འཛོག་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་སྒྲ་དོན་
གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་སྒྲུབ་ལ། དེ་ལའང་དོན་ཡོད་
པ་དང་མེད་པ་གཉིས། ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་དང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་ཏེ་
བཞིའོ། །དེའང་རྟགས་གསུམ་པོས་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་དོན་སྒྲུབ་དང་།
ཐ་སྙད་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ཐ་སྙད་

སྒྲུབ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་གཉིས་སུ་དཔྱད་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁྱེད་རྫས་ལྡོག་མ་ཕྱེ་བར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ན། དུ་བའི་རྟགས་ལས་ལ་ལ་མེ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་སྐྱ་བོའི་རྫས་ཙམ་ཕྱོགས་གཉིས་གར་འདུ། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་རྟགས་ལས་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ། ཤེས་བྱ་ཙམ་ཕྱོགས་གཉིས་གར་འདུ་དཔྱད་ན། སྔར་ལྟར་སྐྱོན་འབྱུང་བས་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་འཇིག་གོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ། བློ་ངོར་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་འཐད་དེ། དུ་བས་མེ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་མེ་ཡོད་དུ་ངེས་པའི་སྐྱ་བོའི་ལོག་པ་མཐུན་ཕྱོགས། མེ་མེད་དུ་ངེས་པའི་སྐྱ་བོའི་ལོག་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། མེ་ཡོད་མེད་གང་དུའང་མ་ངེས་པའི་སྐྱ་བོའི་ལོག་པ་གཉིས་མིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཤེས་བྱའི་ལོག་པ་མཐུན་ཕྱོགས། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ངེས་པའི་ཤེས་བྱའི་ལོག་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་མིན་གང་དུའང་མ་ངེས་པའི་ཤེས་བྱའི་ལོག་པ་གཉིས་མིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཁྱེད་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་བས་བློ་ངོར་ཕུང་གསུམ་

སྲིད་ཅིང་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་འཐད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱ་ལ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མ་ཆོད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་ཕྱུང་པོ་གསུམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དོན་ལ་ཕྱུང་གསུམ་མེད་ཀྱང་བློ་ངོར་ཤེས་བྱ་ཙམ་ཕྱུང་གསུམ་དུ་རྟོག་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་རྟགས་དང་དགག་བྱ་ལ་བརྟགས་ནས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། རྩོད་གཞི་ལ་གཞན་ལན་དགག་པ་དང་རང་གི་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལས་ལྡོག་གམ། དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྡོག དང་པོ་ལྟར་ན། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ། དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་བཀོད་པ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད

ལས་ལྡོག་པར་ཐལ། ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དེ་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྟོང་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་བཀོད་པ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ལས་ལྡོག་པར་ཐལ། རང་གི་ཆོས་ཅན་དེ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་རྩོད་པ་དང་། རྩང་ནག་པ་ན་རེ། རྟགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལས་ལྡོག་པས་ཐལ་བ་དང་པོ་འདོད་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་འགྲོ་ནི་རྟགས་ཤེས་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལ་འཇུག་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་བའི་ལན་འབྲུལ་ཏེ། རྟགས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཞུགས་ན་མེད་དགག་ཏུ་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་ལྡན་པར་ཞུགས་ན་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚེ་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་འགོག་ན། སྔར་གྱི་རང་བཞིན་རྟགས་དེས་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་འགོག་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཆོས་འགོག་པའི་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །དགག་བྱའི་ཆོས་འགོག་ན། སྔར་གྱི་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེས་རང་གི་ཆོས་ཅན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་འགོག

པར་ཐལ། དེ་དགག་བྱ་འི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྩོད་པ་ལ། རྩང་ནག་པ་སྐྱ་མ་ལྟར་ལན་འདེབས་པ་འཁྲུལ་ཏེ། གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པར། མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པར་རློམ་ནས་རྩོད་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་དགག་སྒྲུབ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། དངོས་པོ་དངོས་མེད་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་འདི། མེད་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ། མེད་དགག་གི་བརྡ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྟོང་ཉིད་

མེད་དགག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་བཟྟེན་པར་ཐལ་ལོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། དེ་ལ་རྟགས་ཞུགས་ནས་ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །མ་ཞུགས་ན་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་རྩོད་པ་ལ། རྩང་ནག་པ་ན་རེ། དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་སྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་མི་འཇུག་མོད་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་ཆོས་ལྡན་གྱི་གཞི་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ལན་འབྲུལ་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །རྩོད་པ་བཞི་པ། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་བགོད་པ་ན། རྟགས་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། དེ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བར་ཐལ་ལོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། མཚན་ཉིད་ལ་མཚོན་བྱ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་རྩོད་པ་ལ། རྩང་ནག་པ་ན་རེ། གཏན་ཚིགས་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པ་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་འབྲུལ་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་སྤྱི་ལྡོག་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལན་ནི། རྟགས་དགག་བྱ་ལས་ལྡོག་གམ་འགོག་ཀྱང་རུང་དགག་གཞིའི་སྟེང་དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྡོག་པ་ལམ་འགོག་པ

ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གོང་གི་ཐལ་བའི་རྟགས་མ་གྲུབ་ཏེ། མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་
མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེད་དགག་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་ཡིན་ཏེ། མེད་པ་
གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ན་མེད་དགག་གི་ཐ་
སྙད་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་རྟེན་པར་ཐལ་བ་
འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་
ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ངེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས

ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ངེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་མིན་གང་དུའང་མ་ངེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་སྤྱི་ལྡོག་ཕུང་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་རྩོད་པའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་འཐད་པ་ཡིན་නོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་ལྡོས་གཞིར་འཇོག་པའི་འཐད་པ་ནི། ཕྱོགས་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་དངོས་སུ་མ་ཚང་ཡང་ལྡོས་གཞི་ཉིད་དུ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྲིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་བརྩི་བ་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་ལྡོས་པས་སོ། །མདོར་ན། དགག་སྒྲུབ་སེལ་ངོར་བྱེད་པར་སླུ་བ་སློབ་དཔོན་གཉིས་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྫས་ལྡོག་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པར་སླུ་བའི་རྩོད་པས་མི་གནོད་དེ། ཚད་མའི་ཡུལ་སྣང་སེལ་ལ་ཞེན་ཏུ་མཁས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།། ༈ །།

གཉིས་པ་ལྡོས་ཆོས་རྟགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དང་། དེ་དག་གི་ངེས་པ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ་སྤྱིའི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་སྟེ་ཚུལ་གསུམ་པོ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུབ་པའི་སྒྲས

ངེས་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པའི་
གྲངས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཚིག་ལའང་ངེས་པ་དངོས་སུ་སྨོས་
དགོས་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་
མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལའང་ཚིག་ཏུ་ངེས་པ་སྨོས་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐེ་
ཚོམ་ཟ་ན་མཚོན་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་ཀྱང་། ཤེས་བྱེད་སྐབས་
ཀྱི་དབང་བྱས་ཕྱིར། །ཤེས་པའང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་ཚུལ་དང་པོའོ། །

དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཚིག་གིས་རྟགས་ཆོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པ་སེལ་ཏེ། ཆོས་ཅན་ལ་
ཡོད་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིད་ཀྱི་ཚིག་གིས་ལྡོན་ཤིང་སེམས་ལྡན་
ཡིན་ཏེ། མཚན་མོ་ཉལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་
བསལ་ཏེ། རྟགས་ཆོས་ཅན་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ངེས་པ་དོན་གྱིས་ཐོབ་དགོས་པ་བསྟན་པས་བློ་སྐྱོན་ཅན་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །
ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་སྨོས་པའི་ཕྱོགས་ནི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་
ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཚིག་པ་ལ་
རས་ཡུག་ཚིག་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲས་མི་སྟོན་ཞེ་
ན། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་ནི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། མཐུན་དཔེ་དང་། མི་མཐུན་
དཔེ་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་པས། བུམ་པའི་ཆོས་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡང་ཚུལ་དང་
པོ་ཡིན་པའི་དོགས་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མ་སྨོས་སོ། །ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅེས་སྨོས་ན་
སྐྱོན་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེ་གཉིས་ཀ་ལ་
དངོས་བཏགས་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཤེས་འདོད་
ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་སྨོས་པར་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
ཚིག་ཉུང་དུས་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་མང་པོའི་སྒྲ་སྦྱར་བ་མི་མཁས་པའི་ཉེས་པ་
སྤྱང་བའམ། སྡེབ་སྦྱོར་ཉམས་པའི་ཉེས་པ་སྤྱང་བའི་དོན་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་བྱས

སོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སྐྱོན་ཀྱང་དཔེའི་ཆོས་ཅན་སོགས་ལ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཐུན་དཔེའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་ཟུར་དུ་སྨོས་པས་སྤྱར་གྱི་ཆོས་ཅན་རྩོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་དུ་དོན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཤུགས་ཀྱིས་དོན་གོ་བར་བྱེད་ན་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཚོགས་དོན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལའང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཚུལ་དང་པོ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ་

ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག་པར་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་ཐོབ་ཀྱིས་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འཁྲུལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་ཁྱབ་པ་གདན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་སྐབས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའོ། །ཡོད་པ་སྨོས་པས་འགལ་བ་སེལ་ཏེ། དེ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིད་སྨོས་པས་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་བསལ་ཏེ། དེ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་པ་དགོས་པར་བསྟན་པས་རྗེས་འགྲོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་འགལ་བའི་ལྟག་ལྡན་རྣམས་བསལ་ལོ། །ལྡོག་པའི་ཚུལ་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་ནོ། །མེད་པ་སྨོས་པས་འགལ་བ་བསལ་ཏེ། དེ་དག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིད་སྨོས་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་ལྡོག་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །འདིས་ནི་མི་རྟག་པས་དུང་སྒྲ་རྩོལ་བྱུང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྡོག་པ་ཡོད་པ་བསལ་ཏེ། དེ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཚུལ་གཉིས་པོ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀྱང་དོན་གཅིག་ལ། ལྡོག་ཚུལ

དང་ལྡོག་ཁྱབ་གཉིས་ཀྱང་དོན་གཅིག་གོ །ཚུལ་གཉིས་པོ་ནི་འགལ་བ་ཁོ་ན་སྟེ། མེ་མེད་ལ་དུ་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དང་། དུ་བ་ལ་མེས་ཁྱབ་པ་གཉིས་པོ་འགལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེ་ཡོད་མེད་ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། གཏན་ཚིགས་ཚུལ་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། རྗེས་འགྲོ་དང་ལྡོག་པ་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུབ་ཚུལ་ཡང་། རྗེས་ཁྱབ་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་ལ། ལྡོག་ཁྱབ་མི་མཐུན་

དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་བྱས་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་དཔེ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཚང་བར་ཐལ། ལྡོག་རྩུལ་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་དེ། ལྡོག་རྩུལ་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་སོ། ། འདོད་ན་ནམ་མཁའ་བྱས་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དཔེ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་ཁེགས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གཉིས་པོ་ཡང་འགལ་བར་ཐལ། ཁྱབ་པ་གཉིས་པོ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་ཁྱབ་པ་དང་རྩུལ་གཉིས་པོ་དོན་གཅིག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་སྒྲུབ་ངག་གིས་བསྟན་པའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་འགལ་ཡང་རྩུལ་ངོ་བོ་གཅིག་དེ། བྱས་པ་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ལོ། འོ་ན་བྱས་པ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཅེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁྱབ་པ་ཡིན་པའང་ཅིའི་ཕྱིར་བྱའོ། །མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཅེས་བརྗོད་དོ། །གལ་ཏེ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པའི་ཁྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མཚུངས་སོ། །འབྲེལ་བ་མིན་ཅེ་ན་ཁྱབ་པ་ཡང་མིན་ཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བ་པོ་གཉིས་ལ་བཞག་དགོས་ཤེ་ན། ཁྱབ་པ་ཡང་ཁྱབ་བྱ་ཁྱབ་བྱེད་གཉིས་ལ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་མི་རྟག་པ་ཡང་ཁྱབ་པ་ཡིན

པར་ཐལ། བྱས་པ་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སྔ་མ་ལ་མཚུངས་སོ། །བྱས་པ་བརྗོད་པས་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པའི་གོ་ཆོད་དམ་མི་ཆོད། ཆོད་ཅེ་ན། རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པ་ལ་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་ཅེས་པ་དང་ལྡོག་ཁྱབ་བརྗོད་པ་ལ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་ཅེས་བརྗོད་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་བརྗོད་པས་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པའི་གོ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། མི་ཆོད་པར་འདོད་ན། ཁྱབ་པ་ཡིན་པའི་གོ་མི་ཆོད་

{ ༡༨༣ ན }

ཅེས་བྱའོ། །བྱས་པ་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ཀར་འདོད་པ་ལ་ཡང་རིགས་པ་འདི་ཉིད་
འཇུག་གོ །ཚུལ་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་སྐྱོན་གཞན་ཡང་བརྗོད་པ་
འདི་ལྟར། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གི་ཤུགས་ཀྱིས་
བསྟན་བྱར་ཐལ། ལྡོག་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱར་
ཐལ། རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འདིས་ནི། ཚུལ་གསུམ་ངོ་བོ་
གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དག་ལེགས་པར་བཅོམ་པར་བྱས་སོ། །ཚུལ་དང་ཁྱད་མེད་དུ་
འདོད་པ་ལའང་འཇུག་གོ །ཚུལ་གཉིས་འགལ་བར་འདོད་པ་སྐྱོན་ནི། བྱས་པ་
རྟག་པ་ལ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ལྡོག་ཚུལ་སྒྲུབ་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ། ལྡོག་
ཚུལ་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། སྒྲུབ་
ངག་གཉིས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱར་གྱུར་པའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་དང་ཚུལ་གཉིས་
དོན་གཅིག་སྟེ། ལྡོག་ཚུལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ལ། ལྡོག་ཁྱབ་མི་མཐུན་
དཔེའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་ནི། བསྒྲུབ་
བྱའི་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་སྟོབས་ཀྱིས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་
ནས་བསྟན་དགོས་ལ། རྗེས་ཁྱབ་ནི། མཐུན་དཔེ་ལ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་
ཅེས་ཁྱབ་པ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་དགོས་པའི་དོན་མི་གཅིག་གོ །ལྡོག་ཁྱབ་
དང་ལྡོག་ཚུལ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཁྱབ་པ་གཉིས་པོ་ཡང་རྟག་པ་མཐའ་

བརྫུང་གི་རྩལ་གྱིས་གཅིག་གྲུབ་ན་གཅིག་ཤོས་གྲུབ་པར་ངེས་ཀྱང་། ཁྱབ་བྱ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱིས་རྩལ་གྱིས་གཅིག་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ་ཅིག་ཤོས་གྲུབ་པ་མིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་ཁྱབ་པ་གཉིས་སྒྲོག་གཅིག་པས་རྩལ་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དགོས་ཤེ་ན། སྒྲོག་གཅིག་པས་གཅིག་གིས་འཕེན་ནུས་པར་བསྟན་གྱི། གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ནི་མིན་ནོ། །སྒྲོག་ཡང་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཉིས་ཀ་ཡང་། རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཁོ་ནས་བཟློག །ཅེས་པ་དང་། དེ་ལྟ་མིན་ན་གཅིག་ལོག་པས། །

ཇི་ལྟར་གཞན་ནི་ལྡོག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ནི་སྒྲོག་ཅན་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་ནི་སྒྲོག་ཡིན་པས་སོ་སོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བོད་གཞན་དག་གིས་སྒྲོག་དང་སྒྲོག་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་མ་ཤེས་སོ། །རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་གྱི་དོན་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཆ། ལྡོག་ཚུལ་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཆ། ཕྱོགས་ཆོས་ནི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཆའོ། །གསུམ་པོ་བྱས་པ་ལ་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ཚང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱས་པ་ནི་ལྡན་པའི་གཞིའོ། །ཚུལ་གསུམ་ནི་ལྡོག་པ་གསུམ་སྟེ། རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ལྡན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པའི་འགྲེལ་བར། ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་རྟགས་གཅིག་ལ་ཚུལ་གསུམ་དུ་བརྗོད་པར་ཟད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ངེས་ལས། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དག་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་ནོ། །བསྟན་འཆོས་འདིར་ཡང་། ཚུལ་གསུམ་དུ་བ་ཁོ་ནའི་ཆོས། དབྱེར་མེད་ཡིན་གྱི་ཆོས་གཞན་མིན། །ཞེས་པ་ཚད་མའོ། །གལ་ཏེ་སྒྲུབ་ངག་གིས་ཚུལ་གསུམ་མ་བསྟན་པར

འགྱུར་ཏེ། སྒྲུབ་ངག་གཉིས་ཀྱི་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་རྟགས་ཀྱི་
ཚུལ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་ངག་གིས་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་
པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་ཅེས་བརྗོད་པས་བྱས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའི་སྒོ་ནས་རྗེས་འགྲོ་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་མི་
མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གིས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་རྟག་ན་མ་བྱས་
པས་ཁྱབ་པར་བརྗོད་པས་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།
དེའི་སྒོ་ནས་ལྡོག་པའི

༼༡༨༣ ན༽

ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲུབ་ངག་གཉིས་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་སྟོན་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཚུལ་གསུམ་དུ་ངེས་ཤེ་ན། ལྟོས་གཞི་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསལ་བྱ་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་ནི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐུན་དཔེ་ནི་རྗེས་འགྲོའི་ལྟོས་གཞི་ཡིན་ཏེ། རྗེས་འགྲོ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་མཐུན་དཔེ་ནི་ལྡོག་ཚུལ་གྱི་ལྟོས་གཞི་ཡིན་ཏེ། ལྡོག་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐུན་དཔེ་ལ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་མཐུན་དཔེ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་འགལ་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་པ་མེད་པར་ངེས་ཞེས་བཤད་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་གཉིས་ནི་དངོས་འགལ་མིན་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ཡང་ངོ་ཞེས་པ་འདིར་མཐུན་པ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་བཤད་ལ། ཤེས་འདོད་ཆོས

ཅན་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐུན་ཡུལ་མིན་ཏེ། རང་ཉིད་རང་དང་མཐུན་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ངེས་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། ངེས་པ་འདིར་ཞེས་པའི་དེ་ཞེས་པའི་སྒྲས་ནི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་བཟུང་ལ། དེ་དང་མཚུངས་པ་ནི་མཐུན་པ་སྟེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ན་འདི་ལས་ངེས་སོ། །འོ་ན་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། དེའི་མཐུན་ཕྱོགས་མེད་པར་ཐལ། སྒྲ་དང་རྟག་པར

མཚུངས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མིན་པར་ཐལ་ཞེ་ན། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མཐུན་ཡུལ་དུ་བཟུང་ནས་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བཤད་པ་ནི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་ལྟོས་གཞི་ལ་བཟུང་ངོ་ཞེས་སྟོར་བཤད་ཟེར་ལ། འདིར་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བརྗོད་པས་དོན་མི་གཅིག་གོ །སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་འདོད་ནས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པའི་རྟོག་ངོར་ནི་སྒྲ་དང་རྟག་པ་མཐུན་པ་ཡོད་དོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོངས་པ་ཡང་ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདི་ཉིད་ལ་བཟུང་ངོ་། །མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་འགལ་ཡིན་པ་ནི་གནས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རྟོག་ངོར་ནི་སྒྲ་རྟག་པར་ཡང་མ་ངེས། མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ངེས་པའི་ཚེ་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ལྟོས་གཞིའི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་དུ་ཡང་མི་རྟོགས་སོ། །ཀལ་ཏེ་ནམ་ངེས་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་གནས་པ། ཕན་ཚུན་སྤྱངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ བློག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་འདིས་ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་བསྟན་ཏོ་ཞེ་ན། གནས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ལྟོས་གཞིར་གྱུར་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། སྤྱིར་མཐུན་

ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཅིག་ཡོད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཐུམ་པའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཚེ། ཐུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡོད་དུ་མཐུན་པར་ངེས་པར་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་མཐུན་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་དུས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པར་འགྱུར་རོ། །

གལ་ཏེ་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་མ་ངེས་ན་དེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པར་ཐལ། མཐུན་དཔེ་ཉིད་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་མཐུན་དཔེ་བུམ་པ་ངེས་པའི་ཚེ་བུམ་པ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེར་ངེས་དགོས་པར་ཐལ། མཐུན་དཔེ་བུམ་པ་ངེས་པས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཐ་མལ་པས་དུ་བ་ལས་མེ་རྟོགས་པའི་ཚེ་ན། དུ་བ་རྟགས་ཡང་དག་དུ་ངེས་པར་ཐལ། དུ་བ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྟགས་སུ་འགོད་བྱ་ཉིད་ངོ་ཤེས་དགོས་ཀྱི་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཤེས་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མཐུན་དཔེར་སོང་བའི་བུམ་པ་ཤེས་དགོས་ཀྱི་དེ་མཐུན་དཔེར་ཤེས་དགོས་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་བུམ་པ་མཐུན་དཔེ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མཐུན་དཔེར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་བུམ་པ་ངེས་ཀྱང་དེའི་བརྡ་ངེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་དགོས་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལ་ལ་དུ་བ་མཐོང་བའི་ཚེ་ལ་མེ་ལྡན་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་ཀྱང་། དུ་བ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་དགོས་པ་མིན་ནོ། །གཞན་ཀྱི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་སྟེང་དུ་ཐོག་མར་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་སོ། །དེའི་དུས་སུ་ནི་མཐུན་དཔེར་ངེས་པ་མིན་ལ། རང་

བཞིན་ཁྱད་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ငེས་པ་ཡིན་ནོ། །བོད་གཞན་དག་གིས་ནི་མཐུན་དཔེ་རྟོགས་པའི་དུས་ཀྱང་མ་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་ལ། འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་དང་། གྲགས་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པ་གསུམ་མོ། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་མོ། དེ་ལྟར་ན། དངོས་སྟོབས་སོགས་གསུམ་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་བཞག་ཅེ་ན། དངོས་པོ་ནི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡིན་ལ།

སྟོབས་ནི་དེའི་མཐུའོ། །ཞུགས་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ་ཞེས་པར་རྟོག་གེ་བའི་འགྲེལ་པར་ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་རཏྣ་ཛ་ཡ་ཨ་ནན་ཏས་བཤད་དོ། །ཡུལ་གྱི་མཐུ་ལས་སྐྱེས་ནས་ཡུལ་འཛལ་བྱེད་ཞུགས་པ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མར་བཤད་ལ། དེས་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་སོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་སྒྲ་དོན་ལ། གང་ཟག་ནི་ཡིད་ཤེས་པའི་གནས་ཡིན་ལ། ཡིད་ཆེས་ཚུལ་ནི་གཉིས་ཏེ། རང་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། གཞན་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། ངས་བསྟན་བྱའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་སྙམ་དུ་ཡིད་ཆེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་འདིས་བསྟན་བྱའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་ནས་བསྟན་ནོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ཆེས་པའོ། །ཡིད་ཆེས་སུ་བཟུང་བའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱིས་སྨྲས་པའི་ཚིག་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་ཡིན་ལ། དེ་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་དབང་གིས་བཞག་པས་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་སོ། །གྲགས་པ་ནི། རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཏེ། ཐ་སྙད་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆོས་སོ། །འདི་ནི་གྲགས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མི་ལས་དུ་བ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་མིན་གྱི། རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་སྒྲ་ལ་རག་ལས་པས་སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བཤད་དོ་ཞེས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་གསུངས་ངོ་། །དོན་དང་སྒྲའི་འབྲེལ་བ་ནི་གྲགས་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར་གྲགས་

རྟགས་སོ། །འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཐ་སྙད་ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞག་སྟེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་འབྲས་རྟགས། ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་རང་བཞིན་དང་། ཆོས་དགག་པ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་དགག་རྟགས་ཞེས་བཤད་དེ་བོད་གཞན་དག་གིས་ཐེ་ཚོམ་ཡང་མ་ཞུགས་སོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་ལ། དང་པོ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་དང་མ་

༼༦༥༥ ན༽

དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་མོ། །ཅིའི་ཕྱིར་གསུམ་དུ་ངེས་ཞེ་ན། འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། བདག་གཅིག་འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་པ་ལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གཞན་དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །དབྱེ་བ་ལ། རྒྱུ་དངོས་སྒྲུབ་པ་དང་། རྒྱུ་སྔོན་སོང་སྒྲུབ་པ་དང་། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། རྒྱུའི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ལ་མེ་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩོལ་བྱུང་ཉན་ཤེས་རང་རྒྱུ་མི་རྟག་པ་སྔོན་དུ་སོང་བར་སྒྲུབ་པ་ལ། རྩོལ་བྱུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་མིག་ཤེས་ལ་དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་མ་ཚང་ན་མི་སྐྱེ་ཞིང་རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། ཁ་ནང་གོང་བུ་ད་ལྟར་བ་ལ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རོ་ད་ལྟར་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཤཱཀྱ་བློས། རོ་སྣ་མའི་ཉུས་པ་ལ་རྒྱུའི་ཆོས་སུ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་དཔག་པའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དཔོག་པ་ལ་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ།

གཟུགས་ད་ལྟར་བ་རྒྱུ་ཚོས་མིན་པ་ལྟར་ན་དེ་དཔོག་པ་རྒྱུ་ཚོས་རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་
འགྱུར་བས་སོ། །དེས་ན་རྒྱུའི་ཚོས་ནི་རོ་སྣ་མ་ཡིན་ལ། ཚོས་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་
གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ལ་བཤད་ན་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ད་
ལྟར་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་འབྲས་བུའི་རྟགས་མིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ལ་
བདག་གཅིག་དེ་བྱུང་གང་དུའང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རོ་སྣ་མ་ལ་འབྲས་
རྟགས་སུ་སོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་

ད་ལྟར་བ་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དེར་ཡང་རྒྱུ་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནས་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་འོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་རོ། གཞན་དག་གིས་ནི། རྟགས་ལས་སྐྱེས་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ནུས་པའང་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་དོ། འོ་ན་རྟགས་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་རྟགས་མེད་པར་བཤད་པའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་འཆད་ཅེ་ན། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྡུས་ཏེ། འབྲས་རྟགས་དང་ཆ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་དོན་གཞན་གོ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདིར། དེའི་ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྡུ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འབྲས་རྟགས་དངོས་ནི་མིན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྩོད་སྤོང་མཛད་དོ། །རོ་སྔ་མའི་ནུས་པ་ལ་འབྲས་རྟགས་སུ་སོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ལ་རྟགས་སུ་སྟོན་པ་མིན་නོ། །དཔེར་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མེའི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་མེའི་རེག་བྱ་ཚ་བ་རྟོགས་པར་བྱས་ཀྱང་རེག་བྱ་ལ་ཚད་མ་མིན་པ་བཞིན། འདི་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། རེག་བྱ་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་ནི་མདོའི་དགོངས་པའོ། །འབྲས་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་

བྱེད་ནི། རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །ལྷོག་པ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མས་སྒྲུབ་པ་ལ། ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི། བརྡའ་སྦྱོད་པ་དག མེ་མེད་པར་ཡང་དུ་བ་འབྱུང་སྟེ་བརྒྱ་བྱིན་སྤྱི་བོ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དུ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུ་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དུ་བ་གང་ཞིག མེ་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དངོས་པོ་རེས་འགའ་བ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་རེས་འགའ

བ་མིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཡང་དུ་བའི་རྒྱུ་མིན་པར་ཐལ། དེ་མེད་པར་ཡང་མེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐར་མེ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་རྒྱུ་མིན་པས་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ་བ་ཟློག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པའི་གནད་འདི་མ་ཤེས་ན། དུ་བ་གང་ཞིག་མེ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱུ་མེད་དུ་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ལ་རྒྱུར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་སྦྱོར་བའི་དོན་གསུམ་ངེས་བཟུང་། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་། འདུག་ཚེ་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཚུལ་དང་། གཅིག་དུ་བསྡུས་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་ཇི་ལྟར་བསྡུས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་སྒྲའི་རྫས་གཅིག་སྒྲ་མིན་དང་རྟག་པ་དང་། བྱས་པ་མིན་པ་ལས་ལྡོག་པའི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་གསུམ་དང་ལྡན་པས་བློའི་སེལ་བ་དོན་སྤྱི་གསུམ་རྟོག་བློ་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་སྤྱི་གསུམ་སོ་སོར་བཟུང་ནས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བློ་ནས་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དོན་གསུམ་སོ་སོར་འཛོག་གོ །ཅིའི་ཕྱིར་ལྡོག་པ་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་ཅེ་ན། སྒྲའི་རྫས་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་མཉན་བྱ་དང་སྐད་ཅིག་མ་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས

པ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་མིན་ལས་ལྡོག་པ་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེར་རུང་ངོ་། །བློ་ལ་གསུམ་ཇི་ལྟར་སྣང་ཞེ་ན། བློ་ལ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་གསུམ་བཟུང་ནས་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་དེ་མིན་གསུམ་དང་བྲལ་བར་སྣང་ངོ་། །འདི་ལ་སོང་ཚོད་དོན་སྤྱི་གསུམ་ཡིན་ཡང་། དེ་མིན་གསུམ་དང་བྲལ་བར་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་

གསུམ་སྦྱོར་བའི་དོན་གསུམ་དུ་འགོད་པར་སློམ་པ་ལས་རྣམ་པར་བཞག་གོ །གལ་ཏེ་རྟགས་སུ་སོང་བ་སྒྲ་བཏགས་ཡིན་ན་རྟགས་ལ་རྟགས་འཛིན་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེ་ན། རྟགས་སུ་བཀོད་པར་སློམ་པའི་དངོས་པོ་རང་མཚན་ལས་སྐྱེ་བས་སློམ་ཚོད་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །དཔེར་ན། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་ཡོད་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ལྡོག་པ་གསུམ་ནི་དོན་གྱི་སེལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་མིན་དང་བྲལ་བར་སྣང་བ་གསུམ་ནི་ལྡོག་པའི་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་སྤྱི་གསུམ་ནི་བློ་ཡི་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་ནི། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་དབྱེར་མེད་དུ་བཟུང་ནས་སྒྲ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་གཞན་སེལ་བདེན་ན། གཅིག་དུ་སྡུད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་རྟགས་སྦྱོར་དོན་གསུམ་དུ་སོང་བ་དངོས་པོ་མིན་ཞེ་ན། རང་མཚན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སྒྲ་དོན་གྱི་སྟེང་དུ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལས་དོན་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འཇུག་པ་པོས་སྒྲ་དོན་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་སུ་བློའི་སྣང་བ་ལ་

དགག་སྒྲུབ་བྱས་པ་ཡིན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པར་སྣང་བ་དང་ཞེན་པས་ཞེན་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པ་ན་འདོད་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། ཕྱི་རོལ་རྟེན་མིན་སྒྲ་དོན་ལ། །བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་། །དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །དེ་འདྲ་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་དེ། །དེ་དག་དང་ནི་འབྲེལ་པར་སྣང་། །ཞེས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་འགའ་ལས་དེ་ལྡན་ཉིད། །མིན་ཡང

མཐོང་བའི་སྦྱོར་དེས་ན། །དེ་དག་སྣང་བའང་ཤེས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ཚིག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི། དངོས་སུ་སྒྲ་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པར་སྣང་བ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པར་ཞེན་པར་བསྟན་ནོ། །རིགས་པ་གཞན་ཡང་སྟོན་པ་ནི་སྒྲའི་སྟེང་དུ་རྟག་པ་བཀག་པ་དང་མ་བྱས་པ་བཀག་པ་གཉིས་རྫས་སུ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། གྲུབ་ན། གཉིས་པོ་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གལ་ཏེ་རྫས་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲ་རྟོག་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་དངོས་སུ་བྱེད་པ་ན། རང་མཚན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲ་རྟག་པ་བཀག་པ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དང་། མ་བྱས་པ་བཀག་པ་ཡང་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་གཉིས་ཀྱིས་རང་མཚན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་གང་ཞིག དོན་རྫས་གཅིག་ལ་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་གཅིག་གིས་འཛིན་མི་འཛིན་ཆ་གཉིས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་སྒྲའི་སྟེང་ན་སྒྲ་རྟག་པ་འགོག་པའི་སྒྲ་རྟོག་དང་། མ་བྱས་པ་འགོག་པའི་སྒྲ་རྟོག་གཉིས། སྒྲ་རྟག་འཛིན་དང་མ་བྱས་པར་འཛིན་པ་སེལ་བྱེད་སོ་སོར་འཇུག་མི་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཆ་ཤས་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་བསལ་ཕྱིར་ན་ངེས་པ་དང་། སྒྲ་ཡང་དེ་སྙེད་ཁོ་ན་ངེས། །ཅེས་གསུངས

པ་ལྟར་རོ། །ཡང་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་ན། བྱས་པ་ཡང་སྒྲུབ་པར་ཐལ། དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་སྒྲ་རྟོག་གིས་རང་མཚན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་གང་ཞིག སྒྲའི་སྟེང་དུ་བྱས་མི་རྟག་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྫས་གཅིག་ལ་རང་མཚན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློས། རྫས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག་ནི། དོན་སྤྱི་གསུམ་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེན་ནས་སྣང་བཏགས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲ་ཉིད་ལ་དོན་གསུམ་དུ

༼ ༡༦༧ བ ༽

མངོན་པར་ཞེན་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས། འཆད་པ་པོ་རྣམས
ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འབྱེད་ཀྱི། འཇུག་པ་པོ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། རང་གི་
དམིགས་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་
གིས་ཀྱང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ལྡོག་པར་རློམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་།
བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་། འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བས་མཁས། །འཇུག་ཚེ་
གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བས་ཐོབ། །ཅེས་པ་དང་། འཆད་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་མོད་ཀྱི། །
འཇུག་པའི་ཚེ་ན་རྣམ་དབྱེར་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གང་དག་རྣམ་
གཞག་གི་ཚུལ་གཉིས་མ་ཤེས་པར་རང་མཚན་ལ་དངོས་སུ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་
པར་སྨྲ་བས་ནི་རང་གི་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་ཟད་དོ། །གསུམ་པ་ཚུལ་སྒྲུབ་པ་ལ།
ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་རྟོགས་པར་སླ་ལ། རྗེས་འགྲོ་ནི། མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་
སྟེ། མཐུན་དཔེ་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ནི། ཁྱབ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། བུམ་པ་ནི་གྲུབ་ཙམ་ཉིད་ནས་འཇིག་པར་ངེས་པ་ཡིན་
ཏེ། འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འཇིག་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཚོགས་
ཐ་མས་འབྲས་བུ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྐྱེད་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ངེས
སུ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཚོགས་དང་པོས་ཀྱང་མྱུ་གུ་སྐྱེད་ངེས་སུ་
ཐལ། ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

མིན་ཏེ་ནུས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕྲུར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞལ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དེ། རང་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པའི་ངང་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེའི་ཚ་བ་བཞིན། རྟགས་འདིས་བུམ་པའི་བྱས་པ་འཇིག་པས་བྱས་པའི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཇིག

པར་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་འགྱུར་བ་གྲུབ་པ་དེ། གཞན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། གང་ཞིག་གང་ལ་འགྱུར་བ་མཐོང་བ་འདི་ནི་གཞན་ལའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཐུན་དཔེ་ལ་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབས་ནས་རྟགས་ཆོས་ཅན་ལ་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔེ་དང་རྩོད་གཞི་ལ་མཚུངས་པར་བསྟན་ནས་གང་སྒྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཆོས་སུ་མཚུངས་པར་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་གྱིས་བུམ་པའི་འཇིག་པ་བུམ་པ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དམ་ཐ་དད་དུ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། བུམ་པ་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། རང་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་ལྟར་ན། འཇིག་རྒྱུས་བུམ་པའི་འཇིག་རྒྱུ་མ་བྱས་པར་ཐལ། འཇིག་པ་དོན་གཞན་བྱས་པས་བུམ་པ་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་འཇིག་པ་དངོས་མེད་བྱེད་དམ་དངོས་པོ་བྱེད། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དངོས་མེད་སྐྱེད་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་རྒྱུས་དངོས་མེད་བྱེད་པ་དང་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བུམ་པ་དང་དོན་གཅིག་པ་དང་དོན་གཞན་དུ་བྱེད་

པ་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་ལ། གཉིས་ཀ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
བུམ་པ་འཇིག་པར་སྒྲུབ་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་
ཅེ་ན། ཡོད་དེ། གཉིས་ཀ་ཡང་བྱས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་
མཚུངས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་མི་མཚུངས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་གདན་
ཚིགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །ལྡོག་པ་སྒྲུབ་པ་ནི་
གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་སྟེ། རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་གཞི་མཐུན་པ་ལ་
གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

འགོག་ཚུལ་ནི། ཕ་རོལ་པོས་རྟགས་དང་འགག་བྱའི་ཆོས་གཞི་མཐུན་པར་
འདོད་པའི་ཆོན་ཅན་ལ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དབང་ཕྱུག་དངོས་པོ་ཡང་
ཡིན་ལ་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་པས། དངོས་པོ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པར་སླ་བའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་སྟེ། གཞན་གྱིས་རྟག་པར་
ཞེན་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་མེད་དེ། དོན་བྱེད་ནུས་པས་སྟོང་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱའོ། །འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་འགའ་ཞིག་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་
ལ་རྟོག་པས་ནི་འགྱུར་མེད་དུ་རྟོག་ལ། དགག་ཆོས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་རྟོག་
པས་འགྱུར་བར་རྟོག་གོ །བློ་གཉིས་པོ་འཛིན་སྟངས་འགལ་བར་འཛིན་པས་
རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་བོ། །ཕྱིར་རྒོལ་
འདིའི་ངོར་གྲུབ་སྟེ། རྟག་པ་དང་དོན་བྱེད་པ་མི་འགལ་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་དོན་བྱེད་པ་གཉིས་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པས་
སྟོང་བར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །རིམ་གྱིས་དོན་བྱེད་
ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་སྔ་ཕྱི་བྱེ་བྲག་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་པར་བྱེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་དུས་
གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འབྲས་བུ་
སྐྱེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ལ་ལྗོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་རྟག་

པ་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་བཀག་པས་དངོས་པོ་རྟག་པ་ལས་ལྡོག་པར་གྲུབ་པ་ནི། ལྡོག་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མས་དངོས་སུ་ལྡོག་པ་གྲུབ་པ་ན། ཤུགས་ལ་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལྡོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མས་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ཀྱང་གྲུབ་ཙམ་ནས་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པ་ནི་ལྟོས་མེད་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནོད་པ་ཅན་ལམ་སྒྲོང་དུ

བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ལྡོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་པར་གྲུབ་པ་ན། རྟག་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཡང་གྲུབ་པས་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ཐ་དད་དོ། །དེ་ཡང་གཏན་ནས་མི་འཇིག་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་སྟོན་ལ། མཐར་འཇིག་པར་ངེས་ཀྱང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་པ་མིན་ཞེས་པའི་གནས་མ་བུ་པའི་སྡེ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ལྡོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་འགོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གི་རྟགས་ཚོས་དོན་གསུམ་ནི་བློ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། གནས་ཚུལ་ལ་ཐ་དད་མིན་ཏེ། ལྡོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བློ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེན་ནས་དཔག་བྱ་དཔོག་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔག་བྱ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡི། །དོན་གྱི་ཐ་སྙད་གནས་པ་འདི། །ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་ཐ་དད་ལ། །རྟེན་ནས་རྣམ་པར་བརྟག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དོན་གྱིས་དོན་རྟོགས་ཕྱིར་དོན་ལ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་རྟགས་སུ་འགོད་བྱ་དོན་ལ་གནས་པ་ལ་དགོངས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་འདིའི་རྟགས་སྦྱོར་དོན་གསུམ་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་ན། ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་རྟགས་འཛིན་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། རྟགས་སུ

འགོད་བྱ་རང་མཚན་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་རྟགས་ལས་སྐྱེ་བར་ཞེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་སློམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་ཚུལ་ལ། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་གཉིས་ཀས་རྟགས་འཛིན་པར་མཚུངས་ཏེ། འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ཆོས་དང་འབྲེལ་པོའི་རྟགས་གཉིས་ཀ་ལ་བཟུང་བར་འབྲེལ་པ་འཛིན་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་རྟགས་འཛིན་གྱིས་དཔེའི་སྟེང་དུ་འབྲེལ་པ་འཛིན་ལ། རྗེས་དཔག་གིས་ཆོས་ཅན་གྱི་

སྔེང་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྟགས་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་དང་། རྟགས་ཅན་གཙོ་འཛིན་པ་ནི་ཁྱད་པར་ཆེས་བཞེད་དོ། །རྒྱན་གྱིས་ཁྱད་པར་གྱི་བློས་རྟགས་བཟུང་ཡང་། རྟགས་འཛིན་གྱི་བློ་གཞན་ཡིན་པར་བྱ་དགོས་ན། རྟགས་འཛིན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སུན་ཕྱུང་ནས། རང་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་ལ་རྟགས་འཛིན་དུ་བཞེད་ལ། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་འཛིན་ནི་ལ་ལ་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་དོ། །དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་བསྒྲུབ་བྱ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི་རྟགས་འཛིན་པ་མིན་ཏེ། དཔེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་འབྲེལ་དང་། ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་སྔར་བཟུང་ཟིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པའི་བློ་སྐྱེས་པ་ལ་རྟགས་ཅན་གྱི་བློར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་འཛིན་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་བཟུང་བའི་འོག་རོལ་ཏུ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་བློ་སྐྱེས་པ་ལ་རྗེས་དཔག་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཕྱི་མ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྗེས་དཔག་ལ་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་རྒྱུར་མི་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་འཛིན་གྱི་མངོན་སུམ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་གཉིས་ཀས་རྟོག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་འཐད་ཕྱོགས་ལ་ངོ་བོ་དང་སྒྲུབ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་འཛིན་པ་གཉིས་སོ། །གང་རུང་རེ་རེ་ཙམ་འཛིན་པ་ནི། རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྟགས་འཛིན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རེ་རེ་བཟུང་བས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་རེ་རེ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་ནི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་

འཛིན་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་རྗེས་སུ་ཆོས་ཅན་ལ་རྟགས་ལྡན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་ལ། ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ནི་དཔེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་འབྲེལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་གཉིས་གང་རུང་རེ་རེ་ཙམ་ནི་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་མིན་ཏེ། རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུ་བྱེད་པར་བཤད་ལ། རེ་རེས་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་ཁྱབ་རེ་རེ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་རྟགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་མིན་ཏེ། དྲན་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ནི། སྒྲ་རང་མཚན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲ་བྱས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་འཛིན་སེམས་སྐྱེ་ཞིང་། དཔེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་འབྲེལ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱབ་འབྲེལ་འཛིན་པའི་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་སྐྱེའོ། །རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་གཉིས་པོའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གསུམ་དྲན་པའི་བློ་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ལས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་རྟགས་ལ་ལ་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པས་དེ་ལས་ཕྱོགས་

ཆོས་ངེས་པའི་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་སྐྱེ། དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་ནི། ཁྱབ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་འབྲེལ་པ་འཛིན་པའི་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་སྐྱེའོ། །དེ་ལས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་རོ། །འདིར་བར་དུ་ཆོད་བྱེད་ཀྱི་དྲན་པ་ནི། རྟགས་འཛིན་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཚུལ་དྲན་པའི་བློ་དེ་སྒྲུབ་ངག་གིས་ཚུལ་གསུམ་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་པའི་དྲན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །འགའ་ཞིག་གིས་ཕྱོགས་ཆོས་སྟོན་འགྲོ་དང་། ཁྱབ་པ་སྟོན་འགྲོའི་སྒྲུབ་ངག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་བློ་རྟགས

འཛིན་སེམས་ཡིན་ལ། རྗེས་སུ་ཁྱབ་པ་དྲན་པའི་བློ་ནི་བར་དུ་ཆོད་བྱེད་ཀྱི་དྲན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་རྟོགས་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། ཁྱབ་འབྲེལ་རྟོགས་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་གཉིས་ཀ་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་སྔོན་འགྲོ་ལ་ཁྱབ་པ་འཛིན་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་མེད། ཁྱབ་པ་སྔོན་འགྲོ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐོག་མར་ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་རྟགས་འཛིན་སེམས་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ནས་ཚུལ་གསུམ་དྲན་པའི་བློ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་དང་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དྲན་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ལྟོས་གཞི་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་རྟགས་འཛིན་ལ། དྲན་པས་ནི་གཞི་སོ་སོ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཚུལ་གསུམ་བློ་ཡུལ་དུ་ལྟོས་གཞི་ནས་དྲན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་སྔར་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་རྟོགས་ཀྱང་མ་དྲན་པ་སྒྲུབ་ངག་གིས་དྲན་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་ལ་ནི་ཐོག་མར་ཚུལ་གསུམ་སྒྲུབ་ངག་གིས་བསྟན་ནས། །དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ངོར་རྟགས་ཀྱི་ཚད་མ་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་གསུམ་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་རྩོད་པས་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་གི་སྐྱོན་རྣམས་སྤངས་ནས། ཚུལ་གསུམ་རྟོགས་པའི་

ཚད་མ་སྐྱེས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྟགས་འཛིན་གྱི་བློ། དེ་ནས་སྔར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་
གིས་ཚུལ་གསུམ་དྲན་པར་བྱས་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དགག་རྟགས་
ཀྱི་རྟགས་འཛིན་སེམས་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་དགག་གཞི་རྒྱ་མཚོ་དངོས་སུ་
བཟུང་བའི་ཚད་མས་རྒྱ་མཚོ་ནི་དམིགས་ལ། མེ་ནི་མ་དམིགས་སོ་སྙམ་པའི་
རྟོག་པ་གཉིས་དྲངས་ནས་དགག་གཞི་རྒྱ་མཚོ་མེ་མེད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་
བས་ན་རྒྱ་མཚོ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་

ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་དོ། རྗེས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལ་མེ་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་འཛིན་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་སོ། །མེ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་རླུང་འཛིན་པའི་ཚད་མས་རྟོག་པ་གཉིས་དྲངས་ནས་དགག་རྟོག་གིས་དཔེའི་སྟེང་དུ་མེ་མེད་ངེས་པར་བྱེད་ལ། དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དུ་བ་མེད་པར་ངེས་པའི་བློ་སྐྱེ་ལ། རྟོག་པ་གཉིས་པོའི་བྱེད་པས་མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་པར་ངེས་སྙམ་པའི་བློ་ནི་ཁྱབ་འབྲེལ་འཛིན་པའི་སེམས་སོ། །རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དྲན་པ་བསྐྱེད་ནས་རྗེས་དཔག་འབྱུང་བར་བྱེད་དོ། །མདོར་ན་དགག་གཞི་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་གཞན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་གྱི་ཆོས་ཅན་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ། དེ་དང་དེ་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེས་དྲངས་པའི་རྟགས་ཆོས་ཅན་ལ་ངེས་པའི་བློ་ནི་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་སོ། །ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་ཚུལ་ནི། དེ་གཏན་ལ་འཕེབས་པའི་དཔེ་དང་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐུན་དཔེ་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་གཏན་ལ་འཕེབས་པའི་མཐུན་དཔེ་ནི། ཁྱབ་པ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འཛིན་པའི་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་སྐྱེ་ལ། རྗེས་སུ་དྲན་པའི་དཔེ་ལ་ནི། སྔར་གཏན་ལ་འཕེབས་པའི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་ཚད་མས

རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཙམ་དེ་ཉིད་འབྲེལ་པ་རྟོགས་པའི་
རྟགས་འཛིན་སེམས་སོ། །གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དཔེ་ནི་དང་པོར་གྲུབ་དགོས་
ཏེ། ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་
མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའི་པདྨ་དང་འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སོགས་དཔེར་བྱེད་པ་ནི། རྗེས་སུ་དྲན་པའི་དཔེ་ཁོ་ན་ཡིན་

པས། ངེས་པར་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །དཔེ་དང་པོ་ནི་གཞིའི་སྟེང་དུ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་ངེས་ལ། ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གོ་རྙེད་པའི་སྟོབས་ལས་ངེས་ཏེ། ནམ་མཁའ་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་གོ་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པ་ཙམ་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་གདགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་ནམ་མཁར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་སྐྱེ་བའི་གོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་གཟུགས་ཅན་རྣམས་གཞན་དུ་སྒྱུར་བ་དང་། སྔར་ཡོད་མི་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་སྐྱེ་གནས་སུ་འགྲོ་བའི་གོ་འབྱེད་པ་སོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་རང་བཞིན་དགག་པ་བ་དང་། ལྟོས་པ་བ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་རང་ལྡོག་ངེས་པར་བྱེད་ཆོས། གཞན་བློ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་མིང་གིས་བྱེད་ཆོས་འཕངས་མ་འཕངས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་། དངོས་མིང་གིས་ལྟོས་པ་ཟིན་པར་འཕངས་པ་དང་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་གཉིས་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་རྩོལ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ། མཚན་

ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དགག་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །དབྱེ་བ་ལ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཅན་ལྐོར་མི་རུང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །ཡང་ན་ལྐོར་མི་རུང་གི་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །དཔེར་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟའི་ཐ་སྙད་

༼ ༡༧༣ ན ༽

ཡོད་ངེས་འགོག་པ་ལ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཀག་པ་ལ་རྟགས་ཡིན་ཅེ་ན། ཆོས་དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་ལ་ཆོས་དེ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇུག་པ་བློ་སྔོན་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་འདི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་བཀག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་རྒྱུ་མ་དམིགས་པར་འདུས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མེད་ངེས་སུ་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཀྱང་བློ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་ཙམ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་ཙམ་གོ་བར་བྱེད་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །འགའ་ཞིག་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྟར་རུང་མི་རུང་ལ་བྱེད་པ་ནི་ནོར་བ་སྟེ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་ན་སྣང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མིན་ན་ཡོད་ན་ལྟར་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། སྒྲ་དོན་ནི། བསྐལ་པའི་དོན་ནི་ཡོད་ཀྱང་ལྟར་མི་རུང་བས་དབང་པོ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་མི་སྣང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཡང་མི་སྣང་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དགག་པའི་རྟགས་ཡིན་པས་མ་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ཡོད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་དགག་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་རྟགས་སུ

བཤད་ཀྱི། སྐྱེས་བུ་ལ་འཇུག་ཡུལ་སྒྲུབ་པར་ནུས་པའི་རྟགས་ནི་མིན་ཏེ། བླང་དོར་གྱི་ཡུལ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སྣང་རུང་གི་ཡུལ་ཅན་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་བཀོད་ནས་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་

པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །འདི་ལ་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་འབའ་ཞིག་པ་དང་དོན་སྒྲུབ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་མིང་དང་མིང་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་དྲན་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་སོ། །དཔེར་ན་སྣང་རུང་གི་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། སྣང་རུང་གི་བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། སྣང་རུང་གི་བུམ་པ་ཡོད་ན་ལྟར་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ས་ཕྱོགས་དག་པ་བ་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ན། ས་ཕྱོགས་འདི་ནི་དམིགས་སོ་སྙམ་པའི་སྒྲུབ་རྟོག་དང་། བུམ་པ་འདི་ནི་མ་དམིགས་སོ་སྙམ་པའི་དགག་རྟོག་གཉིས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཅིག་དམིགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས། །འདི་ནི་དམིགས་ཞེས་རྟོགས་ཅན་གྱི། བློ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་དགག་རྟོག་གིས་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བུམ་པ་མེད་པར་ངེས་ལ། དེ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པས་གྲུབ་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད། བློ་ལ་ཡང་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་རང་རིག་གིས་མྱོང་བ་ལས་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་དམིགས་པ་དང་། བུམ་འཛིན་མ་དམིགས་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་སྐྱེ་ལ། དགག་རྟོག་གིས་བུམ་འཛིན་མ་དམིགས་པ་ངེས་པ་ན། མ་དམིགས་པ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པས་གྲུབ། ཡུལ་

གྱི་བུམ་མེད་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བུམ་འཛིན་མ་དམིགས་པ་གཉིས་ལས་སྔ་མ་
གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པ། ཕྱི་མ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པས་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ས་ཕྱོགས་ལ་བུམ་པ་མ་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་
ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་དེའི་སྟེང་དུ་བརྡའི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།
མ་དམིགས་པ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ངེས་ཤེས་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཁྱབ་པ་གཉིས་ནི་གྲགས་པས་གྲུབ་ཅེས་བྱའོ། །
དཔེར་ན་བརྡ་དུས་སུ་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་

པའི་ཤ་པ་ལ་ཤིང་ཞེས་པའི་བརྡ་སྦྱོར་བ་མཐོང་། ཕྱིས་ཙནྡན་ལྟ་བུའི་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་མཐོང་ཡང་ཤིང་གི་ཐ་སྙད་མི་ཤེས་ལ། ཙནྡན་ཆོས་ཅན། ཤིང་ཡིན་ཏེ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྔར་མཐོང་བའི་ཤ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡང་དཔེའི་སྟེང་དུ་མིང་དང་མིང་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་ཟིན་པ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་དྲན་པར་བྱེད་པས་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་འབའ་ཞིག་པའོ། །ཇི་ལྟར་ན་དོན་མི་སྒྲུབ་ཅེ་ན། བུམ་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ནི་བུམ་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་དུས་སུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་ཕྱོགས་དག་པ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ན་སྒྲུབ་རྟོག་དང་དགག་རྟོག་གིས་བུམ་པ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་རིག་གིས་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས་རྟོག་པ་གཉིས་དྲངས་ནས་དགག་རྟོག་གིས་བུམ་འཛིན་མ་དམིགས་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་གཞན་རིག་གི་བྱེད་པས་ཡུལ་གྱི་བུམ་མེད་དང་། རང་རིག་གི་བྱེད་པས་ཡུལ་ཅན་གྱི་བུམ་འཛིན་མ་དམིགས་པར་གྲུབ་པས། ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་དུས་སུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཅེས་བྱའོ། །འོ་ན་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་ནི་བུམ་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་སྒྲའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ལ། བུམ་པ་མེད་པའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཚེ་

ངེས་ཤེས་ཀྱང་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྦྲའི་ཐ་སྙད་ལ་ཡང་མི་རྨོངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིར་ཐ་སྙད་ཅེས་པ་ངེས་པའི་བློའི་ཐ་སྙད་དང་། བརྗོད་པ་ངག་དང་། འཇུག་ལྡོག་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་གསུམ་ཡིན་ལ། གསུམ་འཇུག་ཚུལ་ཡང་ངེས་པ་བློའི་ཐ་སྙད་སྐྱེས་ན་བརྗོད་པ་སྒྲའི་ཐ་སྙད་སྒྲོར་བར་བྱེད་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལུས་ཀྱི་བླང་དོར་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱིས་ནི་ཐོག་མར་བརྟ་མཐོང་བ་

ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ངེས་པ་བློའི་ཐ་སྙད་སྐྱེས་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བསྒྲུབ་བྱ་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ནི་དོན་བུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་ངེས་པ་དང་མེད་པ་སྒྲའི་ཐ་སྙད་ངེས་པ་གཉིས་ལས། བུམ་པ་མེད་པའི་མིང་དེས་སྒྲའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །མདོར་ན་མིང་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་དོན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་གཉིས་ལས། ཐ་མ་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་དུས་སུ་གྲུབ་ཟིན་པས། མི་སྒྲུབ་པས་དང་པོ་ཉིད་སྒྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །མིང་ཙམ་སྒྲུབ་པ་མིན་གྱི། མཚན་ཉིད་ལ་དོན་དང་མཚོན་བྱ་ལ་མིང་དུ་བྱས་པའི་མིང་དོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མིང་སྒྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དོན་སྒྲུབ་ནི་སྤྱིར་མིང་དོན་ཙམ་དུ་སྐྱེ་བའི་མིང་གི་ཟླས་དབྱེ་བའི་དོན་ལ་རྨོངས་པ་གཅོད་པའི་རྟགས་ལ་དོན་སྒྲུབ་ཅེས་བསྟན་པས་ན་དོན་སྒྲུབ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་དོན་ལ་རྨོངས་པ་སེལ་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའོ། །དེ་ལ་དོན་ལ་མ་རྨོངས་ཀྱང་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ་རྨོངས་པ་ལ་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་འགོད། མིང་དང་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་རྨོངས་པ་ལ་དོན་སྒྲུབ་འགོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཡང་མིང་ཙམ་སྒྲུབ་པ་མིན་གྱི། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དོན་ལ་རྨོངས་ན་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ་ཡང་རྨོངས་པས་ཁྱབ་པས་དོན་སྒྲུབ་དགོས་ན་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་དགོས་པས་ཁྱབ་ཀྱི། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་དགོས་པ་ལ་དོན་

སྒྲུབ་དགོས་པས་མ་ཁྱབ་བོ། །གཉིས་པ་སྣང་སྟོང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་ཟླ་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་ནས་འབྲེལ་པོ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། སྣང་སྟོང་གི་རྒྱུ་བཀག་ནས་ཆོས་ཅན་ལ་འབྲས་བུ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁྱབ་བྱེད་བཀག་ནས་ཁྱབ་བྱ་འགོག་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། དགག

༼༡༧༩ ན༽

ཆོས་སྣང་རྫུང་གི་ཡུལ་ཅན་བཀག་ནས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པ་དང་། བཞི་པ་
ནི། དངོས་འབྲས་བཀག་ནས་རྒྱུ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །གཉིས་
པ་འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་ནི། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། འགལ་འབྲས་
དམིགས་པའོ། །ཡང་ན། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས། རྒྱུ་འགལ་དམིགས།
ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་སོ། །དང་པོ་ལ། གྲང་རེག་གི་ངོ་བོ་དང་། རྒྱུ་དང་།
འབྲས་བུ་དང་། ཁྱབ་བྱ་འགོག་པ་ལ་མི་བགོད་པ་བཞི་སྟེ། མཚན་ཉིད་ནི།
དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་འགལ་ཟླ་བསྒྲུབས་ནས་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་
ཚང་བ་དང་། འབྲས་བུའི་འགལ་ཟླ་སྒྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་འགལ་ཟླ་
བསྒྲུབས་ནས་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །དང་པོ་ནི་གྲང་རེག་མེད་དེ།
མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད་མེད་དེ།
ཅེས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། གྲང་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བགོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་
དམིགས་པ་རྒྱུ་དང་། འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་འབྲས་བུ་དང་། འགལ་
བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ཁྱབ་བྱེད་དང་། འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་
རྣམས་སོ། །མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན། ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རང་གི་རྒྱུའི་དངོས་
ཀྱི་འགལ་ཟླའི་རང་བཞིན་བཀག་པ་དང་། འབྲས་བུ་བཀག་པ་དང་། རྒྱུ་བཀག་

པ་དང་། ཁྱབ་བྱ་བཀག་པ་ལ་རྩོལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །དཔེར་ན་གྲང་རེག་མེད་དེ། དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲང་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད། གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད་དང་། ཁ་བའི་རེག་པ་མེད་དེ། དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་རྣམས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། རྒྱུ་དང་།

འབྲས་བུ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཁྱབ་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ། དཔེར་ན། གྲང་རེག་དང་། གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད། གྲང་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དང་། བ་མོའི་རེག་པ་རྣམས་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། ཙནྡན་གྱི་མེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་དགག་ཆོས་དང་དོན་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་གནོད་བྱེད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ། དབྱེ་ན་ངེས་པས་ལྡོས་པ་འགོག་པ་དང་། ལྡོས་པས་ངེས་པ་འགོག་པའི་རྟགས་གཉིས་སོ། །དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚོན་བྱའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་ཙམ་ཉིད་ནས་འཇིག་ངེས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྡོས་བཅས་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ། དཔེར་ན་བྱས་པ་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྡོས་མེད་དུ་འཇིག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་ངེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་དགག་བྱའི་ཆོས་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྡོས་བཅས། དེའི་དངོས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྡོས་མེད། དེའི་ཁྱབ་བྱ་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་ངེས་རྟགས་སུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་

དང་། ཡང་དག་ཆོས་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་བཅས། ཁྱབ་བྱེད་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་ངེས་མིན་པ་དེ་དང་འགལ་བ་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་ངེས་རྟགས་སུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་ཆོས་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་བཅས། དེའི་ཁྱབ་བྱ་ལྟོས་བཅས་ཙམ་དེ་དང་འགལ་བ་ལྟོས་མེད། དེའི་ཁྱབ་བྱ་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་ངེས་རྟགས་སུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་བཅས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་ངེས་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །དཔེར་ན་གོས་དཀར་པོ་

ཆོས་ཅན། གྲུབ་ཙམ་ཉིད་ནས་སེར་པོར་ངེས་པ་མིན་ཏེ། སེར་པོར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་ཆོས་མཁན་སོགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་ལ། འགའ་ཞིག་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་སྟེ། གཞན་དུ་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་ཆོག་པས་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་འགོད་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་དགག་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་ལྟར་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་རིགས་སོ། །དེས་ན་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གསུམ་ནི་དགག་ཆོས་ཡོད་ན་ལྟར་རུང་ཡིན་ལ། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་གསུམ་ནི་དགག་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་ལྟར་མི་རུང་སྟེ། རྩིག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། འདི་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པ་གསུམ་ལ་འདི་དག་གིས་དོན་སྒྲུབ་བམ་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཅེ་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། གཞན་གསུམ་དོན་སྒྲུབ་བོ། །ཁྱབ་འབྲེལ་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ནི། མ་དམིགས་པ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མཐོང་བ་ལས་གྲུབ་པས་གྲགས་པས་གྲུབ་ལ། གཞན་གསུམ་ནི་ལྡོག་འབྲེལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གྲུབ་པའི་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ལ་དངོས་འབྲེལ་ནི་མེད་དེ། མེད་དགག

ལ་འབྲེལ་པ་དངོས་སུ་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་འབྲེལ་གྲུབ་པ་ནི་ཡོངས་གཅོད་ཁོ་ནར་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤུགས་འབྲེལ་ནི་གྲུབ་དགོས་ཏེ། ལྡོག་འབྲེལ་དངོས་སུ་གྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་འདི་དག་གི་དགག་བྱ་དངོས་སམ་བརྒྱུད་པས་འགོག་ཅེ་ན། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་བཞིས་དངོས་སུ་འགོག་ལ། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱུད་ནས་འགོག་སྟེ། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འགོག་ནུས་ལ་གཞན་རྣམས

{༡༧༥ བ}

གྱིས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་དངོས་སུ་འགལ་སྟོབས་ཀྱིས་དགག་བྱའི་ཆོས་འགོག་ནུས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་འཛིན་ངོས་བཟུང་བ་དང་། མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། སྟོང་གི་རྗེ། གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཡན་ལག་ཅེས་ཚུལ་གཅིག་དུ་འདོད་པ་འཁྲུལ་ཏེ། ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན། ཐུན་མོང་མིན་པར་འགྱུར་ལ། ཆོས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན། མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཚིགས་དོན་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་ལ། གོ་བྱེད་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན། ཚུལ་གསུམ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་སྟོན་སོགས་ཁ་ཅིག ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགྲོའམ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྡོག་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཚུལ་གཉིས་པར་འདོད་པ་འཁྲུལ་ཏེ། རྗེས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ལྡོག་པ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་ཅན་པ། ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ་པ་སྔ་མ་ཅན། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ལྷག་མ་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་སྤྱི་ལ་མཐོང་བ། མངོན་སུམ་དང་ལུང་གཉིས་ཀྱིས་མི་གནོད་པ་འགལ་བ་མེད་པ་སྟེ་ཚུལ་བཞིར་འདོད་པ་འཁྲུལ་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་འགལ་ན་ཚུལ་བཞིར་འདོད་པ་འཁྲུལ་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་འགལ་ན་ཚུལ་གསུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མུ་སྟེགས་པ་ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་དང་། གྲངས་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་།

གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་ཚུལ་བཞི་པར་འདོད་པ་འཁྲུལ་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་
གྲུབ་ན་གནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་ཕྱུག་སྡེ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་
གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་ངེས་པ་སྟེ་
ཚུལ་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ་འཁྲུལ་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་ན་གནོད་པ་དང་འགལ་བ་ལ་
འཁྲུལ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ངེས་པ་དེ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཚུལ་
གསུམ་དུ་མི་འཐད་ལ། དེ་ལས་གཞན་ཡིན་ན་རྣམ་བཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རང་ལུགས་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡང་
དག་གི་མཚན་ཉིད་

༼༡༧༨ ན༽

སྐྱོན་མེད་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྱབ་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་
ཞེས་དང་། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །
ངེས་པ་གཏན་ཚིགས་མི་དམིགས་དང་། །བདག་དང་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་
གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་སྟོན་ན་རེ། རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པར་
ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་
ལྟ་བུའི་སྐྱོན་གྱིས་གནོད་པ་མེད་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་། མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་མེད་ན། འབྲེལ་པ་མི་འགྲུབ་ན་རྗེས་སུ་
འགྲོ་ལྡོག་གི་ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པས་སོ། །རྗེས་འགྲོས་ལྡོག་པ་འཕེན་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། རྗེས་འགྲོ་ཙམ་འཁྲུལ་ཞིང་རྗེས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ལྡོག་པ་
འདུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་གྱིས་གནོད་པ་མེད་དེ། ཡོད་ན་ཡོད་
པའི་རྗེས་འགྲོ་དེ་ཉིད་ལོག་ན་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་
ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་དང་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་དང་།
ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་ནོ། །བོད་ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་ངེས་
རུང་ཙམ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་ངེས་རུང་ཙམ་རྟགས་ཡང་
དག་མིན་པར་ཐལ། ངེས་རུང་ཙམ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
རྣམ་ངེས་ལས། རང་ཉིད་དམ་དེའི་གཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་

ཏེ། དཔེར་ན་མེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྟུངས་པ་ལ་སོགས་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་འབྱུང་བ་འདུས་པ་ལྟ་བུ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ནི། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་དགོས་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་གོ་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གོ་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ལ་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་དེ། ངེས་པ་མེད་ན་འབྲེལ་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ངེས་ལས། ཐ་མར་སློས་པའི་ངེས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཀ་ལ་ལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ

ངེས་པ་འདི་ལ་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀས་གནོད་པ་མེད་དེ། རྒྱུ་མཚན་འདི་ལྟར་ལོ། །ཁྱུང་སོགས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ངེས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་དེ། ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་ཀྱང་། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན་སྒྲོམ་ནང་གི་ས་བོན་ཡང་ས་བོན་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། རྣམ་བཅད་ཡོད་དེ། སྒྲོམ་ནང་གི་ས་བོན་ཡང་རྐྱེན་དང་མ་ཕྲད་ན་བྱེད་རྒྱུ་མིན་པ་བཞིན་དུ། རྟགས་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་ན་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ། ངེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་ལ་ལྟོས་ན། རྟགས་དུ་བ་སོགས་དོན་ཆོས་མིན་པར་འགྱུར་ལ། མི་ལྟོས་ན། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དུས་ནའང་ངེས་པར་བྱས་པ་ཡོད་པས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་གཅོད་མི་ནུས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། བློ་ལ་ལྟོས་ལ་དེ་ལྟ་ནའང་སྣང་བཏགས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བའི་དོན་ཆོས་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འཇུག་པའི་ཚེ་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ནི། རྒྱ་སྟོན་སོགས་ཁ་ཅིག་ལའི་དུ་བ་སོགས་རྫོང་གཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་དེ། རྫོང་གཞིས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཡུ་བུ་རྫོང་པ་མེད་དེ། མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ན། རྟགས་དུ་བ་ཆོས་ཅན། མཐུན་དཔེ་ཚང་མང་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ

མེད་པར་ཐལ། རྩོད་གཞི་ལས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་རྟགས་དེ་དང་འདྲ་བར་རྩོད་
གཞི་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས།
མི་ལྡན་གཅོད་ཕྱིར་གཞན་གང་ནི། །རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཏེན་མེད། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ནི། ཡུལ་དུས་རྣམ་པས་གཞན་ལྡན་རྣམ་
གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་སེལ་སྤྱི་
ལྡོག་

རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །སྤྱི་མཚན་
གཞི་ཡིན་པ་འདི་ལ་གཞན་མུ་སྟེགས་པ་དང་། བོད་བརྟུས་པ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་གཉིས་
པོ་དེ་ལ་ཚུལ་གཉིས་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཀླན་ཀས་གནོད་པ་མེད་དེ།
སྤྱི་དེ་ཉིད་རྟོད་གཞི་ལ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་གྲུབ་པར་ངེས་པ་ཕྱོགས་ཆོས།
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་རྗེས་འགྲོ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྤྱི་བསྒྲུབ་
བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སྤྱི་དེ་རྟོད་
གཞི་ལ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྔར་མ་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་
མཚོན་བྱའི་རབ་དབྱེ་ལ། ཇི་ལྟར་འབྱེད་པའི་ཚུལ། ཕྱེ་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར
བྱ་བ་དང་། དེ་དག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་
དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པའི་
གཏན་ཚིགས་ནི། དབྱེ་སྒོ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་སུ་འགོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་
ན། མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས། བསྒྲུབ་བྱའི་
ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་པ་གཉིས། འབྲེལ་
པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་གཉིས། སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་
སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དོན་སྒྲུབ་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་གཉིས། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན།
གྲགས་པ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གཉིས་སོ། །སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན།

མ་དམིགས་པ་དང་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ། བོད་ཁ་ཅིག་སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན། དགག་རྟགས་ཡང་གཉིས་སུ་འབྱེད་པས་བཞིར་འགྱུར་ལ། དགག་རྟགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ན། སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱང་གཅིག་དུ་བསྡུས་པས་ཡང་ན་བཞི། ཡང་ན་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ནི། དགག་རྟགས་མཐའ་དག་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་དཔེ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཏན་ལ་དབབ་དུ་རུང་བས་གཅིག་

ཅུ་འདུ་ལ། སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དཔེ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས། སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་རྟགས་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཕྱེ་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ། མི་དམིགས་པ་དང་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ། དང་པོ་ནི། དགག་བྱ་དངོས་སུ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ནི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དབྱེ་ན་ངོ་བོ་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པ་དང་འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པས་འབྲེལ་ཆོས་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ནི་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དབྱེ་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་ལྟར་རུང་བུམ་པས་དག་པའི་ཕྱོགས་འདི་ན་ཆོས་ཅན། ལྟར་རུང་བུམ་པ་མེད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། དེ་ཡོད་ན་དེ་དམིགས་དགོས་པ་གང་ཞིག དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་སྦོ་འཕྱུར་བ་དང་ལྡན་པའི་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་འདི་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་ཤིང་གིས་དག་པའི་བྲག་རྫོང་འདི་ན་ཆོས་ཅན། ཤིང་ཤ་པ་མེད་དེ་ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་ལ་རྣམ་ངེས་ལས། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་པར་

བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་ནི། གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཞེས་དང་། དེའི་
འགྲེལ་པར་ཚོས་མཆོག་གིས། གཉིས་ཀའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགག་པ་དང་ཐ་
སྙད་ཀྱིའོ། །འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་ལྡར་མི་རུང་བ་ནི། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་
མི་དམིགས་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། མེད་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་གོ་བར་
བྱེད་ལ། འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་ལྡར་རུང་བ་ལ་ནི། མེད་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་དང་། ཤཱཀྱ་བློས། འདི་ལ་ཡང་ཕྱོགས་གང་ན་མེ་དང་དུ་བ་
དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་སྦྱོར་གྱུར་པ་དག་མི་དམིགས་པ་དེ་ན་མེ་མེད་པ་བཞིན་

༼༡༧༨ ན༽

ཧུ། ཧུ་བ་མེད་པ་ཡང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ཁོ་ནས་ངེས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་སྦྱོར་བ་ནི་མིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ན་རླངས་པ་འཕྱུལ་བ་ལ་སོགས་པ་དུ་བ་དང་འདྲ་བས་བསླུས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ལས་དུ་བ་མེད་པ་ངེས་པར་བཟུང་མི་ནུས་ལ། མེ་མེད་པར་ནི་ངེས་པར་ཟིན་པ་དེ་ཁོ་ན་རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་མེད་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན། དུ་བས་དབེན་པའི་ར་ཀུན་ནས་བསྐོར་བ་བླ་གབ་མེད་པ་འདི་ན་ཆོས་ཅན། དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གནོད་བྱེད་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ། དབྱེ་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་། ཕན་ཚུལ་སྤངས་འགལ་དམིགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མེ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མེ་འབྲས་དུ་བ་མེའི་ཁྱབ་བྱ་ཙནྡན་གྱི་མེ་སྟེ། ཚ་རེག་བསྐོར་བཞིས་གྲང་རེག གྲང་རེག་གི་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད། གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད། གྲང་བའི་ཁྱབ་བྱ་བ་མོའི་རེག་པ་སྟེ། གྲང་རེག་སྐོར་བཞི་བཀག་པས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་སོགས་བཞི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པ་སོགས

བཞི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་སོགས་བཞི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་སོགས་བཞི་སྟེ་སྦྱོར་བ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མེ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གྲང་རེག་སོགས་འགོག་མི་ནུས་པར་ཐལ། མེ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་མེ་བསྐྱེད་པའི་བུད་ཤིང་ཡིན་ན། མེ་མིན་ཞིང་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་འཛོག་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ལ་བྱེད་ན་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གྲང་རེག་སོགས་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན། མེ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཆོས་ཅན། གྲང་རེག་སོགས་འགོག་མི་ནུས་པར་ཐལ།

མི་མ་ཡིན་ཞིང་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས་བླངས་སོ། །རང་
ལུགས་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་ལས་གསུམ་དང་བཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གཞག་
མང་དུ་བཤད་ཀྱང་། གྲང་རེག་སོགས་འགོག་ནུས་སྟ་མ་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དམིགས་པ་ལ། དངོས་འགལ་དང་རྒྱུད་
འགལ་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་
དངོས་འགལ་གྱི་འགལ་ཟླ་འགོག་པ་ལ། འགལ་ཟླ་གཅིག་དམིགས་པ་རྟགས་
སུ་སྦྱར་ནས་གོ་བྱེད་ཡང་དག་གི་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། དངོས་འགལ་བཀག་པ་དང་དམིགས་པ་གཉིས་རྣམ་གཅོད་
ཡོངས་གཅོད་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་ངེས་ལས། ཡང་ན་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
ནི། དངོས་འགལ་དེ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བརྒྱུད་འགལ་ཟླ་གཅིག་རྟགས་
སུ་སྦྱར་ནས་འགོག་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་དངོས་ཀྱི་སྟོང་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
སྟེ། རྟག་དངོས་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་མ་བྱས་པ་དེ་དང་། དངོས་འགལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་
སྦྱར་བ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་སོ། །དེས་ན་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་

དང་འགལ་བ་རྟགས་སུ་སྦྱོར་བ་སྟེ། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ནི། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་དང་དངོས་འགལ་རྟགས་སུ་སྦྱོར་ལ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་རྟགས་སུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་མགོ་སྒྲི་བར་བྱའོ། །གཅིག་གི་ཡུལ་གྱིས་གཅིག་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པས་ན། ཚད་མས་གནོད་པའི་འགལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་ཀྱང་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བ་དམིགས་པའི་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པར་འདུས་ཏེ། དཔེར་ན། གོས་དཀར་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོར་མ་ངེས་ཏེ།

{༡༧༨ ན}

སྔོན་པོར་འགྱུར་བ་རང་རྒྱུ་ལས་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟོས་པས་ངེས་པ་འགོག་པ་སྟེ། ངེས་པའི་དངོས་འགལ་མ་ངེས་པའི་ཁྱབ་བྱ་ལྟོས་བཅས་བཀོད་ནས་ངེས་པ་འགོག་པའོ། །ངེས་པས་ལྟོས་པ་འགོག་པ་ནི། བྱས་ཡོད་ཆོས་ཅན། འཇིག་པའི་ངོ་བོར་ངེས་ཏེ། འཇིག་པར་འགྱུར་བ་རང་རྒྱུ་ལས་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའོ། །

དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅེ་ན། བོད་རྣམས་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་འདོད་པ་བཀག་ཟིན་ལ། ལྡན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་དམིགས་ཐམས་ཅད་བཟློག་པ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། དགག་བྱ་གྲང་རེག་སྐོར་བཞི་པོ་རྟགས་མེ་སྟོབས་ལྡན་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་མེད་པའི་ཚོགས་པས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་འཁྲུལ་ཏེ། གྲང་རེག་སྐོར་བཞི་པོ་མི་སྐྱེ་ཞིང་མེའི་སྐོར་བཞིས་ཀྱང་དཔེན་པའི་རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པའི་ཚོགས་པ་ཆོས་ཅན། གྲང་རེག་སྐོར་བཞིའི་རྒྱུར་ཐལ། མེའི་སྐོར་བཞི་མེད་པའི་ཚོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། རྟགས་བསལ་ཆོས་ཅན་འཛིན་པས་གྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི་སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་ལོག་པས་འབྲེལ་ཆོས་ཉིད་ལྡོག་པ་ཡིན་པ་དེས་དགག་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་འབྲེལ་བློ་ངོར་འགྲུབ་སྟེ། སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པས་འབྲེལ་ཆོས་ཁེགས་པས་སོ། །འགལ་དམིགས་ནི། འགལ་ཟླ

གྲུབ་ན་ཅིག་ཤོས་ལ་གནོད་པས་ཁེགས་ཀྱི། འབྲེལ་ཟླ་འགོག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པས་ལྡོག་འབྲེལ་དཔྱད་མི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་པས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ། དབྱེ་ན། དངོས་དང་ཆ་མཐུན་ཁོང་དུ་འདུ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་དག་པ་བ་དང་ཁྱད་པར་ལྟོས་པ་བ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་རང་ངེས་པ་རང་གི་ཁྱད་པར་ངེས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ། དཔེར་ན་སྒྲ་ཆོས་ཅན།

མི་རྟག་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད།
གང་ཞིག་རང་ངེས་པ་རང་གི་ཁྱད་པར་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པ། དབྱེ་ན། རང་གི་ཆོས
ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཁོང་ན་ཡོད་པ། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་ཏེ་བྱས
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བ་སྟེ། གང་གིས་བྱས་ན་རྒྱུས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པས་སོ། །
ལྟོས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི
ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྲེལ་པ་གཞན་གྱི་ཆོས་ལ་ལྟོས་པ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི
རྟག་སྟེ། སྐྱེ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིས་མཚོན་ནས། རང་གི
སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང་། ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆོས་གང་བཀོད་དོ་ཅོག་ལ
ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། བསྒྲུབ་བྱའི
དབང་གིས་དབྱེ་ན། དོན་སྒྲུབ་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལྟ་བུའི
རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དེའི་ཆ་མཐུན་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚང་བས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང
དཔོག་པ་དང་། དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་དུ་བ་སྒྲུབ་པ་ལྟ
བུ། མུ་སྟེགས་བྱེད་དོན་གཞན་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡང་དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས
པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་རྟགས་ལ
བདག་གཅིག་འབྲེལ་པ་དགོས་ན། དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི
དུ་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ

གཉིས་རྫས་མི་གཅིག་ཀྱང་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་འཛོག་པ། དུ་བ་སྐྱེ་
བཞིན་པ་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་པས་བཀོད་པ་དེ་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་། རྟགས་སུ་དུ་བ་
སྐྱེ་བ་བཞིན་པ་དང་མི་རྟག་པའི་དུ་བ་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་
དད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་གོས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད། རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དོན་གཞན་ཡོད་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་
བ། དབྱེ་ན་དངོས་དང་ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི་རང་གི་
བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང

{༣༥༠ ན}

དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ནི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་འབྲས་རྟགས་དེ་དང་ཆ་མཐུན་པ་ཚུ་སྐྱུར་ལུས་ཁྲུད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ལས། ཚུ་དང་རྒྱ་ཤུག་གནས་པ་ལ་རྟེན་བརྟེན་པ་དཔོག་པ་སོགས་སུ་སྟེགས་བྱེད། རྟགས་ལ་སོགས་འདོད་པ་ཡང་དོན་གཞན་གྱིས་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །ཁལ་ཏེ་འབྲས་རྟགས་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་དགོས་ན། དུ་བས་མེ་སྔོན་དུ་སོང་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་པའི་ཆ་སྒྲུབ་ན་བདེན་ཡང་། དུ་བས་མེ་སྔོན་དུ་སོང་བ་སྒྲུབ་པ་འདི་རྟགས་ཆོས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། དུ་བས་མེ་སྔོན་དུ་སོང་བ་དཔོག་པ་འདི་རྫས་ཐ་དད་པ་སྔར་གྱི་མེ་ལས་ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས། རྒྱུ་སྔོན་སོང་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ། དབྱེ་ན། རང་བཞིན་དང་། རྟགས་གཉིས་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་ལ་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་བདག་གཅིག་པ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བ་གཅིག་ཡོད་པས་དེར་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ནི། རྟུང་ནག་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་སྤྱིར་འབྲེལ་པའི་ཚུལ་ལ། འབྲེལ་ཆོས་ལ་འབྲེལ་ཆོས་དངོས་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་དུ

བྱེད་ཆོས་དང་། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་གསུམ་དང་། འབྲེལ་ཡུལ་ལའང་འབྲེལ་ཡུལ་དངོས་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དང་། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། འབྲེལ་ཆོས་དངོས་འབྲེལ་ཡུལ་གསུམ་ལ་འབྲེལ་པ་གསུམ། འབྲེལ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས། འབྲེལ་ཡུལ་གསུམ་ལ་འབྲེལ་པ་གསུམ། འབྲེལ་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་འབྲེལ་ཡུལ་གསུམ་ལ་འབྲེལ་པ་གསུམ་སྟེ། སུ་དགུ་ཡོད་པ་ལ་འབྲེལ་ཆོས་ནི། འབྲེལ་ཆོས་དངོས་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་དུ

བྱེད་ཆོས་གཉིས་འབྲེལ་བས་གོ་བྱེད་ལ་ཕན་གྱི། ཁྱད་པར་བྱས་ཆོས་དང་
འབྲེལ་བས་མི་ཕན་ཏེ། བྱས་ཆོས་ལ་ཁྱབ་པས། བྱེད་ཆོས་ལ་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་ཡུལ་ནི། དངོས་དང་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་གཉིས་ལ་
འབྲེལ་བས་ཕན་གྱི། ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བས་མི་ཕན་ཏེ། ཁྱད་པར་
དུ་བྱེད་ཆོས་ཡོད་པ་ན་བྱས་ཆོས་ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་
འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོའམ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་གཉིས་འབྲེལ་པ་སྟེ་གོ་བྱེད་ལ་
ཕན་པའི་འབྲེལ་པ་བཞི་ཡོད་ལ། ལྷག་མ་ལྷུས་མི་ཕན་ལོ། །དེ་དགག་པ་ནི།
སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་མེ་དང་དུ་བ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་གོ་ཆོད་པར་
འདོད་པ་དང་། འདིར་འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བས་གོ་མི་
ཆོད་པར་འདོད་པ་འདི་ནི། རྣམ་གཞག་ནང་འགལ་བས་མི་འཐད་ལ། སྨྱུ་གུ་ལ་
སོགས་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་
གང་ནས་ཀྱང་དེ་འདྲ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཆོས་ལ་ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་
འབྲེལ་པར་འདོགས་ན། རྒྱུ་ཆོས་དཔོག་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་
གྱིས་འབྲེལ་པ་གཉིས་ལས་གཞན་ཡོད་པ་བཀག་སྟེ། རིགས་པའི་ཐིགས་པ་
ལས། དེའི་རང་བཞིན་མིན་པ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བ་མིན་པ་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་པ་
མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མདོར་ན། འབྲེལ་

པ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པའི་སྐོབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བ་མིན་ཏེ། ངོ་བོ་བདག་ཅིག་པའམ། དོན་གཞན་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བའི་སྐོབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པར་ཟད་པས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །རིགས་ཐིགས་ལས། རང་བཞིན་འབྲེལ་པ་ཡོད་ན། དོན་གྱིས་དོན་གོ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་དང་མ་འབྲེལ་ན་དེ་ར་མི་འཁྲུལ་བར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ནི། རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པས་འདིར་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ། སྐྱོན་

༼༡༧༡ ན༽

ངོས་བཟུང་བ་དང་། སྐྱོན་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་གོ །
དང་པོ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་འཇོག་བྱེད་དོ། འོ་ན་
ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རི་བོང་རྭས་ཕྱུག་པ་དེ་མི་རྟག་བསྒྲུབ་པར་
སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཐལ། དེའི་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདོད་ན། རྟགས་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་
ན་ལྷ་སྦྱིན་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ན། བདག་དང་ལྡན་པ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་
ཀྱི་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་སུ་བཀོད། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རི་བོང་རྭས་ཕྱུག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡང་མེད་
པར་ཐལ། དགོད་བྱའི་རི་བོང་རྭས་ཕྱུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་སུ་
འགོད་བྱ་མེད་ཀྱང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་མི་འགལ་སྙམ་ན། འོ་ན་རྟགས་མེད་ཀྱང་
དེ་སྐྱོན་ཡོད་པར་མི་འགལ་ཞེས་བྱའོ། །སྐྱོན་ཅན་མེད་ན་སྐྱོན་ཡང་མི་འཐད་དོ་
ཞེ་ན། རྟགས་སུ་འགོད་བྱ་མེད་ན་དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་
མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཚ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་
སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་དང་། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་དང་། འགལ་བའི་ཚ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་

སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ལྡོག་པའི་དབྱེ་བས་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས་སྟེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྐྱོན་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་མི་འགལ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། སྐྱོན་དང་སྐྱོན་ཅན་ཐ་མི་དད་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། སྐྱོན་ཅན་གྱི་བྱེད་ཆོས་ལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགའ་ཞིག་བྱས་པ་སྒྲ་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཆ་ནས་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་།

ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའི་ཆ་ནས་སྐྱོན་ཅན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀའོ་ཞེ་ན། དེ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་ནུས་མི་ནུས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྐྱོན་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་རེ་རེ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཇོག་མི་ནུས་པར་ཐལ། རྟགས་འགོད་པའི་དགོས་པ་ནི་རང་གི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཚུལ་རེ་རེ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཇོག་མི་ནུས་པར་ཐལ། དེ་ཙམ་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ནུས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་རེ་མ་གྲུབ་པས་ཀྱང་རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་མ་ཡིན་པར་འཇོག་མི་ནུས་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་མ་གྲུབ་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་མི་ནུས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་རྣམས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐྱོན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོན་ཏན་ཅན་དང་སྐྱོན་ཅན་མི་འགལ་བར་འདོད་པ་བབ་ཅོལ་འབའ་ཞིག་གོ །གཉིས་པ་ནི་འགའ་ཞིག སྐྱོན་དང་སྐྱོན་ཅན་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དེ་ཉིད་ལ་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པར་

བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་མིག་གི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་འདོད་དམ་མི་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། མིག་གི་གཟུང་བྱའི་སྐྱོན་ཡིན་ནམ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱོན་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རང་ཉིད་རང་གི་སྐྱོན་ཡིན་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་གི་གཟུང་བྱ་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་གི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། མིག་གི་གཟུང་བྱ་ལས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཁྱད་གཞི་དང་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་ཡིན་པ་གཅིག་སྲིད་པར་ཐལ།

རྟགས་སྐྱོན་དང་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་གཅིག་ཡིན་པ་གཅིག་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྡན་གཞི་ལྡན་ཆོས་གཅིག་ཡིན་པ་སྲིད་པར་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྟག་གཞན་གྱི་སྐྱོན། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྟགས་དོན་གཞན་གྱི་སྐྱོན་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། བྱས་པ་སྒྲ་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐྱོན་མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྡན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་མི་འདོད་ན། རྟགས་སྐྱོན་དང་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དོན་གཅིག་པར་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། འགའ་ཞིག་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་འདི་དག་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་ཡིན་གྱི། ལྟར་སྣང་གི་མིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་ནི་དེའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་དུ་མི་འཐད་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་གྱིས་ན་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་གང་ལ་ལྡན་པའི་རྟེན་ནི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་མེད་མིན་པར་ཐལ། མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་

སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་བྱས་པས་དྲི་རྟག་པ་པའི་ཡོན་ཏན་དགག་པས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ལྡན་པའི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱོན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ལ་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱེད་ལ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་གྱི་སྐྱོན་མི་སྲིད་ལ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་སྐྱོན་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་

ལྟར་སྣང་ལ་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་འཛོག་བྱེད་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་རྣམས་དེའི་སྐྱོན་མིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་རྟགས་སྐྱོན་ཀྱང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་སྐྱོན་རང་ལ་ལྡན་པ་ཡང་མི་སྲིད་པར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་སྐྱོན་ཡོད་ལ་དེ་དེ་ལ་མི་ལྡན་པར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་གི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་ཅན་ནམ་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། འདིའི་སྐྱོན་མི་སྲིད་པར་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་གིས་ནི། རྟགས་ཀུན་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ། སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་དཔྱད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་མ་ཞུགས་པར་སྣང་ངོ་། །གཞན་ཡང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་དེའི་ཡོན་ཏན་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དགོས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་མི་ནུས་སུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཚོལ་བ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་རྟགས་ཡང་དག་ཁོ་ན་ལ་ལྡན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ནུས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་གསུམ་པོ་ནི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛོག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྒོ་ནས

བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་ནུས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་གཞག་དུ་མེད་དེ། གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པའི་དགོས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ལྟར་སྣང་གི་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་པ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་བསལ་བྱ་ནི་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་གསུམ་ཡིན་ལ། ཐུན་མོང་གི་བསལ་བྱ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་སོ། །གཞི་གང་དུ་སེལ་ཅེ་

༼༡༥༧ ན༽

ན། རྟགས་ཡང་དག་གི་སྟེང་དུ་སེལ་ལོ། །ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པ་སེལ་ལ། རྗེས་འགྲོ་ངེས་པས་འགལ་བ་དང་། ལྡོག་པ་ངེས་པས་མ་ངེས་པ་སེལ་ལ། ཐུན་མོང་གི་བྱེད་པས་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་བསལ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ནུས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །དེ་ཡིས་མ་གྲུབ་ལྡོག་དོན་དང་། །འཁྲུལ་པ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ངེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སོ་སོའི་བསལ་བྱ་གསུམ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བཟུང་དུ་མེད་པས། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གི་སྟེང་ནས་ངོས་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞར་ལ་ཕྱོགས་སྐྱོན་དཔེ་སྐྱོན་ངོས་བཟུང་བ་ནི། སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ནི། ཕྱོགས་སྐྱོན་ཅན་ནོ། །ཚད་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་པ་སོགས་ནི་སྐྱོན་ཅན་དུ་འཇོག་བྱེད་དོ། །སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ནི། ཕྱོགས་ཡོན་ཏན་ཅན་ནོ། །ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྔ་ནི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཇོག་བྱེད་དོ། འདི་ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལྡན་པས་རྟགས་ཀྱི་ནུས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་ལ། དེར་གྲུབ་པས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་པས་རྟགས་ཀྱི་ནུས་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ བུམ་པ་

བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན་བུམ་པ་ནི་དཔེ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ལ། ཁྱབ་པ་སྟོན་མི་ནུས་པའི་ཆ་ནི་སྐྱོན་ནོ། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཆ་ནི་སྐྱོན་ཅན་དུ་འཇོག་བྱེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཁྱབ་པ་སྟོན་མི་ནུས་པ་དཔེའི་སྐྱོན་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེ་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ནི་ཁྱབ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ལ་འདི་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱོན་ངོས་བཟུང་བ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །

སྐྱོན་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་

༼༡༨༧ བ༽

ལྟར་སྣང་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་གོ ། དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚང་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ངེས་ཞིང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། མཚན་ཉིད་ནི་རང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་སོ། །དབྱེ་བ་ལ་མཚན་གཞིའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུའི་འགལ་རྟགས་གཉིས་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་ཉན་ཤེས་བཀོད་པ་དང་། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྦྱོར་བ་དགོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་འགོག་པ་གཉིས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་འགོག་པ་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། །དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། རིམ་པ་ལྟར་ནམ་མཁའ་རྟག་རྫས་སུ་འདོད་པ་དག་གིས་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་གྲངས་ཅན་གྱིས་མིག་ལ་སོགས་པ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། གཞན་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། བཞི་པ་ནི་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གཞག

ལ། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་ན། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པས་འགལ་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་ལ། མི་འགོག་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་རྟགས་སུ་མི་འཐད་དོ་ཅེ་ན། སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་ལ། ཞེ་འདོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་སུ་སོང་བས་འགལ་རྟགས་ཞེས་གསུངས་པས་ན་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེ་འདོད་ལ་འགལ་རྟགས་སུ་སོང་ཚུལ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཚུལ་བཞིན་ནོ། །

སྦྱོར་བ་དགོད་ཚུལ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་ཅེ་ན། ཐོལ་སྦྱོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དེ་སྐད་དུ་སྦྱོར་གྱི། རྒྱུ་མཚན་གཞན་མེད་དོ། །མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་སླུ་བ་མི་འཐད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་དང་གཞན་དོན་བྱེད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཡིན་ཞེས་སྦྱར་དགོས་ཏེ། ཞེ་འདོད་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་གི་དངོས་སུ་བརྗོད་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ནི་བདག་དོན་བྱེད་པ་ལ་བསམས་ནས་སྨྲས་པས་ཞེ་འདོད་ལ་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་མི་རིགས་ཏེ། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པ་ལ་འདི་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པས་བདག་དོན་ལས་བཟློག་པ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་བདག་ཅེས་པ་ནི་རྟག་པ་གཅིག་པུ་ཆ་མེད་པ་ལ་འདོད་ལ། འདུས་ཤིང་བསགས་པས་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་མ་དང་། དུ་མ་དང་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་གཞན་དང་གཞན་བསྐྱེད་པའི་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་འཐད་དོ། །འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་རྟག་པ་གཅིག་པུ་སྐྱེད་པ་ལས་བཟློག་ནས་རང་འབྲས་རྣམ་ཤེས་དུ་མའི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཟློག་པ་ལ་རྟགས

ཡང་དག་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། མིག་སོགས་རྐྱེན་གསུམ་དང་མ་ཕྲད་པའི་སྔོན་ཁྱེང་གི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་དབང་ཤེས་མི་རྟག་པའི་དོན་བྱེད་པར་ཐལ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྡུལ་དུ་མ་ཚོགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་འདོད་ལ། སྔོན་ཁྱེང་གི་གཟུགས་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཅེ་ན། འོན་ཕ་རོལ་པོས་བདག་ཅེས་པ་གང་ལ་འདོད། སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་ཅེ་ན། འོན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྟག

༼༡༨༩ བ༽

པ་གཅིག་པུ་རང་དབང་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་སོང་བས་ཟློག་པ་ན་དབང་ཤེས་མི་རྟག་པ་དུ་མའི་དོན་བྱེད་ཞེས་བྱ་དགོས་པས་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་སོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ལ་མི་འདོད་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་ལ་འདོད་ཅེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་དེ་ཙམ་ལྟ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་བདག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་དབང་ཤེས་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཚུལ་ནི་ཤེས་པ་རྟག་པ་གཅིག་ཉིད་དབང་པོའི་སྒོ་ལ་རིམ་གྱིས་རྒྱུ་བའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་སོགས་དེ་ཙམ་ལྟ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་མུན་ཁུང་གི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པར་ངེས་པར་ཐལ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཙམ་གྱིས་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པར་མ་ངེས་པར་འདོད་ན་ནི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བས་བཟློག་པ་ལ་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བའི་རྟགས་སུ་མི་འཐད་དོ། །རྣམ་ཤེས་རྟག་པ་གཅིག་པུའི་དོན་བྱེད་པ་ལ་བདག་དོན་བྱེད་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ལས་ལྡོག་ནས་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་མི་རྟག་པ་དུ་མའི་དོན་བྱེད་པར་ངེས་པ་ལ་འདོད་ན། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། བདག་དོན་བྱེད་དེ། བདག་ལ་དངོས་སུ་ཕན་པའི་རྒྱུ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་སུ་དཔེར་བརྗོད་པར་འཐད་དོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་ཟློག་པ་ལ་ཁྱབ་པ

མ་ངེས་པས་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལས་ཟློག་པ་དཔེར་བརྗོད་པ་ཡང་། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་རྣམ་ཤེས་མི་རྟག་པའི་དོན་བྱེད་དེ། དེའི་དངོས་རྒྱུ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲ་དགོས་ཏེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཙམ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ལ། རྐྱེན་གསུམ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་དོན་བྱེད་ཅེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། གྲངས་ཅན་གྱིས་བདག་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་སྨུར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼༧༤༥ ན༽

དེའི་གཞུང་ལུགས་ལས། སྐྱེས་བུ་རང་བཞིན་མིན་གྱི་རྣམ་འགྱུར་མིན་ཞེས་བྱུང་
བས་སོ། །གང་དག་བདག་གི་དོན་བྱེད་ཅེས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་འདོད་པས་གཏིང་
མ་རྟོགས་སོ། །འོན་ཇི་ལྟར་འདོད་ཅེ་ན། དཔེར་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ། མིག་ལ་
སོགས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར། མལ་ཆ་
དང་སྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ཞེས་བྱུང་བས་ན། སྐྱེས་བུ་ལ་ཕན་
འདོགས་པ་ཡིན་ཏེ། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་ཚུལ་དུ་
འདོགས་པར་མངོན་ནོ། །ཕན་འདོགས་ཞེས་པ་ཡང་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་
དོན་ནི་མིན་ཏེ། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པས་སྐྱེས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་
ཡིན་ཡང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མིན་ཞེས་པའི་ཚུལ་དུ་འདོད་པར་མངོན་པས་སོ། །
གངས་ཅན་གྱི་ཁྲོད་འདིར་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པ་གཞན་མི་སྣང་ངོ་། །བདག་དོན་
བྱེད་པ་ལས་བཟློག་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་འབྲས་བུའི་རྣམ་ཤེས་
ལ་འདོད་ན་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདིར་གཞན་ཞེས་པའི་སྒྲ་
དོན་གཉིས་ལ་བདགས་ནས་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་དུ་མ་གཞན་དང་གཞན་སྐྱེད་པ་
ལ་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་པས་གྲུབ་ཟིན་པས་སྒྲུབ་མི་དགོས་ལ། གཞན་ཞེས་
པ་རྣམ་ཤེས་རྟག་པ་གཅིག་པུ་ལ་འདོད་ན། རྟགས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སངས་རྒྱས་པས་གྲངས་ཅན་པ་ལ་རྩོད་པར་མངོན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་པའི་

བཟློག་པ་ལ་ཁྱབ་པ་རྣལ་མར་ངེས་དགོས་པར་འདོད་པས་འདི་ལྟར་བྱ་དགོས་ཏེ། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་ལ་ཕན་པ་བྱེད་དེ་དེ་ལ་ཕན་པའི་རྒྱུ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དགོས་སོ། །འདི་ལ་ཁྱབ་པ་རྣལ་མར་ངེས་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ཕན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་རྟགས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚང་བ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་བཞིན། གལ་ཏེ་མིག་སོགས་རྟག་པ་གཅིག་པུའི་དོན་

ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་འགལ་རྟགས་སུ་མི་འཐད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་ལ། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཆོས་གྲུབ་པོ་སྙམ་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། འོན་ཞེ་འདོད་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར། སྔ་མ་ལྟར་ན། དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཞེ་འདོད་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་འགྱུར་ན། དེ་སྒྲུབ་ལ་འགལ་རྟགས་མིན་པར་ཐལ། ཞེ་འདོད་ལ་འགལ་རྟགས་སུ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ཞིང་དངོས་སུ་དེ་ལྟར་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ཐམས་ཅད་ཕ་རོལ་པོའི་ཞེ་འདོད་ལ་ལྟོས་ནས་ཕ་རོལ་པོ་རང་གིས་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་ཉིད་རང་གིས་བཀོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བཀག་པར་སོང་བས་ཞེ་འདོད་ལ་ལྟོས་ནས་འགལ་རྟགས་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། ཞེ་འདོད་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྤྱིར་འགལ་རྟགས་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་མིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འདི་དག་ཀུང་སྔོར་བ་དགོད་ཚུལ་ཙམ་ལ་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་ནི་མིན་ཏེ། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། འདི་ཐམས་ཅད་ཀུང་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་

ངེས་ལས། རྣམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་ཞིག་ཐ་དད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། དེའི་ཐ་དད་པ་ནི་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་ཏེ། ལ་ལར་ནི་བརྗོད་པར་འདོད་པས་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་དག་གིས་ཉེ་བར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་། འགའ་ཞིག་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི། །དབྱེ་བས་འགལ་བ་བཞི་ཞེས་ཟེར། །འགལ་བ་བརྗོད་འདོད་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་བཞི་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་གཅིག་ལ་སྦྱོར་བ་དགོད་ཚུལ་བཞི་

ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་མིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། འགལ་བ་ནི་ཐ་དད་དུ་སྒྲི་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རེས་འགའ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སམ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་སམ། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འགལ་རྟགས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་འགལ་བས་འགལ་རྟགས་ཞེས་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། མི་འདོད་འདོད་པའི་ངེས་སྒྲུབ་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་གསུམ་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། རྟགས་གང་གིས་སྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་དོ། །དབྱེ་བ་ལ། ཐུན་མོང་མིན་པའི་དང་། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དཔེར་བརྗོད། རྣམ་བཞག་གོ །དང་པོ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། མཁས་པ་དུ་མས་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་ཤིང་ཁྱབ་པ་ཡང་རྣལ་མར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་རྟགས་ཡང་དག་གོ །ཁྱབ་པ་ངེས་ཚུལ་ཡང་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲས་ཏེ་འཆད་ཅིང་། འགའ་ཞིག

མཉན་བྱ་དང་རྟག་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་མ་རྟོགས་པ་འབའ་ཞིག་སྟེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་ཟིན་པས་མཉན་བྱའི་རྟགས་དོན་མེད་ལ། མ་ངེས་ན་ནི་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། རྟག་པ་དང་མི་འགལ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་དོན་ལ་མི་འགལ་བའམ་བློས་མ་ངེས་པ་ཙམ་ལ་འདོད། དང་པོ་མི་འཐད་པ་རྟོགས་པར་སླ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བློ་ངོར་

དེ་ལྟར་དུ་རུང་ཡང་མ་ངེས་པར་འགྱོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་སོ། །དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། མཉན་བྱ་ཕྱོགས་སུ་སྒྲུབ་བཞིན་པའི་དུས་སུ། སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། ཇི་སྲིད་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེ་སྲིད་དུ། མཉན་བྱ་ཡང་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ན་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་མཉམ་བྱ་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ཞེ་ན། སྒྲའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་སྒྲ་ལས་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་རང་གི་ལྡོག་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །འདི་སྒྲའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་སྒྲ་ལས་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དཔེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་འབྲེལ་གཏན་ལ་དབབ་མི་ནུས་པས། རྟགས་ཡང་དག་ལྟར་ཐོག་མར་དཔེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་འབྲེལ་རྟོགས་ནས་འོག་རོལ་ཏུ་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྣམ་གཞག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རྟགས་མིན་ནོ། །མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པའི་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་ན་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་ཏེ། སྒྲའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་སྒྲའི་རང་ལྡོག་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལ་མཐོང་ཞིང་དེ་ལ་ཡང་རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་གང་

རྟུང་གིས་བརྟུས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་ཕྱོགས་གཉིས་གང་རུང་ལ་མཐོང་དགོས་ཞེ་ན། གང་རུང་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཀྱང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་སྦྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་གང་རུང་གིས་བྱས་པར་ངེས་ཀྱང་། ལྷ་སྦྱིན་གྱིས་བྱས་པར་ཡང་མ་ངེས། མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་བྱས་པར་ཡང་མ་ངེས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་རྟགས་མིན་པའི་གནད་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དུ་མས་མ་རྟོགས་ཤིང་ཁོ་བོའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་བདེ་

བླུག་ཏུ་རྟོགས་པ་འདི་གངས་ཅན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ལ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྙམ་
མོ། །རིགས་པ་འདི་ནི་མཚོན་བྱ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་མཚན་ཉིད་རྟགས་སུ་
བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་
མིན་པའི་མ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་ཁོ་ནའི་ཆོས་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་
བཀོད་པའི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཚིགས་ལ་ཡང་། མཚན་ཉིད་ནི། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་ལ་ཡང་
འཇུག་པར་མཐོང་བས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སོ། །དབྱེ་བ་ལ་
དངོས་དང་། ལྷག་ལྡན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གཉིས་སོ། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་
ནི། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་དོ། །
ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །
ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་
པ་ནི། ངུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར

ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ་ལུས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པར་མི་འཐད་དེ། རྟག་པ་ལ་ལུས་ཅན་ཡིན་མིན་ཆ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་ཅན་མིན་པས་ཁྱབ་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་བྱེ་བྲག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ལྟོས་ནས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཆ་གཉིས་པར་བཤད་དེ། བྱེ་བྲག་པས་རྟག་པ་

ལུས་ཅན་ཡིན་མིན་ཆ་གཉིས་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ནི་ལུས་ཅན་ཡིན་ལ་རྟག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པར་ནི་ཁོ་བོས་བྱས་པའི་རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་ལྟ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལྷག་ལྡན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཚོད་ཅིང་ཅིག་ཤོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་ལུས་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་དོ། །དབྱེ་བ་ལ། ཡང་དག་ལྷག་ལྡན་དང་། འགལ་བ་ལྷག་ལྡན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཞིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་ངག་སྨྲའི་སྐྱེས་བུ་ཕ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མིན་ཏེ། ངག་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཞིང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་ངག་སྨྲའི་སྐྱེས་བུ་ཕ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ལྷག་ལྡན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་ལུས་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །

གསུམ་པ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའོ། །དབྱེ་ན། གང་ཟག་ལ་ལྟོས་པའི་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞི་ལ་ལྟོས་པའི་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐ་དད་མེད་

ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྡེ་གྲོལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི། གྲངས་ཅན་པས་
སངས་རྒྱས་པ་ལ་བློ་བདེ་སེམས་མེད་སྒྲུབ་པ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་གས་སུ་བཀོད་
པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་སྡེ་གྲོལ་ལ་མ་གྲུབ་སྟེ། སྡར་ཡོད་གསལ་བར་གྱུར་པ་ཙམ་
ལས་སྐྱེ་བ་དང་། མི་གསལ་བར་གྱུར་པ་ཙམ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཐ་སྙད་འདོགས་
ཤིང་། དེ་ནི་སྐྱེ་འཇིག་གི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་གྲོལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི།
གཙེར་བུ་པས་སངས་རྒྱས་པ་ལ། ཤིང་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་
ཏེ། ཤུན་པ་བཤུས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །

འདི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་མ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་པ་ནི་སྐམ་པ་ཙམ་འཆི་བའི་སྒྲའི་དོན་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་དབང་པོ་དང་ཚེ་འགག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཆི་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་ཤིང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔ་རྒོལ་ལ་ནི་གྲུབ་སྟེ། སྐམ་པ་ཙམ་ལ་འཆི་བའི་སྒྲ་སྦྱོར་ཞིང་དེ་ནི་ཤིང་ལའང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །བདག་ཆོས་ཅན། ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ན་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞི་རྟགས་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རི་སུལ་དབུས་མ་ན་ཆོས་ཅན། རྨ་བྱ་ཡོད་དེ། རྨ་བྱའི་སྒྲ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཞིན་དུ་ལ་འདི་ན་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། དམ་བཅའི་དོན་ལ་ཐ་མི་དད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཏེ། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཆོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཇི་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེ་སྲིད་དུ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ

ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་པ་ངེས་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟགས་མིན་ལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ནུས་ན། གཏན་ཚིགས་བཀོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དམ་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པར་བཟུང་བས་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་དམ་བཅས་ཙམ་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་དེ་ལས་གཏན་ཚིགས་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམ་བཅས་ཙམ་གྱིས་ནི་རྟོག་པ་སྐྱེད་མི་ནུས་པས་མ་གྲུབ་པའི་

གཏན་ཚིགས་སུ་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་ལ་སྒྲ་ཇི་ལྟར་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། སྒྲ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་མ་གྲུབ་པར་བརྗོད་དོ། །མདོར་ན་སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་མ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲའི་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་ཡང་སྐྱེད་མི་ནུས་ཏེ། གོང་དུ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། ཇི་སྲིད་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེ་སྲིད་དུ་གཞི་རྟགས་འབྲེལ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་ཕྱོགས་ཆོས་ཞིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། རྟགས་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག ཚུལ་གསུམ་གྲོལ་བ་གང་གི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མ་གྲུབ་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་ཕྱོགས་ཆོས་གྲོལ་བའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མེད་པའོ། །དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་།

ཀློ་དོར་མ་གྲུབ་པ་དང་། ནོལ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། དང་པོ་ལ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་
ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། བདག་ནི་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་
ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི།
མི་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་ཡོན་ཏན་དང་
ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱོགས་རེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས།
རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ། རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་
ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤིང་རྣམས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཡོད་དེ།
མཚན་མོ་ལོ་མ་

[༥༨ ན]

འཁྲུམས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཟླ་བ་གཉིས་འཛིན་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞི་རྟགས་འབྲེལ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་ལྷངས་པའམ་དུ་བ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཞིན་དུ། སྐྱ་རྫས་དང་ལྡན་པའི་ལ་འདི་ན་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྨ་བྱའི་སྒྲ་གང་ན་གྲགས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཞིན་དུ། རི་སུལ་དབུས་མ་འདི་ན་ཆོས་ཅན། རྨ་བྱ་ཡོད་དེ། རྨ་བྱའི་སྒྲ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་རྒོལ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྔ་རྒོལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི། གྲངས་ཅན་གྱིས་བློ་དང་བདེ་བ་སོགས་ཆོས་ཅན། སེམས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ཕྱི་རྒོལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི། གཅེར་བུ་པས་ཤིང་ཆོས་ཅན། སེམས་ཡོད་དེ། ཤུན་པ་བཤུས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་རེ་ལ་མ་གྲུབ་པའམ། རྒོལ་བ་གཉིས་ལ་མ་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞིའི་རྣམ་བཞག་གོ །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་གྲུབ་ཅིང་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་བྱེད་

པའི་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། རྟགས་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་ལ་མ་
མཐོང་བ་དང་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མ་
ངེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སོ། །དེ་ལ་ཆོས་
ཅན་ཁོ་ནའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཆོས་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་།
ཆོས་ཅན་གཞན་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་ཐུན་མོང་བའི་ཐ་
སྙད་བྱས་སོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མཉན་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་
ཐུན་མོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ལས་ལྡོག་གཞན་ཟ་སྒྲ་ལ་ཡང་མཐོང་བས་སོ་
ཞེ་ན།

ཆོས་ཅན་དང་དོན་ཐ་དད་པ་ལ་མཐོང་བ་ལ་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ལྡོག
གཞན་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་པ་མིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །སྐབས་ཀྱི་དོན་ནི། ཆོས་ཅན་
དུ་ཡོངས་སུ་བཟུང་མི་རིགས་ཤེ་ན། ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་དེ་དང་རིགས་མི་མཐུན་པ་
གཞན་ལ་མེད་པས་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཐུན་མོང་མིན་པའི་མ་
ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལས་
གཞན་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་ལ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་
བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སོ། །དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་དང་རིགས་མི་མཐུན་པ་གཞན་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་བ་མཉན་བྱ་ལྟ་
བུའོ། །གཞན་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། མི་འདི་ཆོས་ཅན། ལྟ་ལས་ཆེ་འཕོས་
པ་ཡིན་ཏེ། མིག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དོན་ལ་
ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། རིག་བྱེད་རྟག་པར་འདོད་པའི་ངོར་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་
སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་རིག་བྱེད་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་
ཀྱང་མ་མཐོང་བ། གང་བྱས་པ་མི་རྟག་སྟེ། རིག་བྱེད་བཞིན་ནམ་མཁའ་ནི་མ་
བྱས་པའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཤེས་འདོད་
ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་ལ་ཡང་མཐོང་ཞིང་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་
སོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་ལྷག་ལྡན་ནོ། །དང་པོ་ལ་

མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་ཞིང་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བྱེད་ཀྱི་
རྟགས་སོ། །དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་པར་མཐོང་བ་སྒྲ་ཆོས་
ཅན། མི་རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
ཁྱབ་པར་མཐོང་བ་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྩོལ་བྱུང་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པར་མཐོང་བ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྩོལ་མ་བྱུང་ཡིན་
ཏེ།

༼༡༩༠ ན༽

མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱེ་བྲག་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་བསྟུན་ནས་

གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་རེ་ལ་མ་མཐོང་བ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་མིན་

པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཕ་རོལ་པོ་རྫུལ་ཕྲན་རྟག་པར་འདོད་པ་དང་སྦྲོ་

བསྟུན་ནས་བཤད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ནི་རྟག་པ་ལ་ལུས་ཅན་ཡིན་མིན་ཆ་གཉིས་

མེད་པས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་མིན་ནོ། །ཡང་དག་ལྟག་ལྡན་

གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་། གཅིག་ཤོས་

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྟགས་སོ། དབྱེ་ན་

གསུམ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། ངག་སྨྲའི་སྐྱེས་བུ་ཕ་རོལ་པོ་

ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མིན་ཏེ། ངག་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་

མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་འགལ་ཡང་མ་ངེས་པ། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བུ་ཆུང་ངུ་ཆོས་ཅན། སྔོ་

བསངས་ཡིན་ཏེ། ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཐྭོལ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་

མ་ངེས་ནས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འགལ་ཡང་མ་ངེས་པ། བྱས་པ་དང་རྟག་པ་

འགལ་བར་མ་ངེས་པ་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་

བུའོ། །འགལ་བའི་ལྟག་ལྡན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག མི་

མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་

བའི་རྟགས་སོ། །དབྱེ་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་སོགས་གསུམ་སྟེ།

བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་ལྡོག་ནས་རྟགས་སྦྱོར་མ་བཞིན་ནོ། །འགལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ། ལྡོག་པ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱབ་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ། དབྱེ་བ་ལ། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་པའི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་དབྱེ། སྦྱོར་བའི་དབང་གིས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་སུ་

འགྱུར་ཚུལ་ནི། མ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དཔེ་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་འདུ་ཞིང་། དེ་རང་བཞིན་རྟགས་སུ་བསྡུས་པས་སྦྱོར་བའི་དབང་གིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་བའི་དབང་གིས་རྟགས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་དེ་ཉིད་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་མི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་བ་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྟར་རུང་མི་དམིགས་པ་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་ངེས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ལ་ལྟོས་ལ་ལྟར་རུང་མི་དམིགས་པ་མེད་ངེས་ཀྱི་རྣམ་འཇོག་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་བདག་གཅིག་པས་བརྒྱུད་ནས་རྒྱ་བ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་དགག་རྟགས་མི་སྲིད་པས་རང་བཞིན་རྟགས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །དགག་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལའང་ཡོད་ཀྱང་ལྟར་མི་རུང་བ་ཡིན་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་བཤད་དོ་ཞེས་ཁོ་བོ་འཆད་དོ། །གཞན་ཡང་རིགས་ཐིགས་ལས་ཀྱང་། མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པའི་མི་དམིགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རང་བཞིན་འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པས་དགག་པ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་ལས་དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་དག་ལས་ནི་འགལ་བ་དང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །རང་བཞིན་འགལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག

སྐྱེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྲས་བུ་འགལ་བའི་དཔེར་བརྗོད། སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་དམིགས་རྐྱེན་སྒྲ་རྟག་པ་ཡོད་དེ། སྒྲའི་རྐྱེན་རྒྱལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྲས་བུ་ཉན་ཤེས་རྩོལ་བྱུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཇི་སྐད་དུ། རང་བཞིན་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་དོན་དུ། །གཏན་ཚིགས་གཉིས་དང་བཟློག་པ་གཉིས། །རྩོད་ཕྱིར་ཁྱད་པར་སྦྱི་དག་སྟེ། །ལྟག་མ་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རྩོལ་བྱུང་འབྲས་རྟགས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཤེས

སྒྲ་དག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ་ཅེ་ན། ཉན་ཤེས་སྒྲ་མི་དག་པའི་འབྲས་བུར་སྒྲུབ་པ་ནི། དུང་སྒྲ་འཛིན་པའི་ཉན་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུ་སྒྲ་མི་དག་པ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། དུང་སྒྲའི་མཐུན་རྐྱེན་རྩོལ་བ་རྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཉན་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་ནི་འབྲས་རྟགས་སོ། །སྒྲ་དག་པའི་འབྲས་བུར་འགོག་པ་ནི། དུང་སྒྲ་དེ་ཆོས་ཅན། རྐྱེན་རྩོལ་བ་མ་བྱས་པའི་སྔ་རོལ་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་ཐལ། རྐྱེན་གྱིས་མ་སྐྱེད་པར་དང་པོ་ནས་སྒྲར་གྲུབ་ཅིང་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པའི་ཕྱིར། འགྱུར་བ་མེད་པ་ཡིན་ན་སྔར་མ་ཐོས་པ་ལས་རྐྱེན་རྩོལ་བའི་རྒྱུས་གསར་དུ་ཐོས་པ་འགལ་ལོ། །རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤྱང་པ་ནི། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པས་སྒྲིབ་པས་མི་མཐོང་ལ་བར་གྱི་རྟོག་པ་མེད་ན་མཐོང་བའི་བྱེ་བྲག་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། སྔར་རྟོག་པས་སྒྲིབ་པའི་དུས་སུ་བུམ་པ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་མིན་ལ། ཕྱིས་མ་བསྒྲིབས་པ་ན་བཟུང་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འདིར་ཁྱོད་ཀྱི་རྩོད་པ་མི་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་དག་ཀྱང་སྔར་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་ཆོད་པའི་དུས་སུ་སྒྲ་མ་ཐོས་ལ། སྒྲིབ་བྱེད་མེད་པ་ན་ཐོས་པ་དེ་ལྟར་དུ་ངེད་ཀྱང་འདོད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཐོས་མ་ཐོས་དེ་འདྲའི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྐྱེན་གྱིས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་

དབང་གིས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི། སྦྱོར་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་འབྱེད་ན་ནི་སྦྱོར་བ་ལ་ལྟོས་ན་འགལ་བ་ཡང་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་ཟློག་པ་ཉིད་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། རྒྱང་ནག་པ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ནི་རེས་འགའ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སམ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་སམ། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འབྱུང་བས་ན།

ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་འགོག་པ་གཉིས། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་
འགོག་པའི་འགལ་བ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དངོས་སུ་འགལ་བ་
བརྗོད་པ། སྒྲ་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའམ། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་
པར་འགོག་པ་ནི། འདུས་པ་མིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་
བསགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའམ། ཡང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པ་ནི། མིག་
སོགས་འདུས་པ་མིན་པའི་དོན་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་
བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ་ནི།
ཤུགས་ལ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་ནི།
མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ། ཁྱད་པར་འགོག་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་ནི། འདུས་པ་མིན་པ་
གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་ནི། དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་
ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་
པར་འགོག་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་ནི། མིག་སོགས་འདུས་པ་མིན་པའི་དོན་ཆོས་
ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་ཐ་དད་པར་བརྗོད་པ་

ཡིན་གྱི་འགལ་རྟགས་དོན་ཐ་དད་པ་བཞི་ནི་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འགལ་རྟགས་ལ་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་འགལ་བ་འབྱེད་པ་དེ་ལྟར་ཡང་དག་ལ་ཡང་འབྱེད་དགོས་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། འབྱེད་དུ་རུང་མོད་བྱེད་པ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་བཏང་སྙོམས་སུ་མཛད་དེ། རྣམ་ངེས་ལས། འགལ་བ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་ཀུན་ཅི་སྟེ་ཐ་མི་དད་ཅེ་ན། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་སུ་ཞིག་འགོག་ཅེས་སོ། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། འགའ་ཞིག་གྲངས་ཅན་གྱིས་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་

{༡༨༢ ན}

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་འགོག་པའི་འགལ་བ་གསུམ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་གཞན་དོན་བྱེད་པ་འགོག་པ་འགལ་བ་མིན་ཅིང་། ཞི་འདོད་ལ་འགོག་པར་འདོད་ན། མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཆོས་ཅན། འདིར་སྐབས་ཀྱི་འགལ་བར་མ་འདུས་པའི་འགལ་བ་གསུམ་པར་མི་བཞེད་དེ། ཞི་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་བཀག་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཞི་འདོད་དང་དག་ཏུ་སྨྲ་བ་གཉིས་བསྒྲུབ་བྱར་མཚུངས་པར་ཁྱེད་རང་གིས་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱི་ངེས་པ་བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། མཐའ་འགོག་གི་ངེས་པ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དང་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་ནི། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ལ། ཁྱབ་པ་རྣལ་མར་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་བ། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཅེས་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ་བཞིར་ངེས་སོ། །བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་པ་བཞག་པ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་པོ་ལ། །མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་སྐྱེ་མི་ནུས་ལ། མ་ངེས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་དོ། །དེ་ཡང་རྟགས་དངོས་ཀྱིས་སྐྱེད་པས་མ་ཁྱབ་ཀྱང་། རྟགས་ལ་བརྟེན་

ནས་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་དོ། །འགལ་བས་མི་འདོད་པའི་བློ་སྐྱེད་ལ། ཡང་དག་གིས་འདོད་པའི་ངེས་པ་སྐྱེད་པས་རྟགས་ཀྱི་ནུས་པ་དེའང་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །ཇི་སྐད་དུ། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་སོམ་ཉི་དང་། །མི་འདོད་འདོད་པའི་ངེས་པ་དང་། །ཞེས་སོ། །མ་གྲུབ་པ་ལ་ནུས་པ་མེད་ཀྱང་བླའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་གཅིག་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པ་མིན་ཡང་ཐེག་གསུམ་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་ན་རྟགས་མི་འགོད་དོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་གདན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་དུ་དགོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །

གལ་ཏེ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་ན། བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་འགལ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་མི་འདོད་པའི་བློ་སྐྱེད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འགལ་བའི་རྟགས་ལ་ཡང་དག་ཏུ་བཟུང་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་སྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །རྟགས་ལས་རྟོགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ལ། རྣམ་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྟར་བསྟན། ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་དུ་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། ངོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ། རང་ཉིད་འདོད་དང་མ་བསལ་བ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ་རིགས་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གསུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པའི་སྒོར། བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པར་གྱུར་པ་ནི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་མ་ཁྱབ་པ་སྤྱང་བ་ནི། གློ་བུར་བའི་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ལ་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེ་ན། གློ་བུར་བའི་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི་སྨྲ་གཏོལ་དང་ཕྱི་གཏོལ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྔ་གཏོལ་གྱིས་ཕྱི་གཏོལ་གྱི་ངོར་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་འདོད་པའི་དོན་མེད་པས་དོན་མེད་དོ། །སྐབས་འདིའི་འདོད་པ་ནི། སྔ་གཏོལ་གྱིས་ཕྱི་གཏོལ་ལ་དཔག་པར

འདོད་པའམ་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པའོ། །ཁྱབ་ཆེས་པ་སྤྱང་བ་ནི། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་དྲིས་པ་ན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའང་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ། དཔག་འདོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སླུ་བ་པོ་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་མིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྔ་རྒོལ་གྱིས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་དཔག་འདོད་ཞུགས་ན། བསྒྲུབ་བྱ་ཐ་དད་ཡིན་ལ། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དམ་འཆའ་བའི་ཆ་ནས་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གསུངས་པ་ནི། བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས

ཕྱོགས་མཚན་ཉིད་ཅེས་པའོ། །གལ་ཏེ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཁས་བླངས་དགོས་ན་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་ཁས་བླངས་པ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རྒོལ་བ་རང་གིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དོན་ལ་གྲུབ་ཀྱང་རྒོལ་བ་རང་ལ་མ་གྲུབ་ན་རྒོལ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དུས་སུ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་ནི་མི་དགོས་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དོན་ལ་ནི་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་ཀྱང་གྲུབ་དགོས་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྒོལ་བ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བཟུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་བྱས་པ་སྣར་རྒོལ་གྱི་ངོར་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན། སྔར་རྒོལ་གྱི་ངོར་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་ངོར་བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་བ་ཉིད་སྣར་རྒོལ་གྱི་ངོར་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་ཐལ་བས་ངོ་བོའི་དོན་མཚང་བར་འགྱུར་སྙམ་ན། ཆོས་ཅན་ལ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པ་མཚུངས་ཀྱང་སྣར་རྒོལ་གྱི་ངོར་ཕྱོགས་ཆོས་མིན་ཏེ། སྣར་རྒོལ་གྱི་ངོར་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྣར་རྒོལ་གྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་ངོར་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས

དོན་སྦྱར་གྲོལ་གྱི་ངོར་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་ཡང་དེས་བསྒྲུབ་བྱར་ངེས་པ་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་རྣམ་བཞག་ལ་གཉིས་ཏེ། སྦྱོར་ངོས་བཟུང་བ་དང་།
ཡན་ལག་ལྔ་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། སྒྲ་མི་
རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་དངོས་པོའི་ཚོགས་དོན་ནམ་
བདགས་པའི་ཚོགས་དོན་ཡིན་ཅེ་ན། འགའ་ཞིག་བདགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
ངག་གིས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་ན་སྒྲ་རྟག་པའང་དམ་བཅའ་སྐྱོན་མེད་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་

གསུངས་པའང་། སྒྲ་དོན་རྐྱང་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས་རང་མཚན་དང་
འབྲེལ་པ་མེད་ཅེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འགའ་ཞིག་དངོས་པོའི་ཚོགས་དོན་ཁོ་ན་
ཡིན་གྱི། སྒྲ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མིན་ཏེ། བསལ་བ་འཇུག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། རྟགས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་སེལ་འཇུག་མིན་པར་ཐལ་
བས་སོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་དང་བཏགས་པ་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་ལན་སླུ་བ་འཁྲུལ་
ལོ། །རང་ལུགས་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་བའི་
ཚོགས་དོན་གྱི་སེལ་བ་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། །རྣམ་གཞག་འདི་ལ་ནི།
ཚོགས་དོན་གྱི་དངོས་པོའམ། བཏགས་པ་དངོས་མེད་སྒྲུབ་ཅེས་པའི་རྩོད་པའི་
གོ་སྐབས་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ། སོ་སོར་ངོས་བཟུང་
བ་དང་གྲངས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ངོ་བོས་ནི་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་མ་གྲུབ་པ་
སྟོན་ཏེ། གྲུབ་ན་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ནས་ནི། སྒྲུབ་
བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེར་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་
ཁོ་ནར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་བ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཟུང་བ་
དུས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པ་ལ། དཔེ་མ་
གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཏེ། དཔེར་ན། ཕྱི་རྒོལ་དཔྱོད་པ་བ་དང་
གྲངས་ཅན་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་

པ་ན་གྲངས་ཅན་ལ་ཐུམ་པ་མི་རྟག་པ་དཔེར་མ་གྲུབ་སྟེ། རྟག་པར་འདོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཐུས་པ་སྒྲོད་པ་བ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་སུ་མ་གྲུབ་སྟེ།
སྔར་ཡོད་རྐྱེན་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མིན་
པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་ཧུ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཟུང་བས་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ཡང་། མ་འོངས་པ་ན་
བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་
བརྗོད་པ་ན། བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་

པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པས
ནི་དཔག་འདོད་མེད་པ་སེལ་ཏེ། སྔར་རྒོལ་གྱིས་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ
བྱས་པར་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ཉིད་
ཀྱིས་ནི། སྒྲ་རྟག་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་པས། སྒྲ་མི་རྟག་པར་
སྟོན་པའི་དུས་སུའང་སྒྲ་རྟག་པ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། བྱས་པ་
སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་
ཡིན་ཏེ། རྒོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཁོ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་
མིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་དུས་སུ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་
ཁོ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་གྱི། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་
ནི་མིན་ཏེ། དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
དོན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྒོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་འདོད་པ་སྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་འདོད་པས
བསལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདོད་པའི་སྒྲས
དཔག་འདོད་གཞལ་བྱར་བསྟན་ཀྱང་། དཔག་པར་འདོད་པ་དེ་ཡང་རྒོལ་བ་
གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས
དཔག་པར་འདོད་པ་དེ་ཡང་རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གཞན་མིན་
ནོ་ཞེས་སྟོན་པས་ན། དོགས་པ་སེལ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་སློས་པས་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ།

།དེའི་ཚེ་ན་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་པའི་འདོད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས་བསལ་ཏེ། དེ་ནི་རྒོལ་བ་རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་སྒྲ་ཙམ་གྱིས་ནི་སེལ་བ་མིན་ཏེ། མི་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་པའི་འདོད་པ་ལ་ཡང་འདོད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་ལྡན་པས་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་པའི་འདོད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །རྒོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཁོ་ན་བསྒྲུབ་བྱར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་ནི་རང་གིས་ཁས་མ་བླངས་པ་ཡང་

འབྲེལ་པས་དེ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདོད་པ་བསྒྲུབ་བྱར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་འདོད་པས་ནི་འདོད་ཡུལ་སྒྲུབ་བྱར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། གཞན་གཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པ་མིན་ལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་ནི་ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་དུ་མ་རྣམ་པར་བཞག་ཀྱང་། རང་ཉིད་བདག་ཉིད་འདོད་པ་ཁོན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་གཞན་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། རྒོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་འདིས་ནི་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་པའི་འདོད་པ་ཡང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མིན་ཞིང་། དེ་ལ་གནོད་ན་ཡང་ཕྱོགས་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པའང་རིག་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མི་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་པ་འདོད་པ་ནི། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ། སྒྲ་ལ་འདོད་པར་བྱ་བའི་མི་རྟག་པ་ཙམ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱི །ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་མི་རྟག་པ་ནི་མིན་ཏེ། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་པའི་ཚུལ་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར

རོ། །མ་བསལ་བས་ནི། བསལ་བ་ཞུགས་པ་སྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་བར་བྱེད་དེ། བསལ་བ་ཞུགས་ན་ཤེས་འདོད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་སྒྲ་རྟག་པ་ལྟ་བུ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གང་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་སོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གཞན་དུ་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་སོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་སྙམ་ན། གྲགས་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་འཐད་དོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ།

ངོ་བོ་ནི་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་བློ་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། སྔར་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་
ཟིན་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མིན་པའི་ཕྱིར། །མ་བསལ་བ་ནི་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་
ལྟོས་ནས་འཇོག་གོ །སྔར་རྒོལ་གྱི་བསལ་བ་ཞུགས་ན་དཔག་འདོད་མེད། ཕྱིར་
རྒོལ་གྱི་ཚད་མས་བཀག་ན་ཤེས་འདོད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བདག་
དོན་བྱེད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། ཚད་མས་བཀག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ནི་མ་སྨྲས་སུ་ཟིན་ཀྱང་འདོད་པས་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
འདོད་པ་སྨོས་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དཔེ་ནི་གྲངས་ཅན་པའི་འདོད་ཡུལ་
གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ནི། བདག་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དཔག་འདོད་ཞུགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་རྩུལ་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་ལེན་དུ་ཞུགས་ནས་ཁས་
བླངས་པའི་འོག་རོལ་དུ་དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འཐད་ཞེས་པའི་རྩུལ་དུ་འགོག་པས་
ཉེས་པ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་གྲངས་ངེས་པའི་རྩུལ་ནི། སྔར་རྒོལ་དང་། ཕྱི་རྒོལ་
དང་། གཉིས་ཀའི་བློ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྔར་བཞག་སྟེ། འདོད་པ་དང་རང་ཉིད་ནི་
སྔར་རྒོལ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། ངོ་བོ་ནི་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་ལྟོས་ནས་
བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་བསལ་བ་དང་ཁོ་ན་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔར་རྒོལ་གྱིས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་བ་ནི། ཆོས་ལྡུ་དང་
ལྡན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡན་ལག་ལྡུ་ལྡན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་

ནོ། །མ་བསལ་བའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ཚད་མའི་བསལ་བ་གང་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མ་བཞི་པོ་གང་ཡང་རུང་བས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་འགལ་ཟླ་དངོས་ཏེ། འདི་ལ་འགའ་ཞིག་སེལ་བྱེད་ལ་བསལ་བར་འདོད་པར་སྣང་ལ། གཞན་དག་ནི་སེལ་བྱེད་ཀྱིས་བསལ་བྱ་བཀག་པའི་ཆ་ལ་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་ཚད་མའི་བསལ་བྱ་ལ་ངོས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། བསལ་བ་ནི་ཚད་མ་དག་གིས་ཟློག་པ་ཡིན་པས་ཟླ་བོའི་ཚད་མའི་རྟེན་མིན་ཏེ།

 སློག་པ་ལ་ཚད་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ཡང་སེལ་
བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བས་བཞིར་འགྱུར་རོ། །མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་།
ཡིད་ཆེས་པ་དང་། གྲགས་པའི་བསལ་བའོ། །ཐལ་འགྱུར་གྱི་བསལ་བ་ཡང་
སེལ་བྱེད་ཀྱི་བསལ་བྱ་བཀག་པ་གང་ལ་འདོད་ཀྱང་ཉེས་པ་ཡོད་པས་མི་འཐད་
དོ། །དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་བྱས་པ་མིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་
མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བསལ་བ་ཡང་གང་ལ་འདོད། སྒྲ་མ་
བྱས་པ་ལ་འདོད་ན། སེལ་བྱེད་ལ་བསལ་བར་འདོད་པ་འགལ་ལ། སྒྲ་བྱས་པ་
ཡིན་པ་ལ་འདོད་ན་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཚད་མས་གནོད་པ་ལ་བསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནོད་པ་དེ་ནི་རྣམ་
བཞིར་བཤད་ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་སེལ་བྱེད་ཀྱིས་བསལ་བྱ་བཀག་པའི་ཆ་
ལ་འདོད་པ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། སེལ་བྱེད་ཀྱི་བསལ་བྱ་བཀག་པའི་ཆ་
ལའང་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་རིགས་པའི་ཚུལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་གྱིས་མི་
འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕེན་པ་ལ་ནི། ཐལ་བར་འཕངས་པ་ཉིད་བསལ་བ་ཡིན་
ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སྦྱོབ་པ་ལ་ནི། ཐལ་བར་བརྗོད་པའི་སློག་ཕྱོགས་
ལ་བསལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞིབ་པར་དགེ་ལས་རྟོགས་སོ། །བོད་ཐམས་ཅད་ཐལ་

འགྱུར་གྱིས་དུས་འདའ་བར་བྱེད་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བསལ་བ་ངོས་མ་ཟིན་པ་
ལ་མཁས་པའི་ཐ་སྙད་མི་བྱའོ། །བསལ་བ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
སྤྱིའི་རྣམ་གཞག སོ་སོར་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བསལ་བ་ནི། ཕྱོགས་
ཡང་དག་དང་འགལ་བ་སྒྲུབ་པའོ། །དེའི་དབྱེ་བསྡུ་ནི། རིགས་སྒོར། ཁས་
བླངས་རང་ཚིག་གཉིས་པོ་དེ། །སོ་སོར་བྱས་ནས་ལྔར་གསུངས་ལ། ཀུན་ལས་
བཏུས་སུ། དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ། གནོད་པ་འབབ་པ་བཞིར་བཤད་
དོ། །ཕྱོགས་ལྔར་སྣང་

ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེས་ཏེ། གསུམ་དང་། མངོན་སུམ་དང་། བཞི་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་བསལ་བའང་བཞིར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་མངོན་སུམ་དང་སེལ་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བཤད་པ་གཉིས་ནི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། ཁས་བླངས་གྲགས་པ་གཉིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་གི་ཁོངས་སུ་བསྡུའོ། ། འདིའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དང་ཡིད་ཆེས་པ་དང་གྲགས་པའི་བསལ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་འགལ་ཟླ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་ནི་མཉན་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡང་གང་དུ་སེལ་བ་དང་། སེལ་བྱེད་གང་གིས་སེལ་བ་དང་། བསལ་བྱ་གང་སེལ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་སྒྲའི་སྟེང་ཁོ་ནར་སེལ་གྱི་གཞན་དུ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་འགོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲའི་རང་བཞིན་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མཉན་བྱའི་མིང་ཅན་གྱིས་སེལ་བར་བྱེད་ལ། གསུམ་པ་ནི་སྒྲ་མཉན་བྱ་མིན་པའི་ཆོས་སོ། །འགོག་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདི་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བ་འགལ་ལ། མཉན་བྱ་ནི་སྒྲའི་སྟེང་དུ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཅིག་ཤོས་ལས

སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་གྲགས་པ་མ་བསལ་བ། ཞེས་འབྱུང་བས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་བསལ་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བར་བརྗོད་པར་མངོན་པས། མངོན་སུམ་དོན་དང་ཞེས་པའི་དོན་གྱི་སྒྲ་གསུངས་པ་ལས་དེ་སྐད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འོན་དོན་གྱིས་བསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པར་རིགས་ཀྱི། ཅིའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་བསྟན་ནས། དེས་གནོན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་

ཞེས་བསྟན་ཏེ། མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡང་འཇལ་བྱེད་སྒྲ་སྒྲོགས་བཏགས་ནས་བརྗོད་ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །བསལ་བ་གསུམ་ལ་ཡང་འདིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་ནི་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་འགལ་ཟླ་དངོས་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡང་རྟག་པ་ནི་བསལ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ནི་སེལ་བྱེད་དོ། །སེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྒྱུ་རྐྱེན་ཚད་མ་དང་བཅས་པས་ཅིག་ཤོས་ལས་ སྟོབས་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ནི་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་ཚིག་གི་དོན་གྱི་འགལ་ཟླ་དངོས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་གིས་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་ཚིག་འགལ་བ་དང་། ཁས་བླངས་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྒོལ་བའི་རང་ཚིག་གིས་ཆོས་འགལ་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བར་དངོས་ཤུགས་ལ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །དཔེར་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་ནི། ཚིག་གི་དེ་ནི་རང་ཚིག་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་དོན་ཤུགས་ལ

འཕངས་པའི་དོན་གྱིས་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཉམས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི་གཉིས་ཏེ། དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ཤུགས་ལ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྔ་མ་བརྗོད་པ་ཕྱི་མས་ཉམས་པར་བྱེད་པས་སོ། །འདི་ནི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཤུགས་ཀྱིས་ཉམས་པར་བྱེད་པས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྨྲ་བ་པོས་ཚིག་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་ཁས་མི་ལེན་ན། ཉན་པ་པོ་ལ་བརྗོད་བྱའི་དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ངག་སྨྲ་བར་མི་རིགས་ཏེ། སྨྲ་བ་པོས་ཚིག་སྨྲ་བ་ནི། ཁོ་བོས་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་ནས་སྨྲས་པས་དོན་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་འདི་ལས་དོན་དེ་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག

༼ ༡༨༥ ན ༽

སྙམ་པས་ངག་སྨྲ་བའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་ངག་སྨྲས་པའི་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་པས་ངག་སྨྲ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚིག་སྨྲས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་མི་སླུ་བར་དོན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་དང་། ཚད་མ་དག་མེད་ཅེས་སྨྲིར་བཀག་པ་ན་ཚིག་རང་ལ་ཡང་མི་སླུ་བའི་ཆོས་བཀག་པས་དངོས་ཤུགས་ལ་འོངས་པའི་ཆོས་གཉིས། ཆོས་ཅན་གཅིག་པོ་དེ་ལ་འགལ་བར་བྱས་པ་ནི་རང་ཚིག་འགལ་བའི་དོན་ནོ། །ཡང་ན་ཚིག་གི་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་དོན་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་དོན་གྱིས་ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དངོས་སུ་ཚད་མ་མེད་པར་དམ་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ཤུགས་ལ་རྒོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་གི་མི་སླུ་བར་ཁས་བླངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་སླུ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་ཚད་མ་མེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་སླུ་བ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཚིག་མི་སླུ་བར་དོན་ལ་ཁས་བླངས་ཅེ་ན། ཚིག་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་ཁས་མི་ལེན་ན། ཉན་པ་པོ་ལ་བརྗོད་བྱའི་དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངག་སྨྲ་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་ནས་སྨྲས་པ་ཡིན་པས་ཚིག་འདི་ལས་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སྨྲ་བ་ནི། སྨྲ་བ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དངོས་སུ་སླུས་པས་ཀུང་ཤུགས་ལ་མི་སླུ་བར་ཁས་བླངས་པའི་དོན་འགོག་སྟེ། ཚད་མ་དག་མེད་ཅེས་སྨྲ་བ་འགག་པས་ནི། ཚིག་ལ་མི་སླུ་བའི་ཚོས་ཁས་བླངས་པ་ཡང་སྨྲ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་གཉིས་ཀ་ཡང་ཕན་ཚུན་གེགས་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ལ། སེལ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་ཊཀྐོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚུལ་དུ་ཁས་བླངས་པར་སྟོབས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཇི་

ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེམ་ན། དངོས་སུ་ཚད་མ་མེད་ཅེས་ཡིད་ཆེས་པའི་རྩུལ་གྱིས་དམ་བཅས་ཤིང་། ཤུགས་ལ་ཚིག་རང་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་ཁས་བླངས་པས་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་གནོད་བྱེད་གང་ཡང་མ་མཐོང་བར་འདྲ་བས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་འགོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གེགས་བྱེད་ཙམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། གཅིག་གིས་གཅིག་གི་དོན་ངེས་པའི་ཕྱིར་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གེགས་བྱེད་ཚུལ་ནི་གང་དུ་སེལ་བ་དང་། གང་གིས་སེལ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་སེལ་བའི་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏེ། གཞལ་བྱའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཚིག་གཅིག་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་སེལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ། དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་བསལ་བྱ་ནི་ཤུགས་ལ་འོངས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཤུགས་ལ་འོངས་པའི་བསལ་བྱ་ནི་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་དོན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞལ་བྱའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་དོན་ལ་གནས་ན་ཚིག་མི་སླུ་བ་ཡིན་པར་མི་འགྲུབ་ལ། ཚིག་སླུ་བར་གནས་ན་ཚད་མ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པ་ནི་ཕན་ཚུན་གེགས་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལ་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཚིག་དེ་ནི་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་སྨྲས་པའི་ཚིག་ཡིན་པས་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །ཕྱི་བྲག་ཏུ་རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་གི་

ཚོག་ཡིན་ལ་དེའི་བསལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་སྔ་མས་བཤག་པའི་དོན་ཕྱི་མས་ཉམས་པར་བྱེད་པའོ། །དཔེར་ན་སྦྱིན་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་ཚེ་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྐྱེར་བ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་གཞག་ལ་འདིར་སྦྱིན་སོགས་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ལུང་དང

༼ ༡༩༨ ན ༽

འགལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཅན་ལུང་པོ་ནས་མི་འགྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་ལུང་གི་
བསྟན་བྱ་དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ན་འདི་ཕྱི་མས་སྔ་མ་
ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅེ་ན། ཚིག་སྔ་མ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཞེས་བསྟན་པས་ནི།
བདེ་བ་སྟེར་པའི་ནུས་པ་ཁས་བླངས་ཏེ། བདེ་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་
དཀར་ཆོས་སུ་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཚིག་ཕྱི་མ་བདེ་བ་སྟེར་
བར་བྱེད་པ་མིན་ཞེས་པས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན། ཕྱི་མས་སྔ་མ་ཉམས་པར་བྱེད་
པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འདི་ཡང་གང་དུ་སེལ་བ་དང་། གང་སེལ་བ་དང་། གང་
གིས་སེལ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་སེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་ཏེ། དང་པོ་ནི། ཆོས་
དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་བདེ་བ་མི་སྟེར་བའི་ཆོས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་བདེ་བ་སྟེར་བྱེད་ནི་གནོད་
བྱེད་དོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཡང་གནོད་བྱེད་དུ་བཤད་དོ། །ལུང་དེས་གྲུབ་པའི་
མཐུས་དེ་མིན་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དབང་གིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་
བསལ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་པའི་
ཕྱིར། ཁས་བླངས་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྔ་མས་བཞག་པ་ཕྱི་མས་ཉམས་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ལུང་གནོད་བྱེད་དང་གེགས་བྱེད་གང་དུ་འདོད་ཅེ་ན།
འདི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་སློབ་མ་ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དང་། གེགས

བྱེད་དུ་འདོད་པའི་སློལ་འབྱེད་གཉིས་ཡོད་པར་མངོན་ལ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་ལུང་ཚད་མར་བྱེད་དགོས་ཏེ། ལུང་ཁས་མི་ལེན་ན་སྒྲིབ་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དཀར་པོའི་ཆོས་ཡོད་པར་འཇོག་པས་ནི་ལུང་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཅན་དཀར་པོའི་ཆོས་མ་གྲུབ་ན། བདེ་བ་སྐྱེར་མི་སྐྱེར་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་དཔྱོད་པ་མི་འཇུག་སྟེ། ཁྱད་གཞི་མེད་པ་ལ་ཁྱད་ཆོས

དགོད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་རྣོ་རྟུལ་སེམས་པ་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །གང་དུ་ཆོས་ཅན་དཀར་ཆོས་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཚེ་ནི་ལུང་ཚད་མར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་ལས་ཀྱང་བདེ་བ་སྟེར་བྱེད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་གྲུབ་བོ། ལུང་ཚད་མར་ཁས་མི་ལེན་ན། ཆོས་ཅན་དཀར་ཆོས་སུ་མ་གྲུབ་པས་གེགས་བྱེད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། གེགས་བྱས་པའི་གཞི་ཆོས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྣམ་ངེས་ལས། ཆོས་ཅན་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གནོད་ན་གཞི་མེད་པས་ཁྱད་པར་ལ་སྤྱོད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ལ་གནོད་མི་ཟ་བར་བསྟན་འཆོས་ཚད་མར་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་སོ་ཅེས་པ་དང་། གང་དུ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་དེར་གང་ལ་གང་གིས་གེགས་བྱ་བའི་སྐབས་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གེགས་བྱེད་དུ་འདོད་པས་ནི། ལུང་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། ལོག་ཕྱོགས་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཚད་མར་ཁས་མ་བླངས་ན་མི་འགྱུར་ལ། ཁས་ལེན་པ་ཡང་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཐར་ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བ་ནི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བྱས་པར་སོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྡུག་བསྔལ་སྟེར་བའི་ལུང་ཡང་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་འགྱུར་ཏེ། གོལ་བ

འགའ་ཞིག་འདོད་པས་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་དེ་ལྟར་རྒོལ་བའི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མར་འཇོག་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཕན་ཚུན་གེགས་བྱེད་དུ་འགྱུར་གྱི་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་ཡིད་ཆེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཞག་པར་འདྲ་བས་གཉིས་ཀ་ལ་གནོད་བྱེད་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཅིག་ལ་ཡང་ཚད་མའི་ངེས་པ་མ་རྙེད་པས་སྟོབས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁས་བླངས་ན་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་གྱི་ཁས་མ་བླངས་ན་མི་འགྱུར་ལ། །ཁས་ལེན་པ་ཡང་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བྱེད་པ

ཡིན་ལ། དེ་ནི་ལྡོག་ཕྱོགས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། འདོད་པས
བདེ་བ་མི་སྐྱེར་བའི་ཚིག་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་གེགས
བྱེད་འདོད་པའི་ལུགས་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རང་ལུགས་ནི།
དཀར་པོའི་ཆོས་ཞེས་པ་བདེ་བ་སྐྱེར་བྱེད་དུ་དོན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་དང་། བདེ་
བ་མི་སྐྱེར་ཞེས་ཕྱིས་དམ་བཅས་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་གེགས་བྱེད་ཙམ་ཡིན་གྱི།
གནོད་བྱེད་མིན་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྒོལ་བ་གཅིག་གིས་སྨྲས་པའི་ཡིད་ཆེས་པར
མཚུངས་པས། རྒོལ་བ་དེས་གནོད་བྱེད་ཡང་མ་མཐོང་སྟེ། གནོད་བྱེད་མཐོང་ན
ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་ལ་ངེས་པ་ཡང་མི་རྙེད
པས་གེགས་བྱེད་པར་འཐད་ཅེས་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་དཀར་ཆོས་བདེ་
བ་སྐྱེར་བྱེད་མིན་ཞེས་ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་གཉིས་དམ
བཅས་པ་ཕན་ཚུན་གེགས་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དཀར་ཆོས
བདེ་བ་སྐྱེར་བྱེད་མིན་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི
མིན་ཏེ། གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་པར་ལུང་དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་པ་ལ
ལུང་གིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཚེ་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་འཛིན་པར། །འདོད
པའི་དུས་ཡིན་དེ་ཡི་ཚེ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ནི་གནོད་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་འདི
ནི་ཡིད་ཆེས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་ངོར་གནོད་བྱེད་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་གནོད་བྱེད་ཡིན

ཞེས་པ་ནི་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གྲོལ་བ་ཁྱེད་ཀྱི་ངོར་དཀར་ཆོས་བདེ་བ་སྐྱེར་བྱེད་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་། བརྗོད་བྱའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་ཐལ། ལུང་དེ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྩུལ་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་ན་ཐམས་ཅད་ལ་ལན་མེད་དོ། །སྔ་མ་ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་གནོད་བྱེད་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེ་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

ཚད་མར་ཁས་བླངས་ན་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་གྱི།ཁས་མ་བླངས་ན་མི་འགྱུར་བ་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། ཁས་བླངས་ན་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་གྱི་མ་བླངས་ན་མི་འགྱུར་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་ཀྱི་དོན་ནི། ཡིད་ཆེས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མིན་གྱི། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དུ་ཤེས་པའི་ཚེ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ལུང་ལྟར་སྣང་དང་རྣམ་དག་གཉིས་ཡིད་ཆེས་པའི་དབང་གིས་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་མཚུངས་ཀྱང་། ལྟར་སྣང་གནོད་བྱེད་མིན་ལ་ཡང་དག་གནོད་བྱེད་ཡིན་ཏེ་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་མ་དག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྦྱིན་སོགས་བདེ་བ་སྐྱེར་བྱེད་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་གི་དོན་གྱིས་ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ལ་གནོད་ཀྱི། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ལུང་གི་དོན་གྱིས་གནོད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ཡང་འདོད་པས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། འདོད་པས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པར་མཚུངས་ཀྱང་། ལུང་དང་པོ་ལ་ཚད་མར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁྱད་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་ལ་ཅིག་ཤོས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་ཁྱད་མེད་ཀྱི་རྟགས་ནི་སྔར་ཉིད་དུ་བརྗོད་ཟིན་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་

གསུངས་ཏེ། གླང་དང་དོར་བྱ་འི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡིས། །གཙོ་བའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན། ལུང་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་གནོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དང་། ལུང་སེལ་བྱེད་འབའ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་བཀག་ནས་ལུང་ལྟར་སྣང་ཡིད་ཆེས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་ངོར་ཡང་སེལ་བྱེད་དང་། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་འདོད་པར་མངོན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་ནི་གནོད་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེས་ན་འགའ་ཞིག་དུ་གེགས་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་དང་། སྐབས་ལ་ལར་གནོད་
བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །གེགས་བྱེད་དུ་
གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྟར་སྣང་ལ་གསུངས་ཀྱི་ལུང་རྣམ་དག་ལ་གསུངས་
པ་ནི་སྡེ་བདུན་མདོ་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གང་ལ་ཡང་མེད་དོ། །རང་ཚིག་རྣམ་
དག་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་གཉིས་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་བྱེད་
དུ་མཚུངས་ཀྱང་། སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རང་ཚིག་ནི་སྒྲུབ་
བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་ནས་སྒྲ་དགོས་ལ།
བརྗོད་བྱ་རྟོགས་ན་ནི་རྗོད་བྱེད་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ལ་
ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། ཕ་རོལ་པོ་ལ་རང་ཚིག་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ཚིག་དང་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞེ་ན། རང་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་
དུ་སྨྲས་པ་ནི། རང་གི་ཚིག་ཡིན་ལ། ཡིད་ཆེས་པའི་གང་ཟག་ཕ་རོལ་པོས་
གསུངས་པའི་ལུང་ནི་བསྟན་འཆོས་སོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་བསྟན་ཟིན་
ཏོ། དཔལ་ལྡན་གྲགས་པའི་གསུང་རབ་པད་མོའི་ཚལ། །ལེགས་བཤད་མངར་
རྩི་འི་རོ་བརྒྱ་ལྡན་པ་འདི། །ཁོ་བོའི་རྣམ་དཔྱོད་རྐང་དྲུག་ལྡན་པ་ཡིས། །རྟོགས་
ཀྱི་མཁས་རློམ་ཤ་སྦྲང་འབུམ་ཕྲག་གིས། །ཡུན་རིང་དཔྱད་ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་
འགྱུར་བས། །ཁོ་བོས་རྣམ་དཔྱོད་ཁོ་ན་ལྷག་པར་མཐོང་། གྲགས་པའི་བསལ་

བ་ལ་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་ནི། གྲགས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་འགལ་ཟླ་དངོས་ཏེ། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དབྱེ་བ་ལ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདོད་རྒྱལ་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་སྟེ། ཞུམ་པ་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གྲུབ་ཙམ་ཉིད་ནས་སྒྲའི་བརྗོད་རུང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སྒྲ་ནི་བརྡ་ལས་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་འདོད་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ངེས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་སྒྲ་ལ་རག་ལས་པས་སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། ། དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲ་ལ་རག་ལས་པ་ལ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ནི་བརྡ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདོད་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པས་རྟོག་ཡུལ་གྱི་དོན་གང་ལ་ཡང་སྒྲས་མ་གྲུབ་པ་དག་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། ལོ་འདབ་ཅན་ཤིང་མིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཐོག་མར་ལོ་འདབ་ཅན་ལ་ཤིང་དུ་བརྡ་སྦྱར་བའི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས་པའི་དབང་གིས་གནོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཡང་གྲགས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་གནོད་པ་ལ་གྲགས་པས་གནོད་པ་ཞེས་བྱས་སྟེ། གང་དུ་སེལ་བ་དང་། གང་སེལ་བ་དང་། གང་གིས་སེལ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་སེལ་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །གྲགས་པའི་ངོ་བོ་ནི་སྔར་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །འདིར་སེལ་བྱེད་ཀྱི་གྲགས་པ་ལ་འདོད་རྒྱལ་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་རུང་གིས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་ཀུན་ལ་ད་ལྟ་ཟླ་བ་སོགས་སུ་དངོས་སུ་གྲགས་པ་མེད་ཀྱང་། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་དང་མིང་ཅན་དུ་འབྲེལ་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར

སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་རུང་བར་སྒྲུབ་པ་དང་ཡུལ་ཅན་རུང་བར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་བོང་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལོ་འདབ་ཅན་ལ་ཤིང་གིས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་བཞིན། གཉིས་པ་ནི་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་དུ་རུང་སྟེ། བརྡ་དང་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བརྡ་དུས་ཀྱི་ལྷ་སྦྱིན་ཞེས་པའི་མིང་

བཞིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བརྗོད་རུང་ལ་གྲགས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ཤེ་ན། ཐ་སྙད་ལས་སྐྱེས་པ་ཡི་ཆོས། །དེ་ནི་གྲགས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དོ། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །བརྗོད་རུང་ལ་གྲགས་པ་ཞེས་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གྲགས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲགས་པ་ནི་སྒྲ་ཡིན་ལ་དེའི་བརྗོད་རུང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་ནི་འདོད་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ་ནི་བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་གྲགས་པས་གནོད་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། གྲགས་པས་གྲུབ་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྒྲོ་མ་བཏགས་པར་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་གྲུབ་པ་ནི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལས་གྲུབ་པ་སྟེ། སྒྲའི་སྐད་ཅིག་མ་རང་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །གྲགས་པས་གྲུབ་པ་ནི་འདོད་པས་བརྡ་སྦྱར་བ་ཙམ་ལས་གྲུབ་སྟེ། རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་བ་བཞིན་ནོ། ། འདི་རང་རྒྱུ་ལས་ཟླ་བར་སྐྱེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཟླ་བའི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་མཐོང་བའི་ངོར་ཡིན་གྱི། མ་མཐོང་བའི་ངོར་མིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་སྟོབས་ལས་གྲུབ་པ་ནི་བརྡའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། བརྡ་མི་ཤེས་པའི་ངོར་ཡང་དེར་འཛིན་གྱི་བློ་རང་དབང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བརྡ་མཐོང་བ་པོ་ནའི་བློར་འབྱུང་གི་མ་མཐོང་བའི་ངོར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བརྡ་དང་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཟླ་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས

བྱ་བ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་འདི་བརྡའི་སྔ་རོལ་དུ་ཉེ་རིང་མེད་པར་ཀུན་གྱི་མིང་དུ་སྦྱར་དུ་རུང་བས་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་གསུངས་སོ། །གྲགས་པའི་བསལ་བ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་རྒྱས་པར་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ལ། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ལ། རྟགས་སུ་འདོད་པ་དང་། ལྟར་སྣང་དུ་འདོད་པ་དང་། འཐད་པའི་ཕྱོགས་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལུང་

གི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་སླུ་བའི། །སྤྱི་ལས་འདི་ཡུལ་ལྐོག་གྱུར་ན། །གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་བློ་ནི། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་ཞེས་དང་། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ལ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཅེས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ཀ་ལས། གནས་གསུམ་པར་ནི་འཕོ་བ་ན། །བསྟན་བཅོས་ལེན་པ་རིགས་ལྡན་ཡིན། །འདོད་པའི་དུས་ཡིན་དེ་ཡི་ཚེ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་ནི་གནོད་པར་འགྱུར། །ཅེས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློས། ཁས་བླངས་དེ་ནི་འབྲས་རྟགས་དེ། །འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། ཤཱཀྱ་བློས་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཅན་ནི། རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་རྟེན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཡང་འགྱུར་ཅེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡུལ་གཉིས་རྣམ་དག་པར། །འདོད་པའི་དུས་ཡིན་དེ་ཡི་ཚེ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་ནི་གནོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་རིགས་པ་ལ། གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། རང་ལུགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཞལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། འཇུག་བྱ་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། བླང་དོར་གྱི་གནས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་

མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། འགལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་བྱེད་མིན་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གཞལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཚད་མ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་སྙམ་ན། མིན་ཏེ། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ལས་གཞན་དེ་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་གྲུབ་ན་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་མིན་པར

འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ཆོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ལས། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་ཐལ། ལུང་རིགས་གང་གིས་ཀྱང་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པར་གཞལ་བྱའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། གསུང་རབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱ་མིན་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཅན་གྱི། གྲུབ་མཐའ་རྗེས་སུ་འབྲང་ངམ་ཅི། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་ནི། རྒྱུ་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱུ་མི་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མས་མི་རྟོགས། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་མིན། གྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཞིག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་སྟེ། བདེན་བཞི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་དཀར་ཆོས་ཆེ་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྐྱེར་བྱེད་ཀྱང་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་མི་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་ཡང་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་ལས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི

ཕྱིར། འདོད་ན། དཀར་ཆོས་ཆེ་འཕོས་ནས་བདེ་བ་མི་སྐྱེར་བར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་ཆོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་སྐྱེང་དུ་ལུང་དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །ལྔ་པ་ནི་རྩུར་མཐོང་གི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ལུང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པས་ལུང་གི་དོན་རྟོགས་པའི་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྐོག་གྱུར་དག་ལ

བསྟན་བཅོས་དག །འདི་འདོད་དཔྱད་པ་ཉིད་མི་འཇུག །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། ། འདོད་ན། གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་སྟོན་པའི་བསྟན་འཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲུག་པ་ནི། དཀར་ཆོས་བདེ་བ་སྟེར་བྱེད་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་བདེ་བ་མི་སྟེར་བར་དམ་བཅས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། །དཀར་ཆོས་བདེ་བ་སྟེར་བྱེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བར་བརྗོད་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་ལུང་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་དམ་བཅས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་འདྲེན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལུང་གནོད་བྱེད་ཡིན་པ་སྤྱིར་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། སྤྱིར་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་ཀྱང་། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མིན་པར་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ཚིག་འགལ་བར་ཐལ་བ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མིན་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་ཚིག་འདི་རང་ཚིག་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིར་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མིན་པར་དམ་བཅས་ནས། ཤུགས་ལ་རང་གི་ཚིག་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་གཞལ་

བྱའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་ཅེས་དམ་བཅས་པའི་ཚིག་རང་ཚིག་འགལ་བ་ཡིན་པར་འཇོག་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་རང་ཚིག་འགལ་བར་འཇོག་བྱེད་སྔ་མ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་རྫུན་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚིག་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་རང་ཚིག་འགལ་བར་འཇོག་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚད་མར་རྟོགས་པ་ཡང་ལུང་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་རྟོགས་ལྡན་རྣམས་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་བླང་དོར་གྱི་གནས་རྣམས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལ་དཔྱོད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ལྐོག་གྱུར་དག་ལ་བསྟན་བཅོས་དག །མི་འདོད་དཔྱོད་པ་ཉིད་མི་འཇུག །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་བླང་དོར་ཙམ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་རྟོགས་ཀྱང་། མཐར་ཐུག་གི་བླང་དོར་གྱི་གནས་འཁོར་བ་རྒྱུ་འབྲས་དང་མྱང་འདས་རྒྱུ་འབྲས་རྣམས་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་ལས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་དང་། ལམ་བདེན་ལས་འབྲས་བུ་འགོག་བདེན་འབྱུང་བའི་ཚུལ་རྣམས་ལུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གཏན་ལ་འབེབས་སོ་སྙམ་ན། འོན་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་རྣམ་པར་གཞག་ཏུ་མེད་དེ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐམས་ཅད་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྷ་སྦྱིན་འདི་ལྷ་ལས་ཚེ་འཕོས་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་པ་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་མི་རྙེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་གཞལ་བྱ་ཙམ་དུ་མི་

རུང་ན། དེ་ལྟར་ན་གཞལ་བྱ་གནས་གསུམ་པ་ཡིན། འོན་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལ་ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ལྟ་སྒྲིན་ལྟ་ལས་ཆེ་འཕོས་པའི་ཚུལ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་འདོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དུ་འདོད་པ་ལ་ཡང་། ལུང་དང་རིགས་པའི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྣམས་ནི་དོན་དག་ལ་

མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་པ་དང་། འདིའི་འགྲེལ་
པར་ཤཱཀྱ་བློས། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཉེས་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། སྐྱོན་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲ་དག་ནི་དོན་རྣམས་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་
བ་ནི་མིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་།
གསལ་བའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་ཉིད་མིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་
དང་། རང་བཞིན་དང་། དེ་དང་འདྲ་བའི་དབྱེ་བས་སོ་ཞེས་པ་དང་། རྒྱན་གྱིས།
གྲགས་པ་རང་བཞིན་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་ཆེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་དང་
མཐུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། རྣ་ན་ཤྲཱིས། འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་དུ་
བཏགས་པ་དག་གི་དབྱེ་བས་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རིགས་པ་
ལ། གཞན་ལ་གནོད་བྱེད་དང་། རང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ། ཚིག་དོན་ལ་
འབྲེལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་
ཏུ་ཐལ་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། འདོད་པ་ཙམ་
གྱིས་གནོད་སྒྲུབ་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། ལུང་དོན་ལ་དཔྱོད་ཚུལ་ལོག་པར་ཐལ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུང་རྣམ་དག་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་འབྲེལ་
པ་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་པར་ཐལ།

འབྲེལ་པ་གྲུབ་ཅིང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པས་སྒྲུར་བ་མིན་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དཀར་ཆོས་ཆོས་ཅན། ཆོ་འཕོས་པ་ན་རང་འབྲས་བདེ་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ལུང་རྣམ་དག་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་དགོས་སོ། །དེའི་ཚེ་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་

དུ་ཐལ། དཀར་ཆོས་བདེ་བ་སྐྱེར་བྱེད་ཡིན་ཞེས་པའི་ལུང་དཀར་ཆོས་བདེ་བ་སྐྱེར་བྱེད་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམ་བཅའ་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ་བས་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དཀར་ཆོས་བདེ་བ་སྐྱེར་བྱེད་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་ཚིག་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དཀར་ཆོས་བདེ་བ་སྐྱེར་བྱེད་དུ་སྒྲུབ་ནུས་པར་ཐལ། ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ཡང་ནུས་པ་དེ་ལས་ལྷག་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དཀར་ཆོས་བདེ་བ་སྐྱེར་བྱེད་སྟོན་པའི་ལུང་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་མ་འབྲེལ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ལ། འབྲེལ་ན་འབྲེལ་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་བམ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གིས་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་ཚེ། འབྲེལ་པ་པོ་གཉིས་ཀྱང་གཟུང་བར་བྱ་དགོས་པས་བརྗོད་བྱ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལུང་གི་རྟགས་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལུང་དེའི་བརྗོད་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ལ། ལུང་དེ་དང་དེའི་བརྗོད་བྱ་གཉིས་འབྲེལ་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་བམ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གིས་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན། སྔ་མ་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་པ་ཡང་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཕྱི་མ་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་ཕྱི་མ་གྲུབ་པ་སྔ་མ་མི་གྲུབ་པའི་རྒྱུའི་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་

བའི་གདན་ཚིགས་ཀྱི་ལུང་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་པ་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས་ནས་དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་འགོད་པ་ན། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་སྔ་མ་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱོག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་ཚད་མ་གྲུབ་དགོས་ལ། གྲུབ་ན་ནི། སྔ་མ་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་པར་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་སྔ་མ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་བརྗོད་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བར་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། འབྲེལ་ཡུལ་དང་འབྲེལ་ཆོས་གཉིས་མ་བཟུང་བར་འབྲེལ་པ་ཚད་མས་གཟུང་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་བའི

གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ལུང་བརྗོད་བྱ་ལ་འབྲེལ་བར་ཚད་མས་གྲུབ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡང་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པས་རྟགས་སུ་དགོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཕྱི་མ་ལྟར་ན། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཕྱི་མ་ལ་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་ཁས་མི་ལེན་ན། སྔ་མ་ལ་ཡང་མཚུངས་པས་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་ལྡོག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་ཁས་བླངས་ན་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་གྱི་ཁས་མ་བླངས་ན་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁས་ལེན་མི་ལེན་ཡང་འདོད་པས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ལུང་གནོད་སྒྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བ་འདོད་པས་བྱས་པས། འདོད་པའི་དབང་གིས་གནོད་སྒྲུབ་ཏུ་འགྱུར་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ངེས་ལས། འདིའི་ཚད་མ་ཉིད་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པས་བྱས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པས་གནོད་སྒྲུབ་དུ་བཞག་ན་བརྗོད་བྱ་ལས་ལྡོག་པ་ཡང་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་འདོད་པས་གཞག་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྔ་པ་ནི་ལུང་ཁས་ལེན་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐོག་མར་ལུང་དོན་ལ་དཔྱད་ནས་ལུང་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ལྟར་ན་ཐོག་མར་ལུང་ཁས་

 བླངས་ནས་རྫེས་ཐོགས་སུ་ལུང་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། ཁས་བླངས་ནས་བཏག་པ་འཇུག་པ་ནི་མིན་གྱི། འོན་ཀྱང་བཏགས་ནས་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཞེས་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་། ཁས་བླངས་ནས་ནི་དཔྱོད་པ་བླུན། དཔྱད་ནས་ཁས་ལེན་མཛངས་པའི་ལུགས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཉུག་པ་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ་བ་ནི། ལུང་དོན་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་བ་གཅིག་སྲིད་པར་ཐལ། ལུང་རྣམ་དག་རང་གི་

བརྗོད་བྱའི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། ལུང་རྣམ་དག་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་མིན་ཏེ། དེ་ལ་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདག་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་ལུང་ཚིག་བཞིན། ལུང་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་མིན་ཏེ། ལུང་ཙམ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་མ་ངེས། ལུང་རྣམ་དག་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཡོད་ན། ལུང་རྣམ་དག་ཏུ་ངེས་པ་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་བརྗོད་བྱ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྗོད་བྱ་མ་རྟོགས་པར་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སླུ་བར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲེལ་ཡུལ་མ་རྟོགས་པར་འབྲེལ་པ་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཚད་མར་འདོད་ཚུལ་གཞན་བསྟན་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ནི་གཉིས་ཏེ། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་ཚུལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའོ། །དཀར་ཆོས་ཆོས་ཅན། ཚེ་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྐྱེར་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དཀར་ཆོས་བདེ་བ་སྐྱེར་བྱེད་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ།

རང་གིས་གཟིགས་པའི་ལམ་གཞན་ལ་གསུང་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པར་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་ལྡན་ཏེ། རྒྱུ་མ་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ད་ལྟར་གྱི་ཐ་མལ་པ་ལ་འདིའི་ཆོས་ཅན་འགྲུབ་པ་ལུང་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་ལུང་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འགའ་ཞིག་ནི་ལུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་གསུམ་རྟགས་ཡིན་ཞེས་བཞེད་དོ། །ལ་ལ་ནི་ལུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་རྟགས་ཡོད་ཀྱང་འགོད་ཚུལ་སྔ་མ་ལྟར་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན། བདག་ཡོད་པར་ཐལ། ལུང་རྣམ་དག་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། ཞེས་པ་དང་། བདག་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བདག་ཁོ་ན་ལ་སྨིན་གྱིས་གཞན་ལ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་མེད་པར་ཡང་ཐལ། བདག་གིས་སྟོང་ཞིང་བྱེད་པོ་མེད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་བདེ་བ་སྟེར་བའི་ལུང་རྣམ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་དང་། ལུང་དེ་ལུང་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་སྦྱོར་བ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་នོ། །གཞན་ཡང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ཐལ། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ཐལ། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་དེ་ལ་ཡང་སྦྱར་ཏེ་དགག་པར་བྱའོ། །འོན་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ལུང་རྟགས་སུ་སྦྱོར་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཀྲུས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པར་བྱེད་དེ། དོན་དེ་དག་ལ་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་། གནོད་མེད་འདི་ཡི་

མི་བསླུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་རང་གི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཚན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ནི། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་དུ་གྱུར་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །འདི་ལ་ལུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། མ་བཀོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱ་དོན་མཐུན་ཡོད་དེ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི

ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་ལུང་བཞིན། གཉིས་པ་
ལ་ཡང་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་སྐེ་སྦྱར་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་
རྣམ་གཞག་ལ། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་སྒྲུབ་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཀླན་ཀ་སྤང་བའོ། །དང་
པོ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་ལུང་གི་ཚིག་བཟུང་ནས་རྗེས་
ཐོགས་སུ་ལུང་གི་དོན་ལ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་དོ། །དཔྱད་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་ན་ལུང་དོན་གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་རིགས་པས་རྟོགས་ནས་
དེ་སྟོན་པའི་ཚུལ་ལ་གནོད་པ་མེད་པར་གྲུབ་ལ། དེ་རྟོགས་པ་ཡང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་
ལུང་བློ་ཡུལ་དུ་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུང་གི་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་འབྱུང་ལ། དེ་
ནས་ལུང་དོན་རིགས་པས་རྙེད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཚིག་ལས་བརྗོད་བྱའི་དོན་
རྟོགས་པ་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནོ། འདིའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན།
ཕྱོགས་ཆོས་ལུང་གིས་གྲུབ་ལ། ཁྱབ་འབྲེལ་ནི་རྗོམ་པ་པོས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་
བརྡ་སྦྱར་བའི་བརྡ་འབྲེལ་ཡིན་པས་བརྡ་མཐོང་བའི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དུ་ངེས་
པའི་བློས་འགྲུབ་ཀྱི། སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་འགོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་ཐུག་མེད་དུ་
མི་འགྱུར་རོ། །གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་སྟོན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་རིགས་པས་
གྲུབ་ནས་ལྟག་མ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་སྟོན་པ་ལ་སྦྱར་མ་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་མེད་ཀྱི་
རྟགས་ཀྱི་གྲུབ་བོ། །ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་སྟོན་པ་ལ་ཡང་རིགས་པས་མི་གནོད་དེ།

གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ་རིགས་པས་གནོད་མེད་དུ་མཐོང་ཞིང་། དེ་དང་རྗོམ་པ་པོ་ཚད་དང་ལྡན་པས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་གི་བརྗོད་བྱ་སྟོན་པའི་དོན་དུ་བརྩམས་པའི་ལུང་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ངེས་པའི་དུས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ལུང་ལ་གནོད་བྱེད་གང་

ཡང་མ་མཐོང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། བརྗོད་བྱ་དངོས་སུ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དཔེའི་སྙིང་དུ་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་པའམ། ཆོས་ཅན་ལ་རྟགས་བཟུང་བའི་འོག་རོལ་ཏུ་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དངོས་པོ་སྟོབས་བཞུགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལུང་དང་བརྗོད་བྱའི་འབྲེལ་པ་ནི་བརྡ་འབྲེལ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་སྟོབས་བཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་འགྱུར། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་བརྡའི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པ་ཡང་ལུང་གི་བརྗོད་བྱ་བསྟན་ཚུལ་ལ་རག་ལས་ལ། དེ་ཡང་བརྡ་འབྲེལ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གྲགས་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། གྲགས་པའི་དོན་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་དང་བརྡའི་གྲགས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་མིན་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཞེས་སྨྲས་ན་ཅིས་འགོག ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་ཅེས་དམ་བཅས་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚད་མའི་

བསལ་བ་མིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ལྡོག་ཕྱོགས་དེ་དམ་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞལ་བྱའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། དེ་དག་འགལ་བ་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དུ་འཇོག་པ་ཡང་བརྗོད་བྱ་དོན་དང་མཐུན་པར་སྟོན་པས

གནོད་པ་མེད་པར་བརྗོད་ལ། བརྗོད་བྱ་དོན་དང་མཐུན་པ་ཡང་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་འགྲུབ་པ་ཡང་བརྡའི་འབྲེལ་པ་ལ་རག་ལས་ལ། ཁྱབ་འབྲེལ་ཡང་བརྡས་བཞག་པའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གི་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་འདོད་པས་བརྡ་སྦྱར་བས་བརྗོད་བྱ་སྟོན་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་རྟོག་ངོར་བདག་གཅིག་པ་རུང་གི་དོན་ལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྗོད་བྱེད་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་ལ་བདག་གཅིག་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལ་དགོངས་སོ། །བརྡ་འབྲེལ་ཡོད་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཙམ་དང་མཚུངས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ། དོན་བརྗོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སོ། །དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་ལུང་ནི་མཐུན་དཔེའོ། །དེས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི། དཔེའི་སྟེང་དུ་བརྗོད་བྱ་དོན་མཐུན་དང་ལྡན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་རྟོགས་ནས། དཔེའི་སྟེང་དུ་

ཞུགས་པའི་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མཐོང་བ་ན། ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་བརྗོད་བྱ་དོན་མཐུན་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་ཁས་བླངས་པའི་ལུང་བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་དཔོག་པའི་རྟགས་སུ་བཀོལ་བས་རྩོམ་པས་ན་ཁས་བླངས་འབྲས་རྟགས་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཁས་བླངས་འབྲས་རྟགས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བརྗོད་བྱ་

དོན་མཐུན་སྟོན་བྱེད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ལུང་ཉིད་ལ་ཁས་བླངས་པ་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེ་བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱང་ཡིན་པས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །ཁས་བླངས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཁས་བླངས་ཚུལ་དང་། རང་ཚིག་གིས་ཁས་བླངས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྩོམ་པ་པོས་བསྟན་བྱའི་དོན་ཇི་ལྟར་བསྟན་པར་མཐོང་བས་ཡིད་ཆེས་ནས། དེས་མཛད་པའི་བསྟན་འཆོས་ཀྱི་ཚིག་བརྗོད་བྱ་དོན་དང་མཐུན་པར་སྟོན་བྱེད་དུ་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་ཁས་བླངས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་པ་པོ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དབང་གིས་ཚིག་བརྗོད་བྱའི་དོན་མཐུན་སྟོན་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་གཉིས་ཏེ། རང་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་གཞན་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་བཟུང་ཞིང་བརྗོད་བྱ་ལ་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་དོན་དང་མཐུན་པར་རྟོགས་པའི་ཚེ་ན། བསྟན་བཅོས་སྨྲ་བ་པོ་ལ་བསྟན་བྱའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྨྲ་བར་ཡིད་ཆེས་ནས་དེའི་ཚིག་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བའི་ལུང་དུ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྔ་མ་ལྟར་རང་གིས་མི་སླུ་བར་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ལུང་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་སོ། །ཕ་རོལ་པོ་ལ་རྟགས་འགོད་པའི་ཚུལ་ནི་སྔར་བརྗོད་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་ལུང་དོན་ལ་དཔྱོད་ཚུལ་ལོག་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་མི་

འཇུག་སྟེ། ཐོག་མར་ལུང་གི་ཚིག་བཟུང་ཞིང་། བརྗོད་བྱ་ལ་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་བརྗོད་བྱའི་ཆོས་རྟོགས་སླ་བ་འགའ་ཞིག་ཚད་མས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་གྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་ལ་གནོད་བྱེད་མ་མཐོང་ནས་རྒྱུ་མཚན་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ལུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་དཔྱོད་ཅིང་། དེ་ནས་རིགས་པས་བརྗོད་བྱ་ལ་གནོད་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་

ན་ལུང་ཁས་ལེན་ཚུལ་ཡང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ནི། རྗེས་དཔག་ཚ་མཐུན་ཡིན་གྱི། རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམ་པར་དག་པ་མིན་ཏེ། ལུང་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་བདག་གཅིག་དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། ལས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་། སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མི་ཤེས་པ་དང་། ཚུར་མཐོང་གིས་ལུང་དོན་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཡང་མེད་དེ། ལུང་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་བློ་རིག་བཞི་པོ་གང་གི་ནང་དུ་བསྡུ་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་གི་བློ་རིགས་སུ་འདུ་ཞེས་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །སྔོན་ཆད་ཁ་བ་ཅན་འདིར་མཁས་རློམ་འགའ། །ཉིན་དང་མཚན་དུ་འབད་པས་དཔྱད་ན་ཡང་། ཆ་ཤས་ཙམ་ཡང་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་པའི། །གནས་གསུམ་ཤེས་བྱའི་ལྐོ་ལམ་རབ་ཡངས་པར། །ཡང་དག་རིགས་པའི་ཚ་ཟེར་སྟོང་འཕྲོ་བའི། །ཁོ་བོའི་རྣམ་དཔྱོད་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་འབར། །རྩ་བ་དང་། འགྲེལ་པ། འགྲེལ་བཤད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པའང་འདི་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། སྒྲ་རྣམས་ནི་དོན་དག་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཟིན་ཏོ་ཞེས་པ་དང་། འདིའི་འགྲེལ་པར་ཤཱཀྱ་བློས། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཉེས་པ

མེད་པ་མིན་ཏེ། སྐྱོད་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲ་དག་ནི་དོན་རྣམས་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ནི་མིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་། གསལ་བའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་ཉིད་མིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་དང་། རང་བཞིན་དང་། དེ་དང་འདྲ་བའི་དབྱེ་བས་སོ་ཞེས་དང་། རྒྱན་གྱིས། གྲགས་པ་རང་བཞིན་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་ཆེས་པ་ནི་འབྲས་བུ

དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། རྣོན་ཤཱིས། འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་དུ་
བཏགས་པ་དག་གི་དབྱེ་བས་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གྲགས་པའི་རྟགས་ལ་
མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་གོ དང་པོ་ནི། གང་ལ་གྲགས་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་
པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ། ཆ་མཐུན། དབྱེ་ན་འདོད་རྒྱལ་བའི་གྲགས་པའི་
རྟགས་དང་། རྒྱུ་མཚན་གྱི་གྲགས་རྟགས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་
ནི། བརྡ་དུས་ཀྱི་དོན་གྱི་ཆོས་ཅན་བརྡ་དུས་ཀྱི་མིང་གི་ཡུལ་དུ་རུང་བར་སྒྲུབ་
པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆ་མཐུན། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་
རང་གི་མཚན་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་མཚོན་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆ་
མཐུན། གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་ལ། གྲགས་པའི་སྒྲ་དོན་གསུམ་ལ་འཇུག་སྟེ།
རྟོག་པ་དང་། རྟོག་པའི་ཡུལ་དང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་མཆོག་
གིས་གྲགས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་
མཛད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། གྲགས་པའང་མི་ཡིས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དང་པོ་ནི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བརྡའི་ཡུལ་སྟོན་པའི་ངག་ཀུན་
ནས་སློང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པའི་སྒྲའི་ཐ་
སྙད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་བྱ་

བ་ཡིན་ཏེ། བདྡ་འབྲེལ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ལ་བདྡ་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཁོ་ན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པ་ནི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གཉིས་ནི་བཏགས་པ་བ་སྟེ། གྲགས་པའི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཐ་སྙད་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲའི་གྲགས་པ་གཉིས་ཏེ། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་དང་། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲའོ། །དང་པོ་ལ་ནི་བདྡ

དུས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། བརྡ་དུས་ཀྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐ་སྙད་དུས་ཀྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་གཉིས་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་རྣམ་པར་འབྱེད་ཀྱི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཐོག་མར་ལོ་ལྟེར་བ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་འདོད་རྒྱལ་བའི་གྲགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། རྒྱུ་མཚན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདོད་པས་རང་དགར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བརྡ་དུས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་བརྡ་འདོགས་པའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཉིད་ལ། ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དོན་ལྡོག་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། བླང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ་སྔར་གྱི་མིང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཐ་སྙད་བྱ་བའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་གཉིས་མིང་གཅིག་ལ་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་མངོན་ནོ། །འདོད་རྒྱལ་བའི་གྲགས་པ་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདོད་པས་རང་དགར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དང་། བརྡ་སྦྱོར་མ་ཟིན་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྡ་སྦྱོར་ཟིན་པའི་འོག་རོལ་ཏུ་ནི་དོན་ཐམས

ཅན་གྱི་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་ངོ། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་ཡིན་པས་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པར་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་ལ་མེད་པར་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ངོ། དོན་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྗོད་བྱེད་དུ་ငེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བརྡའི་དབང་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཁས་མི་ལེན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཐོག་མར་དོན་སོ་སོ་ལ་བརྡ་མཚམས་བཅད་པའི་དབང་གིས་ཐོག་མར

གང་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་དེའི་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་གི །གཞན་ལ་ནི་དངོས་མིང་དུ་མི་འཇུག་གོ །འོ་ན་ཕྱིས་བརྡའི་དབང་གིས་གཞན་ལ་མིང་དུ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རམ་སྙམ་ན། དངོས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་དེ་དང་དོན་མི་གཅིག་པ་ལ་ཡང་འདྲ་བའམ་འབྲེལ་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་སེང་གེ་ཞེས་པའི་མིང་ནི། རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མར་བརྡ་སྦྱར་བས་དངོས་མིང་ཡིན་ལ། ཕྱིས་གཞན་ཁ་ཆེ་བ་གདོང་ཞག་པའི་ཁྱེའུ་ལ་ནི་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་ལ་རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མའི་མིང་གི་རྗེས་སུ་གཞན་ལ་སྦྱར་བའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཙམ་ཡང་གཞན་གྱིས་མ་རྟོགས་པར་སྣང་ངོ་། །མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་གྲགས་རྟགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རྒྱུ་མཚན་ཅན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡང་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་འོག་དུ་འཆད་དོ། །གཉིས་པོའི་གཏན་ཚིགས་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། འདོད་རྒྱལ་བའི་གྲགས་རྟགས་ནི། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ག་བུར་སོགས་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་པ

བཞིན། གཉིས་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་གྲགས་ཏགས་ནི། ལོ་འདབ་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འདི་ཆོས་ཅན། ཤིང་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་ལྗོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འོན་སྔ་མའི་ཁྱབ་འབྲེལ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་སྙམ་ན། དངོས་སྟོབས་སམ་བརྗ་འབྲེལ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དང་། ཏགས་གཉིས་པོ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་

དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དང་བརྡ་འབྲེལ་གཉིས་ཀ་མེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་བརྡའི་དབང་གིས་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་བ་བརྡ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བརྡ་འབྲེལ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། བརྡ་མ་བྱས་པ་ལ་བརྡ་འབྲེལ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བརྡ་སྦྱོར་པའི་ངོར་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དང་བརྡ་འབྲེལ་འགྲུབ་དུ་རུང་བར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བརྡའི་ཡུལ་དུ་རུང་བར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་བརྡ་འབྲེལ་དངོས་སུ་གྲུབ་པར་ནི་མིན་ནོ། །བརྡའི་སྤྱི་རོལ་དུ་ཤིང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ཀུན་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་རྒྱལ་ནི་གྲགས་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ནི་སྤྱར་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་མཚམས་བཅད་པའི་དབང་གིས་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པར་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་གི་གཞན་ནི་མིན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཁྱབ་པར་བཤད་པ་ཡང་འདི་ལ་དགོངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་གྲགས་ཞེན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཁས་བླངས་ནས་དེ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གྲགས་རྟགས་བསྟན་ཞེན་ཏོ། །གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཆ་མཐུན་ཡིན་ཏེ། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་ནི་རྟོག་པས་རང་དགར་

བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་ཡང་འདོད་པས་ཕར་ལ་
བཞག་པ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ལས་གྲུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྗོད་རུང་
གི་གྲགས་པ་ཡང་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་
པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྒྱལ་བ་ཅན་གྱིས། འབྲས་བུ་དང་རང་
བཞིན་དང་དེ་དང་འདྲ་བའི་དབྱེ་བས་ཞེས་པ་དང་། རྒྱན་གྱིས། གྲགས་པ་རང་
བཞིན་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ལ་ཅེས་པ་དང་། རྣོན་ཤྲཱིས། འབྲས་བུ་དང་རང་
བཞིན་དུ་བརྟགས་པ་དག་གི་དབྱེ་བས་ཅེས་གསུངས་སོ། །འགའ་ཞིག་ལྟར་

སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དྲངས་པས་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་དོན་མ་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ལུང་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་གྱི་ལུང་དྲངས་པ་ཙམ་གྱིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དུ་ཁས་བླངས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷོ་ལྷིར་བ་བྲུམ་པར་བཞག་པ་ཡང་ལྷོ་ལྷིར་བ་ལ་བྲུམ་པ་ཞེས་པའི་བརྡ་སྦྱར་བའི་དབང་གིས་གྲགས་པ་ཡིན་གྱི། བརྡ་སྦྱར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གྲུབ་ཙམ་ཉིད་ནས་བྲུམ་པར་གྲགས་པ་ནི་མིན་པས། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་ཡང་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་གྲུབ་པ་མིན་ནོ། །འདོད་རྒྱལ་བ་ཡང་ཚུལ་དེ་སྐད་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཉིད་ལེགས་སོ། །སྤྱིའི་དོན་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །གཞུང་གི་དོན་ལ། དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་སྦྱོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། ཁས་བླངས་གྲགས་པ་གཉིས་རྟོག་པས་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་དང་། མིང་དང་མིང་ཅན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་གི་ཁོངས་སུ་བསྡུའོ། །རྗེས་དཔག་ལ་ཁས་བླངས་གྲགས་པའི་གནོད་པ་འབབ་པ་གཉིས་སུ་བཞེད་པ་བཞིན་དུ། མངོན་སུམ་ལའང་ཁས་བླངས་གི་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་ཆེས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་

གཉིས་པོ་འཇུག་ཅེ་ན། ཟླ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཟླ་གཉིས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ཚིག་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པའི་རྟགས་ལས་དོན་དཔོག་པ་ཡིན་པས་འབྲས་རྟགས་ལས་རིགས་གཞན་མ་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་ཡང་བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པས་ན་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གྲགས་པ་མིན་ཏེ། སྒྲས་བརྗོད་རུང་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེ་ལྟར་ཞེ་ན། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དུ་འབྲེལ་དུ་རུང་བ་ནི་སེལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སེལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་ལ་བརྡ་དངོས་སུ་འགོད་མི་ནུས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བསྟན་པ་ལ་བཞི་ལས། མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་འབབ་པ་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ནས་སྒྲོང་བ་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་འབབ་པ་ནི། དམ་བཅའ་གང་ལ་ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པའོ། །ཁས་བླང་གི་བསལ་བ་འབབ་པ་ནི། དམ་བཅའ་གང་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་གིས་གནོད་པ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་འགལ་བ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཁས་བླང་གི་གནོད་པ་འབབ་པ་དང་རང་ཚིག་གི་གནོད་པ་འབབ་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་སློབ་མ་སྔ་རབས་པ་གཞན་དག་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་དང་རང་ཚིག་དང་འགལ་བ་ཞེས་ཟེར། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ནི། དམ་བཅའ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ངག་གི་དབྱེ་བ་ཙམ་དུ་བཞེད། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། རང་ཚིག་འགལ་བ་དང་ལུང་དང་འགལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དཔེ་གཅིག་གིས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །རིགས་པའི་སྒོར། ལུང་ལ་དཔེར་བརྗོད་གཞན་དུ་གསུངས། ལུང་དང་འགལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། ལུང་ཁྱད་པར་ཅན་རྗེས་དཔག་ཏུ་བསྟུ་བ། ལུང་ཕལ་པ་རང་ཚིག་དང་མཚུངས

པས་སོ། །དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་ལྐོག་གྱུར་གཉིས་སྟོན་པ་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་མི་གནོད་ལ། སྐལ་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ་ལུང་རང་གི་ཚིག་གིས་ཕན་ཚུན་ནང་མི་གནོད་པའི་གསུང་རབ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ངེད་ཀྱི་ལུང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་ལས་དེའི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པ་ཚོས་ཅན། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དེར་བསྡུས་ཏེ་གསུངས་སོ། །

གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་བློ་ནི། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མར་བཞེད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བརྗོད་བྱ་བདེན་པ་སྟོན་པར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ལུང་ནི། ལུང་ཚད་མ་ཡིན་ལ། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ལུང་ནི་རང་གི་ཚིག་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གེགས་བྱེད་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལུང་དུ། གྲགས་ཚད་ཚད་མ་མིན་ལ། བདེན་པ་སྟོན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ལུང་དེ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཡིན་ལ། ཁས་བླངས་ནས་གནོད་བདེན་རྫུན་དཔྱོད་པ་བླུན་པ་ཡིན་ཅིང་ལེགས་པར་དཔྱད་ནས་བདེན་ན་ཁས་ལེན་པ་མཛངས་པའི་ལུགས་སོ། མཐོང་དང་མ་མཐོང་དོན་དག་ལ། །རིགས་པས་གྲུབ་དང་རང་ཚིག་གིས། ། གནོད་མེད་བསྟན་འཆོས་གང་ཡིན་པ། །གཟུང་བར་བྱ་ཕྱིར་སྤྱོད་འཇུག་འགྱུར། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུང་གཞན་ལ་མཚུངས་པ་སྤངས་པ། གེགས་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་མིན་པ་སྤང་བ། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུང་གཞན་ཁྲུས་ཀྱིས་སྡིག་པ་འདག་པར་འདོད་པའི་ལུང་དང་། འགལ་བའང་དེར་མི་འདོད་པ་ལ་ལུང་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་དེར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཆགས་སོགས་དཀར་ཆོས་མིན་ཞིང་། ཆགས་བྲལ་སོགས་དཀར་ཆོས་སུ་རྒྱུང་འཕེན་སོགས་ཅད་ལྷ་བ་མིན་པ་གཞན་རྣམས་མཐུན་པར་འཆད་ལ་ཁྲུས་ཀྱིས་སྡིག་པ་དག་པར་སྟོན་པ་དེ་ལྷ་བུའི་གཞུང་

རྣམས་ཆོས་ཅན། ལུང་རྣམ་དག་མིན་ཏེ། སྡིག་པའི་རྒྱུ་ཆགས་སོགས་དང་མི་འགལ་བའི་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྡིག་པ་འཛོམས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་དང་རང་ཚིག་གམ། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བས་གེགས་བྱས་པ་ལས་དམ་བཅའ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་ལ། ཐེ་ཚོམ་སྐྱོན་དུ་མི་ཆེ་ཞིང་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་སྐྱོན་མེད་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ཕྱིར་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མིན་ནོ་ཅེ་ན། རང་ཚིག་དང་འགལ་བའི་གེགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་དུ་སོང་བ་མིན་གྱི། དམ་བཅའི་ཚིག་དང་འགལ་བས་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་བརྗོད་པས་གྲོལ་

བ་རང་ལ་བསམ་པ་ཡོད་པར་སྟོན་ལ། ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་ཆོས་འགལ་བ་གཉིས་འདུས་ན་སྐྱེ་དམ་བཅའ་ན། རྒྱ་ངན་པ་ལས་ཞོ་མི་འཆགས་པ་ལྟར། ཕན་ཚུན་ལ་བདེན་ཞེན་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དམ་བཅའ་འཛིག་པ་སྟེ་གཞན་དོན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འགྱུར་རོ། །གཞན་དོན་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་སྐྱོན་ཡོན་རྒྱ་དགོས་པ་དེས་ན་བརྗོད་པ་སྐྱོན་ཅན་གྱིས་ཀྱང་རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་ཕམ་པར་འགྱུར་བས་ངག་མ་ནོར་བ་དགོས་སོ། །གྲགས་པའི་བསལ་བ་འབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པ་ནི་གྲགས་པའི་བསལ་བ་འབབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲ་བྱུང་གི་གྲགས་པ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་མུ་སྟེགས་བཛ་སྒྲོད་པ་དག་སྒྲ་དོན་ལ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་འདོད་པ་སྔར་བཀག་ཟིན་ཅིང་། སྒྲ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པས་བསྒྲུབས་ཟིན་ལ་དེས་ན་གྲགས་པའང་གྲུབ་སྟེ། བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲ་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ཉིད་ལ་གྲགས་པར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོའི་ཚིག་འགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། གང་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་དོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་མིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྗེས་དཔག་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། བརྗོད་རུང་དག་པ་བར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྗེས་དཔག་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་དག་གི་དགོས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

{ ༡༧༢ བ }

བརྡ་སྤྲོད་པ་ན་རེ། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་སྟེ།
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཟླ་བ་ཡིན་པ་འགོག་གོ །འདིས་ནི་བསིལ་
ཟེར་ཅན་ཞེས་པའི་སྒྲ་བཟང་པོ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་
ངན་པས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མིན་នོ་ཞེས་འདོད་དོ། །རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་
བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་
འདོད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་ལྡན་གྱི་དཔེ་དང་རྩོད་གཞི་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟླ་བའི་སྒྲས་
བརྗོད་དུ་མི་རུང་བའི་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྗོད་མི་རུང་དུ་
སྒྲུབ་ན་འགལ་རྟགས་སུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། སྒྲའི་དོན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ན་ཡོད་
པ་ཆོས་ཅན། རི་བོ་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྒྲུབ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། ཟླ་བའི་སྒྲས་
བརྗོད་རུང་གིས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པ་ལ་
གཉིས་ཏེ། བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་དང་། སྒྲ་བྱུང་གི་གྲགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་སྟེ། བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་ངོས་བཟུང་། དེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་
ཁྱབ་པར་སྒྲུབ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་དཔྱོད་པའི་
སྒྲས་བརྗོད་རུང་དེ་ཉིད་ལ་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པར་བཞེད་དེ། ཐ་སྙད་ལས་ནི་

སྐྱེས་པ་ཡི། །ཆོས་དེ་གྲགས་པའི་སྒྲ་ཡིས་བརྗོད་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བརྗོད་
རྒྱུད་དེ་འང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲགས་པས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་བོ། །
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཅན། །འདོད་པས་འཇུག་ཕྱིར་གེགས་མེད་པ། །བྱས་
དང་མ་བྱས་པ་རྣམས་སུ། །སྣ་ཚོགས་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུད་ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི་བརྗོད་རྒྱུད་ཙམ་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་མོད། སྔར་མ་གྲགས་པ་ལ་
གྲགས་པའི་སྒྲ་འདོགས་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དངོས་སུ་གྲགས་
ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་གྲགས་སུ་རུང་བ་ལ་གྲགས་པའི

༼༢༠༧ ན༽

བརྗ་མཛོད་དེ། དཔེར་ན་བཀུང་དུ་རུང་བ་ལ་བཀུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། གྲགས་པ་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ། །རྒྱུ་ཉིད་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལས། དེ་ལ་སྒྲ་ཀུན་འབྲེལ་དེས་ན། །དེ་ལ་དེ་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སྒྲ་བྱུང་གི་གྲགས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྒྲ་བྱུང་གི་གྲགས་པ་ངོས་བཟུང་ན། སྒྲ་ཐམས་ཅད་གྲགས་སུ་རུང་བ་ཙམ་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་ན་ཡང་སྒྲ་ནི་བརྡ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞིང་བརྡ་ནི་བརྗོད་འདོད་ལ་བརྟེན་པས་ན། རྟོག་པའི་ཡུལ་ལ་སྒྲ་གྲུབ་ན་གྲགས་པའང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །གྲགས་པ་རྗེས་དཔག་ཏུ་བསྡུ་བ་ནི། གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཆོས་ཅན། འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཚིགས་མི་སྲིད་དེ། རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་འགལ་ཟླ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་རུང་དག་པ་བར་སྒྲུབ་པའི་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ཏེ། གྲགས་པ་རྗེས་དཔག་ལས་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པ། དེ་ལ་གཞན་གྱི་བརྟགས་པ་དགག་པ། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའམ་མིང་ཆོས་ཅན། དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གྲགས་པ་དངོས་པོའི་མཐུས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་

ཀྱི་རྗེས་དཔག་བཞིན་དུ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་ཡུལ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ལས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་སྦྱོར་བའི་སྒྲ་རྣམས་ནི་ཡུལ་གང་ལའང་མི་འཇུག་པ་མེད་དོ། །གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པས་སྦྱར་བའི་མིང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རང་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། བརྡ་སྦྱོད་པས་བཀོད་པའི་ཡོད་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མིན་པར་བསྟན་པ་ནི། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟོག་པའི་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་མི་འཇུག་པ་མེད་པ་དེས་ན་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་

ཏུ་མི་རུང་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། རྟོག་ཡུལ་གྱི་རི་བོང་ཅན་ལ་ཀུན་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་ཟླ་སྒྲ་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྟགས་ལྡན་གྱི་དཔེ་དང་རྗོད་གཞི་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྟགས་གཉིས་ལྡན་གྱི་རྗོད་གཞི་དང་དེ་ལྡན་གྱི་དཔེ་གཞན་རྙེད་དཀའ་སྟེ། མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མཉན་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་སྡེ་པའི་འཆད་ཚུལ་མི་འཐད་པ་ནི། འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བར་སྒྲུབ་པ་ན་མཐུན་དཔེ་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཟླ་བ་གཅིག་ལས་མེད་པས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། འདི་གྲགས་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་རི་བོང་ཅན་ལ་དཔེར་མཛད་དེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་གིས་ཁྱབ་པར་བསྟན་ཏོ། །རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པས་གནོད་པ་ཡིན་གྱི། གྲགས་པས་གནོད་པའི་དཔེ་གཞན་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ད་ཧྱིག་ཤིང་མིན་པར་དམ་བཅས་པ་ལའང་གྲགས་པས་གནོད་པ་སྟེ་མ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲ་ཐུན་མོང་བར་སྒྲུབ་པ། དེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། བརྗོད་རུང་འགོག་པ་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཡོད་པས། རི་བོང་ཅན་ནླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གང་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། ག་བུར་དང་དངུལ་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐབས་གཞན་ནླ་བར་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་ནས་བསྟན་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། ནླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་རི་བོང་ཅན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། མི་གནོད་པས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཡུལ་ལྟར་གནོད་པ་མེད་པ་ཡིན་པས། རྟོག་ཡུལ་ལ་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་འགོག་ན་ཁྱེད་ནླ་བར་འདོད་པའི་རི་བོང་ཅན་ལ་ནླ་སྒྲས་བརྗོད་རུང་འཇིག་གོ །འདི་ནི་རང་གི་འགྲེལ་བྱེད་ལ་གནོད་པ་

བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པས་སྒྱུར་བའི་བརྡ་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་འཇུག་རུང་བཞིན་
དུ་རི་བོང་ཅན་ལས་གཞན་ཟླ་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་ཞེས་འགོག་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཆོས་ལུགས་དང་འགལ་བས་གྲགས་པ་དག་དང་འགལ་བར་དགོངས་སོ། །
གསུམ་པ་མདོའི་དགོངས་པ་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་
དང་། རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བོད་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་ལ་ལ་མིང་གི་
རྣམ་པ་ཞེན་རུང་བརྡའི་གྲགས་པ་ཡིན་ལ། དོན་ལྡོག་ངེས་པ་ལ་བློས་ཞེན་རུང་ཐ་
སྙད་ཀྱི་གྲགས་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས། བཤད་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་བཤད་ཚུལ་
གཉིས་ལ་སྦྱོར་བ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དོན་ལྡོག་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་
ནས་བརྡ་སྦྱར་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་པ་ནི། གང་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིའི་སྐབས་དོན་གྱི་གཏན་ལ་དབབ་རྒྱུ་མིན་ཏེ། གཞུང་
དེས་ནི་རྟོག་ཡུལ་གྱི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་བརྗོད་རུང་མིན་པ་མེད་ཅེས་སྟོན་པ་ཙམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་ལྡོག་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་རུང་ཐ་སྙད་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་སྤྱར་བཀག་ཟིན་ཏོ། །བརྡའི་གྲགས་པ་ལ་དངོས་ཀྱི་
བརྗོད་རུང་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་རུང་གཉིས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འཆད་པའི་
ཚེ་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་འགལ་བ་མེད་མོད་ཀྱི། འཇུག་པའི་ཚེ་ན་བཤད་འཇུག་
གི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས་འཇུག་གོ །དེས་ན་མདོའི་བཤད་

ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་པོ་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱང་དང་བཤད་ཚུལ་ཕྱི་མ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱང་གི་གྲགས་པར་འཆད་པ་ལ་འཁྲུལ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་ཚུལ་གཞག་པ་ནི། བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་སྔ་མ་ནི་བརྗོད་བྱང་གི་སྒྲ་བྱུང་གི་གྲགས་པ་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མས་མི་ཁེགས་ཏེ། གནོད་བྱེད་རྗེས་དཔག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨོན་པའམ། ཡང་ན་བརྗོད་བྱང་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་ལ་འགལ་ཟླའི་ཚད་མ་མེད་དེ། ལྡོག་ཕྱོགས་བརྗོད་མི་བྱང་

དུ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རི་བོང་ཅན་ཟླ་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་རུང་དུ་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་གྲགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་ནོ། །བཤད་ཚུལ་ཕྱི་མ་ནི། གང་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ་ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་ཆོས་ཅན། གྲགས་པ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་འདོད་པས་སྦྱར་བའི་བརྡའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་རྟོག་བློའི་ཡུལ་ལ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ནི། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་འཇལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མདོ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པའི་བཤད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་ན་གྲགས་པའི་བསལ་བ་ངོས་བཟུང་བའི་ཚུལ་མཁས་པ་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞིན་འགྲུབ་བོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། ༈ །།གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་སྤྱིའི་དོན་ལ། རྗོད་བྱེད་སྒྲུབ་ངག་གི་རང་བཞིན། གྲོལ་ཕྱིར་གྲོལ་རྩོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་དང་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་

རྟག་ཏེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། བུམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ལྟག་པ་དང་ཆད་པའི་སྐྱོན་གཉིས་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པ་དང་། ཉེར་སྦྱོར་དང་། མཇུག་སྡུད་གསུམ་ལྷག་པ་ཡིན་ལ་དཔེ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་བསྟན་པས་ཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་པར་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་། བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་སུ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་ནི་མ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེ་བརྗོད་པས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེར་སྦྱོར་ཕྱོགས་ཆོས་དང་བཟློས་པ་ཡིན་ལ། མཇུག་སྡུད་དམ་བཅའ

དང་བཟློས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་ན་ཚིག་གི་བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཉེས་པ་ཆགས་པས་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཚང་བར་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་པ་མེད་པའི་ཚིག་བརྗོད་པས་སླུ་བ་པོ་ལ་ཀླན་ཀར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པར་མ་ཟད་འོན་ཀྱང་སླུ་བ་པོའི་སྐྱོན་ཡང་ཡིན་ཏེ། དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མིན་པར་བརྗོད་པས་སླུ་བ་པོ་ལ་ཀླན་ཀར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ལ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། རང་གི་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར་རྒོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་ནོ། །དེ་ལ་རང་གིས་མཐོང་བ་དང་། དོན་དང་། རབ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གསུམ་གྱིས་བློ་སྐྱོན་དང་དོན་སྐྱོན་དང་སྒྲ་སྐྱོན་གསུམ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་བློ་སྐྱོན་ཅན་ནི། གྲངས་ཅན་གྱིས་བློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་སྐྱོན་ནི། རྟགས་ཀྱི་དོན་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་དང་ལུང་

ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་ལྟ་བུའོ། །འགའ་ཞིག་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ནི་སྒྲུབ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཕ་རོལ་པོའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཡི། རྗེས་དཔག་ནི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་དངོས་ཡིན་ལ། དེའི་མིང་གིས་རྒྱུ་སྒྲུབ་ངག་ལ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཅེས་བཤད་ན་ཡང་རིགས་ཏེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མིང་གིས་བཏགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཙམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་བཤད་ན་ཡང་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་སྙེ་དཔྱད་དོ། །དབྱེ་བ་ལ། ཆོས་མཐུན་པ་
ཉིད་ཅན་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གོ །དང་པོ་ནི། བསྒྲུབ་
བྱའི་ཆོས་ཅན་དང་མཐུན་དཔེ་གཉིས། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་མཚུངས་
པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་མི་མཐུན་དཔེ་གཉིས
རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་མི་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་ནི་
འགལ་བའི་གཉེན་པོར་གསུངས་ཏེ། རྗེས་འགྲོ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ནི། མ་ངེས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ལྡོག་པ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ།
།རིགས་སྒོ་ནས། འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ
འདི་ནི་རིགས་སོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གང་ལ་ཁྲབ་པ་གཉིས་སྟོན་པའི་ཡུལ་ཡང་
གཉིས་ཏེ། མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། བསྒྲུབ་
བྱ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཁྲབ་པ་གཏན་ལ་དབབ་པའི་
གཞི་གང་ཞིག རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པའོ། །ཡང་ན་སྒྲུབ་ངག་གིས
རྟགས་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་རྗེས་འགྲོའི་ལྟོས་གཞིར་གྱུར་པའོ། །
དབྱེ་ན་ཁྲབ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དཔེ་
དང་། རྗེས་སུ་དྲན་པའི་དཔེའོ། །ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གསལ་བའི་དཔེ་དང་ཕྱོགས་
ཅམ་མཚོན་པའི་དཔེའོ། །ཐ་སྙད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པ་དང་

འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དཔེའོ། །མི་མཐུན་དཔེ་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ངག་གིས་རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའོ། །སྒྲུབ་ངག་འགོད་པའི་ཕྱིར་རྒོལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། དབང་པོ་རྣོན་པོ་དང་། འབྲིང་པོ་དང་། རྟུལ་པོའོ། །དང་པོ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་དྲན་པའི་བློ་སྐྱེས་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་ཏེ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །གདན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར

ཟད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །ཁང་དག་གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱོགས་ཆོས་རྐྱང་
པ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ནི་ལོག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འོན་ཕྱོགས་ཆོས་རྐྱང་
པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་རྐྱང་པ་བརྗོད་
པའི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་གཏན་
ཚིགས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་ངག་གི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཡང་མ་རྟོགས་པར་ཟད་དོ།
།གཞུང་འདིས་ནི་ཁྱབ་འབྲེལ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་རྐྱང་པ་བརྗོད་
པས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་ཆོས་རྐྱང་
པ་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་ངག་བརྗོད་པར་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། གསུམ་
ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་སྨྲས་ན་སྒྲུབ་པ་མ་ཚང་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་ཡང་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་དབང་
པོ་རྣོན་པོ་ལ་ནི། སྒྲུབ་པའི་ངག་གང་ཡང་རུང་བ་བསྟན་པས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་སྟེ།
དོན་གྱི་གོ་བས་གཅིག་ཤོས་ལ། །དྲན་པ་ཡང་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྟུལ་པོ་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་བསྟན་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །འདིས་
ཚུལ་གསུམ་དྲན་ལམ་དུ་འཕེན་ཚུལ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཐོག་མར་ཚུལ་གསུམ་བློ་
ཡུལ་དུ་འཕངས་ནས་རྗེས་ཐོགས་སུ་ཚུལ་གསུམ་རིགས་པས་སྒྲུབ་སྟེ། ཚུལ་
གསུམ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེད་པར་མཛད་ནས་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་སྐྱེད་

པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་སྔར་ཚུལ་གསུམ་བློ་ཡུལ་དུ་འཕངས་པ་དྲན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འཕེན་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། ཐོག་མར་ཕ་རོལ་པོ་ལ་ཚུལ་གསུམ་རིགས་པས་བསྒྲུབས་ནས་ཚུལ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེད་ཅིང་དེ་ནས་རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་འབྱུང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པ་དྲན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུབ་ངག་བཀོད་ནས། སྒྲུབ་ངག་གིས་ཚུལ་གསུམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བློ་ཡུལ་དུ་དྲན་པར་བྱས

ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་རྣོན་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་ནི་ཚུལ་གསུམ་
རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེས་པའི་འོག་རོལ་ཏུ་སྒྲུབ་ངག་བཀོད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་
ཚུལ་གསུམ་དྲན་པའི་འོག་རོལ་ཏུ་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཅེས་བཤད་ན་རིགས་
པར་སྣང་ངོ་། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་
དང་། རྩོད་པ་སྤོ་བའི་གང་ཟག་གོ །དང་པོ་ནི། རྒོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་
གསུམ་ཚད་མས་མཐོང་བའི་རྟགས་གཞན་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་སྒྲ་མ་ནོར་བར་སྟོན་པའི་
ངག་ཅེས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །རྗེས་དཔག་ཤེས་པ་
ཡིན་ལ། འདི་ངག་ཡིན་ཡང་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །གཉིས་
པ་རྩོད་པ་སྤོ་བའི་གང་ཟག་ལ་གསུམ་སྟེ། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། ཕམ་རྒྱལ་གྱི་
རྣམ་གཞག དཔང་པོས་སྒྲུབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་རྒོལ་བ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་དང་
དཔང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པ།
རྒོལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་སུན་འབྱིན་པར་ཁས་ལེན་པ། རྒོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཕམ་རྒྱལ
བརྡ་སྤྲོད་པར་ཁས་ལེན་པའོ། །འདྲི་དང་སྐྱོན་བརྗོད་ཕྱིར་རྒོལ་གཙོ། །འཇོག་
དང་སྐྱོན་སྤོང་རྒོལ་བ་གཙོ། །སྐབས་ཀྱིས་ཕན་ཚུལ་འཚོལ་བའང་སྲིད་ཅེས་
པའང་སྣང་ངོ་། །རྩོད་རིགས་ལས། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་པ་བརྗོད་པའི། སྐྱོན་
ཡང་དག་པ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་རིགས་པའི་སྒོར་འཇུག་པར་འགྱུར། དཔང་

པོས་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་གྲོལ་ཕྱིར་གྲོལ་
གཉིས་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པའམ། གཏན་ཚིགས་བརྗོད་
པ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་དང་། ཡོན་ཏན་དེ་སྐྱོན་མེད་བརྗོད་པ་རྗེས་འཛིན་
འཇུག་པའི་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གྲོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་སྨྲོན་པ་ལ།
ཕྱིར་གྲོལ་གྱིས་ཡང་དག་ཏུ་ཤེས་ནས་སྐྱོན་མ་བརྗོད་དམ་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པ་དེ་
ཡང་སྤྱོང་ཤེས་ན་ཕྱིར་གྲོལ་བ་ཕམ་སྟེ། དེའི་སྤྱོབས་པ་བཅོམ་

པས་སོ། །རྒོལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་ལ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་སྐྱོན་ཡང་དག་བརྗོད་ཅིང་ལན་ལྟར་སྣང་བཟློག་ཤེས་ན་རྒོལ་བ་ཕམ་སྟེ། དེའི་སྤྲོབས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མིན་པར་རྒོལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་སྐྱོན་མི་བརྗོད་ཅིང་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པའམ། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་ལ་རྒོལ་བས་ཚེར་མ་འབྱིན་པ་མ་ཤེས་ན་ཕམ་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་མེད་དེ། ཕན་ཚུན་སྤྲོབས་པ་མ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིར་རྒོལ་བས་དེའི་དངོས་པོ་གོ་བར་བྱས་ནས་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་ན་གཉིས་པོ་གཅིག་ཀྱང་ཕམ་པ་དང་རྒྱལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །རྒོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་ན་ཡང་ཕྱིར་རྒོལ་བས་སྐྱོན་མ་བསྟན་ན་ཕམ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཕན་ཚུན་ནུས་པ་ཉེ་བར་འཇོམས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱལ་བ་དང་ཕམ་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཚར་གཅོད་དང་རྗེས་བཟུང་གི་གནས་ནི། གཉིས་ཀ་ཚར་གཅོད་པ། གང་རུང་ཚར་གཅོད། གང་རུང་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་གནས་ཏེ་མུ་གསུམ་སྲིད་ལ་གཉིས་ཀ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་གནས་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ། །བརྫུན་དང་གཡོ་སྒྱུས་ཚར་བཅད་ཀྱང་ཕམ་རྒྱལ་མཁས་པ་རྣམས་མི་བཞེད་དོ། །དཔང་པོས་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྨྲ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚར་གཅོད་པའི་གནས་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྨྲར་ཚར་གཅོད་པ་དང་

རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཚུལ་ནི་འདིག་རྟེན་པ་རྣམས་སྲོག་དང་ནོར་འཕྲོག་པ་ལ་སོགས་པས་ཆར་གཅོད་ལ་གོ་འཕང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་ནོ། །དམ་པ་རྣམས་མཁས་པའི་གྲྭར་གྲུབ་མཐའ་ནོར་བ་དོར་ཞིང་མ་ནོར་བ་བླངས་པ་ལ་ཆར་གཅད་རྗེས་བཟུང་དུ་འདོད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་གཉིས་ཀ་བྱེད་ཅེས་གྲག་གོ །གཉིས་པ་ལ། འཐད་པ་བརྗོད་པ་དང་། འཁྲུལ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི་སློབ་བྱེད་བརྗོད་པར་ཁས་བླངས་ནས་སློབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད།

སུན་འབྱིན་བརྗོད་པར་ཁས་བླངས་ནས་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་གཉིས་ལས་ཕྱི་ན་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གཏན་མི་བརྗོད་པ་དང་མིན་པ་བརྗོད་པ་གཉིས། སྐྱོན་གཏན་མི་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་མིན་བརྗོད་པ་གཉིས་ཏེ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་བཞི་རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོད་རིགས་ལས། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་ཅིང་། །སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་གཉིས་པོ་དག །ཚར་གཅད་པ་ཡི་གནས་ཡིན་གྱི། །གཞན་ནི་མི་རིགས་ཕྱིར་མི་འདོད། །ཅེས་སོ། །རིགས་པའི་དོན་སྡུད་མ་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས་ཚོག་གོ །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་ནི། གངས་ཅན་པ་དག་རྒོལ་བ་ལ་དྲིས་པའི་ལན་མི་བརྗོད་པ། སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ། མ་དྲིས་པ་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་མི་སྤོང་བ། ལན་ལྟར་སྣང་བ། སྐབས་སུམ་བབ་པའི་ལན་བརྗོད་པ་སྟེ་དྲུག་དང་། ཕྱིར་རྒོལ་ལ་མི་འདྲི་བ། མ་འབྲེལ་བ་འདྲི་བ་དང་། སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ། ལྟར་སྣང་བརྗོད་པ། མ་བབ་པ་བརྗོད་པ་སྟེ་དྲུག་དང་དཔང་པོ་ལ་ཤན་མི་འབྱེད་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འབྱེད་པ། སྐབས་མིན་པར་འབྱེད་པ་གསུམ་སྟེ་བཅོམ་ལྡ། ཀུན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྣ་བ་མི་གཏོད་པ་གཅིག་དང་བཅུ་དྲུག་འདོད་དོ། །མི་འཐད་དེ་དེ་དག་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ན་སྡུད་མ་གཉིས་སུ་འདུ་ལ། སྡུད་མ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་ན་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་ཉིད་མིན་ནོ། །དཔང་པོ་ལ་ནི་རྩོད་པའི་ཚར་གཅད་པའི་གནས

མེད་དེ། གཉིས་པོ་དག་ཅེས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་ཕྱིར་དང་། རྩོད་པ་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་ཅི་ནས་རྩོད་པའི་ཚར་བཅད་འབབ་པར་བྱེད་ན་སྔོང་དུམ་ལའང་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རྒྱང་མིག་པའི་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་ལ་སོགས་པ་བདུན་བརྗོད་བྱ། དམ་བཅའ་དང་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་། དོན་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་དང་། ཡང་བརྗོད་ནི་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་ཏེ་བཅུ་གསུམ་དང་། གྲུབ་མཐའ་ཉམས་དང་ལྷུར་སྣང་གཉིས་ཏེ་བཅོ་ལྔ་ནི།

གྲོལ་བ་ཚར་གཅོད་པའི་གནས་སུ་བཏགས་པའོ། །ཟེར་སུ་མི་སླུ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ཕྱིར་རྒོལ་ལའོ། །རྣམ་གཡེང་ལ་སོགས་པ་བཞི་གཉིས་ཀ་ལ་བཏགས་པའོ། །དེ་ལ་དགག་པ་སླུའོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་དོན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ལས། དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་སྨྲ་བ་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་སུ་བསྟན་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་རྒོལ་བས་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་སྔར་གྱི་དམ་བཅའ་ལས་བཟློག་སྟེ། སྒྲ་རྟག་སྟེ་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་སྔར་གྱི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་གནོད་པས་སྔར་རྒོལ་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །སྔར་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་རྒོལ་བའི་དམ་བཅའ་ལས་བཟློག་སྟེ་སྨྲས་པ་ཙམ་གྱིས་སྔར་རྒོལ་གྱིས་རང་གི་དམ་བཅའ་ཇི་ལྟར་སྟོང་པར་འགྱུར། དེས་ན་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་ན། སྤྱི་རྟག་པའང་ཡོད་ཀྱི་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པས་རྟག་པ་ལའང་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཞུགས་པས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་གྱི། དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅོད་དུ་འགྱུར་གྱི། དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པའི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅད་མིན་ནོ། །དམ་བཅའ

གཞན་སྒྲུབ་བའི་ཚར་གཅད་ནི་ སྐུན་འབྱིན་ཤེས་ན་མ་ངེས་པ་སྒྲུབ་ཡིན་པས། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའི་ཚར་གཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །དཔེར་ན་ རྒོལ་བས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་ནས་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཉིད་རྟགས་སུ་ བཀོད་པའི་ཚེ་ན། ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་སྤྱི་རྟག་པའང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ ཡིན་པས་ན། དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒོལ་བའི་རྟགས་མ་ངེས་པར་ བསྟན་པ་ན། སྔར་རྒོལ་གྱིས་ལན་སླུས་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མིན་ པ་ལྟར་སྒྲ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ

འགྲོ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་ཅེས་སྟོན་པ་ནི་དམ་བཅའ་གཞན་སླུ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་སོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཞེ་ན། སྔ་མའི་དམ་བཅའ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཇང་མིག་པ་སླའོ། །དེ་ནི་སྔ་མའི་དམ་བཅའ་ཕྱི་མའི་དམ་བཅའ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་མིན་གྱི། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཞེས་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་པའོ། །ཡང་སྔར་རྒོལ་གྱིས་ལན་སླུས་པ་ནི། དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མིན་པའོ། །འདིར་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མིན་པའི་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་རྒོལ་བ་ལན་དུ་བྱས་པའོ། །དེས་ན་འདི་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། བསྒྲུབ་བྱ་བསྟན་པ་མིན་པས་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་སླུས་པའི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་པ་མིན་ནོ། །དམ་བཅའ་དང་རྟགས་འགལ་བ་ནི། དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་ལས་ཐ་དད་པའི་རྫས་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅས་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དམ་བཅའ་དང་དཔེ་འགལ་བ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དམ་བཅའ་དང་རང་ཚིག་འགལ་བ་བདག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཇི་ལྟར་རང་ཚིག་འགལ་བ་ཡིན་

ཅེ་ན། བདག་མེད་ན་གཞན་ཞེས་བརྗོད་པ་འགལ་ལ། བདག་ཅེས་པའི་སྒྲ་བརྗོད་ན་བདག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་བདག་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དམ་བཅའ་ཚིག་གིས་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས། དམ་བཅའ་དང་དཔེ་འགལ་བ་དང་། དམ་བཅའ་དང་རང་ཚིག་འགལ་བ་འཇོག་པའི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་སུ་དཔེ་འཇོག་པ་དོན་མེད་དེ། རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་དམ་བཅའ་ངག་ཏུ་དངོས་སུ་བརྗོད་ཟིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཕམ་པར་དངོས་སུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

{༢༡༨ ན}

དཔེ་དང་འགལ་བ་དང་རང་ཚིག་དང་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་སུ་འཇོག་པ་དོན་མེད་དོ། །དེ་ནི་སྔ་མ་ཉིད་དུ་ཟམ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅད་དུ་སོང་བ་ཡིན་ལ་དམ་བཅའི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅད་དུ་སོང་བ་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཟམ་ཟིན་པས་ན་དམ་བཅའ་དང་དཔེ་འགལ་བ་དང་རང་ཚིག་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་སླར་ཡང་ཟམ་པར་བཞག་པ་དོན་མེད་ན། བསྒྲུབ་བྱ་གཅིག་ལ་རྟགས་མང་པོ་གཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་སྔ་མས་གྲུབ་ན་ཕྱི་མ་རྣམས་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་གང་དུ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་ཕ་རོལ་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་འཇུག་པ་ཡིན་ན། དེ་དག་སོ་སོར་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟགས་དུ་མ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་མེད་ན་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟགས་དུ་མ་དོན་མེད་དོ། །བདག་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་རང་ཚིག་འགལ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། འདི་ལ་རང་ཚིག་འགལ་བ་མེད་དེ། སྒྲས་སྣང་ཙམ་བརྗོད་ནས་དངོས་པོ་འགོག་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཏན་ཚིགས་དང་དམ་བཅའ་འགལ་བ་ནི། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྟོལ་རྫས་ཚོགས་པ་ལ་དངོས་པོའི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ། འདིར

ཚོགས་པ་ཞེས་པ་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིས་ནི་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པ་མིན་གྱི། སྤྱིར་བསྟན་པའི་དོན་ཉེ་བར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཉེ་བར་བསྡུས་པའི་ཚིག་གམ། ཡང་ན་ལྡུ་པའི་མཐའ་ཅན་གྱི་དཔེ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་ཏེ་བུམ་པ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། དེ་ལ་ལྡུ་པ་དཔེ་ཡིན་ཏེ། །

གཏན་ཚིགས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་འདིས་གཏན་ཚིགས་བཟུང་བ་མིན་པས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པའི་དཔེར་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་འདི་ནི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པའམ། འགལ་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་གྱི་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་མིན་ནོ། །དམ་བཅའ་སེལ་བའི་ཕྱོགས་ལ་དམ་བཅའ་བའི་དོན་སེལ་བ་ནི་དམ་བཅའ་སེལ་བ་སྟེ་དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་ནས་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ན། དབང་པོའི་གཟུང་བྱའི་རྟགས་ནི་སྤྱི་རྟག་པ་ལའང་འཇུག་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། སྤྱི་རྟག་པ་ལའང་ཡོད་ཀྱི་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སུན་འབྱིན་སྨྲས་པའི་ཚེ། སྔར་རྒོལ་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སུས་སྨྲས་ཞེས་སྔར་གྱི་དམ་བཅའ་འདོར་ན་དམ་བཅའ་སེལ་བའི་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །མི་འཐད་དེ། སྔར་རྒོལ་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པ་ན་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚར་གཅད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་ཀྱི་དམ་བཅའ་སེལ་བའི་ཚར་གཅད་གཉིས་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་གཞན་པའི་ཚར་གཅད་ནི། སྔར་དམ་བཅའ་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་མ་ངེས་པ་གཅོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་གཏན་ཚིགས་ཙམ་ཞིག་བཀོད་པ་ན། དེ་ལ་ཕྱི

གྲོལ་གྱིས་སྨུན་འབྱིན་བརྗོད་པའི་ཚེ། མ་ངེས་སོགས་གཙོད་པའི་གདན་ཚིགས་ཀྱི་གནོན་པ་བྱས་ནས་གདན་ཚིགས་ཕྱི་མ་གཞན་འདོད་པ་ནི་གདན་ཚིགས་གཞན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཕྱི་མ་བཀོད་པའི་རྟགས་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་ན་རྟགས་སྔ་མ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་ལ། སྔ་མས་བསྒྲུབ་དགོས་ན་ཕྱི་མ་དོན་མེད་པས་སྨྲ་བ་པོ་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །སྔ་མའི་ངག་རྫོགས་ནས་དེ་ལ་ཕྱི་གྲོལ་གྱི་སྐྱོན་འཇུག་ན་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པས་ཚར་གཅད་གཉིས་པར་འཇོག་པ་དོན་མེད་ལ། ངག་མ་རྫོགས་ཤིང་ལན་གྱི་གོ་སྐབས་མི་སྟེར་ན་ངག་མ་རྫོགས་པས་ཚར

གཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །སྐབས་ཀྱི་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བ་ནི་དོན་གཞན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒོལ་བས་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པ་ན། ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་སུན་འབྱིན་མི་བརྗོད་པར་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་དང་ཀུན་ཤད་དང་ཉེར་སྦྱར་ལ་སོགས་པ་འཆད་པ་དོན་གཞན་སྨྲ་བའི་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། རྒོལ་བས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་ཡིན་ལ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་སྐྱོན་གནས་པ་ལ་སྐྱོན་མིན་པ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅད་དུ་འགྱུར་པ་ཡིན་གྱི། གཉིས་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚར་གཅད་མིན་ནོ། །དོན་མེད་པ་སྨྲ་བའི་ཚར་གཅད་ནི། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པའི་ཚར་གཅད་ལས་གཞན་པའི་ཚར་གཅད་མིན་ནོ། །

དཔེར་ན་སྒྲ་ཏག་སྟེ། ཛ་བ་ག་ཌ་ད་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཛྷ་བྷ་གྷ་ཌྷ་དྷ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་བཟུང་བ་ཡིན་ཡང་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་སྟོན་པ་ལྟར་སྣང་བས་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་སྟོན་པ་དང་འདྲ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །འདིས་དམ་བཅའི་སྒྲུབ་བྱེད་མ་བསྟན་པས་ཚར་གཅད་ལོགས་ཤིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་འཐད་དེ། ཡི་གེའི་གོ་རིམ་བསྟན་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པ་གཞན་བརྗོད་པ་ལ་དོན་མེད་པ་བརྗོད་པར་ཁྱད་པར་མེད་དེ། བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་གྱི་བར་དུ་དེས་ན་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མེད་པར་ཁྱད་པར་

མེད་བཞིན་དུ་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་མ་འབྲེལ། དོན་མི་ཤེས་པ་དང་དོན་མེད་པའི་སྒྲ་སྨྲ་བའི་ཚར་གཅད་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས་སོ། །དཔེར་ན་སྐྱེ་བོ་དུ་མ་ཚོགས་པའི་དབུས་དང་། ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བརྗོད་ཀྱང་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་མ་གོ་ན་དོན་མི་ཤེས་པ་དང་། དོན་མེད་པའི་སྨྲ་བ་ནི་དཔེར་ན། དྲི་མ་ཅན་གྱི་ཀླ་ཀློའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་དང་། སྐད་རིགས་མི་མཐུན་པ་སྨྲ་བ་དང་། མྱུར་གྲགས་པ་དང་། ཚད་ལྷག་ལ་སོགས་པས་དོན་ཤེས་པའི་ནུས་པ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་རྒོལ་བ་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། དོན་ཇི་ལྟ་བ

བཞིན་ལྡན་པ་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཀྱང་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་མ་རྟོགས་ན་རྒོལ་བ་ཚར་
བཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། དྲི་མ་ཅན་གྱི་སྒྲ་སྦྱོར་
བ་དང་། མ་གྲགས་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་སོགས་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་སྨྲ་བ་དང་ཁྱད་
པར་མེད་ལ། ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་མ་གོ་བས་ཚར་གཅད་ཀྱང་རིགས་པ་མིན་ནོ། །
དོན་བྲལ་ནི། སྔ་ཕྱི་མ་འབྲེལ་བ་སིའུ་བཅུ་པའི་ངག་དང་སྨྱོན་ཚིག་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་
སྨྲ་བ་ཡང་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་ལོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འབྲེལ་མེད་ཀྱི་
ངག་ཀྱང་དོན་མེད་པ་སྨྲ་བ་ལས་ལོགས་སུ་བཞག་པ་མི་འཐད་ཅིང་སྒྲུབ་པའི་
ཡན་ལག་བརྗོད་པ་མིན་པར་འདུས་སོ། །དུས་ལ་མ་བབ་པའི་ཚར་གཅད་ནི།
དམ་བཅའ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་
རིགས་པ་ལས་གོ་རིམ་དཀྲུགས་ནས་བརྗོད་པ། བུམ་པ་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་
ཕྱིར་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་དམ་བཅའ་ལ་སོགས་པའི་གོ་རིམ་གོ་
བཟློག་ནས་སྨྲ་བ་ཡང་ཚར་གཅད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །ཡན་ལག་བརྗོད་པའི་གོ་
རིམ་ཟློག་ཀྱང་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གོ་བ་མིན་ནམ་ཞེས་བརྒྱད་པ་ན། དོན་གོ་
ཡང་སྒྲ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་སྦྱོར་བའི་གོ་རིམ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་
ཟུར་ཆག་གི་སྒྲ་ལས་ལེགས་པར་སྦྱར་བས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་གོ་ཡང་
ལེགས་སྦྱར་གྱིས་མ་བརྗོད་ན་སྒྲ་སྐྱོན་ཅན་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་ལྔའི་གོ་

རིམ་ཟློག་ན་མ་དག་ལ། གོ་རིམ་མ་ནོར་བར་བརྗོད་པ་ན་ཡན་ལག་ལྔ་ཁོང་དུ་
ཆུད་པར་འགྱུར་རོ། །གོ་རིམ་མ་ནོར་བ་དགོས་པ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་མཐོང་སྟེ།
དང་པོ་འཛེམ་པ་བླངས་ནས་དེ་ནས་དབྱིག་པ་དང་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་
སྦྱོར་བའི་རིམ་པས་རྫ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་སྐད་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དེ།
ཟུར་ཚག་གི་སྒྲ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་པར་བྱ་མོད།
སཾ་གྲི་ཧའི་བརྒྱུད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་དགོས། བརྡ་ལས་དོན་གོ་ན་ཟུར་ཚག་ཉིད་
ཀྱིས་དོན་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་གོ་མོད། སཾ་གྲི་ཧའི་བརྡ་མི་ཤེས་ཀྱང་ཕལ་སྐད་ལས་
དོན་གོ་བ་མཐོང་བས་ན། ཕལ་སྐད་ཀྱིས་གོ་

བར་བྱུས་ནས་རྗེས་སུ་ལེགས་སྦྱར་འཆད་པ་དོན་མེད་དོ། །མིན་ཏེ། ལེགས་
པར་སྦྱར་བ་བརྗོད་ན་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལེགས་སྦྱར་གྱི་
སྒྲས་གཞན་སོད་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་ནའང་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དོན་
ཆུང་ལ་དཀའ་བའི་སྒྲ་སྦྱར་མི་དགོས་ཏེ། ཡུལ་ཐ་དད་ཀྱི་སྐད་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་གོ་
ལ། རང་རང་གི་གོམས་པས་སྒྲ་དང་སྒྲ་ཉམས་ཤེས་པ་ལྟར་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་
ལའང་བརྡ་གོམས་པ་དོན་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དམ་བཅའ་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ལྡོག་མི་
ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་དོན་ཤེས་མི་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །དོན་གོ་ན་གོ་རིམ་ལྡོག་
མ་ལོག་མཚུངས་ཏེ། ཨུཏྤལ་སྔོན་པོའམ། སྔོན་པོ་ཨུཏྤ་ལ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་
ནོ། །སྒྲའི་གོ་རིམ་ཡང་མི་དགོས་ལ། དམ་བཅའ་བ་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་མེད་ཀྱང་
དོན་གོ་བས་གོ་རིམ་སྒྲིག་ཀྱང་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་དེ་ལས་དོན་གོ་ན་རྒོལ་བ་
ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་མིན་ལ། དོན་མི་གོ་ན་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་
པའི་ཁོངས་སུ་འདུས་སོ། །ཡན་ལག་ལྔ་ལས་ཡན་ལག་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་
བརྗོད་པ་མ་ཚང་ན་མ་ཚང་བ་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །མིན་ཏེ། དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་མེད་ཀྱང་དོན་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ།
།ངེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ངག་མ་ཚང་ན་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་བརྗོད་པར་
འདུས་སོ། །དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་མེད་པ་དང་། མཇུག་སྡུད། ཉེར

སྦྱོར་སོགས་མ་བརྗོད་པ་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་མིན་ནོ། །ལྷག་པར་བརྗོད་པའི་ཚར་གཅད་ནི། རྟགས་དང་དཔེ་ལྷག་པར་བརྗོད་ན་སྔ་མས་གྲུབ་བཞིན་དུ་ཕྱིས་མནན་པས་ལྷག་པར་བརྗོད་པ་ཚར་གཅོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་འང་སྒྲུབ་པའི་ངག་གི་ཡན་ལག་ངེས་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པ་བརྗོད་པར་འདུས་ལ། ཁྱེད་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་དུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་ལྷག་པར་བརྗོད་པ་ཚར་གཅད་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་དགོས་པ་བརྗོད་པ་སྐྱོན་དུ་མི་འདོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་ལས་གཞན་སྒྲ་དང་དོན་

༼༢༢༧ བ༽

དག་བློས་པ་བརྗོད་པ་ནི་ཡང་བརྗོད་དེ། དཔེར་ན་སྒྲ་བློས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་མི་རྟག་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་བློས་པ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག སྒྲ་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྒྲ་བློས་པ་དོན་བློས་པའི་སྐྱོན་ལས་ལོགས་སུ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། དོན་བློས་པའི་སྐྱོན་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་མི་བློས་ན་སྒྲ་བློས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དོ། །བློས་པ་སྐྱོན་དུ་འཇོག་པ་འདི་འང་། སྒྲུབ་པའི་ངག་འགོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་བརྗོད་པའི་ཚེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཕ་རོལ་པོས་མ་གོ་བར་རྟོགས་པའི་ཚེ་དཔང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བརྗོད་པ་སྐྱོན་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་ལ་ནི་གཞན་གྱིས་གོ་བའི་དོན་དུ་ཡང་ཡང་བཟླས་པ་སྐྱོན་མིན་པར་རྩོད་རིགས་སུ་གསུངས་སོ། །སྒྲུབ་པའི་ངག་ལ་ནི་ཡང་ཡང་ལྷག་པ་བརྗོད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པས་སྐྱོན་བརྗོད་ལོགས་པ་མི་བགྱང་ངོ་། །རྗེས་སུ་མི་སྨྲ་བ་ནི། རྒོལ་བས་ཚོགས་པའི་ནང་དུ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་ངག་གོ་འང་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་སྔར་རྒོལ་གྱི་ངག་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་ན། རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་མེད་པའི་ཚར་གཅོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དོན་གོ་ན་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་རྒོལ་བའི་ངག་ཀུན་རྗེས་སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་སྐྱོན་མིན་ལ། བརྗོད་དགོས་པ་མ་བརྗོད་པ་སྤོབས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས་སོ། །དོན་མི་ཤེས་པའི་ཚར་གཅོད་ནི། དཔང་པོས་གོ་ཡང་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས

མ་གོ་ན། དོན་མི་ཤེས་པ་བྱ་བའི་ཚར་གཅད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ཡང་རྗེས་སུ་མི་སྨྲ་བ་དང་འདྲ་བར་སྤོབས་པ་མེད་པ་ལས་གཞན་དུ་མིན་ནོ། །འདི་ལྟར་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་མེད་པ་ནི། སུན་འབྱིན་གྱི་ཡུལ་སྒྲུབ་པའི་ངག་གི་སྐྱོན་ཡོད་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། སུན་འབྱིན་འཇུག་པའི་ཡུལ་མི་ཤེས་ན་སུན་འབྱིན་འཇུག་པ་ག་ལ་སྲིད། སུན་འབྱིན་མི་ཤེས་ན་རྒོལ་བའི་ངག་རྗེས་སུ་སྨྲས་ཀྱང་དོན་མེད་པ་ཉིད་དོ། །གཉིས་ཀ་ཡང་སྤོབས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པས་ཚར་གཅད་ལོག་པ་མིན་ནོ། །མི་སྤོབས་པའི་ཚར་གཅད་ནི། སྔར་རྒོལ་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའམ། ཕྱི་རྒོལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའི་

ཚར་བཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །དཔེར་ན་ཕ་རོལ་པོས་གྲོལ་བའི་ངག་བརྗོད་
པའི་རྗེས་ལ་དེའི་ལན་མི་འདེབས་པ་དོན་མེད་པ་སྨྲ་བ་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་
པ་སོགས་ཀྱི་དུས་འདའ་བར་བྱེད་ཅིང་སྐབས་དོན་མི་བརྗོད་པ་ཚར་གཅད་ཀྱི་
གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་། སྔར་གྲོལ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའམ།
ཕྱི་གྲོལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པར་འདུས་སོ། །བྱ་བ་གཞན་གྱིས་གཡེངས་ནས་རྩོད་པ་
འདོར་བ་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བའོ། །དཔེར་ན་ཕ་རོལ་གྱི་ངོར་ངག་བཀོད་ནས
རྩོད་པ་ཁས་བླངས་པ་ན་གཞན་གྱིས་སུན་འབྱིན་བཀོད་པ་བརྩམས་པའི་ཚེ། ད་
ལྟ་བདག་ནའོ་ཞེས་རྩོད་པའི་སྐབས་བཅག་ན་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཚར་གཅད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཡོ་སྒྱུ་མེད་པ་དྲང་པོར་སྨྲ་ན་ཚར་གཅད་མིན་ལ།
ལན་མི་ཤེས་པས་སྒྱུ་ཐབས་སུ་སྣང་འདོགས་པའི་གཡོ་ཅན་ཡིན་ན་སྤྲོབས་པ་
མེད་པར་འདུས་སོ། །འདོད་པ་ཁས་ལེན་གྱི་ཚར་གཅད་ནི། རང་གིས་གཞན་
གྱིས་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ཁས་བླངས་ནས་སྐྱོན་དེ་ཉིད་གཞན་ལ་ཡང་འཇུག་པར་
བྱེད་པར་འདོད་པའོ། །དཔེར་ན་ཁྱེད་རྐུན་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་སྔར་གྲོལ་གྱིས་བརྗོད་པ་ན། ཕྱི་གྲོལ་གྱིས་འོན་ཁྱེད་ཀྱང་རྐུན་མར་ཐལ།
སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ཡང་བརྟག་པར་བྱ་
སྟེ། སྐྱེས་བུ་ཡིན་པས་རྐུན་མར་གྱུར་ན་ཁྱེད་ཀྱང་གྱུར་ལ། ཁྱེད་རང་དེར་མི་

འདོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་རྒྱན་མར་སྦྲུབ་པ་ལ་
རྟགས་མིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། རང་རྒྱན་མར་མི་འདོད་པས་
རྟགས་མ་ངེས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་དུ་མ་ཤེས་
པར་ཡང་དག་ཏུ་བཟུང་ནས། རང་དེར་ཁས་བླངས་ཏེ་གཞན་ལ་བཀོད་ན་འདོད་
པ་ཁས་ལེན་པའི་ཚར་གཅད་ཅི་སྟེ་མིན་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་རང་གི་སྐྱོན་གཞན་ལ་
སྦྱོར་བས་ཚར་གཅད་མིན་གྱི། འོན་ཀྱང་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་ལ་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་དུ་
མ་ཤེས་པས་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

༼༢༢༢ བ༽

བརྒལ་བརྟགས་འདོར་བའི་ཚར་གཅད་ནི། ཚར་གཅད་ཐོབ་པ་ལ་མི་གཅོད་པ་ནི་བརྒལ་བརྟགས་འདོར་བ་སྟེ། རྒོལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་སྐྱོན་ཅན་ནི་བརྒལ་ཞིང་བརྟགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཚར་མི་གཅོད་པ་ནི་འདོར་བ་སྟེ་ཚར་གཅད་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ཡང་རྒོལ་བའི་ངག་སྐྱོན་ཅན་ལ་སུན་འབྱིན་མ་ཤེས་པས་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་སྤོབས་པ་མེད་པའི་ཚར་གཅད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་སོ། །རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་མེད་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚར་གཅད་ནི། གཞན་ཚར་གཅད་པའི་གནས་མིན་པས་ཚར་གཅད་པའི་གནས་སུ་སྦྱར་བར་བྱར་མེད་པ་ལ། གཞན་ཚར་གཅད་དུ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའང་ཚར་གཅོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ཡང་བརྟག་སྟེ། རྒོལ་བས་ཡང་དག་བརྗོད་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་ལྟར་སྣང་གི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་སྤོབས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འདུ་བས་ལོགས་པ་མེད་དོ། །ཡང་ན་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་སྐྱོན་ཡང་དག་བརྗོད་པ་ལ། རྒོལ་བས་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཚར་གཅད་ན། རྟགས་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པར་འདུ་བས་ཚར་གཅད་ལོགས་པ་མེད་དོ། །གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པའི་ཚར་གཅད་འདི་ཡང་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་དོན་ནི། སེར་སྐྱ་པ་སྣ་མའི་གྲུབ་མཐའ་གྲངས་ཅན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ། གཞན་གྱིས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དྲིས་པ་ན། སྔར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་སྨྲ་བ་ནི་གྲུབ

མཐའ་ཉམས་པ་ཞེས་བརྗོད་ལ། དཔེར་ན་གྲངས་ཅན་གྱིས་ཡོད་པ་ནི་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་པར་བརྗོད་པའི་དུས་སུ་འང་སྣར་ཡོད་མི་གསལ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེད་པ་སྐྱེས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་པར་བརྗོད་པའི་དུས་སུ་འང་སྣར་ཡོད་གསལ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སེར་སྐྱའི་གྲུབ་མཐའ་གྲངས་ཅན་གྱིས་ཁས་བླངས་ནས། དེ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་གསལ་བ་ཆོས་ཅན། གཅིག་གི་བདག་ཉིད་གཙོ་བོ་དང་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོའི་རྣམ་འགྱུར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁམ་ཕོར་ལ་འཇིམ་པའི་རྣམ་འགྱུར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་ལ་ཚིག་འདིས

༢༢༧ ན

གཙོ་བོའི་རང་བཞིན་གཅིག་ལ་རྣམ་འགྱུར་དུ་མ་མཐོང་བ་བསྟན་པས་ན། གཙོ་བོའི་སྙིང་དུ་ཡོད་པ་འཇིག་པ་དང་མེད་པ་ཐོབ་པར་ཁས་བླངས་པས་སྔར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པའོ། །དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་སྔར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་འཇིག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྐང་མིག་པས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་སྨོས་པ་དེས་སྔར་ཁས་བླངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཚིག་སྦྱོར་བས། འདི་ཡང་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཚར་གཅད་ལོགས་པ་མིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་འགོད་པ་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ལྟག་ཆོད་དེ་སྲུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པ་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་དང་རིགས་བཏག་ལས་གསུངས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། ཕྲད་པ་དང་མ་ཕྲད་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། སྔར་རྒོལ་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་སྨྲས་པ། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ཕྲད་ན་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲེས་པའི་ཆུ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། མ་ཕྲད་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་བཀོད་པ་ལྟར་སྒྲུབ་མི་ནུས་སོ་ཞེས་སོ། །གཏན་ཚིགས་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། སྔར་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ལས་རྟགས་སྔ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པས་མི་ནུས་ལ། བསྒྲུབ་བྱ་ལས་རྟགས་ཕྱི་ན་

གྲུབ་ཟིན་པས་མི་དགོས་སོ། །དུས་མཉམ་ན་རྣ་གཡས་གཡོན་ལྟར་རྟགས་དང་
རྟགས་ཅན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་
ཡིན་པས་སྐྱོན་མིན་པ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པའི་རྟགས་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་ལྟར་
སྣང་ཡིན་ནོ། །བརྟག་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བ་ལས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། སྒྲ་རྟག་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་
གཞི་དང་ལྡན་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་དང་ཞྭ་ལྡན་གཞི་དང་ལྡན་ཆོས་
སུ་སོང་བས་གང་ཟག་ཞྭ་མིན་པ་བཞིན། འདི་ནི་དམ་བཅའི་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་ཡིན་
ཏེ། སྟོར་མེད་གསར་བྱུང་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་རྟག་པར་འདོད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་དོན་
གཞན་ལྡན་པའི་ཚུལ་དུ་མི་འདོད་པའི་

ཕྱིར་རོ། །མ་སྨྲས་པ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། སྔར་མི་རྟག་པར་བརྗོད་པའི་དུས་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་རྟགས་འདི་མེད་པས་རྟག་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱའི་སྔ་རོལ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་སོ། །མ་སྐྱེས་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། སྒྲ་སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་དུ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བ་ལས། སྒྲ་སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་དུ་རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ལ་དཔྱད་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་པའམ་མ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །སྒྲ་སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་དུ་རྩོལ་བྱུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ན་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་ཞིང་། སྒྲ་སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་དུ་རྩོལ་བྱུང་མེད་པས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟག་པར་སྒྲོ་འདོགས་ན་དེའི་ཚེ་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། སྒྲའི་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་མི་འགྲུབ། བུམ་པའི་བྱས་པ་སྒྲ་ལ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་སྨྲ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། བུམ་པའི་འབྲས་བུ་ཉིད་སྒྲ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན། མ་

གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །སྒྲའི་འབྲས་བུ་ཉིད་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མི་རྟག་པ་རྣམས་ལ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན། འགལ་བ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །བྱས་པའི་རྟགས་འདི་ཉིད་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མཐུན་པས་དཔེར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མཐུན་པ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། ཆོས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་དཔེས་ཆོས་མཐུན་པ་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་ལྡོག་པ་སྒྲུབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་ཏེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ཅིང་།

༼༣༣༩ ན༽

ནམ་མཁའ་མི་མཐུན་དཔེར་བྱས་པ་ན། ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་མཐུན་དཔེར་
བྱས་ཏེ། ལུས་ཅན་མིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་།
ཡང་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
མཐུན་དཔེ་བུམ་པ་བཞིན། མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
ཆོས་མི་མཐུན་པ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ།
མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། མཐུན་དཔེ་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་
ན། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་དཔེ་
བུམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་ཀ་ཡང་མ་ངེས་པ་ལྟར་
སྣང་ཡིན་ལ། དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མ་བསྟན་པས་དཔེ་ཡང་ལྟར་སྣང་ཡིན་
ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ་
བུམ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན་མཐུན་དཔེ་བུམ་པ་ནི་སོ་
བཏང་བས་ཆོས་པ་ཉིད་དང་། མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་པར་
འགྱུར་ལ། རྫ་བུམ་གྱི་ཆོས་སོ་མ་ཆོས་པ་དང་། མཉན་བྱ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་
ཀྱི་སྒོ་ནས་ནི་སྒྲ་རྟག་གོ་ཞེས་ཕྱིར་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པ་སྟེ།
དཔེ་གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱི་རྫ་སོ་བཏང་བས་
མ་ཆོས་པར་གྱུར་པ་དང་། མཉན་བྱའི་གཉིས་པོ་འདི་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པ་

ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་རོ། །སྲུན་འབྱིན་དུ་བྱས་ནས་མ་ཆོས་པ་ཙམ་ཞིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། མཉན་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་མེད་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བས་གསུམ་སྟེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན་ལུམ་པ་དཔེར་བྱས་པའི་ཚེ། ལུམ་པའི་ཆོས་ཆོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲ་ལ་ཐོབ་ལ། སྒྲའི་ཆོས་མཉན་བྱ་ལ་སོགས་པའང་ལུམ་པ་ལ་ཐོབ་པས་དེ་ལྟ་ན་ཕན་ཚུན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པ་དང་འདྲ་བར་མ་ངེས་

༼༣༣༩ བ༽

པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་པས་ལོགས་སུ་མ་མཛད་དོ། །བསྒྲུབ་བྱ་དང་རྟགས་ཁྱད་པར་
མེད་པར་འདོད་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་རྩ་བའི་རྟགས་སུ་བྱས་ནས། དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་གཉིས་ཁྱད་མེད་
དུ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སོ།
།ལྡོག་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ནི། རྫོལ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་
པ་ལྟར་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡང་སྒྲུབ་པར་ཁྱད་པར་མེད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་
པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལྟར་ཆོས་གཞན་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་
ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །དམིགས་པ་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་མི་
རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྫོལ་བྱུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་ན། ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་རྫོལ་
བྱུང་ནི་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་མིན་ཏེ། རྫོལ་བྱུང་གི་རྟགས་མེད་ཀྱང་མི་རྟག་
པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གློག་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་མམ་
རྟགས་གཞན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་རྫོལ་བྱུང་ནི་མི་
རྟག་པ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་མིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིང་
སེམས་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་འགལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
འདི་ཡང་དཔྱད་ དེ། མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་བརྗོད་པ་དེ་ཅི། རྫོལ་
བྱུང་མི་རྟག་པ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་མེད་པས་སྒྲ་ལ་ཡང་ཁྱབ་བྱེད་དུ་མེད་པར་

བཏགས་ན་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །རྟགས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་
སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྩོལ་བྱུང་འདི་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་མིན་པར་སླུ་བ་ནི་མ་
ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །ཐེ་ཚོམ་མཚུངས་པ་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩོལ་
བྱུང་བཀོད་པའི་ཚེ། རྩོལ་བྱུང་ནི་སྔར་ཡོད་གསལ་བ་ཙམ་དང་། སྔར་མེད་
གསར་དུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བས་སྐབས་འདིར་སྔར་ཡོད་གསལ་བའམ་
སྔར་མེད་སྐྱེ་བ་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས། རྩོལ་བྱུང་གི་རྟགས་འདིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་
སྒྲུབ་མི་ནུས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྩོལ་བྱུང་

སྔར་ཡོད་གསལ་བ་ལ་འཇུག་ན་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །རྩོལ་
བྱུང་མི་རྟག་པའི་སྒྲ་རོལ་དུ་སྐྱེ་བར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་མི་ནུས་སོ་
ཞེས་སུན་འབྱིན་ན། མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་རྩོལ་བྱུང་མི་རྟག་
པའི་སྒྲ་རོལ་དུ་སྐྱེ་བར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡིན་པ་སུན་འབྱིན་
ན་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །དོན་གྱིས་གོ་བ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་
ནི། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་མི་རྟག་པར་འདོད་ན། དོན་གྱི་རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་
བའི་གློག་ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་ཡིན་པར་དོན་གྱིས་ཐོབ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ཡང་
མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། རྩོལ་བྱུང་གིས་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩོལ་བ་
ལས་མ་བྱུང་བ་སྒྲ་ལ་ཡོད་པ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་སྒྲ་རྟག་པར་རྩོད་ན། དེ་ལ་མ་ངེས་
པ་ཉིད་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་བཞེད་དོ། །ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་རྩོལ་བ་
ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྩོལ་བྱུང་ཁོ་ན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་ན་ཞེས་མ་སྨྲས་པ་སྨྲས་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས། འོ་ན་
གློག་ཀུང་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། རྩོལ་བྱུང་ཁོ་ནར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
རྩོད་ན་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །ཐལ་འགྱུར་དང་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་
ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྩོལ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་
བུམ་པ་ཁོ་ན་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཀོད་པ་ན། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་བུམ་པ་ཁོ་ན་མི་རྟག་པ

སྒྲུབ་པའི་དཔེར་འགོད་པར་བྱེད་ན། འོན་བུམ་པ་ཁོ་ན་མི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་བསམ་ནས། བུམ་པ་ཁོ་ན་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཞེས་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་རྟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོད་པ་དེས་ན་དཔེ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །འདི་དག་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་བཤད་པའི་ལྟག་ཆོད་ཡིན་នོ། །རིགས་པ་བརྟགས་པ་ལས་གསུངས་པ་ཕྱོགས་ཙམ་བཤད་ན། འཕེལ་བ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་

བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་བུམ་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
གཟུགས་ཅན་དུ་ཐལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །འགྲིབ་པ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟག་
ཆོད་ནི། དཔེ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་མཉན་བྱ་མིན་ཏེ། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
སྦྲོ་བ་ལྟ་བུའོ། །བརྗོད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། དཔེ་སྣོད་མ་ལ་རྩོལ་བ་
ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བུམ་པའང་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །མ་
བརྗོད་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། བུམ་པ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འགྱུར་ན་རྒྱུ་མཚན་
མཚུངས་པས་སྒྲའང་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པར་ཐལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །རིགས་པ་
མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། རྩོལ་བྱུང་གི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ་
ལུས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །སོ་སོའི་དཔེ་
དང་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། དཔེ་ནམ་མཁའ་བཀོད་ན་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་
ཞེས་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་བཀོད་པ་ན་དཔེ་བུམ་པའང་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་འགོད་
དགོས་ཞེས་ཟེར་བའོ། །འགའ་ཞིག་ཆོས་ཅན་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྦྱོར་བ་ལྟར་
མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་གཞན་སྦྱོར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། མིག་གི་གཟུང་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་རྟག་པ་དང་མཚུངས་

པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། སྒྲའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན་དུ་ཅི་སྟེ་མི་འཛོག་ཅེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ཅི་རིགས་པར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དག་གི་ནང་དུ་འདུ་བར་ཤེས་པར་ཟད་པས་སོ་སོའི་དགག་པ་ཡི་གེ་མང་གི་དོགས་པས་མ་བཀོད་དོ། །རབ་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་ལ་སྦྱར་རབས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ཉིད་བཞིན་ཞེས་ཟེར་བ་མ་ངེས་པར་འདུས་ལ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། དཔེར་ན། འབྱུང་བ་ལྔ་པོ་མི་རྟག་ཏེ། དྲི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཀོད་པ་ན། ཕྱོགས་གཅིག་རླུང་དང་ནམ་མཁའ་ལ་མ་གྲུབ་པས།

༼༣༣༨ ན༽

ཕྱོགས་གཅིག་ས་ལའང་སྦྱིབ་མི་ནུས་པ་ལྟར། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པས་
སྒྲིབ་མི་ནུས་པ་ལྟར། གཅིག་ལའང་སྒྲིབ་པར་མི་ནུས་པར་མཚུངས་པས་རབ་
བྱེད་དང་མཚུངས་པ་ཞེས་ཟེར་བའང་མ་གྲུབ་པར་འདུགོ། །དུས་ལས་འདས་པ་
ཡང་རིགས་པ་ཅན་རྒྱན་པོའི་ལུགས་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་བཀག་པ་ལ། ཕྱིས་
པད་ཚའི་བུ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། དུས་ལས་བརྒྱལ་ཏེ་ཡུལ་གཞན་དུ་སྦྱོར་བ་སྟེ།
དཔེར་ན། སྒྲ་རྟག་སྟེ། སྐྱེས་བུའི་སྦྱོར་བ་ལས་གསར་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་
གཟུགས་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྔ་རོལ་ནས་ཡོད་ཀྱང་། བུམ་པ་
དང་སྣང་བ་སྦྱར་བ་ལས་གསར་དུ་གསལ་བར་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་ཡང་སྔར་
ཡོད་པ་ལས། རྫ་དང་དབྱུག་གུ་ལ་སོགས་པ་སྦྱར་བ་ལས་གསར་དུ་གསལ་བའི་
ཕྱིར་སྒྲ་རྟག་གོ་ཞེས་དཔྱོད་པ་བ་ཟེར་བ་ལ། རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། དེ་ནི་དུས་
ལས་འདས་པའི་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ལྟར་གཟུགས་དང་སྒྲོན་
མ་ཧེ་སྲིད་སྦྱར་བའི་བར་དུ་མཐོང་བས། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དུ་དུས་མཉམ་
པ་འཐད་ཀྱི། རྫ་དང་དབྱུག་གུ་ལ་སོགས་པ་ཕྲད་ཙམ་ཉིད་ན་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྫ་དང་
དབྱུག་གུ་བྲལ་བ་ན། རྒྱང་རིང་པོར་གྲགས་པས་དུས་མི་མཚུངས་པས། དུས་
ལས་འདས་པ་རྒྱུ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལུགས་དེ་སངས་
རྒྱས་པ་ལ་ནི། དུས་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་གྱི་མ་གྲུབ་པར་འདུས་སོ། །རབ་བྱེད་

དང་མཚུངས་པ་དང་། དུས་ལས་འདས་པ་མཚུངས་པའི་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱི་ཡི་གེ་མང་གི་དོགས་པས་མ་བྲིས་སོ། །དེ་དག་གིས་མཚོན་ནས་ལྟག་ཆོད་ཐམས་ཅད་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཁེགས་སོ། ལྟག་ཆོད་འདི་དག་མ་ཤེས་ན། །གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་འཆད་པ་ཡི། །ཕྱོགས་སྔ་ཕལ་ཆེར་མི་རྟོགས་པས། །ཕྱོགས་ཙམ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན། །གསུམ་པ་རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་དང་། དགོས་པ་དང་། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གསུམ་ལ་བརྗོད་ཚུལ་དྲུག དེའང་རྒོལ་བས་དོན་གྱི་དངོས་པོ་འཇོག་པ་དང་། སྐྱོན་སྤྱོང་གི་ངག་

གཉིས་དང་། ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་འདོད་པ་འདྲི་བ་དང་། སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ངག་
གཉིས་དང་། དཔང་པོས་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་ངག་སྟེ་
དྲུག་གོ །གཉིས་པ་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲུབ་པ་དང་སུན་
འབྱིན་པའི་ངག་གོ །དང་པོ་ལའང་གཉིས་ཏེ། སྒྲུབ་པ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་
ངོ་། །ཡང་དག་ལའང་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པའི་སྒྲུབ་
པའི་ངག་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། ཚུལ་གསུམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་
པ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་
ཚུལ་གསུམ་པའི་ངག་བསྟན་ནས་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་རྗེས་དཔག་མ་སྐྱེས་ན་སུ་སྟེགས་
འགའ་ཞིག་རྒོལ་བ་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཧ་ཅང་ཐལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་གཉིས་ཀ་ལ་ཕམ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་པར་
རྩོད་པའི་རིགས་པར་གསུངས་སོ། །སྒྲུབ་པའི་ངག་དེའང་ཕ་རོལ་གྱིས་མ་རྟོགས་
པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའམ་རེས་འཇོག་གིས་རྟོགས་ཀྱང་གཞི་མཐུན་དུ་མ་དྲན་པ་
དྲན་པར་བྱེད་པའི་ངག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ངག་དགོད་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། མི་
འཐད་པའི་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་སྔ་རབས་པའི་ལུགས་དགག་
ན། ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་དུ་སྒྲོར་ཏེ། ལ་ལ་མེ་ཡོད་དེ་ཞེས་དམ་བཅའ་བརྗོད་པའི་
ཡན་ལག དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སྟོན་པའི་ཡན་ལག ཚང་མང་བཞིན་

ནོ་ཞེས་དཔེ་བརྗོད་པའི་ཡན་ལག ཚང་མང་ན་དུ་བ་ཡོད་པས་མེ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ལ་ལའང་དུ་བ་ཡོད་པས་མེ་ཡོད་ཅེས་ཆོས་ཅན་ལ་རྟགས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག དེའི་ཕྱིར་ལ་ལ་མེ་ཡོད་ཅེས་འཇུག་སྡུད་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ་ལྔ་ལས། དམ་བཅའ་ཉེར་སྦྱོར་མཇུག་སྡུད་གསུམ་ལྷག་ལ་སྤྱི་ཁྱབ་བརྗོད་པ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་གངས་ཅན་པའི་ལུགས་འགོག་པ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་ལའང་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་སྦྱོར་ཏེ། དཔེར་ན། ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཁ་ཅིག་ལྔ་པ་སྦྱོར་ཏེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྦྱོར་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི

ངག་འཕྲོ་ཅན་དེས་དངོས་སུ་དམ་བཅའ་འདྲེན་ཏེ། དུ་བ་ཡོད་པས་མེ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ན། ངག་གིས་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྟོན་པའི་ནུས་པ་མ་རྫོགས་པས་དུ་བ་ཡོད་པས་ཅིར་འགྱུར་ཞེས་དྲི་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཟན་ཟ་བས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཟ་བས་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཤུགས་ལ་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་སྐྱོན་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མི་མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། བླུན་པོ་ལ་ནི་ཚིག་ཉུང་ལ་དོན་རྒྱས་པར་སྦྱར་ཏེ། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པ་དང་། སྒྲའང་བྱས་སོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པ་སྟེ་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་དུ་སྦྱར་རོ། །དེ་ནི་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་སྟེ། དཔེ་དང་རྩོད་གཞི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་པ་བརྗོད་བྱར་ཡོད་པས་སོ། །མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ལའང་སྦྱར་ཏེ། ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ལ་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཚིག་སྒྲའང་ཞེས་པ་དང་། ལ་ལའང་ཞེས་སྦྱར་རོ། །མི་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ནི་འབྱེད་པའི་ཚིག་སྒྲ་ནི་ཞེས་པ་དང་། ལ་ལ་ནི་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །ཕྱོགས་ཆོས་ཁྱབ་པ་གཉིས་པོ་སྔ་ཕྱི་གང་ལྟར་བརྗོད་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་ལ། གང་ལྟར་ཡང་མཐའ་རྟེན་རྫོགས་པའི་ཚིག་ཏུ་སྦྱར་དགོས་ཏེ། བྱས་སོ་ཞེས་པའམ། བུམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་མཁས་པ་ལ་སྦྱར་ཚུལ་ནི། བྱས་མི་རྟག་གམ་མེ་དུའི

འབྲེལ་པ་ལ་མཁས་པའི་གང་ཟག་ལ། ཁྱབ་པ་བརྗོད་མི་དགོས་ཀྱི། སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་སམ། ལ་ལའང་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་གཏན་ཚིགས་ཉིད་བརྗོད་པས་གྲུབ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་ན་ཁྱབ་པ་རྐྱང་པ་བརྗོད་པའང་དོན་གྱིས་རིག་པར་བྱ་ལ། རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་ངག་ཚང་བར་སྦྱར་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཀླན་ཀར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་རྟགས་བསྟན་བྱའི་ཡུལ་ནི། ཕྱིར་རྒོལ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་དྲན་རུང་མེད་པ་ལ་རྟགས་བསྟན་ཀྱང་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་ནུས་པ་མེད་པས། ཚུལ་གསུམ་ཚོགས་པའམ་གང་རུང་མ་ཤེས་

དྲན་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ངོར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་སྤང་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། རང་ལས་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ངེས་པར་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། །ཕྱོགས་ཆོས་དང་ནི་འབྲེལ་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱའང་བརྗོད་བྱ་གཞན་རྣམས་སྤང་། ཞེས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ནི་འབྲེལ་བ་དང་ཞེས་ཚིག་སྡུད་དང་བསྒྲུབ་བྱའང་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེས་ཟླར་དབྱེ་བཤད་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་དགོས་ཞེས་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། འབྲེལ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་དེའི་སྐྱེས་བུའི་བསྟུ་བར་འཆད་པས་འགལ་བ་མེད་པས། ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་བཏགས་པ་བ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྐྱང་པ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ལ་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཤིང་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཞེས་པ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །སྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་གི་ངག་གང་ཞིག ཚུལ་གསུམ་མི་སྟོན་ཡང་སྒྲུབ་ངག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཅེས་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་མི་སྲིད་པ་བརྗོད་ན་དོན་དང་། དོན་ལ་ཚང་ཡང་ཚུལ་གསུམ་བློས་མ་ངེས་པ་བློ་དང་། ཚད་ལྡག་ནོར་བ་སྒྲ་སྐྱོན་ཅན་ཏེ། སྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་སུན་འབྱིན་ལའང་། ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲུབ་པ་ལྟར་

སྣང་གི་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པས་ལོག་རྟོག་སེལ་བྱེད་དོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་གྱིས་དབྱེ་ན། མཚན་ཉིད་དང་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་གསུམ། ངོ་བོས་དབྱེ་ན། དོན་དང་བློ་དང་སྒྲའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་གསུམ་སྟེ། དྲུག་ཆར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་འདུས་སོ། །བརྗོད་ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན། རྣལ་མ་དང་ཐལ་མར་བརྗོད་པ་གཉིས་ཏེ་སྤྱི་རིགས་ནས་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ལའང་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། སུན་འབྱིན་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག སྐྱོན་མིན་པ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པའོ། །དེ་ཡང་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་མུ་སྟེགས་བྱེད་དང་བོད་འགའ་ཞིག སུན་འབྱིན་གྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ལ་གྲངས་ངེས་བྱེད་མོད། འདི་མི་འཐད་དེ།

གསལ་བའི་དབྱེ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོག་པའི་ཡན་ལ་མཐའ་མེད་ཕྱིར། །དེ་དག་འདིར་ནི་སྦྲོ་བྱ་མིན། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་ལ་སྤྱི་རིགས་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། སུན་འབྱིན་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་མིན་བརྗོད་པའོ། །གསལ་བའི་དབྱེ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པོ། །གཉིས་པ་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། བརྗོད་པའི་ཚུལ་ལས་རང་རྒྱུད་ནི་རང་དོན་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་བཤད་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ལན་འདེབས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་ན། གངས་ཅན་པ་དག་ཐལ་བ་དགོད་ཚུལ་ལ་རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ། རྟགས་གཅིག་པུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་གཅིག་པུ་མ་གྲུབ་པ། གཉིས་ཀ་གྲུབ་པ་སྟེ་བཞིའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྒྲ་རྟག་པའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། སྒྲ་རྟག་པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་པར་ཐལ་བ་དང་། སྒྲ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་ན། རིམ་པ་ལྟར་རྟག་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་དང་། རྟགས་གཅིག་པུ་དང་། ཁྱབ་པ་རྐྱང་པ་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ཅིང་ཁས་ཀྱང་མ་བླངས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ཚད་མ། གཉིས་ཀ་ཁས་བླངས། རྟགས་ཚད་མ་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། རྟགས་ཁས་བླངས་ཁྱབ་པ་ཚད་

མས་གྲུབ་པ་སྟེ་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་པ་ལ། སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་
རྟག་པར་ཐལ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བསལ་བ་མེད་པས་ལྟར་སྣང་དང་། སྒྲ་རྟག་པར་
ཁས་ལེན་པ་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་ཡང་དག་སྟེ་ཐལ་བ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
སྒྲ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་དང་དེ་ལ་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་སླུ་བ་ལ། སྒྲ་རྟག་པར་ཐལ།
མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པར་
ཁས་བླངས་པ་ན་ཚད་མ་དང་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་ཡོད་པས་ཡང་དག་
གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་མེད་ན་བསལ་བ་ཡེ་མེད་པས་ལྟར་སྣང་སྟེ་དེ་ལྟར་
བརྒྱད་དང་། གསུམ་པ་ནི། བྱས་པ་ལ་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་སླུ་བ་ལ། སྒྲ་བྱས་
པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་པ་ལ་བསལ་བ་ཡོད་མེད་

༡༣༥ བ

སྔ་མ་ལྟར་ཕྱེ་བས་གསུམ་སྟེ་དེ་ལྟར་བཅུ་གཅིག་དང་། བཞི་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲ་རྟག་པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་པར་ཐལ་ཞེས་པ་ལ་བསལ་བ་ཡོད་མེད་སྔ་མ་ལྟར་ཕྱེ་བས་གསུམ་སྟེ་དེ་ལྟར་བཅུ་བཞིར་འདོད་ལ། དེ་དག་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་དུ་དབྱེ་ན་ལན་གྱིས་བཟློག་པར་ནུས་པ་བདུན་ལྟར་སྣང་། མི་ནུས་པ་བདུན་ཡང་དག་གོ །ལན་གྱིས་བཟློག་ནུས་མི་ནུས་ནི། དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་གྱིས་གོ་སླའོ། །ཡང་དག་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་ཙམ་དང་མི་འཕེན་པ་ཙམ་དུ་འབྱེད་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་རྟགས་ཁྱབ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་དང་བདུན་པའི་ཕྱེད་རྟག་པའི་སྒྲ་བྱས་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་ཐལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་ལ་བདུན་པའི་ཕྱེད་ཆོས་ཅན་གྲུབ་པས་འཕེན་ཏེ། བཟློག་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་ན། ཐལ་འགྱུར་ལ་ཅི་རིགས་བཞིར་ངེས་ན། རང་རྒྱུད་ལའང་བཞིར་ཅི་སྟེ་མི་འབྱེད། དེ་མི་དགོས་ཏེ། ཡང་དག་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་ངེས་པས་སོ་ཞེ་ན་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །རྟགས་མེད་ན། དེས་ན་ལན་ཐེབས་པས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་ན་རྟགས་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་ན་རྣལ་མའི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་འགལ་ཞེས་སྨྲར་ཡང་འཚལ་ལོ། །དེ་ལྟར་འབྱེད་ན་ལྷག་ཆོད་ལྟར་གྲངས་ངེས་

པ་མི་རུང་བས་ཐལ་འགྱུར་སྦྱོར་བཞིར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་དོ། །ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་
རྟགས་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་
ཕྱེ་བའི་ཕྱི་མ་ལྟག་སྟེ། རྟགས་མ་གྲུབ་ནས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་ལ་
དགོས་ནུས་མེད་པས་སོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་རང་རྒྱུད་ལྟར་སྣང་ལའང་རྟགས་རྐྱང་
མ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་དང་། ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་
བས་བཞི་ཡིན་ཞེས་ཅི་ཕྱིར་མི་མཚུངས། སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་
པའི་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་ཅན་ལ། རྟགས་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་ལ་
རྣལ་ཁྱབ་སྒྲུབ་པ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པར་
འདོད་པ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་སྒྲ་

རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་བཞི་པོ་གང་ཡང་མིན་ནོ། །རེ་ཤིག་རྟགས་རྐྱང་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་གདབ་ཏུ་རུང་བར་ཐལ། འདོད་ན། སྒྲ་སྒྲ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །རྟགས་ཁས་བླངས་པར་ཡང་རུང་ལ། སྒྲ་སྒྲ་མིན་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འཇུག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འོན་སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་ཏེ་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱང་རྟགས་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱོན་མེད་ཚད་མའམ་ཚད་མའི་བྱེད་ཆོས་འགྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ལ། འདི་ཁས་བླངས་པས་རྟགས་ཀྱི་གོ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ན་འདི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །ཡང་སྐལ་དོན་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་བུམ་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བཀོད་ན་བཞི་པོ་གང་ཡིན། ཡང་སྒྲ་བྱས་ཤིང་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་ཁས་མ་བླངས་ན། སྒྲ་རྟག་པར་ཐལ། མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟག་པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཞེས་པ་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གསུམ་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། འདོད་ལན་གདབ་ཏུ་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །བསལ་བ་ཡེ་མེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་སོ། །སྒྲ་

བདེན་དངོས་སྒླ་བ་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མིན་དུ་ཐལ། བདེན་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཞི་པོ་གང་ཡིན་དཔྱོད་ཅིག རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་འདུས་པས་དེ་བཞིའི་ནང་ནས་རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ལྷག་གོ །དེ་ལྟ་མིན་ན་རང་རྒྱུད་ལྟར་སྣང་ལའང་། རྟགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས། གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག

གཞན་ངོར་རྟགས་ཁྱབ་གྲུབ་ཅིང་། འདོད་པ་ལ་ཚད་མའི་བསལ་བ་འབབ་པའོ།
།དེ་ཡང་ཕ་རོལ་པོས་འདོད་པའི་རྟགས་བརྗོད་ནས་མི་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་བྱ་འཕེན་
པ་ལ་སོགས་པ་དྲུ་མའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ། མི་འཕེན་
པ། དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མཚན་
ཉིད་ནི། དངོས་སུ་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་དོན་བཟློག་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །
ཡང་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཅིག་དགོས་ཏེ།
རྟགས་ཕ་རོལ་པོས་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ། ལྡོག་ཁྱབ་ཚད་མས་གྲུབ་
པ། གཞི་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་རུང་ངོ་། །གཉིས་
པ་བཟློག་ན་སྒྲུབ་པ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི། དངོས་སུ་རྟགས་ཚད་མས་མ་
གྲུབ་པས་སྒྲུབ་པ་ཡང་དག་མིན་ཡང་། དོན་བཟློག་ན་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་
ཚང་ཡོད་པས་སྒྲུབ་པ་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ངག་ལས་
རང་རྒྱུད་འཕེན་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ཐལ་བའི་རྣལ་
ཁྱབ་བཟློག་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་འཕེན་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
ངག་གིས་འཕེན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་དྲུ་བ་མེད་པར་ལའི་ཆོས་ཟློག་པས་འཕེན་ཟེར་
བ་མིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལྟར་འདིར་ཡང་དམ་བཅའ་བརྗོད་ན་ངག་ལྷག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཁ་ཅིག་ཐལ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་འཕེན་ཏེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས

བསྒྲུབ་བྱ་དུ་མེད་ལ་དམིགས་པའི་བློ་འཕེན་ལ། དེ་ལ་ཡིད་གཏད་པས་ཟློག་ཏུ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་བླུན་ཏེ། རྟག་པ་ལ་ཡིད་གཏད་པས་མི་རྟག་པར་གོ་བར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ལ་ལ་མེ་མེད་པའི་ཁས་བླངས་བརྗོད་པས་ཤེས་འདོད་སྐྱོན་ལ། དུ་བ་མཐོང་བས་བསལ་ལོ་ཞེས་བསལ་བ་བརྗོད་པས་རྟགས་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ་པར་བསྟན་པས་ཤེས་འདོད་ཀྱི་གཞི་ལ་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་གསུངས་པ་རིགས་མོད། ཐལ་བའི་ངག་བཟློག་པ་མིན་ཏེ། སྦྱོར་བ་འཇིག་པ་སྟེ་བསལ་བ་བརྗོད་པ་ཐལ་བའི་ངག་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཐལ་བའི་ངག་གིས་བརྗོད་བྱ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འཕེན་ལ། ངག་ཇི་ལྟར་བློག་པ་བཞིན་འཕེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལ་ལའང་མེ་མེད་པར་ཁས་བླངས་སོ། །ཞེས་པ་བློག་ན་མེད་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་བརྗོད་དགོས་ལ། དེས་ཐལ་འགྱུར་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་ངག་འདི་ལྟར་དགོད་དེ་མེ་མེད་པའི་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་བཀོད་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་འདྲི་ན་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དོགས་ནི། གང་མེ་མེད་པ་ན་དུ་བ་མེད་དཔེར་ན་ཆུ་ཀླུང་བཞིན། ལ་ལ་ཡང་མེ་མེད་པར་ཁས་བླངས་སོ། །ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ལ། ལ་ལ་ནི་ཞེས་འབྱེད་ཚིག་སྦྱར་རོ། །ཚུལ་གསུམ་འཕེན་ཚུལ་ནི། མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་ཅེས་པ་དུ་བ་ལ་མེས་ཁྱབ་པ་འཕངས་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པ་ནི། སུན་འབྱིན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་བློག་ན་ཚུལ་གསུམ་མི་འཕེན་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པར་དབྱེ་བ། འཕེན་པ་ལ་རང་རིགས་དང་གཞན་རིགས་སུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ས་ཕྱོགས་ན་དམིགས་རུང་བུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དེ་མེད་ངེས་སུ་ཐལ་ཞེས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ། དུ་ལྡན་དངོས་འབྲས་དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྔོ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ན་དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་དང་། ཤིང་ཤལ་མེད་པས་བ་ལང་མེན་

པར་ཐལ་བ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་གསུམ་གྱིས་རང་རྒྱུད་མི་འཕེན་ཏེ། ཐུམ་སོགས་ཚད་མས་གྲུབ་ན་དམིགས་པར་ཡང་གྲུབ་པས་ཤེས་འདོད་མེད་ལ། མ་གྲུབ་ན་ཐལ་བའི་རྟགས་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྡོག་མ་ཡང་དག་གི་ཐལ་རྟགས་ཉི་ཤུ་པོ་ཀུན་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ལ་སོགས་ཁ་ཅིག་ལ་དཔྱད་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། །གཉིས་པ་གྲང་རེག་ཡོད་པས་མེ་ཡོད་པར་ཐལ་བས་མེ་ཡོད་པས་གྲང་རེག་མེད་ཅེས་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཉིད་དང་། བ་རེག་ཡོད་པས་ཙནྡན་

གྱི་མེ་མེད་དུ་ཐལ། ཙནྡན་གྱི་མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བ་རེག་མེད་ཅེས་ཁྱབ་བྱེད་དང་
འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་དང་། སྨྱུ་ལོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་པར་
ཐལ་བས་དུ་བ་ཡོད་པས་སྨྱུ་ལོང་མེད་ཅེས་འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་དང་། སྨྱུ་
ལོང་གི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དུ་བའི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཐལ་བས་དུ་བའི་བྱེ་བྲག་
ཡོད་པས་སྨྱུ་ལོང་གི་བྱེ་བྲག་མེད་ཅེས་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུའི་ཁྱབ་བྱ་
དམིགས་པ་ཉིད་འཕེན་པ་དང་བཞི་སྟེ། འདི་དག་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྦྱར་རོ། །ཡང་ལྡོག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པར་
ཐལ་བས་ངེས་པ་ཡིན་པས་ལྡོག་མེད་ཡིན་ཅེས་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་
འཕེན་ཏེ་བཟློག་པས་རང་རིགས་འཕེན་པ་ལྟའོ། །གཞན་རིགས་འཕེན་པ་བཅུ་
དྲུག་ཡོད་དེ། མེ་དང་བ་རེག་ཕན་ཚུན་འགོག་པས་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་
དང་། འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། དུ་བ་དང་བ་རེག་ཕན་ཚུན་འགོག་
པ་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་
ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། མེ་དང་སྨྱུ་ལོང་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་རྒྱུ་
འགལ་དུ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་
གཉིས་ཏེ་དྲུག གྲང་རེག་དང་དུ་བ་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་རྒྱུ་དང་འགལ་བ་
དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་གཉིས་ཏེ་

བརྒྱད། ཤ་པ་ཡིན་པས་ཤིང་དུ་ཐལ་བར་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱིས་ཤིང་བཀག་པས་ཤ་པ་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་གཉིས་ཏེ་བཅུ་དང་། སྨྱུ་ལོང་གི་བྱེ་བྲག་པས་མེ་མེད་ཅེས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པས། མེ་ཡོད་པས་སྨྱུ་ལོང་གི་བྱེ་བྲག་མེད་ཅེས་རྒྱུ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་གཉིས་དང་། ཤིང་མེད་པས་ཤ་པ་མེད་པར་ཐལ་བས་ཤ་པ་ཡོད་པས་ཤིང་ཡོད་ཅེས་པ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་བཞི། རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དང་འབྲས་རྟགས་ཕན་ཚུན་འཕེན་པ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་དྲུག་གོ །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ཟློག་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཟློག་པའི་རྟགས་ཡིན་ཅིང་། གཅིག་གི་རྣལ་ཁྱབ་ཅིག

ཤེས་ཀྱི་ཟློག་ཁྱབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་འབྲེལ་ཞིང་ཕྱོགས་ཆོས་འགལ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩོད་སྤང་ནི། ཁ་ཅིག ཁས་བླངས་གདན་ཚིགས་ཡིན་ན་རྟགས་བཞི་པ་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། མ་ཡིན་ན། ཐལ་བ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་ཡང་མི་འཐད་ལོ། །རང་རྒྱུད་མིན་ཡང་ཐལ་བའི་རྟགས་སུ་རུང་ཞེས་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་ཅེས་སོ། །ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་པའི་རང་བཞིན་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལྟར་སྣང་ནི། ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀོད་པ་གང་ལ་རྩོད་ཟླས་ལན་དོན་མཐུན་འདེབས་པར་ནུས་པའོ། །དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་བརྗོད་པར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ལན་འདེབས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་ན། ཁ་བ་ཅན་པ་རྣམས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་རྟགས་མ་གྲུབ། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ། འདོད་པས་ཏེ་སྒོ་གསུམ་མོ་ཞེས་སྨྲའོ། །མི་འཐད་དེ། འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ལན་གཅིག་གིས་གདབ་ཏུ་རུང་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་རང་རྒྱུད་ལྟར་སྣང་ཡང་རྟགས་མ་གྲུབ་དང་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་འདུ་བར་མཚུངས་སོ། །ཅི་རང་རྒྱུད་ལ་འགལ་བའི་རྟགས་ཡོད་པ་དེར་མི་འདུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདིར་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས། གལ་ཏེ་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་འགལ་ནས་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་མ་གྲུབ་པར་འདུའོ་ཞེ་ན། འདོད་པས་ལན་ཐེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་བསལ་བ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པས་མཐར་རྟགས་ལྟར་སྣང་ཀུན་ལ་མ

གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་པས་ལན་ཐེབས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་ཀྱང་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་མ་ཕྱེ་ན། ངོས་མི་ཟིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་གཉིས་ཀ་ཁྱབ་པ་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་འགལ་ནས་དང་མ་ངེས་ན་ཁྱབ་པ་མེད་པ་གཉིས་སུ་མ་ཕྱེ་བར་ངོས་མི་ཟིན་པར་མཚུངས་སོ། །ཡང་ན་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ། བྱས་ཀྱང་མི་རྟག་ན་ཞེའམ། བྱས་པ་ལ་རྟག་པར་ཐལ་བས་མ་ཁྱབ་ཅེས་ལན་བཏབ་ན། ངག་དེའི་ནུས་པས་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱོན་ཏེ། དོན་གྱིས་བྱས་པ་ལ་རྟག་པ་སྲིད་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས་ལན་དེ་འཁྲུལ་

པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོར་ཡོད་
ངེས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ན་འདོད་នུས་པར་ཐལ་བ་ལས། མི་ནུས་ཏེ་མི་རྟག་པར་ཡོད་
ངེས་ཐ་སྙད་བྱར་མི་རུང་བར་ཐལ་ཏེ། དེར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པས་སོ། །འཇུག་
པ་བློ་སྟོན་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཐལ་བས་གནོད་
དོ། །དེས་ན་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བསལ་བ་མེད་ཅེས་དགག
ཕྱོགས་མ་རྟོགས། འདོད་ཐོག་ཞེན་ན་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་ངོ་། རང་
ལུགས་ནི། མཁས་པས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་བསལ་བ་
མེད་ཅེས་རྣམ་པར་ཐར་པ་སྒོ་བཞིས་གདབ་བོ། །ལན་གྱིས་ཟློག་པར་མི་ནུས་ན།
དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དམ་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། བདག་ལ་བསྟོད་པ་དང་།
གཞན་ལ་སྨོད་པ་དང་། ཇ་མོ་ལྟར་འཕག་ཅིང་། སྤྲེའུ་ལྟར་བཞིན་བསྒྱུར་ནས
རྩོད་པ་སུབ་པ་ནི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་བོད་ཚད་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས
བཞིན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་
ངེས་དོན་འཐད་པའི་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་དང་། ལྟ་བ་ངན་པས་སྤྲུལ་ཞིང་སློབ་
དཔོན་ངན་པས་བཞག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་
པའི་བདུད་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་རྣམས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་

པའི་གཞུང་ལུགས། མདོ་དང་སྡེ་བདུན་གྱི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། དེའི་
དགོངས་འགྲེལ་རིགས་པའི་གཏེར་ལྟ་བུ་གང་གིས་ཤེས་པའི་མཁས་པ་དེ་ནི་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་
འདོད་པ་ཙུང་ཟད་མ་གྲུབ་ན་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་མདའ་ལྟར་འཕངས་ཏེ། སུ་
བདེན་པ་དེ་ཚར་གཅོད་པའི་ཆོས་གོས་ཅན་འདི་རྣམས་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་གྱི་གཟུགས་ལྟར་སྣང་ཡང་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟ་
བས་སྐྱེ་ལམ་དུ་ཡང་དྲན་པར་མི་བྱའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། ༄། །ཏྲོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ་ལྟ་སྟེ། བསྟན་འཆོས་ཏྲོམ་པའི་རྒྱུ་ཤེས་རབ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། འབྲས་བུ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་ལས་བསྟན་པ། མཁས་པ་བསྟེན་པར་གདམས་པ། ཕྱོགས་འཛིན་ཅན་གྱི་མི་རྟོགས་པར་གདམས་པ། དགེ་བ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྒྱུ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ནི། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་ཞེས་སོགས་ཚིག་རྐང་པ་གཉིས་སོ། །ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ཚུལ་ནི། ཚེ་འདིར་ལན་རེ་ཟུང་རེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྐང་པ་དྲུག་གིས་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བྱེད་ལས་བསྟན་པ་ལ། འཇོམས་ཞེས་བཤད་པའི་གཞིའོ། གང་ན་རྟོག་གེ་ངན་པ་འཇོམས་སོ། །རྟོག་གེ་ངན་པ་ནི་བདུན། ཁྱབ་འཇུག་ལ་སྟོན་པར་འཛིན་ཅིང་འགྲོ་བ་རྣམས་རང་བཞིན་སེམས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འདོད་ལ། གནས་སྐབས་རིག་བྱེད་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ཐུབ་པ་རྐང་མིག་པ་སྟེ་རིག་བྱེད་པའོ། །དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱ་ལ་སྟོན་པར་འཛིན་ཅིང་གྲུབ་མཐའ་ཤེས་བྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔར་འདོད་པ་སེར་སྐྱ་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་ལ་སྟོན་པར་འཛིན་ཅིང་གྲུབ་མཐའ་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ་འུག་པའི་བུ་སྟེ་བྱེ་བྲག་པ་དང་། རྒྱལ་བ་པ་སྟོན་པར་འཛིན་ལ་གྲུབ་མཐའ་ཚིག་གི་དོན་དགུར་འདོད་པ་ནམ་མཁའི་གོས་ཅན་པ་སྟེ་གཅེར་བུ་པ་

དང་བཞི་ནི་རྟག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་ངེས་པར་མི་འདོད་པ་ཚུལ་རོལ་མཛེས་པ་སྟེ་ཆད་པར་ལྟ་བ་དང་ལྔའོ། །ཐོས་སྒྲོགས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའོ། །གངས་རིའི་ཁྲོད་དུ་གནས་ནས་སྨྲ་བ་ནི་ཕྱ་རྒྱང་རྗེས་འབྲང་སོགས་བོད་ཚད་སྨྲ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་རྟོག་གེ་ངན་པ་བདུན་ནོ། །དེ་གང་གིས་འཇོམས་ཤེ་ན། བསྟན་འཆོས་རིགས་པའི་གཏེར་ཆེན་པོ་འདིས་སོ། །

བསྟན་འཆོས་ཀྱི་ངེས་ཚིག་ནི། ཉོན་མོངས་དགྲ་རྣམ་མ་ལུས་འཇོམས་པ་དང་། ཞེས་གཞན་དུ་འཆད་པ་ལྟར་སྦྱར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བློ་ཡི་ནུས་པ་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་བཞིས་གསུངས་སོ། །མ་རྟེད་པ་དང་། དཔྱིས་མ་ཕྱིན་པ་དང་། གོལ་བ་གསུམ་ནི། ཕྱི་རྒྱང་དན་གསུམ་ཚུར་ཕུབ་སོགས་དང་འབྲི་ཁུངས་པ་ལ་རིམ་བཞིན་སྦྱར་རོ་ཞེས་གྲགས་སོ། །བཞི་པ་ནི། སྡེ་བདུན་རིགས་པའི་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀཱ་གཅིག་གིས་འཆད་དོ། །ལྔ་པ་ནི། ལེགས་པར་བཤད་པས་བློ་གྲོས་མིག་ཕྱེ་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་བཞིས་བསྟན་ཏོ། །ལྟ་བ་ངན་པ་སྤྲངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཀུང་མ་ལུས་པར་བསྟན་ཟིན་ཏོ།། །།ཟབ་ཅིང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་ཤེས་བྱའི་མཚོ། །མང་ཐོས་བློ་གྲོས་མཐུ་ཡིས་བསྲུབས་པ་ལས། །ལེགས་པར་མཐོན་པའི་ལེགས་བཤད་རི་བོང་ཅན། །ཏོག་གེའི་རིང་ལུགས་བསིལ་བའི་འོད་བརྒྱ་པ། །གསུང་རབ་ངག་གི་ཀུ་མུད་རྒྱས་པའི་གཉེན། །མཁས་མང་སྐྱེ་བོའི་མིག་གི་དགའ་སྟོན་ཅན། །ཕྱོགས་གླང་གྲགས་པའི་རིང་ལུགས་ཏོག་གེའི་གཞུང་། །རྒོལ་བའི་སྤྲིན་ཕྲེམ་ཀུན་ནས་མཛེས་བྱེད་པ། །ཡང་དག་རིགས་པའི་གློག་འོད་རབ་འཁྱུག་ཅིང་། །རྒོལ་བ་བྱེ་བའི་སྤོབས་པ་འཕྲོག་བྱེད་པ། །ཡང་དག་རིགས་པ་རྡོ་རྗེའི་མེ་ཆར་གྱིས། །ཕ་རྒོལ་བློ་ཡི་རི་བོ་འཇིག་མཛད་ཅིང་། །རིགས་པའི་རྒྱུ་སྐར་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་པ། །

མ་ལུས་འདུས་པའི་རིགས་པའི་རྒྱ་གཏེར་ཆེ། །སྐྱོན་མེད་རིགས་སྒྲོལ་རྣམ་འབྱེད་འདབ་བརྒྱ་པ། །ལེགས་བཤད་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པའི། །རྣམ་བཤད་དྲི་མེད་འོད་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས། །ཚུལ་འདི་མང་ཐོས་བློ་གྲོས་མིག་སྟོང་ལྡན། །རིགས་གནས་ལྷ་ལ་མི་འཛིགས་སྤོབས་པ་ཐོབ། །སྒྲ་ཚད་ཟུང་གི་ངང་པའི་གཞོག་ཡངས་ཞིང་། །གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་བགྲོད་གྱུར་པ། །

སྨྲ་བའི་སེང་གེ་རོང་སྟོན་ཆེན་པོ་ཡིས། །ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་འབྱོར་བའི་དཔུང་ཚོགས་ལྡན། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གསུང་གིས་བསྐུལ་བའི་ངོར། །མང་དུ་ཐོས་པའི་བློ་གྲོས་ཁང་བཟང་དུ། །བློ་གྲོས་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་གཡོ་བས་བྲིས། །གང་གིས་དགེ་བ་རབ་དཀར་སྟོན་ཀའི་འོད། །གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེ་ཡིས་འགྲོ་བ་ཀུན། །གཏིང་ཟབ་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བརྒལ་ནས། །དོན་དམ་ཚད་མ་མངོན་དུ་བྱེད་གྱུར་ཅིག ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། བསྟན་པར་གུས་པས་མཆོད་པའི་སྦྱིན་བདག་ནང་ཆེན་རབ་འབྱོར་བཟང་པོའི་གསུང་གིས་བསྐུལ་བའི་ངོར། །ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པའི་དགོངས་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་འབྱེད་པའི་སྤོབས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། རིགས་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་བློ་གྲོས་རྒྱས་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁུར་གྱིས་མི་ངལ་བ་རོང་སྟོན་སྨྲ་བའི་སེང་གེས་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་རིགས་པ་སྨྲ་བ་སངས་རྒྱས་དཔལ་གྱིས་བགྱིས། འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག། །།དགེ་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་སོ།། །། ༈ །བལ་ཡུལ་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་ཞེས་པ་ལས་གུ་རུས་སྤེལ།། །།